
Et gløtt inn i Sunndalsnaturen

- en kartlegging av viktige naturtyper

Sunndal kommune
2004

Rapporten kan bestilles fra:

Sunndal kommune – www.sunndal.kommune.no
Postboks 94
6601 Sunndalsøra
Telefon 71 69 90 00
Epost: Post@sunndal.kommune.no

Forfatterens adresse:

John Bjarne Jordal
6610 Øksendal
Telefon 71 69 54 45
epost: john.bjarne.jordal@c2i.net

Denne rapporten kan refereres som:

Jordal, J. B., 2004: Et gløtt inn i Sunndalsnaturen – en kartlegging av viktige naturtyper. Sunndal kommune, rapport. 262 s. ISBN 82-990812-7-0.

Forsidefoto:

Øverst t.v.: Lindalsfallet med norsk malurt i forgrunnen. Foto: Idar Hansen.

Midten t.v.: Grødalen fra Hælfjellet med reinrose i forgrunnen. Foto: Idar Hansen.

Nederst t.v.: Nisjasetra på Gjøra, en av mange interessante setervoller. Foto: J. B. Jordal.

Øverst t.h.: Utsikt fra Høglia i Jordalsgrenda innover Sunndalsfjorden. Foto: J. B. Jordal.

Midten t.h.: Sunndalsnaturen har et stort potensiale som klasserom. Her er en gruppe fra Fræna videregående på biologi-ekskursjon i Grøvudalen. Foto: J. B. Jordal.

Nederst t.h.: Tettstedet Sunndalsøra er omgitt av fjell, rasmarker, edellauvskog, flommark med en rekke varmekrevende arter pga. det spesielle klimaet. Foto: Idar Hansen.

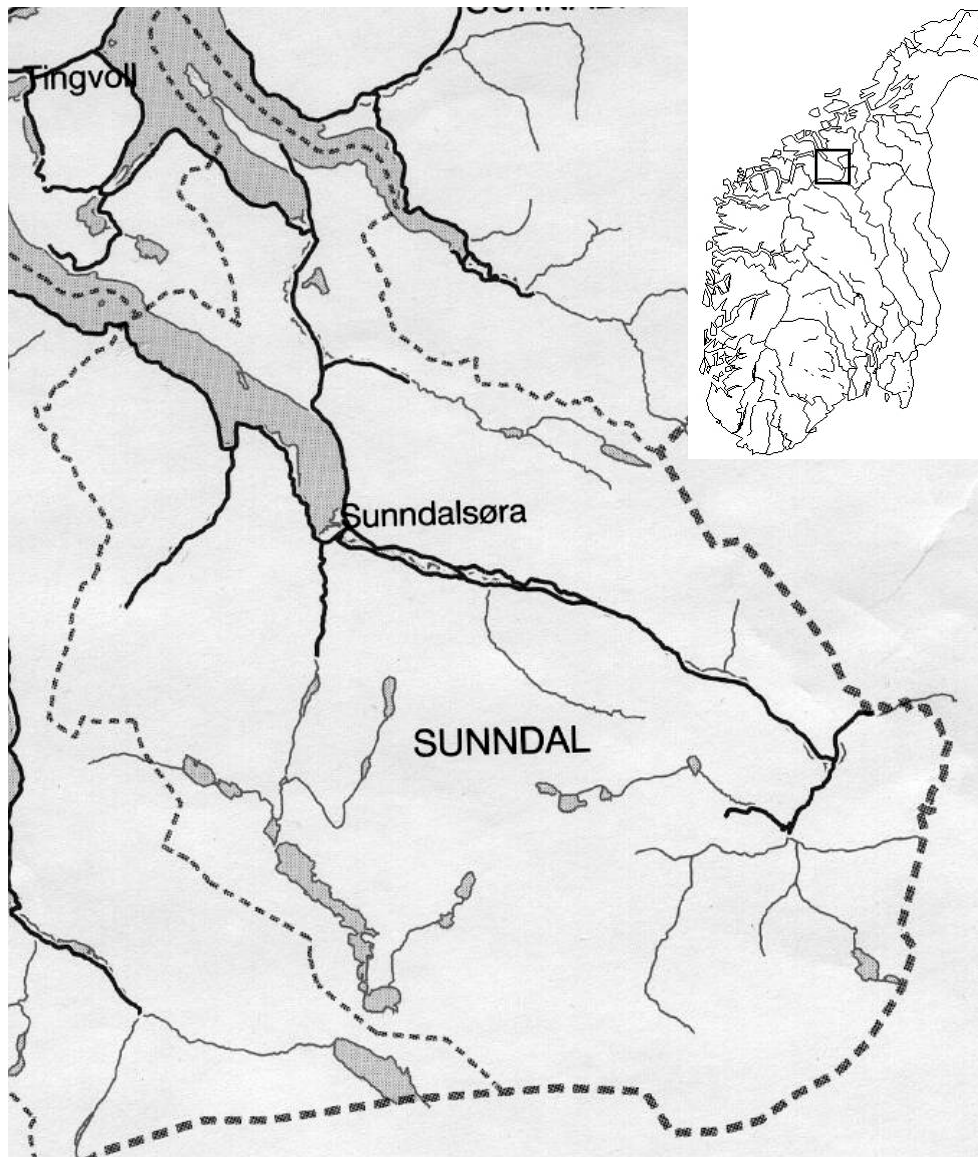
Kommunevåpenet:

Motivet i kommunevåpenet - norsk malurt *Artemisia norvegica* – er en planteart særegen for Sunndal. Her til lands er norsk malurt bare funnet i Sunndalsfjella (med store forekomster i og rundt Grøvudalen og Reppdalen) og tilgrensende deler av Dovrefjell og i søndre deler av Trollheimen samt i Ryfylkeheiene. Den vokser særlig på grusterrasser, forblåste rabber høyt til fjells og i elvegus, og kan av og til finnes på grusørene langs Driva helt ned til Sunndalsøra. Nærmeste funnsted utenlands er i Skottland, og i den nordligste delen av Ural i Sovjetunionen.

John Bjarne Jordal

Et gløtt inn i Sunndalsnaturen

- en kartlegging av viktige naturtyper.

Sunndal kommune
2004

KOMMUNENS FORORD

Forvaltning av natur utenfor verneområder har lenge vært et ansvar for den enkelte grunneier og for kommunal forvaltning. Kunnskapsgrunnlaget for å utøve denne forvaltningen har imidlertid vært sparsomt og tilfeldig. Etter at Norge sluttet seg til Konvensjonen om biologisk mangfold i 1993 har Stortinget bestemt at alle norske kommuner skal gjennomføre en kartlegging av viktige naturtyper for å styrke vedtaksgrunnlaget i det lokale plan- og forvaltningsarbeidet, jf. St. meld. nr. 58 (1996-97) og St. meld. nr. 42 (2000-2001). Dette kartleggingsarbeidet går nå mot slutten både i Møre og Romsdal og resten av landet.

Rapporten som her foreligger er laget av biolog John Bjarne Jordal på oppdrag av Sunndal kommune. Rapporten er basert dels på sammenstilling av kjent kunnskap, dels på innsamling av ny kunnskap gjennom feltundersøkelser i årene 2001 - 2003. Datagrunnlaget er ajour per 01.02.2004. Materialet er systematisert etter en metodikk som gjelder for hele landet. Sunndal kommune har mottatt statlig tilskudd til dette arbeidet og har også bevilget kommunale midler og lagt ned noe egeninnsats.

Denne rapporten fyller flere viktige funksjoner:

- Den skal brukes som et kunnskapsgrunnlag i både offentlig og privat planlegging og forvaltning. Kommunen skal ta hensyn til de verdier rapporten peker på i planlegging og saksbehandling etter plan- og bygningsloven, jordloven og skogloven.
- Den vil danne grunnlag for framtidig arealstistikk i forhold til verdifulle naturtyper.
- Den vil være referanse for videre undersøkelser av Sunndalsnaturen.
- Den vil være grunnlag for undervisning i biologi/naturfag med utgangspunkt i lokal natur
- Og ikke minst - den vil være et verdifullt kunnskapsgrunnlag for den som ønsker å sette seg inn i de naturverdiene vi har i kommunen.

Som det framgår av rapporten er Sunndal en av de kommunene både i fylket og hele landet som har størst variasjon i naturtyper, artsmangfold og klima. Dette minner oss om at vi både har mye å være stolte over, mye å vise fram til andre – og mye å ta vare på. Selv om 2/3 av kommunens areal er vernet etter naturvernloven, ligger de fleste av de verdifulle lokalitetene denne rapporten viser utenfor verneområdene. Dette bør mane både kommunal forvaltning, grunneiere og andre brukere til å ta hensyn til sunndalsnaturens egenart. For hver lokalitet er det angitt råd om bruk og skjøtsel som bør være et godt utgangspunkt for dette.

Sunndal, juli 2004

Knut Reinset
ordfører

Carl S. Bjurstedt
miljøvernrådgiver

INNHOOLD

KOMMUNENS FORORD	5
INNHOOLD	7
SAMMENDRAG	13
INNLEDNING	23
HVA ER BIOLOGISK MANGFOLD?	23
HVOR MANGE ARTER FINNES?	23
VERDIEN AV BIOLOGISK MANGFOLD	23
TRUSLER MOT DET BIOLOGISKE MANGFOLDET	24
INTERNASJONALE KONVENSJONER	25
NASJONAL OPPFØLGING AV BIODIVERSITETSKONVENSJONEN	26
FORVALTNING AV BIOLOGISK MANGFOLD I KOMMUNENE	27
NOEN BEGREPER	28
METODER OG MATERIALE	31
INNSAMLING AV INFORMASJON	31
VERDSETTING OG PRIORITERING	32
PRESENTASJON	33
NATURGRUNNLAG	35
TOPOGRAFI OG AREAL	35
KLIMA	35
GEOLOGI	36
LØSMASSER	36
NATUR- OG BIOGEOGRAFISK Plassering	37
HOVEDNATURTYPER	39
HAVSTRAND OG KYST	39
KULTURLANDSKAP	39
FERSKVANN	40
SKOG	40
MYR	42
BERG OG RASMARK	42
FJELL	43
LOKALITETER (FAKTAARK)	45
LOKALITETER ETTER NATURTYPE	45
SUNNDALSFJORDEN NORDSIDE: ALMSKÅRA-HISDALEN NEDRE DEL (BERG, FURUSKOG, EDELLAUVSKOG)	49
SUNNDALSFJORDEN NORDSIDE: ALMSKÅRA-HISDALEN ØVRE DEL (GAMMELSKOG)	50
SUNNDALSFJORDEN NORDSIDE: HISDALSNESET-LAUUVIKA (BERG, FURUSKOG, EDELLAUVSKOG M.M.)	51
SUNNDALSFJORDEN NORDSIDE: LAUVVIKA-BLEIBERGET (BERG, FURUSKOG, EDELLAUVSKOG)	52
SUNNDALSFJORDEN NORDSIDE: SETERURA NV FOR FLÅ (BERG, EDELLAUVSKOG)	52
SUNNDALSFJORDEN NORDSIDE: FLÅ: KJØLURA (BERG, EDELLAUVSKOG)	53
SUNNDALSFJORDEN NORDSIDE: FLÅ: KJESKRØDALEN (GAMMEL FURUSKOG)	53
SUNNDALSFJORDEN NORDSIDE: FLÅØYA (SLÅTTEENG)	54
SUNNDALSFJORDEN NORDSIDE: FLÅSTRANDA (LÅGURTFURUSKOG)	55
SUNNDALSFJORDEN NORDSIDE: OPPDØL: UNDER KARIHAUGEN (EDELLAUVSKOG, RASMARK)	56
SUNNDALSFJORDEN NORDSIDE: OPPDØL: VEST FOR HJELLEN (EDELLAUVSKOG)	56
SUNNDALSFJORDEN NORDSIDE: OPPDØL: UNDER SETERHAUGEN (BERG/RASMARK)	57
SUNNDALSFJORDEN NORDSIDE: OPPDØLSTRANDA (BERG/RASMARK, EDELLAUVSKOG)	58
SUNNDALSFJORDEN NORDSIDE: ÅKERSTRANDA (BERG/RASMARK, EDELLAUVSKOG)	59
JORDALSGRENDA: BALSNESET-YTTERSKRØA (GAMMEL LAUVSKOG)	59
JORDALSGRENDA: MIDTSKRØA (GAMMEL LAUVSKOG)	60

JORDALSGRENDA: JORDALSØRA, HAMRENE (GAMMEL LAUVSKOG)	60
JORDALSGRENDA: JORDALSØRA (SLÅTTEENGER)	61
JORDALSGRENDA: JORDALSVØTTU (NATURBEITEMARK)	62
JORDALSGRENDA: SKRØDALSSETRA (NATURBEITEMARK)	62
JORDALSGRENDA: LITJ-JORDALSSKARDET (RIKMYR)	63
JORDALSGRENDA: SELJEDALEN (GAMMEL LAUVSKOG)	63
JORDALSGRENDA: VARGHAUGEN (OLIVINKNAUS)	64
JORDALSGRENDA: ØST FOR TROLLTINDEN (RIK FJELLVEG.)	64
JORDALSGRENDA: RYSSDALEN: VEST FOR RYSSDALSVATNET (RIK FJELLVEG.)	65
JORDALSGRENDA: INDRE RYSSDALEN (RIK FJELLVEG.)	65
JORDALSGRENDA: SØR FOR RAUDÅA (RIKMYR M.M.)	66
JORDALSGRENDA: NORD FOR LIASETRA (RIKMYR)	66
JORDALSGRENDA: ÅFARHAUGEN (GAMMEL FURUSKOG)	67
ØKSENDALEN: TOMASTRØA SØR FOR YTRE GRYTA (GAMMEL LAUVSKOG)	68
ØKSENDALEN: BAKLIA-ALMHØLU VED YTRE GRYTA (GAMMEL LAUVSKOG)	68
ØKSENDALEN: GRYTNESET (SLÅTTEENG)	69
ØKSENDALEN: ØKSENDALSØRA (DELTAOMRÅDE)	70
ØKSENDALEN: BYTFONNA (GAMMEL LAUVSKOG)	70
ØKSENDALEN: GAUDALEN, SETERSETRA (NATURBEITEMARK)	71
ØKSENDALEN: GAUDALEN, SØ-SIDA AV KLEPPEN (RIK FJELLVEGETASJON)	71
ØKSENDALEN: GAUDALEN, VED LANGDØLA (RIK FJELLVEGETASJON)	72
ØKSENDALEN: MELLOM SKRONDAL OG BRANDSTAD (NATURBEITEMARK)	72
ØKSENDALEN: JØNSTAD (NATURBEITEMARK)	73
ØKSENDALEN: MOLDBAKKAN - JØNSTADNEBBA (RIK FJELLVEGETASJON)	73
ØKSENDALEN: VEST FOR ØKSENDALSTJØNNIN (RIK FJELLVEGETASJON)	74
VIKLANDET: YTRE HOLVIKAN (GAMMEL OSPESKOG)	74
VIKLANDET: KORSNESET (GAMMEL OSPESKOG)	75
VIKLANDET: INDRE HOLVIKAN (GAMMEL OSPESKOG)	75
ÅLVUNDFJORDEN: HALSASTRANDA (GAMMEL LAUVSKOG)	76
ÅLVUNDFJORDEN: MULVIKSKUEN (GAMMEL EDELLAUVSKOG)	76
ÅLVUNDFJORDEN: FUGLVÅGEN, VÅGAØRA (NATURBEITEMARK)	77
ÅLVUNDEIDET: ÅLVÅA (GAMMEL LAUVSKOG)	78
ÅLVUNDEIDET: KROKÅA (MEANDRERENDE ELV)	78
ÅLVUNDEIDET: RENNSET (EDELLAUVSKOG)	79
ÅLVUNDEIDET: RENNSETVATNET: TROLLHAUGEN (RIKMYR)	79
ÅLVUNDEIDET: STORØYA (MEANDRERENDE ELV)	80
ÅLVUNDEIDET: BØRSETLAUVET (EDELLAUVSKOG)	80
VIROMDALEN: VIROM: VED BYTINGSTEIGEN (NATURBEITEMARK)	80
VIROMDALEN: DALSBØ: STORSKRØO (GAMMEL SKOG)	81
VIROMDALEN: DALSBØ, VED HEGGEVOLLAN (EDELLAUVSKOG)	81
VIROMDALEN: GRASDALEN/VESTSIDA AV TROLLA (RIK FJELLVEGETASJON)	82
VIROMDALEN: NERDAL: SLETTLIA (EDELLAUVSKOG)	82
VIROMDALEN: NERDAL: KROKEN (MYR, MEANDRERENDE ELV)	83
INNERDALEN: RENNDØLSSETRA (NATURBEITEMARK)	83
INNERDALEN: SØRVEST FOR INNERDALS VATNET (GAMMEL FURUSKOG)	84
INNERDALEN: KRINGELHØA (RIK FJELLVEGETASJON)	84
ÅLVUNDEIDET: DURMÅLHAUGEN-NYLYKKJA (EDELLAUVSKOG)	85
ÅLVUNDEIDET: GJERSVOLLHAUGEN (EDELLAUVSKOG)	85
LITJDALEN: OVERFOR HÅRSTAD (RASMAR, EDELLAUVSKOG)	86
LITJDALEN: LANGRABEN N FOR ØYGARDEN (EDELLAUVSKOG)	86
LITJDALEN: ØYGARDEN (EDELLAUVSKOG)	87
LITJDALEN: V FOR DALAVATNET (EDELLAUVSKOG)	87
LITJDALEN: DALAVATNET: STYGGHAMMAREN (EDELLAUVSKOG)	88
LITJDALEN: LITJVATNET: VOLLEN (HAGEMARK, GRUSØR)	88
LITJDALEN: SV FOR LITJVATNET (EDELLAUVSKOG)	89
LITJDALEN: SANDVATNET (ELVEØR)	89
LITJDALEN: STYGGDALEN (RIK FJELLVEGETASJON)	90
LITJDALEN: LITJ-TÅGKOLLEN (RIK FJELLVEGETASJON)	90
LITJDALEN: GRØNVOLLSTEINEN-RAUDBERGSÅA (RIK FJELLVEGETASJON)	91

LITJDALEN: SANDVASSØYBEKKEN (RIK FJELLVEGETASJON)	91
SUNNDALSØRA: HÅSØRENE (BRAKKVANNDELTA)	92
SUNNDALSØRA: TREDALSPOLLEN (RIK KULTURLANDSKAPSSJØ)	93
SUNNDALSØRA: STORØRA (FLOMMARK).....	93
SUNNDALSØRA: HÅSHJELLØRAN-SKJØLLANDØRAN (FLOMMARK)	94
SUNNDALSØRA: KILLURDA-ØRHEIMAN (BERG/RASMARK, GRÅORSKOG)	94
SUNNDALSØRA: HOVSNEBBA (RIK FJELLVEGETASJON).....	95
SUNNDALSØRA: SANDE: SANDLYKKJA (FLOMMARK, SUMP).....	96
SUNNDALSØRA: LENSAMNSØRA (FLOMMARK)	96
SUNNDALSØRA: LEIRDAMMAN (OVERFOR SANDE) (FLOMMARK)	97
SUNNDALEN: FURUØRAN (FLOMMARK)	97
SUNNDALEN: HAREMDALEN (RIK FJELLVEGETASJON)	98
SUNNDALEN: MÆLE: TEINØRA-HAREMA (FLOMMARK).....	98
SUNNDALEN: HOVENØRAN (HOELSANDEN) (FLOMMARK).....	99
SUNNDALEN: LEANGEN-NYLYKKJEBEKKEN (FLOMMARKSKOG).....	99
SUNNDALEN: VINNAVOLLØYA (FLOMMARKSKOG)	100
SUNNDALEN: FURU-LØYKJA (BERG/RASMARK, EDELLAUVSKOG).....	100
SUNNDALEN: HOEL (SVARTORSKOG).....	101
SUNNDALEN: HOELSBREKKA: ØVERSKIEIET (NATURBEITEMARK).....	101
SUNNDALEN: VINNU: FÅTJØNNA (DAM)	102
SUNNDALEN: LØYKJA-SKORGA (SVARTORSKOG, VIKTIG BEKKEDRAG)	102
SUNNDALEN: LØYKJA: LITJØRA (VIKTIG BEKKEDRAG, FLOMMARK).....	103
SUNNDALEN: HOVEN: NYLYKKJA (SVARTORSKOG).....	103
SUNNDALEN: HOÅSBREKKA (RIKERE SUMPSKOG).....	104
SUNNDALEN: HOÅS: FOSSBOTN (RIK FJELLVEGETASJON)	104
SUNNDALEN: UNDER HOÅSNEBBA (RASMARK).....	105
SUNNDALEN: HOÅS: GEITHAMRAN (EDELLAUVSKOG).....	105
SUNNDALEN: HOÅSLYKKJA (EDELLAUVSKOG)	106
SUNNDALEN: HOÅS: SOLHEIM (FLOMMARK)	106
SUNNDALEN: RØHJELLØYA (FLOMMARK).....	107
SUNNDALEN: GRØA: LAUVHJELLAN (NATURBEITEMARK)	107
SUNNDALEN: GRØA: GRØLIA (EDELLAUVSKOG).....	107
SUNNDALEN: GRØA: KNUTSLIØYAN (EDELLAUVSKOG).....	108
SUNNDALEN: FALE: BREKKHAUG (EDELLAUVSKOG).....	109
SUNNDALEN: FALE-LITJ-FALE (BERG/RASMARK, EDELLAUVSKOG).....	109
SUNNDALEN: SÅTBAKKOLLEN (RIK FJELLVEGETASJON)	110
SUNNDALEN: ALMHJELL: SOMRUNGBEKKEN (RIK FJELLVEGETASJON).....	110
SUNNDALEN: SNØVASSMELAN (EDELLAUVSKOG).....	111
SUNNDALEN: ROMFO: KLYSURDA (BERG/RASMARK, EDELLAUVSKOG).....	111
SUNNDALEN: ROMFO: SKOGAN (NATURBEITEMARK)	112
SUNNDALEN: OTTEM (BERG/RASMARK, EDELLAUVSKOG, GRÅOR-HEGGESKOG)	112
SUNNDALEN: HAGEN (EINERBAKKER)	113
SUNNDALEN: HAGEN (BERG/RASMARK, EDELLAUVSKOG).....	113
SUNNDALEN: BJØRBEKK (FLOMMARKSKOG)	114
SUNNDALEN: GRAVEM (NATURBEITEMARK).....	114
SUNNDAL: GRAVEM: TØFTFLØNET (FLOMMARK)	115
GJØRA: MARDØLA-SAUDALEN (KALKSKOG M.M.).....	115
GJØRA: GJØRAHAUGEN (BERG/RASMARK, EDELLAUVSKOG, KALKSKOG).....	116
GJØRA: SMÅVOLLAN (BERG/RASMARK, EDELLAUVSKOG)	117
GJØRA: VOLLALIA (BERG/RASMARK, EDELLAUVSKOG, KALKFURUSKOG).....	118
GJØRA: GRÅURA: TRETTVOLL (KALKFURUSKOG).....	118
GJØRA: GRENSEN (GAMMEL LAUVSKOG).....	119
GJØRA: LANGBAKKSETRA (NATURBEITEMARK).....	120
GJØRA: VOLLANSETRA (NATURBEITEMARK)	121
GJØRA: VOLLADALEN: VED ERGA V FOR VOLLASETRA (RIK FJELLVEGETASJON).....	121
GJØRA: VOLLADALEN: KRÅKVASSHALSEN/SLETTFJELL (RIK FJELLVEGETASJON).....	122
GJØRA: MORKA (NATURBEITEMARK)	122
GJØRA: LIAHJELLSETRA (NATURBEITEMARK).....	123
GJØRA: IVARSNASEN (GAMMELSKOG)	123

GJØRA: GJØRASETRE (NATURBEITEMARK)	124
GJØRA: GRAVEMSETRENE: LITJVANGEN (NATURBEITEMARK)	125
GJØRA: GRAVEMSETRENE: STORVANGEN (NATURBEITEMARK)	125
GJØRA: NISJASETRE (NATURBEITEMARK)	126
GJØRA: NISJA: GRØVUØRAN (GRUSØRER, FLOMMARKSKOG)	126
FJELLGARDENE: KLAVURA NORD FOR SVORUNDØYA (EDELLAUVSKOG)	127
FJELLGARDENE: ÅMOTAN/SNØGUTU (ELVEKLØFT, BERG/RASMARK, KALKSKOG, EDELLAUVSKOG, FOSSENGER M.M.)	127
FJELLGARDENE: SVISDAL: LIIN (SLÅTTEENGER)	128
FJELLGARDENE: SVISDAL: SVISDALSHAUGENE (SLÅTTEENGER)	129
FJELLGARDENE: SVØU (SLÅTTEENGER)	129
FJELLGARDENE: JENSTAD: HOVEDBRUKET (SLÅTTEENGER)	130
FJELLGARDENE: JENSTAD: HAUGEN (SLÅTTEENGER)	131
FJELLGARDENE: JENSTAD: OPPISTU (SLÅTTEENGER)	131
FJELLGARDENE: LUNDLIA (NATURBEITEMARK)	132
FJELLGARDENE: HAFSÅSEN: ÅSATTLØGU (SLÅTTEENGER)	132
FJELLGARDENE: HAFSÅSEN: TRØA OG BORTATEGJERDET (SLÅTTEENGER, NATURBEITEMARK)	133
FJELLGARDENE: HAFSÅSEN: ØSTISTU (SLÅTTEENGER)	134
FJELLGARDENE: HAFSÅSEN: BJØRKLUND (SLÅTTEENGER)	134
FJELLGARDENE: HAFSÅSEN: SKÅLVOLLEN (SLÅTTEENGER, NATURBEITEMARK)	135
FJELLGARDENE: HAFSÅSEN: HAGASLETTET (KALKRIKE ENGER, SKOGSBEITE)	135
FJELLGARDENE: HAFSÅSEN: SIVERTSLETTET (KALKRIKE ENGER)	136
FJELLGARDENE: HAFSÅSEN: MYRABUA (KALKRIKE ENGER)	137
FJELLGARDENE: HAFSÅSEN: LEIRGROVA (KALKRIKE ENGER)	137
FJELLGARDENE: HAFSÅSEN: TJØNN VED LEIRGROVA (DAM)	138
FJELLGARDENE: HAFSÅSEN-GEITÅDALEN: SKOGLIENE (KALKSKOG, SKOGSBEITE)	138
FJELLGARDENE: RØYMOEN: KRISTENSTU (SLÅTTEENGER)	139
FJELLGARDENE: RØYMOEN: UTISTU (NATURBEITEMARK)	140
FJELLGARDENE: RØYMOEN: SAGØYA (GRUSØRER)	140
LINDALEN: MIDDAGSHJELLEN (NATURBEITEMARK)	141
LINDALEN: GAMMELSETRA (KALKRIK ENG)	141
LINDALEN: NYSETRA (NATURBEITEMARK)	142
LINDALEN: SVARHAUGEN (RIK FJELLVEGETASJON)	142
REPPDALEN: UNDER LUNDLINEBBA (RIK FJELLVEGETASJON)	143
REPPDALEN: DALBUNNEN OG KVITÅDALEN (RIK FJELLVEGETASJON)	143
REPPDALEN: REPPDALSSSETRA (NATURBEITEMARK)	144
REPPDALEN: ØSTSIDA AV ISTJØNNA (RIK FJELLVEGETASJON)	144
GRØVUDALEN: HALLEN (KALKRIKE ENGER)	145
GRØVUDALEN: NOSA (KALKRIKE ENGER)	146
GRØVUDALEN: SLETT OVERFOR HALLEN (KALKRIKE ENGER)	146
GRØVUDALEN: MYRASETRE (KALKRIKE ENGER)	147
GRØVUDALEN: STYGGMARKJA (KALKRIKE ENGER)	147
GRØVUDALEN: KÅSA (KALKRIKE ENGER)	148
GRØVUDALEN: LANDLAUPET (KALKRIKE ENGER)	149
GRØVUDALEN: BUKTA (KALKRIKE ENGER)	149
GRØVUDALEN: NYSETERHAUGANE (KALKRIKE ENGER, SKOGSBEITE)	150
GRØVUDALEN: NYSETRA (KALKRIKE ENGER)	151
GRØVUDALEN: FLYSETRA (KALKRIKE ENGER)	151
GRØVUDALEN: GAMMELSETRA (KALKRIKE ENGER)	152
GRØVUDALEN: HAUALYKKJA (KALKRIKE ENGER)	153
GRØVUDALEN: KONGSVOLL (NATURBEITEMARK)	154
GRØVUDALEN: STORVOLLEN (NATURBEITEMARK)	154
GRØVUDALEN: FÆGRAN (KALKRIKE ENGER)	155
GRØVUDALEN: RESTERENDE AREALER (SKOGSBEITE, ELVEØRER, RIK FJELLVEGETASJON, RIKMYR M.M.)	156
GRØVUDALEN: NONSFJELLET (RIK FJELLVEGETASJON)	157
GRØVUDALEN/GEITÅDALEN: NÅSABRONA-GRØVUDALSFLYA-AURHØENE (RIK FJELLVEGETASJON)	157
GEITÅDALEN: GRÅHØ/BLÅHØ/SVØUHØ/RÅSTU (RIK FJELLVEGETASJON)	158
GEITÅDALEN: HAFSÅSETRE (KALKRIKE ENGER)	159
GEITÅDALEN: SANDSETRA (KALKRIKE ENGER)	159

GEITÅDALEN: HOLBEKKSETRA (KALKRIKE ENGER)	160
GEITÅDALEN: FALESETRA/LØYKJASETRA (KALKRIKE ENGER)	160
GEITÅDALEN: RESTERENDE AREALER (SKOGSBEITE, ELVEØRER, RIK FJELLVEG.)	161
GRØDALEN: JOKERDALEN (RIK FJELLVEGETASJON)	162
GRØDALEN: DALASETRA (NATURBEITEMARK)	162
GRØDALEN: NORDØST FOR DALAVATNET (BERG/RASMARK, HØGSTAUDEBJØRKESKOG)	163
GRØDALEN: DALAVATNET, SØ-ENDEN (NATURBEITEMARK)	163
GRØDALEN: STORSETRA (NATURBEITEMARK)	164
GRØDALEN: PRETSETRA (NATURBEITEMARK)	164
GRØDALEN: ÅKERSETRA (NATURBEITEMARK)	165
GRØDALEN: ØST FOR ÅKERSETRA (RIKMYR)	165
GRØDALEN: SVARTSNYTA (RIK FJELLVEGETASJON)	166
GRØDALEN: ØRSUNDBEKKEN (RIK FJELLVEGETASJON)	166
GRØDALEN: N FOR MIKKELSTJØNNA (RIK FJELLVEGETASJON)	167
GRØDALEN: SKOGLIA VED TØFTVANGEN (SKOGSBEITE, HØGSTAUDEBJØRKESKOG)	167
GRØDALEN: HOVENSETRA (NATURBEITEMARK)	168
GRØDALEN: MÆLESETRA (NATURBEITEMARK)	168
GRØDALEN: GAMMELSETRA (NATURBEITEMARK)	168
GRØDALEN: TØFTVANGEN/GJERDVANGEN (NATURBEITEMARK/SLÅTTEENG)	169
GRØDALEN: VANGAN (KALKRIKE ENGER)	170
GRØDALEN: NYLYKKJA (NATURBEITEMARK)	170
GRØDALEN: HÆLFJELLET (RIK FJELLVEGETASJON)	171
GRØDALEN: STÅRA (FALKMYRA) (MEANDRERENDE ELV M.M.)	171
ANDRE LOKALITETER	173
VILT	174
RØDLISTEARTER OG ANSVARSARTER	175
GENERELT	175
SOPP	175
LAV	175
PLANTER	176
MOSER	177
INSEKTER	177
FUGL	178
PATTEDYR	179
KOMMENTARER TIL FUNNLISTE	180
FUNNLISTE	180
KUNNSKAPSSTATUS	197
OPPSUMMERING AV DATAGRUNNLAG ETTER DETTE PROSJEKTET	197
BEHOVET FOR VIDERE UNDERSØKELSER	198
KILDER	199
GENERELL LITTERATUR	199
LITTERATUR SOM BERØRER NATUREN I SUNNDAL	200
ANDRE KILDER	225
MUNTlige KILDER	225
BILDER OG UTBREDELSESKART	227
KART OVER LOKALITETENE	235

SAMMENDRAG

Bakgrunn, formål og målgruppe

Bakgrunnen for rapporten er et politisk ønske om en *mer lokal*, og samtidig *mer kunnskapsbasert* naturforvaltning, kombinert med tilgang på statlige tilskudd til kartlegging av biologisk mangfold. Dette er ledd i en nasjonal satsing for å øke kompetansen og styrke det lokale nivået i forvaltningen av det biologiske mangfoldet.

Hovedformålet med prosjektet er å gi kommunen og andre et bedre naturfaglig grunnlag for den framtidige forvaltninga av naturen i kommunen, slik at en bedre kan ta hensyn til det biologiske mangfoldet i alt planarbeid.

Målgruppa er følgende:

1. kommunen, grunneiere og andre som utfører aktiviteter som angår arealforvaltninga
2. konsulenter som har bruk for informasjonen i konsekvensuredninger og annen rådgiving
3. andre interesserte

Metodikk

Metoden går i hovedsak ut på å identifisere områder som er særlig verdifulle for det biologiske mangfoldet. Dette kan være fordi de er levesteder for særlig mange arter, for uvanlige eller kravfulle arter som har vanskelig for å finne leveområder ellers i landskapet, eller inneholder naturtyper som er truet fordi de utgjør små arealer eller er i sterkt tilbakegang. Hvilke naturtyper dette gjelder, er definert i håndboka i kartlegging av biologisk mangfold (Direktoratet for naturforvaltning 1999a). I tillegg er det utført noe viltkartlegging etter metodikken i håndboka i viltkartlegging (Direktoratet for naturforvaltning 1996).

For å få tak i eksisterende kunnskap er det brukt litteratur, Naturbasen m.m. hos Fylkesmannen i Møre og Romsdal, databaser på Internett, private databaser, museumssamlinger, og samtaler med fagfolk og lokalkjente folk. For å skaffe fram ny kunnskap er det satset en del på feltarbeid. Undertegnede har også samlet mye informasjon om naturen i Sunndal på frivillig basis tidligere. Informasjonen er sammenstilt og lokalitetene er prioritert etter metodene i DN-håndboka. Dette omfatter blant annet vektlegging av indikatorarter (signalarter) og rødlistearter. Informasjonen er presentert på kart, database og i rapport.

Naturgrunnlag

Sunndal er en stor kommune med stor spennvidde i terreng, klima og naturtyper, med bl. a. mange spesielt artsrike og varme fjordlier og dalsider, og med berømte kalkrike fjellområder med sjeldne planter og spesielt kulturlandskap. Dei ulike naturtypene i Sunndal er kort beskrevet. Viktige naturtyper for det biologiske mangfoldet er havstrand, kulturlandskap (særlig naturbeitemarket), skog (særlig rik edellauvskog, gammelskog, og sump- og flommarkskog), myr, berg/rasmark (særlig sørvendte rasmarker med rik flora og fauna) og kalkrike områder i fjellet.

Naturtyper

Tabell 1 viser hvilke prioriterte naturtyper som er kjent fra Sunndal, hvor mange som er avgrenset av hver type, og hvor mange som er plassert i hver av de 3 verdikategoriene A (svært viktig), B (viktig), og C (lokalt viktig).

Tabell 1. Prioriterte naturtyper i Sunndal med antall lokaliteter av hver type fordelt på verdi. A=svært viktig, B=viktig og C=lokalt viktig. Av totalt 55 prioriterte naturtyper nasjonalt (DN 1999a), har Sunndal 31.

* typen inngår i mosaikklokaliteter hvor en annen naturtype dominerer.

Sym-bol	Naturtype	Verdi			SUM
		A	B	C	
A	Myr				
A01	Intakt lavlandsmyr*				
A05	Rikmyr		4	1	5
A06	Kilde og kildebekk*				
B	Rasmark, berg og kantkratt				
B01	Sørvendt berg og rasmark	2	2		4
B02	Kantkratt*				
B03	Ultrabasisk og tungmetallforgiftet mark			1	1
C	Fjell				
C01	Kalkrike områder i fjellet	7	20	5	32
D	Kulturlandskap				
D01	Slåtteenger	5	1		6
D04	Naturbeitemark	5	20	11	36
D05	Hagemark			1	1
D06	Skogsbeite	3			3
D08	Kalkrike enger	28	7		35
E	Ferskvann/ våtmark				
E02	Mudderbanker*				
E03	Kroksjøer, flomdammer og meanderende elveparti	1	2	1	4
E04	Større elveører	1	5		6
E05	Fossesprøytsoner*				
E06	Viktige bekkedrag		3		3
E07	Kalksjøer*				
E08	Rike kulturlandskapssjøer		1		1
E09	Dammer	1	1		2
F	Skog				
F01	Rik edellauvskog	10	13	6	29
F02	Gammel edellauvskog	1			1
F03	Kalkskog	6	3		9
F04	Bjørkeskog med høgstauder		1		1
F05	Gråor-heggeskog	1	7	2	10
F06	Rikere sumpskog		4		4
F07	Gammel lauvskog	6	7		13
F08	Gammelskog/urskog	3	3		6
F09	Bekkekløfter	1			1
G	Havstrand/ kyst				
G05	Strandeng og strandsump*				
G07	Brakkvannsdeltaer	1	1		2
SUM		82	105	28	215

I tabell 1 går det fram at Sunndal har viktige forekomster av kalkrike områder i fjellet, av kulturlandskapstypene slåtteenger, naturbeitemark og kalkrike enger, og av skogtypene rik edellauvskog, kalkskog, gråor-heggeskog (på flommark langs Driva), gammel lauvskog, og gammelskog (med furu).

Viktige lokaliteter

Nedenfor er det listet opp alle lokaliteter i kategori A (svært viktig), B (viktig) og C (lokalt viktig). Lokalitetene er gitt nummer fra 1 til 215, og er ordnet alfabetisk etter delområde innen kommunen. Følgende delområder er benyttet: Fjellgardene, Geitådalen, Gjøra, Grødalen, Grøvdalen, Innerdalen, Jordalsgrenda, Lindalen, Litjdalen, Reppdalen, Sunndalen, Sunndalsfjorden (nordsida, dvs. strekninga Almskåra-Sunndalsøra), Sunndalsøra, Viklandet, Viromdalen, Øksendalen, Ålvundeidet og Ålvundfjorden. I resten av rapporten er lokalitetene presentert geografisk, fra nordvest til sørøst i kommunen. Under naturtype er angitt den typen som utgjør det største arealet innenfor det avgrensede området. Tabell 2 sorterer lokalitetene etter delområde og navn, tabell 20 etter naturtype.

Tabell 2. Lokaliteter av prioriterte naturtyper i Sunndal (rene viltområder er ikke inkludert). Tabellen gir en oversikt over avgrensede og verdsatte lokaliteter sortert etter delområde og navn. A=svært viktig, B=viktig, C=lokalt viktig.

Nr.	Lokalitet	Kode	Naturtype	Verdi
172	Fjellgardene: Hafsåsen: Bjørklund	D08	Kalkrike enger	B
174	Fjellgardene: Hafsåsen: Hagaslettet	D08	Kalkrike enger	A
177	Fjellgardene: Hafsåsen: Leirgrova	D08	Kalkrike enger	A
176	Fjellgardene: Hafsåsen: Myrabua	D08	Kalkrike enger	B
175	Fjellgardene: Hafsåsen: Sivertslettet	D08	Kalkrike enger	A
173	Fjellgardene: Hafsåsen: Skålvollen	D08	Kalkrike enger	B
178	Fjellgardene: Hafsåsen: tjønn ved Leirgrova	E09	Dammer	B
171	Fjellgardene: Hafsåsen: Østistu	D08	Kalkrike enger	B
169	Fjellgardene: Hafsåsen: Åsattløgu	D08	Kalkrike enger	A
179	Fjellgardene: Hafsåsen-Geitådalene: skogliene	D06	Skogsbeiter	A
166	Fjellgardene: Jenstad (br. nr.1)	D01	Slåtteenger	B
167	Fjellgardene: Jenstad: Haugen	D04	Naturbeitemark	C
165	Fjellgardene: Jenstad: Oppistu	D04	Naturbeitemark	B
148	Fjellgardene: Klavura	F01	Rik edellauvskog	B
168	Fjellgardene: Lundlia	D04	Naturbeitemark	B
181	Fjellgardene: Røymoene: Kristenstu	D04	Naturbeitemark	B
182	Fjellgardene: Røymoene: Sagøya	E04	Større elveører	B
180	Fjellgardene: Røymoene: Utistu	D01	Slåtteenger	A
163	Fjellgardene: Svisdal: Nestuliin	D08	Kalkrike enger	A
164	Fjellgardene: Svisdalshauan	D08	Kalkrike enger	A
162	Fjellgardene: Svøu	D08	Kalkrike enger	A
170	Fjellgardene: Trøa & Bortategjerdet	D08	Kalkrike enger	A
149	Fjellgardene: Åmotan	F09	Bekkeklofter	A
211	Geitådalen: Blåhø/Råstu	C01	Kalkrike områder i fjellet	A
212	Geitådalen: dalsidene	D06	Skogsbeiter	A
37	Geitådalen: Falesetra/Løykjasetra	D08	Kalkrike enger	A
213	Geitådalen: Hafsåsetra	D08	Kalkrike enger	A
215	Geitådalen: Holbekksetra	D08	Kalkrike enger	A
214	Geitådalen: Sandsetra	D08	Kalkrike enger	A
129	Gjøra: Gjørørahaugen naturreservat	F03	Kalkskog	A
66	Gjøra: Gjørasetrene	D04	Naturbeitemark	B
67	Gjøra: Gravemssetrene: Litjvängen	D04	Naturbeitemark	B
68	Gjøra: Gravemssetrene: Stovängen	D04	Naturbeitemark	B
62	Gjøra: Grensen	F07	Gammel lauvskog	A
104	Gjøra: Grøvuøran	E04	Større elveører	B
70	Gjøra: Gråura	F03	Kalkskog	B
65	Gjøra: Ivarsnasen	F08	Urskog/gammelskog	A
75	Gjøra: Kråkvasshalsen/Slett fjell	C01	Kalkrike områder i fjellet	B

Nr.	Lokalitet	Kode	Naturtype	Verdi
72	Gjøra: Langbakksetra	D04	Naturbeitemark	A
64	Gjøra: Liahjellsetra	D04	Naturbeitemark	B
63	Gjøra: Morka	D04	Naturbeitemark	B
69	Gjøra: Nisjasetra (Søsetra)	D04	Naturbeitemark	B
71	Gjøra: Småvollan naturreservat	F01	Rik edellauvskog	A
74	Gjøra: Volladalen	C01	Kalkrike områder i fjellet	C
106	Gjøra: Vollalia	F03	Kalkskog	A
73	Gjøra: Vollansetra	D04	Naturbeitemark	A
79	Grødalen: Dalasetra	D04	Naturbeitemark	A
159	Grødalen: Gammelsetra	D04	Naturbeitemark	C
151	Grødalen: Hovensetra	D04	Naturbeitemark	C
161	Grødalen: Hælfjellet	C01	Kalkrike områder i fjellet	B
78	Grødalen: Jokerdalen	C01	Kalkrike områder i fjellet	B
150	Grødalen: Mælesetra	D04	Naturbeitemark	C
153	Grødalen: N for Mikkelstjøna	C01	Kalkrike områder i fjellet	B
160	Grødalen: Nylykkja	D04	Naturbeitemark	C
83	Grødalen: Prestsetra	D04	Naturbeitemark	C
155	Grødalen: skoglia ved Tøftvangen	F04	Bjørkeskog med høgstauder	B
82	Grødalen: Storsetra	D04	Naturbeitemark	C
156	Grødalen: Ståra (Falkmyra)	E03	Kroksjøer, flomdammer og meanderende elveparti	A
86	Grødalen: Svartsnytta	C01	Kalkrike områder i fjellet	B
81	Grødalen: sørøstenden av Dalavatnet	D04	Naturbeitemark	B
157	Grødalen: Tøftvangen og Gjerdvangen	D04	Naturbeitemark	B
158	Grødalen: Vangan	D04	Naturbeitemark	A
80	Grødalen: Ø for Dalavatnet	B01	Sørvendte berg og rasmarker	A
152	Grødalen: Ørsundbekken	C01	Kalkrike områder i fjellet	B
85	Grødalen: øst for Åkerettra	A05	Rikmyr	C
84	Grødalen: Åkerettra	D04	Naturbeitemark	B
199	Grøvdalen: Bukta	D08	Kalkrike enger	A
202	Grøvdalen: Flysetra	D08	Kalkrike enger	A
207	Grøvdalen: Fæggran	D08	Kalkrike enger	A
203	Grøvdalen: Gammelsetra	D08	Kalkrike enger	A
210	Grøvdalen: Grøvdalsflya/Aurhøene	C01	Kalkrike områder i fjellet	A
192	Grøvdalen: Hallen	D08	Kalkrike enger	A
204	Grøvdalen: Haualykkja	D08	Kalkrike enger	A
205	Grøvdalen: Kongsvoll	D04	Naturbeitemark	B
197	Grøvdalen: Kåsa	D08	Kalkrike enger	A
198	Grøvdalen: Landlaupet	D08	Kalkrike enger	A
195	Grøvdalen: Myrasetra	D08	Kalkrike enger	A
208	Grøvdalen: Nonsfjellet	C01	Kalkrike områder i fjellet	A
193	Grøvdalen: Nosa	D08	Kalkrike enger	A
200	Grøvdalen: Nyseterhaugane	D08	Kalkrike enger	A
201	Grøvdalen: Nysetra	D08	Kalkrike enger	A
194	Grøvdalen: overfor Hallen	D08	Kalkrike enger	A
209	Grøvdalen: resterende områder	D06	Skogsbeiter	A
206	Grøvdalen: Storstvollen	D08	Kalkrike enger	A
196	Grøvdalen: Styggmarka	D08	Kalkrike enger	A
133	Innerdalen: Kringelhøa	C01	Kalkrike områder i fjellet	B
136	Innerdalen: Renndølssetra	D04	Naturbeitemark	C
134	Innerdalen: SV for Innerdalsvatnet	F08	Urskog/gammelskog	B
17	Jordalsgrenda: Balsneset-Ytterskrøa	F07	Gammel lauvskog	A
21	Jordalsgrenda: Jordalsvøttu	D01	Slåtteeuger	A
20	Jordalsgrenda: Jordalsøra	D01	Slåtteeuger	A
19	Jordalsgrenda: Jordalsøra: Hamrene	F07	Gammel lauvskog	A
23	Jordalsgrenda: Litj-Jordalsskardet	A05	Rikmyr	B

Nr.	Lokalitet	Kode	Naturtype	Verdi
18	Jordalsgrenda: Midtskrøa	F07	Gammel lauvskog	A
25	Jordalsgrenda: N for Liasetra	A05	Rikmyr	B
26	Jordalsgrenda: N for Raudåa	A05	Rikmyr	B
31	Jordalsgrenda: Ryssdalen, mellom vatna	C01	Kalkrike områder i fjellet	B
46	Jordalsgrenda: Seljedalen	F07	Gammel lauvskog	B
22	Jordalsgrenda: Skrødalssetra	D04	Naturbeitemark	B
28	Jordalsgrenda: Varghaugen	B03	Ultrabasisk og tungmetallrik mark i lavlandet	C
30	Jordalsgrenda: vest for Ryssdalsvatnet	C01	Kalkrike områder i fjellet	C
29	Jordalsgrenda: Øst for Trolltinden	C01	Kalkrike områder i fjellet	C
32	Jordalsgrenda: Åfarhaugen	F08	Urskog/gammelskog	A
185	Lindalen: Gammelsetra	D08	Kalkrike enger	B
184	Lindalen: Middagshjellen	D04	Naturbeitemark	B
186	Lindalen: Nysetra	D04	Naturbeitemark	C
187	Lindalen: Svarthaugen	C01	Kalkrike områder i fjellet	C
47	Litjdalen: overfor Hårstad	B01	Sørvendte berg og rasmarker	B
57	Litjdalen: Litj-Tågkollen	C01	Kalkrike områder i fjellet	B
53	Litjdalen: Litjvatnet: Vollen	D05	Hagemark	C
48	Litjdalen: nord for Øygarden	F01	Rik edellauvskog	B
56	Litjdalen: Raudbergsåa	C01	Kalkrike områder i fjellet	A
88	Litjdalen: Sandvassøybekken	C01	Kalkrike områder i fjellet	C
54	Litjdalen: Sandvatnet	E04	Større elveører	A
55	Litjdalen: Styggdalen	C01	Kalkrike områder i fjellet	A
51	Litjdalen: Styggammaren	F01	Rik edellauvskog	C
52	Litjdalen: SV for Litjvatnet	F01	Rik edellauvskog	C
50	Litjdalen: vest for Dalavatnet	F01	Rik edellauvskog	C
49	Litjdalen: Øygarden	F01	Rik edellauvskog	B
189	Reppdalen: dalbunnen og Kvitådalen	C01	Kalkrike områder i fjellet	A
188	Reppdalen: Reppdalssetra	D08	Kalkrike enger	B
191	Reppdalen: Under Lundlinebba	C01	Kalkrike områder i fjellet	B
190	Reppdalen: Øst for Istjønnna	C01	Kalkrike områder i fjellet	B
125	Sunndalen: Bjørbekkbrua	F05	Gråor-heggeskog	C
118	Sunndalen: Brekkhaug	F01	Rik edellauvskog	C
117	Sunndalen: Fale	F01	Rik edellauvskog	A
111	Sunndalen: Fosshotn	C01	Kalkrike områder i fjellet	B
14	Sunndalen: Furu-Løykja	F01	Rik edellauvskog	A
95	Sunndalen: Furuøran	F05	Gråor-heggeskog	B
112	Sunndalen: Geithamran	F01	Rik edellauvskog	A
126	Sunndalen: Gravem (beitemark)	D08	Kalkrike enger	B
127	Sunndalen: Gravem: Tøftflønet	F05	Gråor-heggeskog	B
77	Sunndalen: Grøa: Grølia	F01	Rik edellauvskog	B
76	Sunndalen: Grøa: Lauvhjellan	D04	Naturbeitemark	B
123	Sunndalen: Hagen beitemark	D04	Naturbeitemark	A
124	Sunndalen: Hagen, einerbakker	F01	Rik edellauvskog	B
107	Sunndalen: Haremdalen	C01	Kalkrike områder i fjellet	B
16	Sunndalen: Hoelsbrekka (svartor)	F06	Rikere sumpskog	B
108	Sunndalen: Hoven: Nylykkja	F06	Rikere sumpskog	B
97	Sunndalen: Hovenøran-Hoelsand	F05	Gråor-heggeskog	C
13	Sunndalen: Hovsnebba	C01	Kalkrike områder i fjellet	B
109	Sunndalen: Hoåsbrekka	F06	Rikere sumpskog	B
113	Sunndalen: Hoåslykkja	F01	Rik edellauvskog	A
24	Sunndalen: Håshjelløran	F05	Gråor-heggeskog	B
12	Sunndalen: Killurda-Orheiman	B01	Sørvendte berg og rasmarker	A
114	Sunndalen: Knutsløyvan	F01	Rik edellauvskog	A
98	Sunndalen: Leangen	F05	Gråor-heggeskog	B
94	Sunndalen: Leirdamman	E04	Større elveører	B

Nr.	Lokalitet	Kode	Naturtype	Verdi
93	Sunndalen: Lensmannsøra	E04	Større elveører	B
45	Sunndalen: Løykja: Litjøra	E06	Viktige bekkedrag	B
100	Sunndalen: Løykja-Skorga	F06	Rikere sumpskog	B
128	Sunndalen: Mardøla-Saudalen	F03	Kalkskog	A
122	Sunndalen: Ottem naturreservat	F05	Gråor-heggeskog	A
121	Sunndalen: Romfo: Klysurda	F01	Rik edellauvskog	A
120	Sunndalen: Romfo: Skogan	D04	Naturbeitemark	B
7	Sunndalen: Røyhjelløya	E06	Viktige bekkedrag	B
92	Sunndalen: Sandlykkja	F05	Gråor-heggeskog	B
119	Sunndalen: Snøvassmelan	F01	Rik edellauvskog	B
102	Sunndalen: Solheim	E06	Viktige bekkedrag	B
116	Sunndalen: Somrumbekken	C01	Kalkrike områder i fjellet	B
115	Sunndalen: Såtbank-kollen	C01	Kalkrike områder i fjellet	B
96	Sunndalen: Teinøran-Harema	E04	Større elveører	B
110	Sunndalen: under Hoåsnebb	B01	Sørvendte berg og rasmarker	B
99	Sunndalen: Vinnavolløya	F05	Gråor-heggeskog	B
15	Sunndalen: Vinnu: Fåtjøna	E09	Dammer	A
101	Sunndalen: Øverskeiet	D04	Naturbeitemark	B
3	Sunndalsfjorden: Almskåra-Hisdalen nedre	F03	Kalkskog	A
2	Sunndalsfjorden: Almskåra-Hisdalen øvre	F08	Urskog/gammelskog	A
27	Sunndalsfjorden: Flå: Kjeskrødalen	F08	Urskog/gammelskog	B
105	Sunndalsfjorden: Flå: Kjølura	F03	Kalkskog	B
103	Sunndalsfjorden: Flåstranda	F03	Kalkskog	A
1	Sunndalsfjorden: Flåøya	D01	Slåtteeenger	A
4	Sunndalsfjorden: Hisdalsneset-Lauvvika	F03	Kalkskog	A
5	Sunndalsfjorden: Lauvvika-Bleiberget	F03	Kalkskog	B
154	Sunndalsfjorden: Oppdøl: under Karihaugen	F01	Rik edellauvskog	A
9	Sunndalsfjorden: Oppdøl: Under Seterhaugen	F01	Rik edellauvskog	A
8	Sunndalsfjorden: Oppdøl: V for Hjellen	F01	Rik edellauvskog	B
10	Sunndalsfjorden: Oppdølsstranda	F01	Rik edellauvskog	A
6	Sunndalsfjorden: Seterura NV for Flå	F01	Rik edellauvskog	B
11	Sunndalsfjorden: Åkerstranda	F01	Rik edellauvskog	B
91	Sunndalsøra: Håsørene	G07	Brakkvannsdeltaer	A
90	Sunndalsøra: Storøra	F05	Gråor-heggeskog	B
89	Sunndalsøra: Tredalspollen	E08	Rike kulturlandskapssjøer	B
61	Viklandet: Indre Holvikan	F07	Gammel lauvskog	B
60	Viklandet: Korsneset	F07	Gammel lauvskog	B
59	Viklandet: Ytre Holvikan	F07	Gammel lauvskog	A
139	Viromdalen: Dalsbø: Storskrøo	F08	Urskog/gammelskog	B
140	Viromdalen: Dalsbø: ved Heggevollan	F01	Rik edellauvskog	B
138	Viromdalen: Grasdalen	C01	Kalkrike områder i fjellet	B
137	Viromdalen: Nerdal: Kroken	E03	Kroksjøer, flomdammer og meanderende elveparti	C
135	Viromdalen: Nerdal: Slettlia	F01	Rik edellauvskog	C
141	Viromdalen: Virom: ved Bytingsteigen	D04	Naturbeitemark	C
33	Øksendalen: Baklia-Almhølu	F07	Gammel lauvskog	A
38	Øksendalen: Bytfonna	F07	Gammel lauvskog	B
41	Øksendalen: Gaudalen ved Langdøla	C01	Kalkrike områder i fjellet	B
39	Øksendalen: Gaudalen: Setersetra	D04	Naturbeitemark	C
40	Øksendalen: Gaudalen: sørsida av Kleppen	C01	Kalkrike områder i fjellet	B
35	Øksendalen: Grytneset	D01	Slåtteeenger	A
43	Øksendalen: Jønstad	D04	Naturbeitemark	B
44	Øksendalen: Jønstadnebb-Moldbakkan	C01	Kalkrike områder i fjellet	A
42	Øksendalen: mellom Skrondal og Brandstad	D04	Naturbeitemark	B
34	Øksendalen: Tomastrøa	F07	Gammel lauvskog	B
87	Øksendalen: Øksendalstjønnene	C01	Kalkrike områder i fjellet	B

Nr.	Lokalitet	Kode	Naturtype	Verdi
36	Øksendalen: Øksendalsøra	G07	Brakkvannsdeltaer	B
142	Ålvundeidet: Børsetlauvet	F01	Rik edellauvskog	C
131	Ålvundeidet: Durmålhaugen-Nylykkja	F01	Rik edellauvskog	B
132	Ålvundeidet: Gjersvollhaugen	F01	Rik edellauvskog	B
145	Ålvundeidet: Krokåa	E03	Kroksjøer, flomdammer og meanderende elveparti	B
144	Ålvundeidet: Rennset	F01	Rik edellauvskog	B
130	Ålvundeidet: Rennsetvatnet: Trollhaugen	A05	Rikmyr	B
143	Ålvundeidet: Storøya	E03	Kroksjøer, flomdammer og meanderende elveparti	B
147	Ålvundfjorden: Halsastranda	F07	Gammel lauvskog	B
58	Ålvundfjorden: Mulviknuken	F02	Gammel edellauvskog	A
183	Ålvundfjorden: Vågaøra	D08	Kalkrike enger	A
146	Ålvundfjorden: Ålvåa	F07	Gammel lauvskog	B

Rødlistearter

En rødliste er en liste over arter som i ulik grad er truet av menneskelig virksomhet. Det kan være ulike fysiske inngrep i form av utbygging, det kan være skogsdrift eller omlegginger i jordbruket, forurensing, samling m.m. Slike arter kalles rødlistearter, og er listet opp i en nasjonal rapport (DN 1999b).

Tabell 3. Forekomst av rødlistearter i Sunndal kommune. Oversikten er basert på data i tabell 29. Virveldyr er ikke med. Rødlistekategoriene er: E (direkte truet), V (sårbar), R (sjelden), DC (hensynskrevende) og DM (bør overvåkes). Kandidater til rødlista (bl. a. skorpelav) er ikke regnet med her, men tatt med i tabell 29.

Organismegruppe	Antall arter	Arter fordelt på rødlistekategori					Antall funn
		E	V	R	DC	DM	
Karplanter	10	-	1	3	5	1	148
Moser	3	-	-	-	-	3	35
Sopp	89	1	10	32	46	-	270
Lav	3	-	1	-	2	-	72
Sommerfugler	10	-	1	6	1	2	30
Biller	12	-	3	-	9	-	22
Sum	127	1	16	41	63	6	577

Det er registrert 577 funn av rødlistearter av planter, moser, sopp, lav, biller og sommerfugler i Sunndal, og de som er kjent, er omtalt i et egen kapittel. I tillegg kommer rødlistearter av virveldyr som også er kort omtalt i rapporten. Kommunen har mottatt en oppdatert oversikt over viltobservasjoner som inneholder opplysninger om noen av disse.

Kunnskapsstatus og tilrådinger

Det er tatt med en kort vurdering av kunnskapsstatus etter dette prosjektet, og på hvilket område det er behov for mer kunnskap. Sunndal er en meget stor kommune der det er krevende å skaffe seg oversikt. De naturtypene det er dårligst kunnskap om, er skog av alle slag, men mest gammel lauvskog og gammel furuskog, og kulturlandskap utenom Grøuvassdraget. Ellers er kunnskapen om myr og kalkrike områder i fjellet utenom Grøuvassdraget også mangelfull. Kunnskapen om mange organismegrupper i Sunndal er også svært dårlig. Potensialet for å finne hittil ukjente og sjeldne arter er særlig stort innenfor sopp og insekter, da særlig sørlige og varmekrevende arter.

Kilder

En egen litteraturlatabase er utarbeidet over litteratur om naturen i Møre og Romsdal. Et søk på Sunndal i denne basen (januar 2004) ga 1007 treff. Deler av basen (oppdatert 2001) ligger på www.mrfylke.no. Her vil det forhåpentlig finnes noe som har lokal interesse, f. eks. til skolebruk. Ikke alle titlene er brukt i denne rapporten. Andre kilder og personer som har gitt opplysninger, er også listet opp.

Sunnalsnaturen i tall

Sunnal er den kommunen i Møre og Romsdal og kanskje i hele Norge som har størst naturvariasjon (jf. bl.a. Moen 1998, Asbjørn Moen pers. medd.). Dette er forsøkt belyst i tabeller nedenfor som oppsummerer en del statistiske data for kommunen.

Tabell 4. De 5 største kommunene i Møre og Romsdal etter totalareal målt i km² (Statistisk sentralbyrå 2001).

Kommune	Totalt areal, km ²
Sunnal	1712
Rauma	1500
Surnadal	1366
Neset	1049
Norddal	941

Tabell 5. De 5 kommunene i Møre og Romsdal med størst areal over 900 m over havet målt i km² (Statistisk sentralbyrå 2001).

Kommune	Areal >900 m, km ²
Sunnal	1100
Rauma	730
Norddal	602
Neset	471
Stranda	398

Tabell 6. De 5 kommunene i Møre og Romsdal med flest innsjøer/tjern synlige på kart i målestokk 1:50 000 (<http://www.vanninfo.no>, innhentet i desember 2003).

Kommune	Antall innsjøer/tjern
Smøla	8299
Sunnal	2633
Surnadal	2238
Rauma	1728
Neset	1698

Tabell 7. De 5 kommunene i Møre og Romsdal med størst samlet ferskvannsareal målt i km² (Statistisk sentralbyrå 2001).

Kommune	Ferskvannsareal, km ²
Sunnal	60
Neset	59
Rauma	58
Surnadal	50
Norddal	40

Tabell 8. De 5 kommunene i Møre og Romsdal med størst samlet skogareal målt i km² (Statistisk sentralbyrå 2001).

Kommune	Skogareal, km ²
Surnadal	446
Sunnal	328
Rauma	283
Neset	245
Rindal	242

Tabell 9. De 2 kommunene i Møre og Romsdal og Norge med flest vegetasjonsgeografiske regioner, av totalt 26 slike regioner i landet. Tallene er beregnet av Stueflotten (2002) på basis av Moen (1998, s. 142-143).

Kommune	Antall regioner	Prosent av antall regioner i Norge
Sunnal	14	54%
Rauma	14	54%

Sunnal og Rauma har ifølge Stueflotten (2002) og Moen (1998) flest vegetasjonsgeografiske regioner av alle kommunene i Norge. Vanlig på Østlandet er 1-8 regioner og på Vestlandet 8-12 regioner. Antall vegetasjonsgeografiske regioner er et godt mål på variasjon og spennvidde i naturen.

Tabell 10. Antall litteraturtitler som omtaler naturen i kommunen, de 5 kommunene i fylket med flest litteraturkilder er vist. Datagrunnlaget er pr. 20. januar 2004 (egen database).

Kommune	Antall titler
Sunnal	1007
Rauma	932
Surnadal	892
Molde	693
Fræna	633

Tabell 11. Antall kjente lavarter pr. kommune, de 5 kommunene i fylket med flest arter er vist. Datagrunnlaget er nedlastet 20. januar 2004 (<http://www.toyen.uio.no/botanisk/lavherb.htm>). Sunndal har fått 7 tilleggsarter av undertegnede.

Kommune	Antall arter
Sunndal	293
Rauma	249
Aure	165
Norrdal	160
Fræna	149

Tabell 12. Antall kjente sommerfuglarter pr. kommune, de 5 kommunene i fylket med flest arter er vist. Datagrunnlaget er nedlastet 20. januar 2004 (<http://www.toyen.uio.no/norlep>).

Kommune	Antall arter
Sunndal	394
Surnadal	219
Haram	167
Stranda	152
Norrdal	140

Tabell 13. Antall kjente rødlistearter (trueete arter, opplistet i DN 1999b) etter kommune (virveldyr er ikke med), de 5 kommunene i fylket med flest arter er tatt med. Datagrunnlaget er pr. 20. januar 2004 (egen database).

Kommune	Antall arter
Sunndal	127
Aure	112
Tingvoll	92
Norrdal	85
Stranda	83

Tabell 14. Antall funn av rødlistearter (trueete arter, opplistet i DN 1999b) etter kommune (virveldyr er ikke med), de 5 kommunene i fylket med flest funn er tatt med. Datagrunnlaget er pr. 20. januar 2004 (egen database).

Kommune	Antall funn
Sunndal	577
Aure	413
Tingvoll	292
Stranda	266
Norrdal	220

Dataene ovenfor dokumenterer at Sunndal har en meget stor naturvariasjon. Viktigst er tabell 9 som viser at Sunndal og Rauma har flest vegetasjonsgeografiske regioner av kommunene i Norge. Dette gjenspeiler seg bl.a. i meget høye antall kjente arter av ulike organismegrupper. Selv om datagrunnlaget for arter er mangelfullt, er det til en viss grad sammenlignbart. Dessuten inngår 31 av DN's 56 prioriterte naturtyper i de avgrensede områdene. I tillegg finnes trolig ikke avgrensede utforminger av bl.a. naturtypene artsrike veikanter, fuktenger, store gamle trær, skrotemark, naturlig fisketomme innsjøer og tjern, tangvoller og sandstrender. Totalt finnes dermed rundt 38 (68%) av de prioriterte naturtypene i kommunen. Det er trolig ikke mange av landets kommuner som har så mange.

Kart og database

Alle lokaliteter er digitalisert av undertegnede i kommunens kartverktøy, og skal være tilgjengelig for kommunens planleggere og andre. Alle data om lokaliteter og rødlistearter i rapporten er også lagt inn på kommunens datasystem i form av en database som er koblet til kart. På Internett vil dataene bli tilgjengelig på Sunndal kommunes hjemmeside (www.sunndal.kommune.no) og DN's Naturbase, <http://dnweb5.dirnat.no/nbinnsyn/>.

INNLEDNING

Hva er biologisk mangfold?

Populært sagt er biologisk mangfold jordas variasjon av livsformer (planter, dyr og mikroorganismer m.m.), inklusive arvestoffet deres og det kompliserte samspillet mellom dem. Variasjonen i naturen kan beskrives på tre ulike nivå: gen-, arts- og økosystemnivå.

Mer presist er biologisk mangfold definert slik i Rio-konvensjonen om biologisk mangfold: "*Biologisk mangfold er variabiliteten hos levende organismer av alt opphav, herunder bl.a. terrestriske, marine eller andre akvatiske økosystemer og de økologiske komplekser som de er en del av; dette omfatter mangfold innenfor artene, på artsnivå og på økosystemnivå.*" (MD 1992).

Hvor mange arter finnes?

Det er i dag satt navn på ca. 1,4 millioner arter, og av de ulike organismegruppene er det fugler og pattedyr som er best undersøkt. Man regner med at de fleste nye artene i verden vil bli funnet utenfor de tempererte strøkene, og vil tilhøre andre organismegrupper enn fugl og pattedyr. Det er gjort mange forsøk på å kvantifisere det biologiske mangfoldet på jorda. Anslagene varierer fra 1,5 - 6 millioner og helt opp til 30 millioner avhengig av hvilken metodikk som blir benyttet.

I Norge blir det også stadig funnet nye arter, både nye for landet, men også nye for vitenskapen. Man har anslått at det trolig er rundt 60 000 arter i Norge hvis man ser bort fra planteplankton, bakterier og virus (DN 1999b). Det er i dag registrert rundt 41 500 arter i Norge, men man tror at det er mulig å finne rundt 25 000 nye, da særlig blant de største gruppene insekter og sopp (Hågvar og Berntsen 2001). Denne forventninga er basert på registreringer fra nabolandene, samt det man vet om de økologiske kravene til arter som har blitt registrerte der. Generelt minker antall karplanter og de fleste dyregrupper jo lengre nord og bort fra ekvator man kommer, men når det gjelder sopp, lav og mose ser dette ikke ut til å stemme (Tabell 15). Her er Norge i verdenssammenheng et artsrikt land.

Tabell 15. Organismegrupper hvor Norge har en relativt stor andel av de kjente artene på kloden (Kilde: Sandlund 1992, ¹Aarnes 2002, ²artsliste for norske lav på <http://www.toyen.uio.no/botanisk/lavherb.htm> pr. 13.04.03, ³Frisvoll m. fl. 1995). Tallene for kjente arter i verden er nokså usikre.

Gruppe	Kjente arter i verden	Kjente arter i Norge	Norske arter i prosent
Sopp	51 000	7 200 ¹	14 %
Lav	18 000	1 866 ²	10 %
Mose	16 600	1 066 ³	6,4 %

Verdien av biologisk mangfold

Miljøverndepartementet (2001b) knytter disse verdiene til biologisk mangfold:

- € **Direkte bruksverdi:** Verdi som realiseres gjennom bruk av biologiske ressurser til for eksempel mat, medisiner, kunst, klær, byggverk og brensel, samt bruk av natur til lek, rekreasjon, friluftsliv, turisme, undervisning og forskning.
- € **Indirekte bruksverdi:** Verdi i form av livsbærende prosesser og økologiske tjenester som biologisk produksjon, jorddannelse, rensing av vatn og luft, vannhusholdning, lokalt og globalt klima, karbonets, nitrogenets og andre stoffers kretsløp, økologisk stabilitet og miljøets evne til å dempe effekter av påkjenninger som forurensning, flom og tørke. Disse verdiene er en forutsetning for menneskelig eksistens og økonomisk aktivitet.
- € **Potensiell verdi:** Verdier som ikke er utnyttet eller kjent. Slike verdier omfatter både direkte og indirekte verdier nevnt ovenfor og er blant annet knytt til bruk av uutnyttede genetiske ressurser både når det gjelder tradisjonell foredling og genteknologi for framstilling av nye produkter med direkte bruksverdi.
- € **Immateriell verdi:** Verdi som er etisk og moralsk forankret, f. eks. knyttet til ønsket om å vite at en art eksisterer, til kommende generasjoner sine muligheter og livskvalitet, og til ønsket om å ta vare på landskap og natur som del av vår kulturarv og opplevelsesverdi.

Til de moralske og etiske verdiene hører også naturens egenverdi (DN 1999a). At naturen har egenverdi bygger på tanken om at alle livsformer og urørt natur har verdi i seg selv, og derfor ikke trenger ses på som et middel, men som et mål i seg selv. Tanken om at framtidige generasjoner skal overta kloden med like stor mulighet for ressursutnyttelse og naturopplevelse som vi har, er identisk med en bærekraftig utvikling slik Brundtland-kommisjonen definerte det (Brundtland et al. 1987).

Trusler mot det biologiske mangfoldet

Fysiske inngrep

Ødelegging, fragmentering og endring av naturområder er den største trusselen mot det biologiske mangfoldet. Særlig viktig er fysiske inngrep i forbindelse med ulike utbyggingsformål. Store utbygginger har ofte store konsekvenser, men det er summen av både små og store inngrep som over tid vil avgjøre om vi klarer å ta vare på det biologiske mangfoldet. Der utbyggingspresset er stort, er det ofte utbyggingsinteressene som blir sterkest vektlagt i beslutningsprosessene.

Endrete driftsformer i jord- og skogbruk

Utviklinga i landbruket resulterer i intensivering, spesialisering og rasjonalisering av drifta, men også fraflytting, brakklegging og gjengroing. De største driftsendringene i jordbruket har skjedd de siste 50 åra og mange kulturskapte naturtyper, m.a. slåtteenger og naturbeitemarker er i ferd med å forsvinne (Jordal 1997, Fremstad og Moen 2001). Mye av det lysåpne, mosaikkpregede landskapet fra det tradisjonelle jordbruket gror i dag igjen, og blir til skog. Dette medfører bl. a. at plantearter som er avhengige av mye lys og lite konkurranse går tilbake, og f. eks. insekter knyttet til disse plantene får også problemer. I tillegg fører selv moderat gjødsling til at en del arter går sterkt tilbake eller forsvinner helt (Jordal 1997, Fremstad 1997). Bruken av kunstgjødsel var svært liten fram til 2. verdenskrig. Etter krigen økte bruken sterkt fram til 80-tallet (SFT 2002). På grunn av disse endringene vil trolig en lang rekke plante-, sopp- og insektsarter forsvinne eller bli svært sjeldne, for over 30 % av de norske rødlisteartene er knyttet til kulturlandskapet (DN 1999b). I skogbruket har hogst gjennom mange hundre år redusert mengden av død ved av ulike dimensjoner og med ulik nedbrytingsgrad. Urskog er i dag nesten forsvunnet, og gammelskog med mye død ved utgjør små arealer. Områder med biologisk verdifull skog, bl. a. edellauvskog, har de siste 50-100 år i økende grad blitt erstattet med gran, og sumpskog og myr har blitt drenert. I Sunndal kommune finnes fortsatt mye edellauvskog, en del gammel lauvskog, og litt gammel furuskog og sump- og flommarkskog.

Spredning av fremmede organismer

Menneskeskapt spredning av organismer som ikke hører naturlig hjemme i økosystemene, er et økende problem - både for vern av biologisk mangfold og med hensyn til verdiskaping. Innførte arter er ikke tilpasset de naturlige økosystemene, og mange vil dø ut etter kort tid. Men de som greier å etablere seg, har ofte ikke naturlige fiender som regulerer populasjonene, eller de kan ha andre konkurransefordeler som fører til at populasjonene øker kraftig (MD 2001a). Dette kan føre til at de utkonkurrerer andre arter, og at hele økosystemer endres. Gjennom signering og ratifisering av Riokonvensjonen, har Norge forpliktet seg til bl. a. å hindre innføring av, kontrollere eller utrydde fremmede arter som truer økosystemer, habitater eller arter (MD 1992: artikkel 8h).

Platanlønn er et treslag som ble innført som pryd- og tuntre for rundt 250 år siden (Fremstad og Elven 1996). I dag har platanlønn etablert seg mange steder i Sunndal. Platanlønn er svært konkurransesterk, og vil trolig utkonkurrere mange andre lauvtreslag, bl.a. hassel. Platanlønn vil trolig ha en negativ innvirkning på det biologiske mangfoldet på lengre sikt, og bør derfor helst fjernes før de begynner å sette frø. Hvor realistisk dette er, vil være avhengig av innsatsen, trolig har vi et problem. Bl.a. er platanlønn i ferd med å spre seg i Gjørøhaugen naturreservat. **Parkslirekne** kommer opprinnelig fra Øst-Asia, men har vært brukt i lang tid som hageplante. Plantene har blitt spredd med hageavfall, og er etablert mange steder i Sunndal, særlig på skrotemark, langs veier, i randsoner og langs elver og bekker. Arten setter trolig sjelden eller aldri frø i Norge, men sprer seg sterkt vegetativt på voksestedet (Fremstad og Elven 1997). **Burot** er en innført plante som sprer seg både på fyllplasser og i rasmarene i Sunndalen. Denne planten er årsak til store plager hos pollenallergikere på ettersommeren, i en årstid da alle trærne og det meste av graset er avblomstret. **Mink** og **kanadagås** er andre arter som er kommet til og har spredd seg i kommunens fauna de siste 30-50 årene. **Gyrodactylus salaris** er en parasitt på lakseunger som også er innført, og som er kostbar å bekjempe.

Overhøsting

Høsting av naturressurser er et gode så lenge det foregår innenfor økologisk forsvarlige rammer. Overhøsting oppstår når det over en lengre periode høstes mer enn populasjonen produserer. Hvis aktiviteten rammer arter med nøkkelfunksjoner, kan ringvirkningene bli store. Overhøsting av en truet eller sårbar art vil være en trussel mot artens videre eksistens. I Norge er eksemplene på overhøsting i nyere tid særlig å finne i havet.

I Sunndal kan den sterke etterstrebelen av fjellrev i mellomkrigstida være en av årsakene til at arten ikke greide å ta seg opp igjen etter fredninga i 1932 og at den i dag er forsvunnet. Flere arter er sårbare for jakt eller samling. Den sjeldne mnemosyne-sommerfuglen er en av disse. Denne arten er nå fredet.

Forurensning

Dette kan opptre både i form av lokale utslipp, i form av langtransportert forurensning som sur nedbør og radioaktivitet, og i form av utslipp som kan påvirke hele kloden, som klimagasser og ozonnedbrytende stoffer.

Langtransportert forurensning fra andre land fører også til forurensning av innsjøer og elver i Sør-Norge, men forurensninga har ikke gjort merkbar skade på naturen i Møre og Romsdal. Det stilles likevel spørsmål om nitrogennedfall kan ha en effekt i svært næringsfattige økosystemer som fjellsjøer.

I Sunndal er det fokusert en del på utslipp av fluorider og PAH fra aluminiumproduksjonen. Dette har påvirket naturen i nærområdet til Sunndalsøra. Blant endringene er en redusert lavflora i nedre del av Sunndalen.

Eventuelle klimaendringer vil også kunne påvirke naturen vår. I Norge viser prognoser at det kan bli mer nedbør i vårt fylke. Temperaturen kan trolig stige over hele landet. Stormer kan bli mer vanlig, særlig i vår landsdel. Virkningene vil være størst for fjellarter, og for varmekjære arter som har nordgrense for utbredelsen sin i Norge. Arter som er tilpasset å leve i fjellet, f. eks. sunndalsrapp, norsk malurt, stivsildre, fjellrev og villrein, kan få endrede vilkår, og mindre og mer fragmenterte leveområder. Arter som har sin nordgrense i Norge, f. eks. mange varmekjære planter, sopper og insekter, vil kunne få en større utbredelse.

Internasjonale konvensjoner

I tillegg til internasjonalt miljøvernssamarbeid mer generelt, er Norge også part i en rekke internasjonale avtaler og konvensjoner på miljøvernområdet (Tabell 16).

Tabell 16. Internasjonale avtaler og konvensjoner knyttet til biologisk mangfold som Norge er part i, og som også angår Sunndal. Merk at konvensjonene i dagligtale ofte blir omtalt etter hvor de ble inngått (Kilde: SFT 2002).

Konvensjon	Opphav
Bernkonvensjonen: Konvensjon om vern av ville europeiske planter og dyr og deres naturlige leveområder.	Bern, 1979
Riokonvensjonen: Konvensjonen om biologisk mangfold	Rio de Janeiro, 1992
Bonnkonvensjonen: Konvensjon om trekkende arter av ville dyr	Bonn, 1979
CITES: Konvensjon om internasjonal handel med truede plante- og dyrearter	Bonn, 1979
Flaggermusavtalen: Avtale om bevaring av flaggermus i Europa	London, 1991
Laksekonvensjonen: Konvensjon om vern av laks i det nordlige Atlanterhavet	Reykjavik, 1982
Ramsarkonvensjonen: Konvensjon om vern av internasjonalt viktige våtmarksområder, særlig som tilholdssted for vannfugler	Ramsar, Iran, 1971

Bernkonvensjonen

Bernkonvensjonen lister opp arter som trenger spesiell beskyttelse sett fra en internasjonal synsvinkel. Av arter som finnes eller har forekommet i Sunndal, kan følgende nevnes:

Pattedyr: fjellrev, jerv, piggsvin, oter, brandflaggermus, langøreflaggermus, skimmelflaggermus og nise.

Fugler: åkerrikse, hortulan, hønsehauk, hubro, hvitryggspett, dvergspett, gråspett, fjellerke, jaktfalk, vendehals, kongeørn, storlom, havørn, nattravn, havelle, trane, sandlo.

Planter: høstmarinøkkel.

Moser: grønnsko (se funn av rødlistearter tabell 29).

Rio-konvensjonen om biologisk mangfold

Konvensjonen om biologisk mangfold, også kalt Rio-konvensjonen eller Biodiversitetskonvensjonen, ble undertegnet av over 150 land under FN-konferansen om miljø og utvikling i Rio de Janeiro i 1992, og trådte i kraft som internasjonal lov 29. desember 1993 (MD 1992).

Tilslutning til konvensjonen om biologisk mangfold medfører et nasjonalt ansvar for å:

- € bevare biologisk mangfold
- € sikre en bærekraftig bruk av mangfoldet og
- € arbeide for en rettferdig fordeling av goder fra bruk av genetiske ressurser

Denne konvensjonen er noe av bakgrunnen for den landsomfattende kartlegginga av biologisk mangfold i kommunene.

Nasjonal oppfølging av biodiversitetskonvensjonen

Norge ratifiserte konvensjonen om biologisk mangfold 9. Juli 1993, etter at den ble tatt opp til politisk behandling gjennom St. prp. Nr. 56 (1992-93) (UD 1993). Dermed har Norge forpliktet seg til bl. a. å få oversikt over den nasjonale tilstanden, overvåke den og drive regelmessig rapportering (MD 1998).

Nedenfor er det nevnt ulike stortingsmeldinger m.m. som er en oppfølging av Rio-konvensjonen.

Fredrikstaderklæringa

I Fredrikstad ble det i 1998 arrangert en landskonferanse for Lokal Agenda 21. Fredrikstaderklæringa, et resultat av denne konferansen, er en invitasjon til alle kommuner, lokalsamfunn og organisasjoner i landet om å gjøre en innsats for en bærekraftig utvikling. I punkt 5e heter det at ”...*innsatsen særlig skal rette seg mot å sikre en lokal ressursforvaltning som både bevarer det biologiske mangfoldet og gir grunnlag for livskraftige lokalsamfunn.*”. Siden starten i 1998 har et flertall av norske kommuner, deriblant Sunndal, samt en rekke norske organisasjoner sluttet seg til Fredrikstaderklæringa.

St. meld. Nr. 29 (1996-97) - Regional planlegging og arealpolitikk

Regjeringa markerer i denne meldingen at biologisk mangfold skal tillegges større vekt i den regionale planlegginga, samt at "føre var"-prinsippet må legges til grunn for arbeidet med å ta vare på det biologiske mangfoldet.

Områdeforvaltning etter naturvernlova og arealplanlegging etter plan- og bygningsloven (PBL) er viktige prosesser for forvaltninga av det biologiske mangfoldet i Norge. Det gjør at kommunene har en nøkkelrolle i dette arbeidet gjennom ansvaret sitt for arealplanlegginga etter PBL. Det er viktig at avgjørelser blir fattet ut fra **kunnskap** om lokale verdier av mangfoldet, og at regionale og nasjonale hensyn blir tillagt tilstrekkelig vekt.

Regjeringa ønsker derfor å effektivisere planprosessen ved en spesiell satsning for å styrke vedtaksgrunnlaget for kommunenes arealplanlegging når det gjelder biologisk mangfold. Satsninga vil fokusere på nødvendig informasjon for bedre forvaltning av det biologiske mangfoldet.

St. meld. Nr. 58 (1996-97) - Miljøvernpolitikk for en bærekraftig utvikling

I samsvar med forpliktelsene i konvensjonen om biologisk mangfold er det Regjeringens målsetting ”*å bevare mangfoldet og sikre dets fortsatte utviklingsmuligheter. Verdiane som framkommer gjennom samspillet mellom samfunn og biologisk mangfold skal realiseres til beste for samfunnet, samtidig som kostnadene, f.eks. ved iverksetting av særskilte tiltak, skal fordeles rettferdig.*” (MD 1997b: kap. 5.1.)

”Regjeringen vil videre **styrke vedtaksgrunnlaget** om det biologiske mangfoldet for å sikre en effektiv og økologisk forsvarlig utvikling av samfunnet. Bl. a. vil regjeringen gjennomføre et femårig statlig-kommunalt utviklingsprogram som vil bidra til at alle nivå, fra lokalt via regionalt til nasjonalt, og alle relevante sektorer, får et bedre vedtaksgrunnlag for å forvalte mangfoldet, og vil dermed også bidra til at de ulike nivåene kan videreutvikle ansvaret sitt i forhold til biologisk mangfold. Utviklingsprogrammet har følgende faser:

- € Identifisering av nasjonalt, regionalt og lokalt kunnskapsbehov og eksisterende informasjonstilfang
- € Kartlegging og verdiklassifisering av biologisk mangfold
- € Etablering av et nasjonalt overvåkingsprogram for biologisk mangfold.”

St. meld. Nr. 8 (1999-2000) og 24 (2000-2001) - Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand

”Det er regjeringens strategiske mål at naturen skal forvaltes slik at naturlig forekommende arter skal sikres i levedyktige populasjoner, og slik at variasjonen av naturtyper og landskap skal opprettholdes og gjøre det mulig å sikre det biologiske mangfoldet utviklingsmuligheter også i framtida.”

De nasjonale resultatmålene er:

- € Et representativt utvalg av norsk natur skal vernes for kommende generasjoner.
- € I truede naturtyper skal inngrep unngås, og i hensynskrevende naturtyper skal viktige økologiske funksjoner opprettholdes.
- € Kulturlandskapet skal forvaltes slik at kulturhistoriske og estetiske verdier, biologisk mangfold og adkomst blir opprettholdt.
- € Høsting og annen bruk av levende ressurser skal ikke føre til at arter eller populasjoner blir utryddet eller truet.
- € Menneskeskapt spredning av organismer som ikke hører naturlig hjemme i økosystemene, skal ikke skade eller avgrense økosystemenes funksjon.
- € Truede arter skal opprettholdes på eller gjenoppbygges til livskraftige nivå.

St. meld. Nr. 42 (2000-2001) - Biologisk mangfold – Sektoransvar og samordning

Regjeringens hovedkonklusjon i meldinga er at det må *etableres et nytt, kunnskapsbasert forvaltningssystem*. Tre innsatsområder på tvers av sektorene er svært viktige for å sikre at verdiene det biologiske mangfoldet representerer blir ivaretatt, og regjeringen vil særlig prioritere disse innsatsområdene for årene 2001-2005:

- € Nasjonalt program for kartlegging og overvåking
- € Samordning av juridiske og økonomiske virkemidler
- € Informasjon, forskning og kompetanse

Kartlegginga av biologisk mangfold i Sunndal er en start på prosessen med å oppfylle målsettingene i St. meld. nr. 42.

Forvaltning av biologisk mangfold i kommunene

Verneområder

Når barskogplanen, nasjonalparkplanen og de fylkesvise verneplanene er gjennomført innen 2008, vil om lag 13 % av fastlandsarealet i Norge være vernet etter statlige verneplaner (MD 2001a). Sunndal kommune har store verneområder, først og fremst i fjellet (Dovre-fjell-Sunndalsfjella nasjonalpark, Åmotan-Grøvdalen landskapsvernområde, Torbudalen biotopvernområde, Eikesdalsvatnet landskapsvernområde, Innerdalen landskapsvernområde og Trollheimen landskapsvernområde). I lavlandet finnes 4 edellauvskogsreservater (Oppdølsstranda, Knutsløyen, Ottem og Småvolla), 1 barskogreservat (Gjørøhaugen) og 1 havstrandreservat (Øksendalsøra). Totalt utgjør verneområder 67% av kommunens areal. Tidligere har Staten hatt en vesentlig del av forvaltningsansvaret for verneområdene, men mer av dette ansvaret overføres nå til kommunene.

Resterende arealer

På de resterende delene av arealet i Sunndal kommune er landbruket, kommunen, det øvrige næringsliv og grunneiere de viktigste aktørene. Kommunen har en sentral, overordnet rolle fordi den er ansvarlig for en samlet og langsiktig arealdisponering. I tillegg kan den ekspropriere, og er lokal skog- og landbruksmyndighet med ansvar for planlegging, veiledning og informasjon.

De resterende arealene må i første rekke forvaltes av kommunen gjennom bruk av Plan- og bygningslova (PBL). I arealplanleggingen har kommunen et ansvar for kartlegging og forvaltning av biologisk mangfold (MD 1997a, 2001b). Derfor er det viktig å få kunnskap om og oversikt over hvor i kommunen det er verdifulle områder som krever at man tar særlige hensyn. Mer kunnskap gir et bedre beslutningsgrunnlag når avgjørelser om utnyttelse av naturområder skal tas. Ifølge St. meld. nr. 42 skal kommunene heretter utøve en kunnskapsbasert naturforvaltning.

Aktiv sikring

Kommunene har de juridiske virkemidlene som trengs for å verne områder (PBL §25-6 for regulering til spesialområde naturvern), men disse er lite brukt. Årsaken er en frykt for å påføre kommunen et erstatningsansvar overfor grunneiere og andre som har rettigheter i områdene (Støen 1995, Røhnbæk 1995).

Passiv sikring

Kommunen kan styre unna de viktigste områdene for biologisk mangfold når man skal bygge ut eller foreta naturinngrep. Ofte har man alternative plasseringer for tiltak, og man bør da velge det som har minst negativ påvirkning på det biologiske mangfoldet. Identifiserte områder som er viktige for biologisk mangfold skal vektlegges i planleggingen i kommunene (MD 2001b).

Grunneieravtaler

Frivillige avtaler har den fordel at konfliktgraden ofte er lav og at man unngår erstatningskrav. På lang sikt er slike avtaler ofte noe usikre, blant annet i forbindelse med grunneierskifte eller ved endrete økonomiske vilkår. Frivillig vern i skogbruket er imidlertid en interessant ordning dersom den kan brukes til å sikre verdifulle skogsområder. Denne ordningen medfører juridisk bindende avtaler og utløser erstatning.

Virkemidler i landbruket

Flere tilskuddsordninger er i dag tilgjengelige for tiltak som tar vare på det biologiske mangfoldet i jordbrukslandskapet. For å oppnå areal- og kulturlandskapstillegg er det ikke anledning til å foreta større endringer eller inngrep i kulturlandskapet. I tillegg blir det gitt økonomisk støtte til tiltak som går ut over det man regner som vanlig landbruksdrift, f. eks. skøtsel av slåtteenger, naturbeitemarker, styvingshager m.m. Denne ordninga er fra 2004 overført til kommunene. Det er svært viktig at kommunene bruker denne muligheten aktivt til å ta vare på biologiske verdier i kulturlandskapet, og ikke bare hus og kulturminner. I skogbruket utføres Miljøregistreringer i skog (MiS), som gir grunnlag for å velge ut nullhogstområder, eventuelt spesielle hogstmetoder for å ivareta miljøsensitivitet. MiS-registreringer er en del av sertifiseringa av skogeier. Det kan gis tilskudd (av kommunen) etter søknad ihht. §6 i Forskrift for nærings- og miljøtiltak i skogbruket. Tilskudd gis til merkostnader som følge av økonomisk tap for å avstå fra hogst eller legge om skogsdrifta, det inngås da minimum 10 års avtale med kommunen.

Noen begreper

Beitemarkssopp: grasmarkstilknyttede sopparter med liten toleranse for gjødsling og jordarbeiding, og med preferanse for langvarig hevd – de har derfor tyngdepunkt i naturenger og naturbeitemarker.

Biologisk mangfold omfatter mangfold av

- € naturtyper
- € arter
- € arvemateriale innenfor artene

Edellauvskog: skog med vesentlig innslag av de varmekjære lauvtreslagene (alm, bok, ask, spisslønn, lind, svartor, eik og hassel). I Sunndal er det alm, ask, svartor og hassel som er aktuelle. Disse treslagene krever en gjennomsnittstemperatur for perioden juni-september på 11-13 °C, mens gran og furu greier seg rundt 8-9 °C og fjellbjørk tåler helt ned i 7-7,5 °C (Hafsten 1972).

Indikatorart (signalart): en art som på grunn av strenge miljøkrav bare finnes på steder med spesielle kombinasjoner av miljøforhold. Slike arter kan dermed gi god informasjon om miljøkvalitetene der den lever. En god indikatorart er vanlig å treffe på når disse miljøkravene er tilfredsstillt. For å identifisere en verdifull naturtype bør man helst ha flere indikatorarter.

Kontinuitet: i økologien brukt om relativt stabil tilgang på bestemte habitat, substrat eller kombinasjon av bestemte miljøforhold over lang tid (ofte flere hundre år). Det kan i kulturlandskapet f. eks. dreie seg om gjentatt årlig forstyrning i form av beiting, slått eller trakkpåvirkning. I skog kan det f. eks. dreie seg om kontinuerlig tilgang på død ved av ulik dimensjon og nedbrytingsgrad, eller et stabilt fuktig mikroklima.

Naturbeitemark: gammel beitemark med lav jordarbeidingsgrad, lav gjødslingsintensitet og langvarig hevd; begrepet er en direkte oversettelse av det svenske "naturbetesmark".

Natureng: i snever forstand gamle slåttemarkar med lav jordarbeidingsgrad, lav gjødslingsintensitet og langvarig hevd. I andre sammenhenger blir begrepet brukt i en vidare betydning om gras- og urterik vegetasjon i både gamle slåttemarkar og naturbeitemarkar.

Nøkkelbiotop: en biotop (levested) som er viktig for særleg mange artar, eller artar med strenge miljøkrav som ikkje så lett blir tilfredsstilt andre stader i landskapet.

Naturengplanter: planter som er knyttet til engsamfunn, og som har liten toleranse for gjødsling, jordarbeiding og gjengroing. De har derfor tyngdepunkt i naturenger og naturbeitemarkar, og er dermed en parallell til beitemarkssoppene.

Nøkkelbiotop: en biotop (levested) som er viktig for mange artar, eller for artar med strenge miljøkrav som ikkje så lett blir tilfredsstilt andre stader i landskapet.

Rødliste: liste over artar som i større eller mindre grad er truet av menneskelig virksamhet (DN 1999b).

Signalart: blir i denne rapporten brukt omtrent synonymt med indikatorart. I begrepet "signalart" ligger det litt mer at man bør våkne opp og lete etter flere tegn til en evt. verdifull lokalitet.

Tradisjonelt kulturlandskap: dominerende typer av jordbrukslandskap for minst 50-100 år siden, formet av slått, husdyrbeite, tråkk, krattrydding, lauving m.m. kombinert med lav gjødslingsintensitet og relativt lite jordarbeiding, med innslag av naturtyper som naturenger og naturbeitemarkar, hagemark, slåttelunder og lynghei.

Truete artar: artar som er oppførte på den norske rødlista, også kalt rødlistearter.

METODER OG MATERIALE

Innsamling av informasjon

Informasjonen kommer dels fra innsamling av eksisterende kunnskap, dels fra feltarbeid i forbindelse med dette prosjektet. Feltarbeid er i første rekke utført av forfatteren, men også av andre som har vært med på frivillig basis. I hovedsak kan man si at arbeidet har gått ut på å identifisere områder som er særlig verdifulle for det biologiske mangfoldet, fordi de er levesteder for særlig mange arter, eller for uvanlige eller kravfulle arter som har vanskelig for å finne leveområder ellers i landskapet, eller områder med truede vegetasjonstyper eller andre spesielle trekk. Hvilke naturtyper dette gjelder, er definert i en håndbok i kartlegging av biologisk mangfold (Direktoratet for naturforvaltning 1999a).

Eksempel:

- € man registrerer ikke alle strender, men f. eks. større elveører og strandengområder
- € man registrerer ikke alt kulturlandskap, men f. eks. artsrike naturbeitemarker og slåtteeenger som er lite gjødslet
- € man registrerer ikke alle innsjøer, men f. eks. næringsrike vann i lavlandet og artsrike sumper langs elvene
- € man registrerer ikke blåbærbjørkeskog, men f. eks. rik edellauvskog med alm, ask eller hassel og mange varmekjære planter
- € man registrerer ikke alle bergskrenter, men f. eks. artsrike sørvendte berg og rasmarker
- € man registrerer ikke alle fjellområder, men bare de stedene som har et godt utvalg av kalkkrevende fjellplanter

Viltkartlegging inngår, men fiskekartlegging inngår ikke i metodeopplegget, heller ikke kartlegging av marine områder.

Gangen i arbeidet er slik at man først må sette seg inn i eksisterende kunnskap, så samle inn ny kunnskap (feltarbeid), deretter systematisere materialet, prioritere lokalitetene og til slutt presentere dette på kart og i rapport og database.

Litteratur

Det er lett systematisk i litteratur som kan tenkes å ha informasjon fra Sunndal. Undertegnede har sammen med Geir Gaarder på oppdrag for Fylkesmannen i Møre og Romsdal laget et utkast til litteraturliste over naturen i fylket. Denne databasen er søkbar på kommune, og ligger også på Fylkesmannens hjemmesider på Internett. Et søk på Sunndal i databasen er presentert i litteraturoversikten bakerst i rapporten. Søket ga et svært stort materiale. Sunndal er den mest omskrevne kommunen i fylket, og dette har nok å gjøre både med størrelsen, med kraftutbyggingsplanene, men også med at Sunndal er kjent for sin artsrike og varierte natur, og dermed har vært mye besøkt gjennom to hundre år.

Museumssamlinger, databaser, Internett

Samlinger ved museene i Tromsø, Trondheim, Bergen og Oslo er gjennomgått når det gjelder potensielle rødlistearter i Sunndal, og regionalt sjeldne plantearter. Lav- og soppdatabasene ved Universitetet i Oslo er sjekket på Internett.

Informasjon fra personer

En rekke enkeltpersoner sitter på interessante opplysninger om naturen i Sunndal. Det er gjort forsøk på å samle noe av denne upubliserte informasjonen, men tida har begrenset innsatsen. Størst vekt har vært lagt på å få med et stort materiale samlet av Jarle Inge Holten i forbindelse med hans doktorgradsarbeid på klimatiske endringer i flora og vegetasjon fra Kristiansund via Sunndal til Dovre. I den sammenheng har jeg vært så heldig å få tilgang til en elektronisk kopi av rådataene, som omfatter mer enn 22000 artsregistreringer, hvorav over 6000 i Sunndal (planter, lav og moser). Dette har vært et meget viktig materiale i beskrivelse og verdsetting av lokaliteter, og jeg er opphavs mannen stor takk skyldig for hans velvilje. Personer som har bidratt med vesentlige opplysninger, er listet opp bakerst i rapporten.

Egne registreringer av biologisk mangfold i kommunen

Forfatteren er oppvokst i Sunndal, og har studert ulike sider ved naturen på frivillig basis i over 30 år. I 1993-1998 har rapportforfatteren, dels sammen med Geir Gaarder, undersøkt en del kulturlandskapsområder i kommunen på oppdrag dels av Fylkesmannen, dels av Sunndal kommune (Jordal & Gaarder 1993, 1995, 1997, 1998a, Jordal 2000a). I tillegg har Jordal & Gaarder (1998b) og Gaarder & Jordal (2001) samlet opplysninger om rødlistearter av planter, lav, moser, sommerfugler og sopp fra kommunen, og Gaarder m. fl. (2001) har beskrevet en rekke naturtyper i fylket, med en del referanser til erfaringer fra Sunndal. Undertegnede har gjennom årene samlet data fra 154 av de 215 lokalitetene som er beskrevet i rapporten, av disse er 117 oppsøkt i forbindelse med dette prosjektet (2001-2003).

Artsbestemmelser og dokumentasjon

Artsbestemmelse av planter er gjort ved hjelp av Elven m. fl. (1994), og norske navn følger også denne utgaven.

Bestemmelse av sopp er utført ved hjelp av stereolupe, stereomikroskop og diverse litteratur. For rødskivesopp (*Entoloma*) har man brukt Noordeloos (1992, 1994). For jordtunger (*Geoglossum*, *Microglossum*, *Trichoglossum*) har man brukt Hansen & Knudsen (2000). For de andre artene, har man brukt Hansen & Knudsen (1992, 1997) og Ryman & Holmåsén (1984). For vokssopp har man brukt Boertmann (1995). Norske navn på sopp følger Gulden m. fl. (1996) med senere tillegg.

Bestemmelser av lav er gjort ved hjelp av Krog m. fl. (1994), Moberg & Holmåsén (1986) og Tibell (1999).

Navnsetting av fugl følger Gjershaug m. fl. (1994).

Vitenskapelige navn følger de publikasjonene vi har brukt i arbeidet.

Alle interessante funn av planter, moser, sopp og lav er tatt vare på, og er - eller vil bli - overlatt til Botanisk Museum på Tøyen, Oslo eller Vitenskapsmuseet i Trondheim.

Verdsetting og prioritering

Generelt

Ved verdsetting av naturmiljøet blir det i praksis gjort en *innbyrdes rangering* av det biologiske mangfoldet. Det kan settes fram flere påstander som grunnlag for å verdsette og prioritere enkelte naturmiljø eller arter høyere enn andre, og de to viktigste er trolig:

- € Naturmiljø og arter som er sjeldne, er viktigere å fokusere på og ta vare på enn de som er vanlige
- € Naturmiljø og arter som er i tilbakegang, er viktigere å ta vare på enn de som har stabile forekomster eller er i framgang

Kriterier og kategorier

Man viser her til verdsettingskriteriene i DN (1999a). Kategoriene her er:

- € A (svært viktig)
- € B (viktig)
- € C (lokalt viktig)

I denne rapporten er kriteriene for naturtyper og rødlistearter innarbeidet, kriteriene fra vilthåndboka er nesten ikke brukt (DN 1996), unntatt der de direkte påvirker verdsettinga av en lokalitet som er definert ut fra andre kriterier. Verdsettingskriteriene i DN (1999a) gir helt klart rom for en del skjønn. Dessuten er kriteriene for C - "lokalt viktig" ikke presentert i håndboka. En del lokaliteter som trolig ikke bør komme i kategori B - viktig, er plassert i kategori C - lokalt viktig. For å komme i kategori A bør en lokalitet ha særlige og uvanlige kvaliteter, f. eks. forekomst av arter som er sårbare eller truet på rødlista, eller de må være særlig velutviklet og artsrike. For å komme i kategori B blir det ikke stilt så strenge krav, men noen definerte vilkår må være oppfylt.

Avvik fra DN-håndboka i denne rapporten

Rapportforfatteren er uenig med DN-håndboka på noen punkter:

- € DN-håndboka vil føre alle rike edellauvskoger nord for Sogn og Fjordene til kategori A (svært viktig)
- € DN-håndboka vil føre alle naturbeitemarker med rødlistearter i kategori A (svært viktig)

Disse kriteriene gjør det vanskelig å skille mellom lokaliteter som klart er helt ulike, og som bør verdsettes ulikt. Når det gjelder rik edellauvskog er man ikke uenig i at lokalitetene blir sjeldnere nordover, men grense for å føre alle lokaliteter i kategori A bør flyttes nordover, i det minste nord for Møre og Romsdal. Når det gjelder naturbeitemarker mener undertegnede at kravet for å komme i kategori A bør være noe strengere.

I denne rapporten er følgende kriterier benyttet for verdsetting av rik edellauvskog:

- A (svært viktig)** større, velutviklet edellauvskog med mange varmekjære plantearter (bl. a. almlindeskog), og/eller godt utvalg av rødlistearter, helst i høyere kategori (E/V)
- B (viktig)** mindre velutviklet edellauvskog med noen varmekjære plantearter, og gjerne noen rødlistearter i lavere kategori (R/DC/DM)
- C (lokalt viktig)** mindre skogparti med spredte edellauvtrær og få varmekjære plantearter (f. eks. dårlig utviklet gråor-almeskog)

I denne rapporten er følgende kriterier brukt for verdsetting av naturbeitemarker:

- A (svært viktig)** velutviklede lokaliteter med mange indikatorer på langvarig hevd uten gjødsling, og/eller forekomst av rødlistearter i kategori sårbar eller direkte truet
- B (viktig)** lokaliteter med en del indikatorer på langvarig hevd uten gjødsling, ofte med forekomst av rødlistearter i kategori sjelden eller hensynskrevende
- C (lokalt viktig)** lokaliteter som er små eller litt gjengrodde eller dårlig utvikla, og med relativt få indikatorer på langvarig hevd uten gjødsling.

Viltlokaliteter

DN har utarbeidet en egen håndbok i viltkartlegging (DN 1996). DN-håndboka om biologisk mangfold (DN 1999a) omfatter ikke viltkartlegging. Prosjektet er tildelt en litt viltmidler for at viltregistreringer som gjøres i prosjektet kan innarbeides i rapport og database, og danne grunnlag for verdsetting av områder.

Bruk av rødlistearter/signalarter

Når de ulike lokalitetene er beskrevet, er det ofte oppramset mange arter som er funnet på stedet. Dette kan være for å illustrere trekk ved f. eks. vegetasjonen, og ikke alle artsfunn er like viktige for å verdsette lokaliteten. Noen arter blir lagt særlig mye vekt på i verdsettinga. Disse er:

- € rødlistearter
- € signalarter (indikatorarter)

Rødlistearter er omtalt i et eget kapittel i rapporten. Disse har ofte spesialiserte økologiske krav som gjør at de gir verdifull informasjon om miljøet de lever i. Signalarter blir kort omtalt her. Dette er arter som ”signaliserer” naturverdi med sitt nærvær. Nedenfor blir det oppramset en del arter som er brukt som signalarter og vektlagt i verdsettinga.

- € Rikmyr: f. eks. breiull, stortveblad, kvitkurle, jåblom, småsivaks, sveltull, gulstarr, fjellfrøstjerne
- € Edellauvskog: f. eks. skogskolm, breiflangre, vårerteknapp, skogfaks, skogsvingel, sanikel
- € Gammel lauvskog: f. eks. råtevedmoser som pusledraugmose, en rekke sopparter, mange lavararter fra lungeneversamfunnet, f. eks. porelaver, sølvnever og kystnever, andre fuktikrevende lavararter som kvithodenål, *Arthonia*-arter og *Megalaria grossa*
- € Rik fjellvegetasjon: f. eks. reinrose, rødsildre, kastanjesiv, sotstarr, gullrublom og fjellkurle
- € Havstrand: f. eks. havstarr, ishavsstarr, fjordskjørbuksurt
- € Naturbeitemark: en rekke arter definerte som enten naturengplanter eller beitemarkssopp hos Jordal & Gaarder (1995).

Presentasjon

Generelt

Generell omtale av kommunen med geologi, lausmasser og ulike naturtyper er samlet i et kapittel. De mest verdifulle områdene er omtalt i et stort kapittel med faktaark for lokaliteter. Rødlistearter er omtalt i et egen kapittel, og i tillegg har en presentert hvilke arter i Sunndal som Norge har et særskilt ansvar for i internasjonal sammenheng. Siste kapitlet kommer med betraktninger og tilrådinge omkring framtidig forvaltning ut fra den

kunnskapen som nå er samlet. Sist i rapporten er presentert litteraturliste for Sunndal, bilder/illustrasjoner og kart.

Områdebeskrivelser

De undersøkte lokalitetene er omtalt i et kapittel med faktaark. Man har her i store trekk fulgt DN (1999a) med noen justeringer. Lokalitetsnummer i dette prosjektet er valgt fra 1 og oppover. I dette kapitlet er områdene sorterte alfabetisk etter navn, og ikke etter naturtype. Navnsetting er gjort på en måte hvor man forsøker å samle geografisk nærliggende lokaliteter ved hjelp av alfabetisk sortering. Man setter da navn på delområde først og deretter stedsnavn. Følgende delområder er benyttet: Fjellgardene, Geitådalen, Gjøra, Grødalen, Grøvudalen, Innerdalen, Jordalsgrenda, Lindalen, Litjdalen, Reppdalen, Sunndalen, Sunndalsfjorden (nordsida, dvs. strekninga Sunndalsøra-Almskåra), Sunndalsøra, Viklandet, Viromdalen, Øksendalen, Ålvundeidet og Ålvundfjorden.

Vegetasjonstyper følger Fremstad (1997), med unntak av havstrandundersøkelser gjort av Holten m. fl. (1986b), som har brukt et eget system som det ikke har vært kapasitet til å konvertere.

Trusler nevner ikke bare de som er aktuelle i dag, men de som kan bli aktuelle senere. F. eks. er det for naturbeitemark konsekvent ført opp gjengroing som trussel. For edellauvskog er stort sett treslagskifte ført opp selv om dagens eiere ikke har planer om noe slikt.

Kartavgrensing

Lokalitetene som er besøkt av rapportforfatteren er inntegnet på kart. Lokaliteter undersøkt av andre finnes ofte som avgrensinger på manuskart av varierende kvalitet, eller som SOSI-filer. I en del tilfeller har andre biologer vært bedt om å avgrense de lokalitetene de har besøkt. I terrenget er det målt et stort antall kartkoordinater ved hjelp av håndholdt GPS. Rapportforfatteren har så digitalisert lokalitetene direkte på skjerm i kommunens kartsystem ved hjelp av programvaren WinMap4 Pro og kartgrunnlag N50 + økonomisk kart. Man må ofte akseptere at avgrensingene er omtrentlige og orienterende. Lokaliteter undersøkt av andre er ofte noe justert i forhold til naturlige markslagsgrenser på økonomisk kart. Funn av rødlistearter (eksklusive virveldyr) er lagt inn som to tema: tema "planter" omfatter planter, lav, moser og sopp, men tema "virvelløse dyr" omfatter hovedsakelig biller og sommerfugler. Funnene er lagt inn som punkter med x/y-koordinater i EUREF89-systemet. Viltobservasjoner er også lagt inn, her er kommunens viltkart oppdatert med et betydelig antall nye punkter. Arbeidet har fulgt standardene i SOSI/AREALIS. I tilfelle planer om nye tiltak eller inngrep bør en vurdere å foreta befarig for å få en mer detaljert avgrensing og prioritering.

NATURGRUNNLAG

Topografi og areal.

Landarealet er oppgitt til 1652 km² av et totalareal på 1712 km² (inkl. ferskvann). Spennvidden i naturtyper er svært stor, med dype fjorder, dels bratte strandberg og fjordlier, daler med jordbrukslandskap og skog, men mest framtreddende er alle fjellområdene. I ytre deler er landskapet preget av fjorder og lave fjell, mens midtre og indre deler har store fjellområder, dels med høye fjell hvor bare noen trange daler sprenger seg inn.

Tabell 17. Noen geografiske data for Sunndal kommune, hovedsakelig etter Kristiansen (1990), www.ssb.no og <http://statbank.ssb.no/statistikbanken>.

Parameter	Verdi
Totalareal	1712 km ²
Landareal	1652 km ² , av dette 1,5 km ² øyer
Andel av fylkets areal	11,3 %
Jordbruksareal	23 km ²
Skogareal, produktivt	163 km ²
Skogareal, totalt	328 km ²
Myrareal under skoggrensa	10,1 km ²
Strandlinje	95 km, av dette 11,2 km på øyer
Høyeste punkt	1985 m o. h. (Storskrymten)
Antall øyer	12
Antall ferskvann (samlet areal)	2633 (totalt 60,28 km ²)
Areal 0-150 m o.h.	98,2 km ² (5,2 %)
Areal 150-300 m o.h.	75,9 km ² (4,4 %)
Areal 300-600 m o.h.	158,0 km ² (9,2 %)
Areal 600-900 m o.h.	289,2 km ² (16,9 %)
Areal 900-1200 m o.h.	420,2 km ² (24,5 %)
Areal 1200-1500 m o.h.	485,7 km ² (28,4 %)
Areal >1500 m o.h.	193,7 km ² (11,3 %)
Areal vernet etter naturvernloven	1153 km ² (67%)

Det mest slående trekk ved denne statistikken er at Sunndal er en stor fjellkommune, med 64 % av arealet liggende over 900 m o.h. Når man kommer opp på fjelltoppene, aner man at de produktive lavlandsområdene utgjør små, grønne ”striper” i en tilnærmet ”steinørken”.

Klima

Etter reisa si i 1773 skrev Gerhard Schøning: ”Sundalen kan da lignes ved et meget langt og smalt Driiv-huus, aabet mod den ene, lukket mod den anden Ende.”. Selve Sunndalen har alltid vært kjent for sitt gode klima, og har gjennom lang tid vært et av de sikreste kornkamrene på Nordmøre. De ytre delene av kommunen har et fuktig og nedbørsrikt suboseanisk fjordklima med milde vintrer og relativt liten temperaturforskjell mellom sommer og vinter, mens de indre områdene har et mye tørrere kontinentalt klima mer likt det vi finner i de indre delene av Østlandet med kalde vintrer og relativt varme somrer. Topografiske forhold gir opphav til store lokale variasjoner i både temperatur og nedbørsforhold. I sum gir dette et spenn i klimaforhold som er svært stort innenfor et så begrenset geografisk område som Sunndal tross alt er (jf Holten 1986).

Sunndalens mange værrekorder er delvis knyttet til fenomenet fønvind, som fører til periodevis uvanlig høye temperaturer, særlig i den kalde årstida. Dette er nok en del av forklaringa på at Sunndal har en rekke nordgrenser og isolerte bestander av arter som har sitt hovedutbredelse lenger sør. I det varmere klimaet som fulgte etter siste istida, kan en del sørlige, varmekrevende arter ha hatt en jevnere utbredelse enn nå. I kjøligere perioder har de dødd ut de fleste steder utenom Øst- og Sørlandet, men mange har overlevd i Sunndalen fram til i dag.

Tabell 18. Temperaturnormaler for Sunndal i perioden 1961 - 1990

(http://met.no/observasjoner/more_og_romsdal/normaler_for_kommune_1563.html?kommuner).

Nummer	Sted	h.o.h.	jan	feb	mar	apr	mai	jun	jul	aug	sep	okt	nov	des	år
63500	Sunndal	195	-4,1	-3,6	-0,4	2,9	8,9	12,3	13,3	12,8	8,8	5,3	-0,4	-2,9	4,4
64580	Ålvundfjord	5	-1,4	-0,8	1,2	3,8	8,9	11,8	13,1	13,0	9,2	6,2	1,9	-0,2	5,6
63420	Sunndalsøra	6	-0,3	0,0	2,2	5,2	10,4	13,2	14,0	13,6	10,5	7,8	3,0	0,9	6,7

Tabell 19. Nedbørnormaler for Sunndal i perioden 1961 -

1990. (http://met.no/observasjoner/more_og_romsdal/normaler_for_kommune_1563.html?kommuner).

Nummer	Sted	h.o.h.	jan	feb	mar	apr	mai	jun	jul	aug	sep	okt	nov	des	år
64620	Reinset Kraftstasjon	92	128	104	120	86	77	85	119	112	185	182	150	187	1535
63100	Øksendal	47	107	81	97	62	54	69	99	97	141	132	120	137	1196
63500	Sunndal	195	75	57	68	43	28	42	66	54	70	69	76	92	740
63530	Hafsås	698	69	48	53	45	24	43	63	59	66	62	63	80	675
64700	Innerdal	403	137	111	127	101	69	88	136	122	176	160	147	173	1547
64580	Ålvundfjord	5	108	89	107	75	59	80	114	108	169	169	137	148	1363
63420	Sunndalsøra	6	77	62	72	55	51	60	89	86	112	102	93	102	961

Vekstsesongen eller vegetasjonstidens lengde defineres gjerne som antall døgn med en middeltemperatur $\geq 5^{\circ}\text{C}$ (Moen 1998). I fjordstrøkene i Sunndal ligger denne på 160-170 døgn, mens den f. eks. inne i Grøvudalen er redusert til ca. 130 døgn - det samme som på Røros og i Tromsø. På Jæren derimot er vekstsesongen på hele 215 døgn (Moen 1998). For mer informasjon om klima henvises til offentlig værstatistikk (bl. a. Nasjonalatlas for Norge).

Geologi

Berggrunnskart i målestokk 1:250.000 finnes tilgjengelig for hele kommunen (Tveten et al. 1998, Nilsen & Wolff 1989). Det finnes også manuskart i svarthvitt for enkelte kartblad, bl. a. Stangvik (1:50 000, NGU 1987). Mesteparten av kommunen er preget av relativt *sure gneisbergarter*, noe som er typisk for Nordvestlandet. Dette er nokså harde bergarter som forvitrer seint og gir et sparsomt og litt surt jordsmonn. Dette jordsmonnet får en vegetasjon av planter som er tilpasset disse litt karrige forholdene.

Imidlertid finnes relativt store arealer med *kalkrike kambrosilur-bergarter* i indre deler, særlig i deler av Grøuvassdraget. Dette er en sørlig utløper av det såkalte Trondheimsfeltet. Disse bergartene berører også små arealer av kommunens nordlige deler. Et smalt belte med glimmerskifer o.l. krysser over fra Todalsfjorden via Reinsetvatnet, Flåstranda-Hisdalen, krysser Sunndalsfjorden og fortsetter mellom Øksendal og Melkild over fjellet via Romsdalsskardet til Eresfjorden. I øvre del av Sunndalen finnes lignende kalkrike bergarter fra Vollan, Gjørhaugen og Gravem, over Sunndalen mellom Hjelmoen og Hjelle, over Grødalen ved Vangan og Tøftvangen, og sprer seg ut i en stor vifte over Grøvudalen, Geitådalen og fjellpartiet mellom, videre over Raudbergstæla til Styggdalen, der det nesten blir borte i en forkastning. Det fortsetter imidlertid en smal stripe over Litjdalen, via Øksendalstjønnene og Jønstadnebbå mot Eikesdalsvatnet. Denne berggrunnen forårsaker en annen vegetasjon enn ellers, med større innslag av kalkkrevende planter og sopp, og generelt betydelig større artsrikdom. Dette gir seg utslag i en rekke avgrensede områder med bl. a. kalkskog, kalkrike enger og kalkrike områder i fjellet i de samme områdene. Imidlertid er det også funnet spredte områder med kalkkrevende fjellvegetasjon utenom disse områdene, bl. a. i Ryssdalen i Jordalsgrenda og Gaudalen i Øksendal. Trolig har disse lokalitetene sammenheng med lignende bergarter som ikke er avmerket på de geologiske kartene.

Andre særegenheter er olivinstein ved Varghaugen i Jordalsgrenda, med tilhørende spesialisert flora av bl.a. grønnburkne. I den samme området inn mot Romsdalsskardet ligger også mange kilder med aluminiumforgiftet, artsfattig vegetasjon, et ganske uvanlig fenomen (Henningsen & Bølviken 1985, Henningsen & Krill 1985). Dette er imidlertid ikke avgrenset i denne sammenheng, da det ikke regnes som en prioritert naturtype, kanskje heller en geografisk interessant lokalitet.

Løsmasser

Overdekningen av løsmasser varierer sterkt innenfor kommunen. Det er mye fjell og berg som har et svært tynt løsmassedekke eller ikke i det hele tatt. Løsmassene er i stor grad morenemasse fra siste istida, elvesedimenter spesielt nederst i dalførene og skredjord i dal- og fjellsidene. Eskere, terrasser og dødisroper er rester etter istida som i dag skaper variasjon og interessante naturtyper. Strandflatene og dalbunnene er i stor grad utnyttet til jordbruksland. Løsmasseforekomstene på og nær strender er påvirket av hvor utsatt stranda er for vær og vind. På eksponerte steder er ofte alle lausmasser vasket bort slik at man har bare blanke berget. Sand og leire finner man helst på de mest beskyttede strendene ved elveutløpene i fjordbunnene. Kilder: Berge (1993),

Follestad (1985, 1987, 1995), Follestad et al. (1994), Rønneberg (1982), Sollid (1975, 1983), Sollid & Sørbel (1984).

Natur- og biogeografisk plassering

Naturgeografiske regioner

Nordisk Ministerråd (1984) deler Skandinavia inn i **naturgeografiske regioner**. De nordvestlige delene inn til Sunndalsøra og selve Sunndalen tilhører Møre og Trøndelags kystskogregion (region 39a Møre- og Sør-Trøndelagstypen). De midtre og indre fjellstrøka tilhører fjellregionen (region 35e Møretindene).

Landskapsregioner

Norges kulturlandskap er inndelt i **landskapsregioner** som er definert og karakterisert av NIJOS (1993). For avgrensning av regioner i vårt fylke viser vi til kartet utgitt av Fylkesmannen i Møre og Romsdal (1998c). Bygdene i Sunndalsfjorden med Viklandet, Ålvundeidet, Øksendalen og Jordalsgrenda tilhører region 22 (Vestlandets midtre fjordbygder). De nordvestre delene av kommunen i Ålvundfjorden og Mulvikstranda tilhører region 26 (Fjordbygder i Møre og Trøndelag). Selve Sunndalen med fjellgardene føres til 28 (Dal- og fjellbygder i Trøndelag). I Sunndal finnes videre regionene 15 (Sør-Norges lågfjellsregion, mellom skoggrensa og 1500 m) og 16 (Sør-Norges høg fjellsregion, over ca. 1500 m).

Biogeografi har å gjøre med geografisk utbredelse av arter og naturtyper. Viktigste enkeltfaktor er klimaet som varierer både med avstand fra kysten og høyde over havet. Det er også visse forskjeller fra sør til nord i fylket. For mer presist å beskrive naturen på stedet kan en oppgi **vegetasjonssone** og **vegetasjonsseksjon**.

Vegetasjonssoner

Vegetasjonssoner beskriver variasjoner i vegetasjonen fra sør til nord, og fra havnivå og opp mot fjellet. Oppdelingen og avgrensingen er knyttet til utbredelse av plantesamfunn og plantearter, som igjen i stor grad avspeiler lokalklimaet. Vegetasjonssoner er beskrevet av Moen (1998).

Følgende vegetasjonssoner finnes i Møre og Romsdal:

- Boreonemoral sone** (nordlig edellauvskog- og barskogsone)
- Sørboreal sone** (sørlig barskogsone)
- Mellomboreal sone** (midtre barskogsone)
- Nordboreal sone** (fjellskogsone)
- Alpine soner** (lav-, mellom- og høgalpin sone)

I Sunndal er alle vegetasjonssonene representert (Moen 1998 s.70).

Det varmeste klimaet, i de boreonemorale områdene, finnes mest utbredt i sørvestvendte lier i Sunndalsfjorden og nedre deler av Sunndalen (Moen 1998). Holten (1986) trekker derimot den boreonemorale sonen oppover hele Sunndalen nesten til fylkesgrensa, noe som ut fra artsinventaret av planter og insekter synes mer naturlig. I disse områdene finner man den mest artsrike og interessante edellauvskogen, med en rekke varmekjære arter. Verdsettingen av edellauvskog bygger delvis på innslaget av såkalt boreonemorale plantearter, arter som er knyttet til den varme, boreonemorale sonen.

Den sørboreale sonen omfatter de øvrige lavlandsområdene langs sjøen og oppover i dalene. De aller fleste gårdene i Sunndal ligger i sørboreal (eller dels i boreonemoral) sone. Oppover liene kommer så mellomboreal sone. Deretter kommer nordboreal sone, som i Sunndal i stor grad samsvarer med fjellbjørkeskogen. De fleste setrene i Sunndal ligger i nordboreal sone eller i overgangen mellom mellomboreal og nordboreal sone.

På snaufjellet tilhører store arealer lavalpin sone, i ytre strøk dekker denne sonen mesteparten av fjellarealet. I indre strøk utgjør mellom- og høyalpin sone kanskje rundt halvparten av snaufjellarealet.

Vegetasjonsseksjoner

Begrepet **vegetasjonsseksjon** blir brukt for å beskrive variasjoner i plantelivet mellom kyst og innland. Begrepet oseanisk blir brukt om vegetasjon og arter knyttet til kysten, med milde vintre, liten temperaturforskjell mellom vinter og sommer og fuktig, nedbørrikt klima, mens kontinental blir brukt tilsvarende om vegetasjon og arter

knyttet til innlandet, med kalde vintre, stor temperaturforskjell mellom vinter og sommer og tørrere klima. Inndelingen baserer seg på Moen (1998).

Følgende vegetasjonsseksjoner finnes i Møre og Romsdal:

O3. Sterkt oseanisk seksjon: Her er det stort innslag av moser, planter m.m. knyttet til et fuktig klima med milde vintre. Nedbørmengde er stor, og antall dager med nedbør er høyt. Seksjonen finnes i en stripe ytterst på kysten som i vårt fylke er smal på Nordmøre og bred på Søre Sunnmøre. Sonen blir delt i to underseksjoner:

O3t. Vintermild underseksjon. Her finnes en del frostømfintlige planter, med purpurlyng som viktigste indikator. Andre er heifrytle, blankburkne og vestlandsvikke. Denne underseksjonen finnes bare i lavlandet på ytterkysten omtrent nord til Ålesund.

O3h. Humid underseksjon. Dette er resten av O3, og mangler de mest frostømfintlige (termisk oseaniske) artene. Den alpine sonen er artsfattig som følge av at det mangler en rekke fjellplanter m.m. som krever hvile under stabile vinterforhold (kontinentale eller østlige arter).

O2. Klart oseanisk seksjon: Områder med relativt høy årsnedbør, med noe lavere vintertemperaturer enn i O3-seksjonen. Arter og vegetasjon knyttet til fuktig klima er også her svært utbredt. Seksjonen dekker store områder i ytre og midtre fjordstrøk i fylket vårt.

O1. Svakt oseanisk seksjon: Årsnedbør 800-1200 mm. En rekke svakt vestlige arter finnes, men de mest kystbundne mangler eller finnes spredt (f. eks. rome). Dekker et relativt smalt område i indre fjordstrøk og dalføra innenfor, fra Geiranger til Trollheimen.

OC. Overgangsseksjon (til kontinentale seksjoner): Årsnedbør på 500-800 mm. Noen svakt vestlige planter forekommer, innslag av en del østlige planter og plantesamfunn, blant annet tørrbakkesamfunn. Til denne seksjonen hører bare noen mindre områder i østlige deler av Sunndal, Nettet og Sunndal.

Vegetasjonen i Sunndal tilhører dels klart oseanisk seksjon (O2, grovt sett ytre deler inn til Sunndalsøra), svakt oseanisk seksjon (O1, nedre del av Sunndalen med nærområder) og dels overgangsseksjon (OC, øvre deler av Sunndalen med de lavestliggende delene av Grøuvassdraget) (Moen 1998).

Vegetasjonsgeografiske regioner

Kombinasjonen av vegetasjonssoner og vegetasjonsseksjoner danner en mosaikk av vegetasjonsgeografiske regioner (Moen 1998). Når en slår sammen de tre alpine sonene til en, fins det i alt 26 slike regioner i Norge. *Sunndal har sammen med Rauma 14 vegetasjons-geografiske regioner innenfor sine kommunegrenser. Dette er rekord blant kommunene i Norge (Stueflotten 2002).* På Vestlandet og Trøndelag har de fleste kommuner 8-12 slike regioner, og på Østlandet 1-8 regioner. Dette gjør de to kommunene i Møre og Romsdal nokså unike i landsmålestokk, med en plantegeografisk mosaikk som det knapt fins maken til i hele Norge.

HOVEDNATURTYPER

Sunndal har alle de 7 hovednaturtypene som Direktoratet for naturforvaltning (1999a) opererer med: 1-myr, 2-rasmark, berg og kantkratt, 3-fjell, 4-kulturlandskap, 5-ferskvann/våtmark, 6-havstrand/kyst og 7-skog. Hvilke naturtyper som er kjent fra Sunndal er listet opp i tabell 2 i sammendraget.

Havstrand og kyst

Havstrand og kyst omfatter naturtyper som er knyttet til saltvann eller saltvannspåvirkede miljøer i strandsona. Sunndal har en strandlinje på til sammen 95 km som byr på et variert utvalg av strandlokaliteter. Ca 1/3 er bratte og utilgjengelige klippestrender uten vegetasjon av betydning med unntak av alger og lav. Resten av strandlinja domineres av smale stein- og blokkstrender med noen mindre strandberg og enkelte partier grus- og leirestrand innimellom. Ved elveutløpene i fjordbunnene finnes brakkvannsdeltaer med strandengområder, de viktigste er Øksendalsøra, Håsenørene og Fuglevågen. Små strandenger finnes også på Flå. Dette er de eneste havstrandområdene som er registrert i kommunen. Øksendalsøra og Håsenørene er registrert både fra tidligere som viltområder, og som naturtype brakkvannsdeltaer med en del botaniske verdier, mens Fuglevågen og Flåbukta er registrerte fra tidligere som viltområder. Håsenøre har store strandengområder med flere truede vegetasjonstyper, rik flora og fauna, og er klart det viktigste havstrandområdet i kommunen.

Kulturlandskap

Denne hovednaturtypen er kulturavhengig i den forstand at den er skapt av beiting og annen jordbruksaktivitet. Imidlertid er beiting av store grasetere noe som har eksistert i millioner av år, lenge før vi mennesker begynte å temme dyr og begynne med jordbruk. Derfor er beitemarker opprinnelig en del av den ville naturen. Etter at vi temte husdyra, har vi stort sett utryddet alle andre store grasetere, som europeisk bison, bl. a. fordi de konkurrerte om beiten. Derfor har vi ikke lenger naturlige beitemarker i Europa, bare slike som er skapt av husdyr. Derfor blir husdyra desto viktigere for å bevare en naturtype og et artsmangfold som ikke kan bevares på annet vis. Uten husdyr i Norge og i Sunndalen, vil omtrent alle engsamfunn under skoggrensa vokse til med busker og skog, og en hel naturtype vil forsvinne. *Bevaring av det jordbruket som opprettholder dette landskapet, bør derfor være en høyt prioritert oppgave.*

Registrering av kulturlandskapet i Sunndal er en stor oppgave, som bare må anses påbegynt med denne rapporten.

Naturbeitemarker

Naturbeitemarker defineres som beitemarker som ikke har vært gjødslet eller pløyd, og som har vært brukt til beiting i lang tid. Disse har en opparbeidet artsriksdom av en rekke spesialiserte planter, sopp, insekter m.m. Jo lengre de har vært i bruk, jo mer artsrike er de som regel. De eldste lokalitetene kan være flere tusen år gamle, ettersom det har vært drevet jordbruk i Norge i nærmere 5000 år. I Sunndal er det identifisert mange slike lokaliteter (tabell 2). Å bevare kontinuiteten i beitebruken av slike gamle, artsrike lokaliteter er meget viktig. Særlig viktig er seterdalene og seterstølene i kommunen. Setrene i Grøvudalen og Geitådalen m.m. er registrert som kalkrike enger, selv om de også er naturbeitemarker.

Å bevare et utvalg av disse verdifulle naturbeitemarkene er en av de større naturforvaltningoppgavene Sunndal kommune står overfor i nært samarbeid med bøndene.

Slåtteeenger

Her menes særlig naturenger som ikke eller i liten grad har vært pløyd eller gjødslet. De ble ofte beitet om våren, slått utpå sommeren og beitet igjen om høsten. Artsmangfoldet ligner ganske mye på naturbeitemarker, men med et større innslag av urter med bladrosett ved basis, og urter som er litt følsomme for gjentatt og hard beiting. Intakte tradisjonelle slåtteeenger er i dag sjeldne, og endres ved dyrking, pløying, gjødsling, eller gjengroing. I Sunndal er det registrert flere slåtteeenger enn i noen annen kommune i fylket. Noen av dem ligger imidlertid i kalkområdene i fjellgardene, og er klassifisert som kalkrike enger, selv om de egentlig er slåtteeenger. Utenom Fjellgardene ligger to lokaliteter i Jordalsgrenda, en i Øksendal og en på Flåøya. Alle disse er meget viktige å ta vare på.

Kalkrike enger

Både naturbeitemarker og slåtteeenger i fjellgardene og seterdalene i Grøvvassdraget er ofte kalkrike, og med en spesiell kalkkrevende flora. Disse er da registrert som kalkrike enger. De er like fullt som andre

naturbeitemarker og slåtteeenger avhengige av beiting eller slått for å bestå. De har imidlertid er særegent og sjeldent mangfold med et stort antall kalkkrevende arter av planter, moser og sopp. Dette kan ikke bevares uten fortsatt bosetting, husdyrhold, slått og beiting i disse områdene.

Hagemark og skogsbeiter

Med hagemark menes tresatt beite, og med skogsbeite menes skog som er preget av lang tids beiting. Den første typen finnes hist og her i lavlandet i nærheten av gårdene, men det har ikke vært kapasitet til å registrere den innenfor prosjektet. Skogsbeiter finnes særlig godt utviklet i Grøvuassdraget, da særlig i Geitådalen og Grøvudalen. Typen dannes ved beiting av skog på god bonitet, bl. a. høgstaudebjørkeskog.

Ferskvann

Denne hovednaturtypen omfatter alle naturtyper med åpent ferskvann. Ferskvann i form av elver, bekker, tjern og innsjøer utgjør sentrale og viktige elementer i Sunndal-naturen, men de fleste er næringsfattige med lite og nokså artsfattig vegetasjon (oligotrofe vatn). Ferskvann utgjør 3,5% av kommunens areal. Kun få av Sunndals 2633 innsjøer med vann-id (alle som er synlige på kart i målestokk 1:50 000 er tildelt eget nummer) ligger under skoggrensa. Det største vassdraget er Drivavassdraget med sideelvene, Grøa, Grøvu, Otta, Erga m. fl. Andre større vassdrag er Ålvunda, Litjdalselva og Usma.

Ferskvannstyper av spesiell interesse i Sunndal omfatter tjern/innsjøer i lavlandet, enkelte små dammer, meanderende elveparti (Ålvunda i Viromdalen og på Ålvundeidet, Svøu i Grødalen, Grøvu i Grøvudalen), og større elvører langs Driva. I tillegg regnes fosseenger som en spesiell type, og denne finnes særlig i Åmotan ved Gjøra. Av tjern og dammer er det hovedsakelig Tredalspollen og Fåtjønna på Vinnu som er registrert. Elvører finnes derimot rikelig og godt utviklet langs store deler av Driva der fallet er lite. Grusørene i Sunndalen er floristisk interessante med bl. a. planter som grøvudalsvalmue, norsk malurt, aurskrinneblom og klåved. Klåvedkratt regnes også som en truet vegetasjonstype. Dette er de mest velutviklede og artsrike grusørene i fylket når det gjelder flora. Dessuten forekommer interessante og spesialtilpassete insekterarter på elvesanden. Bl. a. finnes en rekke billearter tilpasset finsand- og siltområder langs store vassdrag, noen av dem er også funnet i Sunndalen (Sunndalsøra-Furu og Gjøra, Andersen & Hanssen 1983).

Skog

Skog omfatter alle områder hvor trær dominerer naturtypen. 328 km² av Sunndals areal er dekt av skog. Produktivt skogsareal utgjør 163 km², av dette er 58 km² barskog - mest furudominert skog, men også plantet granskog utgjør nå betydelige arealer (Kristiansen 1990). Det meste av produktivt skogsareal befinner seg under 7-800 moh. Det er laget et kart over de skogdekte områdene i Sunndal (Kristiansen 1991b). Det finnes også mer detaljerte kart over de produktive skogarealene. De vanligste skogstypene i lavlandet er bjørkeskog og gråorskog. Blandingsskog med bjørk og furu er vanlig over det meste av kommunen, og i lavlandet i boreonemoral og sørboreal sone fins betydelige områder med edellauskog. De største furuskogsområdene i Sunndal fins i Ålvundfjorden, Ålvundeid, nordsida av Sunndalsfjorden mellom Oppdøl og Almskåra, Jordalsgrenda, Øksendalen, Gjøra, Jenstad og Hafsåsen. Av spesiell biologisk interesse og verdi er kommunens mange edellauskoger, sumpskogsområder (særlig elvekantskog langs Driva) og gammelskogområder.

Rik edellauskog

Med edellauskog menes skog med et vesentlig innslag av edellauvtrær, det vil for Møre og Romsdals vedkommende si alm, ask, sommereik, hassel, svartor og lind. Skog med svartor klassifiseres gjerne som rikere sumpskog (se nedenfor), og det som er mest aktuelt og typisk i edellauskogene i Sunndal er skog med alm og hassel. Ask finnes også, men det er noe usikkert om denne har kommet hit for egen maskin, eller om den er innført. Som forklart under kapitlet om naturgrunnlag og under omtalen av berg og rasmark nedenfor, har skogliene helt fra Almskåra (ute i Sunndalsfjorden) opp til Gjøra og kommunegrensa mot Oppdal et spesielt varmt og gunstig klima. Dette gjør at edellauskogen i Sunndal er nokså spesiell i fylkessammenheng når det gjelder omfang og artsrikdom. Tilsvarende lier finnes i Hjørundfjorden og Storfjordområdet på Sunnmøre og i Eikesdalen, men mange forhold er også forskjellige. Edellauskog kan identifiseres på treslagene, men plantene i skogbunnen, og artsutvalget av insekter og sopp, forteller i tillegg mye om klima og naturkvaliteter. I Sunndal er skogtypen undersøkt i forbindelse med verneplan for edellauskog (Korsmo 1975, Bugge 1993), men særlig i forbindelse med Jarle Holtens doktorarbeid, som var en studie av vegetasjon og flora langs en gradient fra Kristiansund/Averøy til Dovre (Holtén 1986 og underlagsmateriale til denne). Interessante planter er bl. a. løkurt, skogfaks, lundgrønnaks, piggstarr, fingerstarr, kvit skogfrue (rødlistet orkidé), lerkespore, breiflangre, skogsvingel, kjempesvingel, gullstjerne, korsknapp, humle, lodneperikum, svarterteknapp, skogflatbelg,

legesteinfrø, vårmarihand, junkerbregne, krattslirekne, storrap, kusymre (kystplante, isolerte bestander Oppdøl-Flå), vårkål, sanikel, kransmynte, raudkjeks, tårnurt, krattfiol og krossved.

Når det gjelder insekter, er både rasmarene (se nedenfor) og edellauvskogene i Sunndalen et eksotisk område for den som vil lete etter sjeldne og varmekrevende insekter. En rekke arter har her sin norske nordgrense, det vil ofte si det samme som verdensnordgrense. Enkelte av dem må vi til Østlandet for å finne igjen. Det finnes til og med arter som har sin eneste kjente norske lokalitet i Sunndalen, og som man må utenfor landets grenser for å finne igjen (bl. a. sommerfuglarten *Elachista compsa* i Oppdølsstranda). Slike arter kalles for ”varmereliker”, de har overlevd fra en varmere klimaperiode etter siste istid, fordi klimaet i Sunndalen er spesielt gunstig. Det er funnet hele 80 litteraturtitler som omhandler insekter i Sunndal kommune, og det finnes trolig flere. Det er kjent 22 rødlistearter innenfor gruppene sommerfugler og biller i Sunndal, de fleste tilknyttet edellauvskog og rasmarene. Av disse har 11 nordgrense her. En rekke andre arter fra gruppene biller, sommerfugler og teiger har også nordgrense i Sunndalen.

Gråor-heggeskog

Gråor er et pionertre som etablerer seg bl. a. etter ras og flom. Derfor er naturtypen gråor-heggeskog typisk for mye av de rasutsatte skogliene i Sunndalen, og for flommark langs Driva og Ålvunda. Gråor har samliv med strålebakterier som henter nitrogen fra lufta. Derfor er gråorskogen alltid nitrogenrik og full av planter som trives under slike forhold. Gråorskogen er også meget rik på sopparter (meget lite undersøkt i Sunndalen), insekter (lite undersøkt), og fugl. Kalkrik gråorskog huser også rødlistearten dalfiol, som bare har ett kjent funn i fylket: ved Hjelle på Gjøra. Ved bedre undersøkelser av denne skogen i Sunndal, vil nok en del nye lokaliteter måtte avgrensnes og registrerte lokaliteter stige i verdi. *Sannsynligvis er biologiske verdien av den registrerte flommarkskogen i Sunndalen underestimert på grunn av dårlig datagrunnlag.*

Rikere sumpskog

Hit hører alle bestander av svartor. Svartor trives på fuktig jord med friskt sigevann, gjerne i nærheten av oppkom (kilder). Sunndal har noen av Norges nordligste svartorskoger, bl.a. ved Løykja, Hoven og Hoel. Disse skogene har oftest ingen spesielle plantearter i Sunndalen, men kan ha spesielle mose- og lavararter. I Rauma finnes også en del av sumpplanten langstarr i slik skog. Det er viktig å la denne skogen være i fred uten forstyrrelser av de hydrologiske forholdene.

Gammel lauvskog

Tilgangen på død ved er kritisk for mange arter i skogen. God og kontinuerlig forekomst av død lauvved forårsaker gode bestander av råtevedmoser, en rekke vednedbrytende sopparter, og en rekke insekter, bl. a. billearter. Mange slike arter kan brukes som signalarter på gammel skog. I tillegg har slik skog gjerne hatt god og stabil fuktighet som har gitt gode vekstvilkår for en rekke krevende lavararter av lungeneversamfunnet. Slike lokaliteter er det kjent mange av, særlig i fjordliene i kommunen. Flere hakkespettarter som hvitryggspett, dvergspett og gråspett er avhengige av insekter i råtten ved i slike skoger. Alle disse står på rødlista.

Gammel furuskog

Urskog finnes knapt lenger på Vestlandet, men urskogsneare områder er kjent. Områder med gammel furuskog og god tilgang på død ved finnes i Sunndal særlig i deler av strekninga Almskåra-Flå, Åfarhaugen i Jordalsgrenda og på Gjøra. Disse tre områdene skiller seg ut med stort mangfold av gammelskogsarter som dels er knyttet til furu. En av de spesielle artene er brun hvitkjuke, som trolig snart kommer inn på Bernkonvensjonens lister som en truet urskogs/taiga-art knyttet til furu. En annen art er ulvelav, som har fylkets største bestander på Gjøra.

Kalkskog

Kalkskog oppstår i områder med høy pH i jordsmonnet, bl. a. i områder med kambrosilurbergarter. Gjorahaugen er en av de mest spesielle kalkskogene i fylket, med både kalkfuruskog og kalkbjørkeskog i tillegg til flere andre naturtyper. Mellom Hjelle og Hjellmoen finnes ogs artsrik kalkskog på kambrosilurbergarter. Det samme gjelder bjørkeskogen i Hafsåsen, Geitådalen og Grøvdalen. I de solvendte fjordliene mellom Oppdøl og Almskåra dannes kalkfuruskog også på hardere og surere bergarter på grunn av raserosjon kombinert med høy temperatur og rask omsetning i jorda. Disse skogene har mange spesielle kalkkrevende sopparter, og det er kjent 3 lokaliteter av den rødlistete og kalkkrevende orkidéen hvit skogfrue.

Myr

Myr er fuktige til våte områder der det med tiden bygger seg opp et torvlag av ikke nedbrutte planter. I Sunndal utgjør myr relativt små arealer, til sammen ca. 10,1 km² under skoggrensa (Kristiansen 1990), eller 0,6 % av totalt landareal (Norge 6,3%). De største sammenhengende myrarealene finner vi i nedbørsrike områder i nordvestlige deler av kommunen. Dette betyr bl.a. i Ålvundfjorden (Myreidet ved Sessbø/Mulvik, Seljebømarka og rundt Rennsetvatnet), Viromdalen/Innerdalen og Jordalsgrenda. Dessuten finnes noe myr i høyere liggende daler i indre strøk som Grødalen, Hafsåsen, Lindalen og nordvestsida av Svarthaugen (Kristiansen 1991b). Fattigmyr er vanligste myrtype, intermediær myr forekommer mer spredt, mens rikmyr er sjeldent. Rikmyr er den eneste av de prioriterte naturtypene på myr som det er nevneverdig av i kommunen. Rikmyr forekommer sparsomt i ytre strøk, bl. a. i Jordalsgrenda og ved Rennsetvatnet. Ekstremrik myr forekommer på små arealer i Grøvuvasdraget, men her i komplisert mosaikk med mange andre typer bl. a. innenfor den store lokaliteten som er kalt "Grøvdalen, resterende områder". En spesiell naturtype under myr er kilder og kildebekk (oppkom). Dette er en type som forekommer på små arealer. Rikkilder forekommer særlig i Grøvuvasdraget, og inngår flere ganger i andre lokaliteter. Kilder i lavlandet regnes som en truet vegetasjonstype, slike synes å være sjeldne. Fåtjønna ved flyplassen på Vinnu synes å ha tilførsel fra et oppkomme.

Berg og rasmark

Berg og rasmark er en vanlig hovednaturtype i en fjellrik kommune som Sunndal. Rasmark kan ha både tresatt og ikke tresatt vegetasjon under og over skoggrensa. Særlig viktige er lokaliteter som har et varmere lokalklima enn omkringliggende miljøer. Sørvendte berg og rasmarker i lavlandet har mange varmekrevende og dels sjeldne arter av bl. a. planter og insekter. Skrenter og hamrer kan og være av interesse som levested for en rekke lavararter og moser. Berghamrer er viktige som hekkeområder for mange rovfugler, ravn, bergirisk og ringtrost. Det kan også tenkes at visse flaggermusarter (bl.a. skimmelflaggermus) overvintrer i bergsprekker og steinurer, men dette gjenstår å påvise.

Det er grunn til å framheve de sør- og sørvest- til vest- vendte fjellsidene i Sunndalen som de mest artsrike og varierte berg/rasmarkslokalitetene i fylket. En imponerende rekke varmekrevende planter forekommer her, det samme gjelder insekter som er knyttet til disse plantene og det varme klimaet. Plantene er godt kartlagt av Jarle Holten, både i forbindelse med hans hovedfag (Holten 1977), og i forbindelse med hans doktorarbeid, som var en studie av vegetasjon og flora langs en gradient fra Kristiansund/Averøy til Dovre (Holten 1986 og underlagsmateriale til denne). Eksempel på interessante arter er, lakrismjelt, murburkne, fuglestarr, aurskrinneblom, fagerknoppurt, prikkperikum, hengepiggfrø, legesteinfrø, bergmynte (kung eller vill oregano), kantkonvall, sandfiol, bakkeveronika, bakkemynte, kanelrose, bergasal (mest i fjordstrøka), raudkjeks og engtjæreblom. I baserike rasmarker i fjellet forekommer norsk malurt, fjellvalmuer (øksendalsvalmue, grøvdalsvalmue), mogop, diverse rublomarter og mye mer, men dette behandles også under hovednaturtypen "fjell". Den mest kjente insektarten i de varme rasmarkene er utvilsomt *Parnassius mnemosyne*, som på norsk har fått det lite fantasifulle navnet "mnemosyne-sommerfugl". Denne ble oppdaget ved Fale som ny for Norge av Magne Opheim i 1942 (Opheim 1949). Arten er nå kjent fra en håndfull lokaliteter i Sunndalen (norsk nordgrense ved Sunndalsøra), dessuten Eikesdalen, Tafjorden, Geiranger og et par steder i indre Sogn. Larvene lever på den varmekrevende planten lerkespore, som i Sunndal er funnet helt opp i 910 m o.h. (Ottemsskjerdingsan, underlagsmateriale til Holten 1986), mens de voksne søker nektar i blomster i åpne rasenger, naturenger og veikanter. Mnemosynesommerfulgen står på rødlista, og er i tillegg fredet fordi den står på Bernkonvensjonens lister og er sjelden og ettertraktet som samleobjekt. Den flyr dårlig, og er lett å fange. I arbeidet med å finne ut mer om insektfaunaen i Sunndal har jeg hatt stor hjelp av utflyttet sunndaling og insektskspert Oddvar Hanssen, NINA. I både hans og andres materiale går det fram at Sunndalen er et eksotisk sted for den som vil lete etter sjeldne og varmekrevende insektarter. En rekke arter har her sin norske nordgrense, det vil ofte si det samme som verdensnordgrense. Enkelte av dem må vi til Østlandet for å finne igjen. Slike arter kalles for "varmereliker", de har overlevd fra en varmere klimaperiode etter siste istid, fordi klimaet i Sunndalen er spesielt gunstig. F. eks. forekommer de fylkesmessig sjeldne sommerfuglartene brunblåvinge *Eumedonia eumedon*, dvergblåvinge *Cupido minimus*, engeperlemorvinge *Brenthis ino*, pantermåler *Pseudopanthera macularia* og østlandsk gullvinge *Heodes virgaureae*. I urterike kantsoner eller naturenger, gjerne i forbindelse med rasmark, sørvendt berg og kantkratt, er det dessuten funnet sjeldne, rødlistede sommerfugler som *Diasemia reticularis* (pyralide), *Epiblema tetragonana* (vikler), revebjelledvergmåler *Euphitecia pulchellata* og stor blodråpesvermer *Zygaena lonicerae*. Det er funnet hele 80 litteraturtitler som omhandler insekter i Sunndal kommune, og det finnes trolig flere. Et flertall av disse behandler mangfoldet i de varme sørvendte liene og rasmarkene i Sunndalen.

Fjell

I DN-håndboka (DN1999a) er kalkrike fjellområder med rik flora og vegetasjon den eneste kartleggingsenheten. Til fjell regnes her alle områdene over den klimatiske skoggrensa, som i Sunndal ligger ved ca. 600 m.o.h. i ytre fjordstrøk og opp til 1100 – 1200 m.o.h. i indre fjellstrøk. I fjellområdene er det alpin vegetasjon med lyng- og rishei i lavalpin sone, grashei i mellomalpin sone og mest blokkmark, is og snø i høyalpin sone. Det meste av fjellvegetasjonen i ytre strøk av Sunndal er relativt triviell, men på mindre lokaliteter kan en finne basekrevende vegetasjon på mer kalkrik grunn, slik som i Ryssdalen i Jordalsgrenda, og ved Jønstad og i Gaudalen i Øksendalen. Fra Litjdalen og østover finnes mer av Trondheimfeltets kambrosilurbergarter, som skaper grunnlag for en rekke basekrevende plantearter. Sandvatnet, Styggdalen, Grønnvollsteinen og Raudbergsåa er områder med rikere fjellvegetasjon. Grøvudalen, Geitådalen og Reppdalen er eksempler på klassiske botaniske områder som er blitt sammenlignet med Dovre i artsrikdom. Her er store kalkrike områder avgrenset. Deler av området er vegetasjonskartlagt av NIJOS (2003), og her kan man bl. a. se reinroseheienes utbredelse i detalj. Artslistene over sjeldne fjellplanter er lang, se f. eks. Hagen (1976a, 1976b) og Jordal (1993b). I hele Grøvuassdraget er det kjent mer enn 460 plantearter, i selve Grøvudalen rundt 340-350 arter over 800 m o.h., og en vesentlig del av disse er fjellplanter.

I mellom- og høyalpine områder (gjerne over 13-1400 meter) forekommer på baserik berggrunn (både sør og nord for hoveddalføret Sunndalen) to underarter av grasarten jervrapp som heter sunndalsrapp og oppdalsrapp. Begge disse er sannsynligvis endemiske i Midt-Norge, og derfor spesielt interessante.

Av fugl kan nevnes heipiplerke, lirype, fjellrype, heilo, steinskvett og snøspurv. Ringtrost, ravn og bergirisk, samt flere rovfuglarter trives best på berglendte steder. Enkelte steder på flate flyer forekommer lappspurv, boltit og fjellerke. I ferskvann og våtmark på snaufjellet forekommer noen steder rødstilk, enkeltbekkasin, fjæreplytt, temmincksnipe og enkelte andearter som f. eks. havelle. Kjent og mye omskrevet er Sunndalsfjella som leveområde for villrein og jerv, tidligere også fjellrev. Fjellreven synes nå å være forsvunnet, slik tilfellet er i alle andre fjellområder i Sør-Norge.

LOKALITETER (FAKTAARK)

I det følgende er lokaliteter med prioriterte naturtyper som er beskrevet i DN (1999a) og Gaarder m. fl. (2001) omtalt etter en fast mal.

Databasen over prioriterte naturtyper i Sunndal kommune omfatter ved slutføring av dette prosjektet 215 lokaliteter. Rundt 25 av disse fantes i Naturbasen hos Fylkesmannen i Møre og Romsdal, når man ser bort fra storområder som nasjonalpark og landskapsvernområder. De andre har kommet fram gjennom dette prosjektet. For flere av de ”nye” lokalitetene fantes det også eldre data, mens en del lokaliteter har vært helt ukjente fram til nå.

Nedenfor er alle lokalitetene listet opp med nummer, delområde, navn, naturtype og naturverdi.

Følgende forkortelser er benyttet for personer: AOF=Alv Ottar Folkestad, GGa=Geir Gaarder, JBJ=John Bjarne Jordal, OH=Oddvar Hanssen, JOG= Jan Ove Gjershaug, JIH=Jarle Inge Holten, IB=Ingvar Brattbakk, IST=Ingvar Stenberg.

Lokaliteter etter naturtype

Tabell 20. Lokaliteter av prioriterte naturtyper i Sunndal (rene viltområder er ikke inkludert). Tabellen gir en oversikt over avgrensede og verdsatte lokaliteter sortert etter naturtype (tabell 2 i sammendraget inneholder den samme informasjonen sortert etter delområde og stedsnavn). A=svært viktig, B=viktig, C=lokalt viktig.

Kode	Naturtype	Nr.	Lokalitet	Verdi
A05	Rikmyr	85	Grødalen: øst for Åkersetra	C
A05	Rikmyr	23	Jordalsgrenda: Litj-Jordalsskardet	B
A05	Rikmyr	25	Jordalsgrenda: N for Liasetra	B
A05	Rikmyr	26	Jordalsgrenda: N for Raudåa	B
A05	Rikmyr	130	Ålvundeidet: Rennsetvatnet: Trollhaugen	B
B01	Sørvendte berg og rasmarker	80	Grødalen: Ø for Dalavatnet	A
B01	Sørvendte berg og rasmarker	47	Litjdalen: overfor Hårstad	B
B01	Sørvendte berg og rasmarker	12	Sunndalen: Killurda-Orheiman	A
B01	Sørvendte berg og rasmarker	110	Sunndalen: under Hoåsnebb	B
B03	Ultrabasisk og tungmetallrik mark i lavlandet	28	Jordalsgrenda: Varghaugen	C
C01	Kalkrike områder i fjellet	211	Geitådalen: Blåhø/Råstu	A
C01	Kalkrike områder i fjellet	75	Gjøra: Kråkvasshalsen/Slettfjell	B
C01	Kalkrike områder i fjellet	74	Gjøra: Volladalen	C
C01	Kalkrike områder i fjellet	161	Grødalen: Hælfjellet	B
C01	Kalkrike områder i fjellet	78	Grødalen: Jokerdalen	B
C01	Kalkrike områder i fjellet	153	Grødalen: N for Mikkelstjønna	B
C01	Kalkrike områder i fjellet	86	Grødalen: Svartsnyta	B
C01	Kalkrike områder i fjellet	152	Grødalen: Ørsundbekken	B
C01	Kalkrike områder i fjellet	210	Grøvudalen: Grøvudalsfya/Aurhøene	A
C01	Kalkrike områder i fjellet	208	Grøvudalen: Nonsfjellet	A
C01	Kalkrike områder i fjellet	133	Innerdalen: Kringelhøa	B
C01	Kalkrike områder i fjellet	31	Jordalsgrenda: Ryssdalen, mellom vatna	B
C01	Kalkrike områder i fjellet	30	Jordalsgrenda: vest for Ryssdalsvatnet	C
C01	Kalkrike områder i fjellet	29	Jordalsgrenda: Øst for Trolltinden	C
C01	Kalkrike områder i fjellet	187	Lindalen: Svarthaugen	C
C01	Kalkrike områder i fjellet	57	Litjdalen: Litj-Tågkollen	B
C01	Kalkrike områder i fjellet	56	Litjdalen: Raudbergsåa	A
C01	Kalkrike områder i fjellet	88	Litjdalen: Sandvassøybekken	C
C01	Kalkrike områder i fjellet	55	Litjdalen: Styggdalen	A
C01	Kalkrike områder i fjellet	189	Reppdalen: dalbunnen og Kvitådalen	A
C01	Kalkrike områder i fjellet	191	Reppdalen: Under Lundlinebba	B
C01	Kalkrike områder i fjellet	190	Reppdalen: Øst for Istjønna	B
C01	Kalkrike områder i fjellet	111	Sunndalen: Fossbotn	B

Kode	Naturtype	Nr.	Lokalitet	Verdi
C01	Kalkrike områder i fjellet	107	Sunndalen: Haremdalen	B
C01	Kalkrike områder i fjellet	13	Sunndalen: Hovsnebb	B
C01	Kalkrike områder i fjellet	116	Sunndalen: Somrungbekken	B
C01	Kalkrike områder i fjellet	115	Sunndalen: Såtbygg-kollen	B
C01	Kalkrike områder i fjellet	138	Viromdalen: Grasdalen	B
C01	Kalkrike områder i fjellet	41	Øksendalen: Gaudalen ved Langdøla	B
C01	Kalkrike områder i fjellet	40	Øksendalen: Gaudalen: sørsida av Kleppen	B
C01	Kalkrike områder i fjellet	44	Øksendalen: Jønstadnebb-Moldbakkan	A
C01	Kalkrike områder i fjellet	87	Øksendalen: Øksendalstjønnene	B
D01	Slåtteeenger	166	Fjellgardene: Jenstad (br. nr.1)	B
D01	Slåtteeenger	180	Fjellgardene: Røymoen: Utistu	A
D01	Slåtteeenger	21	Jordalsgrenda: Jordalsvøttu	A
D01	Slåtteeenger	20	Jordalsgrenda: Jordalsøra	A
D01	Slåtteeenger	1	Sunnalsfjorden: Flåøya	A
D01	Slåtteeenger	35	Øksendalen: Grytneset	A
D04	Naturbeitemark	167	Fjellgardene: Jenstad: Haugen	C
D04	Naturbeitemark	165	Fjellgardene: Jenstad: Oppistu	B
D04	Naturbeitemark	168	Fjellgardene: Lundlia	B
D04	Naturbeitemark	181	Fjellgardene: Røymoen: Kristenstu	B
D04	Naturbeitemark	66	Gjøra: Gjørasetrene	B
D04	Naturbeitemark	67	Gjøra: Gravemssetrene: Litjvangen	B
D04	Naturbeitemark	68	Gjøra: Gravemssetrene: Storvangen	B
D04	Naturbeitemark	72	Gjøra: Langbakksetra	A
D04	Naturbeitemark	64	Gjøra: Liahjellsetra	B
D04	Naturbeitemark	63	Gjøra: Morka	B
D04	Naturbeitemark	69	Gjøra: Nisjasetra (Søsetra)	B
D04	Naturbeitemark	73	Gjøra: Vollansetra	A
D04	Naturbeitemark	79	Grødalen: Dalasetra	A
D04	Naturbeitemark	159	Grødalen: Gammelsetra	C
D04	Naturbeitemark	151	Grødalen: Hovensetra	C
D04	Naturbeitemark	150	Grødalen: Mælesetra	C
D04	Naturbeitemark	160	Grødalen: Nylykkja	C
D04	Naturbeitemark	83	Grødalen: Prestsetra	C
D04	Naturbeitemark	82	Grødalen: Storsetra	C
D04	Naturbeitemark	81	Grødalen: sørøstenden av Dalavatnet	B
D04	Naturbeitemark	157	Grødalen: Tøftvangen og Gjerdvangen	B
D04	Naturbeitemark	158	Grødalen: Vangan	A
D04	Naturbeitemark	84	Grødalen: Åkersetra	B
D04	Naturbeitemark	205	Grøvdalen: Kongsvoll	B
D04	Naturbeitemark	136	Innerdalen: Renndølssetra	C
D04	Naturbeitemark	22	Jordalsgrenda: Skrødalssetra	B
D04	Naturbeitemark	184	Lindalen: Middagshjellen	B
D04	Naturbeitemark	186	Lindalen: Nysetra	C
D04	Naturbeitemark	76	Sunndalen: Grøa: Lauvhjellan	B
D04	Naturbeitemark	123	Sunndalen: Hagen beitemark	A
D04	Naturbeitemark	120	Sunndalen: Romfo: Skogan	B
D04	Naturbeitemark	101	Sunndalen: Øverskeiet	B
D04	Naturbeitemark	141	Viromdalen: Virom: ved Bytingsteigen	C
D04	Naturbeitemark	39	Øksendalen: Gaudalen: Setersetra	C
D04	Naturbeitemark	43	Øksendalen: Jønstad	B
D04	Naturbeitemark	42	Øksendalen: mellom Skrondal og Brandstad	B
D05	Hagemark	53	Litjidalen: Litjvatnet: Vollen	C
D06	Skogsbeiter	179	Fjellgardene: Hafsåsen-Geitådalene: skogliene	A
D06	Skogsbeiter	212	Geitådalene: dalsidene	A

Kode	Naturtype	Nr.	Lokalitet	Verdi
D06	Skogsbeiter	209	Grøvdalen: resterende områder	A
D08	Kalkrike enger	172	Fjellgardene: Hafsåsen: Bjørklund	B
D08	Kalkrike enger	174	Fjellgardene: Hafsåsen: Hagaslettet	A
D08	Kalkrike enger	177	Fjellgardene: Hafsåsen: Leirgrova	A
D08	Kalkrike enger	176	Fjellgardene: Hafsåsen: Myrabua	B
D08	Kalkrike enger	175	Fjellgardene: Hafsåsen: Sivertslettet	A
D08	Kalkrike enger	173	Fjellgardene: Hafsåsen: Skålvollen	B
D08	Kalkrike enger	171	Fjellgardene: Hafsåsen: Østistu	B
D08	Kalkrike enger	169	Fjellgardene: Hafsåsen: Åsattløgu	A
D08	Kalkrike enger	163	Fjellgardene: Svisdal: Nestuliin	A
D08	Kalkrike enger	164	Fjellgardene: Svisdalshauan	A
D08	Kalkrike enger	162	Fjellgardene: Svøu	A
D08	Kalkrike enger	170	Fjellgardene: Trøa & Bortategjerdet	A
D08	Kalkrike enger	37	Geitådal: Falesetra/Løykjasetra	A
D08	Kalkrike enger	213	Geitådal: Hafsåsetra	A
D08	Kalkrike enger	215	Geitådal: Holbekksetra	A
D08	Kalkrike enger	214	Geitådal: Sandsetra	A
D08	Kalkrike enger	199	Grøvdalen: Bukta	A
D08	Kalkrike enger	202	Grøvdalen: Flysetra	A
D08	Kalkrike enger	207	Grøvdalen: Fæggran	A
D08	Kalkrike enger	203	Grøvdalen: Gammelsetra	A
D08	Kalkrike enger	192	Grøvdalen: Hallen	A
D08	Kalkrike enger	204	Grøvdalen: Haualykkja	A
D08	Kalkrike enger	197	Grøvdalen: Kåsa	A
D08	Kalkrike enger	198	Grøvdalen: Landlaupet	A
D08	Kalkrike enger	195	Grøvdalen: Myrasetra	A
D08	Kalkrike enger	193	Grøvdalen: Nosa	A
D08	Kalkrike enger	200	Grøvdalen: Nyseterhaugane	A
D08	Kalkrike enger	201	Grøvdalen: Nysetra	A
D08	Kalkrike enger	194	Grøvdalen: overfor Hallen	A
D08	Kalkrike enger	206	Grøvdalen: Storvollen	A
D08	Kalkrike enger	196	Grøvdalen: Styggmarka	A
D08	Kalkrike enger	185	Lindalen: Gammelsetra	B
D08	Kalkrike enger	188	Reppdalen: Reppdalssetra	B
D08	Kalkrike enger	126	Sunndalen: Gravem (beitemark)	B
D08	Kalkrike enger	183	Ålvundfjorden: Vågaøra	A
E03	Kroksjøer, flomdammer og meandrerende elveparti	156	Grødalen: Ståra (Falkmyra)	A
E03	Kroksjøer, flomdammer og meandrerende elveparti	137	Viromdalen: Nerdal: Kroken	C
E03	Kroksjøer, flomdammer og meandrerende elveparti	145	Ålvundeidet: Krokåa	B
E03	Kroksjøer, flomdammer og meandrerende elveparti	143	Ålvundeidet: Storøya	B
E04	Større elveører	182	Fjellgardene: Røymoen: Sagøya	B
E04	Større elveører	104	Gjøra: Grøvuøran	B
E04	Større elveører	54	Litjdalen: Sandvatnet	A
E04	Større elveører	94	Sunndalen: Leirdamman	B
E04	Større elveører	93	Sunndalen: Lensmannsøra	B
E04	Større elveører	96	Sunndalen: Teinøran-Harema	B
E06	Viktige bekkedrag	45	Sunndalen: Løykja: Litjøra	B
E06	Viktige bekkedrag	7	Sunndalen: Røyhjelløya	B
E06	Viktige bekkedrag	102	Sunndalen: Solheim	B
E08	Rike kulturlandskapssjøer	89	Sunndalsøra: Tredalspollen	B
E09	Dammer	178	Fjellgardene: Hafsåsen: tjønn ved Leirgrova	B

Kode	Naturtype	Nr.	Lokalitet	Verdi
E09	Dammer	15	Sunndalen: Vinnu: Fåtjønna	A
F01	Rik edellauvskog	148	Fjellgardene: Klavura	B
F01	Rik edellauvskog	71	Gjøra: Småvollan naturreservat	A
F01	Rik edellauvskog	48	Litjidalen: nord for Øygarden	B
F01	Rik edellauvskog	51	Litjidalen: Styggammaren	C
F01	Rik edellauvskog	52	Litjidalen: SV for Litjvatnet	C
F01	Rik edellauvskog	50	Litjidalen: vest for Dalavatnet	C
F01	Rik edellauvskog	49	Litjidalen: Øygarden	B
F01	Rik edellauvskog	118	Sunndalen: Brekkhaug	C
F01	Rik edellauvskog	117	Sunndalen: Fale	A
F01	Rik edellauvskog	14	Sunndalen: Furu-Løykja	A
F01	Rik edellauvskog	112	Sunndalen: Geithamran	A
F01	Rik edellauvskog	77	Sunndalen: Grøa: Grølia	B
F01	Rik edellauvskog	124	Sunndalen: Hagen, einerbakker	B
F01	Rik edellauvskog	113	Sunndalen: Hoåslykkja	A
F01	Rik edellauvskog	114	Sunndalen: Knutsløyen	A
F01	Rik edellauvskog	121	Sunndalen: Romfo: Klysurda	A
F01	Rik edellauvskog	119	Sunndalen: Snøvassmelan	B
F01	Rik edellauvskog	154	Sunndalsfjorden: Oppdøl: under Karihaugen	A
F01	Rik edellauvskog	9	Sunndalsfjorden: Oppdøl: Under Seterhaugen	A
F01	Rik edellauvskog	8	Sunndalsfjorden: Oppdøl: V for Hjellen	B
F01	Rik edellauvskog	10	Sunndalsfjorden: Oppdølsstranda	A
F01	Rik edellauvskog	6	Sunndalsfjorden: Seterura NV for Flå	B
F01	Rik edellauvskog	11	Sunndalsfjorden: Åkerstranda	B
F01	Rik edellauvskog	140	Viromdalen: Dalsbø: ved Heggevollan	B
F01	Rik edellauvskog	135	Viromdalen: Nerdal: Slettia	C
F01	Rik edellauvskog	142	Ålvundeidet: Børsetlauvet	C
F01	Rik edellauvskog	131	Ålvundeidet: Durmålhaugen-Nylykkja	B
F01	Rik edellauvskog	132	Ålvundeidet: Gjersvollhaugen	B
F01	Rik edellauvskog	144	Ålvundeidet: Rennset	B
F02	Gammel edellauvskog	58	Ålvundfjorden: Mulviknuken	A
F03	Kalkskog	129	Gjøra: Gjørahaugen naturreservat	A
F03	Kalkskog	70	Gjøra: Gråura	B
F03	Kalkskog	106	Gjøra: Vollalia	A
F03	Kalkskog	128	Sunndalen: Mardøla-Saudalen	A
F03	Kalkskog	3	Sunndalsfjorden: Almskåra-Hisdalen nedre	A
F03	Kalkskog	105	Sunndalsfjorden: Flå: Kjølura	B
F03	Kalkskog	103	Sunndalsfjorden: Flåstranda	A
F03	Kalkskog	4	Sunndalsfjorden: Hisdalsneset-Lauvvika	A
F03	Kalkskog	5	Sunndalsfjorden: Lauvvika-Bleiberget	B
F04	Bjørkeskog med høgstauder	155	Grødalen: skoglia ved Tøftvangen	B
F05	Gråor-heggeskog	125	Sunndalen: Bjørbekkbrua	C
F05	Gråor-heggeskog	95	Sunndalen: Furuøran	B
F05	Gråor-heggeskog	127	Sunndalen: Gravem: Tøftflønet	B
F05	Gråor-heggeskog	97	Sunndalen: Hovenøran-Hoelsand	C
F05	Gråor-heggeskog	24	Sunndalen: Håshjelløran	B
F05	Gråor-heggeskog	98	Sunndalen: Leangen	B
F05	Gråor-heggeskog	122	Sunndalen: Ottem naturreservat	A
F05	Gråor-heggeskog	92	Sunndalen: Sandlykkja	B
F05	Gråor-heggeskog	99	Sunndalen: Vinnavolløya	B
F05	Gråor-heggeskog	90	Sunndalsøra: Storøra	B
F06	Rikere sumpskog	16	Sunndalen: Hoelsbrekka (svartor)	B
F06	Rikere sumpskog	108	Sunndalen: Hoven: Nylykkja	B
F06	Rikere sumpskog	109	Sunndalen: Hoåsbrekka	B

Kode	Naturtype	Nr.	Lokalitet	Verdi
F06	Rikere sumpskog	100	Sunnaldalen: Løykja-Skorga	B
F07	Gammel lauvskog	62	Gjøra: Grensen	A
F07	Gammel lauvskog	17	Jordalsgrenda: Balsneset-Ytterskrøa	A
F07	Gammel lauvskog	19	Jordalsgrenda: Jordalsøra: Hamrene	A
F07	Gammel lauvskog	18	Jordalsgrenda: Midtskrøa	A
F07	Gammel lauvskog	46	Jordalsgrenda: Seljedalen	B
F07	Gammel lauvskog	61	Viklandet: Indre Holvikan	B
F07	Gammel lauvskog	60	Viklandet: Korsneset	B
F07	Gammel lauvskog	59	Viklandet: Ytre Holvikan	A
F07	Gammel lauvskog	33	Øksendalen: Baklia-Almhølu	A
F07	Gammel lauvskog	38	Øksendalen: Bytfonna	B
F07	Gammel lauvskog	34	Øksendalen: Tomastrøa	B
F07	Gammel lauvskog	147	Ålvundfjorden: Halsastranda	B
F07	Gammel lauvskog	146	Ålvundfjorden: Ålvåa	B
F08	Urskog/gammelskog	65	Gjøra: Ivarsnasen	A
F08	Urskog/gammelskog	134	Innerdalen: SV for Innerdalsvatnet	B
F08	Urskog/gammelskog	32	Jordalsgrenda: Åfarhaugen	A
F08	Urskog/gammelskog	2	Sunnalsfjorden: Almskåra-Hisdalen øvre	A
F08	Urskog/gammelskog	27	Sunnalsfjorden: Flå: Kjeskrødalen	B
F08	Urskog/gammelskog	139	Viromdalen: Dalsbø: Storskrøo	B
F09	Bekkekløfter	149	Fjellgardene: Åmotan	A
G07	Brakkvannsdeltaer	91	Sunnalsøra: Håsørene	A
G07	Brakkvannsdeltaer	36	Øksendalen: Øksendalsøra	B

I tillegg inngår flere andre prioriterte naturtyper i lokaliteter klassifisert som noe annet. F. eks. inngår den prioriterte naturtypen kantkratt ofte i lokaliteter klassifisert som rik edellauvskog eller sørvendt berg og rasmark. Dette går fram i beskrivelsen av hver enkelt lokalitet.

Sunnalsfjorden nordside: Almskåra-Hisdalen nedre del (berg, furuskog, edellauvskog)

Lokalitetsnummer:	1563-003
Kartblad:	1420 IV Stangvik
UTM (EUREF 89):	MQ 667-678, 614-622
Høyde over havet:	0-200 m
Hovednaturtype:	Skog, berg, rasmark og kantkratt
Naturtype:	Rik edellauvskog, kalkskog, sørvendt berg og rasmark, kantkratt
Prioritet:	A (svært viktig)
Mulige trusler:	Ingen kjente pr idag
Undersøkt/kilder:	02.08.1978 og 09.08.1980, JIH (underlagsmateriale for Holten 1986), 20.06.1988, 02.08., 04.08., 05.09. og 11.09.2001, 30.05.2002, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Lokaliteten omfatter området fra Inner-Almskåra til Hisdalsneset. Her er bare avgrenset de nedre delene av lia, dvs. de laveste ca. 150-200 høydemeterne, som ikke regnes med til gammel skog (se egen lokalitet). Lokaliteten er boreonemoral og artsrik, og naturkvalitetene er særlig en konsekvens av det varme klimaet. Av trær er hengebjørk og furu vanlige, ellers forekommer hassel, alm, rogn, selje, osp og spredt bergasal. Alm kan være opp til 70 cm i stammediameter, har få merker etter styving, og er litt gnagd på av hjort.

Vegetasjon: Området er en mosaikk av berg og rasmark, edellauvskog (dels hasselskog) og furuskog som stedvis kan regnes som lågurtfuruskog (kalkskog).

Kulturpåvirkning: Tidligere hogst av ved og tømmer (Ola Almskåra pers. medd.). Hengebjørk har vært styvet i nærområdet til Almskåra. Tidligere beiting av bl. a. geit.

Artsfunn: Rødlistete planter: god bestand av kvit skogfrue nord for Hisdalen. Følgende rødlistete sopparter er funnet: blek svovelriske *Lactarius resimus* (R), hasselskrubb *Leccinum pseudoscabrum* (R), gullkremle *Russula aurea* (DC), *Entoloma caesiocinctum* (DC), storsporet klubbesopp *Clavariadelphus sachalinensis* (R), beltebrunpigg *Hydnellum conrescens* (DC), rustbrun parasollsopp *Lepiota fulvella* (R), grå trompetsopp *Pseudocraterellus undulatus* (DC) og lurvesøtpigg *Bankera fuligineoalba* (R). Andre sopparter: svart

trompetsopp, kjempemusserong (furuslagsart foreslått til Bernkonvensjonen, eneste funn i kommunen), gallerørsopp. Av planter kan nevnes bergasal, bergfrue, bergmjølke, blårapp, breiflangre, brunrot, engtjæreblom, fingerstarr, furuvintergrønn, grov nattfiol, gulsildre, hengeaks, humle, klengemaure, klokkevintergrønn, kransmynte, krossved, liljekonvall, loppestarr, lundgrønnaks, lundrapp, myske, nattfiol, prikkperikum, rødflangre, sanikel, skogfaks, skogflatbelg, skogsvingel, skogvikke, storklokke, svarterteknapp, trollbær, trollurt, vaniljerot, vårerteknapp. Av lav ble det på trær og berg funnet sølvnever, vanlig blåfildlav, lungenever og lodnevreng. Mosen gulband *Metzgeria furcata* og soppen skrukkeøre *Auricularia mesenterica* ble funnet på alm. Selje med seljekjuke. Territoriehevdende kvitryggspett er sett i hekketida.

Verdsetting: Området blir verdsatt til A (svært viktig) på grunn av at det er velutviklete og meget artsrike skoger med mange rødlistearter.

Skjøtsel og hensyn

Det er ønskelig med minst mulig hogst. Treslagskifte bør unngås.

Sunnalsfjorden nordside: Almskåra-Hisdalen øvre del (gammelskog)

Lokalitetsnummer:	1563-002
Kartblad:	1420 IV Stangvik
UTM (EUREF 89):	MQ 668-684 613-623
Høyde over havet:	125-ca. 600 m
Hovednaturtype:	Skog
Naturtype:	Gammelskog/urskog (70%), gammel lauvskog (20%), rik edellauvskog (10%)
Prioritet:	A (svært viktig)
Mulige trusler:	ingen kjente
Undersøkt/kilder:	09.08.1980, JIH (underlagsmateriale for Holten 1986), 15.03.1999, 05.11.2000, GGa, 27.03.1999 GGa & JBJ, 06.05.2001, GGa, 11.09.2001, JBJ, 09.11.2002 (Tom Hellig Hofton, GGa, JBJ, Dag Holtan, Karl Johan Grimstad)

Områdebeskrivelse

Generelt: Lokaliteten ligger i den bratte sørvestvendte lisdalen av Sunnalsfjorden, mellom Almskåra og Hisdalsneset. Den avgrenses i nedkant av mer påvirket furuskog i 100-200 meters høyde og går gradvis over mot fjellbjørkeskog mot fjellet. Avgrensning mot nordvest er diffus mot mer påvirket skog, mens bergstupene øst for Hisdalsneset (mot Hisdalsholet) er brukt som en naturlig østgrense. Topografien er dels jevn lisdal bare avbrutt av berghammer, noen små, slakere partier (bl. a. Jespersletta med sommerfjøs for Almskåra) og et par mindre og en større bekkeløft (Hisdalen). Furuslag dominerer (ca. 70%), men det er også partier med lauvdominert skog (bjørk- og ospeholt m.m. ca. 20%), vegetasjonsfattige berg og små innslag av edellauvskog (alm- og hasselskog ca. 10%).

Vegetasjon: Viktige typer er blåbærskog, lågurtskog og bærlyngskog, men det forekommer også innslag av høgstaude- og småbregneskog, røsslyngfuruslag og mindre flekker med alm-lindeskog. Sistnevnte er registrert både like øst for Almskåra, i et par små kløfter mellom Almskåra og Hisdalen, samt rett på østsiden av Hisdalen.

Kulturpåvirkning: Nyere inngrep mangler og området bærer generelt preg av å være svært lite besøkt av mennesker i nyere tid. Stien til Jespersletta (tidligere sommerfjøs hvor bare noen stokker er tilbake av veggene, MQ 673 618) og Almskåra setra vitner om tidligere bruk. Gamle stubber etter hogst, i første rekke av furu, er derimot vanlig over det meste av området. Hogstpåvirkningen har generelt vært størst i nedre og vestre deler og minst i Hisdalen. I sistnevnte område forekommer en del grov furugadd og grove furulæger i ulike nedbrytningsstadier, noe som vitner om at det her bare har vært 1-2 dimensjonshogster de siste par hundre årene. Antakelig er det her snakk om noe kontinuitet i grovt, dødt furuvirke, noe som forekommer svært sjeldent på Vestlandet.

Artsfunn: Det er funnet 14 rødlistete sopp (alle råtevedarter), 2 rødlistete råtevedmoser, og 1 rødlistet lavart. Videre er det funnet en rekke sjeldne og kravfulle arter. Rødlistete sopparter: brun hvitkjuke *Antrodia albobrunnea* (DC – hensynskrevende, flere furulæger, en utpreget gammelskogsart knyttet til furu, står på lista over arter som er foreslått til Bernkonvensjonen), *Ceriporiopsis myceliosa* (DC – hensynskrevende, på furulåg, 1. funn i fylket), ospehvitekjuke *Antrodia pulvinascens* (R – sjelden, råttens osp), lurvesøtpigg *Bankera fuligineoalba* (R – sjelden, på marka under furu), ospekjuke *Ceriporiopsis aneirina* (DC – hensynskrevende, råttens osp), begerfingersopp *Clavicornia pyxidata* (DC – hensynskrevende, råttens osp), skorpepiggsopp *Gloiodon strigosus* (DC – hensynskrevende, råttens osp), korallpiggsopp *Hericium coralloides* (DC – hensynskrevende, råttens osp), narrepiggsopp *Kavinia himantia* (DC – hensynskrevende, råttens osp), blek svovelriske *Lactarius resimus*, vedalgekølle *Multiclavula mucida* (R – sjelden, råttens osp), *Oligoporus*

hibernicus (DC – hensynskrevende, på furulåg, 1. funn i fylket), rustkjuke *Phellinus ferruginosus* (DC – hensynskrevende, alm), svartonekjuke *Phellinus nigrolimitatus* (DC – hensynskrevende, død ved av furu). Brun hvitkjuke regnes som overveiende urskogstilknyttet og er tidligere ikke påvist i så oseaniske strøk av Skandinavia, den er også foreslått til Bernkonvensjonen. Den rødlistete barksoppen *Candelabrochaete* (= *Phanerochaete*) *septocystidiata* (V) ble funnet på morken ospelåg på østsiden av Hisdalen. Dette er første funn i fylket - trolig en meget sjelden art (jfr. Eriksson m.fl. 1978), som hittil trolig ikke er funnet f.eks. i Sverige (jfr. Hallingbäck & Aronsson 1998). En rekke andre sjeldne og kravfulle vedboende sopp (ikke rødlistete) er registrerte, men det fører for langt å ramse opp disse her. Osp har flest vedboende rødlistearter, fulgt av furu. Marklevende sopp er lite undersøkt, men lokaliteten har potensiale for kravfulle og rødlistede arter. Av rødlistete moser og lav er følgende funnet: råteflak *Calypogeia suecica* (DM – bør overvåkes), grønnsko *Buxbaumia viridis* (DM – bør overvåkes) og skorpefiltlav *Fuscopannaria ignobilis* (DC – hensynskrevende). Av kravfulle moser ellers kan nevnes enkelte funn av heimose, pusledraugmose og fingersaftmose på læger, samt kveilmose på bergvegger i rik lauvskog. Av busk- og bladlav opptrer lungeneversamfunnet enkelte steder godt utviklet, særlig like øst for Almskår (MQ 669 622) og i lauvskogen på østsiden av Hisdalen, med innslag av bl.a. rødlistearten skorpefiltlav, samt kravfulle arter som buktporelav, kystnever og sølvnever. Av skorpelav er bleikdoggnål, almelav og *Gyalecta flotowii* funnet på gamle almetrær. Karplantefloraen i furuskogen består bl. a. av rødflangre, vaniljerot og furuvintergrønn. De små partiene med varmekjær lauvskog er mer interessante, med innslag av arter som skogfaks, skogsvingel, fingerstarr, sanikel, svarterteknapp, trollbær, krossved og breiflangre. Fuglelivet er trolig typisk for skogsområder dominert av gammel furuskog og innslag av rikere lauvskog, men inneholder også kravfulle og interessante arter som kvitryggspett, tretåspett og spurveugle.

Verdsetting: Strekninga fra Flå til Almskåra og forsåvidt videre forbi Rottås i Tingvoll representerer en av de største og mest velutviklede furuskogsliene på Vestlandet. Den avgrensede lokaliteten er en av de mest interessante gammelskogsområdene i fylket, med et høyt innslag av sjeldne og rødlistede lav, moser og sopp. Lokaliteten gis dermed verdi A (svært viktig), og har trolig nasjonal verdi.

Skjøtsel og hensyn

Lokaliteten ligger så avsides til at den antakelig er lite truet av inngrep, noe som også er en stor fordel for naturverdiene her, da disse skjøtter seg best selv.

Sundalsfjorden nordside: Hisdalsneset-Lauvvika (berg, furuskog, edellauvskog m.m.)

Lokalitetsnummer:	1563-004
Kartblad:	1420 IV Stangvik
UTM (EUREF 89):	MQ 683-699, 607-616
Høyde over havet:	0-450 m
Hovednaturtype:	Skog, berg, rasmark og kantkratt
Naturtype:	Rik edellauvskog, kalkskog, gammel lauvskog, sørvendt berg og rasmark, kantkratt
Prioritet:	A (svært viktig)
Mulige trusler:	Ingen kjente pr idag
Undersøkt/kilder:	02.08. og 11.09.2001, 02.06.2002, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Sørvestvendt, bratt fjordli med variert skog av furu/hengebjørk, dels iblandet en god del hassel. Ellers edellauvskog eller blandet lauvskog med bjørk som dominerende. I øvre deler finnes flere felter med osp (bl.a. MQ 686-687, 611-612). Ganske mye alm enkelte steder, særlig i øvre deler (bl. a. MQ 694-697, 612-613), mer spredt ned mot sjøen. Lokaliteten er i NV avgrenset nesten til Hisdalsneset, som også er grense mellom gardene Almskår og Flå. I SØ grenser lokaliteten til den unge furuskogen i Lauvvika, som tidligere var geiteseter og åpent område. En god del gadd og læger, dels helt ned til sjøen.

Vegetasjon: Området er en mosaikk av berg og rasmark (ca. 20%), edellauvskog (ca. 20 %, dels hasselkog), gammel lauvskog med osp (ca. 10 %) og furuskog (ca. 50%) som stedvis kan regnes som lågurtfuruskog (kalkskog).

Kulturpåvirkning: Tidligere hogst av ved og tømmer, særlig i lavere deler mot fjorden. Løyfterneset er et navn som vitner om tømmerhogst. Ellers har det vært beiting av geit tidligere. Gammelskogs kvaliteter antas å finnes i øvre deler, og da særlig tilknyttet lauvskogen. En del læger, bl. a. av osp er observert med teleskop fra motsatt side av fjorden.

Artsfunn: I 2002 ble det funnet kvit skogfrue (rødlisteart, kategori R) nord for Lauvvika (Løyfterneset). Andre rødlistearter: fiolett rødkivesopp *Entoloma mougeotii* (R, kalkkrevende), *Helvella pallidula* (R) og gulnende

begersopp *Peziza succosa* (DC). Ellers ble det funnet skrukkeøre på død alm. Like SØ for Hisdalsneset er en lun bukt med bratte rasmarker, berg og skog (Hisdalsholet) hvor det i 2002 ble funnet maurløve (*Mymeleon formicarius*, varmekrevende insekt av nettvingeordenen). Dette er ny norsk nordgrense (Jordal m. fl. 2003). Ellers i fylket finnes arten i de solvarme furuskogsliene i Storfjorden på Sunnmøre. Planter: bergasal (norsk ansvarsart), blåapp, breiflangre, brudespore, filtkongsslys, fingerstarr, furuvintergrønn, gulsildre, hengeaks, kransmynte, krossved, liljekonvall, lundgrønnaks, lundrapp, løkurt, maurarve, myske, nattfiol, rødflangre, sanikel, skogfaks, skogmarihand, skogflatbelg, skogsvinerot, skogsvingel, svartburkne, svarterteknapp, vårerteknapp. Grønnspekk er hørt i hekketida.

Verdsetting: Området blir verdsatt til A (svært viktig) på grunn av at det er et variert område med særlig godt lokalklima og mange varmekjære arter, artsrik edellauvskog, flere kalkkrevende arter og potensiale for et stort artsmangfold som det ikke har vært tid til å kartlegge nærmere.

Skjøtsel og hensyn

Lokaliteten ligger så avsides til at den antakelig er lite truet av inngrep, noe som også er en stor fordel for naturverdiene her, da disse skjøtter seg best selv.

Sundalsfjorden nordside: Lauvvika-Bleiberget (berg, furuskog, edellauvskog)

Lokalitetsnummer:	1563-005
Kartblad:	1420 IV Stangvik
UTM (EUREF 89):	MQ 696-707, 600-610
Høyde over havet:	0-450 m
Hovednaturtype:	Skog, berg, rasmark og kantkratt
Naturtype:	Rik edellauvskog (10%), kalkskog (trolig >20%), gammel lauvskog (trolig >20%), sørvendt berg og rasmark (ca. 20%)
Prioritet:	B (viktig)
Mulige trusler:	Ingen kjente pr idag
Undersøkt/kilder:	07.08.1980, JIH (underlagsmateriale for Holten 1986), 02.08.2001 (JBJ)

Områdebeskrivelse

Generelt: Sørvestvendt, bratt fjordli med variert skog og varmt lokalklima. Mye furu/hengebjørk i nedre deler, dels med iblandet hassel. Økende lauvskogandel i øvre deler. Litt edellauvskog eller blandet lauvskog med bjørk som dominerende. En del osp (bl. a. MQ 703 607 og MQ 706 603-604) i høyereliggende deler, en del læger er observert med teleskop. Lokaliteten grenser i NV til den unge furuskogen i Lauvvika, som tidligere var geiteseter og åpent område. I SØ grenser lokaliteten til store svaberg ved Bleiberget/Bleibergneset. Området er dårlig undersøkt og dårlig avgrenset. Viktigst er Jarle Holtens data.

Vegetasjon: Området er en mosaikk av berg og rasmark, edellauvskog (dels hasselskog) og furuskog som stedvis kan regnes som lågurfuruskog (kalkskog).

Kulturpåvirkning: Tidligere hogst av ved og tømmer, særlig i lavere deler mot fjorden. Tidligere beiting av geit.

Artsfunn: Planter: bergasal, bergfrue, breiflangre, fingerstarr, furuvintergrønn, hengeaks, kransmynte, krattfiol, krossved, kvitmaure, lundgrønnaks, løkurt, maurarve, myske, piggstarr, rødsildre, sanikel, skogfaks, skogsvingel, skogvikke, svarterteknapp, trollhegg, vårerteknapp. Lav: grynfilflav, kystfilflav, kystårenever, lungenever, vanlig blåfilflav. Sopp- og lavflora burde vært bedre undersøkt.

Verdsetting: Området blir verdsatt til B (viktig) på grunn av at det er et variert og varmekjært skogområde med ulike kvaliteter bl. a. tilknyttet edellauvskog og berg/rasmark, men verdiene burde vært bedre dokumentert.

Skjøtsel og hensyn

Lokaliteten ligger så avsides til at den antakelig er lite truet av inngrep, noe som også er en stor fordel for naturverdiene her, da disse skjøtter seg best selv.

Sundalsfjorden nordside: Seterura NV for Flå (berg, edellauvskog)

Lokalitetsnummer:	1563-006
Kartblad:	1420 IV Stangvik
UTM (EUREF 89):	MQ 7095-7105, 5958-5981
Høyde over havet:	0-150 m
Hovednaturtype:	Skog, berg, rasmark og kantkratt

Naturtype: Rik edellauvskog, sørvendt berg og rasmark
Prioritet: B (viktig)
Mulige trusler: Ingen kjente pr idag
Undersøkt/kilder: 02.08.2001, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Sørvestvendt, bratt fjordli med variert skog av edellauvskog eller blandet lauvskog med bjørk som dominerende. Lokaliteten er dels avgrenset av bratte bergflog. Alm er kraftig skadd av barkgnag av hjort, 40-100% avbarking i treets nedre deler på rasvifta ved MQ 710 596. Tilgrensende områder har furuskog som stedvis trolig kan regnes som lågurtfuruskog (kalkskog), men disse områdene er dels vanskelig tilgjengelige og er ikke undersøkt.

Vegetasjon: Området er en mosaikk av berg og rasmark, edellauvskog (dels hasselskog).

Kulturpåvirkning: Tidligere hogst, særlig i lavere deler mot fjorden.

Artsfunn: Det ble funnet en del varmekjære arter som er typiske i fjordlia ellers: myske, lundrapp, skogsvinerot, skogvikke, brunrot, kransmynte, storklokke, hengeaks, lundgrønnaks, skogfaks, breiflangre.

Verdsetting: Området blir verdsatt til B (viktig) på grunn av at det er et mindre edellauvskogsområde med noen varmekjære arter.

Skjøtsel og hensyn

Lokaliteten ligger så avsides til at den antakelig er lite truet av inngrep, noe som også er en stor fordel for naturverdiene her, da disse skjøtter seg best selv.

Sundalsfjorden nordside: Flå: Kjølura (berg, edellauvskog)

Lokalitetsnummer: 1563-105
Kartblad: 1420 IV Stangvik
UTM (EUREF 89): MQ 714-717, 591-593
Høyde over havet: 20-220 m
Hovednaturtype: Skog, berg, rasmark og kantkratt
Naturtype: Rik edellauvskog, kalkskog, sørvendt berg og rasmark
Prioritet: B (viktig)
Mulige trusler: Ingen kjente
Undersøkt/kilder: 30.03.2003, GGa

Områdebeskrivelse

Generelt: Lokaliteten er en liten og dels noe trang, sørvendt kløft nord for Flå. Området har bratte lier med bart fjell og glissen furuskog rundt. Også i nedkant er det noe tørr furuskog. Deler av kløfta er trolig noe utsatt for snøskred. Det er trolig kvaliteter knyttet til furuskog og tørr, varm edellauvskog i nedre deler (ikke undersøkt).

Vegetasjon: Det er ganske frodig lågurt- og høgstaudeprega skog i kløfta, sannsynligvis alm-lindeskogstype eller gråor-almeskogstype (nederste del ikke undersøkt). Viktige treslag er hassel, bjørk og osp. I tillegg er det litt alm, selje og rogn.

Kulturpåvirkning: Det er lite spor etter inngrep i skogen nå, men det har vært hogd en del her tidligere. Lokalt er det noe dødt trevirke. En utydeleg sti går opp kløfta, trolig mest brukt av dyr.

Artsfunn: Karplantefloraen ble bare overfladisk vurdert grunnet det tidlige besøkstidspunktet. Både myske og sanikel finnes, og enkelte andre edellauvskogsplanter. På en morken ospestamme ble den rødlistete sopp en ospekjuka *Ceriporiopsis aneirina* funnet.

Verdsetting: Området blir verdsatt til B (viktig) på grunn at det er en liten, men tydelig edellauvskogsforekomst, i tillegg til funn av en rødlistet soppart. Det er trolig potensiale for mange varmekrevende arter av planter, sopp og insekter.

Skjøtsel og hensyn

Det beste for området er å få ligge urørt. Lokaliteten ligger så avsides til at den antakelig er lite aktuell å utnytte.

Sundalsfjorden nordside: Flå: Kjeskrødalen (gammel furuskog)

Lokalitetsnummer: 1563-027
Kartblad: 1420 IV Stangvik

UTM (EUREF 89):	MQ 714-718, 593-597
Høyde over havet:	175-500 m
Hovednaturtype:	Skog
Naturtype:	Urskog/gammelskog
Prioritet:	B (viktig)
Mulige trusler:	Ingen kjente
Undersøkt/kilder:	30.03.2003, GGa

Områdeskildring

Generelt: Lokaliteten ligger på oversida av en stor berghammer rett vest for Flå som heter Inner Bleiberget. Den strekker seg som en bratt hylle og grenser i vest til en sørvestvendt bekkekløft som kalles Kjeskrødalen. Nord og vest for denne er det mest bart fjell. Lokaliteten har kvaliteter knyttet både til gammel furuskog (ca 50%) og gammel lauvskog (ca 50%), samt fragment av gammel edellauvskog (under 5% med gråor-almeskog).

Vegetasjon: Det er mye bærlyngskog og noe blåbærskog i området. I lauvskogen er det noe rikere skogtyper av lågurt- og høgstaude typer, med arter som myske, sanikel og taggbregne. Et par gamle almetrær står innenfor et avgrenset parti i området. I tillegg er det noe hassel rundt Kjeskrødalen, lokalt noe osp, en del bjørk og en del furu. Deler av skogen er tydelig påvirket av sporadiske skred (steinras).

Kulturpåvirkning: Det er en del gamle stubber etter tidligere hogst av furu, men dette må ha vært for over 50 år siden. Spredte innslag av grove høgstubber av furu og gammelt dødt furuvirke tyder på sporadisk og sparsom hogstpåvirkning de siste par hundre årene. Det finnes en del dødt trevirke i ulike nedbrytningsstadier av lauvtre, samt gamle trær av alm og osp. Utnyttelsen av lauvskogen tidligere er vanskelig å vurdere nå.

Artsfunn: Karplantefloraen ble bare overfladisk vurdert grunnet det tidlige besøktidspunktet. Både myske, sanikel og taggbregne finnes. Av lav vokste det mye sølvnever på en gammel alm. I tillegg finnes mer vanlige arter i lungenever-samfunnet som lungenever, skrubbenever, vanlig blåfiltlav og grynfiltlav. Av sopp ble det på gamle læger av furu gjort funn av den rødlistete brun hvitkjuke (*Antrodia albobrunnea*, foreslått til Bernkonvensjonen), samt av flere potensielt kravfulle og sjeldne barksopper. En av disse var taigapiggskinn, *Odonticum romellii* (DC=hensynskrevende). Trolig vokser rødlistearten vedalgekølle på morkne ospelæger, men dette kan ikke bekrefte før om høsten. I sluttfasen av prosjektet (etter uttegning av kart) er flere funn gjort på gamle furulæger fra samme tur blitt artsbestemt. Dette gjelder bl. a. de rødlistede soppartene taigapiggskinn *Odonticum romelli* og *Ceriporiopsis myceliosa* (begge DC, hensynskrevende), i tillegg ble det funnet en vedboende sopp som trolig er *Oligoporus folliculocystidiatus*, i så fall første funn i Norge (alle bestemmelser: Even Høgholen, Løten).

Verdsetting: Området ble ved kartuttegning verdsatt til B (viktig) på grunn av at det er ganske velutviklet gammel furuskog med funn av minst én rødlistet soppart (foreslått til Bernkonvensjonen). Nye artsdata kommet til etter at kartene var uttegnet viser at lokaliteten trolig bør ha verdi A. Det ble samlet få vedboende sopp, men de fleste viste seg å være mer eller mindre sjeldne gammelskogsarter tilknyttet furu, og området antas å ha godt potensiale for flere slike arter. Området bør undersøkes nærmere.

Skjøtsel og omsyn

Lokaliteten er tungt tilgjengelig. Det beste for området er at det får ligge urørt for alle former for inngrep, inkludert hogst.

Sundalsfjorden nordside: Flåøya (slåtteeng)

Lokalitetsnummer:	1563-001
Kartblad:	1420 III Sundalsøra
UTM (EUREF 89):	MQ 7195-7201, 5767-5774
Høyde over havet:	2-5 m
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	Slåtteeng
Prioritet:	A (svært viktig)
Mulige trusler:	Opphør av slått, gjengroing
Undersøkt/kilder:	31.05. og 09.06.2002, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Lokaliteten ligger øst for småbruket på Flåøya, mellom nausta og skogen. Dette er en gammel slåtteeng som trolig har vært lite gjødslet.

Vegetasjon: Frisk fattigeng, med overganger mot strandeng-samfunn og strandberg, og mot furuskog i nord.

Kulturpåvirkning: Det har vært drevet jordbruk på Flåøya i lengre tid. Lokaliteten slås nå (2002) av Flåøyas venner. En del ferdsl i forbindelse med friluftsliv.

Artsfunn: Mest interessant var funn av den rødlista sommerfuglarten stor blodråpesvermer *Zygaena lonicerae* (DC=hensynskrevende), lokaliteten er norsk nordgrense, kulturmarks- og rasmarksart, er i Norge bare kjent fra indre strøk i Møre og Romsdal, bestandene på Østlandet er antatt forsvunnet), og den rødlista plantearten gullhavre i enga. Ellers vokser bl. a. følgende planter her: beitesvever, bitterbergknapp, blåklokke, bustnype, dunhavre, engsmelle, fuglevikke, gulflatbelg, kjerteløyentrøst, nyresoleie, småengkall, tiriltunge.

Verdsetting: Området blir verdsatt til A (svært viktig) på grunn av forekomsten av de to rødlisteartene. De står i lavere rødlistekategori, men begge har sannsynligvis nordgrense her, og utpostlokaliteter har en særlig forvaltningsmessig interesse. De eneste intakte norske forekomstene av stor blodråpesvermer ligger i Møre og Romsdal (se kart/bilde bak i rapporten).

Skjøtsel og hensyn

Det er viktig at slåttene fortsetter, da gjerne sen slått (etter midten av juli). Dette vil være en viktig utfordring framover. Det er ønskelig at enga ikke blir gjødslet eller utsatt for jordarbeiding. Siden området er mye besøkt, vil det være positivt med en informasjonstavle som forteller om verdiene i kulturlandskapet. Lokaliteten bør ikke gjødsles eller løyes.

Sundalsfjorden nordside: Flåstranda (lågurtfuruskog)

Lokalitetsnummer:	1563-103
Kartblad:	1420 IV Stangvik, 1420 III Sundalsøra
UTM (EUREF 89):	MQ 729-736, 575-583
Høyde over havet:	0-400 m
Hovednaturtype:	Skog, berg, rasmark og kantkratt
Naturtype:	Kalkskog, rik edellauvskog, sørvendt berg og rasmark
Prioritet:	A (svært viktig)
Mulige trusler:	Treslagskifte
Undersøkt/kilder:	31.08. og 25.09.2001, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: I denne store og soleksponerte lia mellom Flå og Oppdøl har det ikke vært utført tilstrekkelige undersøkelser. Det som her er avgrenset er en del av stranda nær (og dels nedenfor) veien der det er samlet biologiske data, og videre et stykke av lia som har lignende furuskog, edellauvskog og læger i øvre deler (bare undersøkt med teleskop). Et kambrosilurbelte er inntegnet på geologisk kart i dette området, det krysser Ålvundeidet ved Reinsvatnet og fortsetter sørover mellom Øksendal og Melkild. I dette beltet kan det forventes en mer krevende plante- og soppflora.

Vegetasjon: Moserik lågurtfuruskog i mosaikk med mer lyngdominert skog, dels med mjølbær. Lågurtskog klassifiseres i DN-håndboka som kalkskog. Treslag: furu, hengebjørk, hassel, hegg, dunbjørk, litt alm i øvre deler.

Kulturpåvirkning: Relativt liten i dag, men området har vært gjennomhøgd tidligere. Ei kraftlinje langs veien.

Artsfunn: Sopp: rødlisteartene blek svovelriske *Lactarius resimus* (R=sjelden), beltebrunpig *Hydnellum concrescens* (DC=hensynskrevende), furufåresopp *Albatrellus subrubescens* (DC=hensynskrevende) ble funnet. Forøvrig ble det funnet gulrandkjuke, en signalart på gammel furuskog, duftvokssopp (under furu), gul trompetkanterell og mønjevokssopp. Insekter: det ble våren 2002 funnet reliktbukk *Nothorhina punctata* (V=sårbar) på grov furu ved i stranda Farligsetet (Oddvar Hanssen pers. medd.), dette er en meget sjelden bille knyttet til grove, soleksponerte furuer, og er første funn i Møre og Romsdal. Planter: svarterteknapp, hengeaks, fingerstarr, myske, engtjæreblom, skogfaks, skogsvingel, breiflangre, olavsskjegg, svartburkne, sanikel, kranskonvall, vaniljerot, furuvintergrønn, krossved, lundrapp. Lokaliteten er for dårlig undersøkt.

Verdsetting: Området blir verdsatt til A (svært viktig) på grunn av at det er et større område med kalkskog (lågurtskog) og edellauvskog, mange varmekrevende arter og forekomst av flere rødlistearter, dels i høyere kategori. Det er et stort potensiale for varmekrevende og rødlistete insekter og sopp ved bedre undersøkelser.

Skjøtsel og hensyn

Man bør unngå treslagskifte og større hogstflater. Den sjeldne reliktbukken er avhengig av levende, grove, soleksponerte furutrær med tykk, korkaktig bark hvor larvene lever. Siden den lever her, har den trolig hatt kontinuerlig tilgang på slike trær. Det er derfor ønskelig at en del gamle furutrær får stå igjen i lia ved evt. hogst. Slike trær vil også være viktig for marklevende sopp som lever sammen med furu.

Sunnalsfjorden nordside: Oppdøl: under Karihaugen (edellauvskog, rasmark)

Lokalitetsnummer:	1563-154
Kartblad:	1420 III Sunndalsøra
UTM (EUREF 89):	MQ 738-742, 572-579
Høyde over havet:	30-350 m
Hovednaturtype:	Skog, berg, rasmark og kantkratt
Naturtype:	Rik edellauvskog, sørvendt berg og rasmark
Prioritet:	A (svært viktig)
Mulige trusler:	Treslagskifte
Undersøkt/kilder:	07.08.1978 og 30.05.1980, JIH (underlagsmateriale for Holten 1986), 27.07.1993, R. Elven, 20.09.2001, 27.05.2003, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Bratt sørvestvendt fjordli med edellauvskog og rasmark opp mot bratte berg under Karihaugen. Meget varmt lokalklima og mange varmekjære arter. Noe læger sett med kikkert i øvre deler.

Vegetasjon: Edellauvskog med en del hassel og alm (særlig oppunder berga), åpen rasmark (steinur), bjørkeskog, og tørr furu/hengebjørk-skog.

Kulturpåvirkning: Relativt liten i dag, men området har vært gjennomhogd tidligere. Fjordspenn (kraftlinje) går over sørøstre del av lokaliteten.

Artsfunn: Sopp: rødlistearten grå trompetsopp *Pseudocraterellus undulatus* (DC=hensynskrevende) ble funnet. Forøvrig ble det funnet svart trompetsopp og nektarslørsopp (*Cortinarius talus* bestemt av T. E. Brandrud).

Planter: berberis, filtkongsslys, fingerstarr, furuvintergrønn, kjempesvingel, kransmynte, krossved, lerkespore, lodneperikum, lundgrønnaks, løkurt, myske, piggstarr, rødkjeks, sanikel, skogfaks, skogflatbelg, skogsvingel, svarterteknapp, trollbær, tårnurt, vårerteknapp, vårmarihand. Ivar Tollan har samlet krattslirekne ved "veien Flå-Oppdøl" 24.08.1934 (herbariet i Oslo). R. Elven har samlet gråøyentrøst i "lia mellom Nettet og Strandheim, tørrbakke i/ved edellauvskog", det er uvisst nøyaktig hvor. Lav: blyhinnelav, brun blæreglye, grynfilflav, grynporelav (okt. 2003, GGa, isolert innergrense), kystpute, kystvrenge, lungenever, ospeblæreglye, vanlig blåfilflav.

Verdsetting: Området blir verdsatt til A (svært viktig) på grunn av at det er edellauvskog og berg/rasmark i et meget varmt lokalklima med mange varmekrevende arter og stort potensiale for rødlistete insekter og sopp ved bedre undersøkelser.

Skjøtsel og hensyn

Man bør unngå treslagskifte og større hogstflater.

Sunnalsfjorden nordside: Oppdøl: vest for Hjellen (edellauvskog)

Lokalitetsnummer:	1563-008
Kartblad:	1420 III Sunndalsøra
UTM (EUREF 89):	MQ 7488-7494, 5685-5692
Høyde over havet:	70-110 m
Hovednaturtype:	Skog
Naturtype:	Rik edellauvskog
Prioritet:	B (viktig)
Mulige trusler:	Treslagskifte
Undersøkt/kilder:	27.05.2003, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Lokaliteten ligger like ovenfor gardsvegen til Holten, i en sørvendt fjordli med lauvskog dominert av hassel, gråor og bjørk. Det mest interessante i denne skogen er gode forekomster av kusymre, en kystplante som i Oppdøl-området har meget isolerte forekomster. Forekomstene kan være relikter (etterlevninger) fra en tidligere mer fuktig og mild (oseanisk) klimaperiode. Dette kan det også forklares med at Oppdøl også i dag har et vintermildt klima (januarmiddeltemperatur på Sunndalsøra er $-0,3^{\circ}\text{C}$, omtrent det samme som Averøya, noe som skyldes fönvinden). En annen ekstrem kystplante i Oppdølområdet er vivindel (se under lokaliteten Seterhaugen), i tillegg til store forekomster av storfrytle i Oppdølsstranda.

Vegetasjon: Edellauskog med en del hassel i blanding med bjørk, furu og gråor.

Kulturpåvirkning: Lokaliteten grenser til veiskjæring nederst, og til et ungt granplantefelt i øst. Noe spredning av platanlønn, litt gran.

Artsfunn: Kusymre er mest interessant (jf ovenfor). Ellers ble det funnet myske, hengeaks, sanikel og fingerstarr.

Verdsetting: Området blir verdsatt til B (viktig) på grunn av at det er en liten edellauskogslokalitet uten rødlistearter, men med den regionalt sjeldne kusymra i gode bestander (trolig en av de viktigste kusymrebestandene i Oppdøl-Flå-området).

Skjøtsel og hensyn

Man bør unngå treslagskifte og fysiske inngrep.

Sunnalsfjorden nordside: Oppdøl: under Seterhaugen (berg/rasmark)

Lokalitetsnummer:	1563-009
Kartblad:	1420 III Sunndalsøra
UTM (EUREF 89):	MQ 759-768, 561-565
Høyde over havet:	40-380 m
Hovednaturtype:	Skog, berg, rasmark og kantkratt
Naturtype:	Rik edellauskog, sørvendt berg og rasmark, kantkratt
Prioritet:	A (svært viktig)
Mulige trusler:	Ingen kjente
Undersøkt/kilder:	14.05. og 31.05.1979, JIH (underlagsmateriale for Holten 1986), 10.09.2001, 27.05.2003, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Bratt sørvestvendt fjordli under Seterhaugen, med rasmark, edellauskog og blandingsskog bjørk/furu. Det avgrensede området har en rekke varmekrevende arter, dels antakelig relikter fra varmetida i steinalderen. Avgrensinga er grov, og områder over ca. 200 m er ikke undersøkt.

Vegetasjon: Alm-lindeskog, rik hasselutforming, rasmark (grov i nedre deler, finkornet i øvre del), bergflate. I øvre deler finnes en del furu og hengebjørk, stedvis lågurtfuruskog med svever, liljekonvall, myske, fingerstarr og svarterteknapp (dårlig undersøkt).

Kulturpåvirkning: Riksveg og kraftlinje i nedkant, ellers liten i dag. Det innførte treslaget platanlønn sprer seg i nedre deler, og vil trolig fortrenge en del av edellauskogen etter hvert.

Artsfunn: Rødlistearter: musserongvokssopp *Hygrocybe fornicata* (DC), skifervokssopp *Hygrocybe lacmus* (DC), hasselskrubb *Leccinum pseudoscabrum* (R) og piggsvinrøysopp *Lycoperdon echinatum* (R).

Piggsvinrøysopp er en relik (etterlevning) fra den postglasiale varmetida. Utenom Østlands- og Sørlandsområdet er den i Norge bare kjent fra sørvendte lier mellom Sunndalsøra og Averøya. Gråspett er funnet hekkende, og kvitryggspett er sett i hekketida, begge er rødlistearter. Særlig interessant er forekomstene av kystplantene kusymre og vivendel (førstnevnte MQ 7614 5624, sistnevnte MQ 7615 5622, ca. 100 moh.), som her har meget isolerte forekomster. Forekomstene er også relikter. Dette kan forklares med at Oppdøl også i dag har et vintermildt klima (januarmiddeltemperatur på Sunndalsøra er $-0,3^{\circ}\text{C}$, omtrent det samme som Averøya og Smøla, noe som skyldes fönvinden). Planter ellers: breiflangre, dvergmispel, engtjærebloom, fingerstarr, firblad, furuvintergrønn, gullstjerne, hengeaks, humle, kjempesvingel, kransmynte, krattfiol, krossved, lerkespore, lundgrønaks, lundrapp, myske, mørkkongsløys, piggstarr, rødkjeks, sanikel, skogfåks, skogflatbelg, skogsvingel, svarterteknapp, trollbær, vårerteknapp, vårkål, vårmarihand, vårskrinneblom. Lav: blyhinnelav, brun blæreglye, grynfiltlav, kystpute, kystvrenge, kystårenever, lungenever, muslinglav, sølvnever, vanlig blåfiltlav. Det ble funnet skrukkeøre på alm, en sopp som har nordgrense i Kallsetlia i Surnadal.

Verdsetting: Området blir verdsatt til A (svært viktig) på grunn av flere rødlistearter, isolert bestand av kusymre og vivendel, og en av de nordligste bestandene i Norge av den meget varmekrevende piggsvinrøysoppen.

Skjøtsel og hensyn

Man bør unngå treslagskifte i edellauskogen. Kusymrebestanden bør bevares, innsamling av hele planter med rot bør begrenses.

Sunnalsfjorden nordside: Oppdølstranda (berg/rasmark, edellauvskog)

Lokalitetsnummer:	1563-010
Kartblad:	1420 III Sunnalsøra
UTM (EUREF 89):	MQ 765-781, 521-559
Høyde over havet:	0-ca. 400 m
Hovednaturtype:	Skog, berg, rasmark og kantkratt
Naturtype:	Rik edellauvskog, sørvendt berg og rasmark, kantkratt
Prioritet:	A (svært viktig)
Mulige trusler:	Ingen kjente (naturreservat)
Undersøkt/kilder:	05.07.1934, Jens Holmboe & Johannes Lid (herbariemateriale), 08.08.1974 (Korsmo 1975), 28.08.1978, 31.05.1979, JIH (Holten 1979a, underlagsmateriale for Holten 1986), Hanssen (1985), Bugge (1993), 21.06. og 20.07.1988, 20.09.2001, JBJ, 17.01.1999, GGA

Områdebeskrivelse

Generelt: Rik, bratt, vest-sørvestvendt alm-hasselli grovt sagt mellom bebyggelsen på Oppdøl og Tussdalen, med mye hamrer og rasmarker. Rikt artsutvalg med mange varmekjære arter (inkludert mange nordgrenser og varmereliker) og stor variasjon i vegetasjonstyper. Området er vernet som naturreservat. Det avgrensede området er mindre enn reservatet, og inkluderer de lavestliggende og varmeste delene av dette, med edellauvskog og interessant flora tilknyttet berg/rasmark. De høyereliggende delene av reservatet er ikke undersøkt, men antas å ha mindre av kvaliteter som skal kartlegges etter DN-håndbok nr. 13. Avgrensinga i øvre del er meget skjønsmessig. Ellers følges i hovedsak reservatgrensene i nord, vest og sør.

Vegetasjon: Alm-lindeskog, dels med rike hasselkratt. I Sandvikdalen fant undertegnede 21.06.1988 ask, det er ikke umulig at denne kan forekomme naturlig. Mosaikk med bjørkeskog (dels hengebjørk) og litt furuskog, bratte berg og rasmark med ulike typer masse (steinur, jorddekte skred).

Kulturpåvirkning: Riksveg i nedkant, to tunneller. Kraftlinje som går langs riksvegen nord til Sandvikdalen, deretter opp Sandvikdalen. Litt vedhogst i nedre deler, ellers trolig lite hogstpåvirket.

Artsfunn: Rødlistete sopparter i edellauvskog (dels mellom tunellene, dels i Sandvika)(JBJ): elegant småfingersopp *Ramariopsis subtilis* (DC), *Entoloma caesiocinctum* (DC), svartnende kanterell *Cantharellus melanoxeros* (V), karminslørsopp *Cortinarius anthracinus* (R), grå trompetsopp *Pseudocraterellus undulatus* (DC), *Thelephora anthocephala* (R), rustkjuke *Phellinus ferruginosus* (DC). Rødlistete billearter (Oddvar Hanssen pers. medd.): *Choragus horni* (DC) (norsk nordgrense), blå vedborer *Melandrya caraboides* (DC) (norsk nordgrense), snyltevepsbuk *Necydalis major* (DC), *Mycetophagus fulvicollis* (DC), *Microrhagus lepidus* (DC) (norsk nordgrense). Rødlistete sommerfuglarter (mest Sverre A. Bakke ifølge Hansen & Aarvik 2000): brunt vårfly *Cerastis leucographa* (R) (norsk nordgrense), *Elachista compsa* (DM) (norsk nordgrense, eneste funn i Norge, trolig relict fra den postglasiale varmetida), *Eriocrania saliopiella* (R), *Coleophora sylvaticella* (R) (norsk nordgrense), krossvedflatvikler *Acleris schalleriana* (R), stor bloddråpesvermer *Zygaena lonicerae* (DC). Ikke rødlistete insekter med nordgrense: tegearten *Anthocoris confusus* (Ødegaard 1998) og de 7 billeartene *Badister lacertosus* (Sunnal, Nessel & Aurland), *Dascillus cervinus*, *Microrhagus pygmaeus*, *Oedemera femorata* (Sunnal + Telemark, Dragseth & Hanssen 1981), *Ptilinus fuscus* (1. funn i Norge), *Scolytus laevis*, *Trixagus carnifrons* og *Xyletinus ater* (1. funn i Norge)(Hanssen 1985 og pers. medd.). Rødlistet mose (GGA): grønnsko *Buxbaumia viridis* (DM) på en almelåg. Rik flora av karplanter (JIH m.fl.): dvergmispel, engtjæreblom, filtkongslys, fingerstarr, gullmyrklegg, gullstjerne, hestehavre, hestespreng, humle, kantkonvall, kjempesvingel, kransmynte, krattfiol, krossved, lodneperikum, lundgrønnaks, maigull, myske, myskegras, nattfiol, piggstarr, prikkperikum, rødflangre, rødkjeks, sanikel, skogfaks, skogflatbelg, skogkarse, skogsvingel, storklokke, svarterte knapp, trollbær, tårnurt, vårteknapp, vårkål, vårmarihand, vårskrinneblom. Lavarter (JIH): blyhinnelav, brun blæreglye, grynfilflav, kystpute, kystårenever, lungenever, sølvnever, vanlig blåfilflav. Mosearter (JIH, mange er suboseaniske): bekkegråmose, buttgråmose, granmose, heitorvmose, kalkraggmose, kamlose, koppervrangmose, krusfagermose, kveilmose, kystkransmose, kysttornemose, labbmose, mattehutremose, musehalemose, ospelundmose, pelssåtemose, piskraggmose, rennemose, ryemose, stortujamose, stripefoldmose, trådfloke. Ikke rødlistete sopparter (JBJ): bl. a. hasselriske, blekt fløyelsbeger, gul fluesopp. På styva alm i Sandvika ble skorpelaven bleikdoggnål *Sclerophora nivea* funnet (JBJ), på alm på utsida av Midtbekktunnelen ble *Gyalecta flotowii* funnet (GGA, skorpelav som er kandidat til rødlista).

Verdsetting: Området blir verdsatt til A (svært viktig) på grunn av bl. a. meget rikt artsutvalg av varmekrevende edellauvskogsarter, og mange rødlistearter (19 stk.).

Skjøtsel og hensyn

Området er vernet som naturreservat.

Sunnalsfjorden nordside: Åkerstranda (berg/rasmark, edellauvskog)

Lokalitetsnummer:	1563-011
Kartblad:	1420 III Sunndalsøra
UTM (EUREF 89):	MQ 775-778, 505-521
Høyde over havet:	0-450 m
Hovednaturtype:	Skog, berg, rasmark og kantkratt
Naturtype:	Rik edellauvskog, sørvendt berg og rasmark, kantkratt
Prioritet:	B (viktig)
Mulige trusler:	Ingen kjente
Undersøkt/kilder:	26.07.2003, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Bratt, tilnærmet vestvendt fjordli fra Sunndalsøra til Tussdalen, tildels med rasmarker og berg. Lokaliteten har som helhet et noe mindre varmekjært preg enn Oppdølsstranda som den grenser til. En del grove almetrær står oppunder berga sør for Tussdalen. Lokaliteten er dårlig undersøkt.

Vegetasjon: Ulike utforminger av gråor-almeskog og hasselkratt i mosaikk med bjørkedominert skog, rasmarker og berg. Alm opp til 50 cm er observert, med lite barknag av hjort. Andre treslag: hassel, rogn, bjørk, gråor, selje. Mye storfrytle i skogbunnen understreker kystpreget.

Kulturpåvirkning: I nedkant ligger riksveien, en tunnel, kraftlinje og enkelte metallnett for sikring mot ras. Liten kulturpåvirkning høyere opp.

Artsfunn: Planter: myske, hundekveke, kransmynte, småborre, krossved, liljekonvall, vårerteknapp, piggstarr, kransmynte, svarterteknapp, dvergmispel, breiflangre, skogfaks m. fl. edellauvskogsarter. Skrukkeøre ble funnet på død alm. Moskusbuk (en billeart, mindre vanlig trebukk, *Aromia moschata*) ble fanget like ved Tussdalen.

Verdsetting: Området blir verdsatt til B (viktig) på grunn av at det synes å være noe mindre varmekjært preg enn i stranda nordenfor, med færre interessante arter, men lokaliteten er ikke godt undersøkt.

Skjøtsel og hensyn

Lokaliteten skjøtter seg best på egen hånd.

Jordalsgrenda: Balsneset-Ytterskrøa (gammel lauvskog)

Lokalitetsnummer:	1563-017
Kartblad:	1420 IV Stangvik
UTM (EUREF 89):	MQ 645-648 609-613
Høyde over havet:	100-250 m
Hovednaturtype:	Skog
Naturtype:	Gammel lauvskog
Prioritet:	A (svært viktig)
Mulige trusler:	Skogsdrift, kraftlinje
Undersøkt/kilder:	13.,15.05. og 3.06.2002, GGa, JBJ og Ist (Gaarder & Stenberg 2002)

Områdebeskrivelse

Generelt: Lokaliteten ligger i en bratt nordøstvendt li nordvest for Jordalsgrenda. Lokaliteten blir noe diffust avgrenset mot tørrere furuskog i sør, fattigere skog i vest og nord, og kraftlinja i øst. Avgrensinga følger manuskartet til Gaarder & Stenberg (2002) i målestokk 1:10000.

Vegetasjon: Skogen er ganske frodig med en del lågurtskog og litt høgstaudeskog. Det finnes også noe blåbærskog. Viktige treslag er bjørk, hassel, osp og furu. Det vokser også litt selje og rogn.

Kulturpåvirkning: Lokaliteten har utvilsomt vært hogd i tidligere, men det er nå få spor å se etter dette utenom gamle furustubber. Skogen er nå gjennomgående gammel med en del dødt trevirke bl. a. av osp og furu.

Artsfunn: Karplantefloraen er frodig, men ikke særlig artsrik. Av edellauvskogsplanter fantes bare myske. Av andre kravfulle arter kan nevnes firblad, trollbær, kranskonvall og liljekonvall. Lavfloraen på lauvtrærne omfatter flere av de vanlige artene fra lungenever-samfunnet, samt lokalt også puteglye *Collema fasciculare* og skorpefylllav *Pannaria ignobilis* (DC) på et par ospetre. På en furulåg ble råtevedmosene råteflak *Calypogeia suecica* (DM) og pusledraugmose *Anastrophyllum hellerianum* funnet. Det ble også funnet gulrandkjuke (signalart på gammel furuskog). På en ospelåg fant vi ospekjuke *Ceriporiopsis aneirina* (DC). Både grønnspett og kvitryggspett (V) ble registrert varslende/revirhevdende (territoriene omfatter også lokaliteten Midtskrøa).

Verdsetting: Området er gitt verdi A (svært viktig) på grunn av en god del velutviklet gammel lauvskog, og funn av flere rødlistete arter. Verdien øker som følge av at den ligger nær flere andre verdifulle lauvskogsområder.

Skjøtsel og hensyn

Det beste for naturverdiene er å la området få ligge i fred for inngrep, inkludert alle former for skogsdrift.

Jordalsgrenda: Midtskrøa (gammel lauvskog)

Lokalitetsnummer:	1563-018
Kartblad:	1420 IV Stangvik
UTM (EUREF 89):	MQ 646-649 606-609
Høyde over havet:	70-ca. 300 m
Hovednaturtype:	Skog
Naturtype:	Gammel lauvskog
Prioritet:	A (svært viktig)
Mulige trusler:	Skogsdrift, kraftlinje
Undersøkt/kilder:	31.01.1999, GGa, JBJ, DH, KJG, samt 13.05. og 3.06.2002, GGa, JBJ, ISt (Gaarder & Stenberg 2002)

Områdebeskrivelse

Generelt: Lokaliteten ligger i en bratt, skredutsatt, nordøstvendt li like nordvest for Jordalsgrenda, mellom Storskrøa og Ytterskrøa, ovenfor kraftlinjene. Flere delvis åpne skredfar går ned lia fra bergene ovenfor. Lokaliteten blir noe diffust avgrenset mot yngre skog i sør, fattigere skog i vest, kraftlina i øst og tørrere furuskog i nord. Alm opp til 50 cm i stammediameter, med betydelig barknag av hjort. Avgrensinga følger manuskartet til Gaarder & Stenberg (2002) i målestokk 1:10000.

Vegetasjon: Skogen er frodig med mye høgstaudevegetasjon. Det finnes og litt lågurtskog og blåbærskog. I tillegg er det lokalt tendens til gråor-almeskog. Viktige treslag er forutan bjørk (dominerande), osp og selje, men det er også litt gråor, hassel, rogn, alm og noen furutre.

Kulturpåvirkning: Lokaliteten har utvilsomt vært hogd tidligere, men det er nå få spor etter dette. Skogen er gjennomgående gammel med en del dødt trevirke, selv om ras flere steder hindrer skogen i å vokse opp.

Artsfunn: En rødlisteart, grønsko *Buxbaumia viridis* (DM), ble i 2002 funnet på to læger av selje, og tidligere er rødlisteartene vedalgekølle *Multiclavula mucida* (R) og rustkjuke *Phellinus ferruginosus* (DC) funnet, begge på døde lauvtre. Karplantefloraen er frodig, men ikke utpreget artsrik. Av edellauvskogsplanter vokser i første rekke myske, i tillegg til mer fåtallig forekomst av vårerteknapp, hengeaks, firblad, junkerbregne og sanikel. Vanligere av typiske høgstaudeplanter er strutseving, skogsalat, kranskonvall, brunrot, skogvikke og storklokke. Lavfloraen på lauvtrærne omfatter flere av de vanlige artene fra lungenever-samfunnet, samt lokalt også buktporelav *Sticta sylvatica* på steinblokker. I tilsvarende miljø er også skjerfmore *Apometzgeria pubescens* funnet. På gamle bjørketrær vokser sparsamt med gammelgranlav *Lecanactis abietina* og vinflekklav *Arthonia vinosa*. Det ble også funnet dvergullnål *Chaenotheca brachypoda*. Par av kvitryggspett (V) ble registrert revirhevdende i nordre kant av lokaliteten.

Verdsetting: Området er gitt verdi A (svært viktig) på grunn av at det er et større område med frodig gammel lauvskog, og funn av flere rødlistearter.

Skjøtsel og hensyn

Det beste for naturverdiene er å la området få ligge i fred for inngrep, inkludert alle former for skogsdrift.

Jordalsgrenda: Jordalsøra, Hamrene (gammel lauvskog)

Lokalitetsnummer:	1563-019
Kartblad:	1420 IV Stangvik
UTM (EUREF 89):	MQ 650-653 601-604
Høyde over havet:	70-180 m
Hovednaturtype:	Skog
Naturtype:	Gammel lauvskog
Prioritet:	A (svært viktig)
Mulige trusler:	Skogsdrift, kraftlinje, vegbygging
Undersøkt/kilder:	19.10.1991, JBJ, 31.01.1999 (GGa, JBJ, DH, KJG), Gaarder & Stenberg (2002), 14.10.2002, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Lokaliteten ligger i en østvendt li på overgangen mellom Jordalsgrenda og Skrøene. Den er avgrenset av yngre skog og kraftlinje i nedkant og hovedsakeleg noe yngre skog i nord og sør, mens skogen i vest blir fattigere og mer høytliggende. Avgrensinga følger manuskartet til Gaarder & Stenberg (2002) i målestokk 1:10000.

Vegetasjon: Det er en del både av lågurtskog og blåbærskog. Viktige treslag er bjørk, osp og furu. I tillegg finnes bl.a. Hassel, gråor, rogn og selje.

Kulturpåvirkning: Lokaliteten har vært hogd litt i tidligere, men det er nå få spor etter hogst, utenom gamle furustubber. Området har også vært viktig som husdyrbeite, noe man fortsatt kan se på vegetasjonen flere steder, med mye beitetolerante arter. Skogen er nå ganske gammel med lokalt mye morkne læger av osp.

Artsfunn: Det er funnet flere rødlistearter, til dels i gode bestander. De fleste er knyttet til den gode forekomsten av gammel og død osp. Spesielt er det grunn til å trekke fram ganske store bestander av grønsko *Buxbaumia viridis* (DM) (ca. 40 individer fordelt på 10 ospelæger) og vedalgekølle *Multiclavula mucida* (R)(rikelig på 25 læger, derav 23 osp og 2 rogn), som her har en av de rikeste bestandene som er kjent i landsdelen. Ellers er det funnet råteflak *Calypogeia suecica* (DM) og råteflik (*Lophozia ascendens*), soppartene ospekjuke *Ceriporiopsis aneirina* (DC), rustkjuke *Phellinus ferruginosus* (DC), korallpiggsopp *Hericium coralloides* (DC) og barksoppen *Gloeocystidiellum karstenii* (R=sjelden, det. Even Høgholen). Forøvrig er det registrert flere signalarter på gammel lauvskog, som råtevedmosene pusledraugmose *Anastrophyllum hellerianum*, larvemose *Nowellia curvifolia*, fingersaftmose *Riccardia palmata* og soppartene *Antrodia mellita*, *Hyphodontia aspera*, *Skeletocutis lenis*, *Stromatoscypha fimbriata* og myk-kjuke *Trechispora mollusca*. Av lav kan nevnes lungenever, skrubbenever, kystfiltlav og vanlig blåfiltlav. Dette er et viktig hekkeområde for hakkespetter, med reirfunn av kvitryggspett (V, siste hekking konstatert 2001, 1 unge eksportert til Sverige) og grønnspett, samt funn av territoriehdende dvergspett (DC) og gråspett (DC). Av andre fuglearter er det registrert hekkende spetmeis og trekryper.

Verdsetting: Området blir verdsatt til A (svært viktig) på grunn av flere rødlistete kryptogamer og fuglearter, enkelte i uvanlig gode bestander, og at det er et ganske stort område med velutviklet gammel lauvskog med mye død ved.

Skjøtsel og hensyn

Det beste for naturverdiene er å la området få ligge i fred for inngrep, inkludert alle former for skogsdrift.

Jordalsgrenda: Jordalsøra (slåtteeuger)

Lokalitetsnummer:	1563-020
Kartblad:	1420 IV Stangvik
UTM (EUREF 89):	MQ 653-654 600-601
Høyde over havet:	10-55 m
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	Slåtteeug
Prioritet:	A (svært viktig)
Mulige trusler:	Opphør av hevd, gjengroing, fysiske inngrep
Undersøkt/kilder:	Aksdal (1994), Jordal & Gaarder (1999), Gaarder & Stenberg (2002)

Områdebeskrivelse

Generelt: Området ligger vest for riksveien og utgjør bakkene på gården Jordalsøra. Det består av gamle slåtteeuger som fortsatt slås om sommeren og beites vår og høst av sau.

Vegetasjon: For det meste kalkfattig tørreng (G4), men også litt utmagret sølvbunkeeng (G3).

Kulturpåvirkning: I hele 1900-tallet beitet av sau vår og høst. Om sommeren var Kalvhusvøttu slåttemark til ca. 1956, kubeite ca. 1956-ca. 1980, etter ca. 1984 slått med motorslåtmaskin en gang hver sommer (juli). En liten del av skiftet Kalvhusvøttu var potetåker sist på 1800-tallet, deler av Ytre og Indre Geilen ble pløyd på 1950-tallet. Ytre og Indre Geilen har vært slåtteeug så langt tilbake som man vet. Har i perioder av etterkrigstida vært gjødslet med små mengder kunstgjødsel (Ivar Jordal).

Artsfunn: Det er kjent 44 arter av beitemarkssopp på lokaliteten. En av disse artene, vranglodnetunge, har 3 ulike vokseplasser, den står som direkte utryddingstruet på den norske rødlista (Bendiksen m.fl. 1997).

Rødlistearter ellers: vridd kølesopp *Clavaria amoenoides* (V), fiolett greinkølesopp *Clavaria zollingeri* (V), ravnerødskivesopp *Entoloma corvinum* (DC), *Entoloma exile* (DC), bronserødskivesopp *Entoloma formosum* (R), lillagrå rødskivesopp *Entoloma griseocyanum* (DC), *Entoloma pratulense* (R), *Entoloma sodale* (DC), skjelljordtunge *Geoglossum fallax* (DC), brunsvart jordtunge *Geoglossum umbratile* (DC), gulfotvokssopp *Hygrocybe flavipes* (DC), musserongvokssopp *Hygrocybe fornicata* (DC), limvokssopp *Hygrocybe glutinipes* (V), rødnende lutvokssopp *Hygrocybe ingrata* (V), skifervokssopp *Hygrocybe lacmus* (DC), svartdugget vokssopp *Hygrocybe phaeococcinea* (DC), beitehette *Mycena pelliculosa* (DC), elegant småfingersopp

Ramariopsis subtilis (DC), vranglodnetunge *Trichoglossum walteri* (E). Av planter kan nevnes vanlig marinøkkel (en av de største bestandene i lavlandet i fylket, >100 individer), grov nattfiol (slåtteengart), småengkall, smalkjempe og kjerteløyentrøst.

Verdsetting: Området blir verdsatt til A (svært viktig) på grunn av mange rødlistearter, dels i høyere kategori, og fordi det er artsrike slåtteenger som fortsatt slås. Er med blant de 104 utplukkete nasjonalt verdifulle kulturlandskapsområdene (Iversen et al. 1994).

Skjøtsel og hensyn

Det er svært viktig at slått og beite kan fortsette. Lokaliteten bør ikke gjødsles eller pløyes.

Jordalsgrenda: Jordalsvøttu (naturbeitemark)

Lokalitetsnummer:	1563-021
Kartblad:	1420 IV Stangvik
UTM (EUREF 89):	MQ 645-646 591
Høyde over havet:	255-280 m
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	Slåtteeng
Prioritet:	A (svært viktig)
Mulige trusler:	Opphør av hevd, gjengroing
Undersøkt/kilder:	Jordal & Sivertsen (1992), Jordal & Gaarder (1993), Aksdal (1994)

Områdebeskrivelse

Generelt: Sommerfjøsmark med gamle slåtteenger og intakt, restaurert høyløe.

Vegetasjon: Frisk fattigeng (G4) og sølvbunkeeng (G3). Godt mosedekke.

Kulturpåvirkning: Ut over 1990-tallet gradvis dårligere beitetrykk (færre sauer). Tidligere slåttemark, slåtten er tatt opp igjen med STILK-midler de senere årene. En av de få intakte høyløene i distriktet står ved slåtteenga.

Løa er restaurert sist på 1990-tallet, delvis med tilskudd av STILK-midler.

Artsfunn: Det er kjent 36 arter av beitemarkssopp fra denne lokaliteten, av disse 11 rødlistearter av beitemarkssopp og to andre rødlistete soppparter, dels i høyere kategorier: narremusserong *Porpoloma metapodium* (V), rødneende lutvokssopp *Hygrocybe ingrata* (V), musserongvokssopp *Hygrocybe fornicata* (DC), bitter vokssopp *Hygrocybe mucronella* (DC), gulbrun narrevokssopp *Camarophyllopsis schulzeri* (DC), fiolett greinkøllesopp *Clavaria zollingeri* (V) og vranglodnetunge *Trichoglossum walteri* (E=direkte truet), tre rødlistearter: *Entoloma atrocoeruleum* (DC), *Entoloma exile* (DC), *Entoloma griseocyaneum* (DC) og *Entoloma formosum* (R). I tillegg til dette ble det funnet hornsopp *Onygena equina* (R) på gammelt horn, indigorøds-kivesopp *Entoloma euchroum* (R) på død ved av gråor, og skorpelavene hvitringnål *Calicium trabinellum* og *Xylographa vitiligo* på tømmer i høyløa. Det er laget en karplanteliste på 42 arter, og 9 av disse er naturengplanter. Det er bl. a. funnet marinøkkel.

Verdsetting: Området blir verdsatt til A (svært viktig) på grunn av mange rødlistearter, dels i høyere kategori, og fordi det er en artsrik slåtteeng som fortsatt slås. Er med blant de 104 utplukkete nasjonalt verdifulle kulturlandskapsområdene (spesialområde, Iversen et al. 1994).

Skjøtsel og hensyn

Det er viktig at slåtten kan fortsette, det ser ut til å være den eneste måten å bevare lokaliteten på, siden beitetrykket i området ser ut til å bli stadig svakere. Lokaliteten bør ikke gjødsles eller pløyes.

Jordalsgrenda: Skrødalssetra (naturbeitemark)

Lokalitetsnummer:	1563-022
Kartblad:	1420 IV Stangvik
UTM (EUREF 89):	MQ 6290-6297, 5866-5872
Høyde over havet:	470-480 m
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	Naturbeitemark
Prioritet:	B (viktig)
Mulige trusler:	Opphør av beite, gjengroing
Undersøkt/kilder:	Jordal & Gaarder (1999), flere besøk inkl. 2003, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Setervoll med flere setre ved Skrødalene under Langfjellet vest for Jordalsgrenda.

Vegetasjon: Gjengroende sølvbunkeeng dominerer, litt frisk fattigeng og finnskjeggeng. Overganger mot fattigmyr og bjørkeskog i omgivelsene. Mye strø i bunnen.

Kulturpåvirkning: Svakt beitetrykk av sau i 2003, gradvis færre sauer år for år.

Artsfunn: Rødlisterarter: glassblå rødskivesopp *Entoloma caeruleopolitum* (DC), *Entoloma caesiocinctum* (DC) og *Entoloma xanthochroum* (R). Det er laget en karplanteliste på 38 arter, og 8 av disse er naturengplanter.

Verdsetting: Området blir verdsatt til B (viktig) på grunn av at det er en mindre naturbeitemark med flere rødlistearter i lavere kategori.

Skjøtsel og hensyn

Det er ønskelig med fortsatt beiting.

Jordalsgrenda: Litj-Jordalsskardet (rikmyr)

Lokalitetsnummer:	1563-023
Kartblad:	1420 IV Stangvik
UTM (EUREF 89):	MQ 6300-6307, 5975-5981
Høyde over havet:	675-700 m
Hovednaturtype:	Myr
Naturtype:	Rikmyr
Prioritet:	B (viktig)
Mulige trusler:	Ingen kjente
Undersøkt/kilder:	29.07.2003, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Lokaliteten ligger i skoggrensenivå i nedstigninga fra Litj-Jordalsskardet, på østsida av skardet. Her ligger noen mindre bakkemyrer med rik vegetasjon. Også ned mot Gammelsetra finnes enkelte mindre intermediære til middelsrike myrflekker, men disse er ikke avgrenset.

Vegetasjon: Middelsrik fastmattemyr (M2).

Kulturpåvirkning: Tidligere svakt beitetrykk av sau.

Artsfunn: Følgende planter ble notert: gulstarr, hårstarr, tranestarr, bjønnbrodd, gullmyrklegg, svarttopp, dvergjamne, gulsildre, fjelltistel, fjelløyentrøst, fjellfrøstjerne, harerug, særbustarr, jåblom og en ubestemt starr-hybrid (innsendt til herbariet i Oslo).

Verdsetting: Området blir verdsatt til B (viktig) på grunn av at det er en liten rikmyr som tilfredsstillter kravene til B i metoden.

Skjøtsel og hensyn

Ingen spesielle.

Jordalsgrenda: Seljedalen (gammel lauvskog)

Lokalitetsnummer:	1563-046
Kartblad:	1420 IV Stangvik
UTM (EUREF 89):	MQ 6482-6494 5826-5850
Høyde over havet:	130-180 m
Hovednaturtype:	Skog, myr
Naturtype:	Gammel lauvskog, rikmyr
Prioritet:	B (viktig)
Mulige trusler:	Ingen kjente
Undersøkt/kilder:	Stenberg (2002), Pedersen (2002)

Områdebeskrivelse

Generelt: Lauvskog i østvendte raviner ovenfor Seljedalen. Innslag av furu. Viktig område for hulerugere pga. betydelig innslag av storstammet osp, velegnet som reirtre for hakkespetter. En del læger av selje, bjørk, rogn og osp. Avgrensinga følger Stenberg (2002)(underlagsrapport til konsekvensutredning for småkraftverk). Rike sig/bakkemyrer er beskrevet og avgrenset av Pedersen (2002), disse inngår også i lokaliteten.

Vegetasjon: Lauvskog med en del bjørk, og innslag av gråor, selje, furu og osp. Delvis lågurtskog (B1) med mye kvitveis, skogfiol, skogburkne, tågebær, tveskjeggveronika, firkantperikum, gaukesyre, rødsvingel, trollbær og sølvbunke. I fuktige sig overtart sumphaukeskjegg, myrtistel, sløke, vendelrot, myrmaure og bekkeblom. Grenser til gråorskog ned mot elva.

Kulturpåvirkning: Tidligere beiting og vedhogst, driftsveg i nedkant.

Artsfunn: Av hulerugere hekket grønnspett, spettmeis, stær og trolig kjøttmeis og svartkvit fluesnapper i 2002. Hakkemerke m.m. etter kvitryggspett. Et funn av rødlistearten ospekjuka på død ved av osp (Jordal & Gaarder 1998b). Pedersen (2002) fant bl. a. breiull, jåblom, loppestarr, sveltull, dvergjamne. De mest interessante mosene var lapptorvmose (*Sphagnum subfulvum* ssp. *purpureum*, ny for Møre og Romsdal), ellers fettmose, bleiktorvmose, beitetorvmose, kratt-torvmose, rosetorvmose, myrstjernemose, blodnøkkemose, fjellrundmose, kildesalmose, bekkehoggtann og skruekildemose, mange av disse indikerer rikmyr. Ellers finnes forekomster av lungenever og sølvnever på lauvtrærne.

Verdsetting: Området blir verdsatt til B (viktig) på grunn av at det er en mindre lokalitet med gammel lauvskog og noen interessante planter og fuglearter, og noen mindre rikmyr-sig. Potensiale for råteved-arter av moser og sopp.

Skjøtsel og hensyn

Det beste er om man kan unngå fysiske inngrep og treslagskifte. Uten inngrep kan skogen utvikle seg til artsrik gammel lauvskog.

Jordalsgrenda: Varghaugen (olivinknaus)

Lokalitetsnummer:	1563-028
Kartblad:	1420 II Sunndalsøra
UTM (EUREF 89):	MQ 631-632, 554-556
Høyde over havet:	600-667 m
Hovednaturtype:	Kantkratt, berg og rasmark, skog
Naturtype:	Ultrabasisk og tungmetallforgiftet mark, bjørkeskog med høgstauder
Prioritet:	C (lokalt viktig)
Mulige trusler:	Ingen kjente
Undersøkt/kilder:	21.09.1980, JIH (underlagsmateriale for Holten 1986), 05.08.2002, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Lokaliteten er en påfallende, oppstikkende brunlig bergknaus av olivin som ligger for seg selv på Oppigardsfjellet i Jordalsgrenda, og på mange måter tjener som landemerke og turmål fordi den stikker seg ut på denne ellers flate vidda. Varghaugen ligger i skoggrensensnivå, og er kledd med småkruller av bjørkeskog på sidene. Over skoggrensa kan denne naturtypen også regnes som rik fjellvegetasjon. Trolig finnes innslag av olivin også i Oppigards-Trollbotnen (ikke avgrenset).

Vegetasjon: Ulike rabbesamfunn og lesidevegetasjon, med en del nakent olivinberg og olivin-grus. Innslag av urterik høgstaudebjørkeskog. Overganger mot fattigmyr i omgivelsene.

Kulturpåvirkning: Liten. Streifbeiting av sau.

Artsfunn: Plantearter (flere av disse er basekrevende): blårapp, fjellarve ("serpentinform" ifølge JIH), fjellsmelle, fjelltistel, fjelløyentrost, grønnburkne, hengeaks, hårstarr, kranskonvall, rosenrot, rødsildre, småsmelle, tiriltunge, tuearve. Det ble videre funnet putevrinose, en basekrevende moseart, dessuten rødberglav. Fjelltjæreblom er funnet opp mot Oppigardstrollbotnen.

Verdsetting: Området blir verdsatt til C (lokalt viktig) på grunn av at det er en relativt ordinær lokalitet når det gjelder artsutvalg. Regionalt er imidlertid denne type berggrunn sjelden.

Skjøtsel og hensyn

Ingen spesielle.

Jordalsgrenda: Øst for Trolltinden (rik fjellveg.)

Lokalitetsnummer:	1563-029
Kartblad:	1420 II Sunndalsøra
UTM (EUREF 89):	MQ 6185-6199, 5331-5334
Høyde over havet:	1000-1100 m
Hovednaturtype:	Fjell
Naturtype:	Kalkrike områder i fjellet
Prioritet:	C (lokalt viktig)
Mulige trusler:	Ingen kjente
Undersøkt/kilder:	05.08.2002, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Lokaliteten ligger i et smalt område med kambrosilurbergarter som ifølge geologisk kart er en utløper av Trondheimsfeltet.

Vegetasjon: Usammenhengende vegetasjon på berg og i rasmark.

Kulturpåvirkning: Ikke merkbar.

Artsfunn: Plantearter: aurskrinneblom (norsk ansvarsart), bekkesildre, bjønnbrodd, fjellarve, fjellkvein, fjellsmelle, fjelltistel, grønnskulle, gullmyrklegg, issoleie, mjukrapp, rødsildre, snøildre, svarttopp.

Verdsetting: Området blir verdsatt til C (lokalt viktig) på grunn av at det er en relativt ordinær, men noe kalkkrevende vegetasjon og flora.

Skjøtsel og hensyn

Ingen spesielle.

Jordalsgrenda: Ryssdalen: vest for Ryssdalsvatnet (rik fjellveg.)

Lokalitetsnummer:	1563-030
Kartblad:	1420 II Sunndalsøra
UTM (EUREF 89):	MQ 6301-6311, 5128-5139
Høyde over havet:	900-1000 m
Hovednaturtype:	Fjell
Naturtype:	Kalkrike områder i fjellet
Prioritet:	C (lokalt viktig)
Mulige trusler:	Ingen kjente
Undersøkt/kilder:	05.08.2002, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Lokaliteten ligger ved lifoten opp mot Ryssdalsnebb, noe utenfor det området som på geologisk kart er en smal utløper av Trondheimsfeltet (kambrosilurbergarter). Likevel er det her trolig innslag av de samme bergartene. Lokaliteten ligger i Eikesdalsvatnet landskapsvernområde.

Vegetasjon: Svakt utviklet kalkkrevende fjellvegetasjon med rike sig (N3).

Kulturpåvirkning: Liten.

Artsfunn: Plantearter: bjønnbrodd, dvergjamne, fjellfrøstjerne, fjellsmelle, fjelltistel, flekkmure, gullmyrklegg, mjukrapp, polarvier, svartstarr, tvillingsiv, ullvier.

Verdsetting: Området blir verdsatt til C (lokalt viktig) på grunn av at det er en relativt ordinær, men noe kalkkrevende vegetasjon og flora.

Skjøtsel og hensyn

Ingen spesielle.

Jordalsgrenda: indre Ryssdalen (rik fjellveg.)

Lokalitetsnummer:	1563-031
Kartblad:	1420 II Sunndalsøra
UTM (EUREF 89):	MQ 640-646, 504-508
Høyde over havet:	700-900 m
Hovednaturtype:	Fjell
Naturtype:	Kalkrike områder i fjellet
Prioritet:	B (viktig)
Mulige trusler:	Ingen kjente
Undersøkt/kilder:	05.08.2002, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Lokaliteten ligger noe utenfor det området som på geologisk kart er en smal utløper av Trondheimsfeltet (kambrosilurbergarter). Likevel er det her trolig innslag av de samme bergartene. Lokaliteten ligger i Eikesdalsvatnet landskapsvernområde.

Vegetasjon: Reinrosehei (R3) i mosaikk med fattigere vegetasjonstyper. Reinroseheia utgjør trolig bare ca. 20-30% av det avgrensede området.

Kulturpåvirkning: Ingen synlig.

Artsfunn: Plantearter: aurskrinneblom (norsk ansvarsart), blankstarr, dvergjamne, fjellbakkestjerne, fjellfrøstjerne, fjellkvein, fjellrapp, fjellsmelle, fjelltistel, flekkmure, grønnkurle, gullmyrklegg, raudsildre, reinrose, rynkevier, svartstarr, svarttopp, ullvier.

Verdsetting: Området blir verdsatt til B (viktig) på grunn av at det er middels velutviklet reinrosehei over et mindre område.

Skjøtsel og hensyn

Ingen spesielle.

Jordalsgrenda: sør for Raudåa (rikmyr m.m.)

Lokalitetsnummer:	1563-025
Kartblad:	1420 II Sunndalsøra
UTM (EUREF 89):	MQ 653 559-560
Høyde over havet:	400-420 m
Hovednaturtype:	Myr
Naturtype:	Rikmyr, kilde og kildebekk
Prioritet:	B (viktig)
Mulige trusler:	Fysiske inngrep
Undersøkt/kilder:	Pedersen (2002) (underlagsrapport til konsekvensutredning for Jordalsgrend kraftverk)

Områdebeskrivelse

Generelt: Mindre bakkemyrer og sumpskog i skogen på sørsida av Raudåa nord for Liasetra, ned mot Statnetts anleggsvei der den krysser Raudåa. Området er avgrenset etter manuskart i målestokk 1:10 000 mottatt fra E-CO Partner as.

Vegetasjon: Rik-kilde og intermediaær fastmattemyr, viersumpskog.

Kulturpåvirkning: Tidligere beiting, spor etter hogstmaskin.

Artsfunn: Planter: bl. a. myrfrytle. Påstått rundstarr er ettersøkt men ikke gjenfunnet (JBJ 2003). De mest interessante mosene var lapptorvmose (*Sphagnum subfulvum* ssp. *purpureum*, ny for Møre og Romsdal her og i Seljedalen), og kalk-kildemose *Philonotis calcarea* (Pedersen 2002). Pedersen fant i alt 74 karplanter og 47 mosearter.

Verdsetting: Området blir verdsatt til B (viktig) på grunn av at det er en liten lokalitet med relativt svakt utviklet rikmyr/rik-kilde.

Skjøtsel og hensyn

Man bør unngå fysiske inngrep.

Jordalsgrenda: nord for Liasetra (rikmyr)

Lokalitetsnummer:	1563-026
Kartblad:	1420 II Sunndalsøra
UTM (EUREF 89):	MQ 651-653, 559-564
Høyde over havet:	360-430 m
Hovednaturtype:	Myr
Naturtype:	Rikmyr
Prioritet:	B (viktig)
Mulige trusler:	Fysiske inngrep
Undersøkt/kilder:	24.08.2001, 24.08.2003, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Langstrakt område med bakkemyrer i skogen på nordsida av Raudåa nord for Liasetra, nordover til et myrområde øst for "Osen-hytta".

Vegetasjon: Middelsrik og intermediaær fastmattemyr i mosaikk med lyngfuruskog og blåbærbyrkeskog.

Kulturpåvirkning: Tidligere beiting, nå lite. Kjølspor etter hogstmaskin ett sted (2003).

Artsfunn: Planter: breiull, gulstarr, bjønnbrodd, svarttopp, fjelltistel, gullmyrklegg, myrøyentrost, grønnstarr, særbustarr, dvergjamne, myrfrytle, jåblom, kornstarr, klubbstarr, skogsiv, sumphaukeskjegg. Av sopp kan nevnes myrjordtunge *Geoglossum sphagnophilum* og mørktannet rødskivesopp *Entoloma serrulatum*.

Verdsetting: Området blir verdsatt til B (viktig) på grunn av at det er en lokalitet med rikmyr under 50 dekar.

Skjøtsel og hensyn

Man bør unngå fysiske inngrep.

Jordalsgrenda: Åfarhaugen (gammel furuskog)

Lokalitetsnummer:	1563-032
Kartblad:	1420 IV Stangvik
UTM (EUREF 89):	MQ 655-663, 586-593
Høyde over havet:	140-350 m
Hovednaturtype:	Skog
Naturtype:	Gammelskog, gammel lauvskog
Prioritet:	A (svært viktig)
Mulige trusler:	Hogst, treslagskifte, fysiske inngrep
Undersøkt/kilder:	21.05. og 06.10.2002, JBJ, 10.11.2002, JBJ, Geir Gaarder, Tom Hellik Hofton, Dag Holtan, Karl Johan Grimstad, 07.05.2002 GGA og ISt (Gaarder & Stenberg 2002)

Områdebeskrivelse

Generelt: Det avgrensede området ligger på nord- og nordvestsida av Åfarhaugen. Det består av dels furudominerte bestander, og dels mer lauvdominerte, med mest bjørk og rogn, men stedvis noe gråor i fuktige partier. I de minst kulturpåvirkete delene er det godt innslag av læger og gadd av ulik alder og dimensjon av furu, og læger av bjørk, rogn, litt osp og gråor. Mengden av død ved er stedvis ganske god. Det er anslått minst 50 større furulæger av ulik alder og nedbrytingsgrad, og minst 20 furugadder. Det er også en del lauvtre læger, særlig av bjørk og rogn, men også gråor og osp. Furu er dels opp til 90 cm i stammediameter. I tillegg er lokalklimaet fuktig, og bergvegger og litt blokkmark øker variasjonen og artsrikdommen. Den delen som ligger nedenfor skogsvegen til Åfarhaugen har den største tettheten av læger og rødlistearter. Området ovenfor skogsvegen har også en del læger i et mindre område, og to funn av rødlistearter. Gaarder & Stenberg (2002, konsekvensutredning for Statnett) har undersøkt et område med gammel lauvskog, berg og grov blokkmark ovenfor kraftlinjene i Kailia/Gravanesbrekka. Dette er slått sammen med Åfarhaugen til et gammelskogsområde.

Vegetasjon: Blåbærskog, lågurtskog, småbregneskog, høgstaudeskog (mot nord med innslag av gråor), bergflater. Relativt stort innslag av furu (varierende ca. 30-60 %), ellers mye bjørk (ca. 40-70 %) og litt rogn (5%), gråor (5%) og osp (1%).

Kulturpåvirkning: Det går en skogsvei gjennom lokaliteten. Det er tidligere foretatt litt hogst på oversida av denne, og litt granplanting. I 2003 ble det hogd i sørkant av lokaliteten og på flata på Åfarhaugen.

Artsfunn: Det er funnet flere rødlistearter knyttet til gammel furuskog: brun hvitkjuke *Antrodia albobrunnea* (DC-hensynskrevende, god indikatorart for verdifull gammelskog, foreslått til Bernkonvensjonen, den ble funnet på to furulæger, det ene ovenfor, det andre nedenfor skogsveien), taigapiggskinn *Odontium romellii* (DC-hensynskrevende, 1. funn i fylket), *Oligoporus hibernicus* (DC-hensynskrevende), samt skorpelaven gråsotheger *Cyphellium inquinans*, som er kandidat til rødlista (skorpelaver er ikke vurdert enda). Rødlistearter på lauvtre læger: ospekjuka *Ceriporiopsis aneirina* (DC-hensynskrevende, på ospelåg) og moseartene grønnsko *Buxbaumia viridis* (DM-bør overvåkes), råteflak *Calypogeia suecica* (DM-bør overvåkes) og råteflik *Lophozia ascendens* (DM-bør overvåkes, det. Kristan Hassel, NTNU). Andre kravfulle arter (de fleste tilknyttet gammel skog): blek-kjuka *Antrodiella semisupina*, *Atheliaacrospora*, blodkjuka *Gloeoporus taxicola*, gullvokspigg *Mycoacia aurea* (1. funn i fylket), brunkjuka *Oligoporus fragilis*, *Oligoporus leucomallellus*, furustokkjuka *Phellinus pini*, råtedraugmose *Anastrophyllum michauxii*, pusledraugmose *Anastrophyllum hellerianum*, droningmose *Hookeria lucens* (innergrense, oseanisk art), skyggehusemose *Hylocomiastrum umbratum*, fingersaftmose *Riccardia palmata*, sveltsaftmose *Riccardia latifrons* (det. K. Hassel, NTNU), larvemose *Nowellia curvifolia*, kattefotlav *Arthonia leucopellaea*, vinflekklav *Arthonia vinosa*, hvithodenål *Cybebe gracilentata*, *Megalaria grossa* og gammelgranlav *Lecanactis abietina*. Ellers var lungeneversamfunnet stedvis godt utviklet, med lungenever, sølvnever, skrubbenever, kystvreng, grynvreng, lodnevrenge, skålfiltlav, kystfiltlav, kystårenever, vanlig blåfiltlav og puteglye. Av planter er det særlig grunn til å nevne gode bestander av den furuskogstilknyttete orkidéen knerot. Andre arter var myske, skogfiol, enghumleblom og trollurt. Av viltarter kan nevnes observasjoner av kvitryggspett og storfugl. Ned mot kraftlinja i Kailia fant Gaarder & Stenberg (2002) kort trollskjegg *Bryoria bicolor* og skrukkelav *Platismatia norvegica*, begge på steinblokker.

Verdsetting: Lokaliteten er et av de best utviklede gammelskogsområdene i kommunen, stedvis sannsynligvis med en viss kontinuitet i dødt trevirke. Skogstrukturen, artsutvalget, og ikke minst godt innslag av rødlistete gammelskogsarter og andre kravfulle arter, plasserer området i A (svært viktig).

Skjøtsel og hensyn

Det beste for naturverdiene er at det ikke hogges og ikke utføres nye inngrep eller treslagskifte. Mengde og kvalitet av død ved er kritisk for mange arter i skogen, og her har mange rødlistearter gode levevilkår nettopp på grunn av dødvedmengden og liten hogstpåvirkning. I tillegg finnes gammelskogstilknyttete viltarter.

Øksendalen: Tomastrøa sør for Ytre Gryta (gammel lauvskog)

Lokalitetsnummer:	1563-034
Kartblad:	1420 III Sunndalsøra
UTM (EUREF 89):	MQ 6958-6973, 5621-5646
Høyde over havet:	80-180 m
Hovednaturtype:	Skog
Naturtype:	Gammel lauvskog
Prioritet:	B (viktig)
Mulige trusler:	Skogsdrift
Undersøkt/kilder:	16.04. og 24.05.2002, GGa, ISt (Gaarder & Stenberg 2002)

Områdebeskrivelse

Generelt: Området ligger i en bratt øst til nordøst-vendt fjordli dominert av lauvskog. Lokaliteten er stort sett avgrenset av fattigere og mer småvokst lauvskog på alle kanter. Lokaliteten er avgrenset etter Gaarder & Stenberg (2002), og avgrensinga er basert på deres manuskart (innlånt, upublisert), noe justert etter oppgitte koordinater.

Vegetasjon: Frodig lauvskog, i all hovudsak frodig høgstaudeskog. Bjørk er dominerende treslag. I tillegg finnes litt hassel, noen rognetre og spredte døde ospetrær (bare et par er fortsatt i live).

Kulturpåvirkning: Lokaliteten er lite påvirket av skogsdrift. Det er en del dødt trevirke, bl. a. et ti-talls ospelæger og høgstubber av osp.

Artsfunn: På morkne ospelæger ble rødlisteartene vedalgekølle *Multi-clavula mucida* (R) (3 funn) og råteflak *Calypogeia suecica* (DM) (1 funn) påvist. Hekking av kvitryggspett (V) ble påvist 30-40 m ovenfor eksisterende kraftlinje. Karplantefloraen er ikke spesielt artsrikt, men en del høybonitetsarter som myske, skogstjerneblom, firblad og stornesle forekommer. Lungenever-samfunnet på lauvtrærne er ikke særlig artsrikt eller velutviklet. På en gammel bjørk ble både kvithodenål *Cybebe gracilentia* og dverg-gullnål *Chaenotheca brachypoda* påvist.

Verdsetting: Området blir verdsett til B (viktig) som prioritert naturtype (mindre område, middels artsrikt). Det vil likevel få A (svært viktig) som samletema Biologisk mangfold pga. hekking av rødlista fugl i kategori V.

Skjøtsel og hensyn

Det beste for naturverdiene er å la skogen få stå i fred for alle inngrep, inkludert alle former for hogst av naturlige treslag (innførte arter som platanlønn, lerk og gran er ikke ønskelige).

Øksendalen: Baklia-Almhølu ved Ytre Gryta (gammel lauvskog)

Lokalitetsnummer:	1563-033
Kartblad:	1420 III Sunndalsøra
UTM (EUREF 89):	MQ 6916-6955, 5671-5728
Høyde over havet:	70-300 m
Hovednaturtype:	Skog
Naturtype:	Gammel lauvskog, rik edellauvskog
Prioritet:	A (svært viktig)
Mulige trusler:	Skogsdrift
Undersøkt/kilder:	16.04.2002, 07.05.2002, GGa, ISt (Gaarder & Stenberg 2002), 02.09.2002, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Området ligger i en bratt øst- til nordøst-vendt fjordli dominert av lauvskog. I sør skjærer Ytre Gryta seg ned i et trangt gjel, mens lokaliteten er avgrenset i nord av bergrygger hvor terrenget svinger vestover mot Melkild. En del av lokaliteten ligger i et kambrosilurbelte ifølge geologisk kart. Avgrensinga er en sammenslåing av lokalitetene 4 Baklia og 5 Almhølu hos Gaarder & Stenberg (2002), og avgrensinga er basert på deres manuskart (innlånt) og egne undersøkelser.

Vegetasjon: Skogen er mest frodig lauvskog, dels gråor-almeskog og lågurtskog, og i øvre del litt høgstaudekog. Små innslag av blåbærskog og litt tørr blokkmark/ur. I tillegg er det noen bergvegger. Bjørk er vanligste treslag, men det er også en god del osp og hassel, noe furu, selje og noe alm og rogn.

Kulturpåvirkning: Lokaliteten er uvanlig lite påvirket av skogsdrift. Det er mye dødt trevirke, bl. a. en god del morkne, gamle ospelæger, noe som er sjelden på Vestlandet. Fravær av morkne furulæger og lite gamle furutrær viser likevel at det har vært noe skogsdrift her for lenge siden. Det finnes enkelte læger også av alm. Et par av almetrærne var ganske gamle og grove med litt grov bark, og har trolig vært styvet tidligere.

Artsfunn: Karplantefloraen er ikke spesielt artsrik, men viser et godt jordsmonn og ganske varmt klima, med rikelig av edellaavskogsarten myske. I tillegg kan nevnes edellaavskogsarter som lundrapp, springfrø, gullstjerne og lerkespore. I tillegg vokser det mange typiske høgstaudearter, som storklokke, stornesle, skogsvinerot, skogstjerneblom, firblad, tyrihjel, turt, trollurt, kranskonvall, skogsalat, vårkål, strutseving og trollbær. Av lav er lungenever-samfunnet uvanlig godt utviklet til å være så langt inn i fjorden, med innslag av bl. a. rødlistearten skorpefiltlav *Pannaria ignobilis* (DC) (to funn - på osp og alm) og buktporelav *Sticta sylvatica*, samt noe mer vanlige arter som sølvnever *Lobaria amplissima*, kystnever *Lobaria virens*, blyhinnelav *Leptogium cyanescens*, vanlig blåfiltlav, kystfiltlav, skrubbenever og puteglye *Collema fasciculare*. Den suboseaniske skjermose *Apometzgeria pubescens* ble også funnet. På de grove almetrærne ble det funnet kravfulle skorpelav som almelav *Gyalecta ulmi* (1 funn) og bleikdoggnål *Sclerophora nivea* (3 funn). Artene vokste særlig på gamle lauvtrær, men også på bergvegger. Det var mindre av kravfulle skorpelav på trærne, men kvithodenål *Cybebe gracilentia* ble funnet et sted (MQ 6930 5697). I tillegg ble den rødlistete narrepiggisoppen *Kavinia himantia* (DC) funnet på en gammel alm. På de mange morkne ospelægra vokste en rekke kravfulle sopp og moser, bl. a. rødlisteartene ospekjuka *Ceriporiopsis aneirina* (DC) (4 funn), vedalgekølle *Multiclavula mucida* (R) (6 funn), råteflak *Calypogeia suecica* (DM) (1 funn), råteflik *Lophozia ascendens* (DM, det. Kristan Hassel) og grønnsko *Buxbaumia viridis* (DM) (1 funn). Ellers kan nevnes signalarten pusledraugmose *Anastrophyllum hellerianum* på morkne læger og skarlagen vårbegeter i fuktig skog. I den gamle lauvskogen ble det funnet gammelgranlav *Lecanactis abietina* på basis av bjørk, og dessuten signalartene stor ospeildkjuke, svart vednavlesopp og fingersaftmose.

Verdsetting: Området blir verdsett til A (svært viktig) på grunn av de uvanlig store mengdene med morkne ospelæger, samt flere funn av rødlista lav, moser og sopp, til dels i gode bestander. Dette er et av de biologisk sett mest verdifulle ospeholta som er kjend fra fjordstrøk i fylket.

Skjøtsel og hensyn

Det beste for naturverdiene er å la skogen få stå i fred for alle inngrep, inkludert alle former for hogst av naturlige treslag (innførte arter som platanlønn og gran er ikke ønskelige).

Øksendalen: Grytneset (slåtteeng)

Lokalitetsnummer:	1563-035
Kartblad:	1420 II Sunndalsøra
UTM (EUREF 89):	MQ 7006-7017, 5509-5535
Høyde over havet:	5-60 m
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	Slåtteeng
Prioritet:	A (svært viktig)
Mulige trusler:	Opphør av slått og beite, gjengroing
Undersøkt/kilder:	25.06.2002, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Lokaliteten er deler av innmarka på garden Grytneset. Lokaliteten er slåtteeng som dels har fått små mengder gjødsel i lang tid, og som dels er pløyd for lang tid siden, eller i øvre deler trolig bare overflatelyddet. Stukturen tilsier at slåtteenga kan ha godt potensiale for beitemarkssopp, men dette er ikke undersøkt.

Vegetasjon: Mest frisk fattigeng, litt sølvbunkeeng.

Kulturpåvirkning: Trolig et meget gammelt kulturlandskap. I 2002-2003 ble det delvis slått, men ikke lenger beitet.

Artsfunn: Planter: aurikkelsveve, blåklokke, blåknapp, blåkoll, brudespore, grov nattfiol, harerug, hårsveve, knegras, kvitbladtistel, marinøkkel, prestekrage, rødknapp, smalkjempe, småsmelle, tiriltunge.

Verdsetting: Området blir verdsatt til A (svært viktig) på grunn av at lokaliteten er artsrik og har større arealer med tradisjonell slåtteeng med potensiale for rødlistearter. Tradisjonell slåtteeng som ikke er pløyd på lang tid, og som fortsatt brukes, er sjelden i både regional og nasjonal sammenheng.

Skjøtsel og hensyn

Det er sterkt ønskelig med fortsatt slått. Lokaliteten bør ikke gjødsles eller pløyes.

Øksendalen: Øksendalsøra (deltaområde)

Lokalitetsnummer:	1563-036
Kartblad:	1420 III Sunndalsøra
UTM (EUREF 89):	MQ 7025-7065, 5428-5465
Høyde over havet:	0-1 m
Hovednaturtype:	Havstrand/kyst (+ viltområde)
Naturtype:	Brakkvannsdelta, strandeng og strandsump
Prioritet:	B (viktig)
Mulige trusler:	Forstyrning (hekkende fugl)
Undersøkt/kilder:	Kristiansen (1974a), Holten m. fl. (1986b), Oterhals (1996)

Områdebeskrivelse

Generelt: Gruntvanns- og deltaområde med strandenger og grusører ved utløpet av Usma. Lokalt viktig raste- og overvintringsområde for våtmarksfugl. Vernet som naturreservat høsten 2002. Det som er avgrenset er ikke identisk med reservatgrensene, men har med strandengene og grusørene som hører til deltaet.

Vegetasjon: U4c Nedre og midtre salteng, ishavsstarrutforming, typen er uvanlig så langt inne i fjordene. U 5 Øvre salteng, saltsivutforming (U5a), rødsvingel-tiriltunge-fjørekkoll-utforming (U5c). U6b Grusstrand og brakk grusstrand/sand-forstrand, fjordskjørbuksurt-utforming (med strandarve). U7 Brakkvannsenseng, fjæresivaks-utforming (U7c). V2 Flerårig gras/urte-tangvoll. Grenser til dyrket mark, noen furutrær ved elveutløpet.

Kulturpåvirkning: Beiting med ungdyr. Beitinga er lett, og er trolig positiv for naturverdiene. Bading om sommeren, fiskeing. Elva er ikke utbygd til energiformål, men er forbygd ned til utløpet. Riksvegen krysser elveosen i indre del. I østre del grenser reservatet til bebyggelse med naust, bolighus m.m.

Artsfunn: 71 plantearter registrert, stort sett trivielt artsutvalg (Holten m. fl. 1986b). Av plantearter er ishavsstarr verdt å nevne. Fjordskjørbuksurt er nasjonal ansvarsart. Rødlitearten oter forekommer. Hekkende fuglearter: ærfugl, rødstilk (få par), vipe (få par), fiskemåse (få par), kanadagås (få par). Overvintringsområde med beskjedne antall av arter som gråmåke, siland, kanadagås og stokkand. Fossekall overvintrer i elva. Dvergdykker er observert i vinterhalvåret. Beskjeden funksjon som trekklokalitet.

Verdsetting: Området blir verdsatt til B (viktig) på grunn av at det er et mindre elveos-område med små strandengarealer, relativt trivielt artsutvalg av planter og beskjeden viltfunksjon, men relativt lite påvirket og med noen intakte soneringer bortsett fra elveforbygging.

Skjøtsel og hensyn

Moderat beiting av ungdyr bør fortsette.

Øksendalen: Byttonna (gammel lauvskog)

Lokalitetsnummer:	1563-038
Kartblad:	1420 III Sunndalsøra
UTM (EUREF 89):	MQ 6977-6991, 5268-5280
Høyde over havet:	250-340 m
Hovednaturtype:	Skog
Naturtype:	Gammel lauvskog
Prioritet:	B (viktig)
Mulige trusler:	Skogsdrift, kraftlinje
Undersøkt/kilder:	25.04., 07.05. og 28.05.2002, GGa, ISt (Gaarder & Stenberg 2002)

Områdebeskrivelse

Generelt: Området ligger i Øksendalen i en bratt østvendt li dominert av lauvskog. Lokaliteten grenser i sør mot kraftlinje, mens det er fattigere og/eller mer påvirket skog mot nord, vest og øst.

Vegetasjon: en del middels rik lågurtskog, med innslag av noe kravfulle arter som hassel, myse og liljekonvall. I tillegg er det litt blåbærskog. Skogen står på rasmark/skredjord, med innslag av litt blokkmark. Bjørk er dominerende treslag, ellers litt innslag av furu og rogn, og holt av osp.

Kulturpåvirkning: Skogen bærer ikke preg av å ha vært påvirket av inngrep i nyare tid. Han er nå middelaldrende til gammel, med sparsamt innslag av gadd og læger av osp.

Artsfunn: Floraen er ikke særlig artsrik, og ingen kravfulle planter ut over de som er nevnt ovenfor ble funnet. Av lav fantes de vanlige artene i lungenever-samfunnet, som grynfiltlav *Pannaria conoplea*, vanlig blåfiltlav *Degelia plumbea* og lungenever *Lobaria pulmonaria*. Av en viss interesse var forekomst av soppen skjellkjuke

Polyporus squamosus (funnet på rogn), som bare er kjent fra en håndfull lokaliteter i fylket. Grønnspett og kvitryggspett (V) hekka i et ospeholt 20-30 m nord for eksisterende kraftlinje, der det også ble funnet et eldre reirhull av dvergspett (DC).

Verdsetting: Området blir verdsett til B (viktig) pga. at det er en mindre lokalitet med begrenset påvist artsrikdom. Som samletema biologisk mangfold (som inkluderer vilt) vil den imidlertid få A (svært viktig) pga. hekking av rødlista fuglearter, hvorav en i kategori sårbar.

Skjøtsel og hensyn

Det beste for naturverdiene er å la skogen få stå i fred.

Øksendalen: Gaudalen, Setersetra (naturbeitemark)

Lokalitetsnummer:	1563-039
Kartblad:	1420 II Sunndalsøra
UTM (EUREF 89):	MQ 7146-7162, 4857-4873
Høyde over havet:	420-440 m
Hovednaturtype:	Fjell
Naturtype:	Kalkrike områder i fjellet
Prioritet:	C (lokalt viktig)
Mulige trusler:	Ingen kjente
Undersøkt/kilder:	15.07.2002, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Lokaliteten er en setervoll på sørvestsida av elva i Gaudalen.

Vegetasjon: Dominert av frisk fattigeng (G4).

Kulturpåvirkning: Beita av sau i 2002, relativt dårlig beitetrykk, mye strø i bunnen, gror igjen. Nederst litt tømmer etter høyløe som viser at det har vært høstet før her tidligere.

Artsfunn: Noen noterte arter: blåklokke, sauesvingel, sumpmaure, myrmaure, harerug, kjerteløyentrøst, bråtestarr, kornstarr, karve, stemorsblom.

Verdsetting: Området blir verdsatt til C (lokalt viktig) på grunn av at det trolig ikke fyller vilkårene til B.

Skjøtsel og hensyn

Det er ønskelig med fortsatt beiting.

Øksendalen: Gaudalen, SØ-sida av Kleppen (rik fjellvegetasjon)

Lokalitetsnummer:	1563-040
Kartblad:	1420 II Sunndalsøra
UTM (EUREF 89):	MQ 706-726, 445-473
Høyde over havet:	640-ca. 940 m
Hovednaturtype:	Fjell
Naturtype:	Kalkrike områder i fjellet
Prioritet:	B (viktig)
Mulige trusler:	Ingen kjente
Undersøkt/kilder:	29.07.1955, R. Nordhagen, 08.08.1980, JIH (underlagsmateriale for Holten 1986), 09.07.2002, ISt, 15.07.2002, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Mellom østsida av Kleppen og Gaudalsvatnet ligger spredte flekker med reinrosehei og annen basekrevende vegetasjon i mosaikk med mer trivielle og vidt utbredte vegetasjonstyper i en sørøstvendt fjell-li. Areal med reinrosehei er relativt lite, trolig rundt 5% av totalarealet. Avgrensinga er dels etter manuskart av Jarle Holten, dels etter egne undersøkelser. Avgrensing i øvre deler mot Kleppen er meget usikker pga. manglende undersøkelser. Deler av lokaliteten ligger i Eikesdalsvatnet landskapsvernområde.

Vegetasjon: Reinrosehei og middelsrik fastmattemyr i mosaikk med fattigere vegetasjonstyper, stort sett trefattig.

Kulturpåvirkning: Liten bortsett fra streifbeiting av sau.

Artsfunn: Noterte arter i reinrosehei, rasmark og middelsrik fastmattemyr: aurskrinneblom (norsk ansvarsart), bjønnbrodd, blankstarr, brudespore, dvergjamne, fjellfiol, fjellfrøstjerne, fjellkvein, fjellkvitkurle, fjell-lodnebregne (Nordhagen), fjellsmelle, fjelltistel, flekkmure, grønnkurle, gullmyrklegg, gulsildre, gulstarr,

hårstarr, reinrose, rødsildre, sotstarr, svartstarr, svarttopp, særbustarr, tranestarr. Jarle Holten har også notert agnorstarr og knerot. Den sjeldne (lite kjente) vokssoppen *Hygrocybe cinerella* ble funnet i vekselfuktig hei. *Verdsetting*: Området blir verdsatt til B (viktig) på grunn av at det er et område med reinrosehei og et visst arts mangfold, men ikke tilnærmevis like artsrikt som i Grøuvassdraget.

Skjøtsel og hensyn

Ingen spesielle.

Øksendalen: Gaudalen, ved Langdøla (rik fjellvegetasjon)

Lokalitetsnummer:	1563-041
Kartblad:	1420 II Sunndalsøra
UTM (EUREF 89):	MQ 7148-7171, 4483-4499
Høyde over havet:	ca. 780-840 m
Hovednaturtype:	Fjell
Naturtype:	Kalkrike områder i fjellet
Prioritet:	B (viktig)
Mulige trusler:	Ingen kjente
Undersøkt/kilder:	08.08.1980, JIH (underlagsmateriale for Holten 1986), 15.07.2002, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Et lite område med rike sig og bergknauser oppunder en knoll på østsida av Langdøla i Gaudalen. Lokaliteten ligger i Eikesdalsvatnet landskapsvernområde.

Vegetasjon: Reinrosehei, rike bergflater og rike sig.

Kulturpåvirkning: Ingen synlig.

Artsfunn: Mest interessant var funn av dubbestarr, som er et av de vestligste for denne sjeldne og krevende arten. Ellers ble det funnet aksfrytle, bjønnbrodd, dvergjamne, fjellfiol, fjellbakkestjerne, fjellfrøstjerne, fjellkvitkurle (50-talls individer), fjellsmelle, fjelltistel, flekkmure, grønkkurle, gullmyrklegg, gulsildre, hårstarr, reinrose, rynkevier, rødsildre, snøildre, sotstarr, svartaks, svartstarr, svarttopp, trillingsiv.

Verdsetting: Området blir verdsatt til B (viktig) på grunn av at det er et mindre område med reinrosehei, men med noen interessante arter.

Skjøtsel og hensyn

Ingen spesielle.

Øksendalen: mellom Skrondal og Brandstad (naturbeitemark)

Lokalitetsnummer:	1563-042
Kartblad:	1420 II Sunndalsøra
UTM (EUREF 89):	MQ 6500-6508, 4593-4602
Høyde over havet:	140-150 m
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	Naturbeitemark
Prioritet:	B (viktig)
Mulige trusler:	Opphør av beite, gjengroing
Undersøkt/kilder:	25.06.2002, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Lokaliteten er et beiteområde på øversida (SØ-sida) av bygdevegen mellom Skrondal og Brandstad.

Vegetasjon: Frisk fattigeng, litt sølvbunkeeng, fuktenger/fattigmyr i kantene.

Kulturpåvirkning: Trolig et gammelt beiteområde. I 2002 ble det beitet av ungdyr.

Artsfunn: Mest interessant var funn av rødlistearten hvitkurle (en liten hvitblomstret orkidé). Ellers ble det funnet andre orkidéer som brudespore, grov nattfiol og skogmarihand, ellers sauesvingel, kvitmaure, blåkoll, småengkall og mye harerug.

Verdsetting: Området blir verdsatt til B (viktig) på grunn av at det er en velutviklet naturbeitemark med flere kravfulle arter og en rødlisteart i lav kategori.

Skjøtsel og hensyn

Det er ønskelig med fortsatt beiting. Lokaliteten bør ikke gjødsles.

Øksendalen: Jønstad (naturbeitemark)

Lokalitetsnummer:	1563-043
Kartblad:	1420 III Sunndalsøra
UTM (EUREF 89):	MQ 644-647 422-426
Høyde over havet:	ca. 370 m
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	Naturbeitemark
Prioritet:	B (viktig)
Mulige trusler:	Ophør av beite, gjengroing
Undersøkt/kilder:	04.08.1948, R. Nordhagen, 15.07.1980, 16.09.1983, Torstein Engelskjøn (kopi av renskrevne dagboksnotater), 12.07.2000, Ist, 16.09.1992, 16.07.2002, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: En større setergrend lengst sør i Øksendalen, på begge sider av elva. Ganske store arealer med setervoller og beitet skog. Bare de åpne arealene er tatt med i det avgrensede området.

Vegetasjon: Frisk fattigeng, litt sølvbunkeeng, nitrofile partier ved husa, fuktenger/fattigmyr i kantene. Mindre grusører i elva.

Kulturpåvirkning: Trolig et gammelt kulturlandskap. Steingjerder og rydningsrøysar. De senere år beitet av sau og ungdyr. Noe forbusking.

Artsfunn: I beitemarkene er bl. a. rødlistearten kvitkurle funnet (ISt), ellers bakkesøte (1948, ikke gjenfunnet), blåklukke, harerug, fjelltimotei, sauesvingel, småengkall, engfiol, flekkmure, kjerteløyentrøst, tiriltunge, bråtestarr, blåknapp, fjelltistel, blåkoll, jonsokkoll. Mindre grusører i elva med øksendalsvalmue, gulsildre, fjellsmelle og svarttopp.

Verdsetting: Området blir verdsatt til B (viktig) på grunn av at det er en velutviklet og intakt naturbeitemark med flere kravfulle arter.

Skjøtsel og hensyn

Det er ønskelig med fortsatt beiting. Området bør ikke gjødsles eller pløyes.

Øksendalen: Moldbakkan - Jønstadnebb (rik fjellvegetasjon)

Lokalitetsnummer:	1563-044
Kartblad:	1420 III Sunndalsøra
UTM (EUREF 89):	MQ 642-665, 405-415
Høyde over havet:	580-1100 m
Hovednaturtype:	Fjell
Naturtype:	Kalkrike områder i fjellet
Prioritet:	A (svært viktig)
Mulige trusler:	Ingen kjente
Undersøkt/kilder:	04.08.1948 og 27.07.1955, R. Nordhagen (herbariet i Oslo), 15.07.1980, 16.09.1983, Torstein Engelskjøn, Univ. i Tromsø (dagboksnotater/ruteanalyser), 16.07.2002, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Store rasmarker m.m. på nordøstsida av Jønstadnebb, og noen knauser med basekrevende vegetasjon på nordsida av elva innover mot Moldbakken. Oppunder Jønstadnebb finnes marmor. Raudberget er en serpentin/olivinknaus. Lokaliteten ligger for det meste i Eikesdalsvatnet landskapsvernområde.

Vegetasjon: Reinrosehei (R3), rik rasmark (F1), rike sig (N3) m.m.

Kulturpåvirkning: Liten, en gammel sti og ferdselsåre går gjennom området, den ledet bl. a. til Moldbakkan og setrene som øksendalingene hadde ved Reinsvatnet. Deler av rasmarkene har vært beitet av sau.

Artsfunn: Mest interessant er forekomstene av øksendalsvalmue, som også står på rødlista. T. Engelskjøn talte anslagsvis 500 planter i 1983, i rasmarkene under Jønstadnebb i høydeintervallet 600-750 m o.h. Underartene i fjellvalmuekomplekset i Midt-Norge kommer trolig til å forsvinne, og valmuene her blir i så fall ikke rødlistet lenger (Heidi Solstad pers. medd.). Andre plantearter: berggrubom, bjønnbrodd, blankstarr, bleikvier, brearve, brudespore, dvergjamne, fjellarve, fjellbakkestjerne, fjellbunke, fjellfiol, fjellfrøstjerne, fjellkvein, fjellkvitkurle, fjellrapp, fjellskrinneblom, fjellsmelle, fjelltistel, flekkmure, grannsildre, grønnkurle, gullmyrklegg, gulsildre, hårstarr, jemtlandsrapp, jøkelarve, jåblom, klokkevintergrønn, reinrose, rødsildre, snøarve, sotstarr, svartstarr,

svarttopp, særbustarr, tranestarr, tuearve, ullvier. R. Nordhagen fant i 1948 bittersøte ”i passet øst for Moldbakken seter, straks ovenfor bjørkegrensen”, denne er senere ikke gjenfunnet. T. Engelskjøn fant grønnburkne, fjellarve og tuearve på serpenteringrus på Raudberget.
Verdsetting: Området blir verdsatt til A (svært viktig) på grunn av at det er en lokalitet med større arealer basekrevende vegetasjon, et godt artsutvalg, og med den rødlistete øksendalsvalmua.

Skjøtsel og hensyn

Ingen spesielle utenom å unngå plukking av øksendalsvalmua (fredet).

Øksendalen: vest for Øksendalstjønnin (rik fjellvegetasjon)

Lokalitetsnummer: 1563-087
Kartblad: 1420 II Sunndalsøra
UTM (EUREF 89): MQ 6706-6838, 3913-3953
Høyde over havet: 980-1283 m
Hovednaturtype: Fjell
Naturtype: Kalkrike områder i fjellet
Prioritet: B (viktig)
Mulige trusler: Ingen kjente
Undersøkt/kilder: 06.08.1983 (Bretten & Hjelmstad 1984)

Områdebeskrivelse

Generelt: Lokaliteten ligger i en stripe med Trondheimsfeltets bergarter, bare ca. 200 meter bred fra den største av Øksendalstjønnin og vestover i Reinskollan. Avgrensinga er grov. Den baserer seg på beskrivelsen hos Bretten & Hjelmstad (1984) og kambrosilurstripa som er inntegnet på geologisk kart i målestokk 1:250 000 (Tveten et al. 1998). Lokaliteten ligger i Eikesdalsvatnet landskapsvernområde.

Vegetasjon: Rike sig og rike engsnøleier (N3, T3).

Kulturpåvirkning: Liten.

Artsfunn: Plantearter: blankstarr, fjellfrøstjerne, flekkmure, gulsildre, hårstarr, svartaks, svartstarr, tranestarr.

Verdsetting: Området blir verdsatt til B (viktig) på grunn av at det er et område med kalkkrevende vegetasjon, om enn nokså artsfattig.

Skjøtsel og hensyn

Ingen spesielle.

Viklandet: Ytre Holvikan (gammel ospeskog)

Lokalitetsnummer: 1563-059
Kartblad: 1420 III Sunndalsøra
UTM (EUREF 89): MQ 7259-7285, 5514-5548
Høyde over havet: 30-140 m
Hovednaturtype: Skog
Naturtype: Gammel lauvskog
Prioritet: A (svært viktig)
Mulige trusler: Skogsdrift, fysiske ingrep
Undersøkt/kilder: 08.08.1980, JIH, 17.01.1999 og 06.01.2001, GGa

Områdebeskrivelse

Generelt: Gammel lauvskog i bratt fjordli. Storvokst osp er vanlig. I tillegg er det noe av andre boreale treslag og noen få almetre. Flere små bergvegger finnes. Lokaliteten er avgrenset etter manuskart 1:50 000 mottatt fra G. Gaarder.

Vegetasjon: En del rik lågurtskog (dels høy bonitet).

Kulturpåvirkning: Øverst ligger det litt stein og noen tidligere nedhogde tre etter vegarbeid. I nerkant av lokaliteten er det yngre skog der det nok har vært noe vedhogst fra fjordsida. Innafor selve lokaliteten har det nok opplagt også vært hogd noe tidligere, men det er nå få spor etter dette. Det er flere høgstubber og gadd av osp og en del liggende, dødt trevirke, også av grove, morkne ospestammer.

Artsfunn: Den rødlista råtevedmosen grønnsko *Buxbaumia viridis* (DM) ble funnet på 3 ospelæger i 1999 og 3 læger (2 osp og 1 rogn) i 2001. Råteflak *Calypogeia suecica* (DM) på et par læger i 2001 og pusledraugmose *Anatrophylum hellerianum* på to furulæger i 1999, samt rustkjuke *Phellinus ferruginosus* (DC) på en gråorgadd

samme år. Karplantefloraen er ikke utpreget rik, men inneholder en god del skogsvingel (også funnet her av Jarle Holten 08.08.1980). I tillegg er det bl. a. litt myske. Av større interesse er funn av flere kravfulle og dels rødlistete sopp, moser og lav på morkne stammer og bergvegger. På bergvegger vokser bl.a. buktporelav, blyhinnelav og kystnever. Av vedboende sopp er glanskjuka *Junghuhnia nitida* funnet på osp, som eneste kjente funn i fylket. Av fugl ble det observert trekryper og stjertmeis.

Verdsetting: Området blir verdsatt til A (svært viktig) på grunn av at det er en velutviklet gammel lauvskog med en del dødt trevirke, også av ganske grove og gamle stokker. I tillegg finnes det her flere sjeldne og rødlistete arter.

Skjøtsel og hensyn

Det beste for området er at det får ligge urørt for alle former for inngrep, inkludert hogst. Det er viktig å fjerne gran om den skulle komme inn.

Viklandet: Korsneset (gammel ospeskog)

Lokalitetsnummer:	1563-060
Kartblad:	1420 III Sunndalsøra
UTM (EUREF 89):	MQ 7345-7364, 5458-5484
Høyde over havet:	20-100 m
Hovednaturtype:	Skog
Naturtype:	Gammel lauvskog
Prioritet:	B (viktig)
Mulige trusler:	Skogsdrift
Undersøkt/kilder:	06.01.2001, GGa

Områdebeskrivelse

Generelt: Ganske gammel lauvskog ned mot fjorden. Innslag av ganske stor osp. I tillegg er det en del av andre boreale treslag. Lokaliteten er avgrenset etter manuskart 1:50 000 mottatt fra G. Gaarder.

Vegetasjon: Det er trolig en del rik lågurtskog på overgang mot edellauvskog.

Kulturpåvirkning: Det har vært hogd litt i deler av lokaliteten og gamle stubber finnes flere steder. I tillegg har det trolig vært noen inngrep tilknyttet kraftlinja i vestkant. Tror det også har vært hogd litt ved fra fjordsida, men er usikker. Det er likevel spredt med store trær og litt læger, også noen grove og morkne.

Artsfunn: Karplantefloraen er ikke utpreget rik, men inneholder flere edellauvskogsarter som skogsvingel, myske, sanikel og hassel. På morkne ospestammer er flere kravfulle og dels rødlistete moser funnet, som grønnsko *Buxbaumia viridis* (en låg), råteflak *Calypogeia suecica* (et par læger) og pusledraugmose *Anastrophyllum hellerianum* (to læger). Kvitryggspett er observert territoriehdende i nærheten.

Verdsetting: Området blir verdsatt til B (viktig) på grunn av at det er en gammel lauvskog med en noe dødt trevirke. I tillegg finnes det her et par sjeldne og rødlistete arter.

Skjøtsel og hensyn

Det beste for området er at det får ligge urørt for alle former for inngrep, inkludert hogst. Det er viktig å fjerne gran om den skulle kome inn.

Viklandet: Indre Holvikan (gammel ospeskog)

Lokalitetsnummer:	1563-061
Kartblad:	1420 III Sunndalsøra
UTM (EUREF 89):	MQ 7357-7391, 5416-5438
Høyde over havet:	60-200 m
Hovednaturtype:	Skog
Naturtype:	Gammel lauvskog
Prioritet:	B (viktig)
Mulige trusler:	Skogsdrift
Undersøkt/kilder:	06.01.2001, GGa

Områdebeskrivelse

Generelt: Gammel lauvskog ned mot fjorden. En god osp. I tillegg er det en del av andre boreale lauvtreslag og noe furu. Lokaliteten er avgrenset etter manuskart 1:50 000 mottatt fra G. Gaarder.

Vegetasjon: Det er trolig mest blåbær- og småbregneskog, men også litt rikere skogtyper.

Kulturpåvirkning: Det er lite spor etter inngrep i skogen nå, men det har nok vært hogd en del her tidligere. Lokalt er det noe dødt trevirke.

Artsfunn: Karplantefloraen er ganske fattig. På morkne ospestammar er to rødlistete moser funnet: grønnsko *Buxbaumia viridis* (en låg) og råteflak *Calypogeia suecica* (ca 5 læger, særlig av osp og furu). I dette området fant Rolf Nordhagen storrapp og skogsvingel (MQ 73 54, ”Ved den nye bilvei. Lauvskogur og klippehyller”, 18.08.1950).

Verdsetting: Området blir verdsatt til B (viktig) på grunn av at det er en gammel lauvskog med litt dødt trevirke. I tillegg finnes det her to rødlistete arter.

Skjøtsel og hensyn

Det beste for området er å få ligge urørt for alle former for inngrep, inkludert hogst. Det er viktig å fjerne gran om den skulle kome inn.

Ålvundfjorden: Halsastranda (gammel lauvskog)

Lokalitetsnummer:	1563-147
Kartblad:	1420 IV Stangvik
UTM (EUREF 89):	MQ 763-772, 701-704
Høyde over havet:	50-ca. 300 m
Hovednaturtype:	Skog
Naturtype:	Gammel lauvskog
Prioritet:	B (viktig)
Mulige trusler:	Treslagskifte
Undersøkt/kilder:	07.01.2001, GGa

Områdebeskrivelse

Generelt: Gammel lauvskog med en del læger og gamle trær, steinblokker.

Vegetasjon: Noe blåbærskog og noe bregnerik skog.

Kulturpåvirkning: Litt dødt trevirke, gamle stubber vitner om tidligere hogst.

Artsfunn: Funn av den rødlista råtevedmosen råteflak *Calypogeia suecica* på 5 læger. Det ble funnet fuktighetskrevenne (suboseaniske) moser som heimose, storstylte og dronningmose, videre på bergvegger lavartene kort trollskjegg og skrukkelav, og fra lungeneversamfunnet kystfiltlav, grynfiltlav, lungenever, skrubbenever, grynvrønge, kystvrønge, puteglye, muslinglav, kystårenever og brun blæreglye. Ellers merker etter kvitryggspett.

Verdsetting: Området blir verdsatt til B (viktig) på grunn av at det er en middels velutviklet gammel lauvskog med noen kravfulle arter.

Skjøtsel og hensyn

Man bør unngå treslagskifte og flatehogst. Det beste for naturverdiene er at det ikke blir hogd, evt. plukkhogst.

Ålvundfjorden: Mulvikknuken (gammel edellauvskog)

Lokalitetsnummer:	1563-058
Kartblad:	1420 IV Stangvik
UTM (EUREF 89):	MQ 7018-7082, 6997
Høyde over havet:	20-300 m
Hovednaturtype:	Skog
Naturtype:	Gammel edellauvskog
Prioritet:	A (svært viktig)
Mulige trusler:	Skogsdrift
Undersøkt/kilder:	11.03.1995, 13.04.1995, 28.01.1996, 20.04.1997, 24.01.1998 (GGa), 13.05.1996 (GGa, Irene Lindblad), 25.10.1998 (GGa, Kristian Hassel), 30.01.1999 (GGa, Dag Holtan, Karl Johan Grimstad), 01.05.2001 (GGa)

Områdebeskrivelse

Generelt: Beskrivelse av området er mottatt av G. Gaarder. Lokaliteten er dominert av lauvskog, der alm, osp, dunbjørk og selje er viktige treslag. I tillegg finnes noe hassel, rogn, hegg, gråor og furu. Det er noe variasjon i treslagssammensetning innenfor området som følge av variasjon i næringstilgang og løsmasser. I søndre og dels nedre del er osp dominerende, furu dominerer på mindre partier med grov blokkmark, mens alm og selje preger

de frodige midtre delene. Lia er bratt og i sentrale deler er det et par skredfar der skog har problemer med å komme opp. I øvre kant går den over i bergskrenter i veksling med bratte, skogkledte hyller. Både eksposisjon, helningsgrad og markforhold fører til at skogen gir et uvanlig fuktig preg til å ligge så langt inn i fjorden. Lokaltiteten er avgrenset etter manuskart mottatt av G. Gaarder (1:5000).

Vegetasjon: Høgstaudeeskog og høgstaudeenger preger mye av skogen. En god del av denne kan ut fra artsforekomster betraktes som gråor-almeskog. I den grove blokkmarka er det noe blåbær- og bærlyngskog. Det er også litt innslag av lågurtskog og blåbærskog på finere masser, særlig i nordligste og sørligste partier.

Kulturpåvirkning: Lokaltiteten grenser dels til hogstflater og granplantefelt i nord og sør, samt at det har blitt hogd litt (til ved?) i kantsoner mot veien. Ellers er det ikke nyere menneskelige tiltak av betydning som har vært gjennomført i området, men barkgnag av hjort på almetrærne representerer en ny påvirkning av betydning for skogstrukturen. Det er knapt funnet spor etter eldre hogster i området (bortsett fra noen gamle furustubber), men dette skyldes trolig delvis den raske nedbrytningen av trevirke i det fuktige miljøet. Lokaltiteten har noen ti-talls grove almetrær som antakelig har vært styvete tidligere. Flere av disse er enten hardt skadd som følge av hjortebeite, eller døde/døende av andre årsaker, samtidig som rekrutteringen er meget dårlig.

Artsfunn: Generelt er lia artsrik med godt innslag av kravfulle og dels rødlistede arter fra flere organismegrupper. Av fugl forekommer flere rødlistearter, deriblant spetter som dvergspett og trolig kvitryggspett. Det varmekjære elementet blant karplanter er ikke spesielt godt utviklet, men flere av de typiske, mindre varmekjære edellauskogartene forekommer, som myske, gullstjerne, lerkespore og tannrot. Regionalt sjeldne arter som vaniljerot og bruntelg (sistnevnte er rødlistet) er også funnet sparsomt. Lavfloraen er rik, med godt utviklede lungenever-samfunn, særlig på osp, selje og dels hassel, bl.a. med rødlistearten skorpefiltlav, samt sølvnever, rund porelav og buktporelav (de to siste sparsomt). Også knappenålslavfloraen er rik, særlig på de gamle almetrærne, med både blådoggnål *Sclerophora farinacea*, hvithodenål *Cybebe gracilenta* og bleikdoggnål *Sclerophora nivea*, sammen med almelav *Gyalecta ulmi* og *Gyalecta flotowii*. I nord opptrer både vortenål *Chaenotheca chlorella*, kystdoggnål *Sclerophora peronella* og rustdoggnål *Sclerophora coniotheca* på gamle bjørker. I tillegg er det gjort spredte funn av andre kravfulle skorpelav i området, som *Thelotrema suecicum* og *Thelotrema lepadinum* (på hassel), *Arthonia arthonioides* (på bjørk), *Opegrapha ochrocheila* og *Opegrapha vermicellifera*. Av moser er det grunn til å trekke fram den rødlistete råtevedmosen grønnsko *Buxbaumia viridis*, som her ble funnet ny for Vestlandet, voksende sparsomt på grove seljelæger. I tillegg opptrer andre kravfulle råtevedmoser som råteflak *Calypogeia suecica* (rødlistet) og pusledraugmose *Anastrophyllum hellerianum* ganske rikelig. Det er også en godt utviklet moseflora på bakken, steinblokker og bergvegger, bl.a. med skjermose *Apometzgeria pubescens*. Av påviste sopparter kan nevnes skorpepiggsopp *Gloiodon strigosus* (rødlistet, et av svært få funn i regionen), narrepiggsopp *Kavinia himantia* (rødlistet, på grove almetrær), rustkjuke *Phellinus ferruginosus* (rødlistet, sparsom), skrukkeøre *Auricularia mesenterica* (spredt på alm) og skarlagens vårbeger *Sarcoscypha austriaca*. En usikker bestemmelse av rødlistearten *Hypochnicium polonense* (på død alm, Even Høgholen, Løten).

Verdsetting: Nordøstsiden av Mulvikknuken representerer en av de best utviklede fuktige, gamle lauskogene/edellauskogene i fjordstrøk som er dokumentert fra Vestlandet, med et uvanlig høyt mangfold av sjeldne og kravfulle gammelskogsarter innenfor flere organismegrupper. Lokaltiteten har stort innslag av grove, gamle lauvtrær og stedvis også en god del dødt trevirke i ulike nedbrytningsstadier. Sammen med forekomsten av rødlistearter tilsier dette at området har stor biologisk verdi og gis her verdi A (svært viktig).

Skjøtsel og hensyn

Alle former for inngrep i området frarådes, og det er også ønskelig med restaurering av en del av omliggende skog til eldre, flersjiktet lauskog (arealer som nå er granplantefelt eller hogstflater). Man bør også vurdere om det kan finnes tiltak for å unngå ytterligere tap av almetrær og for å få opp ny foryngelse av alm.

Ålvundfjorden: Fuglvågen, Vågaøra (naturbeitemark)

Lokalitetsnummer:	1563-183
Kartblad:	1420 IV Stangvik
UTM (EUREF 89):	MQ 7476-7492, 6743-6751
Høyde over havet:	1 m
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	Kalkrike enger
Prioritet:	A (svært viktig)
Mulige trusler:	Fysiske endringer, opphør av beite/tråkk.
Undersøkt/kilder:	18.10.2003, GGa

Områdebeskrivelse

Generelt: Ved stranda nær campingplassen og badestranda i Fuglvågen er en liten beitemark som trolig er skjellsandpåvirket. Lokaliteten er avgrenset etter manuskart mottatt av G. Gaarder.

Vegetasjon: Dårlige data.

Kulturpåvirkning: Ikke lenger beiting, men tråkk fra turister og badegjester.

Artsfunn: Det er funnet et par sjeldne og kalkkrevende beitemarkssopp: kobbertunge *Microglossum fuscorubens* og brun engvokssopp *Hygrocybe colemanniana* (begge sårbare på rødlista).

Verdsetting: Området blir verdsatt til A (svært viktig) på grunn av at det er en meget liten lokalitet, men med et par sjeldne og kravfulle arter i høy rødlistekategori som tilsier A.

Skjøtsel og hensyn

Lokalitetens artsinventar skyldes beiting, men tråkk og lett markslitasje fra turister kan muligens gjøre samme nytten. Ved gjengroing eller fysiske inngrep vil trolig disse artene forsvinne. Lokaliteten bør ikke gjødsles eller pløyes.

Ålvundeidet: Ålvåa (gammel lauvskog)

Lokalitetsnummer:	1563-146
Kartblad:	1420 IV Stangvik
UTM (EUREF 89):	MQ 731-734, 655-657
Høyde over havet:	160-220 m
Hovednaturtype:	Skog
Naturtype:	Gammel lauvskog
Prioritet:	B (viktig)
Mulige trusler:	Flatehogst, treslagskifte.
Undersøkt/kilder:	Melby & Gaarder (2001)

Områdebeskrivelse

Generelt: Et parti med eldre, ganske frodig blandingsskog med innslag av noe dødt trevirke i et landskap med mye skogsdrift. Området er avgrenset som i SOSI-fil mottatt fra Fylkesmannen, laget til Melby & Gaarder (2001), med noen små justeringer. Lokaliteten ligger inntil Ålvvatna og Seljebømyrene, som er avgrenset som viltområde med bl. a. en del kravfulle fuglearter.

Vegetasjon: Ikke oppgitt.

Kulturpåvirkning: Det meste av den eldre produktive skogen i området for øvrig er hogd og erstattet med plantefelt.

Artsfunn: Lokaliteten inneholder enkelte noe kravfulle og uvanlige arter som råtevedmosen pusledraugmose *Anastrophyllum hellerianum* og lavararter fra lungenever-samfunnet.

Verdsetting: Området blir verdsatt til B (viktig) på grunn av at det er en middels godt utviklet gammel lauvskog med noen interessante arter.

Skjøtsel og hensyn

Området er sårbart for hogst.

Ålvundeidet: Krokåa (meandrerende elv)

Lokalitetsnummer:	1563-145
Kartblad:	1420 IV Stangvik
UTM (EUREF 89):	MQ 7419-7531, 6465-6545
Høyde over havet:	90-100 m
Hovednaturtype:	Ferskvann/våtmark
Naturtype:	Kroksjøer, flomdammer og meandrerende elveparti
Prioritet:	B (viktig)
Mulige trusler:	Fysiske inngrep
Undersøkt/kilder:	Melby & Gaarder (2001)

Områdebeskrivelse

Generelt: Et parti av et relativt velutviklet, lite, meandrerende vassdrag som er lite påvirket av forbygninger, grøfting o.l. Området har tidligere hatt større arealer med flommarksskog, men det har vært hogd en del skog langs bekken. Fortsatt står det likevel igjen flekker med gråorskog. Stort sett intakte meandrerende vassdrag er sjeldne på Vestlandet. Området er avgrenset som i SOSI-fil mottatt fra Fylkesmannen, laget til Melby & Gaarder (2001), med noen små justeringer.

Vegetasjon: Delvis gråor-heggeskog.

Kulturpåvirkning: Noe hogst.

Artsfunn: Lokaliteten har noe potensiale for sjeldne arter knyttet til slike miljøer.

Verdsetting: Området blir verdsatt til B (viktig) på grunn av at det er et middels godt utviklet område med meanderende elv og flommarksmiljø i en region hvor naturtypen er sjelden.

Skjøtsel og hensyn

Området er generelt sårbart for inngrep, spesielt uttak av grus, vegbygging og forbygninger, men også ytterligere hogst av kantskogen mot elva er uheldig.

Ålvundeidet: Rennset (edellauskog)

Lokalitetsnummer:	1563-144
Kartblad:	1420 IV Stangvik
UTM (EUREF 89):	MQ 7545-7563, 6419-646
Høyde over havet:	200-380 m
Hovednaturtype:	Skog
Naturtype:	Rik edellauskog, gammel lauskog
Prioritet:	B (viktig)
Mulige trusler:	Treslagskifte
Undersøkt/kilder:	27.04.1999, GGa (Melby & Gaarder 2001)

Områdebeskrivelse

Generelt: Et lite parti med gråor-almeskog med innslag av noe dødt lauvtrevirke i et skoglandskap med en del skogsdrift. Området er avgrenset som i SOSI-fil mottatt fra Fylkesmannen, laget til Melby & Gaarder (2001), med noen små justeringer.

Vegetasjon: Gråor-almeskog (D5).

Kulturpåvirkning: Tidligere hogst.

Artsfunn: På lokaliteten forekommer flere uvanlige edellauskogsarter som junkerbregne og gullstjerne, samt gammelskogsarter som råtevedmosene pusledraugmose *Anastrophyllum hellerianum* og den rødlista råteflak *Calypogeia suecica*.

Verdsetting: Området blir verdsatt til B (viktig) på grunn av det er en middels utviklet edellauskog med noen interessante arter.

Skjøtsel og hensyn

Området er sårbart for intensiv hogst og treslagsskifte.

Ålvundeidet: Rennsetvatnet: Trollhaugen (rikmyr)

Lokalitetsnummer:	1563-130
Kartblad:	1420 IV Stangvik
UTM (EUREF 89):	MQ 7616-7641, 6467-6518
Høyde over havet:	400-440 m
Hovednaturtype:	Myr
Naturtype:	Rikmyr
Prioritet:	B (viktig)
Mulige trusler:	Ukjent, muligens hyttebygging.
Undersøkt/kilder:	19.08.2002, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Et område med flere elementer av rikmyr i et bakkemyrlandskap nord for Rennsetvatnet, mellom Trollhaugen og Gråurhaugen. Området er oppsøkt pga. at kambrosilurbergarter er angitt på geologisk kart.

Vegetasjon: En del middelsrik fastmattemyr, ellers fattig og intermediær fastmattemyr og blåbærbjørkeskog.

Kulturpåvirkning: Relativt liten, et par hytter i området.

Artsfunn: Plantearter notert: bjønnbrodd, breiull, dvergjamne, dysiv, fjelltistel, grønnstarr, gullmyrklegg, gulstarr, jåblom, kornstarr, kvitmaure, loppestarr, myrsnelle, myrøyentrøst, skogsiv, svarttopp, sveltull, særbustarr, trådstarr. Av moser ble det notert rosetorvmose *Sphagnum warnstorffii*, fettmose *Aneura pinguis* og rødmakkmose *Scorpidium revolvens*.

Verdsetting: Området blir verdsatt til B (viktig) på grunn av at det er en rikmyr under 50 dekar.

Skjøtsel og hensyn

Man bør unngå vesentlige fysiske inngrep i myrene.

Ålvundeidet: Storøya (meandrerende elv)

Lokalitetsnummer:	1563-143
Kartblad:	1420 IV Stangvik
UTM (EUREF 89):	MQ 758-763, 602-611
Høyde over havet:	ca. 140 m
Hovednaturtype:	Ferskvann/våtmark, skog
Naturtype:	Kroksjøer, flomdammer og meandrerende elveparti, gråor-heggeskog.
Prioritet:	B (viktig)
Mulige trusler:	Fysiske inngrep
Undersøkt/kilder:	Melby & Gaarder (2001)

Områdebeskrivelse

Generelt: Flommarksmiljø med innslag av enkelte sand- og grusbanker og frodig gråor-heggeskog, samt forgreinede elveløp. Området har sannsynligvis høy biologisk produksjon og kan være et viktig område til næringssøk for bl.a. fugl. Området er avgrenset som i SOSI-fil mottatt fra Fylkesmannen, laget til Melby & Gaarder (2001), med noen mindre justeringer. Dyrket mark skal ikke regnes med.

Vegetasjon: Gråor-heggeskog, gråor-vier-sumpskog.

Kulturpåvirkning: Lokaliteten er bare i begrenset grad påvirket av forbygning. Noe av flommarkmiljøene er dyrket, og skal ikke regnes med i arealet av prioriterte naturtyper.

Artsfunn: Lite data.

Verdsetting: Området blir verdsatt til B (viktig) på grunn av at det er et middels godt utviklet område med meandrerende elv og flommarksmiljø i en region hvor naturtypen er sjelden.

Skjøtsel og hensyn

Lokaliteten er sårbar for bl.a. grussuttak, forbygninger og andre større tekniske inngrep. Også omfattende hogst av flommarksskog og elvekantskog er uheldig.

Ålvundeidet: Børsetlauvet (edellauvskog)

Lokalitetsnummer:	1563-142
Kartblad:	1420 IV Stangvik
UTM (EUREF 89):	MQ 7708-7724, 5976-6020
Høyde over havet:	220-300 m
Hovednaturtype:	Skog, rasmark, berg og kantkratt
Naturtype:	Rik edellauvskog, sørvendt berg og rasmark
Prioritet:	C (lokalt viktig)
Mulige trusler:	Ingen kjente (treslagskifte)
Undersøkt/kilder:	08.06.1979, JIH (underlagsmateriale for Holten 1986)

Områdebeskrivelse

Generelt: Et lite parti med gråor-almeskog i bratt vestvendt li med rasmark i nærheten av Børsetlauvet boligfelt. Området er avgrenset basert på avstandsobservasjon med kikkert.

Vegetasjon: Gråor-almeskog.

Kulturpåvirkning: Relativt liten i dag. Litt plantet gran.

Artsfunn: Planter: lerkespore, myske, trollbær. Lav: blyhinnelav, brun blæreglye, grynfiltlav, kystpute, kystvrenge, kystårenever, nordmørslav.

Verdsetting: Området blir verdsatt til C (lokalt viktig) på grunn av at det er en relativt dårlig utviklet edellauvskog og rasmark.

Skjøtsel og hensyn

Man bør unngå treslagskifte.

Viromdalen: Virom: ved Bytingsteigen (naturbeitemark)

Lokalitetsnummer:	1563-141
Kartblad:	1420 IV Stangvik
UTM (EUREF 89):	MQ 7847-7846, 5939-5948

Høyde over havet: 170 m
Hovednaturtype: Kulturlandskap
Naturtype: Naturbeitemark
Prioritet: C (lokalt viktig)
Mulige trusler: Opphør av beite, gjengroing
Undersøkt/kilder: 17.07.2002, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Et lite parti med naturbeitemark som er registrert i forbindelse med konsekvensutredning for Todalsfjordprosjektet.

Vegetasjon: Frisk fattigeng (G4).

Kulturpåvirkning: Beiting av storfe.

Artsfunn: Planter: blåklokke, harerug, gulaks, småengkall, aurikkelsveve, tiriltunge, legeberonika og bråtestarr. Trolig potensiale for beitemarkssopper.

Verdsetting: Området blir verdsatt til C (lokalt viktig) på grunn av at det er en relativt ordinær naturbeitemark for regionen, og det er usikkert om det tilfredsstillere kriteriene til B.

Skjøtsel og hensyn

Det er ønskelig med fortsatt beite.

Viromdalen: Dalsbø: Storskrøo (gammel skog)

Lokalitetsnummer: 1563-139
Kartblad: 1420 III Sunndalsøra
UTM (EUREF 89): MQ 821-829 566-572
Høyde over havet: 125-250 m
Hovednaturtype: Skog
Naturtype: Gammelskog, gråor-heggeskog
Prioritet: B (viktig)
Mulige trusler: Hogst, fysiske inngrep
Undersøkt/kilder: Melby & Gaarder (2001)

Områdebeskrivelse

Generelt: Dels består lokaliteten av frodig, dødved-rik gråor-heggeskog og dels av glissen, eldre furuskog i grov blokkmark. Innenfor begge miljøtyper ble det påvist kravfulle arter knyttet til gammel, lite påvirket skog. Området er avgrenset som i SOSI-fil mottatt fra Fylkesmannen, laget til Melby & Gaarder (2001), med noen små justeringer.

Vegetasjon: Gråor-heggeskog, furuskog med blåbær og røsslyng.

Kulturpåvirkning: Området er ikke synlig påvirket av nyere inngrep som flatehogst, treslagskifte eller tekniske inngrep.

Artsfunn: Det ble funnet flere skorpelavarter som er kandidater til rødlista: *Arthonia arthonioides*, gråsotbeger *Cyphellium inquinans* og kystdoggnål *Sclerophora peronella*. Det ble også observert kvitryggspett, som står på rødlista.

Verdsetting: Området blir verdsatt til B (viktig) på grunn av at det er gammel furuskog med noen kravfulle arter.

Skjøtsel og hensyn

Lokaliteten er sårbar for alle former for hogst.

Viromdalen: Dalsbø, ved Heggevollan (edellauvskog)

Lokalitetsnummer: 1563-140
Kartblad: 1420 IV Stangvik
UTM (EUREF 89): MQ 812-824, 577-581
Høyde over havet: 170-270 m
Hovednaturtype: Skog
Naturtype: Rik edellauvskog
Prioritet: B (viktig)
Mulige trusler: Treslagskifte
Undersøkt/kilder: Melby & Gaarder (2001)

Områdebeskrivelse

Generelt: Et parti med frodig, sørvestvendt lauvskog med spredte gamle, tidligere styvede almetrær. Forekomster av gamle, styvede almetrær i fuktige skogsmiljøer er generelt uvanlige i regionen og er samtidig levested for sjeldne kryptogamer. Området er avgrenset som i SOSI-fil mottatt fra Fylkesmannen, laget til Melby & Gaarder (2001), med noen små justeringer.

Vegetasjon: Gråor-almeskog (D5).

Kulturpåvirkning: Lokaliteten er i liten grad påvirket av negative, moderne inngrep som flatehogst og treslagsskifte til gran.

Artsfunn: På lokaliteten er det funnet en rødlistet soppart: narrepiggsopp *Kavinia himantia* (MQ 823 579)

Enkelte uvanlige og kravfulle arter ellers, som karplantene gullstjerne og lerkespore, soppen skrukkeøre

Auricularia mesenterica og skorpelaven bleikdoggnål *Sclerophora nivea*, de to siste på alm.

Verdsetting: Området blir verdsatt til B (viktig) på grunn av at det er en middels utviklet edellauvskog med noen interessante arter.

Skjøtsel og hensyn

Området er sårbart for hogst og treslagsskifte.

Viromdalen: Grasdalen/vestsida av Trolla (rik fjellvegetasjon)

Lokalitetsnummer: 1563-138

Kartblad: 1420 II Romfo

UTM (EUREF 89): MQ 852-855 510-514

Høyde over havet: 1000-1200 m

Hovednaturtype: Fjell

Naturtype: Kalkrike områder i fjellet

Prioritet: B (viktig)

Mulige trusler: Ingen kjente

Undersøkt/kilder: 15.08.1979, JIH (Holten 1979c, underlagsmateriale for Holten 1986)

Områdebeskrivelse

Generelt: Et område med kalkkrevende fjellplanter ble lokalisert i Grasdalen vest for Trolla, rundt 1000-1200 m o h. Avgrensinga er grov ut fra manuskart mottatt av J. I. Holten.

Vegetasjon: Ikke oppgitt, trolig reinrosehei (R3) og rike sig (N3).

Kulturpåvirkning: Liten.

Artsfunn: Planter: blankstarr, bleikvier, fjellfrøstjerne, fjellrapp, fjellsmelle, fjelltjæreblom, fjelltistel, flekkmure, gullmyrklegg, gulsildre, mjukrapp, polarvier, rynkevier, rødsildre, snøsilde, svartaks, svartstarr, taggbregne, tuearve, ullvier.

Verdsetting: Området blir verdsatt til B (viktig) på grunn av at det er en mindre og middels artsrik lokalitet med basekrevende fjellvegetasjon.

Skjøtsel og hensyn

Ingen spesielle.

Viromdalen: Nerdal: Slettlia (edellauvskog)

Lokalitetsnummer: 1563-135

Kartblad: 1420 II Romfo

UTM (EUREF 89): MQ 859-860 554-559

Høyde over havet: 340-400 m

Hovednaturtype: Skog

Naturtype: Rik edellauvskog

Prioritet: C (lokalt viktig)

Mulige trusler: Treslagsskifte, flatehogst

Undersøkt/kilder: Melby & Gaarder (2001)

Områdebeskrivelse

Generelt: På oversida av veien til Innerdalen ligger et mindre område med lauvskog med et betydelig almeinnslag. Området er avgrenset som i SOSI-fil mottatt fra Fylkesmannen, laget til Melby & Gaarder (2001), med noen mindre justeringer.

Vegetasjon: Gråor-almeskog med mye høgstauder i bunnen. Treslag: alm, bjørk, rogn, styva selje, furu.
Kulturpåvirkning: Kraftlinje og vei, litt planta gran.
Artsfunn: Det ble funnet bl. a. kvitsoleie, stutseving, storklokke, myske og tårnurt, og ellers lungenever.
Verdsetting: Området blir verdsatt til C (lokalt viktig) på grunn av at det er en dårlig utviklet gråor-almeskog.

Skjøtsel og hensyn

Lokaliteten er sårbar for treslagsskifte til gran og flatehogst. Lokaliteten ligger like utenfor Innerdalen landskapsvernområde.

Viromdalen: Nerdal: Kroken (myr, meandrerende elv)

Lokalitetsnummer: 1563-137
Kartblad: 1420 II Sunndalsøra
UTM (EUREF 89): MQ 836-843, 567-568
Høyde over havet: 230 m
Hovednaturtype: Myr, ferskvann/våtmark
Naturtype: Intakt lavlandsmyr, kroksjøer, flomdammer og meandrerende elveparti (+ viltlokalitet)
Prioritet: B (viktig)
Mulige trusler: Fysiske inngrep, forstyrrelser i hekketida.
Undersøkt/kilder: Moen (1984), Melby & Gaarder (2001), Hans Olsvik (pers. medd. etter besøk 03.06.1991 og 06.08.1997)

Områdebeskrivelse

Generelt: Området er et ganske intakt myrkompleks og meandrerende elv, med innslag av flere små tjern, og det er egnet hekkeplass for våtmarksfugl. Flatmyr, planmyr og strengblandingsmyr (Moen 1984). Området er avgrenset som i SOSI-fil mottatt fra Fylkesmannen, laget til Melby & Gaarder (2001), med noen små justeringer.

Vegetasjon: Ikke kjent (bare flybildetolket av Moen 1984).

Kulturpåvirkning: Lokaliteten er i begrenset grad påvirket av grøfting, vegen går tvers gjennom.

Artsfunn: Lite data. Hekking av storspove og fiskemåke. Det er kjent følgende øyestikkerarter tilknyttet myrtjønnene i området (Hans Olsvik pers. medd.): *Coenagrion hastulatum*, *Aeshna caerulea*, *Aeshna juncea*, *Aeshna subarctica* (tidligere rødlistet), *Somatochlora arctica* (tidligere rødlistet) og *Leucorrhinia dubia*.

Verdsetting: Området blir verdsatt til B (viktig) som prioritert naturtype fordi det er et meandrerende elveparti av en viss størrelse. Ellers er det en intakt lavlandsmyr som ikke tilfredsstillere kravene til B. Som viltområde og samletema biologisk mangfold vil det også kunne få verdi B.

Skjøtsel og hensyn

Fuglelivet er sårbart for forstyrrelser og miljøet er generelt sårbart for inngrep som grøfting og dels hogst.

Innerdalen: Renndølssetra (naturbeitemark)

Lokalitetsnummer: 1563-136
Kartblad: 1420 II Romfo
UTM (EUREF 89): MQ 880-881, 546-549
Høyde over havet: 397-420 m
Hovednaturtype: Kulturlandskap
Naturtype: Naturbeitemark
Prioritet: C (lokalt viktig)
Mulige trusler: Opphør av beitebruk, gjengroing
Undersøkt/kilder: 05.09.2001, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Større setervoll ved østenden av Innerdalsvatnet. Setra er i drift, bl. a. med turisme.

Vegetasjon: Mosaikk mellom sølvbunkeeng (G3), finnskjeggeeng (G5) og litt frisk fattigeng (G4).

Kulturpåvirkning: Området beites og er i god hevd.

Artsfunn: Det ble funnet 5 vanlige beitemarkssopp (honingvokssopp, kantarellvokssopp, engvokssopp, elfenbenshette, gul småkøllesopp) i udyrkete partier ved setra. Floraen er ikke registrert i detalj, men inneholder stort sett vidt utbredte engarter.

Verdsetting: Området blir verdsatt til C (lokalt viktig) på grunn av at det er en større naturbeitemark i god hevd, men uten spesielle funn. Området burde vært bedre undersøkt.

Skjøtsel og hensyn

Det er ønskelig med fortsatt seterdrift og beiting.

Innerdalen: sørvest for Innerdalsvatnet (gammel furuskog)

Lokalitetsnummer:	1563-134
Kartblad:	1420 II Romfo
UTM (EUREF 89):	MQ 856-875, 541-552
Høyde over havet:	280-395 m
Hovednaturtype:	Skog
Naturtype:	Gammelskog
Prioritet:	B (viktig)
Mulige trusler:	Fysiske inngrep, hogst.
Undersøkt/kilder:	Melby & Gaarder (2001)

Områdebeskrivelse

Generelt: Til dels meget grov blokkmark med innslag av glissen og dels gammel furuskog spredt med dødt trevirke. Skogkledt, grov blokkmark er et generelt sjeldent miljø som ofte inneholder sjeldne og kravfulle gammelskogsarter. Slike arter ble også påvist her. Området er avgrenset som i SOSI-fil mottatt fra Fylkesmannen, laget til Melby & Gaarder (2001), med noen små justeringer.

Vegetasjon: Delvis røsslyngfuruskog.

Kulturpåvirkning: Det har ikke vært hogst eller andre inngrep i området i nyere tid.

Artsfunn: Rødlistearten kvitryggspett ble observert, arten er knyttet til gammelskog med død løvved. Det ble funnet to gammelskogstilknyttete skorpelavarter som er kandidat til rødlista: rustdoggnål *Sclerophora coniophaea* og rotnål *Microcalicium ahlneri*. En uvanlig råtevedmose, pusledraugmose *Anastrophyllum hellerianum*, ble også påvist.

Verdsetting: Området blir verdsatt til B (viktig) på grunn av at det er gammel furuskog med noen kravfulle arter.

Skjøtsel og hensyn

Området er sårbart for hogst og fysiske inngrep. Lokaliteten ligger for det meste innenfor Innerdalen landskapsvernområde, men vestligste del ligger utenfor.

Innerdalen: Kringelhøa (rik fjellvegetasjon)

Lokalitetsnummer:	1563-133
Kartblad:	1420 II Romfo
UTM (EUREF 89):	MQ 9367-9541, 5126-5218
Høyde over havet:	800-1400 m
Hovednaturtype:	Fjell
Naturtype:	Kalkrike områder i fjellet
Prioritet:	B (viktig)
Mulige trusler:	Ingen kjente
Undersøkt/kilder:	16.07.1892 (Dahl 1893, belegg i TRH), 20.08.1948 (Gjærevoll 1980a, belegg i TRH)

Områdebeskrivelse

Generelt: Fjellside med rasmarker m.m. på sørsida av Kringelhøa. Avgrensing er meget usikker, og basert på grove prikkart og omtale av Gjærevoll (1980a). Sannsynligvis utgjør basekrevende fjellvegetasjon en liten prosentandel av arealet. Området bør undersøkes bedre.

Vegetasjon: Dårlige data, trolig rik rasmark (F1).

Kulturpåvirkning: Liten.

Artsfunn: Plantearter: norsk malurt, snøsøte, grannsildre, gullmyrklegg, jervrapp. Trolig er flere krevende fjellarter funnet her, men kildene (bl. a. Gjærevoll 1980a) er upresise i angivelse av lokaliteter for enkeltarter. Avlesing fra prikkart hos Gjærevoll (1990) blir for grovt og usikkert, mens de få kartene hos Gjærevoll (1980a) har en viss lokaliserverdi.

Verdsetting: Området blir verdsatt til B (viktig) på grunn av at det finnes basekrevende plantearter, deriblant sjeldne arter med meget begrenset totalutbredelse som norsk malurt og jervrapp.

Skjøtsel og hensyn

Ingen spesielle.

Ålvundeidet: Durmålhaugen-Nylykkja (edellauvskog)

Lokalitetsnummer:	1563-131
Kartblad:	1420 III Sunndalsøra, 1420 IV Stangvik
UTM (EUREF 89):	MQ 7616-7672, 7626-5856
Høyde over havet:	100-300 m
Hovednaturtype:	Skog
Naturtype:	Rik edellauvskog
Prioritet:	B (viktig)
Mulige trusler:	Ingen kjente
Undersøkt/kilder:	08.07.1935, Georg & Karen Hygen (Lid 1937, herbariet i Oslo), 26.07.2003, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Vestvendt rasmarek, berg og lauvskog ved Nylykkja, med alm, hassel, furu, rogn, bjørk og selje. Dels grovsteinet ur. Grenser til plantefelt i nedre deler. En del hjortegneg på alm. Almen er opptil 50 cm i stammediameter.

Vegetasjon: Dels grår-almeskog og hasselskog, dessuten en del ur og rasmarek med spredt furu i nedre deler.

Kulturpåvirkning: Vedhogst, plantefelt i nedre deler.

Artsfunn: Det finnes et funn av den rødlistete plantearten bruntelg fra 1935. Funnet ble gjort ved Nylykkja ifølge Lid (1937) og var en del av grunnlaget for den vitenskapelige beskrivelsen av bruntelg (*Dryopteris austriaca* var. *willeana*) som en ny bregne for vitenskapen. Dette er en varietet av sauetelg, og blir i dag fremdeles regnet som så sjelden at den står på den norske rødlista. Videre fant paret Hygen lundgrønnaks, lodneperikum, rødkjeks og skogfaks "under Mohorn" (herbariet i Oslo). I 2003 ble det også funnet knerot (på steinblokker MQ 7649 5789), blårapp, hundekveke, lundrapp, hengeaks, myske, myskegras, skogsvinerot, trollurt, brunrot og storklokke, og i berget svartburkne, rosenrot, fjellarve og liljekonvall. Flere fuktighetskrevende og suboseaniske moser ble funnet i den storsteina ura, bl.a. storstylte *Bazzania trilobata* og heimose *Anastrepta orcadensis*. Disse artene er her ved sin innergrense.

Verdsetting: Området blir verdsatt til B (viktig) på grunn av at det er en relativt ordinær utforming av rik edellauvskog, men med noen interessante arter.

Skjøtsel og hensyn

Ingen spesielle ut over å unngå treslagskifte.

Ålvundeidet: Gjersvollhaugen (edellauvskog)

Lokalitetsnummer:	1563-132
Kartblad:	1420 III Sunndalsøra, 1420 IV Stangvik
UTM (EUREF 89):	MQ 7516-7576, 5718-5800
Høyde over havet:	180-300 m
Hovednaturtype:	Skog, rasmarek, berg og kantkratt
Naturtype:	Rik edellauvskog, sørvendt berg og rasmarek
Prioritet:	B (viktig)
Mulige trusler:	Ingen kjente
Undersøkt/kilder:	02.05.1979, JIH (Holten 1979a, underlagsmateriale for Holten 1986), 22.08.2002, JBJ (avstandsbetrakta)

Områdebeskrivelse

Generelt: Sørøstvendt rasmarek og edellauvskog oppunder berget ved Gjersvoll, med alm, hassel, furu, hengebjørk, rogn, bjørk og selje. Litt osp oppå berget (ikke avgrenset).

Vegetasjon: Alm-lindeskog (D4), rasmarek (F1).

Kulturpåvirkning: Tidligere trolig lauving og dels beiting. En skogsvei i nedkant.

Artsfunn: Planter: gullstjerne, humle, kjempesvingel, knegras, kransmynte, krossknapp, krossved, lerkespore, lundgrønnaks, myske, piggstarr, prikkperikum. Lav: blyhinnelav, brun blæreglye, grynfiltlav, kystpute, kystvrenge, kystårenever, lungenever, sølvnever, vanlig blåfiltlav.

Verdsetting: Området blir verdsatt til B (viktig) på grunn av at det er liten, men relativt artsrik lokalitet med en del varmekrevende planter.

Skjøtsel og hensyn

Ingen spesielle ut over å unngå treslagskifte.

Litjdalen: overfor Hårstad (rasmark, edellauvskog)

Lokalitetsnummer:	1563-047
Kartblad:	1420 II Sunndalsøra
UTM (EUREF 89):	MQ 762-765, 459-467
Høyde over havet:	80-180 m
Hovednaturtype:	Rasmark, berg og kantkratt, skog
Naturtype:	Sørvendt berg og rasmark, kantkratt, rik edellauvskog
Prioritet:	B (viktig)
Mulige trusler:	Masseuttak
Undersøkt/kilder:	30.05.1979, JIH (underlagsmateriale for Holten 1986), 04.07.2001, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Lokaliteten ligger på østsida av Litjdalen rett overfor Hårstad, sør for nåværende grustak.

Vegetasjon: Under Styggdalen åpen snørasmark med artsrik vegetasjon (høgstaudeeng) (ca. 30% av arealet), enkelte steder finnes det store dunhavreenger. I nord mer skog med hengebjørk, alm, stedvis hasseldominert, ellers selje, rogn og gråor. Rik edellauvskog med alm eller hassel utgjør rundt 50% av det avgrensede arealet.

Kulturpåvirkning: Grustak i nord, ellers liten påvirkning.

Artsfunn: I skogen bl. a. trollurt, hengeaks, lundrapp, kratthumleblom, brunrot, myske, klengemaure, vårerteknapp. I rasmark, berg og bergerot: bergfrue, berggull, blårapp, brudespore, dunhavre, fjellbakkestjerne, fjellrapp, fjellrundskolm (norsk ansvarsart), fjellsmelle, fjellstistel, flekkmure, gjeldkarve, gullstjerne, gulsildre, gulstarr, harerug, hårstarr, karve, kattedot, kvitkurle (rødlisterart), kvitmaure, kvitmjølke, liljekonvall, lintorskemunn, lodnebrege, maigull, rabbesiv, rødknapp, setermjelt, setermjølke, skogsvinerot, skogvikke, småbergknapp, småborre, småengkall, småsmelle, sotstarr, svartstarr, svarttopp, vill-løk, vårmarihand, åkerforglemmegei. Av fugl ble det notert ringtrost.

Verdsetting: Området blir verdsatt til B (viktig) på grunn av at det er en middels artsrik rasmark og edellauvskog uten spesielle funn. Lokaliteten burde ha potensiale for kravfulle insektarter.

Skjøtsel og hensyn

Dette er en av de større rasmerkene i Litjdalen. Man bør unngå fysiske inngrep.

Litjdalen: Langrabben N for Øygarden (edellauvskog)

Lokalitetsnummer:	1563-048
Kartblad:	1420 II Sunndalsøra
UTM (EUREF 89):	MQ 762-764, 442-447
Høyde over havet:	100-250 m
Hovednaturtype:	Skog, rasmark, berg og kantkratt
Naturtype:	Rik edellauvskog, sørvendt berg og rasmark
Prioritet:	B (viktig)
Mulige trusler:	Ingen kjente
Undersøkt/kilder:	04.07.2001, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Spredte almebestander i vestvendt li nord for Øygarden i Litjdalen. Steinet rasmarksskog, mosegrodde steiner, dels åpen rasmark i øvre deler. Alm opp til 40-60 cm i stammediameter, ikke styva og ikke utsatt for barknag av hjort.

Vegetasjon: Gråor-almeskog, gråor-heggeskog (beitepåvirka), ulike utforminger av bjørkeskog. Alm utgjør stedvis 10-20% av treskiktet. I tillegg forekommer ca. 10% sørvendt berg og rasmark i lokaliteten.

Kulturpåvirkning: Beskjeden i dag.

Artsfunn: Planter i skog: kratthumleblom, strutseving, myske, firblad, hundekveke, kransmynte, lundrapp, skogsvinerot, hengeaks, fingerstarr, skogvikke. Kantkonvall ble funnet i berget, ellers bergfrue, rosenrot, svartburkne, fjellsmelle, gjeldkarve, raudknapp. Alm hadde lavflora av bleikdoggnål, glattvrenge, grynvrenge, skrubbenever.

Verdsetting: Området blir verdsatt til B (viktig) på grunn av at del er en middels artsrik rasmark og edellauskog uten spesielt uvanlige funn.

Skjøtsel og hensyn

Det er ønskelig at alm og tilknyttet varmekjær vegetasjon bevares.

Litjdalen: Øygarden (edellauskog)

Lokalitetsnummer:	1563-049
Kartblad:	1420 II Sunndalsøra
UTM (EUREF 89):	MQ 760-765, 430-439
Høyde over havet:	100-250 m
Hovednaturtype:	Skog, rasmark, berg og kantkratt
Naturtype:	Rik edellauskog, sørvendt berg og rasmark
Prioritet:	B (viktig)
Mulige trusler:	Ingen kjente
Undersøkt/kilder:	04.07.2001, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Spredte almebestander i V-vendt li sør for Øygarden i Litldalen. Steinete rasmarksskog, dels åpen rasmark. Alm opp til 70 cm i stammediameter og 20 m høy, ikke styva og ikke utsatt for barkgnag av hjort.

Vegetasjon: Gråor-almeskog, gråor-heggeskog (beitepåvirka), ulike utforminger av bjørkeskog. Alm utgjør stedvis 10-20% av treskiktet. I tillegg forekommer ca. 10% sørvendt berg og rasmark i lokaliteten.

Kulturpåvirkning: Rasforebygging ned mot dyrka mark, ellers lite.

Artsfunn: Planter i skog: springfrø, tyrihjelm, kratthumbleblom, trollurt, trollbær, myske, hundekveke, lundrapp, skogsvinerot, hengeaks, skogvikke. Kantkonvall ble funnet i berget, ellers bergfrue, lodnebregne, svarttopp, rosenrot, svartburkne, fjellsmelle, gjeldkarve, raudknapp. Alm hadde lavflora av bleikdoggnål *Sclerophora nivea*, stiftfiltlav *Parmeliella triptophylla*, lodnevrenge *Nephroma resupinatum*, lungenever *Lobaria pulmonaria*, og dessuten soppen skrukkeøre *Auricularia mesenterica* på alm. Spettmeis hørt.

Verdsetting: Området blir verdsatt til B (viktig) på grunn av at del er en middels artsrik rasmark og edellauskog uten spesielt uvanlige funn.

Skjøtsel og hensyn

Det er ønskelig at alm og tilknyttet varmekjær vegetasjon bevares.

Litjdalen: V for Dalavatnet (edellauskog)

Lokalitetsnummer:	1563-050
Kartblad:	1420 II Sunndalsøra
UTM (EUREF 89):	MQ 746-752, 398-403
Høyde over havet:	280-400 m
Hovednaturtype:	Skog
Naturtype:	Rik edellauskog
Prioritet:	C (lokalt viktig)
Mulige trusler:	Ingen kjente
Undersøkt/kilder:	04.07.2001, JBJ (avstandsbetrakta)

Områdebeskrivelse

Generelt: Spredte almebestander i SØ-vendt li på vestsida av Dalavatnet i Litldalen. Steinete rasmarksskog, mosegrodde steiner, dels åpen rasmark.

Vegetasjon: Gråor-almeskog, ulike utforminger av bjørkeskog. Alm utgjør stedvis 10-20% av treskiktet, bjørk 50-70%, hassel <10%, ellers litt rogn.

Kulturpåvirkning: Trolig liten i dag, kraftlinje passerer i nedkant av lokaliteten.

Artsfunn: Ikke undersøkt, trolig relativt trivielt, jfr. almekaliteten S for Dalavatnet.

Verdsetting: Området blir verdsatt til C (lokalt viktig) på grunn av at det er en dårlig utviklet gråor-almeskog.

Skjøtsel og hensyn

Det er ønskelig at alm og tilknyttet vegetasjon bevares.

Litjdalen: Dalavatnet: Styggammaren (edellauvskog)

Lokalitetsnummer:	1563-051
Kartblad:	1420 II Sunndalsøra
UTM (EUREF 89):	MQ 748-751 385-394
Høyde over havet:	240-300 m
Hovednaturtype:	Skog
Naturtype:	Rik edellauvskog, bjørkeskog med høgstauder, gråor-heggeskog
Prioritet:	C (lokalt viktig)
Mulige trusler:	Ingen kjente
Undersøkt/kilder:	04.07.2001, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Sparsomme almebestander i vestvendt li på østsida av Dalavatnet i Litjdalen. Alm opptil 30 cm i stammediameter, ikke styva og ikke utsatt for barkgnag av hjort.

Vegetasjon: Gråor-almeskog, ulike utforminger av bjørkeskog, dels høgstaudevegetasjon. Berg med bergflatevegetasjon. Alm uten hjortegnag. Ellers rogn og selje.

Kulturpåvirkning: Trolig liten i dag, vei passerer i nedkant av lokaliteten.

Artsfunn: Av arter kan nevnes høgstauder som storklokke, tyrihjel, kvitsoleie, myskegras, trollbær, firblad, lundrapp, hengeaks, kratthumleblom, kranskonvall, strutseving og stornesle. firblad, geitrams, hengeaks, kranskonvall, kratthumleblom, kvitsoleie, lundrapp, myske, myskegras, skogsalat, stankstorkenebb, storklokke, stornesle, strutseving, trollbær, turt, tyrihjel, vårmarihand. Alm med lungenever. I berget vokste rosenrot og bergfrue. I vegkanten vokste rundskolm, svarttopp og setermjelt. Det var trolig her R. Elven samlet rustjerneblom i frodig, urete, blandet lauvskog 27.07.1993 (MQ 74 38, herbariet i Oslo). Dette er en av de vestligste forekomster i distriktet.

Verdsetting: Området blir verdsatt til C (lokalt viktig) på grunn av at det er edellauvskog m.m. med et relativt begrenset og noe trivielt artsutvalg.

Skjøtsel og hensyn

Det er ønskelig at alm og tilknyttet vegetasjon bevares.

Litjdalen: Litjvatnet: Vollen (hagemark, grusør)

Lokalitetsnummer:	1563-053
Kartblad:	1420 II Sunndalsøra
UTM (EUREF 89):	MQ 743-744, 377-379
Høyde over havet:	230-240 m
Hovednaturtype:	Kulturlandskap, ferskvatn/våtmark
Naturtype:	Hagemark, større elveører
Prioritet:	C (lokalt viktig)
Mulige trusler:	Opphør av beitet, gjengroing.
Undersøkt/kilder:	02.07.1990, R. Elven m. fl., Fremstad & Elven (1997), 04.07.2001, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Tidligere slåttemark (m. høyløe) sør for Litjvatnet og øst for elva, i 2002 beitet av storfe.

Vegetasjon: Hagemark som kan karakteriseres som frisk fattigeng i mosaikk med gras- og urterik skog (bjørk, gråor, hegg). Lokaliteten grenser til elv med interessant vegetasjon på elvegrus mot utløpet i Litjvatnet. De mest interessante grusørene er inkludert i lokaliteten og utgjør ca. 5%.

Kulturpåvirkning: Høyløe, vei i nærheten, tidligere slåttemark, nå beitemark, regulert vassdrag med sterkt endret mønster for dannelse av grusører. Lokaliteten ble beitet av storfe i 2003, men beitetrykket er dårlig og lokaliteten gror igjen.

Artsfunn: Den rødlistete beitemarkssopparten *Entoloma exile* ble funnet. Av plantearter kan nevnes prestekrage, gulskolm, kvitmaure, harerug, blåkoll, skogmarihand, kattedfot, engsnelle og svartstarr. På elvegrus i og ved elva ble det funnet aurskrinneblom (norsk ansvarsart), bergrublom, fjellvalmue (øksendalsvalmue), fjellrundskolm (norsk ansvarsart), fjellsmelle, fjellrapp, evjesoleie, bergfrue, blårapp, bergveronika, bergfrue, brudespore, rabbesiv, fjellkvein og sandgråmose.

Verdsetting: Området blir verdsatt til C (lokalt viktig) på grunn av at det fortsatt er et område der det finnes interessante arter selv om hevden er dårlig. Tilfredsstillende trolig ikke kravene til viktig.

Skjøtsel og hensyn

Det er ønskelig med fortsatt beiting.

Litjdalen: SV for Litjvatnet (edellauvskog)

Lokalitetsnummer:	1563-052
Kartblad:	1420 II Sunndalsøra
UTM (EUREF 89):	MQ 738-742 376-380
Høyde over havet:	240-420 m
Hovednaturtype:	Skog
Naturtype:	Rik edellauvskog, gråor-heggeskog
Prioritet:	C (lokalt viktig)
Mulige trusler:	Ingen kjente
Undersøkt/kilder:	Korsmo (1975 s. 201), Bugge (1993), 04.07.2001, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Almebestand i SØ-vendt li i Litjdalen.

Vegetasjon: Gråor-almeskog, dels grov gråor, ellers hegg, rogn, osp, selje og bjørk.

Kulturpåvirkning: Liten i dag.

Artsfunn: Tyrilhjelm, trollbær, storklokke, trollurt, liljekonvall, myske, firblad, strutseving, kvitsoleie, hengeaks, lundrapp, hundekveke, myskegras, skogsvinerot, kratthumleblom, turt. Gråor og alm med lungenever, grynvrenge, stiftfyllav, kystfyllav og skrubbenever. I berg ble det funnet bergfrue, fjellarve m.m.

Verdsetting: Området blir verdsatt til C (lokalt viktig) på grunn av at det er edellauvskog m.m. med et relativt begrenset og noe trivielt artsutvalg.

Skjøtsel og hensyn

Det er ønskelig at alm og tilknyttet vegetasjon bevares.

Litjdalen: Sandvatnet (elveør)

Lokalitetsnummer:	1563-054
Kartblad:	1420 II Sunndalsøra
UTM (EUREF 89):	MQ 738-740, 358-363
Høyde over havet:	320 m
Hovednaturtype:	Ferskvann
Naturtype:	Større elveører
Prioritet:	A (svært viktig)
Mulige trusler:	Trolig ingen viktige
Undersøkt/kilder:	17.07.1980 (G. Knaben, T. Engelskjøn, kopi av renskrevne feltnotater), 12.08.1996, R. Elven, Heidi Solstad m.fl. (Fremstad & Elven 1997), 04.07.2001, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Sandvatnet er oftest en tørr elveør med et mindre elveløp, som hadde større vannføring før kraftutbygginga på 1950-tallet. Ørene er i perioder med flom eller overløp på demningene ovenfor dekt av vann. Hele det flate grusområdet er avgrenset, men bare de minst stabile delene har bestander av fjellvalmue (øksendalsvalmue)

Vegetasjon: Ørene er dels vegetasjonsdekte. De mest stabile delene har vierkratt, ellers forekommer partier med grasdominert vegetasjon. Men nærmest elveløpet er det grus med usammenhengende vegetasjon av planter som stadig må ha rekruttering via frø som kommer med elvevannet. Sandgråmose er vanlig.

Kulturpåvirkning: Kraftutbygginga har påvirket vannføring og sedimenteringsmønster. Vei ned til øra, taubanestasjon like ved. Gammel kraftstasjon under Hallarvasslia. Noe jernskrot. Vegetasjonen på grusørene er i utgangspunktet tilpasset ustabile forhold, og er lite sårbar for disse inngrepene, bare tilførselen av frø sikres og gjengroing motvirkes ved flommer.

Artsfunn: Mest interessant er gode bestander av fjellvalmue som regnes å tilhøre øksendalsvalmua. Denne er inntil videre rødlistet som underart, men underartstatusen ventes å opphøre, og den blir for ettertida neppe rødlistet (Heidi Solstad pers. medd.). Opptellingene (1980 T. Engelskjøn, 2001 JBJ) har gitt rundt 150-200 individer av fjellvalmue. Ellers finnes gode bestander av den norske ansvarsarten aurskrinneblom. Av andre arter kan nevnes aksfrytle, bergfrue, berggull, bergrublom, blankstarr, bleikvier, blåmjelt, blårapp, brearve, evjesoleie, fjellarve, fjellbunke, fjellrapp, fjellrundbelg, fjellsmelle, fjellsyre, fjelltistel, fjelltjæreblom, flekkmure, gulsildre, høg fjellskarse, issoleie, jøkularve, kvitmaure, lintorskemunn, rødsildre, setearve, setermjelt, snøarve, snøbakkestjerne, svarttopp, trillingsiv. Varslende fossefall oppunder fossen.

Verdsetting: Området blir verdsatt til A (svært viktig) på grunn av stor artsrikdom av dels krevende fjellplanter og gode bestander av fjellvalmuer som regnes å tilhøre øksendalsvalmua.

Skjøtsel og hensyn

Vegetasjonen synes å være stort sett tilpasset dagens variasjoner i vannføring og vannstand. Jevnlige flommer er viktige for å bevare floraen og hindre gjengroing.

Litjaldalen: Styggdalen (rik fjellvegetasjon)

Lokalitetsnummer:	1563-055
Kartblad:	1420 II Sunndalsøra
UTM (EUREF 89):	MQ 740-766, 318-356
Høyde over havet:	400-1100 m
Hovednaturtype:	Fjell
Naturtype:	Kalkrike områder i fjellet
Prioritet:	A (svært viktig)
Mulige trusler:	Ingen kjente
Undersøkt/kilder:	07.08.1983 (Bretten & Hjelmstad 1984), 12.08.1996, H. Solstad, H. Grundt m.fl. (Fremstad & Elven 1997, Solstad 1998 og H. Solstad pers. medd.), 23.08.2001 (søndre del) og 20.08.2002 (nordre del), JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Styggdalen er en trang og meget ulendt V-dal med bratte steinurer og berghamrer. Dalen går sørøstover fra Dalavatnet og munner ut ved Grønvollsteinen ca. 5 km lenger SØ. Et belte med kambrosilurbergarter berører ifølge geologisk kart deler av dalen på midten, men store deler av det avgrensede området har basekrevende fjellvegetasjon. I nordre del av dalen er det gode bestander av fjellvalmuer som til nå har vært ført til øksendalsvalmuen. Underartene av fjellvalmue er imidlertid for like, og underartsstatusen vil trolig forsvinne (H. Solstad pers. medd.). Avgrensinga er usikker mot nord (undersøkt til MQ 7425 3553) og oppover i berget. For enkelthets skyld er hele bergveggen tatt med i lokaliteten, siden det er grunn til å tro at de har interessant vegetasjon helt opp. Lokaliteten ligger i Torbudalen biotopvernområde.

Vegetasjon: I rasmarkene er det flere steder store reinroseheier, ellers er det mer fragmentert rasmarksvegetasjon, bergvegetasjon, og snøleier og vegetasjon på elvegrus i dalbunnen. Enkelte steder i nordvestlige deler mot Sandvatnet forekommer varmekrevende høgstaudevegetasjon med arter som myske, brunrot, hengeaks, myskegras og hundekveke.

Kulturpåvirkning: Liten i selve Styggdalen. Kraftutbygging, kraftlinjer og anleggsområder i områdene nord og sør for dalen.

Artsfunn: Gode bestander av øksendalsvalmue ("rasmarkene har en stor populasjon" ifølge Elven & Fremstad 1997), >200 planter på grus langs elva i nordre del (JBJ 2002). Planter ellers i Styggdalen, utvalg (blanding av alle kilder): aurskrinneblom (norsk ansvarsart), bakkesøte, bergfrue, bergmjølke, bergrublom, bergskrinneblom, bergstarr, bergveronika, bleikvier, blåmjelt, blårapp, brudespore, brunrot, dvergjamne, dvergmispel, firblad, fingerstarr, fjellarve, fjellbakkestjerne, fjellfrøstjerne, fjellkvitkurle, fjellmarinøkkel, fjellnøkleblom, fjellrapp, fjellrundskolm (ansvarsart), fjellsmelle, fjellstarr, fjelltimotei, fjelltistel, fjelltjørebloom, flekkmure, grannsilde, grønnburkne, grønnkurle, gulmjelt, gullmyrklekk, gulsilde, gulstarr, hengeaks, *Hieracium macranthelium* (sjelden sveveart), hundekveke, hårstarr, jåblom, kanelrose, kranskonvall, kvann, kvitmaure, liljekonvall, lodnebregne, lundrapp, marinøkkel, myrtevier, myske, myskegras, norsk vintergrønn, reinmjelt, reinrose, rynkevier, rødsilde, seterarve, setermjelt, småbergknapp, småsmelle, snøsmure, snøsøte, sotstarr, storklokke, strandrør, svartaks, svartstarr, svarttopp, taggbregne, trillingsiv, trollbær, tuesilde, ullvier. Sopp: reinroseriske *Lactarius groenlandicus*, en regionalt sjelden art som danner sopprot med reinrose, 2. funn i fylket (JBJ).

Verdsetting: Området blir verdsatt til A (svært viktig) på grunn av forekomster av den rødlistete øksendalsvalmuen, og generelt artsrik og godt utviklet basekrevende fjellvegetasjon over betydelige arealer.

Skjøtsel og hensyn

Ingen spesielle, øksendalsvalmuen er fredet og skal ikke plukkes.

Litjaldalen: Litj-Tågkollen (rik fjellvegetasjon)

Lokalitetsnummer:	1563-057
Kartblad:	1420 II Sunndalsøra
UTM (EUREF 89):	MQ 7422-7467, 3123-3250
Høyde over havet:	1000-1200 m
Hovednaturtype:	Fjell

Naturtype: Kalkrike områder i fjellet
Prioritet: B (viktig)
Mulige trusler: Ingen kjente
Undersøkt/kilder: 31.07.1980, F. Wischmann, 27.08.2000, JIH

Områdebeskrivelse

Generelt: Lokaliteten ligger i vesthellinga på Litj-Tågkollen, og er basert på noen interessante artsfunn av Jarle Holten og Finn Wischmann. Området er avgrenset på manuskart 1:50 000 etter anvisning av Jarle Holten (pers. medd.). Lokaliteten ligger i Torbudalen biotopvernområde.

Vegetasjon: Reinrosehei (R3).

Kulturpåvirkning: Liten.

Artsfunn: Planter: fjellmarinøkkel (Wischmann), blankstarr, gullmyrklegg, knoppsildre, reinrose, tranestarr, agnorstarr, dessuten nordmørslav (Holten).

Verdsetting: Området blir verdsatt til B (viktig) i samsvar med kriteriene i DN-håndbok nr. 13.

Skjøtsel og hensyn

Ingen spesielle.

Litjdalen: Grønvollsteinen-Raudbergsåa (rik fjellvegetasjon)

Lokalitetsnummer: 1563-056
Kartblad: 1420 II Sunndalsøra
UTM (EUREF 89): MQ 764-833, 303-332
Høyde over havet: 900-1240 m
Hovednaturtype: Fjell
Naturtype: Kalkrike områder i fjellet
Prioritet: A (svært viktig)
Mulige trusler: Ingen kjente
Undersøkt/kilder: 08.08.1929 (Nordhagen 1931a), 31.07.1980, JIH (underlagsmateriale for Holten 1986), Bretten & Hjelmstad (1984), 03.08.1990 (Norsk Botanisk Forening, Rolv Hjelmstad pers. medd.), 23.08.2001, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Lokaliteten er avgrenset etter manuskart fra Jarle Holten med tillegg fra Nordhagens og NBFs funn. Avgrensinga er meget usikker, og trolig dekker rik fjellvegetasjon her et større område. Dette synes også meget sannsynlig ut fra geologisk kart (Tveten et al. 1998). Lokaliteten ligger i Torbudalen biotopvernområde og Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark.

Vegetasjon: Reinroseheier (R3), rik sigvegetasjon (N3), rik-kilder og rike snøleier (T3, T6, T7).

Kulturpåvirkning: Liten.

Artsfunn: Nordhagen (1931) nevner bl. a. følgende arter trolig innenfor det avgrensede området: agnorstarr, bergstarr, bjønnbrodd, blankstarr, dvergjamne, fjellarve, fjellfiol, fjellfrøstjerne, fjellkattefot, fjellkurle, fjellsnelle, fjellstarr, fjelltistel, flekkmure, grannsildre (MQ 82 31), grønnkurle, gullmyrklegg, gulmjelt, gulsildre, hårstarr, myrtevier, polarvier, reinrose, rynkevier, rødsildre, setermjelt, snøarve, snøbakkestjerne, sotstarr, svartstarr, svartopp, tranestarr. JIH fant i tillegg: bergrublom, dvergmispel, fjellmarinøkkel, fjellpestrot (MQ 76 32, Nordhagen fant også (ved MQ 82 31): knoppsildre, snøarve, tuearve og vassreverumpe. I egne undersøkelser ble det også funnet fjellmarinøkkel (MQ 7672 3160), bergveronika, snøsøte, vassreverumpe og vierstarr (MQ 766 317). MQ 779 314 (1050 m): fjellkurle, Rolv Hjelmstad 03.08.1990 (TRH).

Verdsetting: Området blir verdsatt til A (svært viktig) på grunn av at det er større, velutviklete og artsrike områder med rik fjellvegetasjon.

Skjøtsel og hensyn

Ingen spesielle.

Litjdalen: Sandvassøybekken (rik fjellvegetasjon)

Lokalitetsnummer: 1563-088
Kartblad: 1420 II Sunndalsøra
UTM (EUREF 89): MQ 7233-7291 3641-3671
Høyde over havet: 800-1000 m

Hovednaturtype:	Fjell
Naturtype:	Kalkrike områder i fjellet
Prioritet:	C (lokalt viktig)
Mulige trusler:	Ingen kjente
Undersøkt/kilder:	06.08.1983 (Bretten & Hjelmstad 1984)

Områdebeskrivelse

Generelt: Lokaliteten ligger i en stripe med Trondheimsfeltets bergarter, opp langs Sandvassøybekken fra anleggsvegen mellom 800 og 1000 m o.h. Avgrensinga er grov, og baserer seg på beskrivelsen hos Bretten & Hjelmstad (1984). Lokaliteten ligger i grenseområdet for Eikesdalsvatnet landskapsvernområde.

Vegetasjon: Reinrosehei (R3).

Kulturpåvirkning: Anleggsveg i nedkant, ellers liten.

Artsfunn: Plantearter: taggbregne, liljekonvall, brudespore, reinrose, rødsildre, grannsildre, bergveronika.

Verdsetting: Området blir verdsett til C (lokalt viktig) på grunn av at det er et område med noen kalkkrevende plantearter, men trolig for ordinært til å gi B.

Skjøtsel og hensyn

Ingen spesielle.

Sundalsøra: Håsørene (brakkvannsdelta)

Lokalitetsnummer:	1563-091
Kartblad:	1420 II Sundalsøra
UTM (EUREF 89):	MQ 7591-7723, 4886-4966
Høyde over havet:	0-1 m
Hovednaturtype:	Havstrand/kyst
Naturtype:	Deltaområder
Prioritet:	A (svært viktig)
Mulige trusler:	Utbygging, forstyrning
Undersøkt/kilder:	Folkestad (1978), Kristiansen (1974), Hanssen (1980), Fylkesmannen i Møre og Romsdal (1982), Holten m. fl. (1986b), Andersen & Hanssen (1992), Oterhals (1996), Jordal (2003)

Områdebeskrivelse

Generelt: Strandeng- og våtmarksområde som utgjør en vesentlig del av utløpsosene til elvene Driva og Litjalselva. Stor artsrikdom og variasjon i plantesamfunn, og fortsatt tilnærmet intakte soneringer fra undervannseng til ovenfor springflonivå, og dels gråorskog. Viktig hekkelokalitet for våtmarksfugl, -også viktig raste- og beiteplass under trekk og overvintring. Området har vært med i verneplan for våtmark og for havstrand og elveos, men er tatt ut.

Vegetasjon: U2 Kortsuddplante-forstrand, vasshår-firling-evjebrodd-utforming med krypkvein, dikevasshår, kildeurt, firling og evjebrodd. Vegetasjonstypen betraktes som sterkt truet (EN=endangered)(Fremstad & Moen 2001). U4 nedre og midtre salteng, U5 øvre salteng (U5a saltsiv-utforming, U5d rødsvingel-grusstarr-utforming og U5c rødsvingel-fjørekoll-tirlunge-utforming). De to vegetasjonstypene U4 og U5 betraktes som noe truet. U6 grusstrand og brakk grus/sandforstrand (U6b fjordskjørbuskurt-utforming). U7 brakkvannseng (U7a fjæresivaksutforming og U7e rustsivaksutforming). Vegetasjonstypen U7 betraktes som helhet som noe truet i Sør-Norge (VU=sårbar). G4 frisk fattigeng i gjengroing. Røsslyngdominert grusør (trolig kulturprodukt, bl.a. resultat av brenning, ligner tørr kystlynghei). G14 frisk, næringsrik "gammeleng". C3a gråor-heggeskog, høgstaude-strutseving-utforming. E1 fattig sumpskog, E2 lavland-viersump, E3 gråor-bjork-viersumpskog og -kratt. Q2 urte- og grasør, Q3 elveør-kratt med klåved (truet vegetasjonstype).

Kulturpåvirkning: Flate sentrumsnære arealer i fjordbunnen har stor interesse som utbyggingsområder. På nordsida av Driva ligger aluminiumsverket, og elvebredden er forbygd. På sørsida er det kraftlinjer, småbåthavn, veier, større industriområder, fyllplass for tunnellmasse og en nedlagt bossplass.

Artsfunn: Rødlistearter av planter: grøvdalsvalmue (på grusører i elva). Nasjonale ansvarsarter av planter: aurskrinneblom, fjellrundbelg (begge på grusører i elva), fjordskjørbuskurt (grusstrand). Sjeldne plantearter (de fleste regionalt sjeldne og truede, jf Gaarder & Jordal 2003): kildegras, saltarve, firling, evjebrodd, klåved. Den eneste rødlistete pattedyrarten med forekomst på Håsørene er oter. Ellers er mange rødlistete fuglearter observert på Håsørene som helhet, men ingen hekker (bergand, fjellerke, dvergspett, havelle, havørn, hubro, hvitryggspett, hønsehauk, kongeørn, lappfiskand, sangsvane, sjøorre, skjeand, skogdue, smålom, stjertand, storlom, svartand, trane). Av nasjonale ansvarsarter på Håsørene hekker følgende: skjærpiplerke, svartbak, siland og rødstilk, mens følgende bare er observert: myrsnipe, fjæreplytt, bergirisk, havørn, lappspove, toppskarv, krykkje. Særlig

interessant er området som hekkeplass for temmincksnipe. Nattergal har hekket (nordligste sikre hekkefunn i Norge), men hekkeområdet er nå nedbygd. Det er registrert 5 gåsearter, 2 svanearter, 19 andearter, 27 vadefuglearter og 11 måsefuglearter, dels i store antall, totalt ca. 160 fuglearter, hvorav ca. 40 er kjent hekkende. En sjelden løpebille, *Bembidion aeneum*, er funnet på stranda (Andersen & Hanssen 1992).

Verdsetting: Området blir verdsatt til A (svært viktig) på grunn av at det fortsatt er et stort og velutviklet elvedelta med større intakte arealer. Særlig viktig er de store arealene med intakt strandeng av ulike typer.

Skjøtsel og hensyn

Det er ønskelig å bevare størst mulig del av det resterende, intakte arealet.

Sunnalsøra: Tredalspollen (rik kulturlandskapssjø)

Lokalitetsnummer:	1563-089
Kartblad:	1420 III Sunnalsøra
UTM (EUREF 89):	MQ 7610-7637, 4800-4826
Høyde over havet:	1 m
Hovednaturtype:	Ferskvann/våtmark
Naturtype:	Rike kulturlandskapssjøer, mudderbanker
Prioritet:	B (viktig)
Mulige trusler:	Fysiske inngrep
Undersøkt/kilder:	30.08.1897, A. Landmark (herbariemateriale), Hanssen (1980), Strand (1999), 20.08.2002, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Lite tjern med frodig kant- og vassvegetasjon, det eneste tjernet på Sunnalsøra. Tidligere gikk springfloa nesten helt opp i pollen, men fysiske endringer har avskåret denne utvekslinga. Meget høy pH (9,73) og ledningsevne (315 σ S/cm, Strand 1999) tyder på at lokaliteten er influert av beliggenheten nær sjøen.

Vegetasjon: Ulike typer vannkant- og vannvegetasjon, mest spesielt er rik kortsuddstrand som regnes som en truet vegetasjonstype.

Kulturpåvirkning: Campingplass inntil vannet, noe bading. De siste årene har vannutskiftinga vært dårlig, trolig pga. gravearbeider langs elva, og det har oppstått problemer med algebegroing og tusenblad som dominerer deler av grunnvannsområdene i tjernet og gjør det mindre attraktivt som badeplass. Det er planer om å gjøre noe med dette fra kommunens side (Jon Trædal & Gunnar Olav Furu pers. medd.).

Artsfunn: En del interessante vann- og vannkantplanter: brønnkarse, masseforekomst av evjebrodd, videre sylblad, evjesoleie, dvergvasse-soleie, mjuksivaks, smårørkvein, vass-slirekne, dikeforglemmegei, sverdlilje og sumpkarse. Den sjeldne "pusleplanten" firling (tidligere på rødlista) ble funnet her 30.08.1897 (A. Landmark) og kan finnes fortsatt. På høsttrekket er tjernet benyttet bl. a. av stokkand, brunnakke, krikand, kvinand, toppand, rødstilk og enkelbekkasin. Hekking av stokkand, fiskemåke, tjeld og kanadagås (Hanssen 1980, egne obs.). Stingsild og ål finnes, og det skal også ha vært aure. Padde har vært årvisst ynglende tidligere, men status er uvis (Norsk Zoologisk Forening, Sunndal avd. 1972, Hanssen 1980, J.O. Gjershaug pers. medd.). Ifølge Strand (1999) er bestandene av stingsild store.

Verdsetting: Området blir verdsatt til B (viktig) på grunn av at det er en middels artsrik lavlandstjønn med en del mindre vanlige arter, og velutviklet kortsuddstrand (truet vegetasjonstype).

Skjøtsel og hensyn

Man bør unngå større fysiske inngrep. Eventuell opprensning i forbindelse med redusert vannutskifting bør ikke bearbeide alle massene på en gang, men gjøres på en måte som tillater overlevelse av "pusleplantene".

Sunnalsøra: Storøra (flommark)

Lokalitetsnummer:	1563-090
Kartblad:	1420 III Sunnalsøra
UTM (EUREF 89):	MQ 7731-7774, 4847-4924
Høyde over havet:	ca. 1-2 m
Hovednaturtype:	Skog, ferskvann/våtmark
Naturtype:	Gråor-heggeskog, større elveør
Prioritet:	B (viktig)
Mulige trusler:	Fysiske inngrep
Undersøkt/kilder:	Austrheim (1991), 25.06.2002, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Flommarkskog med gråor, hegg, vier m.m., grusører langs elvebredden. Området inneholder eldre oreskog og innslag av død ved. Avgrenset etter Sunndal kommunes vegetasjonskart utarbeidet av Gunnar Austrheim (1991). Området kalles også Villabyøran.

Vegetasjon: C2c gråor-heggeskog, E3 viersumpskog, dessuten ut mot elva i nord litt Q1 mose- og lavør, Q2 urte- og grasør, og Q3a elveørkratt med klåved (truet vegetasjonstype).

Kulturpåvirkning: Bl. a. noe søppel, attraktivt friområde med stier og fiskeplasser.

Artsfunn: Skogsområdet har en rekke gråor-heggeskogsarter, men er for dårlig undersøkt. En del klåved. Ellers aurskrinneblom og rundskolm (norske ansvarsarter), stakekarse, fjellsyre, fjellrapp, krypkvein, setermjelt, tiriltunge, geitsvingel, gjeldkarve, sibirbjønnekjeks. Hekkende tjeld og terner. Området har en rik billefauna (Oddvar Hanssen pers. medd.). En art, *Epuraea longiclavis*, er sjelden i europeisk sammenheng og står på den svenske rødlista. Den lever under bark på død or, og er funnet flere plasser i Sunndalen.

Verdsetting: Området blir verdsatt til B (viktig) på grunn av at det er et større elveør-område med en rik flora, bl.a. klåved som i Møre og Romsdal hovedsakelig finnes langs Driva, og velutviklet gråor-heggeskog. Det kan også forsvares å se lokaliteten som del av et større flommarksmiljø av verdi A mellom Sunndalsøra og Grøa.

Skjøtsel og hensyn

Ingen spesielle ut over å unngå fysiske inngrep som i vesentlig grad endrer den naturlige dynamikken i elva.

Sundalsøra: Håshjelløran-Skjøllandøran (flommark)

Lokalitetsnummer:	1563-024
Kartblad:	1420 III Sundalsøra
UTM (EUREF 89):	MQ 7747-7858, 4825-4874
Høyde over havet:	ca. 2-10 m
Hovednaturtype:	Skog, ferskvann/våtmark
Naturtype:	Gråor-heggeskog, viktig bekkedrag
Prioritet:	B (viktig)
Mulige trusler:	Fysiske inngrep
Undersøkt/kilder:	Austrheim (1991)

Områdebeskrivelse

Generelt: Flommarkskog med gråor, hegg, vier m.m. på sørsida av elva På høyereliggende partier kommer det inn mer bjørk og furu, men slike områder er stort sett ikke med. Området er stort sett avgrenset etter gråor-heggeskog på vegetasjonskartene til Austrheim (1991). Bekken som kommer ned på Håshjelløran bidrar til å skape variasjon, det samme gjør spredte flomløp i området.

Vegetasjon: C2c gråor-heggeskog, E3 viersumpskog i lavereliggende flomløp og langs bekken på Håshjelløran. Overganger mot blåbærskog og bærlyngskog (A3, A4, stort sett ikke avgrenset) på høyereliggende partier.

Kulturpåvirkning: Bl. a. noe søppel, attraktivt friområde med stier og fiskeplasser. Flere veier og kraftlinjer. Fiskestier og fiskeplasser. Tidligere har noe av området vært delvis åpen beitemark.

Artsfunn: Dårlige data.

Verdsetting: Området blir verdsatt til B (viktig) på grunn av at det er et større elveør-område med betydelig variasjon, selv om artsinventaret burde vært bedre undersøkt. Det kan også forsvares å se lokaliteten som del av et større flommarksmiljø av verdi A mellom Sundalsøra og Grøa.

Skjøtsel og hensyn

Ingen spesielle ut over å unngå fysiske inngrep som i vesentlig grad endrer hydrologiske forhold og den naturlige dynamikken i elva.

Sundalsøra: Killurda-Orheiman (berg/rasmark, gråorskog)

Lokalitetsnummer:	1563-012
Kartblad:	1420 III Sundalsøra
UTM (EUREF 89):	MQ 775-803, 488-501
Høyde over havet:	20-ca. 700 m
Hovednaturtype:	Berg, rasmark og kantkratt, skog
Naturtype:	Sørvendt berg og rasmark, kantkratt, rik edellauvskog, gråor-heggeskog
Prioritet:	A (svært viktig)
Mulige trusler:	Ingen kjente

Undersøkt/kilder: 31.08.1978, 29.05.1979, 13.07.1980, JIH (underlagsmateriale for Holten 1986) (Holten & Sivertsen 1981), diverse besøk 1970-2003, Oddvar Hanssen m. fl. (Hanssen 1985, Aagaard m. fl. 1997)

Områdebeskrivelse

Generelt: Sør- og sørvestvendt fjellside dominert av berg og rasmark, og med et meget varmt lokalklima. Trolig en av de viktigste lokalitetene for varmekrevende insekter og planter i Sunndalen, men for dårlig undersøkt, særlig i de vanskelig tilgjengelige delene. Undersøkt ved Killurda m.m. av Jarle I. Holten og i Orheiman-området av Oddvar Hanssen. Stort sett åpent landskap, dels rasområde med høy snørasfrekvens, engpreget vegetasjon. Går ovenfor Orheiman over i berg med noe løsmasser fra hyppige ras. Nederst gråorskog i deler av området, og bjørk og hassel på berghyllene oppover. Lokaliteten er meget skjønsmessig og grovt avgrenset. Varmekrevende planter er funnet langs Tjuvstien opp til 600-800 meter (J. I. Holten). Et viktig element er snørasengene ved Orheiman. Berg og rasmark utgjør 60-70%, edellauvskog ca. 10% og gråorskog ca. 30%.

Vegetasjon: Bergflate, rasmark, i nedre deler gråor-heggeskog, gråor-almeskog og hasselkratt i mosaikk med berg og rasmark, og kantkratt med betydelig variasjon.

Kulturpåvirkning: Liten. Merket sti i berget.

Artsfunn: Meget artsrikt når det gjelder planter og insekter. De rødlista sommerfuglene mnemosynesommerfugl (norsk nordgrense) og stor bloddråpesvermer har de fleste somre gode bestander i nedre deler (O. Hanssen pers. medd.). En sjelden bille (med nordgrense i Oppdølsstranda) er *Oedemera femorata* (Hanssen 1985). Planter: bakkemynte, bergasal, breiflangre, dvergmispel, engtjæreblom, filtkongsløys, fingerstarr, gullstjerne, hagtorn, hestehavre, humle, kanelrose, kantkonvall, kransmynte, krattfiol, krossved, lerkespore, løkurt, marigras (opp til 790 m o.h., JIH), myske, mørkkongsløys, piggstarr, prikkperikum, sandfiol (MQ 796 493, 270 m), sanikel, skogfaks, svarterteknapp, trollbær, villøk, vårerteknapp, vårmarihand, vårskrinneblom. Av moser ble det bl. a. funnet kveilmose *Pterogonium gracile*, skimmermose *Pseudotaxiphyllum elegans*, labbmose *Rhytidium rugosum*, kammose *Ctenidium molluscum* og granmose *Abietinella abietina*. Kvitryggspett og gråspett er observert i hekketida (rødlistearter).

Verdsetting: Området blir verdsatt til A (svært viktig) på grunn av forekomsten av rødlistete sommerfuglarter og fuglearter, potensiale for mange sjeldne insektarter, stor planterikdom og generelt varme, artsrike rasmarker, berg, kantkratt og skog.

Skjøtsel og hensyn

Mnemosynesommerfuglen er fredet, og må ikke fanges. Ellers er området såpass rasfarlig at fysiske inngrep trolig ikke er aktuelle, kanskje med unntak av lifoten enkelte steder.

Sunndalsøra: Hovsnebb (rik fjellvegetasjon)

Lokalitetsnummer: 1563-013
Kartblad: 1420 III Sunndalsøra
UTM (EUREF 89): MQ 785-787, 505-507
Høyde over havet: 1160 m
Hovednaturtype: Fjell
Naturtype: Kalkrike områder i fjellet
Prioritet: B (viktig)
Mulige trusler: Ingen kjente
Undersøkt/kilder: 13.07.1980, JIH (underlagsmateriale for Holten 1986) (Holten & Sivertsen 1981)

Områdebeskrivelse

Generelt: Rik fjellvegetasjon på vestsida av Hovsnebb, registrert av Jarle I. Holten. Avgrensinga er grov, og basert på Holtens stedsangivelser.

Vegetasjon: Reinrosehei (R3).

Kulturpåvirkning: Liten, stien til Hovsnebb går gjennom området.

Artsfunn: Planter: aurskrinneblom (norsk ansvarsart), dubbestarr, gullmyrklegg, knoppsildre, reinrose, sotstarr, svartstarr, tuearve. Ove Dahl har samlet stivsildre i "Hovsnebb og Vinnufjell" ca. 03.07.1893 (herbariet i Trondheim), men stedsangivelsen er usikker.

Verdsetting: Området blir verdsatt til B (viktig) på grunn av at det er en lokalitet med noen regionalt sjeldne basekrevende fjellarter (særlig dubbestarr).

Skjøtsel og hensyn

Ingen spesielle.

Sunnalsøra: Sande: Sandlykkja (flommark, sump)

Lokalitetsnummer:	1563-092
Kartblad:	1420 III Sunnalsøra
UTM (EUREF 89):	MQ 793-796, 481
Høyde over havet:	ca. 2 m
Hovednaturtype:	Skog, ferskvann/våtmark
Naturtype:	Gråor-heggeskog, (+flomdam/sumpskog)
Prioritet:	B (viktig)
Mulige trusler:	Ingen kjente
Undersøkt/kilder:	Austrheim (1991), 25.06.2002, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Flompåvirka elveører med flommarkskog på nordsida av elva østover fra Sandlykkja. Nærmest bebyggelsen ved Sandlykkja ligger en bakevje/bekkeutløp med mudder og interessant vegetasjon. Oppstrøms bakevja ligger en relativt lite påvirket flommarkskog med noen læger og gadd/høgstubber av gråor og selje. Mot elva ligger relativt smale grusører. Avgrenset etter Sunndal kommunes vegetasjonskart utarbeidet av Gunnar Austrheim (1991).

Vegetasjon: C3 gråor-heggeskog, Q1 Mose- og lavør, Q2 urte- og grasør, O3 elvesnelle-starr-ump, P1 langskuddvegetasjon (bakevja).

Kulturpåvirkning: Sti langs elva, steinklopp over innløp til viktig keile, men vannutvekslinga er intakt.

Artsfunn: Mest interessant er bakevja med vann- og sumpplanter, bl. a. den sørøstlige og regionalt sjeldne skogsivaks. Denne arten er kjent fra et fåtall lignende lokaliteter i Sunndal, ellers Surnadal og noen lokaliteter i Romsdalsfjordområdet. I vann i keila ble det ellers notert klovasshår og mannasøtgras. Det er trolig potensiale for pusleplanter tilhørende den truede vegetasjonstypen kortskuddstrand, men dette er ikke undersøkt.

Verdsetting: Området blir verdsatt til B (viktig) på grunn av at det er et større og velutviklet område med flommarkskog og våtmark. Det kan også forsvares å se lokaliteten som del av et større flommarksmiljø av verdi A mellom Sunnalsøra og Grøa.

Skjøtsel og hensyn

Ingen spesielle ut over å unngå fysiske inngrep som i vesentlig grad endrer den naturlige dynamikken i elva.

Sunnalsøra: Lensmannsøra (flommark)

Lokalitetsnummer:	1563-093
Kartblad:	1420 III Sunnalsøra
UTM (EUREF 89):	MQ 797-800, 480-482
Høyde over havet:	ca. 2 m
Hovednaturtype:	Ferskvann/våtmark, skog
Naturtype:	Større elveør, gråor-heggeskog
Prioritet:	B (viktig)
Mulige trusler:	Ingen kjente
Undersøkt/kilder:	Austrheim (1991), 25.06.2002, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Flompåvirka elveører på sørsida av elva overfor butikken på Furu. Elveørene har gode bestander av klåved. Innenfor grusørene ligger et 20-50 m bredt belte av gråorskog i 3-400 m lengde i innersving av elva. Avgrenset etter Sunndal kommunes vegetasjonskart utarbeidet av Gunnar Austrheim (1991).

Vegetasjon: Q1 Mose- og lavør, Q2 urte- og grasør, Q3 klåved-ør (truet vegetasjonstype), C3 gråor-heggeskog.

Kulturpåvirkning: Veier, hogst, stier.

Artsfunn: Grusørene er mest interessante, de har gode bestander av klåved, en flommarksplante som i Møre og Romsdal hovedsakelig vokser langs Driva.

Verdsetting: Området blir verdsatt til B (viktig) på grunn av at det er et større og velutviklet område med grusører og flommarkskog. Det kan også forsvares å se lokaliteten som del av et større flommarksmiljø av verdi A mellom Sunnalsøra og Grøa.

Skjøtsel og hensyn

Ingen spesielle ut over å unngå fysiske inngrep som i vesentlig grad endrer den naturlige dynamikken i elva.

Sunnalsøra: Leirdamman (overfor Sande) (flommark)

Lokalitetsnummer:	1563-094
Kartblad:	1420 III Sunndalsøra
UTM (EUREF 89):	MQ 797-800, 480-482
Høyde over havet:	ca. 2 m
Hovednaturtype:	Ferskvann/våtmark, skog
Naturtype:	Større elveør, gråor-heggeskog
Prioritet:	B (viktig)
Mulige trusler:	Ingen kjente
Undersøkt/kilder:	Austrheim (1991), 25.06.2002, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Flompåvirka elveører på sørsida av elva overfor Sandlykkja. Elveørene har bestander av klåved. Gråor-heggeskog langs bekk som renner parallelt med Driva. Avgrenset etter Sunndal kommunes vegetasjonskart utarbeidet av Gunnar Austrheim (1991).

Vegetasjon: Q1 Mose- og lavør, Q2 urte- og grasør, C3 gråor-heggeskog.

Kulturpåvirkning: Veier, hogst, stier, kraftlinjer.

Artsfunn: Lite data som går spesifikt på denne lokaliteten.

Verdsetting: Området blir verdsatt til B (viktig) på grunn av at det er et større og velutviklet område med grusører og flommarkskog. Det kan også forsvares å se lokaliteten som del av et større flommarksmiljø av verdi A mellom Sunndalsøra og Grøa.

Skjøtsel og hensyn

Ingen spesielle ut over å unngå fysiske inngrep som i vesentlig grad endrer den naturlige dynamikken i elva.

Sunnaldalen: Furuøran (flommark)

Lokalitetsnummer:	1563-095
Kartblad:	1420 III Sunndalsøra
UTM (EUREF 89):	MQ 801-804, 477-482
Høyde over havet:	ca. 10 m
Hovednaturtype:	Skog, ferskvann/våtmark
Naturtype:	Gråor-heggeskog, større elveører
Prioritet:	B (viktig)
Mulige trusler:	Fysiske inngrep
Undersøkt/kilder:	Austrheim (1991), 24.06.2002, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Lokaliteten ligger på nordsida av elva mellom bebyggelsen og elva på Furuørene og utgjør et dynamisk miljø med flompåvirka gråor-heggeskog, flompåvirka sumper og dammer i skogen, og store elveører sørvest for Furuøran. Lokaliteten starter nær riksvegen og går langs elva rundt hele innersvingen. En sumpet bakevje ved riksvegen synes å være særlig interessant. Variert kornstørrelse, enkelte partier med finsand som kan være aktuelle for mer kravfulle billearter tilknyttet elvesand (bl. a. ved MQ 8010 4795). Avgrenset etter Sunndal kommunes vegetasjonskart utarbeidet av Gunnar Austrheim (1991).

Vegetasjon: Gråor-heggeskog (C3), ved brua litt mer høytliggende skog med bjørk og furu, med en smal brem av vier mot elva. Gråor opp til 15 m høg og 30 cm i stammediameter. Overganger mot sumpvegetasjon, dels med finsediment og potensiale for kortskuddstrand (O1) i bakevje/bekkeutløp mot riksvegen (ikke undersøkt, må sjekkes ved lav vannføring på ettersommeren). Ut mot elva Q1 Mose- og lavør, Q2 urte- og grasør, og Q3a elveørkratt med mye klåved (særlig ved MQ 8019 4776, truet vegetasjonstype).

Kulturpåvirkning: Grenser til område som er under utbygging til boligfelt. Det er planer om elveforbygging.

Artsfunn: Mye vanlige gråor-heggeskogsarter med mange høgstauder. Noterte arter bl. a. skogkarse, hestehov, krypkvein, myrmaure, hønsegras, skvallerkål, skogsvinerot, springfrø, strandrør. Sump med åkermynte, krypkvein, myrmaure m.m. På grusørene mye klåved. Fjellvalmue ble funnet, ellers aurskrinneblom og rundskolm (norske ansvarsarter), brønnkarse, fjellsyre, fjellrapp, blårapp, rødknapp, reinfann, setermjelt. Hekkende vipe.

Verdsetting: Området blir verdsatt til B (viktig) på grunn av at det anses å være et velutviklet flommarksmiljø. Det kan også forsvares å se lokaliteten som del av et større flommarksmiljø av verdi A mellom Sunndalsøra og Grøa.

Skjøtsel og hensyn

Ingen spesielle ut over å unngå fysiske inngrep som i vesentlig grad endrer den naturlige dynamikken i elva.

Sunndalen: Haremdalen (rik fjellvegetasjon)

Lokalitetsnummer:	1563-107
Kartblad:	1420 III Sunndalsøra
UTM (EUREF 89):	MQ 795-797, 442-448
Høyde over havet:	690-900 m
Hovednaturtype:	Fjell
Naturtype:	Kalkrike områder i fjellet
Prioritet:	B (viktig)
Mulige trusler:	Ingen kjente
Undersøkt/kilder:	01.09.1978, JIH (Holten 1978, underlagsmateriale for Holten 1986)

Områdebeskrivelse

Generelt: Området er oppsøkt av Jarle Holten i forbindelse med hans doktorgrad (Holten 1978, 1986). Det ble påvist mindre områder med rik fjellvegetasjon. Holtens kart (1978) og stedfesting av funn danner grunnlag for en grov avgrensning. Lokaliteten ligger i Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark.

Vegetasjon: R3 Reinrose-gras-lavrabb.

Kulturpåvirkning: Liten, moderat beitetrykk i dalbunnen notert i 1978.

Artsfunn: Registrerte planter bl. a.: aurskrinneblom (norsk ansvarsart), blankstarr, bleikvier, dubbestarr, flekkmure, gullmyrklegg, gulsildre, hårstarr, jåblom, myrtevier, myrtust, raudsildre, reinrose, sotstarr, svartstarr, tranestarr, trillingsiv, tuesildre, ullvier. De fleste av disse er kalkkrevende.

Verdsetting: Området blir verdsatt til B (viktig) på grunn av at det er et mindre område med noen basekrevende fjellplanter.

Skjøtsel og hensyn

Ingen spesielle.

Sunndalen: Mæle: Teinøra-Harema (flommark)

Lokalitetsnummer:	1563-096
Kartblad:	1420 III Sunndalsøra
UTM (EUREF 89):	MQ 805-809, 477-479
Høyde over havet:	ca. 10 m
Hovednaturtype:	Skog, ferskvann/våtmark
Naturtype:	Gråor-heggeskog, større elveører
Prioritet:	B (viktig)
Mulige trusler:	Fysiske inngrep
Undersøkt/kilder:	Austrheim (1991), 24.06.2002, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Flompåvirka gråor-heggeskog på sørsida av elva fra Kiklingbrekkbrua til vest for utløpet av Harema. Utenfor skogen mot elva ligger flompåvirka elveører fra Kiklingbrekkbrua til vest for utløpet av Harema.

Elveørene er dels et resultat av massetransport fra Harema ut i Driva. Variert kornstørrelse, enkelte partier med finsand som kan være aktuelle for mer kravfulle billearter tilknyttet elvesand (bl. a. ved MQ 8078 4786, ikke undersøkt). Avgrenset etter Sunndal kommunes vegetasjonskart utarbeidet av Gunnar Austrheim (1991).

Vegetasjon: Gråor-heggeskog (C3), ved brua litt mer høytliggende skog med bjørk og furu (ikke avgrenset, med en smal brem av viersumpskog mot elva (E3, avgrenset). Q1 Mose- og lavør, Q2 urte- og grasør, og Q3 elveørkratt med mye klåved (truet vegetasjonstype).

Kulturpåvirkning: Liten. Noe vedhogst. Innførte arter som amerikamjølke, skvallerkål, raudhyll og stikkelsbær

Artsfunn: Stort sett vanlige gråor-heggeskogsarter med mange høgstauder. Mye stikkelsbær, ellers liljekonvall, kvitmaure, hestehov, hanekam, krypkvein, myrmaure, markrapp, skogsvinerot, gulskolm, amerikamjølke, kvann, akeleie og raudhyll. På elveørene mye klåved, ellers aurskrinneblom og rundskolm (norske ansvarsarter), aurikkelsveve, brønnkarse, fjellsyre, fjellrapp, setermjelt.

Verdsetting: Området blir verdsatt til B (viktig) på grunn av at det anses å være et velutviklet flommarksmiljø. Det kan også forsvares å se lokaliteten som del av et større flommarksmiljø av verdi A mellom Sunndalsøra og Grøa.

Skjøtsel og hensyn

Ingen spesielle ut over å unngå fysiske inngrep som i vesentlig grad endrer den naturlige dynamikken i elva.

Sunndalen: Hovenøran (Hoelsanden) (flommark)

Lokalitetsnummer:	1563-097
Kartblad:	1420 III Sunndalsøra
UTM (EUREF 89):	MQ 812-814, 472-479
Høyde over havet:	ca. 10 m
Hovednaturtype:	Skog
Naturtype:	Gråor-heggeskog
Prioritet:	C (lokalt viktig)
Mulige trusler:	Fysiske inngrep
Undersøkt/kilder:	Austrheim (1991), Strand (1999), 24.06.2002, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Flompåvirka gråor-heggeskog på nordsida av elva fra like øst for Kiklingbrekkbrua til like øst for Hoven. Flere flomdammer skaper variasjon.

Vegetasjon: Gråor-heggeskog (C3), viersumpskog (E3b), mose- og lavør (Q1), dessuten klåvedkratt (Q3a) på elveør i ca. 50 m strekning ved MQ 812 474 (truet vegetasjonstype). Avgrenset etter Sunndal kommunes vegetasjonskart utarbeidet av Gunnar Austrheim (1991).

Kulturpåvirkning: Traktorveger, hagetømming. Noen innførte arter som gullregn og valurt som stammer fra hageavfall.

Artsfunn: Mye vanlige gråor-heggeskogsarter med mange høgstauder. Noterte arter bl. a. bekkekarse, hestehov, myrmaure, mannosøtgras, reinfann, skvallerkål, storklokke, skogsvinerot, bekkeblom, strandrør, amerikamjølke. Det ble observert rødstilk og tjeld. Det er registrert frosk i to evjedammer (Strand 1999).

Verdsetting: Området blir under tvil verdsatt til C (lokalt viktig) på grunn av at det er et mindre og noe kulturpåvirket område. Det kan argumenteres for høyere verdi da lokaliteten er en del av et større flommarksmiljø i nedre del av Sunndalen.

Skjøtsel og hensyn

Ingen spesielle ut over å unngå fysiske inngrep som i vesentlig grad endrer de hydrologiske forholdene.

Sunndalen: Leangen-Nylykkjebekken (flommarkskog)

Lokalitetsnummer:	1563-098
Kartblad:	1420 III Sunndalsøra
UTM (EUREF 89):	MQ 8136-8276, 4666-4718
Høyde over havet:	ca. 10 m
Hovednaturtype:	Skog, ferskvatn/våtmark
Naturtype:	Gråor-heggeskog, viktig bekkedrag
Prioritet:	B (viktig)
Mulige trusler:	Fysiske inngrep
Undersøkt/kilder:	Austrheim (1991), 24.06.2002, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Flompåvirka gråor-heggeskog på sørsida av elva fra utløpet av Nylykkjebekken (Sanden) til Leangen ved Vinnuhølen. To bekker renner ut på strekningen, og disse danner små ferskvannsmiljø og omgis av fuktige skogmiljø. Avgrenset etter Sunndal kommunes vegetasjonskart utarbeidet av Gunnar Austrheim (1991).

Vegetasjon: Gråor-heggeskog (C3), viersumpskog (E3b), mose- og lavør (Q1), dessuten klåvedkratt (Q3a, truet vegetasjonstype).

Kulturpåvirkning: Lite informasjon.

Artsfunn: Dårlige data som går spesifikt på denne lokaliteten.

Verdsetting: Området blir verdsatt til B (viktig) på grunn av at det anses å være et velutviklet flommarksmiljø. Det kan også forsvares å se lokaliteten som del av et større flommarksmiljø av verdi A mellom Sunndalsøra og Grøa.

Skjøtsel og hensyn

Ingen spesielle ut over å unngå fysiske inngrep som i vesentlig grad endrer de hydrologiske forholdene.

Sunddalen: Vinnavolløya (flommarkskog)

Lokalitetsnummer:	1563-099
Kartblad:	1420 III Sunndalsøra
UTM (EUREF 89):	MQ 830-836, 465-467
Høyde over havet:	ca. 20-30 m
Hovednaturtype:	Skog
Naturtype:	Gråor-heggeskog
Prioritet:	B (viktig)
Mulige trusler:	Fysiske inngrep
Undersøkt/kilder:	Austrheim (1991), 24.06.2002, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Fuktig og skyggefull gråor-heggeskog mellom Mæle-vegen og elva vest for Leangsøya. Gråor opp til 15 m høy, bjørk opp til 50 cm i stammediameter. Avgrensa ned til elva og øst til fiskebu (MQ 8364 4671). Mot dyrka mark på litt veldrenert masse ligger en beitepåvirka hagemark med bjørk (ikke avgrenset).

Vegetasjon: Gråor-heggeskog, overganger mot bjørkeskog og elveør.

Kulturpåvirkning: Relativt liten, grenser mot dyrka mark.

Artsfunn: Mye vanlige gråor-heggeskogsarter med mange høgstauder. Noterte arter bl. a. bekkekarse (regionalt uvanlig art), sibirbjønnekjeks, trollurt, skogrørkvein, strutseving, skogsvinerot, firblad, liljekonvall, sumphaukeskjegg, tyrihjel, trollbær, kratthumleblom, raudhyll, myske, skogfiol, krypkvein, hestehov, bekkeblom, kvann, brønnkarse.

Verdsetting: Området blir verdsatt til B (viktig) på grunn av at det er en velutviklet, produktiv og fuktig gråorskog med potensiale for særlig fuktlopende arter. Det kan også forsvares å se lokaliteten som del av et større flommarksmiljø av verdi A mellom Sunndalsøra og Grøa.

Skjøtsel og hensyn

Ingen spesielle ut over å unngå fysiske inngrep som i vesentlig grad endrer de hydrologiske forholdene.

Sunddalen: Furu-Løykja (berg/rasmark, edellauvskog)

Lokalitetsnummer:	1563-014
Kartblad:	1420 III Sunndalsøra
UTM (EUREF 89):	MQ 805-854, 474-491
Høyde over havet:	40-500 m
Hovednaturtype:	Skog, berg, rasmark og kantkratt
Naturtype:	Rik edellauvskog, sørvendt berg og rasmark, kantkratt
Prioritet:	A (svært viktig)
Mulige trusler:	Ingen vesentlige kjent
Undersøkt/kilder:	31.08.1978, 31.05.1980, JIH (underlagsmateriale for Holten 1986) (Storlykkja), Diverse besøk 1970-2003, Oddvar Hanssen (Hanssen 1985, Aagaard m. fl. 1997), 22.08.2002, JBJ (ved Hoelsbrekka)

Områdebeskrivelse

Generelt: Langstrakt, raspåvirket skogli som er spesielt interessant pga. det varme klimaet. Nederst edellauvskog og gråor-heggeskog i mosaikk. Ovenfor der mosaikk mellom edellauvskog og åpen snørasmark med varierende rasfrekvens og dels engpreget vegetasjon. Ovenfor lifoten er det mange steder berg og berghyller med noe løsmasser fra hyppige ras og varierende skogdekning. Alm er ikke styva, men er sterkt utsatt for barknag av hjort. Ved avkjørselen på Hoelsbrekka var almetrærne (stammediameter 20-40 cm) stort sett ringbarket og døde/døende, det samme var tilfelle ovenfor Fåtjønna ved flyplassen på Vinnu. Det forekommer også noe ask, bl. a. ved avkjørselen til Hoelsanden. Disse er ikke særlig utsatt for hjortegnag, og har god foryngelse. Enkelte av hasselkrattene har potensiale for sjeldne og truede sopparter, men dette er ikke undersøkt.

Vegetasjon: Bergflate, rasmark, edellauvskog og gråor-heggeskog i mosaikk. Utbredte treslag i edellauvskogen er alm, hassel, hengebjørk, hegg, gråor, og en del rødhyll. Undervegetasjonen er mange steder frodig høgstaudevegetasjon. Ved Skorga mer innslag av furu/hengebjørk. Mye rasbetinget hasselskog og annen skog på steinur. Større almetrær forekommer mest i fjellfoten og lite raspåvirkete steder i lia.

Kulturpåvirkning: Stort sett liten. Rasforbygging ned mot riksveien ved Hoelsanden, litt vedhogst. En del døde furutre sør for Skorga, trolig pga fluorutslipp på 1950-60-tallet.

Artsfunn: Meget artsrikt når det gjelder planter og insekter, boreonemoral lokalitet. Mnemosynesommerfugl har de fleste somre gode bestander i deler av området (Oddvar Hanssen pers. medd.). Rødlistete insekter ellers:

sommerfuglen *Eriocrania saliopiella* ved Hoelsanden (R, bestemt av S. A. Bakke, Hansen & Aarvik 2000), billa *Platyrhinus resinosus* (norsk nordgrense, rødlistestatus V=sårbar) på hengebjørk ved avkjørselen Hoelsbrekka. Tegearten *Calocorus alpestris* har norsk nordgrense her (Ødegaard 1998). Andre interessante billearter: *Badister lacertus* (Refseth 1987), *Ampedus pomorum*, *Microrhagus pygmaeus*, *Xyletinus ater*, *Abdera flexuosa*, *Acanthoderes clavipes* og *Leiopus nebulosus* (Hanssen 1985), almesplintborer *Scolytus laevis* (Hansen et al. 1998) MQ 768 553. Planter: bekkekarse, breiflange, brunrot, engtjæreblom, filtkongsslys, fingerstarr, firblad, furuvintergrønn, gullstjerne, hengeaks, humle, hundekveke, kranskonvall, kransmynte, krattfiol, kratthumleblom, krattslirekne (MQ 83 47 og 84 47), krossved, kvitmaure, lakrismjelt (MQ 84 47, vestgrense i Sunndalen), lerkespore, lodneperikum, lundgrønnaks, lundrapp, løkurt, maigull, myske, piggstarr, raudhyll, raudkjeks (MQ 84 47), sanikel, skogfaks, skogkarse, skogsvinerot, skogvikke, springfrø, svarterteknapp, trollbær, vårerteknapp, vårkål, vårskrinneblom. Det finnes hoggorm. Hekkefunn av gråspett, dessuten er kvitryggspett observert i hekketida (rødlistearter).
Verdsetting: Området blir verdsatt til A (svært viktig) på grunn av forekomsten av mnemosynesommerfugl og andre rødlistearter, og generelt artsrike rasmarker.

Skjøtsel og hensyn

Ingen spesielle ut over å unngå treslagskifte. Mnemosynesommerfuglen er fredet, og må ikke fanges.

Sunndalen: Hoel (svartorskog)

Lokalitetsnummer:	1563-016
Kartblad:	1420 III Sunndalsøra
UTM (EUREF 89):	MQ 819-821, 476-477
Høyde over havet:	30-40 m
Hovednaturtype:	Skog
Naturtype:	Rikere sumpskog
Prioritet:	B (viktig)
Mulige trusler:	Treslagskifte, fysiske inngrep.
Undersøkt/kilder:	25.06.2002, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Sumpskog i lifoten fram mot riksveien og gang- og sykkelvegen ved Hoel. Svartor opp til 25-30 cm i stammediameter. Svartor finnes også lenger NV-over mot Hoelsanden (ikke avgrenset).

Vegetasjon: Rik sumpskog (E4).

Kulturpåvirkning: Gang- og sykkelvegen langs riksveien har tatt noe av lokaliteten, og endret noe på de hydrologiske forholdene. Ellers traktorvei, lunneplass og litt organisk avfall.

Artsfunn: Noterte planter bl. a.: turt, sumphaukeskjegg, engsnelle (opp til 70 cm høy), skogsnelle, myrmaure, skogkarse, bekkeblom. Meget moserik. Hørt gulsanger.

Verdsetting: Området blir verdsatt til B (viktig) på grunn av at det er en velutviklet svartorsumpskog med en del typiske arter. Skogtypen er her nær nordgrensa av sitt norske utbredelsesområde.

Skjøtsel og hensyn

Det beste for naturverdiene er at lokaliteten forblir mest mulig urørt, særlig bør de hydrologiske forholdene ikke endres. Man bør unngå flatehogst og treslagskifte.

Sunndalen: Hoelsbrekka: Øverskeiet (naturbeitemark)

Lokalitetsnummer:	1563-101
Kartblad:	1420 III Sunndalsøra
UTM (EUREF 89):	MQ 8273-8289, 4740-4752
Høyde over havet:	50-60 m
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	Naturbeitemark
Prioritet:	B (viktig)
Mulige trusler:	Opphør av beite, gjengroing
Undersøkt/kilder:	05.08, 21.08., 17.10.2001, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Åpen beitemark like ved rasteplassen på toppen av Hoelsbrekka.

Vegetasjon: Frisk fattigeng, med overgang mot tørreng.

Kulturpåvirkning: Høstbeite av bekrer i 2001.

Artsfunn: Det ble funnet 7 arter av beitemarkssopp, blant disse den rødlistete limvokssopp *Hygrocybe glutinipes*. Ellers ble det funnet 3 andre vokssopper, nelliksopp og væpnerhatt *Rhodocybe caelata*.

Verdsetting: Området blir verdsatt til B (viktig) på grunn av at det er en ganske velutviklet naturbeitemark med flere interessante arter, og en rødlisteart.

Skjøtsel og hensyn

Det er ønskelig med fortsatt beiting. Lokaliteten bør ikke gjødsles eller pløyes.

Sunddalen: Vinnu: Fåtjønna (dam)

Lokalitetsnummer:	1563-015
Kartblad:	1420 III Sunndalsøra
UTM (EUREF 89):	MQ 8355-8360 4754-4757
Høyde over havet:	60 m
Hovednaturtype:	Ferskvann/våtmark
Naturtype:	Dammer
Prioritet:	A (svært viktig)
Mulige trusler:	Fysiske inngrep
Undersøkt/kilder:	20.08.1980, Oddvar Hanssen (Dolmen & Hanssen 1982), Strand (1999), 22.08.2002, JBJ, m.m.

Områdebeskrivelse

Generelt: Fåtjønna er en liten dam i skogen ved flyplassen på Vinnu. Tjønna har vanntilførsel fra et oppkomme, men har ikke noe synlig avløp, så vannet siger trolig ned i løsmassene. Tjønna er omgitt av skog på alle kanter, med trollhegg, gråor, selje, alm, krossved, hegg, selje og bjørk. I avgrenset lokalitet er det tatt med kantvegetasjon rundt dammen.

Vegetasjon: Ca. 30% flytebladvegetasjon av vanlig tjønnaks og litt flotgras.

Kulturpåvirkning: Liten i dag, navnet tyder på at dammen ble brukt i forbindelse med lintilvirking.

Artsfunn: Mest interessant er forekomsten av en rødlistet bille: virvleren *Rantus notaticollis* (V=sårbar). Ellers ble det observert flere arter av øyenstikkere. Vannplanter: tjønnaks, hesterumpe, flotgras, myrhatt, bukkeblad, flaskestarr, strandrør, lyssiv, myrmaure, mannosøtgras, bekkekarse, skogsnelle. Jarle Holten har samlet veikveronika i området ("sump under gjengroing", 23.06.1975), kanskje gjelder dette Fåtjønna. Det er observert frosk her (Strand 1999). Øyenstikkerarter observert av Hans Olsvik (pers. medd.) 03.07.1980 og 03.06.1991: *Pyrrhosoma nymphula*, *Coenagrion hastulatum* og *Aeshna juncea*.

Verdsetting: Området blir verdsatt til A (svært viktig) på grunn av at det er en fisketom dam med en rødlistet billeart i høyere rødlistekategori. Naturtypen er regionalt sjelden.

Skjøtsel og hensyn

Lokaliteten bør bevares mest mulig urørt.

Sunddalen: Løykja-Skorga (svartorskog, viktig bekkedrag)

Lokalitetsnummer:	1563-100
Kartblad:	1420 III Sunndalsøra
UTM (EUREF 89):	MQ 8435-8452, 4670-4690
Høyde over havet:	35-45 m
Hovednaturtype:	Skog, ferskvann/våtmark
Naturtype:	Rikere sumpskog, viktig bekkedrag
Prioritet:	B (viktig)
Mulige trusler:	Fysiske inngrep
Undersøkt/kilder:	Holten (1978), Korsmo (1975 s. 202), 31.05.1980, JIH (underlagsmateriale for Holten 1986), Bugge (1993), 25.06.2002, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Svartor-sumpskog med innslag av gråor og bjørk i bekkedal nedenfor Løykja skole. Bestandene av svartor lenger oppe i bekken ovenfor skolen er sterkt berørt av ny veg og anleggsområde. Her er bare spredte svartorer igjen, og området anses for fragmentert til at det er avgrenset. Bestanden var tidligere karakterisert som kanskje det største på Nordmøre, og er også blant de østligste forekomstene i fylket (Holten 1978, Korsmo

1975), men er nå betraktelig redusert. Det er trolig fortsatt en av de større svartorsumpskogene på Nordmøre, selv om man bare regner området mellom elva og Løykja skole.

Vegetasjon: Sumpskog med mye svartor, innslag av gråor, hegg, dels åpnere vegetasjon i retning intermediær skogmyr.

Kulturpåvirkning: Beiting, husdyrtråkk og vedhogst ble notert på 1970-tallet. Svartora regenererer raskt så lenge det høye grunnvannsnivået blir holdt intakt. I 2002 var området nedenfor Løykja skole intakt, men med en kraftlinje over. Et kvernhus er restaurert med vassrenner i nedkant av lokaliteten. Trafomast.

Artsfunn: Planter: Mest interessant var funn av skogsivaks ved bekken opp mot Løykja skole, ellers ble det notert bekkekarse, bleikstarr, bukkeblad, enghumbleblom, grønnstarr, gulstarr, kornstarr, lyssiv, mannasøtgras, mjødukt, myrfiol, myrhatt, myrmaure, myrtistel, rødhyll, skogkarse, skogmarihand, skogsnelle, slåtestarr, springfrø, stjernestarr, strandrør, sumphaukskjegg, sumpmaure, trollurt, åkersnelle. I bekken ble det observert vårbekksopp *Vibrissea truncorum*.

Verdsetting: Området blir verdsatt til B (viktig) på grunn av at det er et større og velutviklet område med rikere sumpskog. Naturtypen er her på nordgrensa av sin utbredelse i Norge.

Skjøtsel og hensyn

Mye av sumpskogen nordøst for veien er i dag sterkt påvirket av både selve veien og andre fysiske inngrep. Man bør unngå inngrep som ytterligere påvirker de hydrologiske forholdene, særlig i det relativt intakte området mellom Løykja skole og elva. Sumpskog er en truet naturtype som utgjør meget små arealer i både i kommunen og ellers i fylket.

Sunddalen: Løykja: Litjøra (viktig bekkedrag, flommark)

Lokalitetsnummer:	1563-045
Kartblad:	1420 III Sunndalsøra
UTM (EUREF 89):	MQ 8437-8472, 4655-4684
Høyde over havet:	ca. 40 m
Hovednaturtype:	Ferskvatn/våtmark, skog
Naturtype:	Viktig bekkedrag, gråor-heggeskog
Prioritet:	B (viktig)
Mulige trusler:	Fysiske inngrep
Undersøkt/kilder:	Austrheim (1991), 11.12.2003, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Ved utløpet av Løykjabekken dannes en bakevje der det også renner ut en mindre bekk mellom Litjøra og Løykja gravfelt. I bekken og bakevja avsettes fine sedimenter, og det finnes flere ferskvanns- og sumpplanter.

Vegetasjon: Sump- og langskuddvegetasjon. Gråor-heggeskog, overganger mot elvevør og kortskuddstrand.

Kulturpåvirkning: Relativt liten, grenser mot dyrka mark.

Artsfunn: I bakevja og langs den vesle bekken ble det funnet skogsivaks, som er en sjelden, sørøstlig sumpplante med relativt få funn i Møre og Romsdal. Ellers ble det notert ferskvannsplanter som klovasshår og flotgras. Stokkand har hekket, det er trolig potensiale for flere arter av våtmarksfugl. I skogen vanlige gråor-heggeskogsarter med mange høgstauder.

Verdsetting: Området blir verdsatt til B (viktig) på grunn av at det er et viktig bekkedrag med interessante planter, viltarter, og gråor-heggeskog med potensiale for fuktrevende arter. Det kan også forsvares å se lokaliteten som del av et større flommarksmiljø av verdi A mellom Sunndalsøra og Grøa.

Skjøtsel og hensyn

Viktigst er å unngå fysiske inngrep som i vesentlig grad endrer de hydrologiske forholdene.

Sunddalen: Hoven: Nylykkja (svartorskog)

Lokalitetsnummer:	1563-108
Kartblad:	1420 III Sunndalsøra
UTM (EUREF 89):	MQ 814-817, 4663-4680
Høyde over havet:	30-40 m
Hovednaturtype:	Skog
Naturtype:	Rikere sumpskog
Prioritet:	B (viktig)
Mulige trusler:	Treslagskifte, fysiske inngrep

Undersøkt/kilder: Bugge (1993), 24.06.2002, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Et større område med svartordominert skog øst for Hoven. Lokaliteten grenser til beitemark, dyrket mark og bjørkeskog. Svartora er opptil 10-12 meter høye og 35 cm i stammediameter.

Vegetasjon: Sumpskog med stedvis dominans av svartor, ellers innslag av gråor, rogn, hegg, furu og bjørk.

Kulturpåvirkning: Tidligere beiting, grenser til dyrka mark.

Artsfunn: Planter: bekkeblom, grønntarr, krossved, ryllsiv, skogsnelle, skogkarse, skogsvinerot, trollurt.

Kvitryggspett er funnet hekkende (Oddvar Hanssen pers. medd.).

Verdsetting: Området blir verdsatt til B (viktig) på grunn av at det er en velutviklet svartorskog uten særskilte floristiske kvaliteter, men med viltfunksjon som kan gi høyere samlet verdi under samletema Biologisk mangfold.

Skjøtsel og hensyn

Viktigst er å unngå en endring av de hydrologiske forholdene. Ellers er det ønskelig at dette lille skogpartiet får ligge mest mulig uberørt. Skogtypen er her nær nordgrensa av sitt norske utbredelsesområde.

Sunddalen: Hoåsbrekka (rikere sumpskog)

Lokalitetsnummer: 1563-109
Kartblad: 1420 III Sunddalsøra
UTM (EUREF 89): MQ 870-873, 465-467
Høyde over havet: 125-135 m
Hovednaturtype: Skog
Naturtype: Rikere sumpskog
Prioritet: B (viktig)
Mulige trusler: Fysiske inngrep
Undersøkt/kilder: Folkestad (1976a) med ref. til J. I. Holten, Bugge (1993)

Områdebeskrivelse

Generelt: Lokaliteten er et sumpig skogsområde og myr med svartor like nord for Hoås.

Vegetasjon: Rik sumpskog (E4).

Kulturpåvirkning: Ikke kjent.

Artsfunn: Lokaliteten er flere ganger beskrevet sammen med edellauvskogen ovenfor. Artsinventaret er derfor dårlig kjent i sumpskogen. J.I. Holten oppgir bl. a. maigull og skogkarse.

Verdsetting: Området blir verdsatt til B (viktig) på grunn av at det er en velutviklet sumpskog med svartor. Skogtypen er her nær nordgrensa av sitt norske utbredelsesområde.

Skjøtsel og hensyn

Områdets hydrologiske forhold bør ikke påvirkes. Svartor bør helst ikke hogges.

Sunddalen: Hoås: Fossbotn (rik fjellvegetasjon)

Lokalitetsnummer: 1563-111
Kartblad: 1420 II Romfo
UTM (EUREF 89): MQ 868-870, 487-489
Høyde over havet: 1100-1200 m
Hovednaturtype: Fjell
Naturtype: Kalkrike områder i fjellet
Prioritet: B (viktig)
Mulige trusler: Ingen kjente
Undersøkt/kilder: 14.08.1979, JIH (Holten 1979c, underlagsmateriale for Holten 1986)

Områdebeskrivelse

Generelt: Et område med kalkkrevende fjellplanter ble lokalisert i Fossbotn vest for Hoåsnebb, rundt 1100-1200 m o h.

Vegetasjon: Reinrosehei.

Kulturpåvirkning: Liten.

Artsfunn: Planter: bleikvier, blindurt, fjellsmelle, fjelltjæreblom, fjelltistel, flekkmure, gullmyrkelegg, gulsildre, jervrapp (underart ikke angitt), rynkevier, rødsildre, snødsildre, svartstarr, trillingsiv, ullvier.

Verdsetting: Området blir verdsatt til B (viktig) på grunn av at det er område med en del kalkkrevende fjellplanter.

Skjøtsel og hensyn

Ingen spesielle.

Sunddalen: under Hoåsnebb (rasmark)

Lokalitetsnummer:	1563-110
Kartblad:	1420 II Romfo
UTM (EUREF 89):	MQ 860-869, 471-480
Høyde over havet:	300-900 m
Hovednaturtype:	Kantkratt, berg og rasmark
Naturtype:	Sørvendt berg og rasmark, kantkratt
Prioritet:	B (viktig)
Mulige trusler:	Ingen kjente
Undersøkt/kilder:	14.08.1979, JIH (Holten 1979a, underlagsmateriale for Holten 1986)

Områdebeskrivelse

Generelt: Store snørasenger ved Geithamran under Hoåsnebb opp mot Fossbotn, blant de største i kommunen. Avgrensinga følger skogkanten i nedre del, men er ganske skjønnessmessig opp mot fjellet.

Vegetasjon: Rasmark (F1a), kantkratt (F5).

Kulturpåvirkning: Liten, noe beiting.

Artsfunn: Av planter nevnes et mindre utvalg interessante arter: bakkeveronika (sjelden art), dvergmispel, engtjæreblom, kransmynte, lerkespore, lodneperikum, myske, mørkkongsslys, piggstarr (til 760 m), prikkperikum, skredrublom (790 m), tårnurt, villøk, vårerteknapp, vårskrinneblom. Rasmarka er artsrik og velutviklet og antas å ha potensiale for sjeldne insekter.

Verdsetting: Området blir verdsatt til B (viktig) på grunn av at det er en velutviklet snørasmark med stor artsrikdom.

Skjøtsel og hensyn

Ingen spesielle.

Sunddalen: Hoås: Geithamran (edellauvskog)

Lokalitetsnummer:	1563-112
Kartblad:	1420 II Romfo
UTM (EUREF 89):	MQ 864-874, 467-474
Høyde over havet:	180-250 m
Hovednaturtype:	Skog
Naturtype:	Rik edellauvskog
Prioritet:	A (svært viktig)
Mulige trusler:	Ingen kjente (treslagskifte)
Undersøkt/kilder:	08.08.1974, H. Korsmo (Korsmo 1975), 03.05. og 14.08.1979, JIH (underlagsmateriale for Holten 1986)

Områdebeskrivelse

Generelt: Rasutsatt edellauvskog med hassel og betydelig almeinnslag fra Geithamran og vestover mot Torskelykkja.

Vegetasjon: Alm-lindeskog, hasselkratt av østlig type.

Kulturpåvirkning: Tidligere beiting, trolig liten i dag.

Artsfunn: Planter: bergørkvein, breiflangre, brunrot, dvergmispel, engtjæreblom, firblad, gullstjerne, kjempesvingel, kransmynte, krattfiol, krossved, lerkespore, lodneperikum, maigull, myske, mørkkongsslys, piggstarr, prikkperikum, sanikel, skogfaks, storklokke, skogvikke, storrap, trollbær, tårnurt, villøk, vårerteknapp, vårskrinneblom. Det er funnet hekkende dvergspett og territoriehevdende par av kvitryggspett (rødlistearter).

Verdsetting: Området blir verdsatt til A (svært viktig) på grunn av at det er en stor og velutviklet edellauvskog med stort artsinventar av varmekjære arter, og trolig potensiale for mange varmekrevende insekter.

Skjøtsel og hensyn

Viktigst er å unngå treslagskifte og fysiske inngrep.

Sunndalen: Hoåslykkja (edellauvskog)

Lokalitetsnummer:	1563-113
Kartblad:	1420 II Romfo
UTM (EUREF 89):	MQ 881-892, 461-466
Høyde over havet:	140-400 m
Hovednaturtype:	Skog, rasmark, berg og kantkratt
Naturtype:	Rik edellauvskog, sørvendt berg og rasmark, kantkratt
Prioritet:	A (svært viktig)
Mulige trusler:	Ingen kjente
Undersøkt/kilder:	01.06.1979, JIH (Holten 1979a, underlagsmateriale for Holten 1986), Tor Ålbu (pers. medd.)

Områdebeskrivelse

Generelt: Edellauvskog med en del steinur og uret skog østover til Lauvåa. Treslag: en del hassel og gråor, noe dels storvokst alm.

Vegetasjon: Alm-lindskog uten lind (D4), hasselkratt av østlig type (D2d), gråor-heggeskog (C3), rasmark (F1), bergvegetasjon (F2), kantkratt (F5).

Kulturpåvirkning: Liten i dag.

Artsfunn: Planter: bekkekarse, dvergmispel, engtjæreblom, fingerstarr, humle, kjempesvingel, kransmynte, krattfiol, krossved, lerkespore, maigull, myske, mørkkongsløys, piggstarr, prikkperikum, sanikel, skogfaks, skogkarse, skogsivaks, svarterteknapp, trollbær, tårnurt, villøk, vårerteknapp, vårmarihand, vårskrinneblom.

Lav: brun blæreglye, kystpute, kystvrenge, kystårenever, lungenever. Av fugl er det observert både kvitryggspett og vendehals, og kattugle har hekket.

Verdsetting: Området blir verdsatt til A (svært viktig) på grunn av at det er en velutviklet og artsrik skog med mange varmekjære arter, og rødlistete fuglearter.

Skjøtsel og hensyn

Lokaliteten bør ikke treslagskiftes.

Sunndalen: Hoås: Solheim (flommark)

Lokalitetsnummer:	1563-102
Kartblad:	1420 II Romfo
UTM (EUREF 89):	MQ 8817-8853, 4595-4603
Høyde over havet:	60 m
Hovednaturtype:	Ferskvann/våtmark, skog
Naturtype:	Mudderbanker, viktig bekkedrag, gråor-heggeskog
Prioritet:	B (viktig)
Mulige trusler:	Ingen kjente
Undersøkt/kilder:	Austrheim (1991), 15.09.2003, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Bakevje med finsediment, flommarkskog og litt grusører.

Vegetasjon: Viersump og rikere sumpskog (E3, E4), kortskuddstrand (O1), elvesnelle-starr-sump (O3), langskuddvegetasjon (P1), gråor-heggeskog (C3).

Kulturpåvirkning: Grenser til driftsveg og dyrka mark, vedhogst.

Artsfunn: Planter: mest interessant var forekomst av den sørøstlige og sjeldne sumpplanten skogsivaks. Ellers ble det notert mannosøtgras, klovasshår, evjebrodd, elvesnelle, flaskestarr, knereverumpe, myrhatt, amerikamjølke, åkermynte, evjesoleie og bekkeblom. På forsommeren har ofte laksand tilhold i evja (Tor Ålbu pers. medd.).

Verdsetting: Området blir verdsatt til B (viktig) på grunn av at det er en lokalitet med flere kvaliteter som tilsier B og et viktig og sjeldent element i elvemiljøet i Sunndalen.

Skjøtsel og hensyn

Man bør unngå fysiske inngrep som endrer lokalitetens karakter.

Sundalen: Røhjelløya (flommark)

Lokalitetsnummer:	1563-007
Kartblad:	1420 II Romfo
UTM (EUREF 89):	MQ 8974-8991, 4519-4527
Høyde over havet:	ca. 65 m
Hovednaturtype:	Ferskvann/våtmark, skog
Naturtype:	Viktig bekke drag, gråor-heggeskog
Prioritet:	B (viktig)
Mulige trusler:	Ingen kjente
Undersøkt/kilder:	Austrheim (1991), 11.12.2003, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Roligstrømmende bekk med finsedimenter, flommarkskog og litt grusører.

Vegetasjon: Viersump (E3), gråor-heggeskog (C3).

Kulturpåvirkning: Dyrket mark og traktorveg inntil lokaliteten.

Artsfunn: Planter: mest interessant var forekomst av den sørøstlige og sjeldne sumpplanten skogsivaks. Ellers ble det observert mest vanlige sump- og gråorskogarter.

Verdsetting: Området blir verdsatt til B (viktig) på grunn av at det er en lokalitet med kvaliteter som tilsier B og et viktig og sjeldent element i elvemiljøet i Sundalen.

Skjøtsel og hensyn

Man bør unngå inngrep som endrer de hydrologiske forholdene.

Sundalen: Grøa: Lauvhjellan (naturbeitemark)

Lokalitetsnummer:	1563-076
Kartblad:	1420 II Romfo
UTM (EUREF 89):	MQ 8581-8589, 4545-4553
Høyde over havet:	160-180 m
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	Naturbeitemark, hagemark
Prioritet:	B (viktig)
Mulige trusler:	Gjengroing
Undersøkt/kilder:	22.08.2001, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Liten eng i skogen, tidligere slåtteeng og lauvingskog, senere naturbeitemark. Lokaliteten er ikke tegnet med markslagsgrense på økonomisk kart, og er grovt avgrenset.

Vegetasjon: Frisk fattigeng, litt finnskjeggeng og sølvbunkeeng. Gjengroing med bjørk, furu og gråor.

Kulturpåvirkning: Svakt beita, mye strø i bunnen. Navnet tyder på tidligere lauving.

Artsfunn: Mest interessant var funn av rødne luttvokssopp *Hygrocybe ingrata* (V=sårbar på rødlista). Ellers ble det funnet harerug, aurikkelsveve og blåklukke.

Verdsetting: Området kunne hatt A på grunn av vokssopparten som er i høyere kategori på rødlista, men på grunn av tilstanden (gjengroing) blir lokaliteten likevel verdsatt til B (viktig).

Skjøtsel og hensyn

Området bør fortsatt beites.

Sundalen: Grøa: Grølia (edellauvskog)

Lokalitetsnummer:	1563-077
Kartblad:	1420 II Romfo
UTM (EUREF 89):	MQ 8567-8595, 4406-4508
Høyde over havet:	200-450 m
Hovednaturtype:	Skog
Naturtype:	Rik edellauvskog, bjørkeskog med høgstauder, gråor-heggeskog
Prioritet:	B (viktig)
Mulige trusler:	Ingen kjente
Undersøkt/kilder:	16.07.1979, JIH (Holten 1979a, underlagsmateriale for Holten 1986), Aune og Holten (1980a), 22.08.2001, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: I den vestvendte lia langs stien mot Grødalen finnes bjørkeskog med flekkvis gråor-almeskog og gråor-heggeskog. Alm opp til 70 cm i stammediameter. Almen er utsatt for barkgnag av hjort, avbarking 0-50% av stammeomkrets. Lokaliteten er uklart og dårlig avgrenset mot annen skog. Avgrensinga er gjort i samsvar med Aune & Holten (1980a figur 7), men noe justert i forhold til egne observasjoner.

Vegetasjon: Dels høgstaudebjørkeskog eller gråor-heggeskog, med flekkvis svakt til moderat utviklet gråor-almeskog. Høgstaudebjørkeskog er vanlig. Også innslag av hengebjørk og hassel.

Kulturpåvirkning: Sti gjennom lokaliteten. Almen har vært styva. Området har trolig hatt omfattende utmarksslått og beiting. Steingjerder er observert nedenfor stien nord for Jokerdalen.

Artsfunn: I nedre del av lia (ca. 270 m o h.) er det funnet bruntelg *Dryopteris expansa* var. *willeana* (rødlisteart, DM=bør overvåkes). På styva alm ble det funnet flere interessante arter, bl.a. soppen skrukkeøre *Auricularia mesenterica*, og skorpelaven bleikdoggnål *Sclerophora nivea*. Av planter kan nevnes kratthumleblom, hundekveke, myske, hengeaks, trollbær, skogkarse, fingerstarr, maigull. Ellers var det gode forekomster av lungenever, bl. a. på alm, selje og rogn. Det er observert territoriehevdende kvitryggspett (rødlisteart) i lokaliteten (29.03.2001, Ist). Syngende bøksanger ved Jokran 400 moh. sør for det avgrensede området 30.05. og 12.06.1979 (Røv 1981).

Verdsetting: Lokaliteten blir verdsatt til B (viktig), dette er delvis å betrakte som dårlig utviklet gråor-almeskog, middels artsrik høgstaudebjørkeskog og gråor-heggeskog, men med et par rødlistearter (en plante og en fugleart).

Skjøtsel og hensyn

Pr. idag er det trolig få interesser knyttet til utnytting av området. Man bør søke å bevare edellauvskogspreget.

Sundalen: Grøa: Knutsløyen (edellauvskog)

Lokalitetsnummer:	1563-114
Kartblad:	1420 II Romfo
UTM (EUREF 89):	MQ 870-877, 458-460
Høyde over havet:	50-125 m
Hovednaturtype:	Skog
Naturtype:	Rik edellauvskog
Prioritet:	A (svært viktig)
Mulige trusler:	Ingen kjente (edellauvskogsreservat)
Undersøkt/kilder:	06.08.1974 (Korsmo 1975), 03.05.1979, JIH (underlagsmateriale for Holten 1986), Bugge (1993), 24.02.1996, GGa (Gaarder 1998)

Områdebeskrivelse

Generelt: Lokaliteten ligger i en SSV-hellende sand- og leirterrasse ned mot Driva. Markert innslag av grove almer, opptil over kubikkmeteren, styva for lenge siden, dels døde eller døende. Grenser mot kraftlinje i nord, beitemark i øst og vest og Driva i sør. Etter arealet stor bestand av hulerugende fuglearter. Området er vernet som edellauvskogsreservat. Avgrensinga følger reservatgrensene.

Vegetasjon: Godt utvikla gråor-heggeskog (ca. 30%) og gråor-almeskog (ca. 60%). I nedkant noe gjengroende gammel kulturmark.

Kulturpåvirkning: Kraftlinje i nærheten, tidligere hogst og beiting. Skogsveg ned mot elva. Det er plantet litt gran i østenden av lia. Ved elva ligger restene av en plass (Knutsløya) med litt dyrket mark rundt.

Artsfunn: Det er funnet en rødlistet billeart: smelleren *Harminius undulatus* (Oddvar Hanssen pers. medd.).

Videre er det funnet en rødlistet sopp, narrepiggsopp *Kavinia himantia* på flere almer (Gaarder 1998), dessuten skrukkeøre på død alm. Planter JIH, Korsmo (1975) og GGa: enghumleblom, firblad, geittelg, gullstjerne, hengeaks, hundekveke, kratthumleblom, lerkespore, lundrapp, maigull, myske, rips, sanikel, skogkarse, springfrø, storklokke, strutseving, sumphaukeskjegg, trollbær, trollurt, turt, tyrihjel, vårkål. På alm er det funnet interessante skorpelaver som almelav *Gyalecta ulmi*, *Acrocordia gemmata*, bleikdoggnål *Sclerophora nivea* og blådoggnål *Sclerophora farinacea* (GGa, sistnevnte er kandidat til rødlista). Ikke noe lungenever-samfunn (kan ha å gjøre med fluorutslipp).

Verdsetting: Området blir verdsatt til A (svært viktig) på grunn av at det er en velutviklet edellauvskog med mange varmekjære arter, noen rødlistearter og potensiale for flere slike arter.

Skjøtsel og hensyn

Her gjelder verneforskriftene. Det kan være aktuelt med skjøtsel i form av storfebeiting.

Sunndalen: Fale: Brekkhaug (edellauvskog)

Lokalitetsnummer:	1563-118
Kartblad:	1420 II Romfo
UTM (EUREF 89):	MQ 9157-9189, 4472-4488
Høyde over havet:	90-150 m
Hovednaturtype:	Skog
Naturtype:	Rik edellauvskog
Prioritet:	C (lokalt viktig)
Mulige trusler:	Ingen kjente
Undersøkt/kilder:	15.09.2003, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Lokaliteten ligger i en SSV-hellende terrasse ned mot Hoåsvegen og Driva like NV for Falebrua. Litt alm, mye hassel.

Vegetasjon: Gråor-almeskog (D5), en god del rike hasselkratt av østlig type (D2d), noe gråor-heggeskog (C3).

Kulturpåvirkning: Vei i nedkant, beitet. Trolig vedhogst.

Artsfunn: Det ble funnet vårerteknapp, kratthumbleblom, trollbær, krattfiol, myske. Av sopp kan nevnes kvit køllesopp *Clavaria falcata*, dessuten hasselrisiker.

Verdsetting: Området blir verdsatt til C (lokalt viktig) på grunn av at det er en mindre edellauvskog med flere varmekjære arter, men trolig potensiale for flere slike arter.

Skjøtsel og hensyn

Området bør ikke treslagskiftes.

Sunndalen: Fale-Litj-Fale (berg/rasmark, edellauvskog)

Lokalitetsnummer:	1563-117
Kartblad:	1420 II Romfo
UTM (EUREF 89):	MQ 9332-9486, 4353-4462
Høyde over havet:	120-360 m
Hovednaturtype:	Skog, kulturlandskap, kantkratt, berg og rasmark
Naturtype:	Rik edellauvskog, hagemark, sørvendt berg og rasmark, kantkratt
Prioritet:	A (svært viktig)
Mulige trusler:	Treslagskifte, hogst av gammel alm
Undersøkt/kilder:	01.10.1978, 30.05.1979, JIH (Holten 1979a, underlagsmateriale for Holten 1986), Bugge (1993), Oddvar Hanssen pers. medd. (Aagaard m. fl. 1997), 09.09.2002, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Sørvestvendt berglendt skogli med edellauvskog og berg, og i nedre deler hagemark med styvete almer. Prioriterte naturtyper forekommer i mosaikk med annen skog. Avgrensinga er noe usikker, særlig i øverkant ovenfor Driva kraftstasjon.

Vegetasjon: Gråor-almeskog (D5) med en del hassel, bergvegetasjon (F2), lågurtbjørkeskog (C2). Udyrka slåtteeenger og kraftlinjegate i gjengroing (G4) i nedkant mot veien (mnemosyne-lokalitet). Det ble også observert ask i skogen, det er usikkert om denne forekommer naturlig. I nærheten, ved Almhjell (MQ 92 45) er det funnet svartor, den østligste lokaliteten i Sunndal (ikke avgrenset).

Kulturpåvirkning: Noe dyrka mark og riksveg i nedkant. En kraftlinje krysser lokaliteten i nedre del.

Artsfunn: Stor bestand av kantkonvall oppe i berget. Andre arter i berg/rasmark: engtjæreblom, filtkongsslys, kransmynte, tårnurt, Artsrikt feltsjikt i edellauvskogen: bekkese, brunrot, engtjæreblom, fingerstarr, gullstjerne, hengeaks, humle, kantkonvall, kransmynte, krattfiol, kratthumbleblom, krossved, lerkespore, lodnebregne, lodneperikum, lundrapp, maigull, myske, mørkkongsslys, piggstarr, skogfaks, sanikel, skogsvinerot, sibirbjønnekjeks, småbergknapp, småsmelle, svartburkne, svarterteknapp, sølvmure, trollbær, tysbast, vårerteknapp, vårmarihand, vårskrinneblom. Rødlisteartene mnemosynesommerfugl *Parnassius mnemosyne* og stor bloddråpesvermer (*Zygaena lonicerae*) flyr i deler av området (Oddvar Hanssen pers. medd.).

Almesplintboreren *Scolytus laevis* er funnet her (Hansen et al. 1998). Det finnes noe alm, bl. a. styva alm med stammediameter 1,5 m i kanten av dyrka mark. På disse er det funnet kravfulle arter som skorpelaven bleikdoggnål *Sclerophora nivea* og soppen skrukkeøre *Auricularia mesenterica*, dessuten en broddsopp på grov almebark som trolig er en ubeskrevet art (*Hymenochaete ulmi* Korfixen ined., bestemt av dr. E. Parmasto, Estland). Territoriehevdende par av kvitryggspett er observert ved Storfale.

Verdsetting: Området blir verdsatt til A (svært viktig) på grunn av at det er et velutviklet edellaavskogsområde, innslag av varmekjære berg, og med mange spesielle arter og et par viktige rødlistete insektarter.

Skjøtsel og hensyn

Mnemosynesommerfuglen er fredet, og må ikke fanges. Edellaavskogen bør ikke treslagskiftes, og gammel, styvet alm bør ikke hogges.

Sunn dalen: Såtbakkollen (rik fjellvegetasjon)

Lokalitetsnummer:	1563-115
Kartblad:	1420 II Romfo
UTM (EUREF 89):	MQ 9008-9062, 4777-4890
Høyde over havet:	ca. 1400-1840 m
Hovednaturtype:	Fjell
Naturtype:	Kalkrike områder i fjellet
Prioritet:	B (viktig)
Mulige trusler:	Ingen kjente
Undersøkt/kilder:	05.08.1895 (O. Dahl), 11.08.1947, R. Nordhagen (basert på belegg i O), 26.08.1949, N. A. Sørensen (basert på belegg i TRH), 15.07.1973, JBJ & N. O. Talgøy, Gjærevoll (1980a)

Områdebeskrivelse

Generelt: Fjellside og fjelltopp med blokkmarker m.m. på sørsida av Såtbakkollen. Lokaliteten er meget dårlig avgrenset. Avgrensinga har særlig tatt hensyn til forekomsten av det sjeldne graset oppdalsrapp, som skal forekomme helt opp til toppen. Trolig bør bare en mindre del av området regnes med til naturtypen kalkrike områder i fjellet.

Vegetasjon: Rik rasmark, bergflater. Interessant fjellvegetasjon utgjør sannsynligvis en liten del av det avgrensede arealet.

Kulturpåvirkning: Liten.

Artsfunn: Plantearter funnet ved oppstigninga til Såtbakkollen (lettest tilgjengelig fra sør): dubbestarr (prikkart Gjærevoll 1980a), fjellkattfot, fjelltjæreblom og tuearve (JBJ, 1550-1600 m), grannsildre (Nordhagen, sørskråninga mot Sunndalen), jervrapp (underarten oppdalsrapp, helt opp til toppen, N. A. Sørensen). Trolig er flere krevende fjellarter funnet her, men kildene (bl. a. Gjærevoll 1980a) er upresise i angivelse av lokaliteter for enkeltarter. Avlesing fra prikkart hos Gjærevoll (1990) blir for grovt og usikkert, mens de få kartene hos Gjærevoll (1980a) har en viss lokaliseringsverdi. Oppdalsrapp er mest interessante art, denne er endemisk, dvs. forekommer bare i et avgrenset fjellområde rundt Oppdal.

Verdsetting: Området blir verdsatt til B (viktig) på grunn av at det er et større område med forekomst av noen basekrevende og dels sjeldne fjellplanter, hvorav en er endemisk.

Skjøtsel og hensyn

Ingen spesielle.

Sunn dalen: Almhjell: Somrungebekken (rik fjellvegetasjon)

Lokalitetsnummer:	1563-116
Kartblad:	1420 II Romfo
UTM (EUREF 89):	MQ 9422-9464 4635-4681
Høyde over havet:	1100-1200 m
Hovednaturtype:	Fjell
Naturtype:	Kalkrike områder i fjellet
Prioritet:	B (viktig)
Mulige trusler:	Ingen kjente
Undersøkt/kilder:	13.08.1979, JIH (Holten 1979c, underlagsmateriale for Holten 1986)

Områdebeskrivelse

Generelt: Et område med kalkkrevende fjellplanter ble lokalisert sør for Somrungebekken noe vest for Store Grytvatnet, rundt 1200 m o h.

Vegetasjon: Reinrosehei.

Kulturpåvirkning: Liten.

Artsfunn: Planter: alperublom, bleikvier, fjellfrøstjerne, fjellrapp, fjellsmelle, fjellsnelle, fjelltistel, flekkmure, gullmyrklegg, gulsildre, jervrapp (underart ikke angitt), jøkellarve (herb. TRH), knoppsildre, reinrose, rynkevier, rødsildre, snøildre, snøsøte, svartaks, svartstarr, taggbregne, tuearve, tuesildre.

Verdsetting: Området blir verdsatt til B (viktig) på grunn av at det er et mindre område som har velutviklet basekrevende fjellvegetasjon.

Skjøtsel og hensyn

Ingen spesielle.

Sunddalen: Snøvassmelan (edellauvskog)

Lokalitetsnummer:	1563-119
Kartblad:	1420 II Romfo
UTM (EUREF 89):	MQ 952-958, 422-429
Høyde over havet:	120-160 m
Hovednaturtype:	Skog
Naturtype:	Rik edellauvskog, gråor-heggeskog
Prioritet:	B (viktig)
Mulige trusler:	Overvintrende hjort, treslagskifte
Undersøkt/kilder:	Oddvar Hanssen (pers. medd.) (Aagaard m. fl. 1997)

Områdebeskrivelse

Generelt: Ravinelandskap ned fra terrassekanten på Snøva, med varmekjær lauvskog med spredt alm. Mye barknag av hjort på alm.

Vegetasjon: Gråor-almeskog og gråor-heggeskog med alm, gråor, hassel, selje, rogn, bjørk og hegg.

Kulturpåvirkning: Vedhogst, grenser til riksveg i nedkant.

Artsfunn: Mest interessant er forekomster av den rødlistete og fredete mnemosynesommerfuglen i åpne partier ned mot veien. I skogbunnen er det mest høgstaudearter som stornesle, strutseving, ormetelg, tyrihjel, mjørdurt, skogstjerneblom og skogsvinerot.

Verdsetting: Området blir verdsatt til B (viktig) på grunn av at det er en mer artsfattig utforming av edellauvskog, men med flygende mnemosynesommerfugl. I verdsettinga er det tatt hensyn til at det er usikkert om sommerfuglene yngler innenfor lokaliteten, eller om den bare brukes til matleiding.

Skjøtsel og hensyn

Mnemosynesommerfuglen er fredet, og må ikke fanges. Man bør ikke utføre treslagskifte.

Sunddalen: Romfo: Klysurda (berg/rasmark, edellauvskog)

Lokalitetsnummer:	1563-121
Kartblad:	1420 II Romfo
UTM (EUREF 89):	MQ 969-976, 414-421
Høyde over havet:	200-350 m
Hovednaturtype:	Skog, kantkratt, berg og rasmark
Naturtype:	Rik edellauvskog, sørvendt berg og rasmark, kantkratt
Prioritet:	A (svært viktig)
Mulige trusler:	Ingen spesielle (treslagskifte)
Undersøkt/kilder:	03.10.1978, JIH (Holten 1978, underlagsmateriale for Holten 1986)

Områdebeskrivelse

Generelt: Alm-/hasselskog med hengebjørk og den store grasarten skogfaks. Stein- og snøras setter preg på vegetasjonen. Varme og artsrike berg og rasmarker. Lokaliteten er skjønnsmessig avgrenset i øvre deler.

Vegetasjon: Alm-/hasselskog med hengebjørk, rasmarker.

Kulturpåvirkning: Liten.

Artsfunn: Planter (dels høyere enn avgrenset område): aurskrinneblom, bakkemynte, blåmjelt (710 m, utenfor avgrenset område), dvergmisspel, engtjæreblom, fingerstarr, hengeaks, humle, hundekveke, kratffiol, kratthumleblom, lintorskemunn, lodneperikum, lundrapp, myske (til 730 m), piggstarr, sibirbjønnekjeks, skogfaks, svarterteknapp, trollbær, vårerteknapp, vårmarihand.

Verdsetting: Området blir verdsatt til A (svært viktig) på grunn av at det er en velutviklet og artsrik edellauvskog.

Skjøtsel og hensyn

Ingen spesielle ut over å unngå treslagskifte.

Sunddalen: Romfo: Skogan (naturbeitemark)

Lokalitetsnummer:	1563-120
Kartblad:	1420 II Romfo
UTM (EUREF 89):	MQ 9688-9706 4172-4188
Høyde over havet:	170-190 m
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	Naturbeitemark
Prioritet:	B (viktig)
Mulige trusler:	Opphør av beite, gjengroing
Undersøkt/kilder:	31.08.1994, I. Brattbakk (NINA-prosjekt)

Områdebeskrivelse

Generelt: Dette er et beite i kanten mellom dyrkamark og oreskog nordvest for Romfogårdene. Lokaliteten er beitebakker med einer. Stedet er avgrenset på basis av kartposisjoner fra NINA-prosjektet.

Vegetasjon: Frisk fattigeng (G4). Vegetasjonen var preget av gulaks, ryllik og litt engkvein og sølvbunke.

Kulturpåvirkning: Beitet av storfe på undersøkelsestidspunktet.

Artsfunn: Det ble gjort flere interessante funn av planter, særlig marinøkkel og fjellmarinøkkel. Ellers ble det funnet fjelløyentrøst, blåklokke, markjordbær og fjellfiol.

Verdsetting: Området blir verdsatt til B (viktig) på grunn av at det var en naturbeitemark med flere kravfulle arter og trolig potensiale for flere slike arter.

Skjøtsel og hensyn

Det er ønskelig at beitet opprettholdes. Lokaliteten bør ikke gjødsles.

Sunddalen: Ottem (berg/rasmark, edellauvskog, gråor-heggeskog)

Lokalitetsnummer:	1563-122
Kartblad:	1420 II Romfo
UTM (EUREF 89):	NQ 002-023, 392-410
Høyde over havet:	180-850 m
Hovednaturtype:	Skog, rasmark, berg og kantkratt
Naturtype:	Rik edellauvskog, gråor-heggeskog, sørvendt berg og rasmark, kantkratt
Prioritet:	A (svært viktig)
Mulige trusler:	Vernet som naturreservat.
Undersøkt/kilder:	07.08.1974 (Korsmo 1975), 06.06. og 12.08.1979, JIH (Holten 1979a, underlagsmateriale for Holten 1986), Bugge (1993), 16.08.2001, Sigmund Sivertsen, Marthe Gjestland, Thyra Solem (pers. medd. + skriftlig artsliste for sopp), Fylkesmannen i MR (1996a, tilråding til verneplan), 15.09.2003, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Lokaliteten utgjør Ottem naturesservat og ligger i en sør-sørvest-vendt, bratt og ulendt lise ned mot Driva. Lisida er preget av ur, dels grov blokkmark, berghamrer og lauvskog. Det er godt innslag av alm i nedre deler rundt Hesthamran, enkelte trær opp mot en kubukkmeter (1974, Korsmo 1975). Hjortegnag på 0-20% av omkretsen ble observert i 2003. Lenger opp forekommer artsrike berg og rasmarker, og lokaliteten er derfor avgrenset opptil 850 m høyde i samsvar med Holtens registreringer. Lengst øst i lokaliteten ligger en stor gråor-heggeskog i relativt slakt hellende raskjogle med gråorskog mellom gårdene Øvre og Ytre Ottem. Gråorskogen utgjør rundt 25 % av lokaliteten og er trolig en av de største på Nordmøre. Berg/rasmark utgjør rundt 40%, edellauvskog 20% og andre typer resten.

Vegetasjon: Almeskogen under Hesthamran er relativt homogen, med innslag av bjørk, hengebjørk, gråor, hassel, hegg, humle og rogn i tre- og busksjiktet. Feltsjiktet er dominert av høgstauder. Gråor-heggeskogen er uvanlig stor, frodig og artsrik. Feltsjiktet er dominert av høgstauder, med tyrihjelms og storbregnene skogburkne og strutseving som mest framtrepende arter. I feltsjiktet finnes ellers vanlig lerkespore, maigull, fjellfiol og kvitveis.

Kulturpåvirkning: Vedhogst. Beite av storfe var vanlig tidligere. I dag relativt liten kulturpåvirkning utenom tilgrensende områder i nedre kant.

Artsfunn: Det er funnet flere rødlistete sopparter i gråorskogen (Sivertsen m. fl.): jodoformhette *Mycena arcangeliana* (V-sårbar), rustkjuke *Phellinus ferruginosus* (DC-hensynskrevende), *Crepidotus epibryus* (R-sjelden) og skarp orekremle *Russula alnetorum* (R-sjelden). Det er funnet én rødlistet planteart: bruntelg i 1988. Planter i gråorskogen: firblad, fjellfiol, krattfiol, kvitveis, lerkespore, maigull, skogsvinerot, trollbær. Planter i almeskog og berg/rasmark fra Holtens undersøkelser (dels ovenfor avgrenset område): berggrubblom, brunrot, burot, engtjæreblom, fjellarve, fingerstarr, firblad, hengeaks, humle (kraftig, dels langt opp i trærne), kranskonvall, kransmynte, krattfiol, kratthumleblom, krattslirekne, krossved, kvitsoleie, lerkespore (til 910 m), lodnebrege, lodneperikum, lundrapp, maigull, myske (til 860 m), mørkkongsslys, piggstarr (til 880 m), sibirbjønnekjeks, skogfaks, skogsvinerot, småborre, storklokke, svartburkne, taggbregne, trollbær, trollurt, tårnurt, vårerteknapp (til 820 m), vårmarihand (til 960 m), vårskrinneblom. Sopp i almeskog: skrukkeøre, på død ved av alm 2003.

Verdsetting: Området blir verdsatt til A (svært viktig) på grunn av at det inneholder artsrike og interessante rasmarker, velutviklet almeskog, og en meget stor og frodig gråorskog med flere rødlistearter.

Skjøtsel og hensyn

Området er vernet, og verneforskriftene regulerer bruken.

Sunndalen: Hagen (einerbakker)

Lokalitetsnummer:	1563-123
Kartblad:	1420 II Romfo
UTM (EUREF 89):	NQ 023-027 379-383
Høyde over havet:	160-200 m
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	Naturbeitemark
Prioritet:	A (svært viktig)
Mulige trusler:	Ophør av beite
Undersøkt/kilder:	12.09.2001, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Beitete einerbakker er etter hvert blitt et sjelden innslag i kulturlandskapet. Ved Hagen ligger flere slike lokaliteter som er meget rike på planter og beitemarkssopp. To av disse er med i det avgrensede området. Einerbakker nærmere brua ble ikke undersøkt, men har trolig lignende kvaliteter.

Vegetasjon: Einerbakker regnes ikke som egen vegetasjonstype, men klassifiseres etter feltskiktet, som er en blanding mellom frisk fattigeng (G4) og frisk/tørr middels baserik eng (G7).

Kulturpåvirkning: Dette er et gammelt kulturlandskap som er formet av beiting og skogrydding i lang tid.

Artsfunn: Det ble funnet hele 32 arter av beitemarkssopp ved dette ene besøket, noe som er et meget høyt tall. Rødlistete beitemarkssopp: gulbrun narrevokssopp *Camarophyllopsis schulzeri* (DC), fiolett greinkøllesopp *Clavaria zollingeri* (V), *Clavulinopsis cinereoides* (V), *Entoloma atrocoeruleum* (DC), lillagrå rødskivesopp *Entoloma griseocyanum* (DC), vrangtunge *Geoglossum atropurpureum* (DC), gulfotvokssopp *Hygrocybe flavipes* (DC), rødneende lutvokssopp *Hygrocybe ingrata* (V), skifervokssopp *Hygrocybe lacmus* (DC), svartdugget vokssopp *Hygrocybe phaeococcinea* (DC), mørkskjellet vokssopp *Hygrocybe turunda* (DC). Andre interessante arter var dvergmelsopp *Clitopilus scyphoides*, gyllenfagerhatt *Calocybe fallax* og skarlagenvokssopp *Hygrocybe punicea*. Planter: gjeldkarve, aurikkelsveve, blåklokke, fjelløyentrøst, blåkoll, kattedot, engfiol, markjordbær, småbergknapp, hårsveve, fjellarve, småsmelle, sauesvingel, lintorskemunn, bråtestarr, tiriltunge, karve, jonsokkoll, kvitmaure.

Verdsetting: Området blir verdsatt til A (svært viktig) på grunn av et stort antall rødlistearter, dels i høyere kategori, særpregete einerbakker (sjelden kulturmarkstype) og en artsrik tørreng-vegetasjon.

Skjøtsel og hensyn

Det er sterkt ønskelig med fortsatt beiting. Det kan være aktuelt med litt tynning i eineren. Lokaliteten bør ikke gjødsles.

Sunndalen: Hagen (berg/rasmark, edellauskog)

Lokalitetsnummer:	1563-124
Kartblad:	1420 II Romfo
UTM (EUREF 89):	NQ 023-029, 380-386
Høyde over havet:	200-400 m

Hovednaturtype: Skog, kantkratt, berg og rasmark
Naturtype: Rik edellauvskog, sørvendt berg og rasmark, kantkratt
Prioritet: B (viktig)
Mulige trusler: Ingen spesielle (treslagskifte)
Undersøkt/kilder: 06.09.1978, JIH (underlagsmateriale for Holten 1986)

Områdebeskrivelse

Generelt: Artsrike berg og rasmarker, og alm-/hasselskog med hengebjørk. Stein- og snøras setter preg på vegetasjonen. Lokaliteten er nokså grovt og skjønsmessig avgrenset på basis av Holtens gangrute (inntegnet på kart 1:50 000).

Vegetasjon: Alm-/hasselskog med hengebjørk, sørvendte rasmarker.

Kulturpåvirkning: Liten.

Artsfunn: Planter: bakkemynte, dvergmispel, krattfiol, lodneperikum, myske, piggstarr, sibirbjønnekjeks, svarterteknapp. Dessuten ble det funnet noe som ble bestemt til bakkeminneblom, en meget sjelden art i fylket. Den store grasarten skogfaks på sine østligste forekomster i fylket (innergrense ved Vollan).

Verdsetting: Området blir verdsatt til B (viktig) på grunn av middels artsrik berg/rasmark og edellauvskog.

Skjøtsel og hensyn

Ingen spesielle ut over å unngå treslagskifte.

Sunndalen: Bjørbekk (flommarkskog)

Lokalitetsnummer: 1563-125
Kartblad: 1420 II Romfo
UTM (EUREF 89): NQ 027-031, 372-377
Høyde over havet: 160 m
Hovednaturtype: Skog
Naturtype: Gråor-heggeskog
Prioritet: C (lokalt viktig)
Mulige trusler: Fysiske inngrep
Undersøkt/kilder: 24.08.1993, JBJ (NINA-prosjektet "Montane biodiversity")

Områdebeskrivelse

Generelt: Lokaliteten består av flommarkskog på begge sider av Driva ved Bjørbekk bru. Det ble utført 3 ruteanalyser av vegetasjonen på SV-sida av elva, 2 nord og 1 sør for brua.

Vegetasjon: Gråor-heggeskog (C3a), viersumpskog (E3b).

Kulturpåvirkning: Riksvegbru krysser lokaliteten, ellers liten påvirkning. grenser til dyrka mark.

Artsfunn: Det ble funnet mange høgstaudearter, bl. a. springfrø, fjellsnelle, trollbær, turt, trollurt, lundrapp, hundekveke, kransmynte og storklokke.

Verdsetting: Området blir verdsatt til C (lokalt viktig) på grunn av at det er en mindre og typisk gråor-heggeskog på flommark langs Driva.

Skjøtsel og hensyn

Det er ønskelig å unngå fysiske inngrep.

Sunndalen: Gravem (naturbeitemark)

Lokalitetsnummer: 1563-126
Kartblad: 1420 II Romfo
UTM (EUREF 89): NQ 0423-0438, 3667-3680
Høyde over havet: 190-220 m
Hovednaturtype: Kulturlandskap
Naturtype: Kalkrike enger
Prioritet: B (viktig)
Mulige trusler: Opphør av beite, gjengroing
Undersøkt/kilder: 30.08.1994, JIH & JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Dette er et beite i kanten mellom dyrkamark og oreskog ved Oppistu på Gravem. Lokaliteten ligger i en relativt smal stripe med kalkholdige, kambrosiluriske bergarter som her går tvers over Sunndalen. Beitet har

både fuktige og tørre parti, og noen deler har tørrengpreg. Lokaliteten kunne også vært klassifisert som naturbeitemark (det er overlapp mellom disse typene).

Vegetasjon: Trolig mest å betegne som dunhavreeng (G7b).

Kulturpåvirkning: Beites av storfe, i senere år skotsk høylandsfe.

Artsfunn: Det ble gjort flere interessante funn av beitemarkssopp (11 arter). Rødlistearter: lillagrå rødskivesopp *Entoloma griseocyaneum* (DC), fiolett rødskivesopp *Entoloma mougeotii* (R) og *Entoloma velenovskyi* (DC). Sistnevnte var første funn Norge (kontrollert av prof. M. Noordeloos, Leiden, Nederland). Det var uvanlig store mengder av rødskivesopp på lokaliteten, særlig av mørktannet rødskivesopp *Entoloma serrulatum*. Dette skyldes at jordsmonnet er kalkholdig. Det ble funnet 47 plantearter, herav 15 naturengplanter og 3 seterplanter. Av disse kan nevnes dunhavre, dunkjempe, gjeldkarve, hårsveve, kattedot, kvitmaure, marinøkkel, setermjelt og sølvmyre.

Verdsetting: Området blir verdsatt til B (viktig) på grunn av at det er en velutviklet naturbeitemark med noen kalkkrevende arter og noen rødlistearter i lavere kategori. Bedre undersøkelser kan gi grunnlag for å sette verdien høyere.

Skjøtsel og hensyn

Det er sterkt ønskelig at beitet opprettholdes. Man bør prøve å unngå for mye tråkkskader. Lokaliteten bør ikke gjødsles.

Sunndal: Gravem: Tøftflønet (flommark)

Lokalitetsnummer:	1563-127
Kartblad:	1420 II Romfo
UTM (EUREF 89):	NQ 027-031, 372-377
Høyde over havet:	160 m
Hovednaturtype:	Skog, ferskvann/våtmark
Naturtype:	Gråor-heggeskog, større elveører
Prioritet:	B (viktig)
Mulige trusler:	Fysiske inngrep
Undersøkt/kilder:	24.08.1993, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Lokaliteten består av flommarkskog ved Hjelle og grusører sørøst for skytebanen på Gravem.

Vegetasjon: Gråor-heggeskog (C3a), viersumpskog (E3b), elveør og elveørkratt med klåved (Q1, Q2, Q3, sistnevnte er en truet vegetasjonstype).

Kulturpåvirkning: Liten påvirkning.

Artsfunn: Gråorskogen ved Hjelle er ikke dårlig undersøkt, ørene på Gravemsida har bl. a. bra bestander av klåved, trolig også fjellvalmuer og aurskrinneblom og andre arter som er typiske for grusørene i dalen (dårlig undersøkt).

Verdsetting: Området blir verdsatt til B (viktig) på grunn av at det er et av de mer varierte flommarksområdene langs Driva, og med gode bestander av klåved.

Skjøtsel og hensyn

Det er ønskelig å unngå fysiske inngrep.

Gjøra: Mardøla-Saudalen (kalkskog m.m.)

Lokalitetsnummer:	1563-128
Kartblad:	1420 II Romfo
UTM (EUREF 89):	NQ 028-038, 355-366
Høyde over havet:	200-800 m
Hovednaturtype:	Skog
Naturtype:	Kalkskog, rik edellauvskog, gråor-heggeskog, sørvendt berg og rasmark
Prioritet:	A (svært viktig)
Mulige trusler:	Ingen kjente (treslagskifte)
Undersøkt/kilder:	07.08. og 09.08.1975, JIH (Holten 1977)

Områdebeskrivelse

Generelt: Nordøstvendt li ved Gjøra, mellom Hjelle og Hjellmo. Trass i eksposisjonen har området varmekjær vegetasjon og flora, trolig pga. trangt dalføre og kort avstand til den sterkt soleksponerte lia på nordøstsida av

dalen. Området har berggrunn tilhørende Trondheimsfeltet, med dels lettforvitrelige bergartstyper og basekrevende vegetasjon. Avgrensinga er grov og gjort på grunnlag av prikkart for planter og vegetasjonskart (Holten 1977). Gråorskog er bare tatt med i det området ovenfor Hjelle der rødlistearten dalviol ble funnet (eneste funn i fylket).

Vegetasjon: Variert vegetasjon med gråor-heggeskog i nedre deler (ca. 5%), spredt edellauvskog med alm og hassel litt ovenfor og sørover til Saudalen (ca. 10%), kalkskog av ulike utforminger (ca. 80%, mest bjørkeskog) i mosaikk med basekrevende berg/rasmarksvegetasjon og innslag av rik fjellvegetasjon (Saudalen). Området er vegetasjonskartlagt og floristisk kartlagt av Holten (1977).

Kulturpåvirkning: Tidligere utmarksslått og beiting. Vedhogst, særlig i nedre deler.

Artsfunn: Meget artsrikt område (Holten 1977). Mest interessant er det eneste funnet i fylket av rødlistearten dalviol i rik, noe beitet gråorskog ved Hjelle. Ved Hjelle er det videre funnet: alm, brudespore, brunrot, dvergmispel, engtjæreblom, firblad, fjellfiol, fjell-lok, fjelltistel, flekkmure, furuvintergrønn, grønnkurle, gullstjerne, gulstarr, hassel, humle, korsknapp, kranskonvall, kransmynte, krattfiol, kvitsoleie, lerkespore, lodneperikum, myske, piggstarr, skogsvinerot, springfrø, storklokke, storrap, strutseving, sumphaukeskjegg, svarttopp, sølvmore, taggbregne, trollbær, tysbast, tårnurt, lodden vaniljerot, vårerteknapp, vårmarihand. I Saudalen er det mange kalkkrevende fjellplanter, og rasmarksarter i kombinasjon med varmekrevende arter: berggull, bergskrinneblom, bergstarr, brudespore, dubbestarr, dvergmispel, engtjæreblom, fjellnøkleblom, fjellodnebregne, fjellok, fjellnøkleblom, fjellrundbelg, flekkmure, grønnburkne, grønnkurle, gullmyrklegg, gulmjelt, hassel, hårstarr, kransmynte, krattfiol, kvitsoleie, lodneperikum, myske, norsk malurt, piggstarr, rynkevier, skavgras, skåresildre, sotstarr, svartstarr, svarttopp, taggbregne, vårerteknapp.

Verdsetting: Området blir verdsatt til A (svært viktig) på grunn av velutviklede utforminger av edellauvskog, innslag av kalkskog og kalkrike områder i fjellet, dessuten minst én rødlisteart og mange regionalt sjeldne og truede arter.

Skjøtsel og hensyn

Verdiene i kalkskog er knyttet til det kalkrike jordsmonnet i samspill med treslagene som vokser der. Det er stort potensiale for kalkkrevende sopparter som er knyttet til bestemte treslag. Man bør derfor unngå treslagskifte. Rødlistearten dalviol er avhengig av frodig gråorskog på kalkgrunn.

Gjøra: Gjørahaugen (berg/rasmark, edellauvskog, kalkskog)

Lokalitetsnummer:	1563-129
Kartblad:	1420 II Romfo
UTM (EUREF 89):	NQ 04-05, 35-36
Høyde over havet:	180-1180 m
Hovednaturtype:	Skog, berg, rasmark og kantkratt, myr, fjell
Naturtype:	Kalkskog (ca. 50%), rik edellauvskog (ca. 10%), gammel lauvskog (ca. 5%), sørvendt berg og rasmark (ca. 15%), kantkratt (5%), kalkrike områder i fjellet (ca. 15%), kilde og kildebekk (<1%)
Prioritet:	A (svært viktig)
Mulige trusler:	Ingen kjente (naturreservat)
Undersøkt/kilder:	26.07.1892, Ove Dahl, 05.07.1934, Jens Holmboe & Johannes Lid, Holten (1977), Bjørndalen & Brandrud (1989a, kalkfurusog), Oddvar Hanssen (1985 og pers. medd., insekter) (Aagaard m. fl. 1997), 04.08.1994, JIH & JBJ (Ekretind, NINA-prosjekt), 12.09.2001, JBJ (sopp)

Områdebeskrivelse

Generelt: Svært variert natur og vegetasjon på et avgrenset område. Mange ulike vegetasjonsregioner og floraelementer er representert. Lokaliteten er vurdert som en av de mest artsrike på Nordmøre når det gjelder planter. Vernet som barskogreservat. Grenser til Innerdalen landskapsvernområde. Reservatet er målt opp og koordinatfestet. Avgrensinga følger reservatgrensene.

Vegetasjon: Vegetasjonstypene er grundig beskrevet med vegetasjonskart av Holten (1977). I de sørvendte og varme berga ved Gjøra finnes en sterk konsentrasjon av varmekjære vegetasjonstyper som almeskog og kalkfurusog. Det finnes kalkskog dels med furu, dels med bjørk og dels med gråor (ca. 50%), rik edellauvskog med alm og hassel (ca. 10%), gammel lauvskog med grov osp og noe dødved (ca. 5%), sørvendt berg og rasmark (ca. 15%) og kantkratt (5%) med uvanlig stor artsrikdom, kalkrike områder i fjellet ovenfor skoggrensa opp mot Ekretind (ca. 15%), samt innslag av kilde og kildebekk på meget små arealer (<1%)

Kulturpåvirkning: Hogst i nedre deler, beiting, særlig over skoggrensa og i grasrike rasmarker i dalsida. Tidligere utstrakt lauving med opptil flere tusen kjerv på de største gårdene (Trond L. Gravem sen. pers. medd.). Det er uvisst hvordan beitetrykket er i skrivende stund. Generelt avtar utmarksbeitet i området.

Artsfunn: I ospeholtet nordvest for veioverbygga er det funnet flere rødlistete billearter, dels tilknyttet gammel lauvskog (Oddvar Hanssen pers. medd): ospebarkbukk *Saperda perforata* (DC) (norsk nordgrense), snyltevepsbukk *Necydalis major* (DC), *Ptiliolum caledonicum* (DC)(jf Sörensson & Kvamme 1995), *Mycetophagus fulvicollis* (DC), *Mycetoporus eppelsheimianus* (DC)(jf Ødegaard & Ligaard 2000) (norsk nordgrense). Den rødlistete mnemosyne-sommerfuglen forekommer innenfor reservatet (Aagaard et al. 1997), det samme gjelder stor bloddråpesvermer *Zygaena lonicerae* (OH). Ikke rødlistet billeart (trebukk) med norsk nordgrense: *Lamia textor*. Andre interessante billearter, de første 6 i kjuker: *Bolithophagus reticulatus*, *Abdera flexuosa*, *Orchesia micans*, *O. minor*, *Hallomenus binotatus* og *Tetratoma ancora*, ellers *Ptilinus fuscus*, *Spondylis buprestoides*, *Acanthoceres clavipes* og *Ceuthorrhynchus viridanus* (Hanssen 1985). Høsten 2001 ble følgende rødlistete sopparter påvist ovenfor veioverbygga (JBJ, dels tilknyttet kalkfuruskog): furufåresopp *Albatrellus subrubescens* (DC), kopperrød slørsopp *Cortinarius orichalceus* (DC), blek svovelriske *Lactarius resimus* (R) og svartvit sølvpig *Phellodon melaleucus* (DC). Skorpelaven vanlig sotbeger *Cyphelium tigillare* er funnet på furu (GGa). Meget artsrikt planteområde med mange sjeldenheter (gjelder hele reservatet opp til Ekretind): alm, aurskrinneblom, bakkemynte, bekkekarse, berggull, bergmynte, bergskrinneblom, bergstarr, blåmjelt, brudespore, brunrot, dunkjempe, dvergmispel, engtjæreblom, fagerknoppurt, filtkongsløys, firblad, fjellfiol, fjellkveke, fjellnøkleblom, fjellodnebregne, fjellrundbelg, fjelltistel, flekkmure, furuvintergrønn, gjeldkarve, grønnburkne, grønnkurle, gulstarr, hassel, hengepiggfrø, humle, hårstarr, kalktelg, kanelrose, kastanjesiv, klengemaure, korsknapp, kranskonvall, kransmynte, krattfiol, krattslirekne, krossved, kvitsoleie, lakrismjelt, legesteinfrø (eneste lokalitet i kommunen, eneste i fylket utenom Norddal/Stranda), lerkespore, lodneperikum, murburkne, myske, mørkkongsløys, olavsstake, piggstarr, prikkperikum, reinrose, rynkevier, rødflangre, sandfiol, sandløvetenner, sibirbjønnekjeks, skavgras, skogflatbelg, skogsvinerot, skåresildre, snømare, snøsildre, snøsøte, spisslønn (trolig forvillet), storklokke, stortveblad, svarterteknapp, svartstarr, svarttopp, sølvmare, taggbregne, trollbær, tysbast, tårnurt, vårerteknapp, vårmarihand, vårpengeurt, vårskrinneblom. Blant disse er det flere i høye kategorier i oversikta over sjeldne og truede plantearter i fylket (Gaarder & Jordal 2003), bl. a. sjeldenheter som legesteinfrø, kalkklok og fagerknoppurt. R. Nordhagen har samlet rødkjeks og skogkløver på Gjøra, men lokaliseringa er usikker (herbariemateriale). Videre er det funnet hekkende grønnspett og sett kvitryggspett i hekketida.

Verdsetting: Området blir verdsatt til A (svært viktig) på grunn av velutviklete og meget artsrike utforminger av kalkskog, sørvendt berg og rasmark, kantkratt, edellauvskog, gammel lauvskog og kalkrike områder i fjellet, dessuten mange rødlistearter og et større antall regionalt sjeldne og truede arter. I tillegg har lokaliteten stort potensiale for flere arter av sjeldne insekter og sopp. Variasjonen innen området er uvanlig stor.

Skjøtsel og hensyn

Området er vernet etter naturvernlova. Trolig vil de fleste naturverdiene ivaretas uten skjøtsel, men skjøtelsesplan bør vurderes. Mnemosynesommerfuglen er fredet, og må ikke fanges.

Gjøra: Småvollan (berg/rasmark, edellauvskog)

Lokalitetsnummer:	1563-071
Kartblad:	1420 II Romfo
UTM (EUREF 89):	NQ 0694-0784 3798-3887
Høyde over havet:	220-770 m
Hovednaturtype:	Skog, rasmark, berg og kantkratt
Naturtype:	Rik edellauvskog, sørvendt berg og rasmark, kantkratt
Prioritet:	A (svært viktig)
Mulige trusler:	Vernet som edellauvskogsreservat
Undersøkt/kilder:	Hagen (1973), Marker (1977), Korsmo (1975), Holten & Wilmann (1995), Bugge (1993), Holten & Brevik (1998)

Områdebeskrivelse

Generelt: Sør- og sørvestvendt, bratt almeskog med gråor-heggeskog i fuktige parti og med innslag av tørrengvegetasjon og rasmarker. Trolig boreonemoral vegetasjonssone i nedre del, sørboreal og mellomboreal i øvre deler. Blokkrik rasmark med glimmerskifer i berggrunnen. Området er vernet som reservat. Reservatet fortsetter inn i Oppdal kommune.

Vegetasjon: Alm dominerer med innslag av hassel, bjørk, gråor, rogn, og noe hegg.

Kulturpåvirkning: Det er plantet litt gran. Lokaliteten grenser til vei i nedkant og til kraftlinje i sørøstenden.

Artsfunn: Plantearter (jf liste med 140 karplanter hos Holten & Brevik 1998): bakkestjerne, bakkesøte, bergfrue, bergmynte, bergørkvein, brunrot, burot, dunhavre, dvergmispel, engnellik, engtjæreblom, filtkongsslys, firblad, gulsildre, hestehavre, humle, hundekveke, kanelrose, karve, kransmynte, krattfiol, kratthumleblom, krattslirekne, lakrismjelt, lerkespore, lodnebregne, lodneperikum, lundrapp, maigull, myske, mørkkongsslys, olavsskjegg, piggstarr, skogfaks (innergrense), skogflatbelg, skogsvinerot, skogvikke, småbergknapp, storklokke, svartburkne, sølvmure, trollbær, trollurt, tyrihjel, tysbast, tårnurt, vårerteknapp, vårpengurt. En sjelden trebukk, *Homocherus hispidulus*, er påvist (O. Hanssen pers. medd.).

Verdsetting: Området blir verdsatt til A (svært viktig) på grunn av at det er en velutviklet og artsrik edellauvskog og sørvendt rasmarek.

Skjøtsel og hensyn

Området er foreslått vernet, og bør ikke utsettes for inngrep fram til dette skjer. I forbindelse med skjøtselsplan bør det undersøkes hvorvidt kulturpåvirkning (beiting m.m.) har formet lokalitetens nåværende tilstand. Gran bør etter hvert fjernes, og må ikke få spre seg.

Gjøra: Vollalia (berg/rasmarek, edellauvskog, kalkfuruskog)

Lokalitetsnummer:	1563-106
Kartblad:	1420 II Romfo
UTM (EUREF 89):	MQ 054-062, 364-377
Høyde over havet:	220-ca. 560 m
Hovednaturtype:	Skog, kantkratt, berg og rasmarek
Naturtype:	Edellauvskog, kalkskog, sørvendt berg og rasmarek, kantkratt, bjørkeskog med høgstaude
Prioritet:	A (svært viktig)
Mulige trusler:	Treslagskifte, spredning av gran
Undersøkt/kilder:	18.06.1939, Johs. Haugen, 11.08.1979, JIH (underlagsmateriale for Holten 1986), Holten (1977, 1979a), Oddvar Hanssen pers. medd. (Aagaard m. fl. 1997), 02.08.1993 og 29.08.1994, JIH, JBJ, 15.09.2003, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Meget artsrik skogli i mosaikk med rasmarek og enkelte granplantefelt.

Vegetasjon: Meget variert med bergflater, rasmarek, kalkfuruskog, høgstaudebjørkeskog m.m.

Kulturpåvirkning: Veg i nedkant, innslag av planta gran, hogst, beiting.

Artsfunn: Rødlistete sopparter tilknyttet kalkfuruskog: kobberslørsopp *Cortinarius cupreorufus*, søvlslørsopp *Cortinarius urbicus* (1. funn i fylket) og svovelslørsopp *Cortinarius sulfurinus*. Andre sopparter: galleslørsopp *C. infractus*, lærslørsopp *C. balteatus*, fibret slørsopp *C. glaucopus*, kuslsørsopp *C. bovinus*, eikeslørsopp *C. balteatocumatilis* (alle bestemt av T. E. Brandrud), og ruterørsopp. God bestand av den rødlista mnemosynesommerfuglen (V=sårbar), videre den rødlista billearten *Mycetophagus fulvicollis* (Oddvar Hanssen pers. medd.). I lågurfuruskogen er det funnet en annen rødlista billeart: *Choragus horni* (DC). Flere interessante insekter, bl. a. østlandsk gullvinge *Heodes virgaureae*, alvesmyger *Pyrgus alveus*, nordgrense for billearten *Lebia crux-minor* (O. Hanssen pers. medd.), tegeartene *Criocoris quadrimaculatus* (eneste funn utenom Østlandet, nordgrense, Ødegaard 1998) og *Aneurys avenius* (nordgrense, Ødegaard 1998). Planter (Holten 1977 m.m.): alm, bakkemynte, bergmynte (til 710 m), bergskrinneblom, dunkjempe (til 490 m), dvergmispel, engnellik (til 460 m), engtjæreblom, fingerstarr, firblad, fjellfiol, fjellflokk (NQ 067 381, 360 m), hassel, kanelrose, kranskonvall, kransmynte, krattfiol, kvitsoleie, lakrismjelt (til 460 m), lodneperikum, mørkkongsslys, piggstarr (til 740 m), sibirbjønnekjeks, skogfaks, skogflatbelg, skogsvinerot, storklokke, strutseving, sumphaukeskjegg, sølvmure, taggbregne, trollbær, tysbast, vaniljerot, villøk, vårerteknapp, vårskrinneblom. *Verdsetting:* Området blir verdsatt til A (svært viktig) på grunn av at det er en meget artsrik og variert lokalitet med rik edellauvskog, kalkskog, sørvendt berg og rasmarek, og kantkratt, og flere rødlistearter og arter med nordgrense.

Skjøtsel og hensyn

Mnemosynesommerfuglen er fredet, og må ikke fanges. Man bør unngå ytterligere treslagskifte. Grana bør etter avvirkning erstattes av furu eller annen stedegen skog.

Gjøra: Gråura: Trettvoll (kalkfuruskog)

Lokalitetsnummer: 1563-070

Kartblad:	1420 II Romfo
UTM (EUREF 89):	NQ 076-087, 379-383
Høyde over havet:	240-340 m
Hovednaturtype:	Skog, kantkratt, berg og rasmark
Naturtype:	Kalkskog, sørvendt berg og rasmark, kantkratt
Prioritet:	B (viktig)
Mulige trusler:	Treslagskifte, flatehogst
Undersøkt/kilder:	21.06.1993, Kåre Lye, 10.05.1994, GGa, 23.08., 26.09. og 17.10.2001, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Furudominert skog med innslag av hengebjørk, hassel, hegg og osp på øversida av riksveien mellom Liahjellbrua og fylkesgrensa.

Vegetasjon: Raspåvirket lågurtfuruskog med hengebjørk, innslag av ulike utforminger av bjørkeskog og svakt utviklet edellauvskog (hassel), noe sørvendte åpne berg og litt kantkratt.

Kulturpåvirkning: Riksveg i nedkant, noe hogst, kraftlinje. Gammel ferdselsveg gjennom Gråura passerer gjennom lokaliteten.

Artsfunn: Rødlista sopparter: bitter traktmusserong *Leucopaxillus gentianeus* (V, ny for fylket, nordgrense, meget sjelden art, bestemt av Gro Gulden), furufåresopp *Albatrellus subrubescens* (DC) og navlevæpnerhatt *Rhodocybe hirneola* (R). Skorpelav som er kandidat til rødlista: rustdoggnål *Sclerophora coniophaea* (GGa 10.05.1994). Interessante sopparter (de fleste tilknyttet furu): franksbrødsopp *Albatrellus confluens*, rødbrun steinsopp *Boletus pinophilus*, knippesøtpigg *Bankera violascens* (det. E.W. Hanssen), teglrød kragemusserong *Tricholoma focale*, ringløs smørsopp *Suillus granulatus*, skarp rustbrunpigg *Hydnellum peckii*, *Sarcodon squamosus*, rosaskrubb *Leccinum percandidum*, beltesølvpigg *Phellodon tomentosus*, brungul musserong *Tricholoma sejunctum*, fibret slørsopp *Cortinarius glaucopus*, kvartsittslørsopp *C. quarcticus*, *C. casimiri*, rosastilket trevlesopp *Inocybe nitidiuscula*, og mørknende korallsopp *Ramaria testaceoflava* (de 5 siste bestemt av T. E. Brandrud). Planter: bergmynte, bergørkvein, breiflangre, bringebær, engsmelle, engtjæreblom, fingerstarr, fuglestarr, furuvintergrønn, hengeaks, hundekveke, kranskonvall, kvitmaure, liljekonvall, lundrapp, rødknapp, skogfiol, skogvikke, tysbast, vårerteknapp, mange ubestemte svever. Ellers sannsynlig kobberslørsopp (*Cortinarius cupreorufus*, rødlisteart, ikke sikkert bestemt).

Verdsetting: Området blir verdsatt til B (viktig) på grunn av at det er lågurtfuruskog og hasselskog med innslag av rødlistearter i lavere kategori.

Skjøtsel og hensyn

Man bør unngå treslagskifte og større hogstflater.

Gjøra: Grensen (gammel lauvskog)

Lokalitetsnummer:	1563-062
Kartblad:	1420 II Romfo
UTM (EUREF 89):	NQ 0838-1017, 3789-3848
Høyde over havet:	220-500 m
Hovednaturtype:	Skog
Naturtype:	Gammel lauvskog
Prioritet:	A (svært viktig)
Mulige trusler:	Skogsdrift
Undersøkt/kilder:	20.11.1993, 10.05.1994, 28.05.1995, 01.05.1996, 12.12.1998 (GGa), 25.08.1999 (GGa, Ø. Røsok), 04.11.2000 (Tommy Prestø, Lars Söderström, Kristian Hassel, Finn Oldervik, GGa, JBJ), jfr. Gaarder & Jordal (2001 – rødlistefunn i MR)

Områdebeskrivelse

Generelt: Lokaliteten består av gammel skog i og ved Drivas elvekløft mellom Grensen og fylkesgrensa.

Beskrivelse av området er mottatt av G. Gaarder, og suppleres her. Lokaliteten strekker seg videre oppover i dalføret i Oppdal kommune, men her er beskrivelsen basert på miljøer og kvaliteteter innenfor Sunndal, så sant ikke annet er spesifisert (det meste av arealet ligger innenfor Oppdal, men noen av de biologisk sett mest interessante arealene ligger i Sunndal). Lokaliteten er dominert av lauvskog, spesielt dunbjørk og osp, men også litt rogn, selje og hegg. Det er i tillegg lokalt noe furu, og i ytre deler av området (mot stien i sørkant og mot Grensen i vest) er det også plantet litt gran. Lokaliteten består av en ganske bratt nordvendt li i en stor elvekløft. Det er en veksling mellom hyller og bergvegger nedover lia. Lokaliteten er avgrenset etter manuskart 1:50 000 mottatt fra G. Gaarder.

Vegetasjon: Vegetasjonstypene er ufullstendig undersøkt, men både fattige og rike typer forekommer. Det er en del høgstaudevegetasjon, samt litt blåbærskog og fattigere lyngdominert skog. Fragmenter av sumpskog forekommer også.

Kulturpåvirkning: Det er ingen nyere inngrep av betydning utenom granplantingene. Bortsett fra noen gamle furustubber kan hogstspor ikke registreres innenfor det meste av området. Til dels store mengder dødt trevirke, også av grove, mørke læger, vitner om lav påvirkning over lang tid med urskogsnære forhold. Sannsynligvis har det likevel vært litt vedhogst innenfor deler av området.

Artsfunn: Karplantefloraen er mangelfullt kjent, men er trolig ikke spesielt rik. Det er likevel gjort funn av den regionalt sjeldne, østlige arten storrap. Av moser har området en av landets rikeste kjente forekomster av rødlistearten råteflik *Lophozia ascendens*. De eneste kjente forekomstene av myrfjær *Helodium blandowii* og skjørsigd *Dicranum fragilifolium* i Møre og Romsdal ligger innenfor lokaliteten. Lavfloraen omfatter et stort antall sjeldne og kravfulle arter, og lokaliteten er en de mest interessante i Møre og Romsdal og klar nasjonal og dels internasjonal verdi for denne organismegruppa. Spesielt av knappenålslav er det et stort mangfold med forekomst av internasjonalt sjeldne arter som huldrenål *Chaenotheca cinerea*, praktdoggnål *Sclerophora amabilis* og *Chaenotheca hispidula*, gode bestander av kravfulle arter som rustdoggnål *Sclerophora coniophaea* og hvithodenål *Cybebe gracilentia*, samt funn av gråsobeger *Cyphelium inquinans*, kystdoggnål *Sclerophora peronella*, *Phaeocalicium populneum* og flere mer vanlige arter. I tillegg forekommer rødlistede bladlav som ulvelav *Letharia vulpina* og småragg *Ramalina dilacerata* (eneste lokalitet i fylket) sparsomt, den regionalt sjeldne og kravfulle skorpeglye (*Collema occultatum* var. *populinum*, eneste lokalitet i fylket) og andre noe mer utbredte arter som olivenlav *Fuscopannaria mediterranea*, sølvnever *Lobaria amplissima*, skrukkelav *Platismatia norvegica* og kort trolskjegg *Bryoria bicolor*. I tillegg kommer bl.a. den sjeldne skorpelaven *Schismatomma pericleum*. Også av vedboende sopp er det funnet flere regionalt og dels nasjonalt sjeldne og rødlistede arter på ospelæger. Dette omfatter bl.a. *Protomeriulus caryae* (R=sjelden, første funn i Norge), ospekjuka *Ceriporiopsis aneirina*, glasskjuka *Physisporinus vitreus*, vedalgekølle *Multiclavula mucida* og korallpiggsopp *Hericium coralloides*. Rett over kommunegrensa til Oppdal er den akutt truede *Ceriporiopsis pannocincta* funnet.

Verdsetting: Elvekløfta som Driva har skapt mellom Lønset og Gjøre representerer en av de største og mest velutviklede av denne typen på Vestlandet. Sammen med tilliggende skog innenfor Oppdal kommune er den avgrensede lokaliteten en av de mest interessante gamle lauvskogene som er dokumentert i Norge, med et usedvanlig høyt innslag av sjeldne og rødlistede lav, moser og sopp. Lokaliteten har ut fra dette klar nasjonal og dels internasjonal interesse og gis her verdi A (svært viktig).

Skjøtsel og hensyn

Hogst av lauvtrær bør generelt unngås. Det er også klart uheldig med hogst av furu. Derimot er det viktig å fjerne innplantet og naturalisert gran før denne sprer seg ytterligere.

Gjøre: Langbakksetra (naturbeitemark)

Lokalitetsnummer:	1563-072
Kartblad:	1420 II Romfo
UTM (EUREF 89):	NQ 0622-0637, 3886-3895
Høyde over havet:	780-820 m
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	Naturbeitemark
Prioritet:	A (svært viktig)
Mulige trusler:	Opphør av beite, gjengroing
Undersøkt/kilder:	05.08.1994, JBJ & JIH (Jordal & Gaarder 1995)

Områdebeskrivelse

Generelt: Langbakksetra har en relativt stor setervoll 800 m o. h. som heller mot sørøst.

Vegetasjon: Vollen har vekslende fuktighetsforhold og er gras- og urtedominert (dels sølvbunkeeng og frisk fattigeng). I de tørreste partiene er det innslag av tørrbakkesamfunn, først og fremst dunhavreng (G7b), som er en truet naturtype (Fremstad & Moen 2001).

Kulturpåvirkning: Ellers var graset nokså høyt og tydeleg lite utnyttet av sau i 1994.

Artsfunn: Rødlisteart: den vakre, rød blomstra randsveve *Hieracium blyttianum* (sammen med Vollansetra de eneste lokalitetene i fylket). Av beitemarkssopp er det bare funnet brunfnokket vokssopp *Hygrocybe helobia*. Det ble funnet 67 plantearter. Av disse var det hele 20 naturengplanter og 3 seterplanter. Av disse kan nevnes bakkesøte, dunhavre, fjellfiol, gjeldkarve, jonsokkoll, karve, marinøkkel, prestekrage, raudknapp, snøsøte og vill-løk.

Verdsetting: Området blir verdsatt til A (svært viktig) på grunn av at det er en generelt artsrik naturbeitemark med et høyt antall naturengplanter og en rødlistart i høyere kategori (sårbar).

Skjøtsel og hensyn

Det er sterkt ønskelig med fortsatt beiting, helst høyere beitetrykk, og rydding av lauvoppslag etter hvert som det blir nødvendig. Lokaliteten bør ikke gjødsles.

Gjøra: Vollansetra (naturbeitemark)

Lokalitetsnummer:	1563-73
Kartblad:	1420 II Romfo
UTM (EUREF 89):	MQ 0638-0648, 3866-3877
Høyde over havet:	740-770 m
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	Naturbeitemark
Prioritet:	A (svært viktig)
Mulige trusler:	Opphør av beite, gjengroing
Undersøkt/kilder:	01.08.1994, JIH & JBJ (Jordal & Gaarder 1995).

Områdebeskrivelse

Generelt: Vollansetra ligger 760 meter over havet i en østvendt skråning. Setra fungerer som turisthytte for Kristiansund og Nordmøre Turistforening.

Vegetasjon: Vollen har vekslende fuktighetsforhold og er gras- og urtedominert. Enkelte partier har noe blåbærlyng og firkantperikum, et tegn på begynnende gjengroing.

Kulturpåvirkning: Området ble i 1994 beitet av sau, og beitetrykket var flekkvis ganske bra. Situasjonen i dag er ukjent.

Artsfunn: Det ble funnet 56 plantearter. Blant disse var det 14 naturengarter og 4 seterarter. Rødlistart: ranksveve *Hieracium blyttianum* (sammen med Langbakksetra de eneste lokalitetene i fylket), ble funnet både på 1890-tallet av Ove Dahl (Omang 1935), og i 1994 (Jordal & Gaarder 1995). Også svenskesveve *Hieracium suecicum* er kjent fra lokaliteten (Omang 1935). Det kan videre nevnes fjellmarinøkkel, gjeldkarve, marinøkkel og prestekrage. Det ble funnet bare 6 arter av beitemarkssopp, trolig på grunn av tørkeperioder i forkant.

Verdsetting: Området blir verdsatt til A (svært viktig) på grunn av at det er en generelt artsrik naturbeitemark med et høyt antall naturengplanter og en rødlistart i høyere kategori (sårbar).

Skjøtsel og hensyn

Det er sterkt ønskelig med fortsatt beiting, helst høyere beitetrykk, og rydding av lauvoppslag etter hvert som det blir nødvendig. Kristiansund og Nordmøre Turistforening er en mulig samarbeidspartner her. Lokaliteten bør ikke gjødsles eller utsettes for større fysiske inngrep.

Gjøra: Volladalen: ved Erga V for Vollasetra (rik fjellvegetasjon)

Lokalitetsnummer:	1563-074
Kartblad:	1420 II Romfo
UTM (EUREF 89):	NQ 0544-0633, 3873-3921
Høyde over havet:	780-980 m
Hovednaturtype:	Fjell, myr
Naturtype:	Kalkrike områder i fjellet, rikmyr, kilde og kildebekk
Prioritet:	C (lokalt viktig)
Mulige trusler:	Ingen kjente (landskapsvernområde)
Undersøkt/kilder:	Holten (1979c), 02.08.1994, JIH & JBJ (NINA-prosjekt)

Områdebeskrivelse

Generelt: Volladalen er stort sett fattig til intermediaer. Ved Erga vest for setrene finnes rikere partier, dette området ligger i kambrosilurbeltet. Området er grovt avgrenset. Bare en liten prosentandel av arealet består av basekrevende vegetasjon.

Vegetasjon: Mest interessant er rike vierkratt (S7), rikkilder (N2), rikmyrer (M2) og rike sig (N3).

Kulturpåvirkning: Liten.

Artsfunn: Planter: kastanjesiv, nordlandsstarr, vierstarr, blankstarr, sotstarr, gullmyrklegg, fjelltistel, svarttopp, svartstarr, trillingsiv. De østlige artene nordlandsstarr og vierstarr er sjeldne i fylkessammenheng (Gaarder & Jordal 2003).

Verdsetting: Området blir verdsatt til C (lokalt viktig) på grunn av et visst utvalg av basekrevende fjellplanter, men trolig ikke nok til å gi verdi B. Rikkildesamfunn på en liten flekk i sørøstre del av lokaliteten ved Erga kunne vært utskilt som egen lokalitet med verdi B.

Skjøtsel og hensyn

Ingen spesielle.

Gjøra: Volladalen: Kråkvasshalsen/Slettfjell (rik fjellvegetasjon)

Lokalitetsnummer:	1563-075
Kartblad:	1420 II Romfo
UTM (EUREF 89):	NQ 050-060, 408-426
Høyde over havet:	1120-1430 m
Hovednaturtype:	Fjell
Naturtype:	Kalkrike områder i fjellet
Prioritet:	B (viktig)
Mulige trusler:	Ingen kjente (landscapsvernområde)
Undersøkt/kilder:	11.08.1979, JIH (Holten 1979c, underlagsmateriale for Holten 1986), Gjærevoll (1980a)

Områdebeskrivelse

Generelt: Volladalen er stort sett fattig til intermedier. Kråkvasshalsen og Slettfjell er ifølge Holten (1979c) stort sett en stor vindeksponert rabbe med overveiende triviell vegetasjon. Lokaliteten har imidlertid rikere partier, og særlig tallrik var norsk malurt på erodert grus. Bare deler av området ligger i Sunndal kommune, kommunegrensa mot Oppdal krysser over Slettfjell. Lokaliteten er relativt dårlig avgrenset. Avgrensinga er basert på Jarle Holtens gangruter (innteget på kart) og artsfunn med oppgitt høyde og kilometerrute.

Vegetasjon: Ikke kjent i detalj, men trolig berg/rasmark med bl.a. grus og rike sig.

Kulturpåvirkning: Liten.

Artsfunn: Planter: fjellmarinøkkel (1140 m), gullmyrklegg (1140-1430 m), knoppsildre (1170), norsk malurt (1200-1430 m, mest langs Kråkvasshalsen). Funn av en del arter som blankstarr, dvergsyre, fjellpestrot og snøgras ble gjort 1430 m o.h. ca. 400 m SØ for Tverrbekktjøna, dvs såvidt inne i Oppdal kommune. Gjærevoll (1980a) har prikkart som indikerer forekomst av reinrose, men det er usikkert om også dette funnet er gjort innenfor Sunndals kommunegrenser.

Verdsetting: Området blir verdsatt til B (viktig) på grunn av et visst utvalg av krevende fjellplanter, deriblant den sjeldne norsk malurt (nasjonal ansvarsart).

Skjøtsel og hensyn

Ingen spesielle.

Gjøra: Morka (naturbeitemark)

Lokalitetsnummer:	1563-063
Kartblad:	1420 II Romfo
UTM (EUREF 89):	NQ 0812-0827, 3717-3727
Høyde over havet:	520-540 m
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	Naturbeitemark
Prioritet:	B (viktig)
Mulige trusler:	Opphør av beite, gjengroing
Undersøkt/kilder:	17.08.2001, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Stor åpen eng på 15-20 dekar. Stort halvannen etasjes tømmerhus, stort tømmerfjøs i forfall, + nedramla uthus/fjøs. I utmarka 200 m SV for Morka ble det observert en takløs tømmerløe.

Vegetasjon: Litt nitrofilt område ved fjøset, ellers sølvbunkeeng (G3), frisk fattigeng (fjelltimotei-utforming, G4c) og en del finnskjeggen (G5). Noe smyle. I omgivelsene skog av bjørk, rogn, hassel, hegg, furu, litt planta gran, selje og sølvvier.

Kulturpåvirkning: Tidligere var Morka gård (navnet spores tilbake til 1632, bosetting til ca. 1747, Sunndalsboka bind 1), senere seter under Hagen. Beita av sau i 2001, relativt godt beitetrykk.

Artsfunn: Godt utvalg av beitemarkssopp ved besøket, bl. a. rødlisteartene rødne luttvokssopp *Hygrocybe ingrata* og lillabrun rødskivesopp *Entoloma porphyrophaeum*, videre grå vokssopp *Hygrocybe irrigata* (innergrense, suboseanisk art) og luttvokssopp *Hygrocybe nitrata*. Av naturengplanter kan nevnes småengkall, blåklokke, kjerteløyentrøst, sumpmaure, aurikkelsveve og kvitmaure.

Verdsetting: Området blir verdsatt til B (viktig) på grunn av at det er en middels velutviklet naturbeitemark med innslag av rødlistearter i lavere kategorier.

Skjøtsel og hensyn

Det er sterkt ønskelig med fortsatt beiting, og rydding av lauvoppslag etter hvert som det blir nødvendig. Lokalteten bør ikke gjødsles.

Gjøra: Liahjellsetra (naturbeitemark)

Lokalitetsnummer:	1563-064
Kartblad:	1420 II Romfo
UTM (EUREF 89):	NQ 0728-0745, 3660-3681
Høyde over havet:	620-650 m
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	Naturbeitemark
Prioritet:	B (viktig)
Mulige trusler:	Opphør av beite, gjengroing
Undersøkt/kilder:	17.08.2001, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Stort åpent område med naturbeitemark.

Vegetasjon: Litt nitrofilt område ved fjøsa, ellers sølvbunkeeng (G3), frisk fattigeng (fjelltimotei-utforming, G4c) og en del finnskjeggen (G5). Gjengroing med sølvvier, dvergbjørk og blåbær i kantene. Mye småbjørk <20 cm høye. I omgivelsene skog av bjørk, furu, litt planta gran, selje og sølvvier.

Kulturpåvirkning: Moderat beitet av sau i 2001.

Artsfunn: Det ble funnet 15 beitemarkssopp ved besøket, blant disse 4 rødlistearter: bronserødskivesopp *Entoloma formosum*, lillagrå rødskivesopp *E. griseocyaneum*, lillabrun rødskivesopp *E. porphyrophaeum*, og mørkskjellet vokssopp *Hygrocybe turunda*. Andre interessante arter: *Entoloma asprellum*, *E. infula*, *E. jubatum*, *Hygrocybe nitrata*. Naturengplanter/seterplanter bl. a. kattefot, fjelltimotei, kattefot, harerug, fjelløyentrøst, småengkall, trefingerurt, kjerteløyentrøst, aurikkelsveve, marinøkkel, seterarve, blåklokke, dvergjamne, sumpmaure, prestekrage og blåkoll. Ellers ble det funnet karve og fjellfiol.

Verdsetting: Området blir verdsatt til B (viktig) på grunn av at det er en velutviklet naturbeitemark med rødlistearter i lavere kategori og flere naturengplanter.

Skjøtsel og hensyn

Det er sterkt ønskelig med fortsatt beiting, og rydding av lauvoppslag etter hvert som det blir nødvendig. Lokalteten bør ikke gjødsles.

Gjøra: Ivarsnasen (gammelskog)

Lokalitetsnummer:	1563-065
Kartblad:	1420 II Romfo
UTM (EUREF 89):	NQ 060-074, 361-373
Høyde over havet:	260-640 m
Hovednaturtype:	Skog
Naturtype:	Gammelskog/urskog, gammel lauvskog
Prioritet:	A (svært viktig)
Mulige trusler:	Fysiske inngrep, hogst
Undersøkt/kilder:	17.08.2001, JBJ (Jordal 2002), 28.04.2003, GGa

Områdebeskrivelse

Generelt: Større svakt hellende, glissen skog på Ivarsnasen, som er en utstikkende bergnase NØ for Gjøra sentrum. Det er videre avgrenset et stykke nedover selve Ivarsnasen, lisida mot Vollan og ryggen i retning Liahjell. Skogen består av furu og bjørk med innslag av osp og selje, dels grove trær. Spesielt er gode bestander av ulvelav. Spredte læger av furu, bjørk, selje og osp, dels grove, fleraldret. Avgrensinga strekker seg sørover mot Gjørasetrene hvor det også ble funnet ulvelav.

Vegetasjon: Dels blåbær-småbregnevegetasjon i blandingsskog av furu og bjørk, dels rikere gras/urterik vegetasjon med overganger mot høgstaudebjørkeskog, mange engarter, innslag av intermediær/rik myr m. sveltull, myrklegg, elvesnelle, bjønnbrodd, jåblom, tranestarr, gulstarr.

Kulturpåvirkning: En kraftledning går gjennom området, det er ryddet kraftlinjegate. Gammel slåttemark med lørester tre steder (tømmerrester NQ 06504 36552, taklaus tømmerløe NQ 0694 3689 + ruin ca. 50 m vestaforder). Vegetasjonen tyder stedvis på lang tids slått/beiting. Skogen har god forekomst av furugadder, høgstubber og læger i ulike dimensjoner og nedbrytningsstadier. Den største furua var et imponerende tre som kalles Pållraggen på folkemunne (Torleif Nisja pers. medd.), med stammeomkrets i brysthøyde på rundt 5,2 meter og anslått diameter ca. 1,7 meter. Denne hadde flere store døde greiner med ulvelav.

Artsfunn: Området har den største og viktigste bestanden av rødlistearten ulvelav i Møre og Romsdal (Jordal 2002). Arten ble registrert på 33 stående og liggende furutrær, dels gadd og læger med tørre grener som stikker opp av snøen. Den største bestanden befant seg frampå kanten på sida som vender mot Vollan. Her forekom en tett og individrik bestand på alle egnede dødved-substrat. Sørover lia fra Ivarsnasen ble forekomstene av ulvelav mer sparsomme. Det ble funnet spredte forekomster vestover forbi Gjørasetrene mot Litjvangen (ikke avgrenset). Det sørligste funnet var i posisjon NQ 071 352 ca. 200 m ovenfor stien fra Gjørasetrene til Litjvangen. Lenger sør, ved Nisjasetra og langs stien ned til Gjøra, ble det funnet gode forekomster av furugadder, men ingen ulvelav. Årsaken til dette er ukjent. Belegg, lokalitetsbeskrivelse og alle funndata er sendt til Botanisk Museum, Oslo. I bratta nord for Ivarsnasen ble det på furu (av Geir Gaarder) funnet brun hvitkjuke *Antrodia albobrunnea* (DC=hensynskrevende, gammelskogsart foreslått til Bernkonvensjonen), hvithodenål *Cybebe gracilentia*, to funn av gråstobeger *Cyphelium inquinans* (begge kandidater til rødlista), og en råttan ospestokk med ospekjuke *Ceriporiopsis aneirina* (DC=hensynskrevende). En stående gadd på Ivarsnasen (NQ 067 365) med gråstobeger *Cyphelium inquinans*, *Hypocenomyce friesii*, gullringnål *Calicium trabinellum* og piggstry *Usnea subfloridana* (bestemt av Einar Timdal). I nedre deler mot Lihjell litt almeskog med bl. a. storrap.

Verdsetting: Området blir verdsatt til A (svært viktig) på grunn av at det er et område med dels meget gammel furuskog hvor det har vært lite hogd, med fylkets største bestander av rødlistearten ulvelav, og potensiale for en rekke andre kravfulle arter, dels rødlistearter.

Skjøtsel og hensyn

Det er ønskelig at området blir liggende mest mulig urørt, og det bør ikke hogges.

Gjøra: Gjørasetra (naturbeitemark)

Lokalitetsnummer:	1563-066
Kartblad:	1420 II Romfo
UTM (EUREF 89):	NQ 0693-0707, 3593-3502
Høyde over havet:	580-620 m
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	Naturbeitemark
Prioritet:	B (viktig)
Mulige trusler:	Opphør av beite, gjengroing
Undersøkt/kilder:	17.08.2001, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Stor setervoll med en rekke tømmerbygninger, de fleste med torvtak.

Vegetasjon: Litt nitrofilt område ved fjøsa, ellers sølvbunkeeng (G3), noe frisk fattigeng (fjelltimotei-utforming, G4c) og finnskjeggen (G5). Mye småbjørk <50 cm høye. I omgivelsene skog av bjørk, furu, og litt planta gran.

Kulturpåvirkning: Relativt svakt beitet av sau i 2001. Omgivelsene har dels engbjørkeskog som trolig er formet gjennom lang tids beite, og som trolig har gitt et godt beite.

Artsfunn: Det ble funnet 5 beitemarkssopp ved besøket, blant disse 1 rødlisteart: rødskivevokssopp *Hygrocybe quieta* (DC). Andre interessante arter: *Entoloma lividocyanulum*. Naturengplanter/seterplanter bl. a. fjelltimotei, kjerteløyentrøst, fjelløyentrøst, blåklokke, hårsveve, harerug, småengkall, prestekrage, aurikkelsveve.

Verdsetting: Området blir verdsatt til B (viktig) på grunn av at det er en velutviklet naturbeitemark med en rødlisteart i lav kategori og flere naturengplanter.

Skjøtsel og hensyn

Det er sterkt ønskelig med fortsatt beiting, og rydding av lauvoppslag etter hvert som det blir nødvendig. Lokaliteten bør ikke gjødsles.

Gjøra: Gravemssetrene: Litjvangen (naturbeitemark)

Lokalitetsnummer:	1563-067
Kartblad:	1420 II Romfo
UTM (EUREF 89):	NQ 0661-0691, 3437-3459
Høyde over havet:	600-670 m
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	Naturbeitemark
Prioritet:	B (viktig)
Mulige trusler:	Opphør av beite, gjengroing
Undersøkt/kilder:	17.08.2001, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Større setervoll med 3 tømmersele med torvtak og 3 nedramla fjøs.

Vegetasjon: Litt nitrofilt område ved fjøsa, ellers mye sølvbunkeeng, litt frisk fattigeng (fjelltimotei-utforming) og finnskjøggeng. Oppslag av sølvvier og bjørk i kantene. Skog av bjørk, rogn og furu i omgivelsene, 4 planta graner.

Kulturpåvirkning: Relativt dårlig beitetrykk i 2001.

Artsfunn: Det ble funnet 11 beitemarkssopp ved besøket, blant disse 4 rødlistearter: *Entoloma caesiocinctum* (DC), lillabrun rødskivesopp *E. porphyrophaeum* (DC), limvokssopp *Hygrocybe glutinipes* (V) og mørkskjellet vokssopp *Hygrocybe turunda* (DC). Naturengplanter/seterplanter bl. a. fjelltimotei, trefingerurt, kjerteløyentrøst, småengkall, blåklokke og harerug.

Verdsetting: Området blir verdsatt til B (viktig) på grunn av at det er en velutviklet naturbeitemark med 4 rødlistearter i lav kategori og flere naturengplanter.

Skjøtsel og hensyn

Det er sterkt ønskelig med fortsatt beiting, og rydding av lauvoppslag etter hvert som det blir nødvendig. Lokaliteten bør ikke gjødsles.

Gjøra: Gravemssetrene: Storvangen (naturbeitemark)

Lokalitetsnummer:	1563-068
Kartblad:	1420 II Romfo
UTM (EUREF 89):	NQ 0644-0669, 3402-3433
Høyde over havet:	600-670 m
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	Naturbeitemark
Prioritet:	B (viktig)
Mulige trusler:	Opphør av beite, gjengroing
Undersøkt/kilder:	17.08.2001, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Stor setervoll med flere setre.

Vegetasjon: Litt nitrofilt område ved fjøsa, ellers en del sølvbunkeeng (G3), noe frisk fattigeng (fjelltimotei-utforming, G4c) og finnskjøggeng (G5). Oppslag av sølvvier og bjørk i kantene. Skog av bjørk og furu i omgivelsene.

Kulturpåvirkning: Beita av sau i 2001, stedvis bra beiting (selektiv beiting på mindre flekker), men i det store og hele for svakt beitetrykk.

Artsfunn: Det ble funnet 6 beitemarkssopp ved besøket, blant disse 1 rødlisteart: lillabrun rødskivesopp *E. porphyrophaeum* (DC-hensynskrevende). En annen interessant art var grå vokssopp *Hygrocybe irrigata*, som her har innergrense og høydegrense i regionen. Naturengplanter/seterplanter bl. a. fjelltimotei, harerug, småengkall, blåklokke, blåkoll.

Verdsetting: Området blir verdsatt til B (viktig) på grunn av at det er en velutviklet naturbeitemark med 1 rødlisteart i lav kategori og flere naturengplanter.

Skjøtsel og hensyn

Det er sterkt ønskelig med fortsatt beiting, og rydding av lauvoppslag etter hvert som det blir nødvendig. Lokaliteten bør ikke gjødsles.

Gjøra: Nisjasetra (naturbeitemark)

Lokalitetsnummer: 1563-069
Kartblad: 1420 II Romfo
UTM (EUREF 89): NQ 0561-0572, 3327-3340
Høyde over havet: 630-670 m
Hovednaturtype: Kulturlandskap
Naturtype: Naturbeitemark
Prioritet: B (viktig)
Mulige trusler: Opphør av beite, gjengroing
Undersøkt/kilder: 17.08.2001, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Setervoll som fremdeles beites av sau. Seterhus med torvtak og bu like ved, nyrestaurert seterfjøs.

Vegetasjon: Sølvbunkeeng (G3), noe frisk fattigeng (G4) og finnskjeggen (G5), sølvvierkratt i kantene.

Kulturpåvirkning: Beiting av sau, noe svakt beitetrykk. Flere små rydningsrøyser på vollen, større steingjerde ovenfor og sør for vollen.

Artsfunn: Planter: kjerteløentrost, småengkall, harerug, fjellfiol, dvergjamne, aurikkelsveve. 10 beitemarkssopp, bl. a. rødlisteartene ravnerødskivesopp *Entoloma corvinum* (DC) og lillabrun rødskivesopp *Entoloma porphyrophaeum* (DC).

Verdsetting: Området blir verdsatt til B (viktig) på grunn av at det er en velutviklet naturbeitemark med rødlistearter i lavere kategori og flere naturengplanter.

Skjøtsel og hensyn

Det er ønskelig med fortsatt beiting og rydding av lauvoppslag. Lokaliteten bør ikke gjødsles.

Gjøra: Nisja: Grøvuøran (grusører, flommarkskog)

Lokalitetsnummer: 1563-104
Kartblad: 1420 II Romfo
UTM (EUREF 89): MQ 0495-0535, 3492-3545
Høyde over havet: 190 m
Hovednaturtype: Ferskvatn
Naturtype: Større elveører
Prioritet: B (viktig)
Mulige trusler: Ingen kjente (fysiske inngrep)
Undersøkt/kilder: Diverse herbariebelegg (21.07.1951, NBF-ekskursjon, 27.07.1960, F. Wischmann, 22.06.1965, Tore Ouren), Austrheim (1991), Oddvar Hanssen pers. medd., Andersen & Hanssen (1993)

Områdebeskrivelse

Generelt: I Grøvu nord for Nisja finnes flere grusører. Området er avgrenset etter Sunndal kommunes vegetasjonskart utarbeidet av G. Austrheim (1991).

Vegetasjon: Grusører av ulike utforminger (Q1, Q2, Q3a, sistnevnte er en truet vegetasjonstype), gråor-heggeskog (C3) m.m.

Kulturpåvirkning: Liten.

Artsfunn: En rekke funn av fjellvalmuer (rødlistearten grøvudalsvalmue, muligens også øksendalsvalmue som er funnet i Geirådalen). Ellers: aurskrinneblom (norsk ansvarsart, blankbakkestjerne, blåmjelt, engtjæreblom, fjellrundbelg, fjellvalmue, fuglestarr, klåved, norsk malurt. Flere uvanlige billearter (Oddvar Hanssen pers. medd.): *Apion scandinavicum* (høynordisk art som lever på mjelt-arter) og *Bembidion schuppellii* (en av de artene som er typisk for silt langs elvebredder) (Andersen & Hanssen 1993).

Verdsetting: Området blir verdsatt til B (viktig) på grunn av at det er en velutviklet elveør med flere interessante arter.

Skjøtsel og hensyn

Ingen spesielle utover å unngå større fysiske inngrep.

Fjellgardene: Klavura nord for Svorundøya (edellauskog)

Lokalitetsnummer:	1563-148
Kartblad:	1420 II Romfo
UTM (EUREF 89):	NQ 0420-0482, 3321-3384
Høyde over havet:	230-440 m
Hovednaturtype:	Skog, rasmark, berg og kantkratt
Naturtype:	Rik edellauskog, sørvendt berg og rasmark, kantkratt
Prioritet:	B (viktig)
Mulige trusler:	Ingen kjente
Undersøkt/kilder:	22.07.1951, O. Gjærevoll, 18.09.1979, JIH (Holten 1979b, underlagsmateriale for Holten 1986)

Områdebeskrivelse

Generelt: Nord for Svorundøya ligger en sørøstvendt ”gryte” med alm og hassel i bratt raspåvirket skog.

Vegetasjon: Gråor-almeskog (D5), rasmark (F1), berg (F2).

Kulturpåvirkning: Tidligere trolig vedhogst.

Artsfunn: Artsutvalget har likhetstrekk med edellauskogene ved Gjæra: bakkemynte, bergmynte, blankbakkestjerne, dunkjempe, dvergmispel, filtkongsløys, fingerstarr, firblad, fjellnøkleblom, humle, hundekveke, kanelrose, kransmynte, krattfiol, lodneperikum, myske, piggstarr, skogvikke, trollbær, tysbast, tårnurt, vårerteknapp. Av lav og mose ble det funnet brun blæreglye, lungenever, grynfilflav, kystårenever og labbmose.

Verdsetting: Området blir verdsatt til B (viktig) på grunn av at det er en relativt artsrik rasmark og edellauskog med en del interessante arter, men mindre velutviklet både i areal og artsrikdom enn tilsvarende lokaliteter i Øvre Sunndal.

Skjøtsel og hensyn

Ingen spesielle utenom å unngå treslagskifte.

Fjellgardene: Åmotan/Snøgutu (elvekløft, berg/rasmark, kalkskog, edellauskog, fosseenger m.m.)

Lokalitetsnummer:	1563-149
Kartblad:	1420 II Romfo
UTM (EUREF 89):	NQ 016-047, 297-323
Høyde over havet:	280-750 m
Hovednaturtype:	Ferskvann/våtmark, skog, kulturlandskap, berg, rasmark og kantkratt
Naturtype:	Bekkekløft, fossesprøytsoner, slåtteeenger, skogsbeite, kalkskog, bjørkeskog med høgstauder
Prioritet:	A (svært viktig)
Mulige trusler:	Ingen kjente
Undersøkt/kilder:	Nordhagen (1929), 11.08.1946, R. Nordhagen, Gjærevoll og Sørensen (1954), Hagen (1976a), Holten (1979b), Jordal m. fl. (1974, 1975), Bevanger & Jordal (1981), NOU (1986:13), Bjørndalen & Brandrud (1989a), Jordal (2000a), 08.07.2001, GGa (pers. medd.), en rekke egne besøk

Områdebeskrivelse

Generelt: Svært variert og komplekst område med kulturlandskap, edellauskog, ulike typer furuskog (bl. a. lågurtfuruskog og lavfuruskog), berg, rasmark, elvekløfter, fosseenger og gamle slåtteeenger. Rundt Svøufossen er det flere partier med lågurtfuruskog, og dette er den eneste kjente lokaliteten i Norden der rike furuskogar er mer eller mindre påvirket av fossesprut. Lågurtfuruskogen ligger i kontakt med en gammel urterik slåtteeeng, og delar av furuskogen kan representere gjengroing av gamle hagemarker og slåttemarker. Det er også blokkmark med fattig lyng- og lavdominert furuskog, der enkelte parti er nærmest vegetasjonslaus. Noen ugraspreget tørrberg med mellom annet mye prestekrage fins også. Eller inngår særpreget fossesprut-vegetasjon med blanding av fjellplanter og mer oseaniske mosearter. Området er skjønnessmessig og grovt avgrenset vestover mot Røymoen. Lokaliteten ligger delvis i Åmotan-Grøvdalen landskapsvernområde.

Vegetasjon: Lågurtfuruskog (B1), lavrik furuskog (A1a), høgstaudebjørkeskog (C2a), lågurtbjørkeskog (C2c), gråor-almeskog (D5), hasselkratt, østlig utforming (D2d), gamle slåtteeenger med dunhavreeng (G7b, truet vegetasjonstype, Osphjellen), fossespøypåvirket vegetasjon (Q4), bergvegger og bergsprekker (F2), rasmarker

(F1), m.m. Slåtteeenga Vetlenget har blåtoppeng (G2) og fukteng med mye skogrørkvein (G12), et resultat av fosserøyk-påvirkningen (Jordal 2000a).

Kulturpåvirkning: Ny og gammel vei opp til Jenstad og Svisdal, litt hogst, spor av tidligere styving, beiting og fangstaktivitet, sti ned fra Jenstad og Svisdal, 2 hengebruer over elvene, enkel tilrettelegging for turisme (rasteplass m.m.), gammel kraftstasjon ved Reppfallet.

Artsfunn: Planter i lågurtfuruskog: tysbast, rustjerneblom, furuvintergrønn, olavsstake, liljekonvall, hengeaks, krattfiol, skogfiol, dvergmispel, fingerstarr, labbmose, furufåresopp (*Albatrellus subrubescens*)(DC) og teglrød kragemuserong (*Tricholoma focale*). I lavfuruskog: knerot og skogjamne (regionalt sjelden). Artsrike rasmarker på nordsida av juvet innover mot Lindalsfossen, alm til nærmere 600 m. Blanding av varmekjære arter og fjellplanter i juvet. Planter: aurskrinneblom, bakkesøte, bergrubloom, blåmjelt, dvergmispel, filtkongsslys, fingerstarr, fjellnøkleblom, fuglestarr, hengepiggfrø, humle, kastanjesiv, klubbstarr, knoppsildre, krattfiol, liljekonvall, marinøkkel, norsk malurt, piggstarr, reinrose, snømare, svelttull, trollbær, tysbast, tårnurt, vårerteknapp, vårskrinneblom. Bestand av rødlistearten grøvdalsvalmue. Bra tilgang på hule trær, variert hekkefuglfauna. Under Svøufallet og Lindalsfallet er det gjort interessante funn, bl. a. av suboseaniske moser (kystlommemoser *Fissidens dubius*, småstylte *Bazzania tricrenata*, Holten 1979b) og evjebrodd (JBJ, fossdam ved Svøufallet), men den biologiske kunnskapen om særtrekkene i området er fortsatt relativt fragmentarisk. På Osphjellen under Svisdal ligger gamle slåtteeenger med funn av 5 beitemarkssopp, bl. a. rødlistearten lillagrå rødskivesopp *Entoloma griseocyaneum* (DC), og flere interessante plantearter som bakkesøte, dunhavre, gjeldkarve, *Hieracium auriculinum*, hårsveve, lintorskemunn, prestekrage, rødknapp og sølvmare. I Vetlenget rett overfor Svøufallet er det notert bl. a. blåkoll, slåklukke, dvergjanne, fjellfrøstjerne, harerug, jåblom, korallrot, kvitmaure, prestekrage, rødknapp, småengkall, sumpmaure og tiriltunge. På grusører i bunnen av juvet vokser rødlistearten grøvdalsvalmue (muligens også øksendalsvalmue, som er påvist i Geitådalen), og diverse andre interessante arter som aurskrinneblom, klåved, norsk malurt m.m. På østsida av Grøvu sør for Bruøya er det i skog nær elva funnet et par interessante skorpelaver tilknyttet gammel skog: kvithodenål *Cybebe gracilentia*, en kandidat til rødlista, og dverggullnål *Chaenotheca brachypoda*, dessuten innergrense for den kystbundne mosen storstylte *Bazania trilobata* (GGa).

Verdsetting: Området blir verdsatt til A (svært viktig) på grunn av at det er et spesielt variert elvejuv med store naturverdier knyttet til både kalkskog, velutviklet fossesprøytevegetasjon, berg og rasmarker, og kulturpåvirkete områder, foruten at det er et viktig viltområde og har interessant geologi og geomorfologi. Flere rødlistearter av planter, sopp og fugl.

Skjøtsel og hensyn

Området er landskapsvernområde og det arbeides med en forvaltningsplan. Man bør unngå planting av gran.

Fjellgardene: Svisdal: Liin (slåtteeenger)

Lokalitetsnummer:	1563-163
Kartblad:	1420 II Romfo
UTM (EUREF 89):	NQ 0273-0295, 3111-3123
Høyde over havet:	535-575 m
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	Kalkrike enger
Prioritet:	A (svært viktig)
Mulige trusler:	Opphør av slått/beiting, gjengroing
Undersøkt/kilder:	30.08.1994, JBJ (Jordal 2000a)

Områdebeskrivelse

Generelt: Tradisjonelt kulturlandskap med lang kontinuitet. Artsrike tørrenger. Nestuliin består av tørrbakkevegetasjon på morenemasse. Her beiter sau vår og høst, den senere tid er området også svidd om våren. Sammen med tørrbakkene nedenfor Gammelsvøu er Nestuliin blant de fineste tørrengsamfunnene i Møre og Romsdal. I Lykkjeliin beitet det sau i 1999, men dette området er på en eller annen måte blitt vesentlig mer artsfattig enn Nestuliin. Bortstuliin blir slått i øvre del, mens nedre del gror igjen. Her har trolig vært tørrbakkensamfunn av samme kvalitet som Nestuliin, men disse er nå i sterk gjengroing, og mye av artsinventaret er trolig borte, eller finnes som små, fragmenterte bestander som er på vei ut.

Vegetasjon: Særlig tørrbakkeelementet med dunhavreenger er godt utviklet i Nestuliene. Vegetasjonen er dels dunhavre-eng (G7b), dels sauesvingel-flekkmareng (G8). I de gjengroende, fuktige partiene ned mot veien nederst i Bortstuliin vokser kraftig nitrofil vegetasjon av hundekjeks, geitrams, strandrør, bringebær m.m. (G14: frisk næringsrik gammeleng, ikke avgrenset).

Kulturpåvirkning: Engene blir delvis slått årlig, beita, og tidligere litt gjødslet. Om vårene blir det nå for tida brent gras (Pål Svisdal pers. medd.).

Artsfunn: Eksempler på arter i Nestuliin: bakkemynte, bakkestjerne, bergrublom, bergveronika, blå rapp, burot, hårsveve, kattedot, kjerteløyentrøst, kvitmaure, lintorskemunn, lodnerublom, marinøkkel, rød knapp, sandarve, en ubestemt art av hårsveve-gruppa, småbergknapp, sølv mure og vårpengaurt. I bunnsjiktet finnes bl. a. granmose og labbmose. I Lykkjeliin ble det funnet bl. a. berggull, blå rapp, dunhavre, fjelltimotei, flekk mure, gjeldkarve, harerug, karve, kvitmaure, markjordbær, rød knapp, sandarve, småbergknapp og sølv mure. I Bortstuliin ble det bl. a. funnet: dunhavre, blå klokke, blå rapp, fjellarve, fjelltimotei, harerug, karve, kvitmaure, lintorskemunn, markjordbær, prestekrage, lodne bregne og småbergknapp. Det skal finnes bevart hortulan-egg fra rundt 1970 da arten hadde tilhold her.

Verdsetting: Området blir verdsatt til A (svært viktig) på grunn av at det er en velutviklet og artsrik noe kalkrik tørreng, som også er en regionalt meget sjelden naturtype.

Skjøtsel og hensyn

Lokaliteten er et av få eksempel i fylket vårt på artsrike, innlandspregete tørrbakkesamfunn. Lokaliteten bør ikke gjødsles. Det er sterkt ønskelig at tradisjonelle slåtteenger bevarer gjennom slått, og at det som ikke blir slått, blir bevart gjennom beiting. Lokaliteten bør ikke gjødsles.

Fjellgardene: Svidal: Svidalshaugene (slåtteenger)

Lokalitetsnummer:	1563-164
Kartblad:	1420 II Romfo
UTM (EUREF 89):	NQ 0244-0253, 3133-3145
Høyde over havet:	625-645 m
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	Kalkrike enger
Prioritet:	A (svært viktig)
Mulige trusler:	Opphør av slått/beiting, gjengroing
Undersøkt/kilder:	14.07.1999, 20.08.2001, JBJ (Jordal 2000a)

Områdebeskrivelse

Generelt: Tradisjonelt kulturlandskap med lang kontinuitet. I øverste del av innmarka på Nestu, ned mot elva ved Svidalshaugene finnes en av de mest særpregete dunhavreengene i hele fylket. Dette er en tidligere slåtteeng på rundt 1,5 dekar som nå bare blir beitet vår og høst. Vegetasjonen er såpass lavproduktiv og tørkepåvirket at dette ikke fører til noe dramatisk gjengroing.

Vegetasjon: Vegetasjonen er dels dunhavre-eng (G7b), dels sauesvingel-flekk mureng (G8).

Kulturpåvirkning: Engene blir delvis slått årlig og beitet.

Artsfunn: Eksempler på arter i denne enga: store mengder marinøkkel (trolig 300-500 individer) og bakkesøte (opptil 40 individer pr kvadratmeter), dessuten vill-løk, fjellnøkleblom, bakkestjerne, rød knapp, mye prestekrage, fjellrapp, blå klokke, flekk mure, aurikkelsveve, en ubestemt art i hårsveve-gruppa, kattedot, jonsokkoll, vårpengaurt, harerug, karve og kvitmaure. Det er funnet 3 beitemarkssopp, bl. a. engvokssopp *Hygrocybe pratensis* og mørktannet rødskivesopp *Entoloma serrulatum*, og det er trolig potensielle for flere arter. Videre ble det observert perlemorsommerfugler, skogdjevle og mye småsommerfugler. Gulerle (underarten sårle) har omtrent årlig tilhold i området, er observert varslende og hekker trolig på Svidalshaugene.

Verdsetting: Området blir verdsatt til A (svært viktig) på grunn av at det er en meget artsrik og intakt kalkrik slåtteeng. Den beites av storfe, men slås fortsatt enkelte år.

Skjøtsel og hensyn

Dette er trolig en av de mest spesielle enkeltlokalitetene i fjellgårdene, og man bør her ikke gjødsle eller pløye for nært inntil. Om dette stedet ikke blir slått, er det viktig at det beiter dyr.

Fjellgardene: Svøu (slåtteenger)

Lokalitetsnummer:	1563-162
Kartblad:	1420 II Romfo
UTM (EUREF 89):	NQ 0259-0281, 3086-3116
Høyde over havet:	540-600 m
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	Kalkrike enger/slåtteenger, naturbeitemark, skogsbeite
Prioritet:	A (svært viktig)
Mulige trusler:	Opphør av slått/beiting, gjengroing

Undersøkt/kilder: 28.06.1994, 30.08.1994, 28.06.1998, 14.07.1999, 20.07.1999 (Jordal 2000a)

Områdebeskrivelse

Generelt: Gammel-Svøu er en gammel gård som er under restaurering med offentlige midler, som eksempel på en fjellgård typisk for området. Bruket ligger sør og vest for elva. I nedkant møter innmarka skogen, men langt nedover her (Svøuliene) har det tidligere vært slått og høy har vært båret opp. Nå (1999) er dette en artsrik skog som er noe beitet. Bruket har flere lite gjødselpåvirkete slåtteeenger. Størst biologisk interesse knytter det seg til tørrbakkene nedenfor Gammelsvøu, som har et kontinentalt preg og er sjeldne i fylket (østlig utbredelse). Det avgrensede området tar i tillegg med kantområdet opp langs elva og naturenger i nedkant av gårdsvegen. Mosaikkpreget tradisjonelt kulturlandskap med lang kontinuitet. Meget artsrike slåtteeenger, naturbeitemark, skogsbeite m.m., dels utenfor det avgrensede området.

Vegetasjon: Særlig tørrbakkeelementet med dunhavreenger m.m. (G7b, G8) er godt utviklet nedenfor gammel-Svøu. De engene som ligger nederst blir ikke slått, og her er det noe frodigere med litt tendens til gjengroing, med sølvbunkeeng (G3), hundegras og stormaure. Naturenger av engkvein/gulaks-type (G4a) finnes i kantene både nedover og oppover fra gårdsveien langs elva, videre på nersida av veien nedenfor nyfjøset. Disse naturengene har f. eks. prestekrage, blåklomme, finnskjegg, harerug og legeveronika. Vegetasjonen i skogen i Svøuliene (mest lysåpen bjørkeskog) er gras- og urterik (C2c, skyldes kulturpåvirkning), med engkvein, gulaks, hundegras, sølvbunke, gulskolm, kvitmaure, firkantperikum, rødsvingel, liljekonvall, skogmarihand, skogrørkvein, skogstorkenebb, sløke, småmarimjelle, spreidd tyrihjelmskjerm og gjeldkarve. Det ble funnet flere styvingstre av selje.

Kulturpåvirkning: Svøu er eksempel på en gammel fjellgard typisk for området. Engene nedenfor blir slått årlig, beita, og tidligere litt gjødslet.

Artsfunn: Det er funnet 148 plantearter på bruket, av disse 27 naturengplanter og 8 seterplanter. Eksempler på arter: bakkestjerne, bakkesøte, bakkeveronika, dunkjempe, fjellnøkleblom, gjeldkarve, hårsveve, marinøkkel, prestekrage, sølvmore, småmelle, småbergknapp, snøsøte, lintorskemunn, markjordbær, sandarve, tysk mure, vill-løk, vårskrinneblom og flere mangleblomstrer arter fra hårsveve-gruppa. Sopparter: stor eggryksopp, kjeglevokssopp, ruterøysopp, beitesjampinjong og stilkmoseskanterell (dårlige data pga. tørke). Videre hadde tørrengene massevis av perlemorssommerfugler og småsommerfugler på varme soldager.

Verdsetting: Området blir verdsatt til A (svært viktig) på grunn av at det er et meget artsrikt kulturlandskap som er et resultat av langvarig bruk og et klima som er regionalt uvanlig (varmt og tørt). I regional sammenheng er slike tørrbakker meget viktige å ta vare på.

Skjøtsel og hensyn

Lokaliteten er et av få eksempel i fylket vårt på artsrike, innlandspregete tørrbakkesamfunn. Lokaliteten bør ikke gjødsles eller pløyes. Det er sterkt ønskelig at tradisjonelle slåtteeenger bevares gjennom slått, og at det som ikke blir slått, blir bevart gjennom beiting.

Fjellgardene: Jenstad: hovedbruket (slåtteeenger)

Lokalitetsnummer: 1563-166
Kartblad: 1420 II Romfo
UTM (EUREF 89): NQ 0323-0354, 3065-3086
Høyde over havet: 425-490 m
Hovednaturtype: Kulturlandskap
Naturtype: Naturbeitemark, slåtteeenger
Prioritet: B (viktig)
Mulige trusler: Opphør av slått/beiting, gjengroing
Undersøkt/kilder: 16.07.1999, JBJ, (Jordal 2000a)

Områdebeskrivelse

Generelt: Kulturlandskap med både fulldyrka, gjødslet eng og magrere tradisjonell naturbeitemark og slåtteeeng. Det som her er avgrenset, er overflatedyrkede kantområder av innmarka på hovedgarden på Jenstad. For å unngå å beskrive mange separate områder er de ulike delområdene forbundet til ett med tynne "kanaler".

Vegetasjon: Frisk fattigeng (G4), sølvbunkeeng (G3), dunhavreeng (G7b, fragmentarisk) på innmarka. Skogen nedenfor mot juvet består av lauvtrær (bjørk, rogn, selje) med engvegetasjon i bunnen (ikke avgrenset).

Vegetasjonen består dels av låge urter som fjellfiol, kvitmaure, småmarimjelle, grasarter som engkvein, smyle og rødsvingel, dels av høyere urter som tyrihjelmskjerm og skogstorkenebb. Her har det tidligere vært både slått, beiting og lauing. Flere seljepiler vitner om det siste.

Kulturpåvirkning: Slått/beiting m.m.

Artsfunn: Det er funnet 113 plantearter på hele bruket, av disse 22 naturengplanter og 4 seterplanter. Ikke alle disse ble funnet i de avgrensede områdene. Eksempler på arter: bakkesøte, marinøkkel og rødlistearten lillagrå rødskivesopp (*Entoloma griseocyaneum*) foruten flere tørrengarter: sølvmore, småbergknapp, åkerforglemmegei, vårpenggeurt, gulmaure, hårsveve, fjellrapp, fjelløyentrøst, småsmelle. Det finnes eldre funn av stor bloddråpesvermer *Zygaena lonicerae* fra Jenstad, en rødlistet sommerfuglart tilknyttet gammelt kulturlandskap og rasenger, og som nå bare forekommer i Møre og Romsdal (Hansen & Aarvik 2000).
Verdsetting: Området blir verdsatt til B (viktig) på grunn av at det er velutviklede slåtteenger med flere interessante arter, men ikke så artsrik som de mer kalkrike engene i vassdraget.

Skjøtsel og hensyn

Det er ønskelig med fortsatt slått og beiting.

Fjellgardene: Jenstad: Haugen (slåtteenger)

Lokalitetsnummer: 1563-167
Kartblad: 1420 II Romfo
UTM (EUREF 89): NQ 0342-0349, 3097-3115
Høyde over havet: 450-470 m
Hovednaturtype: Kulturlandskap
Naturtype: Naturbeitemark, slåtteenger
Prioritet: C (lokalt viktig)
Mulige trusler: Opphør av slått/beiting, gjengroing
Undersøkt/kilder: 16.07.1999, JBJ, (Jordal 2000a)

Områdebeskrivelse

Generelt: Kulturlandskap med både fulldyrka, gjødslet eng og magrere tradisjonell naturbeitemark og slåtteeng. Det som her er avgrenset, er en gjengroende sølvbunkeeng med oppslag av småbjørk, grønnvier m.m som ligger nord for bruket, på nedsida av gamleveien til Jenstad. Her er de mest artsrike naturengrestene på bruket.

Vegetasjon: Frisk fattigeng (gulaks/engkveineng, G4a) og sølvbunkeeng (G3).

Kulturpåvirkning: Slått/beiting m.m.

Artsfunn: Mest interessant i enga var prestekrage, blåklokke og en ubestemt art av hårsvevegruppa.

Verdsetting: Området blir verdsatt til C (lokalt viktig) på grunn av at det er en viss artsrikdom, men denne er i ferd med å gå tapt som følge av gjengroing.

Skjøtsel og hensyn

Det er ønskelig med fortsatt slått og beiting.

Fjellgardene: Jenstad: Oppistu (slåtteenger)

Lokalitetsnummer: 1563-165
Kartblad: 1420 II Romfo
UTM (EUREF 89): NQ 0354-0373, 3059-3065
Høyde over havet: 495-525 m
Hovednaturtype: Kulturlandskap
Naturtype: Naturbeitemark, slåtteenger
Prioritet: B (viktig)
Mulige trusler: Opphør av slått/beiting, gjengroing
Undersøkt/kilder: 16.07.1999, JBJ, (Jordal 2000a)

Områdebeskrivelse

Generelt: Dette er det øverste bruket på Jenstad. En del av innmarka er preget av knauser og store steiner. Østover mot skogen og ut mot kanten av Åmotan ligger udyrka beite som er avgrenset. Her er de mest artsrike naturengrestene på bruket.

Vegetasjon: Frisk fattigeng (gulaks/engkveineng, G4a) og sølvbunkeeng (G3), innslag av dunhavreeng (G7b)

Kulturpåvirkning: Slått, beiting av storfe m.m.

Artsfunn: Mest interessant var sumpmaure, rødknapp, bleikstarr, aurikkelsveve, hårsveve, dunkjempe, fjellrapp, fjelløyentrøst, småsmelle, blåklokke, prestekrage, aurikkelsveve, bråtestarr og en ubestemt art i hårsvevegruppa. Det er videre funnet en beitemarkssopp, brunfnokket vokssopp (*Hygrocybe helobia*).

Verdsetting: Området blir verdsatt til B (viktig) på grunn av at det er middels artsrike beitemarker som fortsatt er i bruk.

Skjøtsel og hensyn

Det er ønskelig med fortsatt slått og beiting.

Fjellgardene: Lundlia (naturbeitemark)

Lokalitetsnummer:	1563-168
Kartblad:	1419 I Storskrynten, 1420 II Romfo
UTM (EUREF 89):	NQ 0305-0334, 2962-3001
Høyde over havet:	630-680 m
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	Slåtteenger, naturbeitemark
Prioritet:	B (viktig)
Mulige trusler:	Opphør av slått/beiting, gjengroing
Undersøkt/kilder:	20.07.1999, JBJ, (Jordal 2000a)

Områdebeskrivelse

Generelt: Lundlia ligger på en hylle på sørsida av Åmotan. Innmarka er relativt stor, og har ikke grodd særlig mye igjen. Dette skyldes at området er beitet av storfe hver sommer. Nedenfor bruket ligger Lundlibakkan, som er en frodig, nordvendt lauvskogsli. Tidligere har her vært en husmannsplass, og det finnes tøfter etter gamle løer som viser at det også har vært slåtteområde.

Vegetasjon: Innmarka er dominert av sølvbunkeeng (G3) med frisk fattigeng (G4) i kantene. Fragment av dunhavreeng (G7b) nedenfor fjøset, en tørreng der det fremdeles er markjordbær, vårpengueurt og stemorsblom. Her gror det gradvis igjen med geitrams, stormaure og engsmelle, et typisk mellomstadium i dette området når kulturpåvirkningen på tørrengene blir svakere.

Kulturpåvirkning: Beites av storfe hver sommer.

Artsfunn: Det er funnet 71 plantearter, av disse 11 naturengplanter og 3 seterplanter. I kantene mot skogen er det natureng med engkvein, gulaks, marinøkkel og blåklukke. Nedenfor fjøset er det en tørreng der det fremdeles vokser markjordbær, vårpengueurt og stemorsblom. Innmarka er omkranset av skog på alle kanter.

Verdsetting: Området blir verdsatt til B (viktig) på grunn av at det er et større område med gamle slåtteenger som dels har vært noe gjødslet tidligere, men som nå er intakt naturbeitemark med et middels artsmangfold.

Skjøtsel og hensyn

Det er ønskelig med fortsatt beiting, gjerne også slått en gang i blant for å pusse beitet. Lokaliteten bør ikke gjødsles eller pløyes.

Fjellgardene: Hafsåsen: Åsattløgu (slåtteenger)

Lokalitetsnummer:	1563-169
Kartblad:	1420 II Romfo
UTM (EUREF 89):	MQ 9923-9930, 3201-3210
Høyde over havet:	790-810 m
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	Kalkrike enger
Prioritet:	A (svært viktig)
Mulige trusler:	Opphør av slått/beiting, gjengroing
Undersøkt/kilder:	mange besøk 1993-1999 (Jordal 2000a), 21.08.2003, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Lokaliteten ligger oppå åsen før man kjører ned i Hafsåsen, like ved bygdeveien. For flere detaljer: se Jordal (2000a).

Vegetasjon: Tørrbakkeelementet med dunhavreenger (G7b) er godt utviklet i Hafsåsen, dette gjelder også denne lokaliteten. Ca. 30% G4, 70% G7b.

Kulturpåvirkning: Lokaliteten er tidligere slått (om ikke hvert år) og beitet. I 2003 var det dårlig beita, mye dødgras, og oppslag av osp.

Artsfunn: Stor bestand av marinøkkel (trolig >100), betydelig bestand av sandfiol og fjellmarinøkkel. Ellers kan det nevnes bergublom, fjellarve, fjellfrøstjerne, flekkmure, lodnerublom, rødknapp, sauesvingel, setermjelt, seterrapp og sølvsmure. Lokaliteten har et lignende tørrbakkepreg som Liin i Svisdalen, men ligger høyere (800 m) og har et litt annet artsutvalg. Det er funnet 25 sopparter. Sopparter som indikerer kalk: svartlodnetunge *Trichoglossum hirsutum* og gul småfingersopp *Clavulinopsis corniculata*. Det ble også funnet liten vokssopp

Hygrocybe insipida og dvergmelsopp *Clitopilus scyphoides*, den siste er sjelden og vokser på mosen putehårstjerne *Tortula ruralis*. Videre ble det funnet 4 rødskivesopp-arter, hvorav den mest uventede var rødlistearten glassblå rødskivesopp *Entoloma caeruleopolitum*.

Verdsetting: Området blir verdsatt til A (svært viktig) på grunn av at det er en intakt slåtteeng, og utvalget av plantearter og beitemarkssopp er særpreget og interessant. Godt utviklet dunhavreeng (G7b) er en sjelden vegetasjonstype, og forekomsten av sandfiol er også sjelden og verdifull, dessuten flere rødlistearter.

Skjøtsel og hensyn

Det er ønskelig med fortsatt slått og beiting. Lokaliteten bør ikke gjødsles eller pløyes.

Fjellgardene: Hafsåsen: Trøa og Bortategjerdet (slåtteeuger, naturbeitemark)

Lokalitetsnummer:	1563-170
Kartblad:	1420 II Romfo
UTM (EUREF 89):	MQ 9894-9961, 3174-3199
Høyde over havet:	720-780 m
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	Slåtteeuger, naturbeitemark
Prioritet:	A (svært viktig)
Mulige trusler:	Opphør av slått/beiting, gjengroing
Undersøkt/kilder:	17.07.1999, 17.09.1999, JBJ, (Jordal 2000a)

Områdebeskrivelse

Generelt: Trøa og Bortategjerdet ligger inntil hverandre i bunnen av Hafsåsen, blir drevet som en jordbruksenhet og er derfor behandlet sammen her. For flere detaljer: se Jordal (2000a). De ulike delområdene er på kartet forbundet med smale "kanaler" for å slippe å beskrive dem separat.

Vegetasjon: Tørrbakkeelementet med dunhavreenger (G7b) er godt utviklet enkelte steder. I engene er det mye engkveindominert eng (G4), ellers mye tørrere partier mer i retning av flekkmure-sauesvingeleng (G8). Det er oppslag av osp på og rundt de gamle åkrene i den varme gryta mot Østistu. Ved Bortategjerdet var det mye sølvunkeeng (G3) på den fulldyrka marka (ikke avgrenset). I kantene lengst i øst og opp mot skogen ovenfor husene på Bortategjerdet finnes artsrike naturenger som er avgrenset. Engkvein/gulakseng dominerer (G4a), men det er innslag av tørrengarter (G7b). Her vokser f. eks. rødsvingel, blåklokke, legeveronika, mye av en ubestemt art i hårsveve-gruppa, tiriltunge, engsmelle, markjordbær, sølvunke, småbergknapp, småsmelle, snøsøte, bakkesøte, bakkestjerne, aksfrytle og hårsveve. Lignende vegetasjon, men noe mer artsfattig finnes i beitemarkene i sørhellingene på begge sider av bytet mellom Trøa og Bortategjerdet. Utover fra dyrkamarka finnes beitepåvirket skog, som for det meste er gras/urterik (C2c).

Kulturpåvirkning: Viktige kulturminner er gamle oppmura terrasser i sørhellingene vest for husene, der brukene i Hafsåsen tidligere hadde hver sin kornåker (750-760 m over havet). Disse gamle åkrene ligger i en sørvendt gryte, der kulturpåvirkning og lokalklima har formet vegetasjonen til artsrike tørrenger (jfr. Åsattløgu som også hører til Trøa, men som er omtalt for seg).

Artsfunn: Det er i alt funnet 99 plantearter på åpen kulturmark, av disse 21 naturengplanter og 6 seterplanter. Det ble funnet bl. a. den sjeldne sandfiolen (øverst i bakkene), bakkestjerne, snøsøte, fjellrapp, hårsveve, markjordbær, sandarve, lodnerubloom, blåklokke, småbergknapp, tiriltunge, marinøkkel, gjeldkarve, legeveronika, bergveronika, sølvunke, jonsokkoll, mye av en ubestemt art av hårsveve-gruppa og ruterøysopp. Videre er det mye småsommerfugler på solrike dager. Mest interessante var funnene av sandfiol, bakkesøte, marinøkkel og snøsøte.

Verdsetting: Området blir verdsatt til A (svært viktig) på grunn av at det er et gammelt og artsrikt kulturlandskap med mange sjeldne og kravfulle arter, og potensiale for rødlistete beitemarkssopp (ikke undersøkt). Særlig er det gode innslaget av tørreng-arter interessant.

Skjøtsel og hensyn

Det viktigste er at bosetting og jordbruksdrift kan fortsette, slik at bl. a. beitedyra pleier landskapet. Ospa i de sørvendte tørrengene burde vært ringbarka og senere fjernet. De oppmurte kornåkrene er et uvanlig kulturminne som kunne vært utnyttet i turismesammenheng. Rundt disse terrassene ligger artsrike, kulturbetingete tørrengsamfunn som også kan inngå i et informasjonopplegg, f. eks. en merket sti ned fra Åsattløgu der det er råd å sette fra seg et par biler på øversida av veien (for å unngå inngrep i Åsattløgu). De artsrike områdene bør ikke gjødsles.

Fjellgardene: Hafsåsen: Østistu (slåtteeenger)

Lokalitetsnummer:	1563-171
Kartblad:	1420 II Romfo
UTM (EUREF 89):	MQ 9882-9898, 3140-3174
Høyde over havet:	740-790 m
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	Slåtteeenger, naturbeitemark
Prioritet:	B (viktig)
Mulige trusler:	Opphør av slått/beiting, gjengroing
Undersøkt/kilder:	17.07.1999, JBJ, (Jordal 2000a)

Områdebeskrivelse

Generelt: Dette er det første bruket man møter når man kjører ned i Hafsåsen. Det er ikke dyr på bruket. Gården har mye gammel eng. Det som er avgrenset er de mest interessante slåtteeengene. For flere detaljer: se Jordal (2000a). De ulike delområdene er på kartet forbundet med smale ”kanaler” for å slippe å beskrive dem separat.

Vegetasjon: Tørrbakkeelementet med dunhavreenger (G7b) finnes enkelte steder. I engene er det mye engkveindominert eng (G4a). Utover fra dyrkamarka finnes beitepåvirket skog, som for det meste er gras/urterik (C2c). De mest artsrike naturengene ligger følgende steder: ovenfor og innenfor husene i øvre deler mot skogen hele veien innover mot grensa til Bjørklund, videre nedenfor veien på øversida av råket. Ovenfor husene finnes mindre områder. Opp mot skogen nedenfor Nylenda (sørvestre del av innmarka) er det også artsrik engkvein/gulakseng (G4a). Enga nedenfor veien sørover fra fjøset (ovenfor råket) er og dels engkvein/gulakseng (G4a) av lignende type. Rundt her er det rester av artsrik tørrengvegetasjon (G7/G8) med putehårstjerne i bunnen. I skogen ovenfor husene er det først (ovenfor steingjerdet) ensaldret småbjørk med en undervegetasjon av engkvein/gulaks (G4a) og engsoleie, rødkløver, harerug og mye fjellfiol. Dette er nokså sikkert en gjengroende slåtteeeng. Lenger opp (fremdeles ovenfor husene i vest) er det lysåpen bjørk- og ospeskog (C2c) med gras-urterik vegetasjon av sølvbunke, smyle, engkvein, skogstorkenebb, tyrihjelms og kvitmaure. Dette er gamle slåtteliet. Skogen på nersida av veien er og av det gras- og urterike slaget.

Kulturpåvirkning: Viktige kulturminner er et gammelt steinråk og gamle oppmurte terrasseåkre. I den sørvendte skråninga oppunder bygdeveien i nord har alle bruka i Hafsåsen hatt kornåkrer på oppbygde terrasser (750-760 m over havet). Dette var for alle det tryggeste stedet å dyrke korn på. Disse terrassene gror på igjen, dels med ospeskog.

Artsfunn: Det er funnet 110 plantearter, av disse 23 naturengplanter og 10 seterplanter. Det mest interessante var funn av marinøkkel flere steder på bruket.

Verdsetting: Området blir verdsatt til B (viktig) på grunn av at det er et generelt artsrikt gammelt kulturlandskap, men det har ikke så mange påviste kravfulle arter som flere av nabolokalitetene.

Skjøtsel og hensyn

Det viktigste er at bosetting og jordbruksdrift kan fortsette, slik at engene blir slått og høstet. Det er også ønskelig med lett etterbeiting om høsten. De magreste naturengene bør også høstes, selv om noe av dette ikke er traktormark. De avgrensede, mest artsrike områdene bør ikke gjødsles eller pløyes.

Fjellgardene: Hafsåsen: Bjørklund (slåtteeenger)

Lokalitetsnummer:	1563-172
Kartblad:	1420 II Romfo
UTM (EUREF 89):	MQ 9864-9888, 3118-3141
Høyde over havet:	710-765 m
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	Slåtteeenger, naturbeitemark
Prioritet:	B (viktig)
Mulige trusler:	Opphør av slått/beiting, gjengroing
Undersøkt/kilder:	19.07.1999, JBJ, (Jordal 2000a)

Områdebeskrivelse

Generelt: Bjørklund ligger mellom Østistu og Skålvollen. Mye av dyrkamarka er gjødslet. Ved veien nedenfor husene ligger en naturengflekk med engkvein, finnskjegg og dunhavre (G7b/G4a). De mest interessante engene ligger opp mot skogkanten øverst i bakkene ovenfor husa. For flere detaljer: se Jordal (2000a). De ulike delområdene er på kartet forbundet med smale ”kanaler” for å slippe å beskrive dem separat.

Vegetasjon: Tørrbakkeelementet med dunhavreenger (G7b) finnes enkelte steder (truet vegetasjonstype). I engene er det ellers mye engkveindominert eng (G4a).

Kulturpåvirkning: Tidligere utstrakt slått og beiting, nå gradvis gjengroing.

Artsfunn: Det er funnet 103 plantearter, av disse 22 naturengplanter og 10 seterplanter. Det mest interessante var funn av marinøkkel, snøsøte og bakkestjerne i tørrengene øverst mot skogen. Av andre arter her oppe kan nevnes harerug, flekkmure, fjellrapp, en ubestemt art av hårsveve-gruppa, småbergknapp, vårpenggeurt, tiriltunge, lodnerublom, hårsveve, jonsokkoll og markjordbær. På knausen midt i enga (tørrberg) vokste sølvmore, småbergknapp og vårpenggeurt.

Verdsetting: Området blir verdsatt til B (viktig) på grunn av at det er et generelt artsrikt gammelt kulturlandskap, men det har ikke så mange påviste kravfulle arter som flere av nabolokalitetene.

Skjøtsel og hensyn

Det viktigste er at jordbruksdrifta fortsetter i form av slått. Også de magre og litt bratte tørrengene skulle ha vært slått av og til for å motvirke gjengroing. Det er ønskelig med lett etterbeiting om høsten. De magreste naturengene bør også høstes, selv om noe av dette ikke er traktormark. De avgrensede lokalitetene bør ikke gjødsles eller pløyes.

Fjellgardene: Hafsåsen: Skålvollen (slåtteenger, naturbeitemark)

Lokalitetsnummer:	1563-173
Kartblad:	1420 II Romfo
UTM (EUREF 89):	MQ 9868-9877, 3083-3096
Høyde over havet:	700-715 m
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	Slåtteenger, naturbeitemark
Prioritet:	B (viktig)
Mulige trusler:	Opphør av slått/beiting, gjengroing
Undersøkt/kilder:	19.07.1999, JBJ, (Jordal 2000a)

Områdebeskrivelse

Generelt: Mesteparten av innmarka er fulldyrket og gjødslet. Det avgrensede området er en tørrbake like ved husene. For flere detaljer: se Jordal (2000a).

Vegetasjon: En haug ovenfor husene har natureng dels av engkvein/gulaks-type (G4a), dels med finnskjegg og dels med sauesvingel (G5). Her finnes forutan de interessante artene nevnt under funn nedenfor, også fjelltimotei, fjellfiol, flekkmure, aurikkelsveve, en ubestemt art av hårsveve-gruppa og bakkestjerne. Andre registrerte (ike avgrensede) områder: Ved gammelskolen var det engkveindominert vegetasjon (G4a) med harerug, blåkløkke, rødkløver, følblom og krekling. I skogkanten i Storlykkja var det også engkvein-dominans, med rødsvingel, smyle, rødknapp, blåkløkke, harerug, engsmelle og en ubestemt art i hårsveve-gruppa.

Kulturpåvirkning: De artsrike kantområdene blir fortsatt beitet. For flere detaljer: se Jordal (2000a).

Artsfunn: Det er funnet 93 plantearter, av disse 21 naturengplanter og 7 seterplanter. Det mest interessante var funn av marinøkkel, fjellmarinøkkel og bakkesøte i kantene mot skogen ved husa.

Verdsetting: Området blir verdsatt til B (viktig) på grunn av at det er et generelt artsrikt gammelt kulturlandskap, men det har ikke så mange påviste kravfulle arter som flere av nabolokalitetene.

Skjøtsel og hensyn

Det er viktig at jordbruksdrifta fortsetter, og at det avgrensede området blir beita eller slått.

Fjellgardene: Hafsåsen: Hagaslettet (kalkrike enger, skogsbeite)

Lokalitetsnummer:	1563-174
Kartblad:	1420 II Romfo
UTM (EUREF 89):	MQ 97849813, 3038-3067
Høyde over havet:	760-800 m
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	Kalkrike enger (ca.30%), skogsbeite (ca. 70%)
Prioritet:	A (svært viktig)
Mulige trusler:	Opphør av slått/beiting, gjengroing

Undersøkt/kilder: 19.07.1999, JBJ, (Jordal 2000a), 08.08.1996, R. Elven m. fl., 21.08.2003, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Hagaslettet ligger vest i Hafsåsen omkranset av fjellbjørkeskog og litt furu. Dette er en gammel plass med noen dekar dyrket og overflatedyrket mark. For flere detaljer: se Jordal (2000a). Det er avgrenset både overflatedyrket slåttemark (nå naturbeitemark) og noe skogsbeite, (tidligere slåtteliet).

Vegetasjon: Mesteparten av innmarka er sølvbunkeeng (G3, 60%) som blir beitet av streifende sauer. Ellers er det ca. 10% G4 frisk fattigeng, 5% G5 finnskjeggen. Beitetrykket er lavt, og i kantene er det oppslag av bjørk og grønnvier. Engene har foruten sølvbunke en del engrapp, marikåpe, bleikstarr, enghumbleblom, engsnelle, skogstorkenebb, jåblom og tyrihjel. Lenger opp i bakkene er vegetasjonen tydeleg kalkpåvirket, det finnes her grunnlendte berg (F2c), og gammel slåttemark med fuktenger og mange interessante arter (G13 5%, G8 5%), dessuten grasrik, noe beitet bjørkeskog (C2c ca. 15-20%).

Kulturpåvirkning: Tidligere slått og beiting, nå svakt beitetrykk og gjengroing. Innmarka og det nærmeste arealet ble slått til 1950-tallet (Peder Fahle pers. medd.).

Artsfunn: Det er funnet 101 plantearter, av disse 22 naturengplanter og 15 seterplanter. Rundt de grunnlendte, kalkrike berga ovenfor husa ble det funnet bakkesøte, bakkestjerne, bergveronika, dunhavre, fjellbakkestjerne, fjellfrøstjerne, fjellnøkleblom, fjellrapp, flekkmure, småbergknapp, småsmelle, hårsveve, snøsøte og norsk vintergrønn. I fuktenger og rik-/ekstremrik-myr (M2/M3) vokste hårstarr, grønnkurle, gullmyrklegg, svarttopp, kastanjesiv, brudespore og dubbestarr. I herbariet i Oslo ligger et funn av den sjeldne planten nubbestarr fra dette området.

Verdsetting: Området blir verdsatt til A (svært viktig) på grunn av at det er artrikt og velutviklet kulturlandskap med mange kravfulle og dels kalkkrevende arter.

Skjøtsel og hensyn

Beitetrykket i området er for lavt til å motvirke gjengroing av engsamfunnene og innvandring av småbjørk og vier. Det er ønskelig både med sterkere beiting og rydding. De gamle slåtteliene er i gjengroing, men ser ut til å holde seg nokså lysåpne i lang tid i gjengroingsprosessen, med en gras- og urterik vegetasjon i bunnen. Gjengroinga kan bli sterkere hvis beitet opphører helt. De gamle slåtteliene er både et kulturminne og et interessant naturområde, og samspillet mellom berggrunn, jordsmonn, klima, vegetasjon og kulturhistorie i dette området burde ha vært bedre kjent. Området ligner slik sett på Grøvdalen, men har en annen brukshistorie. Man bør vurdere informasjonstiltak i forbindelse med dette. Lokaliteten bør ikke gjødsles eller pløyes.

Fjellgardene: Hafsåsen: Sivertslettet (kalkrike enger)

Lokalitetsnummer: 1563-175
Kartblad: 1420 II Romfo
UTM (EUREF 89): MQ 9760-9767, 3028-3036
Høyde over havet: 730-745 m
Hovednaturtype: Kulturlandskap
Naturtype: Kalkrike enger
Prioritet: A (svært viktig)
Mulige trusler: Opphør av slått/beiting, gjengroing
Undersøkt/kilder: 19.07.1999, JBJ, (Jordal 2000a), 15.08.1996, R. Elven m. fl. (Fremstad & Elven 1997), 21.08.2003, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Sivertslettet ligger ved stien til Geitådalen, helt i munninga av dalen. Det er en gammel plass med en liten overflatedyrket eng. For flere detaljer: se Jordal (2000a).

Vegetasjon: Enga ved husene i Sivertslettet er artsrik dunhavreeng (G7b, 30%), flekkmure-sauesvingeleng (G8, 5%), sølvbunkeeng (G3 ca. 40%), noe engbjørkeskog (C2c) og innslag av tørrberg, baserik utforming (F2c, 5%).

Kulturpåvirkning: Tidligere slått og beiting, nå svakt beitetrykk og gjengroing. Sivertslettet ligger i et terreng som var utmarksslått for hele Hafsåsen, og her vrimler det av gamle navn som ender på –slettet, og som viser at dette var slåtteliet. Her er også mange tufter etter høyløer, og enkelte står enda. Dårlig beitetrykk i 2003, mye strø i bunnen, oppslag av grønnvier og bjørk.

Artsfunn: Ved husene i Sivertslettet vokste mye bakkesøte, prestekrage, fjellfrøstjerne, flekkmure, småbergknapp, bakkestjerne, hårsveve, fjellrapp, fjellarve, legeberonika og stemorsblom. I dette området ("Skoglund-Leirgrova", MQ 9730) er rødlistearten svenskesveve, og de regionalt sjeldne svevene *Hieracium auriculinum* og *H. mesopsilum* angitt av Reidar Elven m. fl. i 1996 (Fremstad & Elven 1997, herbariet i Oslo).

Verdsetting: Området blir verdsatt til A (svært viktig) på grunn av at det er artrikt kulturlandskap med mange kravfulle og dels kalkkrevende arter, deriblant en rødlisteart. God forekomst av tørrengarter og de truede vegetasjonstypene dunhavreeng og flekkmure-sauesvingeleng.

Skjøtsel og hensyn

Beitetrykket i området er for lavt til å motvirke gjengroing av engsamfunnene og innvandring av småbjørk og vier. Det er ønskelig både med sterkere beiting og rydding. De gamle slåtteliene er nok i gjengroing, men ser ut til å holde seg nokså lysåpne likevel, med en gras- og urterik vegetasjon i bunnen. Gjengroinga kan bli sterkere hvis beitet opphører. De gamle slåtteliene er både et kulturminne og et interessant naturområde, og samspillet mellom berggrunn, jordsmonn, klima, vegetasjon og kulturhistorie i dette området burde ha vært bedre kjent. Området ligner slik sett på Grøvudalen, men har en annen brukshistorie. Man bør vurdere informasjonstiltak i forbindelse med dette. Lokaliteten bør ikke gjødsles.

Fjellgardene: Hafsåsen: Myrabua (kalkrike enger)

Lokalitetsnummer:	1563-176
Kartblad:	1420 II Romfo
UTM (EUREF 89):	MQ 9668 2986
Høyde over havet:	840 m
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	Kalkrike enger
Prioritet:	B (viktig)
Mulige trusler:	Opphør av slått/beiting, gjengroing
Undersøkt/kilder:	21.08.2003, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Myrabua ligger ved stien til Geitådalen. Det er en gammel plass med en liten overflatedyrket eng.

Vegetasjon: Sølvbunkeeng (G3, 70%), frisk fattigeng (G4, 20%), finnskjeggeng (G5, 10%), dunhavreeng (G7b, 5%, truet vegetasjonstype). Tredekning ca. 30% (bjørk, grønnvier)

Kulturpåvirkning: Tidligere slått og beiting, nå svakt beitetrykk og gjengroing. Området ble slått til ut på 1950-tallet (Peder Fahle pers. medd.).

Artsfunn: Ved Myrabua vokste bakkesøte, flekkmure, gulstarr, fjellfrøstjerne, dunhavre, fjelltistel, svarttopp, hengeaks, dvergmispel og dvergjamne.

Verdsetting: Området blir verdsatt til B (viktig) på grunn av at det er en middels artrik naturbeitemark med flere interessante arter.

Skjøtsel og hensyn

Beitetrykket i området er for lavt til å motvirke gjengroing av engsamfunnene og innvandring av småbjørk og vier. Det er ønskelig både med sterkere beiting og rydding.

Fjellgardene: Hafsåsen: Leirgrova (kalkrike enger)

Lokalitetsnummer:	1563-177
Kartblad:	1420 II Romfo
UTM (EUREF 89):	MQ 9741-9751, 2981-2989
Høyde over havet:	760-775 m
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	Kalkrike enger
Prioritet:	A (svært viktig)
Mulige trusler:	Opphør av slått/beiting, gjengroing
Undersøkt/kilder:	19.07.1999 (Jordal 2000a), 21.08.2003, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Dette er en gammel boplass med mange kulturminner (steinråk, steingjerde og mange hustuffer) ned mot elva like nedenfor der Geitåa og Grøvu møtest. For flere detaljer: se Jordal (2000a).

Vegetasjon: Noen dekar tidligere overflatedyrket mark er fremdeles åpen, med en mosaikk av dunhavreeng (G7b, ca. 20%) og sølvbunkeeng (G3, ca. 70%) i begynnende gjengroing. Det er ca. 15% tredekning og rundt 10% C2c engbjørkeskog.

Kulturpåvirkning: Tidligere slått og beiting, nå svakt beitetrykk og gjengroing. Stedet var i 1999 beitet av streifende sauer, men beitetrykket var for lavt. I 2003 var det betydelig mer gjengrodd og mye dødgras.

Artsfunn: Det ble funnet 64 plantearter, av disse 21 naturengplanter og 9 seterplanter. De mest interessante var den sjeldne sandfiolen, marinøkkel og snøsøte, videre ble det funnet aurikkelsveve, bakkestjerne, bergveronika, fjellfrøstjerne, fjellrapp, flekkmure, harerug, jonsokkoll, jåblom, kjerteløyentrøst, markjordbær, prestekrage, rødknapp og en ubestemt art av hårsvevegruppa.

Verdsetting: Området blir verdsatt til A (svært viktig) på grunn av at det er artrikt kulturlandskap med mange kravfulle og dels kalkkrevende arter, deriblant en rødlisteart. God forekomst av tørrengarter, bl. a. sandfiol og den truede vegetasjonstypen dunhavreng.

Skjøtsel og hensyn

Beitetrykket i området er noe lavt til å motvirke gjengroing av engsamfunnene og innvandring av småbjørk og vier. Det er ønskelig både med sterkere beiting og med en skikkeleg ryddeøkt. Lokaliteten bør ikke gjødsles.

Fjellgardene: Hafsåsen: tjønn ved Leirgrova (dam)

Lokalitetsnummer:	1563-178
Kartblad:	1420 II Romfo
UTM (EUREF 89):	MQ 9785-9792, 3011-3016
Høyde over havet:	ca. 755 m
Hovednaturtype:	Ferskvann/våtmark
Naturtype:	Dammer
Prioritet:	B (viktig)
Mulige trusler:	Ingen kjente
Undersøkt/kilder:	19.07.1999, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Dette er en dødisgrop som av og til tørker ut, men som har så stabilt vann at vegetasjonen er preget av vannplanter.

Vegetasjon: Bl. a. starrsump, sennegras-utforming (O3e).

Kulturpåvirkning: Trolig liten, sannsynligvis litt beiting av husdyr.

Artsfunn: Det ble funnet veikveronika, vierstarr og sennegras, som alle er regionalt sjeldne arter.

Verdsetting: Området blir verdsatt til B (viktig) på grunn av at det er en dødisgrop med interessant flora, og trolig potensiale for interessante øyestikkere og andre insektarter.

Skjøtsel og hensyn

Ingen spesielle.

Fjellgardene: Hafsåsen-Geitådalen: skogliene (kalkskog, skogsbeite)

Lokalitetsnummer:	1563-179
Kartblad:	1420 II Romfo
UTM (EUREF 89):	MQ 958 –988, 295-319
Høyde over havet:	750-960 m
Hovednaturtype:	Skog, kulturlandskap
Naturtype:	Kalkskog, skogsbeite, bjørkeskog med høgstauder
Prioritet:	A (svært viktig)
Mulige trusler:	Opphør av slått/beiting, gjengroing
Undersøkt/kilder:	Fremstad & Elven (1997), Jordal (2000a), 21.08.2003, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Sørvestover fra Østistu og Skålvollen mot gjerdet som avgrenser Geitådalen ligger både bjørkedominerte skoglier og noe flatere morenehauger med furuskog. Store deler av liene i dette området har en basekrevende vegetasjon. Den delen som er mest preget av gras-urterik vegetasjon og gammel kulturpåvirkning i form av slått og beite (ikke mager furuskog), er avgrenset fra Kvernabekken ved Østistu innover mot gjerdet mot Geitådalen (gjerdet krysser stien ved MQ 9586 2985). Avgrensinga er meget grov og skjønnessmessig, men inneholder trolig de viktigste områdene.

Vegetasjon: Høgstaudebjørkeskog og kalkbjørkeskog, dels med gras- og urterik, beitepåvirket undervegetasjon. Innslag av furuskog som dels er tørr og lyngrik, dels noe myrlendt med innslag av krevende skogmyrplanter. Store sørøstvendte, kalkrike tidligere slåttelieer med en svært interessant vegetasjon og flora. Dominerende er gras- og urterik bjørkeskog (C2c) og kalklågurt-bjørkeskog (B2c), kalkrike berg (F2c), og kalkrike fuktenger og

myrer (M2/M3). Mange steder (f. eks. innafor Myrabua) er preget ganske åpent, nærmest hagemarksskog med en mosaikk av sølvbunkeeng (G3), frisk fattigeng (G4), dunhavreeng (G7b) og finnskjeggen (G5) i feltskiktet. *Kulturpåvirkning:* Tidligere slått og beiting, nå svakt beitetrykk og gjengroing. Området var i 1999 beitet av streifende sauer, det går også storfe i deler av området. Litt hogst, noen få stier og veier. Dette området var utmarksslått for hele Hafsåsen, og her vrimler det av gamle navn som ender på –slettet, og som viser at dette var slåtteliet. Her er også mange tufter etter høyløer, og enkelte står enda. Det mest benyttete området lå fra Skålvollen og langt innover mot Geitådalen (Knut O. Hafsås pers. medd.). Det er ikke tilfeldig at dette området var mye nyttet, fordi den kalkrike vegetasjonen både er produktiv og frodig, og dessuten næringsrik og velsmakende for dyra.

Artsfunn: I furuskog er det funnet sjeldne arter som nubbestarr og tromsøyentrøst. Nubbestarr er funnet i området i nærheten av Hagaslettet, og har her og i Geitådalen sine eneste kjente voksesteder i fylket. Ellers er det i furuskogene kjent olavsstake, nikkevintergrønn, perlevintergrønn, legevintergrønn, norsk vintergrønn, furuvintergrønn og klokkevintergrønn (bl. a. Fremstad & Elven 1997). I de kalkrike, tidligere slåtteliene med bjørkeskog ble det funnet bl. a. bakkestjerne, bergveronika, brudespore, fjellbakkestjerne, fjellfiol, hårstarr, jåblom, krattfiol, legevintergrønn, liljekonvall, sennegrass, skogvikke, vårerteknapp, skogmarihand, snøsøte, sotstarr, stortveblad, svarttopp, tyrihjelms og tysbast (JBJ). Innafor Myrabua ble det funnet flere beitemarkssopp ved stien og i skogen, bl. a. *Entoloma xanthochroum* (rødlisterart), *E. rhombisporum*, *E. sericeum* og *Hygrocybe conica*. Bakkesøte er ganske hyppig på lysåpne steder.

Verdsetting: Området blir verdsatt til A (svært viktig) på grunn av dette er meget artsrike og produktive skoglier med langvarig kulturpåvirkning og meget stor artsrikdom (for dårlig kartlagt).

Skjøtsel og hensyn

Evt. skogsdrift bør baseres på stedege treslag. Man bør unngå større fysiske inngrep. Det er ønskelig både med sterkere beiting og rydding. De gamle slåtteliene er i gjengroing, men ser ut til å holde seg nokså lysåpne i lang tid i gjengroingsprosessen, med en gras- og urterik vegetasjon i bunnen. Gjengroinga kan bli sterkere hvis beitet opphører helt. De gamle slåtteliene er både et kulturminne og et interessant naturområde, og samspillet mellom berggrunn, jordsmonn, klima, vegetasjon og kulturhistorie i dette området burde ha vært betre kjent. Området ligner slik sett på Grøvdalen, men har en annen brukshistorie. Man bør vurdere informasjonstiltak i forbindelse med dette.

Fjellgardene: Røymoen: Kristenstu (slåtteeinger)

Lokalitetsnummer:	1563-181
Kartblad:	1419 I Storskrynten
UTM (EUREF 89):	MQ 9856-9878, 2970-2987
Høyde over havet:	725-740 m
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	Slåtteeinger, naturbeitemark
Prioritet:	B (viktig)
Mulige trusler:	Opphør av slått/beiting, gjengroing
Undersøkt/kilder:	20.07.1999, JBJ, (Jordal 2000a)

Områdebeskrivelse

Generelt: Kristenstu har den østligste delen av dyrkamarka på Røymoen, med et omfattende system av steingjerder rundt. Bruket er fraflyttet. Enga nordøstover fra husene blir slått. Mot steingjerdet som grenser mot utmarka helt i nordøst ligger smale naturengkanter med bl. a. marinøkkel. For flere detaljer: se Jordal (2000a).

Vegetasjon: Rett sør for husene ligger to beiteskifter på hver side av Nebb-bekken med gjengroende dunhavreeng (G7b, truet vegetasjonstype), og innslag av sølvbunkeeng (G3) og engkvein/gulaks-eng (G4a). Det er oppslag av bjørk, einer, skogstorkenebb og tyrihjelms her, ellers ble det funnet kvitmaure, småengkall, blåklokke, flekkmure, fjellfrøstjerne og harerug. Et hestebeite på sørsida av bekken i sørøst ble bare vurdert med kikkert, det så ut til å være dominert av sølvbunkeeng (G3). Det mest interessante på bruket var de sørvendte bakkeskråningane ned mot bekken østover fra husene. Disse er dels i gjengroing med geitrams og hundegrass, men deler av skråningene hadde fremdeles artsrike tørrenger med mye engkvein, rødsvingel og seterrapp (G4a/c).

Kulturpåvirkning: Tidligere slått og beiting, nå slått og beiting enkelte steder, andre steder gjengroing.

Artsfunn: Det er funnet 64 plantearter, av disse 11 naturengplanter og 9 seterplanter. I tørrengene østover langs bekken vokste bl. a. lodnerubloom, marinøkkel, bakkesøte, bakkestjerne, takhaukeskjegg, fjellrapp, stemorsblomst, fjellarve og småsyre. Av fugl ble det observert tårnseiler, og hekkende linerle og kjøtmeis.

Verdsetting: Området blir verdsatt til B (viktig) på grunn av at det er middels artsrike gamle slåtteeinger som dels gror igjen, dels beites.

Skjøtsel og hensyn

Det er positivt at deler av innmarka blir slått. Det hadde også vært ønskelig at tørrengene langs bekken i øst også blir slått år om annet. Naturbeitemarkene sør for husene burde vært mer beitet, ellers vil de gro helt igjen. Det avgrensede området bør ikke gjødsles.

Fjellgardene: Røymoen: Utistu (naturbeitemark)

Lokalitetsnummer:	1563-180
Kartblad:	1419 I Storskrynten
UTM (EUREF 89):	MQ 9833-9855, 2969-2988
Høyde over havet:	715-730 m
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	Slåtteeenger
Prioritet:	A (svært viktig)
Mulige trusler:	Opphør av slått/beiting, gjengroing
Undersøkt/kilder:	20.07.1999, JBJ, (Jordal 2000a)

Områdebeskrivelse

Generelt: Utistu har innmarka i sør og vest på den flata som utgjør Røymogårdene. Dette er det eneste av de tre bruka der det bor folk. Det mest interessante her er relativt store bakker med ugjødslete, tørre naturenger opp mot skogen i vest. Ved besøket den 20. juli var disse helt blå av blåklokke. For flere detaljer: se Jordal (2000a). På kartet er to delområder forbundet med en tynn "kanal" for å unngå å beskrive dem som to separate områder. *Vegetasjon:* Vegetasjonen var rik på urter og gras. En del partier hadde mye engkvein og ryllik (G4a), men det er overganger mot tørrenger (G7/G8). Enkelte steder var det også noe engsyre og småsyre. De mest interessante partiene hadde putehårstjerne *Tortula ruralis* og grantujamose *Abietinella abietina* i bunnen, og en urterik vegetasjon. På sørøstsida av Myrbekken rett ved husene var det også en liten natureng som har en viss interesse. *Kulturpåvirkning:* Innmarka blir slått og noe beitet av sau vår og høst.

Artsfunn: Det er funnet 75 plantearter, av disse 13 naturengplanter og 7 seterplanter. Fra artsinventaret i de tørre naturengene må det særlig nevnes funn av den sjeldne håndmarinøkkelen (6 individer), en art som står som hensynskrevende på rødlista, og som bare er kjent fra ett funn tidligere i fylket (Smøla: Roksvåg 1969, ikke gjenfunnet på 90-talet, Jordal & Gaarder 1998b). Senere samme dag ble samme arten funnet på Tøftvangen i Grødalen, som dermed blir tredje funnet i fylket. Den er senere også funnet i seterlandskapet i Brøstdalen, Rauma. Andre viktige funn i disse engene var marinøkkel, fjellmarinøkkel, takhaukeskjegg og snøsøte. Videre fantes blåklokke, stemorsblom, fjellrapp, flekkmure, harerug, karve, kjerteløyentrøst, kvitkløver, rødknapp, setermjelt og en ubestemt art av hårsveve-gruppa.

Verdsetting: Området blir verdsatt til A (svært viktig) på grunn av at det er velutviklede slåtteeenger med mange interessante arter, bl.a. hele 3 marinøkkelarter, hvorav rødlistearten håndmarinøkkel her har en av sine få intakte lokaliteter i fylket.

Skjøtsel og hensyn

Det er viktig at bosetting og jordbruksdrift i form av slått og beiting kan fortsette. Hvis denne drifta opphører eller endrer seg vesentlig, står tørrengene i fare for å gro igjen. Det er langt mellom lokaliteter med tre marinøkkelarter. Å ta vare på dette må være en prioritert oppgave. Håndmarinøkkel er svært sårbar for opphør av slått, og vil da trolig kunne forsvinne raskt. Lokaliteten bør ikke gjødsles eller pløyes.

Fjellgardene: Røymoen: Sagøya (grusører)

Lokalitetsnummer:	1563-182
Kartblad:	1420 II Romfo
UTM (EUREF 89):	MQ 9873-9912, 2997-3035
Høyde over havet:	650-660 m
Hovednaturtype:	Ferskvann/våtmark
Naturtype:	Større elveører
Prioritet:	B (viktig)
Mulige trusler:	Ingen kjente (fysiske inngrep)
Undersøkt/kilder:	Diverse herbariebelegg (bl. a. 31.07.1968, R. Elven)

Områdebeskrivelse

Generelt: I Grøvu nordøst for Røymoen (nedstrøms brua) finnes større grusører i elva.

Vegetasjon: Grusører med mose, lav og spredte planter (Q1, Q2).

Kulturpåvirkning: Liten.

Artsfunn: En rekke funn av rødlistearten grøvdalsvalmue, muligens også øksendalsvalmue som er funnet i Geirådalen. Ellers er det funnet bl. a. dvergsnelle og norsk malurt.

Verdsetting: Området blir verdsatt til B (viktig) på grunn av at det er mindre elveører, men med regelmessig forekomst av fjellvalmuer og flere andre interessante fjellplanter.

Skjøtsel og hensyn

Ingen spesielle.

Lindalen: Middagshjellen (naturbeitemark)

Lokalitetsnummer:	1563-184
Kartblad:	1420 II Romfo
UTM (EUREF 89):	NQ 0423-0446, 2905-2928
Høyde over havet:	775-780 m
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	Naturbeitemark
Prioritet:	B (viktig)
Mulige trusler:	Gjengroing
Undersøkt/kilder:	05.08.1993, 25.08.1995, JBJ (Jordal 2000a), 21.08.2001, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Middagshjellen er dominert av en stor flate med dyrket mark, som i lang tid har vært et viktig tilskudd til førgrunlaget på Jenstad. Denne flata med mektige grusmassar under er skapt som elveavsetningar i en bredemt sjø på slutten av siste istid. I kanten av denne flata ligger flere setre. Landlaupsetra er den som var i bruk lengst, her ble drifta nedlagt på 1980-talet. Arealet av naturbeitemark er relativt lite, og avgrenser seg til terrenget ved seterhusa og i kantene mot skogen. Lokaliteten ligger i Åmotan-Grøvdalen landskapsvernområde.

Vegetasjon: Vegetasjonen er dominert av frisk fattigeng (G4c, fjelltimotei-utforming) og sauesvingeleng (mager type, G5c). I omgivelsene bjørkeskog. Noe vierkratt.

Kulturpåvirkning: Beiting av storfe.

Artsfunn: Det ble funnet vel 35 plantearter rundt setrene, av disse 10 naturengplanter og 3 seterplanter. Det er funnet 13 arter av beitemarkssopp. En av disse var den rødlistete (hensynkrevende) mørkskjellet vokssopp *Hygrocybe turunda*. Av planter må spesielt nevnes høstmarinøkkel, som ikke står på rødlista, men derimot er omfattet av Bernkonvensjonen og fredet. Ellers ble det funnet fjellmarinøkkel, harerug, kjerteløyentrøst, sauesvingel, småengkall og trefingerurt.

Verdsetting: Området blir verdsatt til B (viktig) på grunn av at det er en relativt artsfattig og liten naturbeitemark, men med funn av interessante og kravfulle arter og en rødlisteart i lav kategori.

Skjøtsel og hensyn

Det er ønskelig at beitinga fortsetter som tidligere slik at den beitepåvirkete vegetasjonen kan holdes i hevd. Høstmarinøkkel er fredet (forskrift av 21.12.2001). Dyra har lov å spise den, men du har ikke lov å plukke den!

Lindalen: Gammelsetra (kalkrik eng)

Lokalitetsnummer:	1563-185
Kartblad:	1420 II Romfo
UTM (EUREF 89):	NQ 0585-0618, 2995-3005
Høyde over havet:	810 m
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	Kalkrike enger
Prioritet:	B (viktig)
Mulige trusler:	Gjengroing
Undersøkt/kilder:	25.08.1994, 26.07. og 25.08.1995, JBJ (Jordal & Gaarder 1995, 1997, Jordal 2000a), 21.08.2001, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Gammel setervoll med godt bevarte lave tømmerhus, som nå fungerer som turisthytte. Det nærmeste området rundt husene er inngjerdet. Utenfor gjerdet er beitetrykket godt og grasmerkene er interessante og

artsrike. Landskapet er preget av moreneryggar og –hauger fra istida. Lokaliteten ligger i Åmotan-Grøvudalen landskapsvernområde.

Vegetasjon: Vegetasjonen er dominert av tørr, frisk og fuktig beitemark omkranset av bjørkeskog. De tørreste partiene har mye sauesvingeleng (dels fattig, dels rik, G5c/G8), mens de friskere har en mer allsidig sammensatt vegetasjon av gras og urter (G4c/G8).

Kulturpåvirkning: Kristiansund og Nordmøre Turistforening har tatt over og restaurert flere bygninger til bruk som selvbetjent turisthytte. Beiting av sau (sist sett i 2002) utenfor gjerdet som omgir turisthytta. Litt tråkk og kjøring. Nærområdet rundt husene er inngjerdet. Utafor gjerdet er beitetrykket godt og grasmarkene er interessante og artsrike. Turistforeninga slipper av og til sauene innenfor gjerdet for å hindre gjengroing.

Artsfunn: Det er funnet 69 plantearter, av disse 19 naturengplanter og 10 seterplanter. Særlig er det grunn til å framheve en god bestand av bakkesøte, og forekomst av marinøkkel, fjellmarinøkkel og snøsøte. Videre finnes bergskrinneblom, bakkestjerne, bergveronika, dvergjamne, flekkmure, småengkall og sumpmaure. Det er funnet 13 beitemarkssopp, bl. a. lutvokssopp *Hygrocybe nitrata* og mørkskjellet vokssopp *Hygrocybe turunda* (DC).

Verdsetting: Området blir verdsatt til B (viktig) på grunn av at det er en velutviklet naturbeitemark med en rødlisteart i lav kategori, og noen kravfulle naturengplanter og seterplanter.

Skjøtsel og hensyn

Det er å håpe at beitinga kan fortsette i en slik grad at dette fine seterlandskapet blir holdt ved like. Man kan vurdere å fjerne gran. Det området som turistforeninga har gjerdet inn rundt husene bør åpnes opp en periode på sommeren slik at vegetasjonen kan bli beitet som før, viss det da finnes beitedyr i området. Lokaliteten bør ikke gjødsles.

Lindalen: Nysetra (naturbeitemark)

Lokalitetsnummer:	1563-186
Kartblad:	1420 II Romfo
UTM (EUREF 89):	NQ 073-078, 302-304
Høyde over havet:	830 m
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	Naturbeitemark
Prioritet:	C (lokalt viktig)
Mulige trusler:	Gjengroing
Undersøkt/kilder:	21.08.2001, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Langstrakt setervoll med 3 hytter. Bare murer igjen av fjøs. Avgrensinga er unøyaktig pga. mangel på økonomisk kart for området. Lokaliteten ligger i Åmotan-Grøvudalen landskapsvernområde.

Vegetasjon: Vegetasjonen er dominert av finnskjeggen og sauesvingeleng (G5) og litt frisk fattigeng (fjelltimotei-utforming, G4c), litt innslag av sølvbunke (G3). Relativt nitrofilt rundt fjøsmurene med stornesle, vassarve, engrapp og krypsøleie. I omgivelsene røsslyng/dvergbjørkhei og bjørkeskog. Noe vierkratt av lappvier.

Kulturpåvirkning: Beiting av sau (sist i 2002).

Artsfunn: Av planter kan nevnes sauesvingel, fjelltimotei, harerug, kjerteløyentrøst, blåklokke, bakkesøte, trefingerurt, fjellrapp. Det er ikke funnet beitemarkssopp.

Verdsetting: Området blir verdsatt til C (lokalt viktig) på grunn av at det er en relativt ordinær naturbeitemark, men med funn av bakkesøte.

Skjøtsel og hensyn

Beitinga bør fortsette.

Lindalen: Svarthaugen (rik fjellvegetasjon)

Lokalitetsnummer:	1563-187
Kartblad:	1420 II Romfo
UTM (EUREF 89):	NQ 059-063 307-308
Høyde over havet:	1100-1160 m
Hovednaturtype:	Fjell
Naturtype:	Kalkrike områder i fjellet
Prioritet:	C (lokalt viktig)
Mulige trusler:	Ingen kjente

Undersøkt/kilder: Dahl (1892), 28.07.1979, JIH (underlagsmateriale for Holten 1986), 25.08.1994, JIH & JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Langs kanten mot Lindalen i rundt 1100 meters høyde er det flere lokaliteter av norsk malurt.

Vegetasjon: Lokaliteten betraktes som rik fjellvegetasjon, selv om innslaget av andre kalkkrevende arter er relativt lavt. Lokaliteten ligger i Åmotan-Grøvdalen landskapsvernområde.

Kulturpåvirkning: Liten.

Artsfunn: Flere forekomster av norsk malurt (JIH 1979: NQ 060 308, 1130 moh., 1994: NQ 063 307 ca. 1170 m og NQ 074 318 1180 m, sistnevnte utenfor avgrenset område). Ellers er det funnet bl. a. blankstarr og tranestarr.

Verdsetting: Området blir verdsatt til C (lokalt viktig) på grunn av at det er svakt utviklet kalkkrevende vegetasjon, men med spredte forekomster av norsk malurt.

Skjøtsel og hensyn

Ingen spesielle utover å unngå samling.

Reppdalen: under Lundlinebba (rik fjellvegetasjon)

Lokalitetsnummer: 1563-191
Kartblad: 1419 I Storskrynten
UTM (EUREF 89): NQ 020-028, 273-283
Høyde over havet: ca. 960-1120 m
Hovednaturtype: Fjell
Naturtype: Kalkrike områder i fjellet
Prioritet: B (viktig)
Mulige trusler: Ingen kjente
Undersøkt/kilder: 04.06.1975, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Rasmarkene oppunder Lundlinebba har en artsrik fjellplanteflora. Lokaliteten ligger dels i Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark, dels i landskapsvernområdet.

Vegetasjon: Rik rasmarksvegetasjon (F1), reinrosehei (R3).

Kulturpåvirkning: Liten.

Artsfunn: Store mogopbestander, aurskrinneblom (norsk ansvarsart), blåmjelt, norsk malurt, reinrose og snømore m.m. Området er dårlig undersøkt.

Verdsetting: Området blir verdsatt til B (viktig) på grunn av at det er et mindre, kalkrikt område med noen kalkkrevende fjellplanter.

Skjøtsel og hensyn

Ingen spesielle.

Reppdalen: dalbunnen og Kvitådalen (rik fjellvegetasjon)

Lokalitetsnummer: 1563-189
Kartblad: 1419 I Storskrynten
UTM (EUREF 89): MQ 988-NQ 024, 224-266
Høyde over havet: 900-ca. 1540 m
Hovednaturtype: Fjell, ferskvann/våtmark
Naturtype: Kalkrike områder i fjellet, større elveører
Prioritet: A (svært viktig)
Mulige trusler: Ingen kjente
Undersøkt/kilder: diverse herbariebelegg (O. Dahl 09.07.1893, O. Gjærevoll 27.08.1949), 15.07.1975 & 27.07.1985, JBJ, Hagen (1976a, 1976b), 15.08.1996, Hanne Hegre Grundt & Heidi Solstad, NIJOS (2003, vegetasjonskart)

Områdebeskrivelse

Generelt: I Reppdalen finnes større grusører langs elva med mange kalkkrevende fjellplanter, bl. a. fjellvalmue og norsk malurt. Dalsidene i Reppdalen og størstedelen av Kvitådalen har kalkrike bergarter og en meget artsrik fjellflora. NIJOS angir en del reinroseheier som ikke er angitt av andre, bl. a. i Stegådalen. Lokaliteten ligger i Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark.

Vegetasjon: Grusører (Q1, Q2), reinrosehei (R3), rike sig (N3), høgstaudeenger (S7). Jfr. vegetasjonskart (NIJOS 2003).

Kulturpåvirkning: Liten.

Artsfunn: En rekke funn av fjellvalmuer, som dels er bestemt til grøvdalsvalmue. Imidlertid har valmueeksperten Heidi Solstad bestemt valmuer herfra til dovrevalmue, og trolig er forskjellene for små til å opprettholde underartsnivået. Ellers mange andre kalkkrevende fjellplanter: norsk malurt (store mengder), sotstarr, agnorstarr, dubbestarr, gullrublom, bleikrublom, reinrose (store mengder), rabbetust, myrtust, blindurt, reinmjelt, snømore, fjellnøkleblom, aurskrinneblom, gulmjelt, hårstarr, fjellkurle, dvergmispel, dovrerublom, alperublom, lapprublom, bergrublom, linmjølke, kastanjesiv, dvergsyre, fjellkvitkurle, nålearve, grannarve, reinmjelt, myrtevier, skåresildre, knoppsildre, tuesildre, stuttarve og fjelltjæreblom.

Verdsetting: Området blir verdsatt til A (svært viktig) på grunn av at det er et større, kalkrikt område med stort artsmangfold av kalkkrevende fjellplanter.

Skjøtsel og hensyn

Ingen spesielle.

Reppdalen: Reppdalssetra (naturbeitemark)

Lokalitetsnummer:	1563-188
Kartblad:	1419 I Storskrynten
UTM (EUREF 89):	NQ 0168-0190, 2655-2673
Høyde over havet:	900-920 m
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	Naturbeitemark
Prioritet:	B (viktig)
Mulige trusler:	Gjengroing
Undersøkt/kilder:	05.09.1996, JBJ (Jordal & Gaarder 1997, Jordal 2000a)

Områdebeskrivelse

Generelt: Reppdalssetra ligger på vestsida av elva, i en slakk helling mellom elva og den brattere lia ovenfor. Drifta opphørte tidlig i mellomkrigstida, og setra har lenge vært til nedfalls. Relativt gjengrodd setervoll. Drifta opphørte tidlig i mellomkrigstida, og setra har lenge vært til nedfalls. I etterkrigstida varierende bruk til beite for hingster, okser og bekrer. Lokaliteten er avgrenset etter åpen mark-figur i M711-kartet. Lokaliteten ligger i Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark.

Vegetasjon: Vegetasjonen bærer preg av lavt beitetrykk. Det er mye dødt gress i bunnen og vegetasjonen er dominert av høyvokste gress og urter. Det skjer forbusking og skogen er på frammarsj. Vegetasjonen kan karakteriseres som engkvein/gulakseng, med innslag av dunhavre-eng. Det er lagt ut en 10Δ10 meters rute for vegetasjonsanalyse ca. 150 meter nord for setra, i relativt tørr gras- og urterik vegetasjon. Vegetasjonen kan karakteriseres som engkvein/gulakseng (G4a), med innslag av dunhavre-eng (G7b). Dominerende arter ellers var kvitmaure, fjellfrøstjerne og tyttebær. Det ble i ruta funnet 48 plantearter, av disse 9 naturengplanter og 11 seterplanter. Dette er et relativt høyt tall for plantearter totalt, og middels for de to andre kategoriene. Videre detaljer om ruta finnes hos Jordal & Gaarder (1997, s. 160-162).

Kulturpåvirkning: Beitinga de senere åra har vært laber, men i 2002 ble det økt antall av både hester og bekrer.

Artsfunn: Det ble funnet 84 plantearter, av disse 14 naturengplanter og 15 seterplanter. Interessante arter var bakkesøte (få ind.), dunhavre, gulmjelt, marinøkkel (1 ind.), norsk malurt og snøsøte (få ind.).

Verdsetting: Området blir verdsatt til B (viktig) på grunn av at det er en artsrik naturbeitemark med mange krevende arter, men lokaliteten er noe gjengrodd.

Skjøtsel og hensyn

Det er ønskelig med økt beitetrykk. I 2002 ble det sluppet flere dyr her enn tidligere, dels et resultat av et prosjekt ledet av Sunndal Beitelag.

Reppdalen: østsida av Istjøna (rik fjellvegetasjon)

Lokalitetsnummer:	1563-190
Kartblad:	1419 I Storskrynten
UTM (EUREF 89):	NQ 027-029, 176-182
Høyde over havet:	1550-1580 m
Hovednaturtype:	Fjell
Naturtype:	Kalkrike områder i fjellet

Prioritet: B (viktig)
Mulige trusler: Ingen kjente, nasjonalpark
Undersøkt/kilder: 02.08.1985, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Langs stien på østsida av Istjøna finnes områder med kalkkrevende fjellplanter. Området er dårlig undersøkt og dårlig stedfestet. Lokaliteten ligger i Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark.

Vegetasjon: Reinrosehei (R3).

Kulturpåvirkning: Liten, sti langs vannet.

Artsfunn: Det ble bl. a. notert en del reinrose, videre rabbetust, norsk malurt og blindurt, men området er dårlig undersøkt. Ved Istjøna er det videre funnet både oppdalsrapp og sunndalsrapp (norske ansvarsarter, Ove Dahl 09.07.1893, herb. O), men stedfestinga er usikker.

Verdsetting: Området blir verdsatt til B (viktig) på grunn av at det er et mindre, kalkrikt område med noen kalkkrevende fjellplanter.

Skjøtsel og hensyn

Ingen spesielle.

Grøvudalen: Hallen (kalkrike enger)

Lokalitetsnummer: 1563-192
Kartblad: 1419 I Storskrynten
UTM (EUREF 89): MQ 9720-9726, 2817-2855
Høyde over havet: 770-790 m
Hovednaturtype: Kulturlandskap
Naturtype: Kalkrike enger
Prioritet: A (svært viktig)
Mulige trusler: Opphør av beite, gjengroing
Undersøkt/kilder: 31.07.1994, 25.08.1995, 27.08.1996, 16.09.1997, JBJ (Jordal 2000a)

Områdebeskrivelse

Generelt: Hallen er en tidligere boplass som ligger fremst i Grøvudalen, ved det som nå er parkeringsplass og enden på bilveien. Til lokaliteten regnes det åpne området på og ved innmarka.

Vegetasjon: Vegetasjonen på innmarka varierer en god del, men har mange steder tegn på et baserikt jordsmonn. Det er lagt ut en 10Δ10 meters rute for vegetasjonsanalyse i en udyrka bakke med innslag av knauser mellom husene og veien. Vegetasjonen var en blanding mellom dunhavreeng (G7b) og flekkmure-sauesvingel-eng (G8). Også rike berg finnes (F2c). Dominerende arter var dunhavre, gulaks, kvitkløver, engkvein, sauesvingel, flekkmure, kvitmaure og ryllik. Det mest påfallende var at dekninga av strø var 50%, noe som tyder på gjengroing. Det ble i ruta funnet 42 plantearter, av disse 12 naturengplanter og 8 seterplanter. Dette er middels høye tall. Videre detaljer om ruta finnes hos Jordal & Gaarder (1997, s. 160-162).

Kulturpåvirkning: Den kjente bosettingen i Hallen strekker seg fra 1838 til 1914, etter den tid har stedet vært seter og slåttemark for Utistu på Røymoen. Plassen kan likevel være svært gammel, her er både ly for vinden og frodig og produktiv mark. Noe er gjødslet, mens kanter, knausar og tørrbakker trolig har mottatt lite gjødsel. Såvidt litt pløying for noen år siden.

Artsfunn: Det ble funnet 50 plantearter i grasmarkene, av disse 12 naturengplanter og 10 seterplanter. Mellom disse var bakkeseite, fjellbakkestjerne, fjellfrøstjerne, fjellrapp, gjeldkarve, harerug, jåblom, marinøkkel, snømare og snøseite. Det ble ellers funnet blårapp, dvergmispel, enghumleblom, fjellstarr og markjordbær. Det er videre funnet 7 beitemarkssopp. En kan her nevne den rødlistete (hensynskrevende) arten spissvokssopp (*Hygrocybe persistens*) og et par uvanlige rødskivesopp-arter. Sannsynlig funn av den sjeldne *Entoloma melanochromum*. Rosafagerhatt (*Calocybe carnea*) og stilkroysesopp (*Calvatia excipuliformis*) regnes ikke som beitemarkssopp, men er mindre vanlige arter.

Verdsetting: Området blir verdsatt til A (svært viktig) på grunn av at det er et velutviklet kulturlandskap med kalkrike enger, den truede vegetasjonstypen dunhavreeng og mange kravfulle arter. I tillegg er lokaliteten en del av et stort, omtrent sammenhengende og meget artsrikt og verdifullt kulturlandskap i Grøvudalen.

Skjøtsel og hensyn

Det er ønskelig med sterkere avbeiting for å hindre gjengroing i de artsrike samfunnene. Det samler seg et lag med dødgras som etter hvert kan få enkelte arter til å forsvinne. Lokaliteten bør ikke gjødsles eller pløyes.

Grøvdalen: Nosa (kalkrike enger)

Lokalitetsnummer:	1563-193
Kartblad:	1419 I Storskrynten
UTM (EUREF 89):	MQ 9703-9709, 2873-2883
Høyde over havet:	860-875 m
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	Kalkrike enger
Prioritet:	A (svært viktig)
Mulige trusler:	Opphør av beite, gjengroing
Undersøkt/kilder:	28.09.99, JBJ (Jordal 2000a)

Områdebeskrivelse

Generelt: Nosa ligger oppe i lia på vestsida av elva ved Hallen, helt ved munninga av Grøvdalen. Fra parkeringsplassen ved Hallen må en gå over elva og følge stien til Myrasetra et stykke før en tar av nordover. Av plasser med tidligere fast bosetting i området er dette trolig den som ligger høyest, ca. 870 m over havet.

Vegetasjon: Innmarka består av sølvbunkeeng (G3) og engkvein/gulaks-eng (G4a) med engkransmose og palmemose i bunnen, videre finnes knauser med tørrbergvegetasjon (F2c), med putehårstjerne og grantujamose. Rundt 100 meter lenger ned, i lysåpen, gras- og urterik fjellbjørkeskog ca. 830-40 m over havet ligger steintufter med en trapp, noen råtne tømmerstokker og et steingjerde. Vegetasjonen her besto av sølvbunkeeng (G3) med noe tyrihjelms og litt blåbærvegetasjon.

Kulturpåvirkning: Plassen har hatt et stort fjøs, med tømmerstokker opp mot ½ meter i diameter. Det er ellers steingjerde og rester etter flere hus. Området blir beitet av streifende sauer, beitetrykket er nokså moderat, men med relativt kortbeitede flekker innimellom.

Artsfunn: Det er funnet 67 plantearter, av disse 16 naturengplanter og 8 seterplanter. Mest spesielt var funnet av den sjeldne sandfiolen. Det ble også funnet bakkesøte og snøsøte. I tørrbergsamfunn fantes bergveronika, blårapp, fjellrapp, kattedot, skåresildre, småbergknapp, småsmelle, snøsildre, sølvmore og tiriltunge. Det er videre funnet 2 vanlige beitemarkssopp.

Verdsetting: Området blir verdsatt til A (svært viktig) på grunn av at det er et velutviklet kulturlandskap med kalkrike enger og mange kravfulle arter. I tillegg er lokaliteten en del av et stort, omtrent sammenhengende og meget artsrikt og verdifullt kulturlandskap i Grøvdalen.

Skjøtsel og hensyn

Sauebeitinga er såvidt tilstrekkeleg til å holde vegetasjonen noenlunde ved like, men beitetrykket kunne med fordel vært større. Sandfiol, bakkesøte og snøsøte er i faresonen med det beitetrykket som er nå.

Grøvdalen: slett overfor Hallen (kalkrike enger)

Lokalitetsnummer:	1563-194
Kartblad:	1419 I Storskrynten
UTM (EUREF 89):	MQ 9704-9714, 2824-2849
Høyde over havet:	805-860 m
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	Kalkrike enger
Prioritet:	A (svært viktig)
Mulige trusler:	Opphør av beite, gjengroing
Undersøkt/kilder:	28.09.99, JBJ (Jordal 2000a)

Områdebeskrivelse

Generelt: Dette som kan se ut som et hogstfelt oppe i lia på motsatt side sett fra Hallen, er i virkeligheten gammel kulturmark som har vært åpent terreng i lang tid.

Vegetasjon: Vegetasjonen er dels dunhavre-eng (G7b), videre litt sølvbunkeeng (G3), og noe blåbærvegetasjon med smyle og tyttebær.

Kulturpåvirkning: Her finnes rester etter flere tufter, og rundt dem ble det funnet modne bringebær (27. september). Det går en løypestreng over elva ned til Hallen.

Artsfunn: Det er funnet 50 plantearter, av disse 13 naturengplanter og 10 seterplanter. Det er videre funnet 2 vanlige beitemarkssopp. Av interessante planter kan nevnes bakkesøte og snøsøte. Videre ble det funnet blåklukke, blårapp, dvergjamne, dvergmispel, fjellfrøstjerne, fjellrapp, fjellstarr, harerug, hårstarr, jonsokkoll, jåblom, kattedot, markjordbær, rabbesiv, rynkevier, setermjelt, svartstarr, svarttopp og taggbregne.

Verdsetting: Området blir verdsatt til A (svært viktig) på grunn av at det er et velutviklet kulturlandskap med kalkrike enger, den truede vegetasjonstypen dunhavreeng og mange kravfulle arter. I tillegg er lokaliteten en del av et stort, omtrent sammenhengende og meget artsrikt og verdifullt kulturlandskap i Grøvudalen.

Skjøtsel og hensyn

Sauebeitinga er såvidt tilstrekkeleg til å holde vegetasjonen noenlunde ved like, men beitetrykket kunne med fordel vært større. Bakkeseite og snøseite er i faresonen med det beitetrykket som er nå.

Grøvudalen: Myrasetra (kalkrike enger)

Lokalitetsnummer:	1563-195
Kartblad:	1419 I Storskrynten
UTM (EUREF 89):	MQ 9667-9685, 2749-2770
Høyde over havet:	820-850 m
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	Kalkrike enger
Prioritet:	A (svært viktig)
Mulige trusler:	Opphør av tradisjonell bruk, gjengroing
Undersøkt/kilder:	27.08.1996, JBJ (Jordal 2000b), 25.08.2003, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Myrasetra ligger lengst nord i Grøvudalen, på vestsida av elva. Som navnet seier, er det her ganske myrlandt med fuktenger og våte sig. Lokaliteten ligger i Åmotan-Grøvudalen landskapsvernområde.

Vegetasjon: Det finnes sølvbunkeeng (G3, 50%), finnskjeggeng (G5, 20%), frisk fattigeng (G4, 20-25%) og rundt 5% nitrofil vegetasjon med stornesle (I5c). Det er lagt ut en 10Δ10 meters rute for vegetasjonsanalyse i en frisk til fuktig, baserik østvendt bakke i øvre del av setervollen. Dominerende art var engkvein med et betydelig innslag av jåblom, krekling, røsslyng og sauesvingel (G4/G8). Det ble i ruta funnet 47 plantearter, av disse 12 naturengplanter og 9 seterplanter. Dette er middels høye tall. Videre detaljer om ruta finnes hos Jordal & Gaarder (1997, s. 160-162).

Kulturpåvirkning: Myra er en gammel buplass, og Sande (1972) regner med at her bodde folk alt rundt 1750. Det var fastboende i Myra til 1904. Senere er den brukt som seter, og i dag beiter sauene fra Hjellmo her. Utmarka i nærheten og nordover mot Nåsa er fin og slett, produktiv slåtteområde der det er kjent minst 5 gamle høyløer. En kan ellers nevne et bygningshistorisk særtrekk, for litt heimafor Myra står en løe som er tømret av fjellbjørk. Denne er nå i god stand. Rundt 30% av setervollen virker litt gjødslet, resten har preg av å være ugjødslet. 10-20% er inngjerdet og blir ikke beitet. Ca. 60% har god hevd, resten svak hevd.

Artsfunn: På setervollen ble det funnet 76 plantearter, av disse 16 naturengplanter og 12 seterplanter. Dette er middels høyt. Interessante arter var bakkeseite, fjellfiol, fjellfrøstjerne, flekkmure, gulstarr, hårstarr, jåblom, kattedot, marinøkkel og snøseite. Det ble i 2003 funnet en rekke beitemarkssopper, de fleste rødskivesopper. Bl. a. ble det funnet rødlisteartene *Entoloma caesiocinctum*, lillagrå rødskivesopp *E. griseocyaneum* og ravnerødskivesopp *E. corvinum*, ellers første funn i fylket av den meget sjeldne *Entoloma roseum*, videre blåstilk rødskivesopp *E. asprellum*, *E. cocles* (få funn i fylket), blekskivet rødskivesopp *E. infula*, semsket rødskivesopp *E. jubatum*, *E. longistriatum*, tjærerødskivesopp *E. poliopus*, *E. pseudoturci*, rombesporet rødskivesopp *E. rhombisporum*, silkerødskivesopp *E. sericellum* og mørktannet rødskivesopp *E. serrulatum*.

Verdsetting: Området blir verdsatt til A (svært viktig) på grunn av at det er et velutviklet kulturlandskap med kalkrike enger, den truede vegetasjonstypen flekkmure-sauesvingel-eng og mange kravfulle arter. I tillegg er lokaliteten en del av et stort, omtrent sammenhengende og meget artsrikt og verdifullt kulturlandskap i Grøvudalen. Lokaliteten har et stort potensiale for flere interessante og sjeldne beitemarkssopper.

Skjøtsel og hensyn

Den beitinga som skjer synes å holde vegetasjonen i det åpne landskapet noenlunde ved like. Det kan likevel være nødvendig å rydde litt i kantene. Hvordan det går med de grasrike skogliene har vi ikke undersøkt. Lokaliteten bør ikke gjødsles.

Grøvudalen: Styggmarkja (kalkrike enger)

Lokalitetsnummer:	1563-196
Kartblad:	1419 I Storskrynten
UTM (EUREF 89):	MQ 9656-9665, 2700-2716
Høyde over havet:	820-830 m
Hovednaturtype:	Kulturlandskap

Naturtype:	Kalkrike enger
Prioritet:	A (svært viktig)
Mulige trusler:	Opphør av tradisjonell bruk, gjengroing
Undersøkt/kilder:	27.08.1996, JBJ (Jordal 2000a), 25.08.2003, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Styggmarkja ligger lunt til i bjørkeskogen, og er den eneste stedet i Grøvudalen (bortsett fra Hallen) der man vet at det har vært dyrket korn (1860-talet, Sande 1972). Det er trolig manglende samsvar mellom kartet og det området som faktisk er åpent, avgrensinga er derfor noe usikker. Lokaliteten ligger i Åmotan-Grøvudalen landskapsvernområde.

Vegetasjon: Vegetasjonen er frodig gras/urterik eng. Det er lagt ut en 10Δ10 meters rute for vegetasjonsanalyse i øverkant av stien litt nord for steinmurene. Dominerende arter var engkvein og kvitkløver, med et betydelig innslag av rødsvingel, sauesvingel og setermjelt (G4/G8). Det ble i ruta funnet 39 plantearter, av disse 13 naturengplanter og 9 seterplanter. Dette er middels høye tall. Videre detaljer om ruta finnes hos Jordal & Gaarder (1997, s. 160-162).

Kulturpåvirkning: Styggmarkja kan være en av de eldste boplassene i Grøvudalen, men man kjenner bare til bosetting fra 1833 til ca. 1876 (Sande 1972). Fortsatt (2003) noe beiting av sau.

Artsfunn: Det ble funnet 67 plantearter, av disse 15 naturengplanter og 14 seterplanter. Interessante arter var bakkese, dunhavre, dvergjamne, fjellfrøstjerne, flekkmure, harerug, jåblom, karve, marinøkkel, reinmjelt, sandfiol, setermjelt og snøse. Av beitemarkssopp ble det funnet 15 arter. Av rødlistearter ble det funnet: *Entoloma atrocoeruleum*, *E. caesiocinctum*, lillagrå rødkivesopp *E. griseocyaneum*, og spissvokssopp *Hygrocybe persistens*. Videre ble det funnet rødgul småkøllesopp *Clavulinopsis laeticolor*, blåstillet rødkivesopp *Entoloma asprellum*, svartblå rødkivesopp *E. chalybaeum*, blekkskivet rødkivesopp *E. infula*, *E. lividocyanulum*, silkerødkivesopp *E. sericellum*, mørktannet rødkivesopp *E. serrulatum*, kjeglevokssopp *Hygrocybe conica*, lutvokssopp *H. nitrata* og krittovokssopp *H. virginea*.

Verdsetting: Området blir verdsatt til A (svært viktig) på grunn av at det er et velutviklet kulturlandskap med kalkrike enger, den truede vegetasjonstypen flekkmure-sauesvingel-eng og mange kravfulle arter. I tillegg er lokaliteten en del av et stort, omtrent sammenhengende og meget artsrikt og verdifullt kulturlandskap i Grøvudalen.

Skjøtsel og hensyn

Det er ønskelig med fortsatt beiting, og det kan være nødvendig å rydde noe skog i kantene.

Grøvudalen: Kåsa (kalkrike enger)

Lokalitetsnummer:	1563-197
Kartblad:	1419 I Storskrynten
UTM (EUREF 89):	MQ 9656-9665, 2700-2716
Høyde over havet:	820-830 m
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	Kalkrike enger
Prioritet:	A (svært viktig)
Mulige trusler:	Opphør av tradisjonell bruk, gjengroing
Undersøkt/kilder:	25.08.2003, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Kåsa består av to plasser, Øver-Kåsa og Ner-Kåsa, som ligger lunt til i bjørkeskogen. Lokaliteten ligger i Åmotan-Grøvudalen landskapsvernområde.

Vegetasjon: Vegetasjonen er dunhavreeng (G7b, truet vegetasjonstype, 10%), flekkmure-sauesvingeleng (G8, truet vegetasjonstype, 10%), frisk fattigeng (G4, 30%), sølvbunkeeng (G3, 10%) og rik bjørkeskog (C2c, ca. 40%). Mosene i bunnskiktet besto av granmose, putehårstjerne, etasjemose, palmemose, furumose og frynsemose.

Kulturpåvirkning: Kåsa har hatt bosetting i forrige århundre, bl.a. i forbindelse med gruvedrifta i Glupen, men er nå fritidsbolig. Fortsatt (2003) noe beiting av sau.

Artsfunn: Det ble funnet 48 plantearter, blant disse bakkese, dunhavre, dvergjamne, dvergmispel, fjellfrøstjerne, fjellrapp, flekkmure, harerug, reinmjelt, sandfiol og setermjelt. Av beitemarkssopp ble det funnet lillagrå rødkivesopp *Entoloma griseocyaneum* (rødlisteart), blåstillet rødkivesopp *E. asprellum*, semsket rødkivesopp *E. jubatum*, mørktannet rødkivesopp *E. serrulatum* og belterødkivesopp *E. undatum* (sjelden i fylket).

Verdsetting: Området blir verdsatt til A (svært viktig) på grunn av at det er et velutviklet kulturlandskap med kalkrike enger, den truede vegetasjonstypen flekkmure-sauesvingel-eng og mange kravfulle arter. I tillegg er lokaliteten en del av et stort, omtrent sammenhengende og meget artsrikt og verdifullt kulturlandskap i Grøvdalen.

Skjøtsel og hensyn

Det er ønskelig med fortsatt beiting, og det kan være nødvendig å rydde noe skog i kantene.

Grøvdalen: Landlaupet (kalkrike enger)

Lokalitetsnummer:	1563-198
Kartblad:	1419 I Storskrynten
UTM (EUREF 89):	MQ 9604-9644, 2638-2657
Høyde over havet:	830-900 m
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	Kalkrike enger
Prioritet:	A (svært viktig)
Mulige trusler:	Opphør av tradisjonell bruk, gjengroing
Undersøkt/kilder:	25.08.2003, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Dette er en lokalitet som er holdt skogløs av snøras og beiting langs Raudbekken sør for Kåsa i nordlige del av Grøvdalen. Området er trolig beitet i meget lang tid, men har vært sporadisk påvirket av grus- og steinras (landlaup) fra tid til annen. Dette er trolig en forstyrrelse som gjør slike lokaliteter noe mer artsfattige enn gamle, uforstyrrete beitemarker. Lokaliteten er avgrenset etter markslagsgrense på økonomisk kart, som ikke helt samsvarer med M711-kartet. Lokaliteten ligger i Åmotan-Grøvdalen landskapsvernområde.

Vegetasjon: Vegetasjonen er dunhavreeng (G7b, truet vegetasjonstype, 10%), flekkmure-sauesvingeleng (G8, truet vegetasjonstype, 30%, overgang mot S4), rasmarksvegetasjon (F1, 40%), sølvbunkeeng (G3, 3-5 %) og lesidevegetasjon med blåbærvegetasjon (S3 ca. 20%).

Kulturpåvirkning: Fortsatt (2003) noe beiting av sau.

Artsfunn: Det ble funnet 48 plantearter, av disse kan nevnes aurskrinneblom (norsk ansvarsart), bakkestjerne, bergveronika, dunhavre, fjellsmelle, flekkmure, kattedot, marinøkkel, norsk malurt, reinmjelt, sandfiol og setermjelt. Av beitemarkssopp ble det funnet semsket rødskivesopp *Entoloma jubatum*, silkerødskivesopp *E. sericellum* og hvit fjellmunkehatt *Melanoleuca subalpina*.

Verdsetting: Området blir verdsatt til A (svært viktig) på grunn av at det er et velutviklet kulturlandskap med kalkrike enger, de truede vegetasjonstypene dunhavreeng og fløekkmure-sauesvingel-eng og flere kravfulle arter, særlig sandfiol, marinøkkel og reinmjelt. Lokaliteten har trolig potensiale for flere beitemarkssopparter. I tillegg er lokaliteten en del av et stort, omtrent sammenhengende og meget artsrikt og verdifullt kulturlandskap i Grøvdalen.

Skjøtsel og hensyn

Det er ønskelig med fortsatt beiting.

Grøvdalen: Bukta (kalkrike enger)

Lokalitetsnummer:	1563-199
Kartblad:	1419 I Storskrynten
UTM (EUREF 89):	MQ 9634-9654, 2590-2670
Høyde over havet:	820-840 m
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	Kalkrike enger
Prioritet:	A (svært viktig)
Mulige trusler:	Opphør av tradisjonell bruk, gjengroing
Undersøkt/kilder:	26.08.1996, 16.09.1997, JBJ (Jordal 2000a)

Områdebeskrivelse

Generelt: Bukta er egentlig navnet på en stilleflytende elvesving med sandbotn i elva et stykke nord for Nysetra, i gangtid ca. midtvegs mellom parkeringsplassen og Gammelsetra. Det som her blir beskrevet er utmarksbeite med kortbeitet gras/urterik vegetasjon på baserik grunn i et smalt belte mellom elva og skogen. Lokaliteten ligger i Åmotan-Grøvdalen landskapsvernområde.

Vegetasjon: Det er lagt ut en 10Δ10 meters rute for vegetasjonsanalyse mellom stien og elva ca. 50 meter sør for Bukta. Dominerende arter var sauesvingel og rabbetust (G8/R5a), med betydelig innslag av følblom og reinmjelt. Sauesvingeleng med mye rabbetust er en sjelden og truet vegetasjonstype. Det ble i ruta funnet 34 plantearter, av disse 9 naturengplanter og 12 seterplanter, mellom disse var også bakkesøte og småsøte. Dette er middels høye tall. Videre detaljer om ruta finnes hos Jordal & Gaarder (1997, s. 160-162).

Kulturpåvirkning: Lokaliteten er et åpent beitelandskap uten kjent bosetting, og beites fortsatt av sau, storfe og hest. Sti og traktorslepe går gjennom området langs elva.

Artsfunn: Det ble funnet 99 plantearter, av disse 14 naturengplanter og 22 seterplanter. Dette er høye tall. Interessante arter i det åpne landskapet var ellers agnorstarr, bergstarr, blåmjelt, finnmarkssiv (eneste kjente lokalitet i fylket), fjellkurl, norsk malurt, rabbetust, snøsøte og sotstarr. Stedet har en talrik og god bestand av småsøte. Av beitemarkssopp er det funnet seig vokssopp, gul form (*Hygrocybe laeta* var. *flava*) og russelærvokssopp *Hygrocybe russocoriacea*. Av andre funn kan nevnes fjellarten eggegul vokssopp *Hygrocybe citrinopallida* blant krekling.

Verdsetting: Området blir verdsatt til A (svært viktig) på grunn av at det er et velutviklet kulturlandskap med kalkrike enger, den truede vegetasjonstypen flekkmure-sauesvingel-eng og mange kravfulle arter. I tillegg er lokaliteten en del av et stort, omtrent sammenhengende og meget artsrikt og verdifullt kulturlandskap i Grøvdalen.

Skjøtsel og hensyn

Vegetasjonen er nokså kortbeitet med det beitetrykket man har nå, og vegetasjonen er tilpasset dette. Lokaliteten er artsrikt og verdifull. Det viktigste er at beitinga fortsetter. Lokaliteten bør ikke gjødsles.

Grøvdalen: Nyseterhaugane (kalkrike enger, skogsbeite)

Lokalitetsnummer:	1563-200
Kartblad:	1419 I Storskrynten
UTM (EUREF 89):	MQ 9545-9626, 2518-2622
Høyde over havet:	840-860 m
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	Kalkrike enger, skogsbeite
Prioritet:	A (svært viktig)
Mulige trusler:	Opphør av tradisjonell bruk, gjengroing
Undersøkt/kilder:	25.08.2003, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Det som her blir beskrevet, er utmarksbeite som vekselvis er åpent og glissent skogledd, med gras/urterik vegetasjon på baserik grunn i et langsmalt belte langs stien på vestsida av Grøvu forbi Nyseterhaugane (vest for Nysetra). Lokaliteten ligger i Åmotan-Grøvdalen landskapsvernområde.

Vegetasjon: Vegetasjonen i det åpne området er dunhavreeng (G7b, truet vegetasjonstype, 10%), flekkmure-sauesvingeleng (G8, truet vegetasjonstype, 70-80%, hvorav halvparten med konstant innslag av rabbetust dvs. G8/R5a), lysåpen, grasrik fjellbjørkeskog (C2c ca. 10-20%).

Kulturpåvirkning: Lokaliteten er et dels åpent, dels tresatt beitelandskap uten kjent bosetting, og beites fortsatt av sau (2003). Sti går gjennom området.

Artsfunn: Interessante arter i det åpne landskapet var bakkesøte, dunhavre, fjellfrøstjerne, fjellnøkleblom, flekkmure, harerug, kattefot, marinøkkel, rabbetust, reinmjelt, rynkevier, sandfiol og setermjelt. Av sopp kan nevnes blåstillet rødskivesopp *Entoloma asprellum*, ravnerødskivesopp *Entoloma corvinum* (rødlisteart), lillagrå rødskivesopp *Entoloma griseocyaneum* (rødlisteart), *E. longistriatum*, vorterødskivesopp *E. papillatum*, *E. pseudocoelestinum*, beiterødskivesopp *E. sericeum*, mørktannet rødskivesopp *E. serrulatum*, liten vokssopp *Hygrocybe insipida*, filtskjellet parasollsopp *Lepiota clypeolaria*, vårmunkehatt *Melanoleuca cognata*, stor eggroyksopp *Bovista nigrescens* og stilkroyksopp *Calvatia excipuliformis*. Av moser ble det notert granmose, furumose og putehårstjerne.

Verdsetting: Området blir verdsatt til A (svært viktig) på grunn av at det er et velutviklet kulturlandskap med kalkrike enger, de truede vegetasjonstypene flekkmure-sauesvingel-eng og dunhavreeng, og mange kravfulle, dels rødlistete arter. Særlig å bemerke er de gode bestandene av den sjeldne kulturmarksarten sandfiol. I tillegg er lokaliteten en del av et stort, omtrent sammenhengende og meget artsrikt og verdifullt kulturlandskap i Grøvdalen.

Skjøtsel og hensyn

Vegetasjonen er nokså kortbeitet med det beitetrykket man har nå, og vegetasjonen er tilpasset dette. Lokaliteten er artsrikt og verdifull. Det viktigste er at beitinga fortsetter.

Grøvdalen: Nysetra (kalkrike enger)

Lokalitetsnummer:	1563-201
Kartblad:	1419 I Storskrynten
UTM (EUREF 89):	MQ 9597-9626, 2498-2570
Høyde over havet:	830-860 m
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	Kalkrike enger
Prioritet:	A (svært viktig)
Mulige trusler:	Opphør av tradisjonell bruk, gjengroing
Undersøkt/kilder:	26.08.1995, 26.08.1996, 16.09.1997, 25.07.1998, 13.08.2000, 02.09.2000, JBJ (Jordal 2000a)

Områdebeskrivelse

Generelt: Området som her blir regnet med til Nysetra strekker seg fra litt nordafor bekken ca. 100 m nord for setra og sørover til Klebersteinsberget. Lokaliteten ligger i Åmotan-Grøvdalen landskapsvernområde.

Vegetasjon: Ved Nysetertjønna og elvbredden ligger store sandhauger som dels ikke er vegetasjonskledde, og som vinden arbeider med. Her ligger også en grusrygg med fjellvalmue, norsk malurt og aurskrinneblom. Nedenfor setertuftene mot sandhaugene er en stor fukteng med smårørkvein og slåttestarr der jorda består av sand. Ellers er det her en god del kortbeita, kalkrike gras/urterike engsamfunn med dominans av flekkmure-sauesvingeleng (G8, truet vegetasjonstype, ca. 60%), og noe hagemarkspreget engbjørkeskog (C2c) og rike vierkratt (S7b). Det er lagt ut en 10Δ10 meters rute for vegetasjonsanalyse ca. 20 meter nordøst for setertuftene, i en noe steinet sørvest-helling. Dominerende arter var sauesvingel og fjellfrøstjerne (flekkmure-sauesvingel-eng, G8). Det ble i ruta funnet 47 plantearter, av disse 12 naturengplanter og 15 seterplanter. Dette er høye tall. Videre detaljer om ruta finnes hos Jordal & Gaarder (1997, s. 160-162).

Kulturpåvirkning: Nysetra ble trolig ryddet i 1780-åra, og har fungert som seter fram til begynnelsen av 1920-talet. Da ble husene flyttet til Myra. Et problem her skal ha vært fykende sand som la seg i mjølka, rømmen og smøret. I dag er det bare steinmurer igjen. Det er usikkert om noen har budd fast på Nysetra.

Artsfunn: Det ble funnet 102 plantearter i beitelandskapet, av disse 16 naturengplanter og 29 seterplanter. Alt dette er høye tall. Interessante arter i analyseruta var bakkestjerne, bakkesøte, dvergsnelle, marinøkkel, reinmjelt, sandfiol og snømare. I nærheten fantes også småsøte og snøsøte. Ellers er det funnet bergrubblom, bergstarr, blindurt, brudespore, fjellnøkleblom, fjellvalmue, hårstarr, lodnerubblom, marinøkkel, myrtust, polarvier, rabbetust, rynkevier og sotstarr. Det er videre funnet 15 beitemarkssopp. Mellom disse var gul småfingersopp *Clavulinopsis corniculata*, rødgul småkøllesopp *Clavulinopsis laeticolor* og rødlisteartene russelærvokssopp *Hygrocybe russocoriacea* og mørkskjellet vokssopp *Hygrocybe turunda*. Av andre arter kan nevnes at den lite kjente vokssopp-arten *Hygrocybe xanthochroa* ble funnet blant lyng på stedet. I 1998 ble det funnet blåstilket rødkivesopp *Entoloma asprellum* og i 2000 vanlig jordtunge *Geoglossum starbaeckii*.

Verdsetting: Området blir verdsatt til A (svært viktig) på grunn av at det er et velutviklet kulturlandskap med kalkrike enger, den truede vegetasjonstypen flekkmure-sauesvingel-eng og mange kravfulle arter. Gode bestander av sandfiol. I tillegg er lokaliteten en del av et stort, omtrent sammenhengende og meget artsrikt og verdifullt kulturlandskap i Grøvdalen.

Skjøtsel og hensyn

Området blir beitet av både sau, storfe og år om annet hest. Beitetrykket har vært bra, og jeg har ingen forslag til endringer i bruken. Lokaliteten bør ikke gjødsles eller pløyes.

Grøvdalen: Flysetra (kalkrike enger)

Lokalitetsnummer:	1563-202
Kartblad:	1419 I Storskrynten
UTM (EUREF 89):	MQ 9494-9560, 2289-2416
Høyde over havet:	840-900 m
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	Kalkrike enger
Prioritet:	A (svært viktig)
Mulige trusler:	Opphør av tradisjonell bruk, gjengroing
Undersøkt/kilder:	26.08.1995, 27.08.1996, JBJ (Jordal 2000a)

Områdebeskrivelse

Generelt: Flysetra ligger rett øst for Grøvudalshytta. Lokaliteten ligger i Åmotan-Grøvudalen landskapsvernområde.

Vegetasjon: Setervollen er stor, omkranset av beite sauesvingelheier med rabbetust (flekkmure-sauesvingel-eng, G8, ca. 5 dekar, truet vegetasjonstype), en god del rabbetusthei (R5a), fuktenger (G12), rike vierkratt (S7), engbjørkeskog (C2c), rasmarker (F1a) og litt riksig/ekstremrikmyr (N3/M3). Det er lagt ut en 10Δ10 meters rute for vegetasjonsanalyse i en slakk vestskråning i utmarksbeite ca. 100 meter nord for setra. Dominerende arter var sauesvingel, engkvein, stivstarr og reinmjelt (G8). Også her var det innslag av rabbetust (R3a). Det ble i ruta funnet 42 plantearter, av disse 13 naturengplanter og 14 seterplanter. De to siste tallene er ganske høye. Videre detaljer om ruta finnes hos Jordal & Gaarder (1997, s. 160-162).

Kulturpåvirkning: Seterdrift i gode områder har en 2000 år gammel historie i Norge, men bare pollenanalyse kan belyse dette, og slike analyser er ikke utført her. Det er kjent fastboende folk på Flysetra fra omkring 1820 til 1874. Etter den tid har stedet bare fungert som seter, og det har bl. a. vært drevet slått på vollen og hjemtransport av høy (Trond L. Gravem sen. pers. medd.). I 1944 var setra fremdeles i drift med 25 storfe (Mogstad 1964).

Artsfunn: Det ble funnet 105 plantearter i det åpne landskapet, av disse 16 naturengplanter og 26 seterplanter. Dette er høye tall. Av interessante arter kan nevnes bakkeseøte, marinøkkel, sandfiol, fjellnøkleblom, småsøte, snøsøte og dvergsnelle. I riksiga fantes sotstarr, kastanjesiv, myrtust og myrtevier. Mikael Hagen har funnet setersoleie nedenfor seterfjøset. Det er videre funnet bare 3 vanlige beitemarkssopp (dårlige data).

Verdsetting: Området blir verdsatt til A (svært viktig) på grunn av at det er et velutviklet kulturlandskap med kalkrike enger, den truede vegetasjonstypen flekkmure-sauesvingel-eng og mange kravfulle arter. Det er trolig stort potensiale for flere beitemarkssopp. I tillegg er lokaliteten en del av et stort, omtrent sammenhengende og meget artsrikt og verdifullt kulturlandskap i Grøvudalen.

Skjøtsel og hensyn

Sammen med Nysetra og Gammelsetra er dette et av de mest artsrike og varierte seterlandskapene vi kjenner til i områdene rundt Dovre. Det er sterkt ønskelig at beitinga kan fortsette med minst samme styrke som nå, for mange av artene er avhengige av beitebruken. Lokaliteten bør ikke gjødsles eller pløyes.

Grøvudalen: Gammelsetra (kalkrike enger)

Lokalitetsnummer:	1563-203
Kartblad:	1419 I Storskrynten
UTM (EUREF 89):	MQ 9450-9505, 2349-2423
Høyde over havet:	840-890 m
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	Kalkrike enger
Prioritet:	A (svært viktig)
Mulige trusler:	Opphør av tradisjonell bruk, gjengroing
Undersøkt/kilder:	01.09.92 (S. Sivertsen & JBJ, Jordal & Sivertsen 1992), 02.09.92, 26.08.95, 27.08.96, 16.09.97, 26.07.98, 02.09.00, JBJ, (Jordal 2000a), 25.08.2003, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Setrene ligger i et morenelandskap der Inner Tverråa i tillegg har satt av store grusmasser. Dette kan være den delen av Grøvudalen der kulturpåvirkningen strekker seg lengst bakover i tid. Lokaliteten ligger i Åmotan-Grøvudalen landskapsvernområde.

Vegetasjon: Vegetasjonen på seterlykkjene har fremdeles ganske mye sølvbunkeeng (G3, ca. 30% av arealet) og frisk fattigeng G4 (ca. 40% av arealet). I utmarka rundt finnes sauesvingelenger (flekkmure-sauesvingel-eng, G8, ca. 20%, truet vegetasjonstype), mjølbærhei (R1c), einerbakker (S2 ca. 10%, mest i øvre deler), engsnøleie, vierkratt, litt rikmyr, og litt beitet engbjørkeskog (C2c). Det er lagt ut en 10Δ10 meters rute for vegetasjonsanalyse i utmarksbeite rett ovenfor Oppigardsetra. Dominerende arter var sauesvingel, engkvein, følblom og kvitkløver (G8). Det ble i ruta funnet 29 plantearter, av disse 8 naturengplanter og 9 seterplanter. Det var flere spesielt interessante arter i ruta, som sandfiol, snømore, snøsøte, reinmjelt og bakkeseøte. Videre detaljer om vegetasjonsruta finnes hos Jordal & Gaarder (1997, s. 160-162).

Kulturpåvirkning: Gammelseterplassen kan være fra tida før Svartedøden. Innmarka (bl. a. Slåvollen nord for setrene og Lykkja mellom setrene og turisthytta) har trolig blitt ryddet i første halvdel av 1700-talet (Sande 1972). Seterdrift i gode områder har en 2000 år gammel historie i Norge, men bare pollenanalyse kan belyse dette, og slike analyser er ikke utført her. Det har bl. a. vært drevet utstrakt slått på vollene og hjemtransport av høy til et stykke ut på 1900-tallet (Trond L. Gravem sen. pers. medd.). Den ordinære seterdrifta pågikk til 1982 (Oppigard på Gravem). Etter den tid har seterdrifta fortsatt på tradisjonelt vis av frivillige som har leid seter,

med seterkurs og salg til turister. På 1990-tallet har Sunndal Seterdriftslag blitt dannet, et nytt seteranlegg bygd opp og drifta sikret gjennom en langsiktig avtale. Kyrne og andre dyr på setra sørger for godt beitetrykk i området (2003).

Artsfunn: Det ble funnet 128 plantearter i grasmarkene, av disse 21 naturengplanter og 35 seterplanter. Dette er svært høye tall samanlignet med andre sammenlignbare områder. Gammelsetra er et svært artsrikt og variert område, og hvis man hadde tatt med flere andre vegetasjonstypar som også finnes her, ville talet på plantearter bli enda en god del høyere. Interessante arter var bl. a. bakkestjerne, bakkesøte, bergrublom, dunhavre, dvergsnelle, fjellbakkestjerne, fjellmarinøkkel, fjellnøkleblom, fjellvalmue, flekkmure, jåblom, kattedot, lodnerublom, marinøkkel, mogop, myrtevier, norsk malurt, rabbetust, reinmjelt, sandfiol, setermjelt, småvier, snøsmure, snøsøte, tuearve og rabbetust. Det er kjent 49 grasmarkssopp, av disse 23 beitemarkssopp (29 poeng). Mellom disse var rødlisteartene *Clavaria tenuipes* (en sjelden køllesopp), ravnerødskevessopp *Entoloma corvinum*, lillagrå rødskevessopp *E. griseocyanum*, skifervokssopp *Hygrocybe lacmus*, mørkskjellet vokssopp *Hygrocybe turunda* og bitter vokssopp *Hygrocybe mucronella*. Det ble også funnet dvergmjølssopp *Clitopilus scyphoides*, hvit fjellmunkehatt *Melanoleuca subalpina* og den lite kjente arten fjellvokssopp *Hygrocybe salicisherbaceae*.

Verdsetting: Området blir verdsatt til A (svært viktig) på grunn av at det er et velutviklet kulturlandskap med kalkrike enger, den truede vegetasjonstypen flekkmure-sauesvingel-eng og mange kravfulle arter. I tillegg er lokaliteten en del av et stort, omtrent sammenhengende og meget artsrikt og verdifullt kulturlandskap i Grøvdalen.

Skjøtsel og hensyn

Den mest gras- og urterike vegetasjonen har et tilfredsstillende beitetrykk, med kombinasjonsbeiting av sau og storfe. Det er sterkt ønskelig at seterdrifta fortsetter, biologisk sett fordi vegetasjonen opprinnelig er formet av slått og kombinasjonsbeiting. Ellers finnes selvsagt en rekke andre grunner. Det er også ønskelig at sauebeitinga fortsetter som før. Videre skjer en forbusking med einer ovenfor setrene, og småbjørk og vierkratt er på frammarsj enkelte steder. Det er derfor behov for rydding. Lokaliteten bør ikke gjødsles eller pløyes.

Grøvdalen: Haualykkja (kalkrike enger)

Lokalitetsnummer:	1563-204
Kartblad:	1419 I Storskrynten
UTM (EUREF 89):	MQ 9411-9466, 2244-2330
Høyde over havet:	845-860 m
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	Kalkrike enger
Prioritet:	A (svært viktig)
Mulige trusler:	Opphør av tradisjonell bruk, gjengroing
Undersøkt/kilder:	03.09.2000, JBJ (Jordal 2000a), 25.08.2003, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Haualykkja ligger i et morenelandskap mellom Gammelsetra og Litj-Grøvu. Dette er en del av Grøvdalen der kulturpåvirkningen strekker seg langt bakover i tid. Mye av området er en stor flat, åpen terrasse mellom Gammelsetertjønna og skogen ved Litj-Grøvu. Lokaliteten ligger i Åmotan-Grøvdalen landskapsvernområde.

Vegetasjon: Sletta har en del sauesvingeldominert vegetasjon (flekkmure-sauesvingel-eng, G8, 10%), fattig sauesvingelhei med slirestarr (G5c, 40%), einer-dvergbjørkhei (S2, 30%) mens et lavere parti nordover mot skogen er mer fuktig, og i tillegg har noe snøleivevegetasjon av middels rik type (T4/T3b, ca. 10%).

Kulturpåvirkning: Seterdrift i gode områder har en 2000 år gammel historie i Norge, men bare pollenanalyse kan belyse dette, og slike analyser er ikke utført her. På denne sletta er det merke etter tidlig bosetting. Historia vil ha det til at det var to gårder her, og at husene ble tatt av ras først på 1600-talet (Sande 1972). Fremdeles i dag kan en se en grønnere farge rundt disse tuftene hvis en står på fjellet og ser ned. Storfe beiter mye i området.

Artsfunn: Av planter kan nevnes dvergjanne, flekkmure, hårstarr, kattedot, myrtust, reinmjelt og setermjelt. Flora og vegetasjon er av lignende type som på Gammelsetra, men noe mindre variert. Det er kjent 34 grasmarkssopp, av disse 11 beitemarkssopper (litt dårlige data). En rødlisteart ble funnet: mørkskjellet vokssopp *Hygrocybe turunda*. Ellers kan nevnes blåstilket rødskevessopp *Entoloma asprellum*, *E. cocles* (sjelden art), tjærerødskevessopp *E. poliopus*, silkerødskevessopp *E. sericellum*, mørktannet rødskevessopp *E. serrulatum*, skjørvokssopp *Hygrocybe ceracea*, lutvokssopp *H. nitrata* og krittvekssopp *H. virginea*. Uvanlige arter ellers var den sjeldne og lite kjente arten fjellvokssopp *Hygrocybe salicisherbaceae*, som her i fylket bare er kjent fra Grøvuvasdraget, og gul spademorkel *Spathularia flavida*.

Verdsetting: Området blir verdsatt til A (svært viktig) på grunn av at det er et velutviklet kulturlandskap med kalkrike enger, den truede vegetasjonstypen flekkmure-sauesvingel-eng og mange kravfulle arter. I tillegg er lokaliteten en del av et stort, omtrent sammenhengende og meget artsrikt og verdifullt kulturlandskap i Grøvdalen.

Skjøtsel og hensyn

Den mest gras- og urterike vegetasjonen har et tilfredsstillende beitetrykk, med kombinasjonsbeiting av sau og storfe. Det er som for Gammelsetra sterkt ønskelig at seterdrifta fortsetter, fordi vegetasjonen opprinnelig er forma av slått og kombinasjonsbeiting. Videre skjer en forbusking med einer, og småbjørk og vierkratt er trolig på frammarsj også her. Det kan derfor være behov for rydding. Lokaliteten bør ikke gjødsles.

Grøvdalen: Kongsvoll (naturbeitemark)

Lokalitetsnummer:	1563-205
Kartblad:	1419 I Storskrynten
UTM (EUREF 89):	MQ 9354-9380, 2332-2378
Høyde over havet:	1240-1300 m
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	Naturbeitemark
Prioritet:	B (viktig)
Mulige trusler:	Opphør av tradisjonell bruk, gjengroing
Undersøkt/kilder:	13.08.2000, JBJ (Jordal 2000a)

Områdebeskrivelse

Generelt: Lokaliteten ligger oppe på fjellet vest for Gammelsetra, 1250-1300 m o. H. Dette skal ha vært slåttemark for plassfolket i Grøvdalen på 1800-tallet (Sande 1972). I så fall er det de høyestliggende slåtteteigene som er kjent i Møre og Romsdal. En skal sikkert langt avsted for å finne områder som ligger høyere, og som har vært benyttet til slått. Lokaliteten ligger i Åmotan-Grøvdalen landskapsvernområde.

Vegetasjon: Vegetasjonen var overganger mellom rikengsnøleie, musøresnøleie og flekkmure-sauesvingeleng (T3b/T4/G8). Det ble lagt ut en 5Δ20 meters rute for vegetasjonsanalyse. Dominerende arter var musøre, gulaks, sauesvingel, engsoleie, harerug og stivstarr. Det ble i ruta funnet 32 plantearter, av disse 5 naturengplanter og 14 seterplanter. Dette er ikke uvanlig høye tall, men det var flere kalkkrevende arter, bl. a. fjellfrøstjerne, fjellsmelle, fjelltistel, flekkmure og svartaks. For flere detaljer og foto: se Jordal (2000a).

Kulturpåvirkning: Tidligere slåtteeng, trolig en av de mest høytliggende i landet. Området beites i dag av rein om våren og senere i sesongen sau.

Artsfunn: Det ble funnet 37 plantearter i grasmarkene, av disse 7 naturengplanter og 17 seterplanter. Av disse kan nevnes brearve, dvergsøleie, fjellfiol, fjellfrøstjerne, fjellkattefot, fjelltistel, grøvdalsvalmue, harerug, trefingerurt og tuearve. Det er ikke funnet grasmarkssopp, sidan lokaliteten ikke har vært besøkt til rett tid.

Verdsetting: Området blir verdsatt til B (viktig) på grunn av at det er et høytliggende kulturbetinget rikengsnøleie som har vært slåtteeng, nå naturbeitemark og som er en regionalt sjelden og interessant naturtype.

Skjøtsel og hensyn

Vegetasjonen har et tilfredsstillende beitetrykk av sau. Det er ønskelig at sauebeitinga fortsetter som før.

Grøvdalen: Storvollen (naturbeitemark)

Lokalitetsnummer:	1563-206
Kartblad:	1419 I Storskrynten
UTM (EUREF 89):	MQ 9452-9485, 2142-2259
Høyde over havet:	860-920 m
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	Kalkrike enger
Prioritet:	A (svært viktig)
Mulige trusler:	Opphør av tradisjonell bruk, gjengroing
Undersøkt/kilder:	26.08.1995, 26.08.1996, 03.09.2000, JBJ (Jordal 2000a), 25.08.2003, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Storvollen er en av de store setervollene i Grøvdalen, og ligger i sørlige del av dalen. I dag er her vidstrakte grasmarker beitet av sau, storfe og enkelte år hester. Lokaliteten ligger i Åmotan-Grøvdalen landskapsvernområde.

Vegetasjon: Innmarka kan delvis beskrives som sølvbunkeeng (G3, 40%), dunhavreeng (G7b, 10%, truet vegetasjonstype, mest i bakkene) og frisk fattigeng (G4c, 10%). I omkringliggende område er det en del beitet grashei med mye sauesvingel og rabbetust (flekkmure-sauesvingel-eng, G8, 10%, truet vegetasjonstype) overganger mot rabbetusthei (R5a, 2-5%), lyng- og lavhei stedvis med mye mjølbær (R1d, ca. 5%), einerbakker (S2, ca. 10%), engbjørkeskog (C2c, ca. 1-3%), lyngrike elveflater (Q3d, 5%) og åpen rasmark (F1, 3-5%). Det er lagt ut en 10Δ10 meters rute for vegetasjonsanalyse i sørenden av vollen, ved enden av steinutgarden. Dominerende arter var sauesvingel, engkvein, følblom og fjellfrøstjerne (G8). Det ble i ruta funnet 22 plantearter, av disse 7 naturengplanter og 7 seterplanter. Dette er relativt lave tall. Interessante arter i ruta var bakkesøte, sandfiol, reinmjelt og småsøte. Videre detaljer om ruta finnes hos Jordal & Gaarder (1997, s. 160-162).

Kulturpåvirkning: Storvollen ble trolig ryddet på samme tid som Gammelsetra, av en Hans Gundersen i første halvdel av 1700-talet, men tradisjonen forteller at noe kan ha vært ryddet tidligere (Sande 1972). Seterdrift i gode områder har en 2000 år gammel historie i Norge, men bare pollenanalyse kan belyse dette, og slike analyser er ikke utført her. Fastboende folk er kjent fram til rundt 1780. Etter 1786 har Storvollen tilhørt en gard i Sunndalen og vært seter til drifta ble nedlagt i 1953.

Artsfunn: Det ble funnet 66 plantearter i grasmarekene, av disse 15 naturengplanter og 20 seterplanter. Av disse kan nevnes bakkesøte, dvergmispel, fjellfiol, fjellfrøstjerne, marinøkkel, fjellnøkkelblom, flekkmure, jåblom, kattedot, myrtevier, rabbetust, reinmjelt, reinrose, lodnerubloom, dunhavre, mogop, sadnfiol, setermjelt, småsøte, tuearve og bergstarr. Det er videre funnet 29 arter av grasmarekssopp, av disse 13 beitemarekssopp. Verdt å nevne er blåstilket rødskivesopp *Entoloma asprellum*, *E. cf. melanochromum* (sjelden art), blekskivet rødskivesopp *E. infula*, semsket rødskivesopp *E. jubatum*, vorterødskivesopp *E. papillatum*, tjærerødskivesopp *E. poliopus*, silkerødskivesopp *E. sericellum*, mørktannet rødskivesopp *E. serrulatum*, kjeglevokssopp *Hygrocybe conica*, engvokssopp *H. pratensis* og kritt vokssopp *H. virginea*.

Verdsetting: Området blir verdsatt til A (svært viktig) på grunn av at det er et velutviklet kulturlandskap med kalkrike enger, den truede vegetasjonstypen flekkmure-sauesvingel-eng og mange kravfulle arter. I tillegg er lokaliteten en del av et stort, omtrent sammenhengende og meget artsrikt og verdifullt kulturlandskap i Grøvdalen.

Skjøtsel og hensyn

Som for beitelandskapet ellers i dalen er det også her sterkt ønskelig med beiting for å holde ved like artsrikdomen. Kombinasjonsbeiting av sau, storfe og hest slik som de senere åra synes å være positivt. Lokaliteten bør ikke gjødsles eller pløyes.

Grøvdalen: Fægran (kalkrike enger)

Lokalitetsnummer:	1563-207
Kartblad:	1419 I Storskrynten
UTM (EUREF 89):	MQ 9586-9645, 2011-2040
Høyde over havet:	950-960 m
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	Kalkrike enger
Prioritet:	A (svært viktig)
Mulige trusler:	Opphør av beiting, gjengroing
Undersøkt/kilder:	26.08.1996, JBJ (Jordal 2000a)

Områdebeskrivelse

Generelt: Navnet Fægran kommer av fager, - når en har gått langt gjennom bjørkeskogen kommer en til en stor, åpen slette ved en stilleflytende elv. Denne sletta er trolig holdt åpen gjennom beiting i lang tid. I skogen et stykke innenfor den åpne sletta er det et åpent bjørkeskogslandskap som har helt kortbeitet grasvegetasjon i bunnen. Dette kulturbetingete "parklandskapet" kalles på folkemunne for "Eppelhagan", men det riktigere, eldre navnet er Bjørkøya (Tor Helge Gravem pers. medd., området er ikke avgrenset separat pga dårlige posisjonsdata, men er med i samleområdet "Grøvdalen: resterende arealer"). Slik skog er ikke vanlig å finne i dag. Lokaliteten ligger i Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark.

Vegetasjon: Vegetasjonen er tørr grasmarek med mye sauesvingel (flekkmure-sauesvingel-eng, G8, truet vegetasjonstype), andre grasarter og litt lyng, det er mindre parti med mjølbærhei og einer (R1d, S2), enkelte steder er det mye rabbesiv, og langs elvekanten er det mer fuktrevende vegetasjon. På mudderflater langs elvebredden vokser bl. a. fjellbunke og evjesoleie. Det er lagt ut en 10Δ10 meters rute for vegetasjonsanalyse i sauesvingeleng (G8) i østre del av sletta. Dominerende arter var sauesvingel, stivstarr, mjølbær, flekkmure og fjellfrøstjerne. Det ble i ruta funnet 31 plantearter, av disse 8 naturengplanter og 11 seterplanter. Dette er vanlige tall i sauesvingeleng. Videre detaljer om ruta finnes hos Jordal & Gaarder (1997, s. 160-162).

Kulturpåvirkning: Bortsett fra eneboeren Endre Gunnaso som bodde her et par vintre i siste del av 1800-talet er det ikke kjent verken bosetting eller setring. Gamle murer tyder likevel på at seterhusmennene kan ha hatt sommerboliger her (Tor Helge Gravem pers. medd.). Området har vært avstengt med gjerde noe nordafor Fægran, og vært brukt som et isolert beiteområde. Området beites i dag av sau og enkelte år storfe.

Artsfunn: Det ble funnet 66 plantearter, av disse 12 naturengplanter og 21 seterplanter. I analyseruta ble det funnet bakkesøte, sandfiol, fjellmarinøkkel, reinmjelt, rabbetust, mogop og norsk malurt, ellers på lokaliteten ble det funnet marinøkkel, fjellbakkestjerne, fjellfrøstjerne, fjellsnelle, flekkmure, gullmyrklegg, kattedot, rynkevier, tuearve og ullvier. Det ble ikke funnet beitemarkssopp.

Verdsetting: Området blir verdsatt til A (svært viktig) på grunn av at det er et velutviklet kulturlandskap med kalkrike enger, den truede vegetasjonstypen flekkmure-sauesvingel-eng og mange kravfulle arter. I tillegg er lokaliteten en del av et stort, omtrent sammenhengende og meget artsrikt og verdifullt kulturlandskap i Grøvudalen.

Skjøtsel og hensyn

Flora og vegetasjon på Fægran ligner mye på seterlandskapet lenger nede i dalen, og som ellers er det ønskelig for bevaring av vegetasjon og artsmangfold at beitinga fortsetter.

Grøvudalen: resterende arealer (skogsbeite, elveører, rik fjellvegetasjon, rikmyr m.m.)

Lokalitetsnummer:	1563-209
Kartblad:	1419 I Storskrynten
UTM (EUREF 89):	MQ 934-984, 182-288
Høyde over havet:	ca. 800-1500 m
Hovednaturtype:	Skog, kulturlandskap, myr, kantkratt, berg og rasmark, fjell, ferskvann
Naturtype:	Bjørkeskog med høgstaude, skogsbeite, naturbeitemark, rikmyr, sørvendt berg og rasmark, kalkrike områder i fjellet, større elveører, kalksjøer, kroksjøer, flomdammer og meanderende elveparti
Prioritet:	A (svært viktig)
Mulige trusler:	avtakende beiting, gjengroing
Undersøkt/kilder:	Dahl (1892, 1893), Nordhagen (1929), Gjærevoll (1974a), Gjærevoll & Sørensen (1954), Mogstad (1964), Hagen (1976a, 1976b), Jordal m. fl. (1974, 1975), Rekdal (1980), Moen (1984), Jordal (2000a), NIJOS (2003) (dette er bare de viktigste)

Områdebeskrivelse

Generelt: Dalbunnen og dalsidene i Grøvudalen er slått sammen til ett komplekst område, som omfatter setervoller og naturbeitemarker, elveører, lyngheier, rikmyr, elvemiljøer (vegetasjonskartlagt av Hagen 1976a) og rik fjellvegetasjon. Dette er gjort fordi beskrivelse av de enkelte smålokalitetene ville ha blitt meget arbeidskrevende. Det finnes også et nytt vegetasjonskart i målestokk 1:75000 (NIJOS 2003). Området er kalkrikt og meget artsrikt. De enkelte kulturlandskapslokalitetene er avgrenset og beskrevet separat. Lokaliteten ligger dels i Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark, dels i Åmotan-Grøvudalen landskapsvernområde.

Vegetasjon: Kulturbetinget engvegetasjon med bl. a. sauesvingeleng, dunhavreeng, m.m. utgjør betydelige arealer i dalbunnen, mye av dette er avgrenset og beskrevet separat (se også Hagen 1976a, Rekdal 1980, Jordal 2000a). Ekstremrik fastmattemyr finnes spredt, de utgjør små arealer, men er meget artsrike (Moen 1984). Rikkilde er inntegnet ved Gammelsetertjønnna (Hagen 1976a), og finnes trolig flere steder. Elveørene er velutviklete og artsrike, med en rekke kalkkrevende fjellplanter. De mest stabile og høytliggende i forhold til elva er kledd med lyng og vier. Gammelsetertjønnna er en kransalgesjø med dominans av *Chara globularis* (leg. J. B. Jordal, det. A. Langangen), ellers finnes høystarrsump med flaskestarr, og dessuten tjønnaks, trådtjønnaks og fjellpiggnopp. Over store områder dominerer overganger mellom høgstaudebjørkeskog og beitepåvirka, kalkrik engbjørkeskog, ellers finnes rasmarker, berg, bekker og rike sig (vegetasjonskartlagt av Hagen 1976a). I den åpne dalbunnen, rasmarkene og dalsidene ovenfor bjørkeskogen finnes en del arealer som kan karakteriseres som reinrosehei. Særlig rike dellokaliteter med fjellvegetasjon er f. eks. rasmarkene innenfor Storvollen, ved Tverråa, Grønli (bl. a. hengefrytle) og Raudbekken og Fegervollsbecken opp fra Fægran.

Kulturpåvirkning: Bosettingshistoria strekker seg langt tilbake. Det er kjent steinalderfunn. Sannsynlig temporær bosetting/seterdrift i mellomalderen. Rydding av slåttemark kjent fra først på 1700-tallet. Regulær bosetting på 1700- og 1800-tallet. Seterdrifta avtok etter 2. verdenskrig, siste ordinære drift var på Gammelsetra i 1973. Gammelsetra har imidlertid hatt kontinuerlig drift i regi av frivillige ungdommer fra 1973 til i dag, med velkjente kurs i tradisjonell seterdrift. Fortsatt godt beitetrykk av storfe og sau, og varierende antall hester. Gjengroing i form av forbusking med einer, bjørk og vier. Turisthytte, utstrakt bruk til friluftsmål som

fjellvandring, fiskeing m.m. Kilder: bl. a. Sande (1972, 1981, 1994), Aksjon varig vern av Grøvu (1983), Stenvik (1982), Gammersvik (1982), Mølmen (1978, 1987, 1997).

Artsfunn: Det er funnet over 340 plantearter i Grøvdalen over 800 m o.h., av disse er minst 210 plantearter funnet i det åpne kulturlandskapet, blant disse igjen var 28 naturengplanter og 40 seterplanter. Rødlstearten grøvdalsvalmue forekommer i store bestander på elvegrusen. Av sjeldne planter i dalbunnen kan nevnes f. eks.: hodestarr (trolig utgått), finnmarkssiv (eneste lokalitet i fylket), norsk malurt og dvergsnelle. I ekstremrikmyr vokser myrtevier, linnmjølke, fjellsnelle, sotstarr, blystarr, agnorstarr, kastanjesiv, myrtust m.m. Ellers en rekke andre planter som det fører for langt å nevne. I beitelandskapet er det funnet ca. 100 arter av grasmarkssopp, av disse 43 arter beitemarkssopp, hvorav 9 rødlstearter. Rødlstearter av sopp utenom beitemarkssopp (ikke nevnt under enkeltlokalteter): grå vårtraktsopp *Clitocybe favrei*, barksoppen *Aleurodiscus lapponicus* på einer. Andre sjeldne arter er fjellvokssopp *Hygrocybe salicis herbaceae*, eggegul vokssopp *H. citrinopallida*, *H.*

xanthochroum og sandjordtunge *Geoglossum arenarium*. Gulerle hekker. I Nysetertjønna er det funnet bl. a. dvergvasse-soleie, som er en sjelden art i fylket. Flere våtmarksfugl hekker eller har trolig hekket i Nysetertjønna, Hestekotjønna og nærliggende våtmarker, bl. a. rødstilk, enkeltbekkasin, vipe, krikband, toppand, stokkand og laksand. En rekke andre våtmarksarter benytter våtmarkene som raste- og matleitingssområde. Det er bl. a. observert storskarv, storlom, kanadagås, hegre, brunnakke, toppand, svartand, siland, trane, svømmesnipe og fiskemåke (Jordal m. fl. 1974, 1975, Jordal & Bevanger 1981, Jordal 2000a, 2000b).

Verdsetting: Området blir verdsatt til A (svært viktig) på grunn av at det er meget variert, meget artsrikt, har mange sjeldne arter og vegetasjonstyper og mange naturtyper i en kompleks mosaikk. Mange av artene regnes som regionalt sjeldne og truede (Gaarder & Jordal 2003).

Skjøtsel og hensyn

Det er meget viktig med fortsatt beiting. Det er anslått at nærmere 100 plantearter og rundt 100 sopparter vil få reduserte bestander hvis beitinga opphører. Gjengroing ved forbusking bør motvirkes ved rydding. Området er utlagt til landskapsvernområde, og inngrep og aktiviteter er regulert ved forskrifter.

Grøvdalen: Nonsfjellet (rik fjellvegetasjon)

Lokalitetsnummer:	1563-208
Kartblad:	1419 I Storskrynten
UTM (EUREF 89):	MQ 951-978, 215-272
Høyde over havet:	ca. 1040-1520 m
Hovednaturtype:	Fjell
Naturtype:	Kalkrike områder i fjellet
Prioritet:	A (svært viktig)
Mulige trusler:	Ingen kjente
Undersøkt/kilder:	Hagen (1976a, 1976b), 27.07.1985, JBJ, NIJOS (2003, vegetasjonskart)

Områdebeskrivelse

Generelt: Større fjellområde med rik fjellflora på vestlige del av Nonsfjellet fram på dalkanten mot Grøvdalen.

Vegetasjon: NIJOS (2003) presenterer et vegetasjonskart i målestokk 1:75000 som viser at en stor del av det avgrensede arealet er reinrosehei (R3), ellers er det en del rike engsnøleier (JBJ). Lokaliteten ligger dels i Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark, dels i Åmotan-Grøvdalen landskapsvernområde.

Kulturpåvirkning: Liten.

Artsfunn: Noen plantearter ifølge Hagen (1976a, 1976b) og egne registreringer: reinrose, fjellkurle, polarvier, sotstarr, gullrublom, blindurt, norsk malurt (mangelfullt datasøk).

Verdsetting: Området blir verdsatt til A (svært viktig) på grunn av at det er et stort område med vidstrakte og artsrike reinroseheier. Datagrunnlaget om arter bør forbedres.

Skjøtsel og hensyn

Området er vernet, dels som nasjonalpark.

Grøvdalen/Geitådalen: Nåsabrona-Grøvdalsflya-Aurhøene (rik fjellvegetasjon)

Lokalitetsnummer:	1563-210
Kartblad:	1419 I Storskrynten
UTM (EUREF 89):	MQ 880-964, 249-297
Høyde over havet:	ca. 960-1540 m
Hovednaturtype:	Fjell

Naturtype:	Kalkrike områder i fjellet
Prioritet:	A (svært viktig)
Mulige trusler:	Ingen kjente, nasjonalpark
Undersøkt/kilder:	06.08.1892, 12.07.1893, Ove Dahl (Dahl 1892, 1893), aug. 1924 og 30.07.1947, R. Nordhagen, 20.07.1951 og 23.07.1960, O. Gjærevoll, Hagen (1976a, 1976b), 10.07.1980 m.fl., JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Fjellparti mellom Grøvudalen og Geitådalen. Rike dellokaliteter er f. eks. Storkvålvet, Nosbrona, snøleier i Litj-Aurhøa (med snøsoleie) og reinroseheier på Grøvudalsflya langs kanten av Grøvudalen. Jfr. vegetasjonskart av NIJOS (2003) som har vært hovedkilde til avgrensing. Forøvrig viktig viltområde (villrein m.m.). Lokaliteten ligger dels i Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark, dels i Åmotan-Grøvudalen landskapsvernområde.

Vegetasjon: Store arealer med bl. a. reinrosehei og rike engsnøleier.

Kulturpåvirkning: Turområde, bl. a. turiststi mellom Grøvudalshytta og Raudbergshytta. Reinsjakt, beiting av sau. Spor etter tidligere fangstanlegg for villrein.

Artsfunn: Små bestander av fjellvalmue, underart usikker (underartene vil trolig oppheves, rødlistestatus likeså, Heidi Solstad pers. medd.). Lokaliteter med sjeldenheter som jemtlandsrapp (R. Nordhagen 1947), lappøyentrøst (Gjærevoll, TRH), stivsilde (sør for Geitå ved Kopungen, Storkvolvet, Litj-Aurhøa), og snøsoleie (Litj-Aurhøa MQ 91, 25-26, R. Nordhagen & JBJ). Ellers kan nevnes bergrublom, bleikrublom, blindurt, dubbestarr, dvergsyre, fjellkurl, fjell-lok, fjellnøkleblom, fjellvalmue, grannarve, grannsilde, gullrublom (Litj- og Stor-Aurhøa 1893), jervrapp (både sunndalsrapp og oppdalsrapp i herbariene, begge er norske ansvarsarter), jøkelstarr, norsk malurt, rabbestarr, rabbetust, smalstarr, småsøte, snøarve og snømure. I Trondheim ligger et belegg av den sjeldne planten nubbestarr som skal være funnet i området under Kopungen.

Verdsetting: Området blir verdsatt til A (svært viktig) på grunn av at det er et stort og meget artsrikt fjellplanteområde, med store arealer kalkkrevende vegetasjonstyper. Mange av artene regnes som regionalt sjeldne og truede (Gaarder & Jordal 2003).

Skjøtsel og hensyn

Ingen spesielle ut over å unngå samling. Området inngår i nasjonalpark.

Geitådalen: Gråhø/Blåhø/Svøuhø/Råstu (rik fjellvegetasjon)

Lokalitetsnummer:	1563-211
Kartblad:	1420 II Romfo
UTM (EUREF 89):	MQ 909-987, 302-335
Høyde over havet:	980-1660 m
Hovednaturtype:	Fjell
Naturtype:	Kalkrike områder i fjellet
Prioritet:	A (svært viktig)
Mulige trusler:	Ingen kjente, nasjonalpark
Undersøkt/kilder:	Dahl (1892, 1893), 23.-24.07.1955, R. Nordhagen, 26.07.1979, 01.08.1980, JIH (underlagsmateriale for Holten 1986), 13.08.1993, JIH, JBJ, Brevik (1996), Megaard (1996, 1997), NIJOS (2003, vegetasjonskart)

Områdebeskrivelse

Generelt: Fjellparti mellom Grødalen og Geitådalen, store områder med rik fjellvegetasjon, rikest rundt Blåhø og Råstu. Avgrensinga er noe usikker i sør, vest og nord, og basert delvis på vegetasjonskart (NIJOS 2003), delvis på egne og andres undersøkelser i 1993-94 i forbindelse med NINA-prosjekt om klimaendringer. Setertjønna har et kalkinnhold på 11 mg Ca pr. liter, og kransalger (trolig vanlig kransalge *Chara globularis*) på bunnen (Møre og Romsdal Landbruksksselskap & Sunndal vilt- og fiskelag, 1964). Lokaliteten ligger dels i Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark, dels i Åmotan-Grøvudalen landskapsvernområde.

Vegetasjon: Mye reinrosehei (R3) på vegetasjonskartet, ellers kalkrike høgstaudeenger og vierkratt (S7), rike sig (N3), rike engsnøleier (T3), foruten en del arealer med fattigere typer.

Kulturpåvirkning: Flere stier, noe ferdsel både sommer og vinter, ellers liten kulturpåvirkning.

Artsfunn: Et par mindre populasjoner av fjellvalmue, trolig rødlistearten øksendalsvalmue. Ellers en rikholdig planteliste med bl. a.: agnorstarr, alperublom, bergrublom, bergstarr, bittersøte (eneste kjente funn i Grøvuvasdraget), blankstarr, bleikrublom, blindurt, blåmjelt, dubbestarr, dunkjempe, dvergmispel, dvergsyre,

fjellkurler, fjellkvitkurler, fjellnøkleblom, fjellrundbelg (norsk ansvarsart), grannarve, grannsilde, grønnburkne, gullmyrkegg, gullrublom, gulmjelt, hengefrytle (sjelden art i fylket), jervrapp (flere kollektorer er bestemt til oppdalsrapp, for andre er underart uviss), jøkelarve, jøkelstarr, kastanjesiv, linnmjølke, myrtevier, myrtust, norsk malurt, norsk vintergrønn, nålearve, polarvier, rabbestarr, rabbitust, reinmjelt, reinrose, rynkevier, skredrublom, skåresilde, smaltarr, småsøte, småvier, snøgras, snømore, snøsøte, sotstarr, stivsilde, tuearve. Videre muligens sprikesnøgras (herb. J.I.Holten). Forøvrig viktig viltområde (villrein m.m.).

Verdsetting: Området blir verdsatt til A (svært viktig) på grunn av stor artsrikdom i et større fjellområde med store arealer med kalkrike områder. Mange av artene regnes som regionalt sjeldne og truede (Gaarder & Jordal 2003).

Skjøtsel og hensyn

Ingen spesielle. Området er nasjonalpark.

Geitådalen: Hafsåsetra (kalkrike enger)

Lokalitetsnummer:	1563-213
Kartblad:	1420 II Romfo
UTM (EUREF 89):	MQ 9484-9516, 3022-3029
Høyde over havet:	890-910 m
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	Kalkrike enger
Prioritet:	A (svært viktig)
Mulige trusler:	Opphør av tradisjonell bruk, gjengroing
Undersøkt/kilder:	17.08.1994, JBJ (Jordal 2000a), 21.08.2003, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Hafsåsetra ligger i dalbunnen i nedre del av Geitådalen, ved elva og med fjellbjørkeskog og rasmarker ovenfor. Området er kalkrikt og har en interessant flora. Kalkholdig jordsmonn legger forholdene til rette for en del spesielle arter. Lokaliteten ligger i Åmotan-Grøvudalen landskapsvernområde.

Vegetasjon: Vegetasjonen var dels fjelltimotei-seterrapp-eng (G4c, 10%), sølvbunkeeng (G3, 50%, dels finnskjegg/sauesvingeleng (G5, 20%), og litt S7 høgstaudeeng og –kratt (5%), og C2c engbjørkeskog (5%). Det er noe einer ved husa.

Kulturpåvirkning: Hafsåsetra (Trøasetra) ble tatt opp rundt 1800 og drevet til ca. 1950. Seterlykkja ble slått helt til utpå 1950-tallet (Peder Fahle pers. medd.). Dalen blir beitet av sau og ungdyr, og beitetrykket var i 2003 middels.

Artsfunn: Det er funnet 55 plantearter. Verdt å nevne er bakkesøte, brearve, blåklokke, dvergjamne, enghumbleblom, fjellfrøstjerne, fjellnøkleblom, fjellrapp, jåblom, karve, kattedot, marinøkkel, setermjelt, snøsøte og stor myrflol (østlig art). Av beitemarkssopp kan nevnes *Entoloma rhombisporum*, en relativt sjelden og kalkkrevende art.

Verdsetting: Området blir verdsatt til A (svært viktig) på grunn av at det er et område med artsrike, kalkrike enger, og lokaliteten er en del av et større, meget artsrikt kulturlandskap i Geitådalen og Grøvudalen.

Skjøtsel og hensyn

Det er viktig at området blir beitet også i framtida. Lokaliteten bør ikke gjødsles.

Geitådalen: Sandsetra (kalkrike enger)

Lokalitetsnummer:	1563-214
Kartblad:	1420 II Romfo
UTM (EUREF 89):	MQ 9439-9449, 3010-3013
Høyde over havet:	915 m
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	Kalkrike enger
Prioritet:	A (svært viktig)
Mulige trusler:	Opphør av tradisjonell bruk, gjengroing
Undersøkt/kilder:	17.08.1994, JBJ (Jordal 2000a), 21.08.2003, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Sandsetra er en husløs setervoll mellom Hafsåsetra og Holbekksetra. Den ligger i dalbunnen i midtre del av Geitådalen, ved elva og med fjellbjørkeskog og rasmarker ovenfor. Området er kalkrikt og har en

interessant flora. Kalkholdig jordsmonn legger forholdene til rette for en del spesielle arter. Lokaliteten ligger i Åmotan-Grøvdalen landskapsvernområde.

Vegetasjon: Vegetasjonen var dels finnskjeugg-eng (G5, 20%), dels flekkmure-sauesvingeleng (G8, 50%, truet vegetasjonstype), dessuten rundt 30% einer.

Kulturpåvirkning: På 1800-tallet sto en seter her som var bygslet av Sande. Drifta ble nedlagt rundt 1880 og husa flyttet til Hovensetra i Grøvdalen (Peder Fahle pers. medd.). Området blir beitet av sau og ungdyr (2003).

Artsfunn: Verdt å nevne av planter, er blåklokke, dvergjamne, kattedot, trefingerurt, flekkmure, kjerteløyentrøst, reinmjelt, bakkesøte, marinøkkel, fjellrapp, setermjelt, kvitmaure, bergveronika, fjellfrøstjerne og aurikkelsveve. Av beitemarkssopp ble det funnet mørktannet rødkivesopp *Entoloma serrulatum*, *E. atrocoeruleum* (tødlistet), vorterødkivesopp *E. papillatum*, blekskivet rødkivesopp *E. infula*, *Hygrocybe xanthochroa*, lutvokssopp *H. nitrata*, kantarellvokssopp *H. cantharellus* og rødgul småkøllesopp *Clavulinopsis laeticolor*.

Verdsetting: Området blir verdsatt til A (svært viktig) på grunn av at det er et område med artsrike, kalkrike enger, og lokaliteten er en del av et større, meget artsrikt kulturlandskap i Geitådalen og Grøvdalen.

Skjøtsel og hensyn

Det er viktig at området blir beitet også i framtida. Lokaliteten bør ikke gjødsles.

Geitådalen: Holbekksetra (kalkrike enger)

Lokalitetsnummer:	1563-215
Kartblad:	1420 II Romfo
UTM (EUREF 89):	MQ 9394-9406, 2993-3003
Høyde over havet:	920-930 m
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	Kalkrike enger
Prioritet:	A (svært viktig)
Mulige trusler:	Opphør av tradisjonell bruk, gjengroing
Undersøkt/kilder:	17.08.1994, JBJ (Jordal 2000a), 21.08.2003, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Holbekksetra ligger i dalbunnen i midtre del av Geitådalen, litt opp fra elva og med fjellbjørkeskog og rasmarker ovenfor. Området er kalkrikt og har en interessant flora. Lokaliteten ligger i Åmotan-Grøvdalen landskapsvernområde.

Vegetasjon: Vegetasjonen var dels finnskjeugg-eng (G5, 60%), dels alpin røsslynghei (S1, 10%), sølvbunkeeng rundt husa (G3, 10%), ellers 30% fattige vierkratt (S6).

Kulturpåvirkning: Det har vært drevet seter her fra sist på 1700-tallet til mellomkrigstida (Peder Fahle pers. medd.). Dalen blir beitet av sau og ungdyr, og beitetrykket var i 2003 noe for svakt.

Artsfunn: Verdt å nevne av planter er flekkmure, harerug, blåklokke, småengkall, bleikvier, bakkesøte, dvergjamne og kattedot. Av beitemarkssopp ble det funnet bl. a. *Entoloma poliopus* og *Bovista nigrescens*.

Verdsetting: Området blir verdsatt til A (svært viktig) mest på grunn av at det er en del av et stort, sammenhengende artsrikt og kalkrikt kulturlandskap med verdi A. Isolert sett ville lokaliteten fått verdi B. Området har trolig potensiale for flere beitemarkssopp enn de som er funnet.

Skjøtsel og hensyn

Det er viktig at området blir beitet også i framtida. Lokaliteten bør ikke gjødsles.

Geitådalen: Falesetra/Løykjasetra (kalkrike enger)

Lokalitetsnummer:	1563-037
Kartblad:	1419 I Storskrynten
UTM (EUREF 89):	MQ 9317-9342, 2957-2971
Høyde over havet:	940-970 m
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	Kalkrike enger
Prioritet:	A (svært viktig)
Mulige trusler:	Opphør av tradisjonell bruk, gjengroing
Undersøkt/kilder:	17.08.1994, JBJ (Jordal 2000a), 21.08.2003, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Det ligger flere setre nær 1000 m o.h. innerst i Geitådalen, og de åpne beitemarkene utgjør et ganske stort areal. Lokaliteten ligger i Åmotan-Grøvudalen landskapsvernområde.

Vegetasjon: Vegetasjonen var dels flekkmure-sauesvingeleng (G8, 30%), finnskjeggen (G5, 40%), sølvbunkeeng (G3, 10%), fattige vierkratt (S6, 20%). Området er omtrent treløst.

Kulturpåvirkning: Løykjasetra er den eldste setra i området, den ble bygd rundt 1700 og drevet til ca. 1945. Falesetra ble bygd rundt 1800 og drevet til 1944. Seterlykkja ble slått (intakt høyløe finnes), og høyet kjørt til bygds (Peder Fahle pers. medd.). Dalen blir beitet av sau og ungdyr. Ved besøket i 1994 var vollen nokså snaubeitet, trolig noe mindre beitetrykk i 2003.

Artsfunn: Det er funnet 61 plantearter. Verdt å nevne er aurikkelsveve, bakkesøte, dvergjamne, fjellarve, fjellfiol, fjellmarinøkkel, fjellsmelle, fjelløyentrøst, flekkmure, gulsildre, harerug, kjerteløyentrøst, marinøkkel, myrtevier, seterarve, setermjelt, trefingerurt og tuearve. Det er funnet 31 arter av grasmarkssopp. Av beitemarkssopp ble det funnet rødlisteartene *Entoloma caesiocinctum* og mørkskjellet vokssopp *Hygrocybe turunda*. Dessuten rødgul småkøllesopp *Clavulinopsis laeticolor*, blåstilket rødskivesopp *Entoloma asprellum*, *E. melanochromum* (sjelden art), silkerødskivesopp *E. sericellum*, mørktannet rødskivesopp *E. serrulatum*, tjærerødskivesopp *E. poliopus*, blekskivet rødskivesopp *E. infula*, lutrødskivesopp *Hygrocybe nitrata*, og forøvrig den tilsynelatende sjeldne pukkelkragesoppen *Stropharia umbonatescens* som vokser på møkk.

Verdsetting: Området blir verdsatt til A (svært viktig) på grunn av at det er et område med artsrike, kalkrike enger, og lokaliteten er en del av et større, meget artsrikt kulturlandskap i Geitådalen og Grøvudalen.

Skjøtsel og hensyn

Det er viktig at området blir beitet også i framtida. Lokaliteten bør ikke gjødsles.

Geitådalen: resterende arealer (skogsbeite, elveører, rik fjellveg.)

Lokalitetsnummer:	1563-212
Kartblad:	1419 I Storskrynten, 1420 II Romfo
UTM (EUREF 89):	MQ 929-971, 289-306
Høyde over havet:	760-1340 m
Hovednaturtype:	Kulturlandskap, skog, kantkratt, berg og rasmark, ferskvann/våtmark, myr, fjell
Naturtype:	Skogsbeite, bjørkeskog med høgstauder, sørvendt berg og rasmark, kantkratt, større elveører, rikmyr, kalkrike områder i fjellet
Prioritet:	A (svært viktig)
Mulige trusler:	Opphør av beite og gjengroing
Undersøkt/kilder:	Dahl (1892), 18.08.1994, JIH, IB & JBJ, 21.08.2003, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Dalbunnen av Geitådalen har flere setre som er avgrenset som egne lokaliteter, delvis åpent landskap forøvrig (elveører, rikmyr), delvis beitet skog. De sørvendte dalsidene i Geitådalen tilhører kambrosilurområdet og er avgrenset mot de kalkrike slåtteliene i Hafsåsen langs gjerdet. Lokaliteten grenser videre mot dalsidene i Grøvudalen nord for Nosa, og mot fjell-lokaliteten Nåsabruna/Aurhøene. Deler av området er kalkrikt og har en interessant flora. Lokaliteten ligger for det meste i Åmotan-Grøvudalen landskapsvernområde.

Vegetasjon: Lokaliteten har en artsrik vegetasjon med bl. a. høgstaudebjørkeskog (C2a), engbjørkeskog (C2c), kalkrike rasmarker (F1a), kantkratt (F5d), elveørvegetasjon (Q1, Q2), middelsrik fastmattemyr (M2), rike sig (N3), reinrosehei (R3) og diverse typer rik og fattig fjellvegetasjon.

Kulturpåvirkning: Det meste av skogen i Geitådalen ble uthogd på 1800-tallet i forbindelse med gruvedriften i Glupen. Det var lite skog her til langt ut på 1900-tallet, men nå brer skogen seg mye (Peder Fahle pers. medd.). Dalen har til det siste vært beitet av sau og ungdyr, men framtida er uvisst.

Artsfunn: Meget artsrikt. Eksempler på plantearter: alperubloom, bergrubloom, bergstarr, blankbakkestjerne, blåmjelt, blåvier, dvergmispel, marinøkkel, mogop, myrtevier, nålearve, reinrose, fjellrundbelg, skredrubloom, agnorstarr, grøvudalsvalmue, stivsildre, klubbstarr, fjellkurle, norsk vintergrønn, blindurt, dubbestarr, norsk malurt, myrtevier, småvier, reinmjelt.

Verdsetting: Området blir verdsatt til A (svært viktig) på grunn av at det er et stort, kalkrikt og meget artsrikt og variert område.

Skjøtsel og hensyn

Det er ønskelig med fortsatt beiting. Området er foreslått innlemmet i et framtidig landskapsvernområde.

Grødalen: Jokerdalen (rik fjellvegetasjon)

Lokalitetsnummer:	1563-078
Kartblad:	1420 II Romfo
UTM (EUREF 89):	MQ 858-860, 430-431
Høyde over havet:	350-ca. 600 m
Hovednaturtype:	Fjell
Naturtype:	Kalkrike områder i fjellet
Prioritet:	B (viktig)
Mulige trusler:	Ingen kjente
Undersøkt/kilder:	11.08.1929, R. Nordhagen, 16.07.1979, JIH (underlagsmateriale for Holten 1986) (Aune & Holten 1980a), 22.08.2001, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Jokerdalen er en trang, vestvendt, raspåvirket dalkløft som krysser stien mellom Dalasetra nederst i Grødalen og Grølia. Her er tydeligvis innslag av baserike bergarter, for det er en artsrik fjellflora. Lokaliteten er undersøkt hovedsakelig i nærheten av og like ovenfor stien, og er usikkert avgrenset nedover mot elva og oppover mot fjellet.

Vegetasjon: Bergflate, rasmark.

Kulturpåvirkning: Seterstien krysser nederst i dalkløfta, ellers liten.

Artsfunn: Mange basekrevende fjell- og rikmyr-planter: bjønnbrodd, blåmjelt, fjellarve, fjellfrøstjerne, fjellnøkleblom, fjellsmelle, fjelltistel, fleckmure, gullmyrklegg, gulsildre, gulstarr, hårstarr, jåblom, rødsildre, sotstarr, svartstarr, svarttopp.

Verdsetting: Området blir verdsatt til B (viktig) på grunn av at det er et middels godt utviklet område med basekrevende vegetasjon, men på langt nær så rik som Grøvudalsområdet.

Skjøtsel og hensyn

Ingen spesielle.

Grødalen: Dalasetra (naturbeitemark)

Lokalitetsnummer:	1563-079
Kartblad:	1420 II Romfo
UTM (EUREF 89):	MQ 8567-8637, 4190-4261
Høyde over havet:	400-450 m
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	Naturbeitemark, skogsbeite
Prioritet:	A (svært viktig)
Mulige trusler:	Opphør av beite, gjengroing
Undersøkt/kilder:	Aune & Holten (1980a), 22.08.2001, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Større setervoll (20-30 dekar) med intakt naturbeitemark ved dalasetra, strekker seg sørøstover gjennom beitet skog til en åpen beitevoll ved Dalavatnet (Steinly). Området er dekket av et vegetasjonskart (Aune & Holten 1980b). Naturbeitemark utgjør omkring 50% av arealet, skogsbeite resten. Deler av lokaliteten ligger i Åmotan-Grøvudalen landskapsvernområde.

Vegetasjon: Mye sølvbunkeeng (G3), relativt artsfattig. En del frisk fattigeng og finnskjøggeng (G4, G5), særlig i kantområdene. Litt nitrofil vegetasjon rundt husa (I5c).

Kulturpåvirkning: I 2001 beitet av sau, godt beitetrykk i enkelte partier. System med steingjerder. En tømmerbu og et tømmerfjøs, begge med blikktak.

Artsfunn: Av beitemarkssopp ble det funnet hele 23 arter ved ett besøk, noe som var uventet mye. Blant disse var det 8 rødlistearter, alle i kategori DC=hensynskrevende eller R=sjelden: gulbrun narrevokssopp *Camarophylloopsis schulzeri*, *Entoloma caesiocinctum*, lillagrå rødskivesopp *Entoloma griseocyaneum*, lillabrun rødskivesopp *Entoloma porphyrophaeum*, *Entoloma pratulense*, rødskivevokssopp *Hygrocybe quieta*, mørkskjellet vokssopp *Hygrocybe turunda*. Ellers ble det funnet gul form av seig vokssopp *Hygrocybe laeta* var. *flava*, lutvokssopp *Hygrocybe nitrata* og skarlagenvokssopp *Hygrocybe punicea*. Av planter kan nevnes harerug, blåklokke, fjelltimotei, fjellfiol, kattefot, karve, fjelløyentrøst, dvergjamne, blåkoll, fjellrapp, jonsokkoll, småengkall, sauesvingel og geitsvingel. Aune & Holten (1980a) fant marinøkkel her.

Verdsetting: Området blir verdsatt til A (svært viktig) på grunn av at det er en større, velutviklet naturbeitemark med mange rødlistearter, og potensiale for flere.

Skjøtsel og hensyn

Det er sterkt ønskelig med fortsatt beiting, og gjerne rydding av lauvoppslag. Lokaliteten bør ikke gjødsles.

Grødalen: nordøst for Dalavatnet (berg/rasmark, høgstaudebjørkeskog)

Lokalitetsnummer:	1563-080
Kartblad:	1420 II Romfo
UTM (EUREF 89):	MQ 863-877, 415-423
Høyde over havet:	440-ca. 950 m
Hovednaturtype:	Skog, berg, rasmark og kantkratt, myr
Naturtype:	Rik edellauvskog, bjørkeskog med høgstauder, sørvendt berg og rasmark, kilde og kildebekk
Prioritet:	A (svært viktig)
Mulige trusler:	Samling
Undersøkt/kilder:	17.-20.07.1979, JIH (underlagsmateriale for Holten 1986) (Aune & Holten 1980b), 1990-tallet, Oddvar Hanssen pers. medd., 22.08.2001, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Halvåpen skog og rasmark ved N-enden av Dalavatnet. Alm forekommer ved ca. 550 m over havet. Mange varmekjære arter går her veldig høyt. Innslag av hassel og alm i vestlige deler. Området er dekket av et vegetasjonsskart (Aune & Holten 1980b). Rik edellauvskog utgjør ca. 5%, høgstaudebjørkeskog 15%, skogsbeite 10% og berg/rasmark 70%. Lokaliteten ligger i Åmotan-Grøvudalen landskapsvernområde.

Vegetasjon: Rasmark med engpreget vegetasjon (F1), bergvegger (F2), gråor-almeskog (D5), høgstaudebjørkeskog (C2a), rikkilde (N2a, vegetasjonsskart hos Aune & Holten 1980b), beitepåvirka, gras/urterik bjørkeskog ned mot Dalavatnet (C2c). Innslag av rogn og selje. I bergerota er det flere steder rike høgstaudeenger (S7).

Kulturpåvirkning: Liten, sti ved vatnet, tidligere mer beiting.

Artsfunn: Forekomst av rødlistearten mnemosyne-sommerfugl (Oddvar Hanssen pers. medd.). Av planter kan nevnes: bergveronika, blåkoll, blåmjelt, brunrot, bustnype, dunhavre, dvergmispel, enghumleblom, fingerstarr, fjellfiol, fjellfrøstjerne, fjell-lodnebregne, fjellmarinøkkel, fjellnøkleblom, fjellrapp, fjelltimotei, fjelltistel, flekkmure, geitrams, gullmyrklegg, gulsildre, harerug, hengeaks, hestespreng, hundekveke, hårsveve, jonsokkoll, kattefot, klubbstarr, krattfiol (til 720 m), kratthumleblom, kvitmaure, kvitsoleie, liljekonvall, lintorskemunn, lodnebregne, myske, myskegras, piggstarr (til 720 m), skogsvinerot, skogvikke, sotstarr, storklokke, sumphaukeskjegg, svartstarr, svarttopp, tiriltunge, tranestarr, trollbær, tyrihjel, vårerteknapp (til 770 m).

Verdsetting: Området blir verdsatt til A (svært viktig) på grunn av forekomsten av rødlistearten mnemosyne-sommerfugl, videre en generelt godt utviklet og varmekjær rasmarksvegetasjon m.m.

Skjøtsel og hensyn

Mnemosynesommerfuglen er fredet og må ikke samles.

Grødalen: Dalavatnet, SØ-enden (naturbeitemark)

Lokalitetsnummer:	1563-081
Kartblad:	1420 II Romfo
UTM (EUREF 89):	MQ 867-871, 414-418
Høyde over havet:	440-540 m
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	Naturbeitemark
Prioritet:	B (viktig)
Mulige trusler:	Opphør av beite, gjengroing
Undersøkt/kilder:	Aune & Holten (1980b), 22.08.2001, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Snøraspåvirket SV-vendt dalside ved SØ-enden av Dalavatnet (Storvassbukta-Litjvatnet). Dalsida er skogløs et stykke oppover og preget av lang tids beiting og snøras. Området er dekket av et vegetasjonsskart (Aune & Holten 1980b). Lokaliteten ligger i Åmotan-Grøvudalen landskapsvernområde.

Vegetasjon: Både sølvbunkeeng (G3), frisk fattigeng med en del firkantperikum (G4), og dunhavreeng (G7b). Sistnevnte er en truet og spesielt artsrik vegetasjonstype.

Kulturpåvirkning: I 2001 beitet av sau, godt beitetrykk i enkelte flekker, men i sakte gjengroing.

Artsfunn: Det ble funnet et par arter beitemarkssopp. Av planter kan nevnes dunhavre, marinøkkel, fjellfiol, kattedot, småbergknapp, flekkmure og markjordbær.

Verdsetting: Området blir verdsatt til B (viktig) på grunn av at det er en naturbeitemark med noen interessante arter, og med innslag av den truede vegetasjonstypen dunhavreeng.

Skjøtsel og hensyn

Det er ønskelig med fortsatt beiting. Lokaliteten bør ikke gjødsles.

Grødalen: Storsetra (naturbeitemark)

Lokalitetsnummer:	1563-082
Kartblad:	1420 II Romfo
UTM (EUREF 89):	MQ 8813-8832, 3998-4025
Høyde over havet:	520-540 m
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	Naturbeitemark
Prioritet:	C (lokalt viktig)
Mulige trusler:	Opphør av beite, gjengroing
Undersøkt/kilder:	Aune & Holten (1980b), 20.08.2001, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Større setervoll i gjengroing over elva ved Prestsetra i vestre Grødalen. 2 tømmerbuer, 1 med torvtak, 2 små nyere buer. Alle fjøs nedramla. Området er dekket av et vegetasjonskart (Aune & Holten 1980b).

Lokaliteten ligger i Åmotan-Grøvdalen landskapsvernområde.

Vegetasjon: Vidstrakte sølvbunkeenger (G3), litt frisk fattigeng (G4c, fjelltimotei-utfarming) i magrere partier, nitrofilt ved husa (I5c). Litt einer på vollen, mye utenfor.

Kulturpåvirkning: Omfattende system av steingjerder. Trolig lite beitet i 2001, spor etter svakt sauebeite, nokså gjengrodd. Alt for svakt beitetrykk.

Artsfunn: Det ble funnet bare 1 vanlig art av beitemarkssopp. Av planter kan nevnes fjelltimotei, sauesvingel, småengkall, harerug, småbergknapp, sumpmaure, engfiol, blåklokke og kjerteløyentrøst.

Verdsetting: Området blir verdsatt til C (lokalt viktig) på grunn av at det er en gjengroende setervoll på kalkfattig grunn, med et relativt ordinært artsutvalg.

Skjøtsel og hensyn

Det er ønskelig med fortsatt beiting og sterkere beitetrykk, og gjerne noe rydding. Lokaliteten bør ikke gjødsles.

Grødalen: Prestsetra (naturbeitemark)

Lokalitetsnummer:	1563-083
Kartblad:	1420 II Romfo
UTM (EUREF 89):	MQ 8822-8846, 4002-4023
Høyde over havet:	530-550 m
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	Naturbeitemark
Prioritet:	C (lokalt viktig)
Mulige trusler:	Opphør av beite, gjengroing
Undersøkt/kilder:	Aune & Holten (1980b), 20.08.2001, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Større setervoll i gjengroing i vestre Grødalen. 3 tømmerbuer, 2 med torvtak. Alle fjøs nedramla. Området er dekket av et vegetasjonskart (Aune & Holten 1980b). Lokaliteten ligger i Åmotan-Grøvdalen landskapsvernområde.

Vegetasjon: Vidstrakte sølvbunkeenger (G3), litt frisk fattigeng (G4c, fjelltimotei-utfarming) i magrere partier, nitrofilt ved husa (I5c).

Kulturpåvirkning: Trolig lite beitet i 2001, betydelig oppslag av småbjørk på vollen. Alt for svakt beitetrykk.

Artsfunn: Det ble funnet 5 arter beitemarkssopp, blant disse lutvokssopp *Hygrocybe nitrata*, og den rødlista rødskivesoppen *Entoloma xanthochroum* (R=sjelden). Av planter kan nevnes fjelltimotei, harerug, småbergknapp, sumpmaure, blåklokke, kjerteløyentrøst og hårsveve.

Verdsetting: Området blir verdsatt til C (lokalt viktig) på grunn av at det er en gjengroende setervoll på kalkfattig grunn, med et relativt ordinært artsutvalg, riktignok en rødlisteart i lav kategori.

Skjøtsel og hensyn

Det er ønskelig med fortsatt beiting og sterkere beitetrykk, og gjerne noe rydding. Lokaliteten bør ikke gjødsles.

Grødalen: Åkersetra (naturbeitemark)

Lokalitetsnummer:	1563-084
Kartblad:	1420 II Romfo
UTM (EUREF 89):	MQ 9051-9078, 3902-3920
Høyde over havet:	670-680 m
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	Naturbeitemark
Prioritet:	B (viktig)
Mulige trusler:	Opphør av beite, gjengroing
Undersøkt/kilder:	20.08.2001, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Større setervoll i gjengroing i vestre Grødalen. To eldre sel og nyere hytte, alle med torvtak. Ett steinfjøs med torvtak og to uten. Steinbu med blikktak. Lokaliteten ligger i Åmotan-Grøvudalen landskapsvernområde.

Vegetasjon: Vidstrakte sølvbunkeenger (G3), dels med frisk fattigeng (G4c, fjelltimotei-utforming) i magrere partier, relativt nitrofilt ved husa (I5c).

Kulturpåvirkning: Beita av ungdyr i 2001, beitet er ikke tilstrekkelig til å hindre gjengroing.

Artsfunn: Mest interessant er funn av høstmarinøkkel (4 planter) i august 2003, funnet av Rita Dyrnes Flatvad (foto sendt til Vitenskapsmuseet, publisert i studentoppgave ved Høgskolen i Nord-Trøndelag, Flatvad 2003). Denne arten står på Bernkonvensjonens liste I ("strictly protected flora species") og er fredet. Dette er 5. funn i Møre og Romsdal. Høstmarinøkkel er sjelden, og trives best på gammel, ugjødslet, oppløyd og godt beitet kulturmark. Den vokser ofte på sur mark. Av planter ellers kan nevnes blåklokke, fjelltimotei, kjerteløyentrøst, bråtestarr og harerug. Det ble bare funnet én vanlig beitemarkssopp.

Verdsetting: Området blir verdsatt til B (viktig) på grunn av at det er en noe gjengroende setervoll på kalkfattig grunn, og med et relativt ordinært artsutvalg bortsett fra den sjeldne høstmarinøkkel. Uten denne ville lokaliteten fått verdi C.

Skjøtsel og hensyn

Det er ønskelig med rydding og sterkere beitetrykk. Flatvad (2003) har forslag til skjøtelsesplan for lokaliteten, bl. a. rydding og inngjerding for beiting med kviger. Lokaliteten bør ikke gjødsles.

Grødalen: øst for Åkersetra (rikmyr)

Lokalitetsnummer:	1563-085
Kartblad:	1420 II Romfo
UTM (EUREF 89):	MQ 9115-9174, 3877-3909
Høyde over havet:	680-760 m
Hovednaturtype:	Myr
Naturtype:	Rikmyr
Prioritet:	C (lokalt viktig)
Mulige trusler:	Ingen kjente
Undersøkt/kilder:	19.07.1979, JIH (underlagsmateriale for Holten 1986) (Aune & Holten 1980a, figur 2)

Områdebeskrivelse

Generelt: Større myrområde med fattig og intermediær vegetasjon, mindre områder med rikmyr (et like vest for Råhamran, og en bakkemyr nord for Råhamran). Lokaliteten er angitt på vegetasjonskart hos Aune & Holten (1980b). Lokaliteten er dårlig stedfestet og grovt avgrenset slik at de to delområdene henger sammen, men det er

uvisst om alt Holten har funnet ligger innenfor det som er avgrenset. Avgrensinga inneholdet trolig også områder som ikke hører med. Lokaliteten ligger i Åmotan-Grøvdalen landskapsvernområde.

Vegetasjon: Middelsrik fastmattemyr (M2).

Kulturpåvirkning: Området var svakt beita av ungdyr i 2001.

Artsfunn: Arter som gullmyrklegg, klubbestarr, sotstarr, svelttull, myrklegg, gulstarr, hårstarr og tranestarr er notert.

Verdsetting: Området blir verdsatt til C (lokalt viktig) på grunn av at det er en svak utforming av rikmyr, med et relativt ordinært artsutvalg. Området bør undersøkes og stedfestes bedre.

Skjøtsel og hensyn

Ingen spesielle.

Grødalen: Svartsnyta (rik fjellvegetasjon)

Lokalitetsnummer:	1563-086
Kartblad:	1420 II Romfo
UTM (EUREF 89):	MQ 943-949, 373-374
Høyde over havet:	880-930 m
Hovednaturtype:	Fjell
Naturtype:	Kalkrike områder i fjellet
Prioritet:	B (viktig)
Mulige trusler:	Ingen kjente
Undersøkt/kilder:	18.08.1993, Ingvar Brattbakk, Ottar Mikkelsen (NINA-prosjektet "Montane biodiversity")

Områdebeskrivelse

Generelt: Nordvendt skråning på sørsida av Grødalen ved Stortæla, innslag av rik fjellvegetasjon. Avgrensinga baserer seg på upubliserte registreringsskjema for vegetasjonsanalyser i forbindelse med NINA-prosjektet, og er ganske grov. Lokaliteten ligger i Åmotan-Grøvdalen landskapsvernområde.

Vegetasjon: Reinrosehei (R3), rike sig (N3).

Kulturpåvirkning: Liten.

Artsfunn: Eks. på interessante arter: bjønnbrodd, fjellengkall, fjellfrøstjerne, fjellsmelle, fjelltistel, grønnkurle, gullmyrklegg, gulsildre, lundrapp, reinrose, rynkevier, rødsildre, skåresildre, stortveblad, svarttopp, tuearve, ullvier. 2. funn i fylket av mosearten rødsliremose *Timmia austriaca*.

Verdsetting: Området blir verdsatt til B (viktig) på grunn av at det er et område med kalkkrevende fjellvegetasjon.

Skjøtsel og hensyn

Ingen spesielle.

Grødalen: Ørsundbekken (rik fjellvegetasjon)

Lokalitetsnummer:	1563-152
Kartblad:	1420 II Romfo
UTM (EUREF 89):	MQ 9995-NQ 0010, 3435-3449
Høyde over havet:	1020-1060 m
Hovednaturtype:	Fjell
Naturtype:	Kalkrike områder i fjellet
Prioritet:	B (viktig)
Mulige trusler:	Ingen kjente
Undersøkt/kilder:	Dahl (1892), 20.09.1979 (Holten 1979b), Brevik (1996)

Områdebeskrivelse

Generelt: Lokaliteten ligger i et fjellparti på nordsida av Grødalen med innslag av kambrosilurbergarter og rik fjellvegetasjon. Et kalkrikt område ved Ørsundbekken på ca. 1050 m er undersøkt av J. I. Holten i forbindelse med feltarbeid til hans doktorgrad (Holten 1986)

Vegetasjon: Rike sig (N3), rikmyr (M2), reinrosehei (R3).

Kulturpåvirkning: Liten.

Artsfunn: Eksempel på interessante arter: alperublom, dvergmispel, fjellnøkleblom, grønnburkne, gullmyrklegg, gulmjelt, kastanjesiv, knoppsildre, myrtevier, norsk malurt (1040 m), reinrose, sotstarr, svartstarr, tranestarr. Ellers finnes dvergtettegras (østlig art nær vestgrensa) i området, uvisst nøyaktig hvor.

Verdsetting: Området blir verdsatt til B (viktig) på grunn av at det er et område med kalkkrevende fjellvegetasjon og noen interessante arter.

Skjøtsel og hensyn

Ingen spesielle utover å unngå innsamling av sjeldne arter.

Grødalen: N for Mikkelstjøna(rik fjellvegetasjon)

Lokalitetsnummer:	1563-153
Kartblad:	1420 II Romfo
UTM (EUREF 89):	NQ 012-014, 352-354
Høyde over havet:	1150-1170 m
Hovednaturtype:	Fjell
Naturtype:	Kalkrike områder i fjellet
Prioritet:	B (viktig)
Mulige trusler:	Ingen kjente
Undersøkt/kilder:	Dahl (1892), 20.09.1979 (Holten 1979b), Brevik (1996)

Områdebeskrivelse

Generelt: Lokaliteten ligger mellom Kollifjellet og Mardølhø i et fjellparti på nordsida av Grødalen med innslag av kambrosilurbergarter og rik fjellvegetasjon. Lokaliteten ligger i Åmotan-Grøvudalen landskapsvernområde.

Vegetasjon: Rike sig (N3), rikmyr (M2), reinrosehei (R3).

Kulturpåvirkning: Liten.

Artsfunn: Eksempel på interessante arter: blankstarr, fjellsnelle, grønnburkne, gullmyrklegg, gulmjelt, knoppsildre, reinrose, sotstarr.

Verdsetting: Området blir verdsatt til B (viktig) på grunn av at det er et område med kalkkrevende fjellvegetasjon og noen interessante arter.

Skjøtsel og hensyn

Ingen spesielle utover å unngå innsamling av sjeldne arter.

Grødalen: skoglia ved Tøftvangen (skogsbeite, høgstaudebjørkeskog)

Lokalitetsnummer:	1563-155
Kartblad:	1420 II Romfo
UTM (EUREF 89):	MQ 988-NQ006, 334-345
Høyde over havet:	720-1040 m
Hovednaturtype:	Skog, kulturlandskap
Naturtype:	Bjørkeskog med høgstauder, kalkskog, skogsbeiter
Prioritet:	B (viktig)
Mulige trusler:	Hyttebygging i nedre deler, gjengroing av skogsbeite
Undersøkt/kilder:	Brevik (1996)

Områdebeskrivelse

Generelt: I området fra Falkmyra til Vangan krysser kambrosiluriske bergarter Grødalen.

Vegetasjon: Her finnes kalkrik høgstaudeskog, gammelt skogsbeite og dessuten små innslag av kalkrike bakkemyrer og sig.

Kulturpåvirkning: Hyttebygging m.m. i nedre deler.

Artsfunn: Artsrikt område med en lang artsliste, se Brevik (1996).

Verdsetting: Området blir verdsatt til B (viktig) på grunn av at det er et område med høgstaudebjørkeskog, kalkskog og skogsbeiter med innslag av middels artsrik kalkkrevende vegetasjon.

Skjøtsel og hensyn

Man bør unngå ytterligere hyttebygging oppover i de rike skogliene.

Grødalen: Hovensetra (naturbeitemark)

Lokalitetsnummer:	1563-151
Kartblad:	1420 II Romfo
UTM (EUREF 89):	MQ 9288-9301, 3854-3863
Høyde over havet:	710-730
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	Naturbeitemark
Prioritet:	C (lokalt viktig)
Mulige trusler:	Opphør av beite, gjengroing
Undersøkt/kilder:	26.08.94, 20.08.2001, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Gjengroende setervoll i midtre del av Grødalen. Avgrensinga er grov pga. dårlig samsvar mellom økonomisk kart og N50-basen.

Vegetasjon: Dels sølvbunkeeng (G3), dels med frisk fattigeng (G4c, fjelltimotei-utforming), litt nitrofilt ved husa (I5c).

Kulturpåvirkning: 2 sel, steinfjøs med tømmer over. Svak beiting av sau, muligens også storfe i 2001.

Artsfunn: Det ble funnet 4 beitemarkssopp, blant disse lutvokssopp *Hygrocybe nitrata*. Av planter kan nevnes blåklukke, bråtestarr, engfiol, fjellfiol, fjelltimotei, kjerteløyentrøst, småbergknapp, småengkall.

Verdsetting: Området blir verdsatt til C (lokalt viktig) på grunn av at det er en noe gjengroende setervoll på kalkfattig grunn, med et relativt ordinært artsutvalg.

Skjøtsel og hensyn

Det er ønskelig med fortsatt beiting, vesentlig sterkere beitetrykk, og noe rydding.

Grødalen: Mælesetra (naturbeitemark)

Lokalitetsnummer:	1563-150
Kartblad:	1420 II Romfo
UTM (EUREF 89):	MQ 9199-9211, 3875-3889
Høyde over havet:	720-740 m
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	Naturbeitemark
Prioritet:	C (lokalt viktig)
Mulige trusler:	Opphør av beite, gjengroing
Undersøkt/kilder:	26.08.94, 20.08.2001, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Setervoll i midtre del av Grødalen, med tømmer med torvtak, murer er igjen av fjøset. Avgrensinga er grov pga. dårlig samsvar mellom økonomisk kart og N50-basen.

Vegetasjon: Dels sølvbunkeeng (G3), dels med frisk fattigeng (G4c, fjelltimotei-utforming), gjengroende partier med ung bjørkeskog og sølvbunkeeng i bunnen (C2c).

Kulturpåvirkning: Noe beiting av sau og storfe i 2001.

Artsfunn: Det ble funnet 4 vanlige beitemarkssopp. Av planter kan nevnes bergrublom, blåklukke, fjelltimotei, harerug, kjerteløyentrøst og småbergknapp.

Verdsetting: Området blir verdsatt til C (lokalt viktig) på grunn av at det er en noe gjengroende setervoll på kalkfattig grunn, med et relativt ordinært artsutvalg.

Skjøtsel og hensyn

Det er ønskelig med fortsatt beiting, et sterkere beitetrykk, og noe rydding.

Grødalen: Gammelsetra (naturbeitemark)

Lokalitetsnummer:	1563-159
Kartblad:	1420 II Romfo
UTM (EUREF 89):	MQ 9710-9726, 3610-3628
Høyde over havet:	750 m
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	Naturbeitemark
Prioritet:	C (lokalt viktig)

Mulige trusler: Opphør av beite, gjengroing
Undersøkt/kilder: 26.07. og 25.08.95, 20.08.2001, JBJ (Jordal & Gaarder 1997)

Områdebeskrivelse

Generelt: Setervoll (ved Alfheim) NØ for Fiskbuvatnet i Grødalen. Bare den delen som ligger SV for veien er avgeset og beskrevet her. Vollen er relativt stor, men vegetasjonen blir lite beitet, så gjengroinga er i gang. Vegetasjonen i grasmarkene tyder på et basefattig jordsmonn.

Vegetasjon: Mest frisk fattigeng (fjelltimotei-utforming), innslag av finnskjeggen (G4c/G5).

Kulturpåvirkning: Svak beiting av sau i 2001, slått rundt husa.

Artsfunn: Det ble funnet 3 vanlige beitemarkssopp, og dessuten trolig fjellvokssopp *Hygrocybe salicisherbaceae* (ikke sikkert bestemt). Av planter kan nevnes blåklokke, fjelltimotei, flekkmure, harerug, hårsveve, jonsokkoll, karve, kjerteløyentrøst, småengkall og sølvsmure.

Verdsetting: Området blir verdsatt til C (lokalt viktig) på grunn av at det er en noe setervoll på kalkfattig grunn med et relativt ordinært artsutvalg.

Skjøtsel og hensyn

Det er ønskelig med fortsatt beiting, et sterkere beitetrykk, og noe rydding. Lokaliteten bør ikke gjødsles.

Grødalen: Tøftvangen/Gjerdvangen (naturbeitemark/slåtteeing)

Lokalitetsnummer: 1563-157
Kartblad: 1420 II Romfo
UTM (EUREF 89): MQ 9939- 9977, 3349-3373
Høyde over havet: 720-750 m
Hovednaturtype: Kulturlandskap
Naturtype: Naturbeitemark, slåtteeinger
Prioritet: B (viktig)
Mulige trusler: Opphør av slått/beiting/gjengroing
Undersøkt/kilder: 20.07.1999, JBJ (Jordal 2000a)

Områdebeskrivelse

Generelt: Tøftvangen og Gjerdvangen er to fraflyttede bruk på nordsida av Grødalen med bare traktorvei som atkomst. Natureng/naturbeitemark finnes i kantområdene til fulldyrka mark. Disse kantområdene er deler av et større kulturpåvirket område som trolig var mer artsrikt da det var i aktiv bruk. De senere år har det bare vært streifbeiting og gjengroing. De mest interessante områdene ved Gjerdvangen og Tøftvangen er forsøkt avgrenset ganske grovt. Disse vil gradvis miste sin verdi ved fortsatt gjengroing.

Vegetasjon: Deler av vegetasjonen her kan karakteriseres som dunhavre-eng (G7b, truet vegetasjonstype). I øvre deler av innmarka mot skogen finnes gjengroende naturenger med engkvein/gulakseng (G4a), smyle, finnskjegg og oppslag av bjørk. Disse var gjødslet litt den tida det var kyr på bruket (Ingrid Tøftvang pers. medd.). I disse bakkene er det en god del prestekrage. Ved Gjerdavangen var det også natureng ved husa, med noe lignende artsutvalg som ved husene på Tøftvangen

Kulturpåvirkning: Slått, streifbeiting. Det har vært bosetting på Tøftvangen for ikke så lang tid tilbake. Brukeren på Skålvoll i Hafsåsen slår størstedelen av innmarka (1999). Rundt husene på Tøftvangen blir det slått med håndmakt, og vegetasjonen har naturengpreg med putehårstjerne i bunnen.

Artsfunn: Det er funnet 84 plantearter, av disse 22 naturengplanter og 6 seterplanter. Det mest spesielle funnet var håndmarinøkkel i mager natureng ved husene på Tøftvangen, der det fortsatt ble slått for hånd. Dette var tredje funnet i fylket av denne arten som er hensynskrevende på rødlista. Ved husene fantes videre marinøkkel, dunhavre, aurikkelsveve, vårpengeurt og jonsokkoll, foruten en ubestemt art av hårsvevegruppa.

Verdsetting: Området blir verdsatt til B (viktig) på grunn av det er et tidligere artsrikt område som fortsatt har en del kvaliteter, men som vil fortsette å gro igjen hvis ikke beitetrykket øker vesentlig. Ved bedre skjøtsel og nærmere undersøkelser kan verdien bli høyere.

Skjøtsel og hensyn

Det er positivt at såpass mye av innmarka blir slått. I tillegg hadde det vært ønskelig med slått år om annet i naturengene i de øvre kantområdene mot skogen på Tøftvangen. Ljåslått eller bruk av motorslåmaskin rundt husene er trolig nødvendig for å ta vare på den sjeldne håndmarinøkkel. De avgrensete områdene bør ikke gjødsles.

Grødalen: Vangan (kalkrike enger)

Lokalitetsnummer:	1563-158
Kartblad:	1420 II Romfo
UTM (EUREF 89):	MQ 9791-9820 3385-3409
Høyde over havet:	740 m
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	Kalkrike enger
Prioritet:	A (svært viktig)
Mulige trusler:	Opphør av beiting, gjengroing
Undersøkt/kilder:	13.08. 1993, 21.08. 1993, 27.08. 1993, 06.09. 1993, 23.08. 1994, 18.09. 1994, 25.08. 1995, Jordal & Gaarder (1993, 1995a, 1997, 1998c), Jordal (2000a), 20.08.2001, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Vangan er en stor, vid og nesten flat setergrend med flere setre og noen spredte trær i utkanten. Setrene ligger i et kambrosilurbelte, og har kalkholdig jordsmonn. Det er tatt med i avgrensinga et parti med hagemark/skogsbeite bort mot Vangbekken.

Vegetasjon: Vegetasjonen er dels sølvbunkeeng (G3), dels engkvein-gulaks eng (G4), men stedvis med innslag av rikere typar som flekkmure-sauesvingeleng (G8) med kalkkrevende planter. Det er en viss gjengroing, bl. a. med vierkjerr og småskog.

Kulturpåvirkning: Det forekommer streifbeiting av sau, tidligere var det også storfe; foruten hest flere år på 1990-tallet. I 2001 i gjengroing med vier og høyt gras.

Artsfunn: Det er funnet 32 plantearter, av disse 12 naturengplanter og 6 seterplanter. Verdt å nevne er fjellmarinøkkel, marinøkkel, småsøte og bakkesøte. Småsøte er en liten, konkurransesvak fjellplante med få kjente funn her fra fylket. Den synes å trives på kortbeitete setervoller i Grøvuassdraget. Mindre partier har fortsatt intakt artsutvalg av disse kravfulle artene, men de trues av gjengroing. Det er kjent 26 arter av beitemarkssopp. Av disse er 7 rødlistearter i kategori DC: *Entoloma caeruleopolitum*, ravnerødskivesopp *Entoloma corvinum*, lillagrå rødskivesopp *Entoloma griseocyaneum* og lillabrun rødskivesopp *Entoloma porphyrophaeum*, skifervokssopp *Hygrocybe lacmus*, lutvokssopp *Hygrocybe nitrata* og mørkskjellet vokssopp *Hygrocybe turunda*.

Verdsetting: Området blir verdsatt til A (svært viktig) på grunn av at det er en velutviklet setervoll med mange rødlistearter og flere kravfulle, dels kalkkrevende naturengplanter og seterplanter. Området har et uvanlig mangfold fordi det er kalkrikt. Lokaliteten bør ikke gjødsles eller pløyes.

Skjøtsel og hensyn

Gjengroinga gjør seg stadig mer gjeldende. Om ikke området skal gro igjen, bør en både rydde buskas og småskog og sørge for at det beiter dyr her.

Grødalen: Nylykkja (naturbeitemark)

Lokalitetsnummer:	1563-160
Kartblad:	1420 II Romfo
UTM (EUREF 89):	NQ 0147-0160, 3244-3254
Høyde over havet:	710-725 m
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	Naturbeitemark
Prioritet:	C (lokalt viktig)
Mulige trusler:	Opphør av beiting, gjengroing
Undersøkt/kilder:	19.07.1999, 28.09.1999, JBJ (Jordal 2000a)

Områdebeskrivelse

Generelt: Dette er en liten plass med en gammel slåtteenng rundt, og tilhørende løe. Rundt kantene gror det litt til med grønnvier og bjørk.

Vegetasjon: Vegetasjonen er dels sølvbunkeeng (G3), dels engkvein/gulakseng (G4a).

Kulturpåvirkning: Det beiter både kyr og sauer her (1999).

Artsfunn: Det er funnet 61 plantearter, av disse 12 naturengplanter og 1 seterplante. Her kan nevnes fjelltimotei, flekkmure, harerug og prestekrage. Det ble og funnet et par vanlige beitemarkssopp (kjeglevokssopp og beiterødskivesopp). Det ble observert gulerle, som synes å ha tilhold i området enkelte år.

Verdsetting: Området blir verdsatt til C (lokalt viktig) på grunn av at det er en liten, og relativt artsfattig naturbeitemark for regionen.

Skjøtsel og hensyn

Dagens bruk, med beiting av dyr fra Svisdalen holder foreløpig denne enga ved like. Beitinga bør fortsette. Gjødsling bør unngås.

Grødalen: Hælfjellet (rik fjellvegetasjon)

Lokalitetsnummer:	1563-161
Kartblad:	1420 II Romfo
UTM (EUREF 89):	NQ 003-015, 300-319
Høyde over havet:	830-1147 m
Hovednaturtype:	Fjell, kantkratt, berg og rasmark
Naturtype:	Kalkrike områder i fjellet, sørvendt berg og rasmark
Prioritet:	B (viktig)
Mulige trusler:	Ingen kjente
Undersøkt/kilder:	Dahl (1892), 25.07.1979, JIH (Holten 1979b, underlagsmateriale for Holten 1986)

Områdebeskrivelse

Generelt: Fjellparti mellom Grødalen, Hafsåsen og Svisdalen, innslag av rik fjellvegetasjon både på nordsida og sørsida. Avgrensinga er meget grov og basert på de to kildenes beskrivelser. Trolig har en mindre del av det avgrensede arealet prioriterte naturtyper.

Vegetasjon: Reinrosehei (R3), ellers dårlig kjent.

Kulturpåvirkning: Liten.

Artsfunn: Eks. på interessante arter: norsk malurt (JIH: N-sida, 970 m, S-sida 1060-1130 m), bergrubloom, blåmjelt, blåvier, reinrose, gulmjelt, gullmyrklegg, myrtust, rabetust, myrtevier, polarvier, rynkevier, tuearve, dvergmispel, fjellmarinøkkel (1030 m). På sørsida av Hælfjellet går mange varmekjære planter uvanlig høyt: fingerstarr (830 m), krattfiol (890 m), trollbær (810 m), tysbast (900 m).

Verdsetting: Området blir verdsatt til B (viktig) på grunn av at det er et område med rik fjellvegetasjon, og andre interessante arter.

Skjøtsel og hensyn

Ingen spesielle.

Grødalen: Ståra (Falkmyra) (meandrerende elv m.m.)

Lokalitetsnummer:	1563-156
Kartblad:	1420 II Romfo
UTM (EUREF 89):	MQ 996-NQ 014, 324-332
Høyde over havet:	700-720 m
Hovednaturtype:	Ferskvann/våtmark, myr, skog
Naturtype:	Flødammer, kroksjøer og meandrerende elveparti, kilde og kildebekk, rikmyr, gråor-heggeskog
Prioritet:	A (svært viktig)
Mulige trusler:	Fysiske inngrep, forstyrning, hyttebygging.
Undersøkt/kilder:	07.07.1893, Ove Dahl, Jordal m. fl. (1974, 1975), 20.09.1979, JIH (Holten 1979b, underlagsmateriale for Holten 1986), 16.06.1993, JIH, JBJ m. fl., 03.08.1993, JIH & June Breistein, 06.08.1993, JIH & JBJ.

Områdebeskrivelse

Generelt: Større myrparti med overveiende fattig/intermediær myr og meandrerende elv, kroksjøer og dammer, en god del høgstarrsump og vierkratt, innslag av rikmyr og rikkilder, og gråor-heggeskog som stedvis har kalkkrevende arter. Myra har viktig funksjon som hekke- og matleitingsområde for våtmarksfugl. Deler av området er i tillegg kalkrikt. Grensa er trekt vestover forbi Tøftvangen for å få med verdifulle flommarksmiljø med kalkrik gråorskog.

Vegetasjon: Partier med rikmyr og rik-kilder ved lifoten i sør, ellers fattige og intermediære fastmattemyrer, høgstarrsump med flaskestarr og elvesnelle, sumpskog/vierkratt, gråor-heggeskog (dels kalkrik) og oligotrof vannvegetasjon (lite kjent).

Kulturpåvirkning: Vei og hytter, litt ferdsel, bl. a. med kano.

Artsfunn: Planter: kastanjesiv, sotstarr, vierstarr, tranestarr, gulsildre, og gode forekomster av dvergtettegras som her nærmer seg vestgrensa for regionen. I elvekant mot Tøftvangen eller "Vangene" forekommer det sjeldne elvemarigraset (leg. Ove Dahl, det. R. Elven). I gråorskog sør for Tøftvangen er det funnet stortveblad og storrap (J.I. Holten, MQ 996 333). Det er gjort sannsynlig observasjon av en sjelden, rødlistet øyenstikker, cf. armert blåvannymfe *Coenagrion armatum*, ved tjønna ved vegen til Vangshaugen (MQ 996 327), men den ble dessverre ikke sikkert bestemt (Hans Olsvik pers. medd.). Olsvik har ved denne tjønna og rundt Ståra også påvist følgende øyenstikkere: vanlig blåvannymfe *Coenagrion hastulatum*, stor blåvannymfe *Enallagma cyathigerum*, fjelløyenstikker *Aeshna caerulea*, vanlig øyenstikker *Aeshna juncea*, fjell-metalløyenstikker *Somatochlora alpestris* og liten torvlibelle *Leucorrhinia dubia*. Trane har hekket i perioder, videre hekker ender, vadefugl og mange spurvefuglarter.

Verdsetting: Området blir verdsatt til A (svært viktig) på grunn av at det er velutviklet meanderende elveparti med interessant flora og fauna, rikmyr og rik-kilder på sørsida. Det er også et viktig viltområde med rødlistete viltarter.

Skjøtsel og hensyn

Unngå fysiske inngrep og forstyrrelser.

Andre lokaliteter

Nedenfor er det presentert en tabell med lokaliteter som av ulike grunner ikke er avgrenset og beskrevet. Noen er utilfredsstillende stedfestet, andre er dukket opp i slutfasen av prosjektet etter at digitalisering og rapportskrivning var avsluttet.

Tabell 21. Lokaliteter/områder som ikke er avgrenset, og som bør undersøkes bedre.

Lokalitetsnavn	Naturtype	Kommentar
Ålvundeidet: diverse kulturlandskapslokaliteter	Naturbeitemark m.m.	Observert på avstand JBJ
Viromdalen: Viromlia	Rik edellauvskog	Dårlige data, jf Holten (1979a)
Sunnalsfjorden: NØ for Flåsetra	Kalkrike områder i fjellet	underlagsmateriale til Holten (1986)
Sunnalsfjorden: Flå: Harvolla	Rikere sumpskog	Område med svartor (Ingvar Stenberg pers. medd.)
Øksendalen: diverse kulturlandskapslokaliteter	Naturbeitemark m.m.	Observert på avstand JBJ
Sunnaldalen: Grønvatna øst for Vinnufjellet	Kalkrike områder i fjellet	Mulig rik fjellvegetasjon, Tindegruppa i Tingvoll, MQ 84 49
Sunnaldalen: Røyhjell	Rik edellauvskog	Jf Holten (1979a), avgrensing usikker
Sunnaldalen: Almhjell	Rik edellauvskog	Jf Holten (1979a), avgrensing usikker
Sunnaldalen: Ottdalen mot Grynningshøene	Kalkrike områder i fjellet	Ranes (1938), dårlig stedfestet.
Sunnaldalen: Hagen, flere einerbakker	Naturbeitemark	Observert på avstand JBJ
Sunnaldalen: diverse kulturlandskapslokaliteter	Naturbeitemark m.m.	Observert på avstand JBJ
Gjøra: Nesøran	Større elveører	Observert på avstand JBJ
Gjøra: Vollalia vest for Erga	Naturbeitemark, hagemark, kalkskog m.m.	Dårlige data, J. I. Holten
Gjøra: Hjellmo	Naturbeitemark, bjørkeskog m. høgstauder, kalkskog?	Jf Holten (1977)
Grødalen: tjønn ved Ståra, der veien til Grødalen tar av	Dammer	Strand (1999), Olsvik (pers. medd.), potensielt interessant øyestikkerlokalitet
Grødalen: div. tjønner og dammer, særlig dødisgroper	Dammer	Observert på avstand, JBJ
Grødalen: sør for Dalavatnet	Rikkilder	Aune & Holten (1980b)
Grødalen: Mardølhø-Kollifjellet	Kalkrike områder i fjellet	Undersøkelser/funn av Ove Dahl, dårlig stedfestet.
Fjellgardene: Hafsåsmyra	Rik-kilder, rikmyr	J. I. Holten pers. medd., dårlig stedfestet.
Storskardhøa	Kalkrike områder i fjellet	J. I. Holten pers. medd., dårlig stedfestet.
Lindalen: div. tjønner og dammer, særlig dødisgroper	Dammer	Observert på avstand, JBJ

Vilt

Viltkartlegging har vært en bigeskjeft i dette prosjektet, på den måten at vilt har vært registrert i forbifarten, og som et middel til å belyse verdsettinga av prioriterte naturtyper bedre. En ny og oppdatert oversikt over viltobservasjoner er levert kommunen, med over 700 nye objekter (særlig hekkeplasser) beskrevet.

Det er også funnet informasjon om lokaliteter som ikke kommer inn under DN-håndbok nr. 13, men som skal kartlegges etter DN-håndbok nr. 11 (Vilthåndboka), og som ikke er med på kommunens viltkart. Disse listes opp i nedenstående tabell. Når det gjelder avgrensing, henvises til de enkelte kildene.

Tabell 22. Nye viltlokaliteter som ikke finnes på viltkartet og som er oppdaget ved gjennomgang av litteratur m.m.

Lokalitetsnavn	Funksjon	Kommentar
Fjellgardene: Hafsåsmyra	hekkeområde for fugl	Jordal m. fl. (1974, 1975), Bevanger & Jordal (1981)
Reinsvatnet, langs NØ-sida	hekkeområde for fugl, bl. a. lappspurv og vadere	Naturbasen (Fylkesmannen 1997), egne obs., A. I. Holen pers. medd.
Sunndalen: ved Torskelykkja	hekkeområde for fugl, bl. a. hakkespetter	Bevanger & Jordal (1981), Stenberg (2000a), Oddvar Hanssen pers. medd.
Jordalsgrenda: Skrøene	hekkeområde for fugl, bl. a. hakkespetter	Gaarder & Stenberg (2002)
Jordalsgrenda: Liadalene	hekkeområde for fugl, bl. a. bøksanger	Stenberg (2002)
Jordalsgrenda: Kjerringelva	hekkeområde for fugl	Stenberg (2002)
Ålvundeid: Viset, langs Ålvunda	hekkeområde for fugl	Melby & Gaarder (2001)

RØDLISTEARTER OG ANSVARSARTER

Generelt

Med rødlistearter menes her arter som er oppført den nasjonale rødlista (DN 1999b). En funndatabase for planter, moser, kransalger, lav, sopp og sommerfugl er laget for hele fylket av Jordal & Gaarder (1998), Gaarder & Jordal (2001), og oppdateres jevnlig av undertegnede.

Følgende kategorier er benyttet i rødlistene:

Ex	utdødd
E	direkte truet
V	sårbar
R	sjelden
DC	hensynskrevende
DM	bør overvåkes

I tillegg er noen kandidater til rødlista tatt med, disse er gitt ”kategori” K. Dette gjelder særlig skorpelav. For noen organismegrupper har en ikke oversikt over om det er kjent funn av rødlistearter fra Sunndal. Dette gjelder f. eks. noen grupper av virvelløse dyr med unntak av sommerfugler og biller, hvor ulike entomologer har gjort en betydelig samleinsats. Med større innsats i felt ville nok mange flere slike funn bli gjort.

Med *ansvarsarter* menes arter der Norge har et særlig ansvar for å ta vare på bestandene, fordi vi har en vesentlig del av totalbestandene sammenlignet med andre land. Dette kan være litt ulikt definert for de ulike organismegruppene. Nasjonale ansvarsarter er gitt av DN (1999b) og dens underlagsrapporter.

Sopp

Rødlistearter

Det er kjent minst 7200 sopparter i Norge (Aarnes 2002), av disse står 763 på rødlista (Bendiksen m. fl. 1997, DN 1999b). I vårt fylke er det kjent ca. 1800 sopparter (egen database), og 223 av disse er rødlistearter. I Sunndal er det kjent 270 funn av 89 rødlistete sopparter, av disse 1 direkte truet art (kategori E), 10 sårbare (V), 32 sjelden (R) og 46 i kategori hensynskrevende (DC) (tabell 29). De fleste av disse er knyttet til skogen eller til kulturlandskapet. I tillegg er det i tabell 29 tatt med 4 sopparter funnet i Sunndal som bør inn på rødlista, men som var lite kjent da den eksisterende rødlista ble laget.

Ansvarsarter

Nylig er 33 europeiske sopparter foreslått til å bli tatt inn i Bernkonvensjonens lister (Dahlberg & Croneborg 2003). Av disse er følgende funnet i Sunndal:

<i>Antrodia albobrunnea</i> (brun hvitkjuke)	gammelskog, på furuløger, 5 funn (Almskåra-Flå, Åfarhaugen), 400 lokaliteter i Europa
<i>Cantharellus melanoxeros</i> (svartnende kantarell)	edellauvskog, på marka under hassel, bare Oppdølsstranda, 400 lokaliteter i Europa
<i>Geoglossum atropurpureum</i> (vrangtunge)	gammel naturbeitemark, 1 funn (Jordalsgrenda), 120 lokaliteter i Europa
<i>Tricholoma colossus</i> (kjempemusserong)	på marka i gammel furuskog, 1 funn (Almskåra), 220 lokaliteter i Europa

Ellers er bare et utvalg beitemarkssopp vurderte i forhold til internasjonalt ansvar (Jordal 1997). Alle ansvarsartene er rødlistearter, og inngår i tabell 29 nedenfor.

Lav

Rødlistearter

Det er kjent minst 1866 lavararter i Norge, og minst 671 av disse er kjent fra Møre og Romsdal (Norsk Lavdatabase, www.toyen.uio.no/botanisk/lavherb.htm). Funn i fylket vårt av rødlistearter av lav er oppsummert

av Gaarder & Jordal (2001) med senere oppdateringer (egen database). Det er i Møre og Romsdal kjent 13 busk- og bladlav-arter som står på rødlista. I tillegg har man tatt med 25 skorpelavarter som er kandidater til rødlista. Disse artene står for det meste på den svenske eller den nordiske rødlista, men ble ikke vurdert under arbeidet med den norske rødlista. I Sunndal er det kjent 3 rødlistete busk/bladlavarter, men i tillegg er det tatt med 14 skorpelavarter som er sterke kandidater til en kommende rødliste for denne gruppa (Gaarder & Jordal 2001, egen oppdatert database).

Ansvarsarter

Tabell 23. Ansvarsarter av lav (DN 1999b) i Sunndal. Ansv. er ansvarskategori: AF=fennoskandisk ansvarsart, AE=uropeisk ansvarsart. Kat. er evt. rødlistekategori, se innledninga til dette kapitlet.

Latinsk navn	Norsk navn	Ansv.	Kat.	Kommentar
<i>Collema subflaccidum</i>	Stiftglye	AF		Ett funn Litjdalen, fuktighetskrevende.
<i>Degelia plumbea</i>	Vanlig blåfiltlav	AF		Spredt i gammel lauvskog i fjordstrøkene, fuktighetskrevende.
<i>Fuscopannaria ignobilis</i>	Skorpelifiltlav	AF	DC	Rødlistearter på osp i gammel lauvskog, 4 lokaliteter i fjordstrøkene, se tabell 29, fuktighetskrevende.
<i>Lobaria amplissima</i>	Sølvnever	AE		Spredt i gammelskog i fjordstrøkene og elvekløfta ved Grensen, fuktighetskrevende
<i>Lobaria virens</i>	Kystnever	AE		3 gammelskogslokaliteter i Sunndalsfjorden inn til Viklandet, fuktighetskrevende
<i>Pannaria conoplea</i>	Grynfiltlav	AF		Spredt i fjordstrøkene og elvekløft ved Grøvu (Svorundøya), fuktighetskrevende
<i>Pannaria rubiginosa</i>	Kystfiltlav	AF		Spredt i gammel skog i ytre deler av kommunen, fuktighetskrevende
<i>Platismatia norvegica</i>	Skrukkelav	AF		Få funn på berg i gammel skog i ytre deler av kommunen og elvekløfta ved Grensen, fuktighetskrevende
<i>Sticta fuliginosa</i>	Rund porelav	AF		Mulvikknuken, fuktighetskrevende
<i>Sticta limbata</i>	Grynporelav	AF		Oppdøl under Karihaugen (isolert innergrense), fuktighetskrevende
<i>Sticta sylvatica</i>	Bukt porelav	AF		Spredt i gammel skog (5 lok.) i ytre deler av kommunen, fuktighetskrevende

Planter

Rødlistearter

I Møre og Romsdal er det kjent 884 "hjemlige" plantearter, dvs. at de antas å ha spredd seg til Norge uten menneskers hjelp (Gaarder & Jordal 2003). 26 plantearter i Møre og Romsdal står på rødlista (Gaarder & Jordal 2001, egne oppdateringer). I Sunndal er det kjent 148 funn av 10 rødlistete plantearter (5 DC, 1 V, 1 DM og 3 R). 5 av disse er knyttet til kulturlandskapet.

Ansvarsarter

Tabell 24. Ansvarsarter av planter i Sunndal. Status: AN=nasjonal ansvarsart (DN 1999b), AR=regional ansvarsart (Gaarder & Jordal 2003), R=rødlistestatus sjelden, DM=rødlistestatus bør overvåkes.

Latinsk navn	Norsk navn	Status
<i>Anthyllis vulneraria ssp. lapponica</i>	fjellrundbelg	AN
<i>Arabis petraea</i>	aurskrinneblom	AN
<i>Artemisia norvegica</i>	norsk malurt	AN
<i>Cochlearia officinalis ssp. norvegica</i>	fjordskjørbuksurt	AN
<i>Draba oxycarpa</i>	bleikrublom	AN
<i>Dryopteris expansa var. willeana</i>	bruntelg	AN, DM
<i>Papaver radicum ssp. groevudalense</i> *	grøvudalsvalmue	AN, R (endemisk i kommunen)
<i>Papaver radicum ssp. oeksendalense</i> *	øksendalsvalmue	AN, R (endemisk i kommunen)
<i>Poa arctica ssp. depauperata</i>	sunndalsrapp	AR (trolig endemisk i regionen)
<i>Poa arctica ssp. elongata</i>	oppdalsrapp	AR (endemisk i regionen)
<i>Primula scandinavica</i>	fjellnøkleblom	AN
<i>Pyrola rotundifolia ssp. norvegica</i>	norsk vintergrønn	AN
<i>Sagina caespitosa</i>	stuttarve	AN
<i>Salix lanata ssp. glandulifera</i>	kjertelvier	AN
<i>Silene uralensis ssp. apetalata</i>	blindurt	AN
<i>Sorbus rupicola</i>	bergasal	AN

Underartene av fjellvalmue ser ut til å forsvinne pga. små genetiske forskjeller (Heidi Solstad pers. medd.). Derfor er det særlig interessant å legge til at Sunndal kommune har viktige bestander av to andre regionale endemismer (arter med totalutbredelse i et lite område), nemlig sunndalsrapp og oppdalsrapp. Disse underartene av grasarten jervrapp er funnet i kalkrike områder i høyfjellet, for det meste over 1300 m, både i Trollheimen og i Grøvuvasdraget. Sunndal har hele 16 av fylkets 24 ansvarsarter (Gaarder & Jordal 2003).

I tillegg til disse står **hostmarinøkkel** på Bernkonvensjonens liste I. Denne arten er knyttet til gamle beitemarker, særlig i seterregionen, og er kjent fra 3 lokaliteter i kommunen: Åkersetra i Grødalen, Middagshjellen i Lindalen, og en lokalitet til i nærheten av den siste.

Moser

Det er kjent minst 1066 mosearter i Norge (Frisvoll et al. 1995), og ca. 649 av disse er kjent fra Møre og Romsdal (Söderström 1996, 1998, Söderström et al. 2002, egne tillegg). Funn i fylket vårt av rødlistearter av moser er oppsummert av Gaarder & Jordal (2001), med senere oppdateringer (egen database). Det er i Møre og Romsdal kjent 20 mosearter som står på rødlista. I Sunndal er det kjent 35 funn av 3 rødlistete mosearter, alle i kategori DM – bør overvåkes. Alle 3 er råtevedmoser knyttet til gammelskog.

Det er ikke laget noen nasjonal liste over ansvarsarter av moser. Imidlertid står grønnsko *Buxbaumia viridis*, en av de 3 rødlisteartene ovenfor, på Bernkonvensjonens liste.

Insekter

Rødlistearter

Funn i fylket vårt av rødlistearter av sommerfugl er oppsummert av Gaarder & Jordal (2001) med bakgrunn i Aarvik m. fl. (2000). Sunndal er den kommunen i fylket hvor det er funnet flest arter av sommerfugler, 394 arter (tabell 12 i sammendraget). 10 av disse står på rødlista, og det er gjort 30 funn av disse. De best kjente artene er mnemosynesommerfugl *Parnassius mnemosyne* og stor blodråpesvermer *Zygaena lonicerae*. Mange av dem har meget isolerte (reliktartete) forekomster i Sunndalen, og man må ofte ned til Østlandet for å finne dem igjen.

Videre har Oddvar Hanssen ved Norsk institutt for naturforskning i Trondheim samlet mye biller i Sunndalen. Blant billene er det i Sunndal kjent 22 funn av 12 arter som står på rødlista. Særlig mange rødlistearter er funnet i tilknytning til varme rasmarker med mange plantearter, og edellauvskog med gamle og grove trær og læger av selje, osp og hengebjørk. Mange billearter har reliktbestander som er meget isolert fra de øvrige av artens bestander, som ofte ligger på Østlandet eller enda lenger bort.

Ingen rødlistete tegearter er kjent fra Møre og Romsdal, men mange sørlige tegearter har nordgrense i Sunndal (Coulianos 1998, Ødegaard 1998).

Hele Sunndalen må regnes som en gullgruve når det gjelder jakten på sjeldne insekter. Det er kombinasjonen godt klima, varme, blomsterrike rasmarker og gammel skog med en del død ved som gjør Sunndalen så spesiell.

Fugl

Det er ikke laget en fullstendig sammenstilling av fuglelivet i Sunndal, men undertegnede har en foreløpig liste over observerte og hekkende arter. Per 2004 er det observert ca. 210 arter i Sunndal, av disse er ca. 138 arter funnet hekkende eller antatt hekkende. Kommunen er variert og rik på fugl.

Rødlistearter

Av de sikkert eller sannsynlig hekkende fugleartene i Sunndal kommune er det 19 rødlistearter (35 arter i hele fylket). Bare rødlistearter med reproduserende bestander (påvist eller sannsynlige) i Sunndal er tatt med nedenfor. Noen er i dag borte og har ikke hekket på lang tid (snøugle, nattravn, hortulan).

Tabell 25. Rødlistearter av fugl i Sunndal, sortert alfabetisk etter norsk navn. Artene er dels omtalt under den enkelte lokaliteten. Kat=rødlistekategori (se innledninga til dette hovedkapitlet). Hek=hekkestatus: H=påvist hekkende, h=sannsynleg/mulig hekkende.

Art	Kat	Hek	Kommentarer
Dvergspett	DC	H	Spredt i gammel lauvskog i lavlandet og i rikere bjørkeskog mot fjellet (Bevanger & Jordal 1981, Stenberg 2000a)
Fjellerke	V	h	Har sannsynligvis hekket i Grøvuassdraget (Bevanger & Jordal 1981)
Gråspett	DC	H	Spredt i gammel lauvskog i lavlandet (Stenberg 2000a)
Havelle	DM	H	Få hekkesteder i fjellet i Grøvuassdraget (Bevanger & Jordal 1981)
Havørn	DC	H	Etablert som hekkefugl i ytre deler av kommunen.
Hortulan	E	h	Sannsynlig hekking i Svisdalen i 1970-72 (Bevanger & Jordal 1981)
Hubro	V	H	Artens status i dag er usikker, den er sårbar for elektrosjokk i høyspentanlegg og for ferdsel og forstyrrelser på hekkeplassen.
Hvitryggspett	V	H	Spredt i gammel lauvskog i lavlandet (Stenberg 2000a)
Hønehauk	V	H	Artens status i dag er usikker, den er sårbar for hogst på hekkeplassene.
Jaktfalk	V	H	Få par hekker.
Kongeørn	R	H	Få par hekker.
Nattravn	DM	h	Årviss i furumoene i Hafsåsen fram til 2. verdenskrig, sannsynlig hekking (Bevanger & Jordal 1981)
Sjøorre	DM	h	Har sannsynligvis hekket i Grøvuassdraget (Bevanger & Jordal 1981)
Snøugle	V	H	Hekket i grensetraktene mot Oppdal i 1926 (Bevanger & Jordal 1981)
Storlom	DC	H	Har hekket bl. a. i Grøvuassdraget (Bevanger & Jordal 1981), artens status i dag er usikker, den er sårbar for ferdsel og forstyrrelser på hekkeplassen.
Smålom	DC	h	Har trolig hekket, artens status i dag er usikker, den er sårbar for ferdsel og forstyrrelser på hekkeplassen.
Svartand	DM	h	Har sannsynligvis hekket i Grøvuassdraget (Bevanger & Jordal 1981)
Trane	DM	H	Har hekket i kommunen (Bevanger & Jordal 1981), artens status i dag er usikker, den er sårbar for ferdsel og forstyrrelser på hekkeplassen.
Vendehals	V	H	Ikke påvist hekkende etter begynnelsen av 1980-tallet (Bevanger & Jordal 1981, Stenberg 2000a).
Åkerrikse	E	h	Regelmessig hekkefugl før 1. verdenskrig, i senere år bare en observasjon på Ålvundeid.

Ansvarsarter

Med norske ansvarsarter for fugl menes arter som har minst 25 % av den europeiske hekkebestanden i landet vårt (DN 1999b).

Tabell 26. Nasjonale ansvarsarter av fugl i Sunndal. Tall i parentes oppgir den prosentvise delen av hekkebestanden i Europa som hekker i Norge.

Art	Kommentarer
Havørn (45%)	Se ovenfor.
Jaktfalk (38%)	Se ovenfor.
Rødstilk (35%)	Hekker over alt langs strender og våtmark, også i fjellet (Bevanger & Jordal 1981).
Svartbak (31%)	Fåtallig hekkefugl i Sunndal (Hanssen 1980).
Skjærpiplerke (88%)	Fåtallig hekkefugl langs strandberg og holmer (Hanssen 1980).
Bergirisk (59%)	Hekkefugl i bergskrenter, ofte på næringsøk i kulturlandskapet (Bevanger & Jordal 1981).

Pattedyr

Det finnes ingen samlet framstilling av pattedyr for Sunndal. Den beste oversikten finnes registrert i Norsk Pattedyratlas (<http://www.zoologi.no/>) og i Fylkesmannens Viltbase for Sunndal.

Rødlistearter

Av pattedyr som trolig har ynglet i kommunen (i det minste sannsynligvis en gang i blant) er det 7 rødlistearter.

Tabell 27. Rødlistearter av pattedyr i Sunndal. Kat=rødlistekategori (se innledinga til dette hovedkapitlet).

Art	Kat	Kommentarer
Piggsvin	DM	Status lite kjent.
Fjellrev	E	Forsvunnet fra kommunens fjellområder, sist sett i begynnelsen av 1990-tallet
Skimmelflaggermus	DM	Sikkert påvist med ultralyddetektor i Sunndalen i 2002, usikker men mulig tilhold/ynghing. Knyttet til høye bergvegger, noe Sunndalen har nok av.
Brandtflaggermus	DM	Fanget i insektfelle på Gjøra, sikkert bestemt, usikker men mulig tilhold/ynghing
Langøreflaggermus	DM	Angivelse fra Jenstad fra mellomkrigstida anses som sikker (Jordal m. fl. 1974), en usikker observasjon i en av kommunens kirker i 2002.
Oter	DM	Spredt til vanlig i fjordstrøka og langs hovedvassdrag.
Gaupe	DM	Status lite kjent.
Jerv	R	Reproduserende bestand i fjellområdene.

Ansvarsarter

Med norske ansvarsarter for pattedyr menes her arter som har minst 25 % av den europeiske bestanden i landet vårt (DN 1999b: 142).

Tabell 28. Ansvarsarter av pattedyr i Sunndal.

Art	Kommentarer
Oter	Også rødlisteart, se ovenfor.
Lemen	Utbredt i fjellområdene i gode smånagerår.

I tillegg er nise oppført som ansvarsart for fjordområdene (vanlig art i Sunndal).

Kommentarer til funnliste

På de neste sidene er det opplistet funn av rødlistearter i Sunndal kommune, inklusive gjenfunn. Virveldyr er ikke tatt med. Sunndal er den kommunen i fylket med flest funn av rødlistearter.

Forkortelser for organismegrupper:

Col	biller
L	lav
Lep	sommerfugler
M	moser
P	planter
S	sopp

Forkortelser for rødlistekategorier:

Ex	utdødd
E	direkte truet
V	sårbar
R	sjelden
DC	hensynskrevende
DM	bør overvåkes
K	kandidat til rødlista (gjelder skorpelav og noen sopp, ikke på offisiell rødliste)

Forkortelser for personnavn:

AET	Anna-Elise Torkelsen
DH	Dag Holtan
GGa	Geir Gaarder
IR	Ingrid Reiten
ISt	Ingvar Stenberg
JBj	John Bjarne Jordal
KJG	Karl Johan Grimstad
LTG	Lars Torbjørn Gjøre
MH	Magnar Husby
OH	Oddvar Hanssen
SS	Sigmund Sivertsen

Funnliste

Tabell 29. Oversikt over funn av rødlistearter (og kandidater til rødlista, kategori=K) i Sunndal av gruppene biller (Col), lav (L), sommerfugler (Lep), moser (M), planter (P), og sopp (S). Ajour pr. 20.01.2004.

Forkortelser for rødlistekategorier og personnavn er vist på forrige side. Totalt 625 funn (inklusive gjenfunn) av 149 arter. Av offisielle rødlistearter (eksklusive K-arter) er det gjort 577 funn av 127 arter.

Gr	Latinsk navn	Norsk navn	Kat. 1999	Lokalitet & habitat	Dato	Finner m.m.	y	x
Col	<i>Choragus horni</i>	-	DC	Gjøre: Vollan, N for garden	1985	OH p.m.	506100	6937400
Col	<i>Choragus horni</i>	-	DC	Sunndalsfjorden: Oppdølsstranda, utsida midterste tunell, nordgrense	1991	OH p.m.	477500	6953500
Col	<i>Harminius undulatus</i>	-	DC	Sunndalen: Grøa: Knutsløyen	1984	OH	487490	6945740
Col	<i>Harminius undulatus</i>	-	DC	Sunndalen: Moøran, der Reinåa krysser vegen	00.06.1986	OH	490770	6944750
Col	<i>Melandrya caraboides</i>	blå vedborer	DC	Sunndalsfjorden: Oppdølsstranda, utsida ytterste tunell, nordgrense	00.06.1988	OH	476650	6955490
Col	<i>Microrhagus lepidus</i>	-	DC	Sunndalsfjorden: Oppdølsstranda flere lok., bare i reservatforslaget, nordgrense	1985-89	OH	477260	6953510
Col	<i>Mycetophagus fulvicollis</i>	-	DC	Gjøre: Vollan	1991	OH p.m.	505700	6937300
Col	<i>Mycetophagus fulvicollis</i>	-	DC	Sunndalen: Gravem - ?	1980-talet	OH p.m.	504000	6936000
Col	<i>Mycetophagus fulvicollis</i>	-	DC	Sunndalsfjorden: Oppdølsstranda	1980-talet	OH p.m.	477260	6953510
Col	<i>Mycetoporus eppelsheimianus</i>	-	DC	Sunndalen: Gravem, ospeskog, nordgrense	12.07.1986	OH	504985	6935750
Col	<i>Necydalis major</i>	snyltevepsbuk	DC	Sunndalen: Gravem, ospeskog	1988	OH	504985	6935750
Col	<i>Necydalis major</i>	snyltevepsbuk	DC	Sunndalen: Gravem, ospeskog	1989	OH	504700	6935800

Gr	Latinsk navn	Norsk navn	Kat. 1999	Lokalitet & habitat	Dato	Finner m.m.	y	x
Col	<i>Necydalis major</i>	snyltevepsbukk	DC	Sunnalsfjorden: Oppdølsstranda, utsida ytterste tunnell	1988	OH	476650	6955490
Col	<i>Nothorhina punctata</i>	reliktbukk	V	Sunnalsfjorden: Flåstranda: Farligsetet	01.04.2002	OH	473328	6957570
Col	<i>Platyrhinus resinosus</i>	-	V	Sunnaldalen: Hoel, ved parkeringspl. og beite m. hengebjørk, nordgrense	17.05.1985	OH	482461	6947664
Col	<i>Ptiliolum caledonicum</i>	-	DC	Sunnaldalen: Gravem: ospeholtet	12.06.1986	OH	504985	6935750
Col	<i>Rantus notaticollis</i>	-	V	Sunnaldalen: Vinnu: Fåtjønna	20.08.1980	OH	483562	6947558
Col	<i>Rantus notaticollis</i>	-	V	Sunnaldalen: Vinnu: Fåtjønna	ca. 1990	OH, FØ=Frode Ødegaard	483562	6947558
Col	<i>Saperda perforata</i>	ospebarkbukk/ prikkospebukk	DC	Sunnaldalen: Gravem: ospeholtet, nordgrense	sist 90-talet	F. Ødegaard	504976	6935738
L	<i>Arthonia arthonioides</i>	-	K	Virumdalen: Sørøst for Dalsbøen	27.04.1999	GGa	482400	6956900
L	<i>Arthonia arthonioides</i>	-	K	Ålvundfjorden: Mulvikknuken	24.01.1998	GGa	470300	6970600
L	<i>Chaenotheca cinerea</i>	huldrenål	K	Gjøra: Grensen	20.11.1993	GGa	508800	6938060
L	<i>Chaenotheca cinerea</i>	huldrenål	K	Gjøra: Grensen	28.05.1995	GGa	508800	6938060
L	<i>Chaenotheca hispidula</i>	-	K	Gjøra: Grensen	28.05.1995	GGa	509500	6938100
L	<i>Chaenotheca hispidula</i>	-	K	Gjøra: Grensen	04.11.2000	GGa, JBJ, T. Prestø m.fl.	509500	6938300
L	<i>Cybebe gracilentia</i>	kvithodenål	K	Fjellgardane: Åmotan: ved Grøvu nord for Jenstad	08.07.2001	GGa	503500	6931500
L	<i>Cybebe gracilentia</i>	kvithodenål	K	Gjøra: Grensen	04.11.2000	GGa, JBJ, T. Prestø m.fl.	509500	6938300
L	<i>Cybebe gracilentia</i>	kvithodenål	K	Gjøra: under Ivarsnasen V for Liahjell	28.04.2003	GGa	506720	6937250
L	<i>Cybebe gracilentia</i>	kvithodenål	K	Jordalsgrenda: Åfarhaugen	10.11.2002	Tom Hellik Hofton, GGa, DH, KJG, JBJ	465690	6959050
L	<i>Cybebe gracilentia</i>	kvithodenål	K	Øksendalen: Ytre Gryta: Baklia	16.04.2002	GGa, Ist	469300	6956970
L	<i>Cybebe gracilentia</i>	kvithodenål	K	Øksendalen: Ytre Gryta: Tomastrøa	16.04.2002	GGa, Ist	469640	6956360
L	<i>Cybebe gracilentia</i>	kvithodenål	K	Ålvundfjorden: Mulvikknuken	11.03.1995	GGa	470300	6971000
L	<i>Cyphelium inquinans</i>	gråsofbeger	K	Gjøra: Grensen	28.05.1995	GGa	509700	6938200
L	<i>Cyphelium inquinans</i>	gråsofbeger	K	Gjøra: Grensen	01.05.1996	GGa	509500	6938200
L	<i>Cyphelium inquinans</i>	gråsofbeger	K	Gjøra: Grensen	04.11.2000	GGa, JBJ, T. Prestø m.fl.	509600	6938200
L	<i>Cyphelium inquinans</i>	gråsofbeger	K	Gjøra: Ivarsnasen	17.08.2001	JBj	506700	6936500
L	<i>Cyphelium inquinans</i>	gråsofbeger	K	Gjøra: Ivarsnasen	17.08.2001	JBj	506400	6936600
L	<i>Cyphelium inquinans</i>	gråsofbeger	K	Gjøra: under Ivarsnasen V for Liahjell	28.04.2003	GGa	506850	6937130
L	<i>Cyphelium inquinans</i>	gråsofbeger	K	Gjøra: under Ivarsnasen V for Liahjell	28.04.2003	GGa	506200	6936610
L	<i>Cyphelium inquinans</i>	gråsofbeger	K	Jordalsgrenda: Åfarhaugen	10.11.2002	Tom Hellik Hofton, GGa, DH, KJG, JBJ	466180	6959060
L	<i>Cyphelium inquinans</i>	gråsofbeger	K	Virumdalen: Sørøst for Dalsbøen	27.04.1999	GGa	482400	6956900
L	<i>Fuscopannaria ignobilis</i>	skorpefiltlav	DC	Jordalsgrenda: Skråene: innafor Balsneset	13.05.2002	GGa, JBJ	464600	6961300
L	<i>Fuscopannaria ignobilis</i>	skorpefiltlav	DC	Sunnalsfjorden: Almskåra-Hisdalen	27.03.1999	GGa, JBJ	466900	6962300
L	<i>Fuscopannaria ignobilis</i>	skorpefiltlav	DC	Sunnalsfjorden: Almskåra-Hisdalen	09.11.2002	GGa	466980	6962210
L	<i>Fuscopannaria ignobilis</i>	skorpefiltlav	DC	Øksendalen: Ytre Gryta: Baklia	16.04.2002	GGa, Ist	469300	6957000
L	<i>Fuscopannaria ignobilis</i>	skorpefiltlav	DC	Ålvundfjorden: Mulvikknuken	28.01.1996	GGa	470500	6970300
L	<i>Fuscopannaria ignobilis</i>	skorpefiltlav	DC	Ålvundfjorden: Mulvikknuken	01.05.2001	GGa	470700	6970000
L	<i>Gyalecta flotowii</i>	-	K	Sunnalsfjorden: Oppdølstranda	17.01.1999	GGa	476800	6955300
L	<i>Gyalecta flotowii</i>	-	K	Ålvundfjorden: Mulvikknuken	28.01.1996	GGa	470600	6970600
L	<i>Letharia vulpina</i>	ulvelav	DC	Gjøra	1997	J.O. Gjershaug	505030	6935680
L	<i>Letharia vulpina</i>	ulvelav	DC	Gjøra: Grensen	25.08.1999	GGa, Ø. Røso	510000	6938300
L	<i>Letharia vulpina</i>	ulvelav	DC	Gjøra: Ivarsnasen	17.08.2001	JBj	506375	6936595
L	<i>Letharia vulpina</i>	ulvelav	DC	Gjøra: Ivarsnasen	17.08.2001	JBj	506377	6936600
L	<i>Letharia vulpina</i>	ulvelav	DC	Gjøra: Ivarsnasen	17.08.2001	JBj	506384	6936566
L	<i>Letharia vulpina</i>	ulvelav	DC	Gjøra: Ivarsnasen	17.08.2001	JBj	506387	6936582
L	<i>Letharia vulpina</i>	ulvelav	DC	Gjøra: Ivarsnasen	17.08.2001	JBj	506400	6936620
L	<i>Letharia vulpina</i>	ulvelav	DC	Gjøra: Ivarsnasen	17.08.2001	JBj	506400	6936620
L	<i>Letharia vulpina</i>	ulvelav	DC	Gjøra: Ivarsnasen	17.08.2001	JBj	506412	6936570
L	<i>Letharia vulpina</i>	ulvelav	DC	Gjøra: Ivarsnasen	17.08.2001	JBj	506446	6936637
L	<i>Letharia vulpina</i>	ulvelav	DC	Gjøra: Ivarsnasen	17.08.2001	JBj	506446	6936597
L	<i>Letharia vulpina</i>	ulvelav	DC	Gjøra: Ivarsnasen	17.08.2001	JBj	506453	6936598

Gr	Latinsk navn	Norsk navn	Kat. 1999	Lokalitet & habitat	Dato	Finner m.m.	y	x
L	<i>Letharia vulpina</i>	ulvelav	DC	Gjøra: Ivarsnasen	17.08.2001	JB	506458	6936665
L	<i>Letharia vulpina</i>	ulvelav	DC	Gjøra: Ivarsnasen	17.08.2001	JB	506468	6936663
L	<i>Letharia vulpina</i>	ulvelav	DC	Gjøra: Ivarsnasen	17.08.2001	JB	506470	6936667
L	<i>Letharia vulpina</i>	ulvelav	DC	Gjøra: Ivarsnasen	17.08.2001	JB	506475	6936637
L	<i>Letharia vulpina</i>	ulvelav	DC	Gjøra: Ivarsnasen	17.08.2001	JB	506475	6936667
L	<i>Letharia vulpina</i>	ulvelav	DC	Gjøra: Ivarsnasen	17.08.2001	JB	506499	6936677
L	<i>Letharia vulpina</i>	ulvelav	DC	Gjøra: Ivarsnasen	17.08.2001	JB	506504	6936683
L	<i>Letharia vulpina</i>	ulvelav	DC	Gjøra: Ivarsnasen	17.08.2001	JB	506548	6936683
L	<i>Letharia vulpina</i>	ulvelav	DC	Gjøra: Ivarsnasen	17.08.2001	JB	506579	6936672
L	<i>Letharia vulpina</i>	ulvelav	DC	Gjøra: Ivarsnasen	17.08.2001	JB	506704	6936784
L	<i>Letharia vulpina</i>	ulvelav	DC	Gjøra: Ivarsnasen	17.08.2001	JB	506731	6936474
L	<i>Letharia vulpina</i>	ulvelav	DC	Gjøra: Ivarsnasen	17.08.2001	JB	506758	6936833
L	<i>Letharia vulpina</i>	ulvelav	DC	Gjøra: Ivarsnasen	17.08.2001	JB	506822	6936855
L	<i>Letharia vulpina</i>	ulvelav	DC	Gjøra: Ivarsnasen	17.08.2001	JB	507003	6936412
L	<i>Letharia vulpina</i>	ulvelav	DC	Gjøra: Ivarsnasen	17.08.2001	JB	507086	6936406
L	<i>Letharia vulpina</i>	ulvelav	DC	Gjøra: Mellom Gjørasetrene og Ivarsnasen	19.08.1992	Ø. Leren, LTG	506500	6936500
L	<i>Letharia vulpina</i>	ulvelav	DC	Gjøra: under Ivarsnasen V for Liahjell	28.04.2003	GGa	506570	6936660
L	<i>Letharia vulpina</i>	ulvelav	DC	Gjøra: under Ivarsnasen V for Liahjell	28.04.2003	GGa	506720	6936950
L	<i>Letharia vulpina</i>	ulvelav	DC	Gjøra: V for Gjørasetrene	17.08.2001	JB	507230	6935373
L	<i>Letharia vulpina</i>	ulvelav	DC	Gjøra: V for Gjørasetrene	17.08.2001	JB	507170	6935432
L	<i>Letharia vulpina</i>	ulvelav	DC	Gjøra: ved stien fra Ivarsnasen mot Gjørasetra	17.08.2001	JB	507056	6936179
L	<i>Microcalicium ahlneri</i>	rotnål	K	Virumdalen: Vest for Innerdalsvatna	11.06.1999	GGa	485800	6954900
L	<i>Opegrapha ochrocheila</i>	-	K	Ålvundfjorden: Mulvikknuken	24.01.1998	GGa	470500	6970500
L	<i>Opegrapha vermicellifera</i>	-	K	Ålvundfjorden: Mulvikknuken	24.01.1998	GGa	470500	6970500
L	<i>Ramalina dilacerata</i>	småragg	V	Gjøra: Grensen	12.12.1998	GGa	509900	6938300
L	<i>Schismatomma pericleum</i>	-	K	Gjøra: Grensen	12.12.1998	GGa	508900	6938100
L	<i>Schismatomma pericleum</i>	-	K	Gjøra: Grensen	04.11.2000	GGa, JB, T. Prestø m.fl.	509500	6938300
L	<i>Sclerophora amabilis</i>	praktdoggnål	K	Gjøra: Grensen	04.11.2000	GGa, JB, T. Prestø m.fl.	509500	6938100
L	<i>Sclerophora coniophaea</i>	rustdoggnål	K	Gjøra: Grensen	20.11.1993	GGa	508700	6938000
L	<i>Sclerophora coniophaea</i>	rustdoggnål	K	Gjøra: Grensen	28.05.1995	GGa	510000	6938300
L	<i>Sclerophora coniophaea</i>	rustdoggnål	K	Gjøra: Grensen	14.11.2000	GGa, JB, T. Prestø m.fl.	509500	6938100
L	<i>Sclerophora coniophaea</i>	rustdoggnål	K	Gjøra: Gråura: ved Trettvoll	10.05.1994	GGa	507800	6938100
L	<i>Sclerophora coniophaea</i>	rustdoggnål	K	Gjøra: Mellom Grensen og Liahjell	15.06.1998	GGa	506500	6936500
L	<i>Sclerophora coniophaea</i>	rustdoggnål	K	Virumdalen: Vest for Innerdalsvatna	11.06.1999	GGa	485800	6954900
L	<i>Sclerophora coniophaea</i>	rustdoggnål	K	Ålvundfjorden: Mulvikknuken	20.04.1997	GGa	470300	6971000
L	<i>Sclerophora farinacea</i>	blådoggnål	K	Sunndalen: Grøa: Knutsløyen, nordsida av elva	24.02.1996	GGa	487490	6945800
L	<i>Sclerophora farinacea</i>	blådoggnål	K	Ålvundfjorden: Mulvikknuken	11.03.1995	GGa	470300	6971000
L	<i>Sclerophora farinacea</i>	blådoggnål	K	Ålvundfjorden: Mulvikknuken	10.12.2000	GGa	470300	6971000
L	<i>Sclerophora peronella</i>	kystdoggnål	K	Gjøra: Grensen	20.11.1993	GGa	508700	6938000
L	<i>Sclerophora peronella</i>	kystdoggnål	K	Gjøra: Grensen	01.05.1996	GGa	509600	6938200
L	<i>Sclerophora peronella</i>	kystdoggnål	K	Virumdalen: Sørst for Dalsbøen	27.04.1999	GGa	482400	6956900
L	<i>Sclerophora peronella</i>	kystdoggnål	K	Ålvundfjorden: Mulvikknuken	20.04.1997	GGa	470300	6971000
Lep	<i>Acleris schalleriana</i>	krossvedflatvikler	R	Sunndalsfjorden: Oppdølsstranda	1988	S. A. Bakke	477260	6953510
Lep	<i>Cerastis leucographa</i>	brunt vårfly	R	Sunndalsfjorden: Oppdølsstranda	1988	S. A. Bakke & O. Hanssen	477500	6953500
Lep	<i>Coleophora sylvaticella</i>	-	R	Sunndalsfjorden: Oppdølsstranda	1988	S. A. Bakke	477260	6953510
Lep	<i>Elachista compsa</i>	-	DM	Sunndalsfjorden: Oppdølsstranda	1988	S. A. Bakke	477260	6953510
Lep	<i>Epiblema tetragonana</i>	-	DM	Sunndalen: Sunndalsøra	1988	S. A. Bakke	479860	6949060
Lep	<i>Eriocrania salopiella</i>	-	R	Sunndalen: Hoelsand	1988	S. A. Bakke	481380	6948150
Lep	<i>Eriocrania salopiella</i>	-	R	Sunndalsfjorden: Oppdølsstranda	1987	S. A. Bakke	477260	6953510
Lep	<i>Lycia pomonaria</i>	fjell-lurvemåler	R	Gjøra	1986	S. A. Bakke	505030	6935680
Lep	<i>Nemapogon wolffiella</i>	-	R	Gjøra	1988	S. A. Bakke	505030	6935680
Lep	<i>Parnassius mnemosyne</i>	mnemosyne-sommerfugl	V	Gjøra: Vollan	1991-96	OH	505700	6937300

Gr	Latinsk navn	Norsk navn	Kat. 1999	Lokalitet & habitat	Dato	Finner m.m.	y	x
Lep	<i>Parnassius mnemosyne</i>	mnemosyne-sommerfugl	V	Grødalen: ved Dalavatnet	1990-talet	O. Hanssen	486500	6942200
Lep	<i>Parnassius mnemosyne</i>	mnemosyne-sommerfugl	V	Sunndalen	1969-79	O. Hanssen o. a.		
Lep	<i>Parnassius mnemosyne</i>	mnemosyne-sommerfugl	V	Sunndalen: Fale: Myra	1990-96	OH	494500	6943500
Lep	<i>Parnassius mnemosyne</i>	mnemosyne-sommerfugl	V	Sunndalen: Gravem	1988-96	OH	504000	6937200
Lep	<i>Parnassius mnemosyne</i>	mnemosyne-sommerfugl	V	Sunndalen: Hoelsand	1988-96	OH	481380	6948180
Lep	<i>Parnassius mnemosyne</i>	mnemosyne-sommerfugl	V	Sunndalen: Litlefale	1988-96	OH	494210	6943690
Lep	<i>Parnassius mnemosyne</i>	mnemosyne-sommerfugl	V	Sunndalen: Myra	1988-96	OH	494520	6943430
Lep	<i>Parnassius mnemosyne</i>	mnemosyne-sommerfugl	V	Sunndalen: Orheiman	1988-95	OH	479800	6949000
Lep	<i>Parnassius mnemosyne</i>	mnemosyne-sommerfugl	V	Sunndalen: Orheiman, nordgrense	1982	E. Bergsmark	479800	6949000
Lep	<i>Parnassius mnemosyne</i>	mnemosyne-sommerfugl	V	Sunndalen: Snøva	1988-96	OH	495500	6942500
Lep	<i>Parnassius mnemosyne</i>	mnemosyne-sommerfugl	V	Sunndalen: Storsalen	1942	M. Opheim		
Lep	<i>Zygaena lonicerae</i>	stor bloddråpe-svermer	DC	Fjellgardane: Jenstad	1949	M. Opheim	503406	6930816
Lep	<i>Zygaena lonicerae</i>	stor bloddråpe-svermer	DC	Sunndalen	?	J. H. S. Siebke		
Lep	<i>Zygaena lonicerae</i>	stor bloddråpe-svermer	DC	Sunndalen: Driva kraftverk	1987	Ø. Berg	494500	6943500
Lep	<i>Zygaena lonicerae</i>	stor bloddråpe-svermer	DC	Sunndalen, Gravem	1990-talet	O. Hanssen		
Lep	<i>Zygaena lonicerae</i>	stor bloddråpe-svermer	DC	Sunndalen: Orheiman	1989	J. Engdal	479800	6949000
Lep	<i>Zygaena lonicerae</i>	stor bloddråpe-svermer	DC	Sunndalen: Sunndalsøra	1988	S. A. Bakke	479860	6949060
Lep	<i>Zygaena lonicerae</i>	stor bloddråpe-svermer	DC	Sunndalsfjorden: Flåøya, øst for småbruket, nordgrense	09.06.2002	JBj	472000	6957730
Lep	<i>Zygaena lonicerae</i>	stor bloddråpe-svermer	DC	Sunndalsfjorden: Flåøya, øst for småbruket, nordgrense	12.07.2003	JBj	472000	6957730
Lep	<i>Zygaena lonicerae</i>	stor bloddråpe-svermer	DC	Sunndalsfjorden: Oppdølsstranda	1987	O. Hanssen	477260	6953510
M	<i>Buxbaumia viridis</i>	grønnsko	DM	Jordalsgrenda: Jordalsøra, oppå Hamrene	31.01.1999	GGa, JBj, DH, KJG	465200	6960300
M	<i>Buxbaumia viridis</i>	grønnsko	DM	Jordalsgrenda: Storskrøa	13.05.2002	GGa, JBj	464860	6960710
M	<i>Buxbaumia viridis</i>	grønnsko	DM	Jordalsgrenda: Storskrøa	13.05.2002	GGa, JBj	464870	6960670
M	<i>Buxbaumia viridis</i>	grønnsko	DM	Jordalsgrenda: Åfarhaugen	10.11.2002	Tom Hellik Hofton, JBj	465940	6959190
M	<i>Buxbaumia viridis</i>	grønnsko	DM	Sunndalsfjorden: Almskåra-Hisdalen	27.03.1999	GGa, JBj	467600	6961700
M	<i>Buxbaumia viridis</i>	grønnsko	DM	Sunndalsfjorden: Almskåra-Hisdalen	06.05.2001	GGa	468040	6961510
M	<i>Buxbaumia viridis</i>	grønnsko	DM	Sunndalsfjorden: Indre Holvikan	06.01.2001	GGa	473700	6954300
M	<i>Buxbaumia viridis</i>	grønnsko	DM	Sunndalsfjorden: Korsneset	06.01.2001	GGa	473600	6954600
M	<i>Buxbaumia viridis</i>	grønnsko	DM	Sunndalsfjorden: Oppdølsstranda	17.01.1999	GGa	476800	6955300
M	<i>Buxbaumia viridis</i>	grønnsko	DM	Sunndalsfjorden: Senaneset	17.01.1999	GGa	472700	6955300
M	<i>Buxbaumia viridis</i>	grønnsko	DM	Sunndalsfjorden: Senaneset	06.01.2001	GGa	472700	6955300
M	<i>Buxbaumia viridis</i>	grønnsko	DM	Øksendalen: Ytre Gryta: Baklia	16.04.2002	GGa, Ist	469300	6957000
M	<i>Buxbaumia viridis</i>	grønnsko	DM	Ålvundfjorden: Mulvikknuken	25.10.1998	GGa, K. Hassel	470500	6970500
M	<i>Buxbaumia viridis</i>	grønnsko	DM	Ålvundfjorden: Mulvikknuken	10.12.2000	GGa	470500	6970500
M	<i>Calypogeia suecica</i>	råteflak	DM	Jordalsgrenda: Jordalsøra, oppå Hamrene	31.01.1999	GGa, JBj, DH, KJG	465200	6960300
M	<i>Calypogeia suecica</i>	råteflak	DM	Jordalsgrenda: Jordalsøra, oppå Hamrene	14.10.2002	JBj	465200	6960300
M	<i>Calypogeia suecica</i>	råteflak	DM	Jordalsgrenda: Skroene: innafor Balsneset	13.05.2002	GGa, JBj	464610	6961320
M	<i>Calypogeia suecica</i>	råteflak	DM	Jordalsgrenda: Åfarhaugen	10.11.2002	Tom Hellik Hofton, GGa, DH, KJG, JBj	465800	6959150
M	<i>Calypogeia suecica</i>	råteflak	DM	Sunndalsfjorden: Almskåra-Hisdalen	05.11.2000	GGa	468300	6961700
M	<i>Calypogeia suecica</i>	råteflak	DM	Sunndalsfjorden: Almskåra-Hisdalen	09.11.2002	Tom Hellik Hofton, GGa, DH, KJG, JBj	467240	6962100
M	<i>Calypogeia suecica</i>	råteflak	DM	Sunndalsfjorden: Indre Holvikan	06.01.2001	GGa	473700	6954300
M	<i>Calypogeia suecica</i>	råteflak	DM	Sunndalsfjorden: Korsneset	06.01.2001	GGa	473600	6954600

Gr	Latinsk navn	Norsk navn	Kat. 1999	Lokalitet & habitat	Dato	Finner m.m.	y	x
M	<i>Calypogeia suecica</i>	råteflak	DM	Sunndalsfjorden: Senaneset	06.01.2001	GGa	472700	6955300
M	<i>Calypogeia suecica</i>	råteflak	DM	Øksendalen: Grytneset	16.04.2002	GGa, Ist	469820	6955760
M	<i>Calypogeia suecica</i>	råteflak	DM	Øksendalen: Grytneslia	16.04.2002	GGa, Ist	469690	6956230
M	<i>Calypogeia suecica</i>	råteflak	DM	Øksendalen: Ytre Gryta: Tomastrøa	16.04.2002	GGa, Ist	469640	6956360
M	<i>Calypogeia suecica</i>	råteflak	DM	Ålvundfjorden: Halsastranda	07.01.2001	GGa	476600	6970400
M	<i>Calypogeia suecica</i>	råteflak	DM	Ålvundfjorden: Mulvikknuken	10.12.2000	GGa	470600	6970500
M	<i>Calypogeia suecica</i>	råteflak	DM	Ålvundfjorden: Mulvikknuken	01.05.2001	GGa	470400	6970400
M	<i>Calypogeia suecica</i>	råteflak	DM	Ålvundfjorden: Rennset	27.04.1999	GGa	475515	6964400
M	<i>Lophozia ascendens</i>	råteflak	DM	Gjøra: Grensen	04.11.2000	GGa, JBJ, FO, K. Hassel, T. Prestø, L. Söderström	509500	6938300
M	<i>Lophozia ascendens</i>	råteflak	DM	Jordalsgrenda: Jordalsøra, oppå Hamrene	14.10.2002	BJJ	465200	6960300
M	<i>Lophozia ascendens</i>	råteflak	DM	Jordalsgrenda: Melkild, ved Almholu	02.09.2002	BJJ	469350	6957230
M	<i>Lophozia ascendens</i>	råteflak	DM	Jordalsgrenda: Åfarhaugen	06.10.2002	BJJ	465660	6958850
M	<i>Lophozia ascendens</i>	råteflak	DM	Jordalsgrenda: Åfarhaugen	10.11.2002	BJJ	465940	6959190
P	<i>Botrychium lanceolatum</i>	håndmarinøkkel	DC	Fjellgardene: Røymo: Utistu	20.07.1999	BJJ	498380	6929795
P	<i>Botrychium lanceolatum</i>	håndmarinøkkel	DC	Grødalen: Tøftvangen, ved husa	20.07.1999	BJJ	499639	6933519
P	<i>Cephalanthera longifolia</i>	kvit skogfrue	R	Sunndalsfjorden: Almskåra-Hisdalen	02.06.2002	BJJ	467540	6961580
P	<i>Cephalanthera longifolia</i>	kvit skogfrue	R	Sunndalsfjorden: Almskåra-Hisdalen	02.06.2002	BJJ	467640	6961560
P	<i>Cephalanthera longifolia</i>	kvit skogfrue	R	Sunndalsfjorden: N for Løvika	30.05.2002	BJJ	469250	6960936
P	<i>Dryopteris expansa</i> var. <i>willeana</i>	bruntelg	DM	Sunndalen: Grølia	16.07.1979	J.I. Holten, E.I. Aune	485780	6945010
P	<i>Dryopteris expansa</i> var. <i>willeana</i>	bruntelg	DM	Sunndalen: Ottem: ca. 400 m N f Ottem øvre	02.08.1988	Joachim Ekman	501500	6939500
P	<i>Dryopteris expansa</i> var. <i>willeana</i>	bruntelg	DM	Ålvundeid: Nylykkja	08.07.1935	G. & K. Hygen	476450	6957680
P	<i>Dryopteris expansa</i> var. <i>willeana</i>	bruntelg	DM	Ålvundfjorden: Mulvikknuken	07.01.2001	GGa	470500	6970500
P	<i>Hieracium blyttianum</i> *	ranksveve	V	Gjøra: Langbakksetra	05.08.1994	JBJ & J. Holten	506300	6938900
P	<i>Hieracium blyttianum</i> *	ranksveve	V	Gjøra: Vollansetra	01.08.1994	JBJ & J. Holten	506440	6938740
P	<i>Hieracium blyttianum</i> *	ranksveve	V	Gjøra: Vollenseter	1890-talet	Dahl, Ove	506440	6938740
P	<i>Hieracium suecicum</i> *	svenskesveve	DC	Fjellgardane: Hafsåsen: Skoglund-Leirgrova	08.08.1996	Elven, Reidar; Ekskursjon 1996, BB 200	497640	6930330
P	<i>Hieracium suecicum</i> *	svenskesveve	DC	Gjøra: Vollenseter	før 1935		506440	6938740
P	<i>Hieracium suecicum</i> *	svenskesveve	DC	Sunndalen: Flatvad, Røhjell (Omang 1935)	før 1935		490500	6945500
P	<i>Leucorchis albida</i> ssp. <i>albida</i>	kvitkurle	DC	Litjaldalen: Reinsvatnet, N for midtdelen	14.08.1996	Solstad, Heidi; Elven, Reidar	469500	6936000
P	<i>Leucorchis albida</i> ssp. <i>albida</i>	kvitkurle	DC	Litjaldalen: under Hårstadbetta	04.07.2001	BJJ	476400	6946400
P	<i>Leucorchis albida</i> ssp. <i>albida</i>	kvitkurle	DC	Øksendalen: Brandstad	25.06.2002	BJJ	465050	6945970
P	<i>Papaver radicum</i> ssp. <i>groevudalense</i>	grøvdalsvalmue	R	Fjellgardane: Hafsåsen: mellom Skålvoll og Grøvu-elva	09.08.1929	Nordhagen, R.	498600	6930400
P	<i>Papaver radicum</i> ssp. <i>groevudalense</i>	grøvdalsvalmue	R	Fjellgardane: Hafsåsen: mellom Skålvoll og Grøvu-elva	09.08.1929	Nordhagen, R.	498600	6930400
P	<i>Papaver radicum</i> ssp. <i>groevudalense</i>	grøvdalsvalmue	R	Fjellgardane: Jenstad, nederst i bakken, vis a vis Svøufossen.	13.08.1946	Nordhagen, Rolf	503000	6930800
P	<i>Papaver radicum</i> ssp. <i>groevudalense</i>	grøvdalsvalmue	R	Fjellgardane: Jenstad: Jenstaddalen	19.07.1951	Nils Andreas Sørensen		
P	<i>Papaver radicum</i> ssp. <i>groevudalense</i>	grøvdalsvalmue	R	Fjellgardane: ndf. Hafsås	31.07.1968	Kjetil Bevanger	498740	6930340
P	<i>Papaver radicum</i> ssp. <i>groevudalense</i>	grøvdalsvalmue	R	Fjellgardane: ndf. Jenstad	15.08.1970	Kjetil Bevanger	503500	6930500
P	<i>Papaver radicum</i> ssp. <i>groevudalense</i>	grøvdalsvalmue	R	Fjellgardane: Nedafor Røymoan, på grusør i elva	31.07.1968	A.J. Haugland, Kj. Bevanger, R. Elven 3609	498900	6930280
P	<i>Papaver radicum</i> ssp. <i>groevudalense</i>	grøvdalsvalmue	R	Fjellgardane: Nedafor Røymoan, på ør på u-sida av Grøvdalselva	31.07.1968	A.J. Haugland, Kj. Bevanger, R. Elven 7337	498900	6930280

Gr	Latinsk navn	Norsk navn	Kat. 1999	Lokalitet & habitat	Dato	Finner m.m.	y	x
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. groevudalense</i>	grøvdalsvalmue	R	Fjellgardane: Nedafor Røymoen, på ører i Grøvdalselva	31.07.1968	A.J. Haugland, Kj. Bevanger, R. Elven 7339	498900	6930280
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. groevudalense</i>	grøvdalsvalmue	R	Fjellgardane: Nedafor Røymoen, på ører i Grøvdalselva	31.07.1968	A.J. Haugland, Kj. Bevanger, R. Elven 7336	498900	6930280
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. groevudalense</i>	grøvdalsvalmue	R	Fjellgardane: Åmotan: Dalbunnen ved Jenstad, der elvene møtes	15.08.1970	Elven, R.; Bevanger, K.; Aasgaard, K.	503000	6930800
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. groevudalense</i>	grøvdalsvalmue	R	Fjellgardane: Åmotan: ved Lindalsfallet	30.06.1994	JBJ, JIH	504425	6930067
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. groevudalense</i>	grøvdalsvalmue	R	Fjellgardane: Grøvu ved Røymoen, på ører nedafor brua over til Røymo	15.08.1970	Elven, R.; Bevanger, K.; Aasgaard, K.	498710	6930360
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. groevudalense</i>	grøvdalsvalmue	R	Fjellgardane: Nedafor Røymoen, på ører i Grøvdalselva	31.07.1968	A.J. Haugland, Kj. Bevanger, R. Elven 7338	498710	6930360
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. groevudalense</i>	grøvdalsvalmue	R	Geitådalen	06.08.1892	Ove Chr. Dahl	492500	6928500
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. groevudalense</i>	grøvdalsvalmue	R	Geitådalen, Litj-Glupåa	00.07.1975	M. Hagen	491931	6928291
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. groevudalense</i>	grøvdalsvalmue	R	Geitådalen, Litj-Glupåa	00.07.1975	M. Hagen	492295	6928085
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. groevudalense</i>	grøvdalsvalmue	R	Geitådalen, Litj-Glupåa	00.07.1975	M. Hagen	492611	6928025
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. groevudalense</i>	grøvdalsvalmue	R	Geitådalen, Litj-Glupåa	00.07.1975	M. Hagen	492177	6927749
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. groevudalense</i>	grøvdalsvalmue	R	Geitådalen, Litj-Glupåa	00.07.1975	M. Hagen	492483	6927830
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. groevudalense</i>	grøvdalsvalmue	R	Geitådalen, ved Geitåa	08.08.1974	M. Hagen	492200	6928400
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. groevudalense</i>	grøvdalsvalmue	R	Geitådalen: Gjeitaaen under Kopungen	13.07.1893	Dahl, Ove	492500	6928500
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. groevudalense</i>	grøvdalsvalmue	R	Geitådalen: møtet mellom Geitåa og Storglupåa	00.07.1975	M. Hagen	490138	6928614
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. groevudalense</i>	grøvdalsvalmue	R	Geitådalen: nede ved Kopungen (Sundalen - Lesje)	13.08.1893	Ove Dahl	493000	6929000
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. groevudalense</i>	grøvdalsvalmue	R	Geitådalen: Råstutoppen	23.08.1994	JBJ & Ingvar Brattbakk	491560	6931420
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. groevudalense</i>	grøvdalsvalmue	R	Gjøra	19.07.1951	Fondal, Einar	505120	6935330
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. groevudalense</i>	grøvdalsvalmue	R	Gjøra	19.06.1971	Jarle Noralf Kristiansen	505120	6935330
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. groevudalense</i>	grøvdalsvalmue	R	Gjøra: Grusører ved Gjøra	19.07.1951	Nils Andreas Sørensen	506500	6935500
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. groevudalense</i>	grøvdalsvalmue	R	Gjøra: på elvegus	19.07.1951	Einar Fondal	506500	6935500
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. groevudalense</i>	grøvdalsvalmue	R	Gjøra: på elvegus	20.07.1951	Olav Gjærevoll	506500	6935500
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. groevudalense</i>	grøvdalsvalmue	R	Gjøra: På elvegus ved Gjøra	27.08.1949	O. Gjærevoll	506500	6935500
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. groevudalense</i>	grøvdalsvalmue	R	Grusører langs Gruvedalselven	20.07.1951	Nils Andreas Sørensen		
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. groevudalense</i>	grøvdalsvalmue	R	Grødalen: én lok. på sorsida av dalen ("Vangsdalen", G. Knaben 1958 (O) kan også være herfra)	1994	Ø. Brevik, T. Meland	496100	6932920
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. groevudalense</i>	grøvdalsvalmue	R	Grødalen: Fiskbuvatn	00.06.1978	Einar Johnsen	497288	6935082
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. groevudalense</i>	grøvdalsvalmue	R	Grødalen: Vangsdalen	00.07.1958	Knaben, Gunvor	497000	6933000
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. groevudalense</i>	grøvdalsvalmue	R	Grøvdalen	00.07.1892	Dahl, Ove		
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. groevudalense</i>	grøvdalsvalmue	R	Grøvdalen	00.08.1922	Nordhagen, R.		
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. groevudalense</i>	grøvdalsvalmue	R	Grøvdalen	18.08.1973	A. Moen 7373	495500	6921500
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. groevudalense</i>	grøvdalsvalmue	R	Grøvdalen og Reppdalen	1892	Ove Chr. Dahl		
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. groevudalense</i>	grøvdalsvalmue	R	Grøvdalen og Reppdalen ved elvebredden	30.07.1892	Dahl, Ove		

Gr	Latinsk navn	Norsk navn	Kat. 1999	Lokalitet & habitat	Dato	Finner m.m.	y	x
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. groevudalense</i>	grøvudalsvalmue	R	Grøvudalen: "Gruvedal"	09.08.1887	Joh. Lossius		
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. groevudalense</i>	grøvudalsvalmue	R	Grøvudalen: "Gruvedal"	1892	Ove Dahl		
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. groevudalense</i>	grøvudalsvalmue	R	Grøvudalen: Farligheta	00.07.1975	M. Hagen	495024	6921639
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. groevudalense</i>	grøvudalsvalmue	R	Grøvudalen: Grønlia	00.07.1975	M. Hagen	494821	6920572
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. groevudalense</i>	grøvudalsvalmue	R	Grøvudalen: Grønlia	00.07.1975	M. Hagen	494520	6920776
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. groevudalense</i>	grøvudalsvalmue	R	Grøvudalen: Grønlia	00.07.1975	M. Hagen	494113	6920892
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. groevudalense</i>	grøvudalsvalmue	R	Grøvudalen: Grøvudalsflya ved Inner Tverråa	13.08.2000	JB	493600	6923800
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. groevudalense</i>	grøvudalsvalmue	R	Grøvudalen: Heimer Tverråa	00.07.1975	M. Hagen	494724	6924906
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. groevudalense</i>	grøvudalsvalmue	R	Grøvudalen: N for Nysetra	00.07.1975	M. Hagen	496266	6925866
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. groevudalense</i>	grøvudalsvalmue	R	Grøvudalen: Raudbekken	00.07.1975	M. Hagen	495612	6926454
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. groevudalense</i>	grøvudalsvalmue	R	Grøvudalen: Raudbekken	00.07.1975	M. Hagen	495850	6926532
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. groevudalense</i>	grøvudalsvalmue	R	Grøvudalen: Raudbekken/Landlaupet	00.07.1975	M. Hagen	496310	6926615
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. groevudalense</i>	grøvudalsvalmue	R	Grøvudalen: Raudbekken/Landlaupet	00.07.1975	M. Hagen	496146	6926458
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. groevudalense</i>	grøvudalsvalmue	R	Grøvudalen: Raudbekken/Landlaupet	00.07.1975	M. Hagen	496353	6926447
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. groevudalense</i>	grøvudalsvalmue	R	Grøvudalen: Røymoen	15.08.1970	Kjetil Bevanger	498900	6930280
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. groevudalense</i>	grøvudalsvalmue	R	Grøvudalen: S.f. Gammelsr.	02.07.1975	M. Hagen	495000	6923300
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. groevudalense</i>	grøvudalsvalmue	R	Grøvudalen: S.f. Grøvudalshytta ved Tverråa	03.07.1974	M. Hagen	494800	6923480
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. groevudalense</i>	grøvudalsvalmue	R	Grøvudalen: Stordalssæter i Gruvedalen [trolig Storvollsetra]	07.08.1911	Anon.		
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. groevudalense</i>	grøvudalsvalmue	R	Grøvudalen: Store Gruvedalen ved Fagervoldsbekken	00.07.1893	Dahl, Ove	497500	6919500
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. groevudalense</i>	grøvudalsvalmue	R	Grøvudalen: under Raud-nebba (Nonsfjell, syd for Storvollseter)	00.08.1922	Nordhagen, R.	495500	6921500
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. groevudalense</i>	grøvudalsvalmue	R	Grøvudalen: ved elva	05.07.1975	M. Hagen	497700	6919000
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. groevudalense</i>	grøvudalsvalmue	R	Grøvudalen: ved Storvollsetra	00.07.1975	M. Hagen	494481	6922201
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. groevudalense</i>	grøvudalsvalmue	R	Grøvudalen: ved Storvollsetra	00.07.1975	M. Hagen	494753	6922986
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. groevudalense</i>	grøvudalsvalmue	R	Grøvudalen: ører ved Grøvudalselva nedafor Røymoen	31.07.1968	A.J. Haugland, Kj. Bevanger, R. Elven 7335	498840	6930290
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. groevudalense</i>	grøvudalsvalmue	R	Reppdalen	27.08.1949	O. Gjærevoll	501360	6925780
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. groevudalense</i>	grøvudalsvalmue	R	Reppdalen	00.07.1975	M. Hagen	501657	6925352
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. groevudalense</i>	grøvudalsvalmue	R	Reppdalen	00.07.1975	M. Hagen	501560	6925110
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. groevudalense</i>	grøvudalsvalmue	R	Reppdalen	00.07.1975	M. Hagen	501240	6924761
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. groevudalense</i>	grøvudalsvalmue	R	Reppdalen	00.07.1975	M. Hagen	501414	6923753
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. groevudalense</i>	grøvudalsvalmue	R	Reppdalen	00.07.1975	M. Hagen	501463	6923365
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. groevudalense</i>	grøvudalsvalmue	R	Reppdalen	00.07.1975	M. Hagen	502694	6927311
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. groevudalense</i>	grøvudalsvalmue	R	Reppdalen: Kvitådal	23.07.1975	M. Hagen	499900	6924500
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. groevudalense</i>	grøvudalsvalmue	R	Reppdalen: Kvitådal	00.07.1975	M. Hagen	499465	6924276
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. groevudalense</i>	grøvudalsvalmue	R	Reppdalen: Kvitådal	00.07.1975	M. Hagen	500513	6924334

Gr	Latinsk navn	Norsk navn	Kat. 1999	Lokalitet & habitat	Dato	Finner m.m.	y	x
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. groevudalense</i>	grøvdalsvalmue	R	Reppdalen: Kvitaen paa vestsiden af Repdalen	09.07.1893	Dahl, Ove	500500	6924500
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. groevudalense</i>	grøvdalsvalmue	R	Reppdalen: ved Kvitaens udmunding	08.07.1893	Ove Dahl	501250	6925490
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. groevudalense</i>	grøvdalsvalmue	R	Storgrøvdalen	00.07.1975	M. Hagen	497167	6916224
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. groevudalense</i>	grøvdalsvalmue	R	Storgrøvdalen: Raudbekken	00.07.1975	M. Hagen	495868	6920601
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. groevudalense</i>	grøvdalsvalmue	R	Storgrøvdalen: under Fegervollskollen	00.07.1975	M. Hagen	496973	6920194
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. groevudalense</i>	grøvdalsvalmue	R	Storgrøvdalen: under Fegervollskollen	00.07.1975	M. Hagen	497313	6919845
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. groevudalense</i>	grøvdalsvalmue	R	Storgrøvdalen: under Fegervollskollen	00.07.1975	M. Hagen	496421	6920427
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. groevudalense</i>	grøvdalsvalmue	R	Sunndalen: Furugrenda, elvebredden v. Holgaard	20.06.1923	Trethewy, A. W.	481180	6947550
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. groevudalense</i>	grøvdalsvalmue	R	Sunndalen: Furuoran.	24.06.2002	JBj	480146	6947810
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. groevudalense</i>	grøvdalsvalmue	R	Sunndalen: mellom prestegården og Sunndalsøra	00.07.1913		477330	6949110
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. oeksendalense</i>	øksendalsvalmue	R	Geitådalen: Hollbekksetra	15.08.1996	Elven, Reidar	494050	6929960
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. oeksendalense</i>	øksendalsvalmue	R	Geitådalen: Holsetra - Hollbekksetra, S f Geitåa	15.08.1996	Elven, Reidar	494430	6930090
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. oeksendalense</i>	øksendalsvalmue	R	Litjdalen: "Litledalen"	18.06.1971	Inger Gjærevoll Schanke		
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. oeksendalense</i>	øksendalsvalmue	R	Litjdalen: i elva sørenden av Litjvatnet	04.07.2001	JBj	474340	6937860
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. oeksendalense</i>	øksendalsvalmue	R	Litjdalen: i elva ved Dalen	ca. 1983	GGa	475500	6941760
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. oeksendalense</i>	øksendalsvalmue	R	Litjdalen: Litledalselvas utløp i Litlevatnet	02.07.1990	Elven, Reidar; Jonsell, Bengt; Nordal, Inger	474380	6937940
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. oeksendalense</i>	øksendalsvalmue	R	Litjdalen: Sandvatn, pionerplante på ny bunn	14.08.1960	Olav Gjærevoll	473860	6935770
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. oeksendalense</i>	øksendalsvalmue	R	Litjdalen: Sandvatnet	14.08.1960	O. Gjærevoll	473910	6936090
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. oeksendalense</i>	øksendalsvalmue	R	Litjdalen: Sandvatnet	29.08.1978	J.O. Gjershaug	473910	6936090
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. oeksendalense</i>	øksendalsvalmue	R	Litjdalen: Sandvatnet	17.07.1980	Engelskjøn, Torstein; Knaben, Gunvor; Basberg, Marit	473800	6935800
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. oeksendalense</i>	øksendalsvalmue	R	Litjdalen: Sandvatnet	17.07.1980	Engelskjøn, Torstein	473910	6936090
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. oeksendalense</i>	øksendalsvalmue	R	Litjdalen: Sandvatnet	17.07.1980	Engelskjøn, Torstein; Knaben, Gunvor; m.fl.	473800	6935800
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. oeksendalense</i>	øksendalsvalmue	R	Litjdalen: Sandvatnet	07.08.1983	Simen Bretten	473910	6936090
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. oeksendalense</i>	øksendalsvalmue	R	Litjdalen: Sandvatnet	12.08.1996	Solstad, Heidi; Grundt, Hanne Hegre; m.fl.	473870	6935950
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. oeksendalense</i>	øksendalsvalmue	R	Litjdalen: Sandvatnet	04.07.2001	JBj	473910	6936090
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. oeksendalense</i>	øksendalsvalmue	R	Litjdalen: Sandvatnet	20.08.2002	JBj	473850	6935840
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. oeksendalense</i>	øksendalsvalmue	R	Litjdalen: Styggdalen	29.08.1978	J.O. Gjershaug	474400	6935200
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. oeksendalense</i>	øksendalsvalmue	R	Litjdalen: Styggdalen	29.08.1978	J.O. Gjershaug	474500	6935500
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. oeksendalense</i>	øksendalsvalmue	R	Litjdalen: Styggdalen	20.08.2002	JBj	474360	6934800
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. oeksendalense</i>	øksendalsvalmue	R	Litjdalen: Styggdalen	20.08.2002	JBj	474250	6934930
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. oeksendalense</i>	øksendalsvalmue	R	Litjdalen: Styggdalen	20.08.2002	JBj	474720	6934680

Gr	Latinsk navn	Norsk navn	Kat. 1999	Lokalitet & habitat	Dato	Finner m.m.	y	x
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. oeksendalense</i>	øksendalsvalmue	R	Litjdalen: Styggdalen	20.08.2002	JB	474340	6934860
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. oeksendalense</i>	øksendalsvalmue	R	Litjdalen: Styggdalen	20.08.2002	JB	474490	6934670
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. oeksendalense</i>	øksendalsvalmue	R	Litjdalen: Styggdalen	20.08.2002	JB	474420	6934710
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. oeksendalense</i>	øksendalsvalmue	R	Litjdalen: Styggdalen	20.08.2002	JB	474490	6934670
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. oeksendalense</i>	øksendalsvalmue	R	Litjdalen: Styggdalen, NW-delen	12.08.1996	Grundt, Hanne Hegre; Solstad, Heidi; m.fl.	474700	6934800
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. oeksendalense</i>	øksendalsvalmue	R	Litjdalen: Styggdalen, ytterst	17.07.1980	Engelskjøn, Torstein	474490	6934680
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. oeksendalense</i>	øksendalsvalmue	R	Litjdalen: Styggdalen, ytterst nord for elva.	17.07.1980	Engelskjøn, Torstein	474490	6934680
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. oeksendalense</i>	øksendalsvalmue	R	Øksendalen: Jønstadnebba	04.08.1948	Nordhagen, R.	464920	6941070
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. oeksendalense</i>	øksendalsvalmue	R	Øksendalen: Jønstadnebbas NØ-side, rasmark	02.07.1990	Elven, Reidar; Jonsell, Bengt; Nordal, Inger	464920	6941070
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. oeksendalense</i>	øksendalsvalmue	R	Øksendalen: Jønstadsetrene	18.08.1971	JB	464470	6942560
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. oeksendalense</i>	øksendalsvalmue	R	Øksendalen: Jønstadsetrene	04.08.1990	NBF- hovedekskursj on	464470	6942560
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. oeksendalense</i>	øksendalsvalmue	R	Øksendalen: Jønstadsetrene	16.07.2002	JB	464470	6942560
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. oeksendalense</i>	øksendalsvalmue	R	Øksendalen: Jønstadsætra.	15.07.1980	Engelskjøn, Torstein	464470	6942560
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. oeksendalense</i>	øksendalsvalmue	R	Øksendalen: Under Jønstadnebba	04.08.1948	Nordhagen, R.	464000	6940000
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. oeksendalense</i>	øksendalsvalmue	R	Øksendalen: Under Jønstadnebba	04.08.1990	NBF- hovedekskursj on	465100	6941100
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. oeksendalense</i>	øksendalsvalmue	R	Øksendalen: Under Jønstadnebba ned mot elva	16.09.1983	Engelskjøn, Torstein	464930	6941250
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. oeksendalense</i>	øksendalsvalmue	R	Øksendalen: Under Jønstadnebba, rasfelter	16.09.1983	T. Engelskjøn	465000	6941500
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. oeksendalense</i>	øksendalsvalmue	R	Øksendalen: Under Jønstadnebba, rasfelter, går ned langs Usma (bl. a. Jønstad)(oppdaget 1947, Knaben 1959, 1970)	1947	R. Nordhagen	465000	6941000
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. oeksendalense</i>	øksendalsvalmue	R	Øksendalen: Under Jønstadnebba, rasfelter.	16.09.1983	Engelskjøn, T.	465100	6941100
P	<i>Papaver radicum</i> <i>ssp. oeksendalense</i>	øksendalsvalmue	R	Øksendalen: Under Jønstadnebba syd for Moldbakken seter i skredbanken	17.08.1950	Nordhagen, R.	465100	6941100
P	<i>Trisetum flavescens</i>	gullhavre	DC	Sunnalsfjorden: Flåøya, øst for småbruket	12.07.2003	JB	471967	6957692
P	<i>Trisetum flavescens</i>	gullhavre	DC	Ålvundfjorden: Røkkum, i veikanten ml. fergeleiet og kafeen	14.09.1981	Berg, Tore	474500	6971200
P	<i>Trisetum flavescens</i>	gullhavre	DC	Ålvundfjorden: Røkkum, ved fergestedet i veikant.	04.07.1947	Fondal, Einar	474500	6971200
P	<i>Trisetum flavescens</i>	gullhavre	DC	Ålvundfjorden: Røkkum, ved ferjeleiet	ca. 1980	SS	474500	6971200
P	<i>Viola selkirkii</i>	dalfiol	DC	Gjøra: ca. 150 m S for Hjelle i grøorskog	13.05.1975	Jarle Inge Holten	503600	6936500
S	<i>Albatrellus</i> <i>subrubescens</i>	furufåresopp	DC	Fjellgardane: Åmotan: Ospfjellen	15.09.2003	JB	503100	6931000
S	<i>Albatrellus</i> <i>subrubescens</i>	furufåresopp	DC	Fjellgardane: Åmotan: ved Svøufallet	02.09.1991	JB	503100	6931000
S	<i>Albatrellus</i> <i>subrubescens</i>	furufåresopp	DC	Fjellgardane: Åmotan: ved Svøufallet	17.10.2001	JB	503100	6931000
S	<i>Albatrellus</i> <i>subrubescens</i>	furufåresopp	DC	Gjøra: Gjørahaugen	12.09.2001	JB	505200	6935700
S	<i>Albatrellus</i> <i>subrubescens</i>	furufåresopp	DC	Gjøra: S for Liahjellbrua	26.09.2001	JB	507800	6938000
S	<i>Albatrellus</i> <i>subrubescens</i>	furufåresopp	DC	Sunnalsfjorden: Flåstranda	31.08.2001	JB	473400	6957600
S	<i>Aleurodiscus</i> <i>lapponicus</i>	-	R	Grøvdalen: ved Flysetra	02.09.1992	SS & JB	495200	6923600

Gr	Latinsk navn	Norsk navn	Kat. 1999	Lokalitet & habitat	Dato	Finner m.m.	y	x
S	<i>Antrodia albobrunnea</i>	brun hvitkjuke	DC	Jordalsgrenda: Åfarhaugen	10.11.2002	Tom Hellik Hofton, GGa, DH, KJG, JBJ	465820	6959180
S	<i>Antrodia albobrunnea</i>	brun hvitkjuke	DC	Jordalsgrenda: Åfarhaugen	10.11.2002	Tom Hellik Hofton, GGa, DH, KJG, JBJ	465890	6958800
S	<i>Antrodia albobrunnea</i>	brun hvitkjuke	DC	Sunnalsfjorden: Almskåra-Hisdalen	06.05.2001	GGa	468200	6961700
S	<i>Antrodia albobrunnea</i>	brun hvitkjuke	DC	Sunnalsfjorden: Almskåra-Hisdalen	09.11.2002	Tom Hellik Hofton, GGa, DH, KJG, JBJ	468050	6961740
S	<i>Antrodia albobrunnea</i>	brun hvitkjuke	DC	Sunnalsfjorden: Flå: Kjeskrødalen	30.03.2003	GGa	471480	6959480
S	<i>Antrodia mellita</i>	-	K	Jordalsgrenda: Jordalsøra, oppå Hamrene	31.01.1999	GGa, JBJ	465300	6960400
S	<i>Antrodia pulvinascens</i>	ospehvitkjuke	R	Sunnalsfjorden: Almskåra-Hisdalen	09.11.2002	Tom Hellik Hofton, GGa, DH, KJG, JBJ	467510	6961990
S	<i>Bankera fuligineoalba</i>	lurvesøtpigg	R	Sunnalsfjorden: Almskåra-Hisdalen	05.09.2001	BJJ	466700	6962100
S	<i>Bankera fuligineoalba</i>	lurvesøtpigg	R	Sunnalsfjorden: Almskåra-Hisdalen	09.11.2002	Tom Hellik Hofton, GGa, DH, KJG, JBJ	467200	6962200
S	<i>Camarophyllopsis schulzeri</i>	gulbrun narrevokssopp	DC	Grødalen: Dalasetra	22.08.2001	BJJ	485700	6942500
S	<i>Camarophyllopsis schulzeri</i>	gulbrun narrevokssopp	DC	Jordalsgrenda: Jordalsvøttu	25.09.1981	BJJ	464530	6959100
S	<i>Camarophyllopsis schulzeri</i>	gulbrun narrevokssopp	DC	Sunnaldalen: Hagen	12.09.2001	BJJ	502370	6938230
S	<i>Candelabrochaete septocystidiata</i>	-	V	Sunnalsfjorden: Almskåra-Hisdalen	05.11.2000	GGa	468100	6961400
S	<i>Cantharellus melanoxeros</i>	svartnende kantarell	V	Sunnalsfjorden: Oppdølsstranda	25.09.2001	BJJ	477400	6953100
S	<i>Ceriporiopsis aneirina</i>	ospekjuke	DC	Gjøra: Grensen	04.11.2000	GGa, JBJ, T. Prestø m.fl.	509600	6938300
S	<i>Ceriporiopsis aneirina</i>	ospekjuke	DC	Gjøra: under Ivarsnasen V for Liahjell	28.04.2003	GGa	506200	6936610
S	<i>Ceriporiopsis aneirina</i>	ospekjuke	DC	Jordalsgrenda: Jordalsneset: Kalvdalen	24.03.2003	BJJ	465145	6960390
S	<i>Ceriporiopsis aneirina</i>	ospekjuke	DC	Jordalsgrenda: Jordalsøra, oppå Hamrene	31.01.1999	GGa, JBJ, DH, KJG	465000	6960200
S	<i>Ceriporiopsis aneirina</i>	ospekjuke	DC	Jordalsgrenda: Jordalsøra, Ura	01.05.1992	BJJ	465340	6960140
S	<i>Ceriporiopsis aneirina</i>	ospekjuke	DC	Jordalsgrenda: Seljedalen	16.04.1992	BJJ	464880	6958300
S	<i>Ceriporiopsis aneirina</i>	ospekjuke	DC	Jordalsgrenda: Skrøene: innafor Balsneset	13.05.2002	GGa, JBJ	464600	6961300
S	<i>Ceriporiopsis aneirina</i>	ospekjuke	DC	Jordalsgrenda: Åfarhaugen	10.11.2002	Tom Hellik Hofton, GGa, DH, KJG, JBJ	465760	6959160
S	<i>Ceriporiopsis aneirina</i>	ospekjuke	DC	Sunnalsfjorden: Almskåra-Hisdalen	14.03.1999	GGa	466900	6962300
S	<i>Ceriporiopsis aneirina</i>	ospekjuke	DC	Sunnalsfjorden: Almskåra-Hisdalen	09.11.2002	Tom Hellik Hofton, GGa, DH, KJG, JBJ	468000	6962050
S	<i>Ceriporiopsis aneirina</i>	ospekjuke	DC	Sunnalsfjorden: Almskåra-Hisdalen, S for Hisdalen	09.11.2002	Tom Hellik Hofton, GGa, DH, KJG, JBJ	468060	6961500
S	<i>Ceriporiopsis aneirina</i>	ospekjuke	DC	Øksendalen: Ytre Gryta: Baklia	16.04.2002	GGa, Ist	469300	6957000
S	<i>Ceriporiopsis myceliosa</i>	-	DC	Sunnalsfjorden: Almskåra-Hisdalen	09.11.2002	Tom Hellik Hofton, GGa, DH, KJG, JBJ		
S	<i>Ceriporiopsis myceliosa</i>	-	DC	Sunnalsfjorden: Flå: Kjeskrødalen	30.03.2003	GGa	471500	6959500
S	<i>Clavaria amoenoides</i>	vridd køllesopp	V	Jordalsgrenda: Jordalsøra	15.09.1993	GGa	465350	6959990
S	<i>Clavaria amoenoides</i>	vridd køllesopp	V	Jordalsgrenda: Jordalsøra	27.09.1997	GGa, JBJ	465350	6959990
S	<i>Clavaria amoenoides</i>	vridd køllesopp	V	Sunnaldalen: Østre Ottem	16.08.2001	SS m. fl.	501860	6938950
S	<i>Clavaria tenuipes</i>	-	R	Grøvdalen: Gammelsetra	02.09.1992	SS & JBJ	494800	6923800
S	<i>Clavaria zollingeri</i>	fiolett greinkøllesopp	V	Jordalsgrenda: Jordalsvøttu	15.09.1985	BJJ	464590	6959100
S	<i>Clavaria zollingeri</i>	fiolett greinkøllesopp	V	Jordalsgrenda: Jordalsvøttu	11.09.1994	BJJ	464530	6959100
S	<i>Clavaria zollingeri</i>	fiolett greinkøllesopp	V	Jordalsgrenda: Jordalsøra	27.07.1999	BJJ	465350	6959990
S	<i>Clavaria zollingeri</i>	fiolett greinkøllesopp	V	Sunnaldalen: Hagen	12.09.2001	BJJ	502370	6938230
S	<i>Clavariadelphus sachalinensis</i>	storsporet klubbesopp	R	Sunnalsfjorden: Almskåra-Hisdalen	11.09.2001	BJJ	467600	6961600

Gr	Latinsk navn	Norsk navn	Kat. 1999	Lokalitet & habitat	Dato	Finner m.m.	y	x
S	<i>Clavicornona pyxidata</i>	begerfingersopp	DC	Sunnalsfjorden: Almskåra-Hisdalen	09.11.2002	Tom Hellik Hofton, GGa, DH, KJG, JBJ	466980	6962210
S	<i>Clavulinopsis cinereoides</i>	-	V	Sunnaldalen: Hagen	12.09.2001	BJJ	502370	6938230
S	<i>Clitocybe favrei</i>	grå vårtraktsopp	R	Grøvdalen: 2-3 km N for Grøvdalshytta	30.08.1989	GG	496000	6925000
S	<i>Cortinarius anthracinus</i>	karminslørsopp	R	Sunnalsfjorden: Oppdølsstranda	25.09.2001	BJJ	477400	6953100
S	<i>Cortinarius cupreorufus</i>	kopperrød slørsopp	DC	Gjøra: Gjørahaugen	12.09.2001	BJJ	505200	6935600
S	<i>Cortinarius cupreorufus</i>	kopperrød slørsopp	DC	Gjøra: Vollalia	15.09.2003	BJJ	506050	6937410
S	<i>Cortinarius sulfurinus</i>	svovelslørsopp	DC	Gjøra: Vollalia	15.09.2003	BJJ	506070	6937400
S	<i>Cortinarius urbicus</i>	sølvslørsopp	DC	Gjøra: Vollalia	15.09.2003	BJJ	506070	6937400
S	<i>Crepidotus epibryus</i>	-	R	Sunnaldalen: Østre Ottem NØ for Driva	16.08.2001	Sivertsen, Sigmund	501490	6939490
S	<i>Entoloma atrocoeruleum</i>	-	DC	Geitådalen: namnlaus setervoll midt i dalen	21.08.2003	BJJ	494420	6930130
S	<i>Entoloma atrocoeruleum</i>	-	DC	Grøvdalen: Styggmarka	25.08.2003	BJJ	496610	6927150
S	<i>Entoloma atrocoeruleum</i>	-	DC	Jordalsgrenda: Jordalsvøttu	29.08.1993	BJJ	464530	6959100
S	<i>Entoloma atrocoeruleum</i>	-	DC	Sunnaldalen: Hagen	12.09.2001	BJJ	502370	6938230
S	<i>Entoloma caeruleopolitum</i>	glassblå rødskivesopp	DC	Fjellgardane: Hafsåsen: Åsattløgu	06.09.1993	BJJ	499300	6932100
S	<i>Entoloma caeruleopolitum</i>	glassblå rødskivesopp	DC	Fjellgardane: Hafsåsen: Åsattløgu	02.09.2000	BJJ	499270	6932070
S	<i>Entoloma caeruleopolitum</i>	glassblå rødskivesopp	DC	Grødalen: Vangan	06.09.1993	BJJ	498010	6933940
S	<i>Entoloma caeruleopolitum</i>	glassblå rødskivesopp	DC	Jordalsgrenda: Skrødalssetra	27.09.1997	GGa & JBJ	462930	6958670
S	<i>Entoloma caesiocinctum</i>	-	DC	Geitådalen: Falesetra	21.08.2003	BJJ	493350	6929650
S	<i>Entoloma caesiocinctum</i>	-	DC	Gjøra: Litjvangen	17.08.2001	BJJ	506760	6934510
S	<i>Entoloma caesiocinctum</i>	-	DC	Grødalen: Dalasetra	22.08.2001	BJJ	485700	6942500
S	<i>Entoloma caesiocinctum</i>	-	DC	Grøvdalen: Myrasetra	25.08.2003	BJJ	496820	6927670
S	<i>Entoloma caesiocinctum</i>	-	DC	Grøvdalen: Styggmarka	25.08.2003	BJJ	496610	6927150
S	<i>Entoloma caesiocinctum</i>	-	DC	Jordalsgrenda: Jordalsøra	10.08.2003	BJJ	465350	6959990
S	<i>Entoloma caesiocinctum</i>	-	DC	Jordalsgrenda: Skrødalssetra	14.08.1994	BJJ	462930	6958670
S	<i>Entoloma caesiocinctum</i>	-	DC	Sunnalsfjorden: Almskåra-Hisdalen	05.09.2001	BJJ	467100	6961800
S	<i>Entoloma caesiocinctum</i>	-	DC	Sunnalsfjorden: Oppdølsstranda	20.09.2001	BJJ	477200	6954700
S	<i>Entoloma corvinum</i>	ravnerødskivesopp	DC	Gjøra: Nisjasetra	17.08.2001	BJJ	505650	6933340
S	<i>Entoloma corvinum</i>	ravnerødskivesopp	DC	Grødalen: Vangan	20.08.2001	BJJ	498010	6933940
S	<i>Entoloma corvinum</i>	ravnerødskivesopp	DC	Grøvdalen: Gammelsetra	25.08.2003	BJJ	494780	6924180
S	<i>Entoloma corvinum</i>	ravnerødskivesopp	DC	Grøvdalen: glenne ved Nyseterhaugane	25.08.2003	BJJ	495550	6925200
S	<i>Entoloma corvinum</i>	ravnerødskivesopp	DC	Grøvdalen: Myrasetra	25.08.2003	BJJ	496820	6927670
S	<i>Entoloma corvinum</i>	ravnerødskivesopp	DC	Jordalsgrenda: Jordalsøra	02.08.1992	BJJ	465410	6959970
S	<i>Entoloma corvinum</i>	ravnerødskivesopp	DC	Jordalsgrenda: Jordalsøra	27.09.1997	BJJ	465410	6959970
S	<i>Entoloma corvinum</i>	ravnerødskivesopp	DC	Jordalsgrenda: Jordalsøra	10.08.2003	BJJ	465350	6959990
S	<i>Entoloma euchroum</i>	indigo-rødskivesopp	R	Jordalsgrenda: Jordalsvøttu, ved Øyasommarfjøset	28.09.1991	MH	464570	6959090
S	<i>Entoloma exile</i>	-	DC	Fjellgardane: Åmotan: under Svøufallet	30.06.1994	BJJ	503000	6930830
S	<i>Entoloma exile</i>	-	DC	Grødalen: Dalasetra	22.08.2001	BJJ	485700	6942500
S	<i>Entoloma exile</i>	-	DC	Jordalsgrenda: Jordalsvøttu	29.08.1993	BJJ	464530	6959100
S	<i>Entoloma exile</i>	-	DC	Jordalsgrenda: Jordalsvøttu	03.09.1995	BJJ	464530	6959100
S	<i>Entoloma exile</i>	-	DC	Jordalsgrenda: Jordalsøra	30.08.1993	BJJ	465350	6959990
S	<i>Entoloma exile</i>	-	DC	Jordalsgrenda: Jordalsøra	27.09.1997	BJJ	465350	6959990
S	<i>Entoloma exile</i>	-	DC	Jordalsgrenda: Jordalsøra	16.09.1999	BJJ	465350	6959990
S	<i>Entoloma exile</i>	-	DC	Litjaldalen: Vollen	23.08.2001	BJJ	474300	6937700

Gr	Latinsk navn	Norsk navn	Kat. 1999	Lokalitet & habitat	Dato	Finner m.m.	y	x
S	<i>Entoloma formosum</i>	bronse-rødskivesopp	R	Gjøra: Liahjellsetra	17.08.2001	JBj	507350	6936680
S	<i>Entoloma formosum</i>	bronse-rødskivesopp	R	Jordalsgrenda: Jordalsvøttu	03.09.1995	JBj	464530	6959100
S	<i>Entoloma formosum</i>	bronse-rødskivesopp	R	Jordalsgrenda: Jordalsøra	25.09.1992	JBj	465350	6959990
S	<i>Entoloma formosum</i>	bronse-rødskivesopp	R	Jordalsgrenda: Jordalsøra	27.09.1997	JBj	465350	6959990
S	<i>Entoloma griseocyaneum</i>	lillagrå rødskivesopp	DC	Fjellgardane: Jenstad	09.08.1999	JBj	503341	6930906
S	<i>Entoloma griseocyaneum</i>	lillagrå rødskivesopp	DC	Fjellgardane: Åmotan: Ospjhjellen	21.08.2001	JBj	503100	6931100
S	<i>Entoloma griseocyaneum</i>	lillagrå rødskivesopp	DC	Gjøra: Gravem	30.08.1994	JBj	504300	6936730
S	<i>Entoloma griseocyaneum</i>	lillagrå rødskivesopp	DC	Gjøra: Liahjellsetra	17.08.2001	JBj	507350	6936680
S	<i>Entoloma griseocyaneum</i>	lillagrå rødskivesopp	DC	Grødalen: Dalasetra	22.08.2001	JBj	485700	6942500
S	<i>Entoloma griseocyaneum</i>	lillagrå rødskivesopp	DC	Grødalen: Vangan	20.08.2001	JBj	498010	6933940
S	<i>Entoloma griseocyaneum</i>	lillagrå rødskivesopp	DC	Grøvudalen: glenne ved Nyseterhaugane	25.08.2003	JBj	495550	6925200
S	<i>Entoloma griseocyaneum</i>	lillagrå rødskivesopp	DC	Grøvudalen: Kåsa	25.08.2003	JBj	496480	6926800
S	<i>Entoloma griseocyaneum</i>	lillagrå rødskivesopp	DC	Grøvudalen: Myrasetra	25.08.2003	JBj	496820	6927670
S	<i>Entoloma griseocyaneum</i>	lillagrå rødskivesopp	DC	Grøvudalen: Styggmarka	25.08.2003	JBj	496610	6927150
S	<i>Entoloma griseocyaneum</i>	lillagrå rødskivesopp	DC	Jordalsgrenda: Jordalsvøttu	28.08.1994	GGa & JBj	464530	6959100
S	<i>Entoloma griseocyaneum</i>	lillagrå rødskivesopp	DC	Jordalsgrenda: Jordalsøra	27.08.1994	GGa & JBj	465350	6959990
S	<i>Entoloma griseocyaneum</i>	lillagrå rødskivesopp	DC	Jordalsgrenda: Jordalsøra	10.08.2003	JBj	465350	6959990
S	<i>Entoloma griseocyaneum</i>	lillagrå rødskivesopp	DC	Sunndalen: Hagen	12.09.2001	JBj	502370	6938230
S	<i>Entoloma mougeotii</i>	fiolett rødskivesopp	R	Gjøra: Gravem	30.08.1994	JBj	504300	6936730
S	<i>Entoloma mougeotii</i>	fiolett rødskivesopp	R	Sunndalsfjorden: innafor Hisdalsneset	02.08.2001	JBj	468400	6961300
S	<i>Entoloma porphyrophaeum</i>	lillabrun rødskivesopp	DC	Gjøra: Liahjellsetra	17.08.2001	JBj	507350	6936680
S	<i>Entoloma porphyrophaeum</i>	lillabrun rødskivesopp	DC	Gjøra: Litjvangen	17.08.2001	JBj	506760	6934510
S	<i>Entoloma porphyrophaeum</i>	lillabrun rødskivesopp	DC	Gjøra: Morka	17.08.2001	JBj	508200	6937200
S	<i>Entoloma porphyrophaeum</i>	lillabrun rødskivesopp	DC	Gjøra: Nisjasetra	17.08.2001	JBj	505650	6933340
S	<i>Entoloma porphyrophaeum</i>	lillabrun rødskivesopp	DC	Gjøra: Storvangen	17.08.2001	JBj	506600	6934200
S	<i>Entoloma porphyrophaeum</i>	lillabrun rødskivesopp	DC	Grødalen: Dalasetra	22.08.2001	JBj	485700	6942500
S	<i>Entoloma porphyrophaeum</i>	lillabrun rødskivesopp	DC	Grødalen: Vangan	20.08.2001	JBj	498010	6933940
S	<i>Entoloma pratulense</i>	-	R	Grødalen: Dalasetra	22.08.2001	JBj	485700	6942500
S	<i>Entoloma pratulense</i>	-	R	Jordalsgrenda: Jordalsøra	13.09.2003	JBj	465350	6959990
S	<i>Entoloma roseum</i>	-	K	Grøvudalen: Myrasetra	25.08.2003	JBj	496820	6927670
S	<i>Entoloma sodale</i>	-	DC	Jordalsgrenda: Jordalsøra	30.08.1993	JBj	465350	6959990
S	<i>Entoloma xanthochroum</i>	-	R	Geitådalen: ved stien innafor Myrabua	21.08.2003	JBj	496350	6929690
S	<i>Entoloma xanthochroum</i>	-	R	Grødalen: Prestsetra	20.08.2001	JBj	488240	6940220
S	<i>Entoloma xanthochroum</i>	-	R	Jordalsgrenda: Skrødalssetra	17.08.2003	JBj	462930	6958670
S	<i>Fayodia anthracobia</i>	båltussehatt	R	Sunndalen: 1 km Ø for Romfo	02.08.1974	AET	497500	6940500
S	<i>Geoglossum atropurpureum</i>	vrangtunge	DC	Jordalsgrenda: Jordalsøra	01.10.2003	JBj	465350	6959990
S	<i>Geoglossum atropurpureum</i>	vrangtunge	DC	Sunndalen: Hagen	12.09.2001	JBj	502370	6938230
S	<i>Geoglossum fallax</i>	skjelljordtunge	DC	Jordalsgrenda: Jordalsøra	04.09.1993	JBj	465350	6959990

Gr	Latinsk navn	Norsk navn	Kat. 1999	Lokalitet & habitat	Dato	Finner m.m.	y	x
S	<i>Geoglossum fallax</i>	skjelljordtunge	DC	Jordalsgrenda: Jordalsøra	27.09.1997	JBj	465350	6959990
S	<i>Geoglossum umbratile</i>	brunsvart jordtunge	DC	Jordalsgrenda: Jordalsøra	10.10.1994	GGa & JBj	465350	6959990
S	<i>Gloeocystidiellum karstenii</i>	-	R	Jordalsgrenda: Jordalsøra, oppå Hamrene	31.01.1999	GGa, JBj, DH, KJG	465200	6960300
S	<i>Gloiodon strigosus</i>	skorpepiggsopp	DC	Sunndalsfjorden: Almskåra-Hisdalen	09.11.2002	Tom Hellik Hofton, GGa, DH, KJG, JBj	467260	6962220
S	<i>Gloiodon strigosus</i>	skorpepiggsopp	DC	Ålvundfjorden: Mulvikknuken	25.10.1998	GGa	470500	6970500
S	<i>Helvella pallidula</i>	-	R	Sunndalsfjorden: N for Løvika	11.09.2001	JBj	469320	6960830
S	<i>Hericium coralloides</i>	korallpiggsopp	DC	Gjøra: Grensen, ved fylkesgrensa	12.12.1998	GGa m.fl.	510060	6938200
S	<i>Hericium coralloides</i>	korallpiggsopp	DC	Gjøra: Grensen, ved fylkesgrensa	25.08.1999	GGa m.fl.	510060	6938200
S	<i>Hericium coralloides</i>	korallpiggsopp	DC	Jordalsgrenda: Jordalsøra, oppå Hamrene	19.10.1991	JBj	465200	6960200
S	<i>Hericium coralloides</i>	korallpiggsopp	DC	Sunndalsfjorden: Almskåra-Hisdalen	05.11.2000	GGa	467300	6962000
S	<i>Hericium coralloides</i>	korallpiggsopp	DC	Sunndalsfjorden: Almskåra-Hisdalen	09.11.2002	Tom Hellik Hofton, GGa, DH, KJG, JBj	467700	6961760
S	<i>Hydnellum concrescens</i>	beltebrunpigg	DC	Sunndalsfjorden: Almskåra-Hisdalen	11.09.2001	JBj	467700	6961600
S	<i>Hydnellum concrescens</i>	beltebrunpigg	DC	Sunndalsfjorden: Flåstranda	31.08.2001	JBj	473250	6957680
S	<i>Hygrocybe flavipes</i>	gulfovokssopp	DC	Jordalsgrenda: Jordalsøra	27.09.1997	GGa & JBj	465440	6959967
S	<i>Hygrocybe flavipes</i>	gulfovokssopp	DC	Jordalsgrenda: Åfarhjellen	25.09.1981	JBj	465600	6959500
S	<i>Hygrocybe flavipes</i>	gulfovokssopp	DC	Sunndalen: Hagen	12.09.2001	JBj	502370	6938230
S	<i>Hygrocybe fornicata</i>	musserongvokssopp	DC	Jordalsgrenda: Jordalsvøttu	25.09.1981	JBj	464530	6959100
S	<i>Hygrocybe fornicata</i>	musserongvokssopp	DC	Jordalsgrenda: Jordalsvøttu	09.10.1994	JBj	464530	6959100
S	<i>Hygrocybe fornicata</i>	musserongvokssopp	DC	Jordalsgrenda: Jordalsøra	25.09.1992	JBj	465350	6959990
S	<i>Hygrocybe fornicata</i>	musserongvokssopp	DC	Jordalsgrenda: Jordalsøra	27.09.1997	JBj	465350	6959990
S	<i>Hygrocybe fornicata</i>	musserongvokssopp	DC	Jordalsgrenda: Jordalsøra	16.09.1999	JBj	465350	6959990
S	<i>Hygrocybe fornicata</i>	musserongvokssopp	DC	Sunndalsfjorden: Oppdøl under Seterhaugen	10.09.2001	JBj	476100	6956300
S	<i>Hygrocybe glutinipes</i>	limvokssopp	V	Gjøra: Litjvangen	17.08.2001	JBj	506760	6934510
S	<i>Hygrocybe glutinipes</i>	limvokssopp	V	Jordalsgrenda: Jordalsøra: Nylenna	17.07.2000	JBj	465423	6960049
S	<i>Hygrocybe glutinipes</i>	limvokssopp	V	Sunndalen: Hoelsbrekka, Øverskeiet	05.08.2001	JBj	482790	6947500
S	<i>Hygrocybe ingrata</i>	rødnende lutvokssopp	V	Gjøra: Morka	17.08.2001	JBj	508200	6937200
S	<i>Hygrocybe ingrata</i>	rødnende lutvokssopp	V	Grødalen: Øvre Bruhjell	22.08.2001	JBj	485860	6945490
S	<i>Hygrocybe ingrata</i>	rødnende lutvokssopp	V	Jordalsgrenda: Jordalsvøttu	19.09.1981	JBj	464530	6959100
S	<i>Hygrocybe ingrata</i>	rødnende lutvokssopp	V	Jordalsgrenda: Jordalsvøttu	09.10.1994	JBj	464530	6959100
S	<i>Hygrocybe ingrata</i>	rødnende lutvokssopp	V	Jordalsgrenda: Jordalsøra	25.09.1992	JBj	465350	6959990
S	<i>Hygrocybe ingrata</i>	rødnende lutvokssopp	V	Jordalsgrenda: Jordalsøra	24.08.1995	JBj	465428	6960022
S	<i>Hygrocybe ingrata</i>	rødnende lutvokssopp	V	Jordalsgrenda: Jordalsøra	27.07.1999	JBj	465350	6959990
S	<i>Hygrocybe ingrata</i>	rødnende lutvokssopp	V	Jordalsgrenda: Jordalsøra	10.08.2003	JBj	465350	6959990
S	<i>Hygrocybe ingrata</i>	rødnende lutvokssopp	V	Jordalsgrenda: Åfarhjellen	25.09.1981	JBj	465600	6959500
S	<i>Hygrocybe ingrata</i>	rødnende lutvokssopp	V	Sunndalen: Hagen	12.09.2001	JBj	502370	6938230
S	<i>Hygrocybe lacmus</i>	skifervokssopp	DC	Grødalen: Vangan	06.09.1993	JBj	498010	6933940
S	<i>Hygrocybe lacmus</i>	skifervokssopp	DC	Grødalen: Vangan	18.09.1994	JBj	498010	6933940
S	<i>Hygrocybe lacmus</i>	skifervokssopp	DC	Grøvdalen: Gammelsetra	02.09.2000	JBj	494800	6923800
S	<i>Hygrocybe lacmus</i>	skifervokssopp	DC	Jordalsgrenda: Jordalsøra	18.09.1992	JBj	465386	6960016
S	<i>Hygrocybe lacmus</i>	skifervokssopp	DC	Jordalsgrenda: Jordalsøra	10.10.1994	JBj	465386	6960016
S	<i>Hygrocybe lacmus</i>	skifervokssopp	DC	Sunndalen: Hagen	12.09.2001	JBj	502370	6938230
S	<i>Hygrocybe lacmus</i>	skifervokssopp	DC	Sunndalsfjorden: Oppdøl under Seterhaugen	10.09.2001	JBj	476100	6956300
S	<i>Hygrocybe lacmus</i>	skifervokssopp	DC	Øksendalen: Holten	23.09.1992	JBj	468800	6949280
S	<i>Hygrocybe mucronella</i>	bitter vokssopp	DC	Grøvdalen: v.Storvollsetra	02.09.1992	SS & JBj	494800	6923800

Gr	Latinsk navn	Norsk navn	Kat. 1999	Lokalitet & habitat	Dato	Finner m.m.	y	x
S	<i>Hygrocybe mucronella</i>	bitter vokssopp	DC	Jordalsgrenda: Jordalsvøttu	28.09.1991	SS & JBJ	464530	6959100
S	<i>Hygrocybe persistens</i>	spiss vokssopp	DC	Grøvdalen: Hallen	25.08.1995	BJJ	497230	6928460
S	<i>Hygrocybe persistens</i>	spiss vokssopp	DC	Grøvdalen: Kvanngrovinn	23.08.1991	BJJ	497140	6927890
S	<i>Hygrocybe persistens</i>	spiss vokssopp	DC	Grøvdalen: Styggmarka	25.08.2003	BJJ	496610	6927150
S	<i>Hygrocybe phaeococcinea</i>	svartdugget vokssopp	DC	Jordalsgrenda: Jordalsøra	17.09.1994	GGa, JBJ	465350	6959990
S	<i>Hygrocybe phaeococcinea</i>	svartdugget vokssopp	DC	Jordalsgrenda: Jordalsøra	27.09.1997	GGa, JBJ	465350	6959990
S	<i>Hygrocybe phaeococcinea</i>	svartdugget vokssopp	DC	Sunndalen: Hagen	12.09.2001	BJJ	502370	6938230
S	<i>Hygrocybe quieta</i>	rødskivevokssopp	DC	Gjøra: Gjørasetrene	17.08.2001	BJJ	507030	6935980
S	<i>Hygrocybe quieta</i>	rødskivevokssopp	DC	Grødalen: Dalasetra	22.08.2001	BJJ	485700	6942500
S	<i>Hygrocybe russocoriacea</i>	russelærvokssopp	DC	Grøvdalen: Bukta	16.09.1997	BJJ	496500	6926300
S	<i>Hygrocybe russocoriacea</i>	russelærvokssopp	DC	Grøvdalen: Nysetra	16.09.1997	BJJ	496210	6925470
S	<i>Hygrocybe turunda</i>	mørkskjellet vokssopp	DC	Geitådalen: Falesetra	21.08.2003	BJJ	493330	6929650
S	<i>Hygrocybe turunda</i>	mørkskjellet vokssopp	DC	Gjøra: Liahjellsetra	17.08.2001	BJJ	507350	6936680
S	<i>Hygrocybe turunda</i>	mørkskjellet vokssopp	DC	Gjøra: Litjvangen	17.08.2001	BJJ	506760	6934510
S	<i>Hygrocybe turunda</i>	mørkskjellet vokssopp	DC	Grødalen: Dalasetra	22.08.2001	BJJ	485700	6942500
S	<i>Hygrocybe turunda</i>	mørkskjellet vokssopp	DC	Grødalen: Vangan	25.08.1995	BJJ	498010	6933940
S	<i>Hygrocybe turunda</i>	mørkskjellet vokssopp	DC	Grødalen: Vangan	20.08.2001	BJJ	498010	6933940
S	<i>Hygrocybe turunda</i>	mørkskjellet vokssopp	DC	Grøvdalen: Gammelsetra	02.09.1992	SS & JBJ	494800	6923800
S	<i>Hygrocybe turunda</i>	mørkskjellet vokssopp	DC	Grøvdalen: Gammelsetra	26.08.1995	SS & JBJ	494800	6923800
S	<i>Hygrocybe turunda</i>	mørkskjellet vokssopp	DC	Grøvdalen: Haualykkja	25.08.2003	BJJ	494300	6922800
S	<i>Hygrocybe turunda</i>	mørkskjellet vokssopp	DC	Grøvdalen: Nysetra	02.09.2000	BJJ	496210	6925470
S	<i>Hygrocybe turunda</i>	mørkskjellet vokssopp	DC	Lindalen: Gammelsetra	25.08.1995	BJJ	505950	6929960
S	<i>Hygrocybe turunda</i>	mørkskjellet vokssopp	DC	Lindalen: Gammelsetra	21.08.2001	BJJ	505950	6929960
S	<i>Hygrocybe turunda</i>	mørkskjellet vokssopp	DC	Lindalen: Middagshjellen	05.08.1993	BJJ	504454	6929242
S	<i>Hygrocybe turunda</i>	mørkskjellet vokssopp	DC	Lindalen: Middagshjellen	25.08.1995	BJJ	504460	6929260
S	<i>Hygrocybe turunda</i>	mørkskjellet vokssopp	DC	Sunndalen: Hagen	12.09.2001	BJJ	502370	6938230
S	<i>Hygrophorus gliocyclus</i>	gul furuvokssopp	DC	Gjøra	18.09.1991	W.J. Woelkerling	506000	6935500
S	<i>Kavinia himantia</i>	narrepiggsopp	DC	Sunndalen: Grøa: Knutsløyen, i terrassekanten mot Driva (Gaarder 1998)	24.02.1996	GGa	487460	6945880
S	<i>Kavinia himantia</i>	narrepiggsopp	DC	Sunnalsfjorden: Almskåra-Hisdalen	09.11.2002	Tom Hellik Hofton, GGa, DH, KJG, JBJ	466980	6962210
S	<i>Kavinia himantia</i>	narrepiggsopp	DC	Virumdalen: Øst for Dalsbøen	27.04.1999	GGa	482300	6957900
S	<i>Kavinia himantia</i>	narrepiggsopp	DC	Øksendalen: Ytre Gryta: Baklia	16.04.2002	GGa, Ist	469300	6957000
S	<i>Kavinia himantia</i>	narrepiggsopp	DC	Ålvundfjorden: Mulvikknuken	11.03.1995	GGa	470300	6971000
S	<i>Lactarius resimus</i>	blek sovelriske	R	Gjøra: Gjørahaugen	12.09.2001	BJJ	505200	6935600
S	<i>Lactarius resimus</i>	blek sovelriske	R	Sunnalsfjorden: Almskåra-Hisdalen	05.09.2001	BJJ	467100	6961800
S	<i>Lactarius resimus</i>	blek sovelriske	R	Sunnalsfjorden: Almskåra-Hisdalen	11.09.2001	BJJ	467600	6961600
S	<i>Lactarius resimus</i>	blek sovelriske	R	Sunnalsfjorden: Almskåra-Hisdalen, S for Hisdalsbekken	11.09.2001	BJJ	468200	6961400
S	<i>Lactarius resimus</i>	blek sovelriske	R	Sunnalsfjorden: Flåstranda	31.08.2001	BJJ	473490	6957580
S	<i>Leccinum pseudoscabrum</i>	hasselskrubb	R	Sunnalsfjorden: Almskåra-Hisdalen	03.08.2001	BJJ	467200	6961900
S	<i>Leccinum pseudoscabrum</i>	hasselskrubb	R	Sunnalsfjorden: Almskåra-Hisdalen	05.09.2001	BJJ	466700	6962100
S	<i>Leccinum pseudoscabrum</i>	hasselskrubb	R	Sunnalsfjorden: Oppdøl under Seterhaugen	10.09.2001	BJJ	476100	6956300
S	<i>Leccinum pseudoscabrum</i>	hasselskrubb	R	Sunnalsfjorden: Åkerstranda: Tussdalen	26.07.2003	BJJ	477570	6952130

Gr	Latinsk navn	Norsk navn	Kat. 1999	Lokalitet & habitat	Dato	Finner m.m.	y	x
S	<i>Lepiota felina</i>	svartskjellet parasollsopp	R	Sunndalen: Sunndalsøra	02.09.1989	IR		
S	<i>Lepiota fulvella</i>	rustbrun parasollsopp	R	Sunndalsfjorden: Almskåra-Hisdalen	11.09.2001	JB	467700	6961600
S	<i>Leucopaxillus gentianeus</i>	bitter traktmusserong	V	Gråura: Trettvoll	23.08.2001	JB	508400	6938400
S	<i>Lycoperdon echinatum</i>	piggsvinrøysopp	R	Sunndalsfjorden: Oppdøl under Seterhaugen	10.09.2001	JB	476100	6956300
S	<i>Metulodontia nivea</i>	-	DC	Sunndalsfjorden: Almskåra-Hisdalen	06.05.2002	GGa	468170	6961390
S	<i>Microglossum fuscorubens</i>	kobbertunge	V	Ålvundfjorden: Fuglvågen	18.10.2003	GGa	474850	6967478
S	<i>Multiclavula mucida</i>	vedalgekølle	R	Gjøra: Grensen	04.11.2000	GGa, JB, T. Prestø m.fl.	509600	6938300
S	<i>Multiclavula mucida</i>	vedalgekølle	R	Jordalsgrenda: Jordalsøra, oppå Hamrene	31.01.1999	GGa, JB, DH, KJG	465130	6960250
S	<i>Multiclavula mucida</i>	vedalgekølle	R	Jordalsgrenda: Jordalsøra, oppå Hamrene	14.10.2002	JB	465130	6960250
S	<i>Multiclavula mucida</i>	vedalgekølle	R	Jordalsgrenda: Melkild, ved Almhølu	02.09.2002	JB	469350	6957230
S	<i>Multiclavula mucida</i>	vedalgekølle	R	Jordalsgrenda: Skrøene, ved Ytterskrøa	31.01.1999	GGa, JB, DH, KJG	464700	6960700
S	<i>Multiclavula mucida</i>	vedalgekølle	R	Sunndalsfjorden: Almskåra-Hisdalen	27.03.1999	GGa, JB	467300	6962200
S	<i>Multiclavula mucida</i>	vedalgekølle	R	Sunndalsfjorden: Almskåra-Hisdalen	09.11.2002	Tom Hellik Hofton, GGa, DH, KJG, JB	466980	6962210
S	<i>Multiclavula mucida</i>	vedalgekølle	R	Øksendalen: Ytre Gryta: Baklia	16.04.2002	GGa, Ist	469300	6957000
S	<i>Multiclavula mucida</i>	vedalgekølle	R	Øksendalen: Ytre Gryta: Tomastrøa	16.04.2002	GGa, Ist	469640	6956360
S	<i>Mycena arcangeliana</i>	jodoformhette	V	Sunndalen: Østre Ottem	16.08.2001	SS m. fl.	501510	6939500
S	<i>Mycena pelliculosa</i>	beitehette	DC	Jordalsgrenda: Fjøsbakken	12.10.1992	JB	465100	6959830
S	<i>Mycena pelliculosa</i>	beitehette	DC	Jordalsgrenda: Jordalsøra	10.10.1993	JB	465350	6959990
S	<i>Mycena pelliculosa</i>	beitehette	DC	Jordalsgrenda: Jordalsøra	08.11.1994	JB	465350	6959990
S	<i>Mycena renati</i>	prydhetta	R	Gjøra bru	14.08.1991	Bujakiewicz, Anna; Torkelsen, Anna Elise; m.fl.	505790	6936240
S	<i>Odontium romellii</i>	taigapiggskinn	DC	Jordalsgrenda: Åfarhaugen	10.11.2002	Tom Hellik Hofton, GGa, DH, KJG, JB		
S	<i>Odontium romellii</i>	taigapiggskinn	DC	Sunndalsfjorden: Flå: Kjeskrødalen	30.03.2003	GGa	471480	6959480
S	<i>Oligoporus folliculocystidiatus</i>	-	K	Sunndalsfjorden: Flå: Kjeskrødalen	30.03.2003	GGa	471500	6959500
S	<i>Oligoporus hibernicus</i>	-	DC	Jordalsgrenda: Åfarhaugen	10.11.2002	Tom Hellik Hofton, GGa, DH, KJG, JB	466140	6959030
S	<i>Oligoporus hibernicus</i>	-	DC	Jordalsgrenda: Åfarhaugen	10.11.2002	Tom Hellik Hofton, GGa, DH, KJG, JB	465900	6959200
S	<i>Oligoporus hibernicus</i>	-	DC	Sunndalsfjorden: Almskåra-Hisdalen	09.11.2002	Tom Hellik Hofton, GGa, DH, KJG, JB		
S	<i>Onygena equina</i>	hornsopp	R	Jordalsgrenda: Jordalsvøttu, ved Øyasommarfjøsset	28.09.1991	SS	464570	6959090
S	<i>Peziza succosa</i>	gulnende begersopp	DC	Sunndalsfjorden: N for Løvika	11.09.2001	JB	469430	6960730
S	<i>Phellinus ferruginosus</i>	rustkjuke	DC	Gjøra bru	12.08.1991	SS	505790	6936240
S	<i>Phellinus ferruginosus</i>	rustkjuke	DC	Jordalsgrenda: i Midt-Skrøa	22.01.1993	GGa & JB	464700	6960700
S	<i>Phellinus ferruginosus</i>	rustkjuke	DC	Jordalsgrenda: Jordalsøra, oppå Hamrene	31.01.1999	GGa, JB, DH, KJG	465000	6960200
S	<i>Phellinus ferruginosus</i>	rustkjuke	DC	Sunndalen: Østre Ottem	16.08.2001	SS m. fl.	501530	6939520
S	<i>Phellinus ferruginosus</i>	rustkjuke	DC	Sunndalsfjorden: Almskåra-Hisdalen	27.03.1999	GGa, JB	467500	6961900
S	<i>Phellinus ferruginosus</i>	rustkjuke	DC	Sunndalsfjorden: Almskåra-Hisdalen	09.11.2002	Tom Hellik Hofton, GGa, DH, KJG, JB	466980	6962210
S	<i>Phellinus ferruginosus</i>	rustkjuke	DC	Sunndalsfjorden: Oppdølstranda	07.04.1993	GGa	476300	6956300
S	<i>Phellinus ferruginosus</i>	rustkjuke	DC	Sunndalsfjorden: Senaneset	31.01.1999	GGa, DH, KJG	472700	6955300
S	<i>Phellinus ferruginosus</i>	rustkjuke	DC	Ålvundfjorden: Mulvikknuken	11.03.1995	GGa	470300	6971000
S	<i>Phellinus nigrolimitatus</i>	svartsonekjuke	DC	Sunndalsfjorden: Almskåra-Hisdalen	09.11.2002	Tom Hellik Hofton, GGa, DH, KJG, JB	468300	6961700
S	<i>Phellodon melaleucus</i>	svarthvit sølvpig	DC	Gjøra: Gjørahaugen	12.09.2001	JB	505200	6935600

Gr	Latinsk navn	Norsk navn	Kat. 1999	Lokalitet & habitat	Dato	Finner m.m.	y	x
S	<i>Physisporinus vitreus</i>	glasskjuke	R	Gjøra: Grensen	12.12.1998	GGa	508490	6937790
S	<i>Porpoloma metapodium</i>	grå narremusserong	V	Jordalsgrenda: Jordalsvøttu	19.09.1981	JBj	464530	6959100
S	<i>Porpoloma metapodium</i>	grå narremusserong	V	Jordalsgrenda: Jordalsvøttu	18.09.1986	JBj	464530	6959100
S	<i>Porpoloma metapodium</i>	grå narremusserong	V	Jordalsgrenda: Jordalsvøttu	26.09.1997	JBj	464530	6959100
S	<i>Protomerulius caryae</i>	-	R	Gjøra: Grensen nedenfor Trettvoll-setra nær fylkesgrensa (Gaarder 1998)	28.05.1995	GGa	510060	6938200
S	<i>Psathyrella cotonea</i>	skjellsprøsopp	R	Sunndalen: Vennevold. Norsk nordgrense.	høsten 1973	SS	483360	6947590
S	<i>Pseudocraterellus undulatus</i>	grå trompetsopp	DC	Jordalsgrenda: v. Gammelsetra (tilh. Jordala)	00.09.1988	JBj	463600	6959300
S	<i>Pseudocraterellus undulatus</i>	grå trompetsopp	DC	Sunndalsfjorden: Almskåra-Hisdalen	11.09.2001	JBj	467800	6961500
S	<i>Pseudocraterellus undulatus</i>	grå trompetsopp	DC	Sunndalsfjorden: Flåstranda under Karihaugen	20.09.2001	JBj	474200	6957300
S	<i>Pseudocraterellus undulatus</i>	grå trompetsopp	DC	Sunndalsfjorden: Oppdølsstranda	25.09.2001	JBj	477400	6953100
S	<i>Ramaria apiculata</i>	stubbekorallsopp	R	Gjøra: nær Hjellmoen	06.09.1987	SS	505080	6935130
S	<i>Ramariopsis subtilis</i>	elegant småfingersopp	DC	Jordalsgrenda: Jordalsøra	15.09.1993	GGa & SS	465350	6959990
S	<i>Ramariopsis subtilis</i>	elegant småfingersopp	DC	Jordalsgrenda: Jordalsøra	23.09.1995	JBj	465350	6959990
S	<i>Ramariopsis subtilis</i>	elegant småfingersopp	DC	Sunndalsfjorden: Opdølsstranda	20.09.2001	JBj	477200	6954700
S	<i>Rhodocybe hirneola</i>	navlevæpnerhatt	R	Gjøra: S for Liahjellbrua	17.10.2001	JBj	507700	6938000
S	<i>Ripartites tricholoma</i>	skjegghatt	R	Jordalsgrenda: Åfarhjellen	12.10.1975	JBj	465700	6959500
S	<i>Russula alnetorum</i>	skarp orekremle	R	Sunndalen: Østre Ottem, nordøst for Driva	16.08.2001	SS, Marthe Gjestland, Thyra Solem	501460	6939450
S	<i>Russula aurea</i>	gullkremle	DC	Sunndalsfjorden: Almskåra-Hisdalen	02.08.2001	JBj	466740	6962090
S	<i>Russula aurea</i>	gullkremle	DC	Sunndalsfjorden: Almskåra-Hisdalen	03.08.2001	JBj	467100	6961800
S	<i>Russula grata</i>	marsipankremle	R	Jordalsgrenda: Ekrelia	13.10.1991	JBj	464200	6959700
S	<i>Skeletocutis kuehneri</i>	-	K	Sunndalsfjorden: Almskåra-Hisdalen	09.11.2002	Tom Hellig Hofton, GGa, DH, KJG, JBj	467240	6962100
S	<i>Sparassis crispa</i>	blomkålsopp	DC	Jordalsgrenda: under Midtslåa.	13.10.1991	JBj	464200	6959800
S	<i>Trichoglossum walteri</i>	vranglodnetunge	E	Jordalsgrenda: Jordalsvøttu	28.09.1991	SS & JBj	464530	6959100
S	<i>Trichoglossum walteri</i>	vranglodnetunge	E	Jordalsgrenda: Jordalsøra	10.10.1994	GGa & JBj	465375	6960034
S	<i>Trichoglossum walteri</i>	vranglodnetunge	E	Jordalsgrenda: Jordalsøra	27.09.1997	GGa & JBj	465390	6960080

KUNNSKAPSSTATUS

Oppsummering av datagrunnlag etter dette prosjektet

Kunnskapsstatus for prioriterte naturtyper og noen organismegrupper er vurdert og kommentert i tabell 30 og 31 nedenfor. Når det gjelder naturtyper, er det særlig visse skogtyper som er dårlig kjent, kulturlandskap utenom Grøvuvasdraget er også dårlig kjent, det samme er dammer/dødisgroper i indre strøk, og fjellfloraen i Trollheimen.

Tabell 30. Vurdering av kunnskapsstatus for prioriterte naturtyper.

Naturtype	Kommentar
Havstrand/kyst	Kunnskapsstatus for de få lokalitetene med brakkvannsdelta og strandenger må anses relativt god.
Kulturlandskap	Kunnskapsstatus for Grøvuvasdraget er relativt god, for resten av kommunen dårlig med unntak av Jordalsgrenda som er middels.
Ferskvann	Kunnskapsstatus for flora er middels for de lokalitetene som er undersøkt av større grusører, viktige bekkedrag og dammer. Det er ønskelig å undersøke alle bakevjene langs Driva, og dammer og dødisgroper som ikke er undersøkt i kommunen (bl. a. i Lindalen, Grødalen, Hafsåsen og Grøvudalen). Kartlegging etter ferskvannshåndboka (DN-håndbok nr. 15) vil favne noe videre, bl.a når det gjelder fisk, enn håndbok nr. 13.
Skog	Kunnskapsstatus er dårlig for typer som gammel lauvskog og gråor-heggeskog. Status for edellauvskog kan trolig betegnes som middels, betydelige områder er ikke oppsøkt pga. mangel på tid. Status for gammel furuskog, sumpskog og kalkskog er trolig middels. Kalkskog i fjordliene i Sunndalsfjorden er imidlertid dårlig undersøkt.
Rasmark, berg og kantkratt	Kunnskapsstatus må trolig betegnes som middels for Sunndalen. Ellers i kommunen er kunnskapen dårlig til middels.
Myr	Det finnes lokaliteter med lavlandsmyr som ikke er undersøkt, videre finnes betydelig myrrealer i høyereliggende områder som ikke er oppsøkt. Kunnskapsstatus kan trolig betegnes som middels.
Fjell	Kalkrike områder i fjellet er i hovedsak relativt godt kjent i Grøvuvasdraget når det gjelder beliggenhet og karplanteflora. I Trollheimen og Øksendalen/Jordalsgrenda er kunnskapsstatus middels til dårlig.

Tabell 31. Vurdering av kunnskapsstatus for noen organismegrupper

Gruppe	Kommentar
Pattedyr	Store pattedyr er relativt godt kjent, småpattedyr er dårlig kjent.
Fugl	Middels til godt kjent.
Krypdyr og amfibier	Få arter, men relativt dårlig kjent.
Fisk	Fisk i ferskvann er godt kjent, i sjøen middels.
Insekter	Sommerfugler og biller er best undersøkt, men likevel relativt dårlig kjent totalt sett. Alle andre grupper er dårlig kjent til omtrent ukjent.
Planter	Relativt godt kjent, men enkelte typer miljø, bl. a. dammer og sumper er dårlig utforsket. F. eks. var det bare et par funn av skogsivaks fram til 2003, da undertegnede gjorde mange funn i bakevjer langs Driva.
Moser	Innsamlinger og bestemmelser er gjort av Holten (1977, 1986), diverse hovedfagsstudenter, rapportforfatteren og noen flere, totalt sett relativt dårlig kjent.
Lav	Halvparten av alle innsamlinger er gjort av Havaas i 1902, totalt sett relativt dårlig kjent.
Sopp	Totalt sett dårlig kjent, men enkelte miljøer som naturbeitemarker er middels godt kjent.

Kunnskapsstatus for organismegrupper kan i sum betgnes som akseptabel for store pattedyr, fugl og planter, mens alle andre organismegrupper kan betegnes som fra relativt dårlig kjent til bortimot ukjent.

Behovet for videre undersøkelser

Sunddal er den største, mest varierte, og – så langt man kjenner til – mest artsrike kommunen i fylket for mange organismegrupper. En undersøkelsesinnsats her vil gi langt større utbytte og resultater enn i en liten og mindre variert kommune. Det er særlig viktig å rette innsatsen mot naturtyper og grupper hvor kunnskapsstatus betegnes som dårlig i tabell 30 og 31. Den foreliggende rapporten kan synes tykk og omfangsrik, men i virkeligheten avdekkes her bare en liten flik av kommunens biologiske mangfold. Kunnskapsgrunnlaget er blitt bedre med denne rapporten, men langt fra godt nok.

KILDER

Generell litteratur

Nedenfor er det listet opp diverse litteratur som ikke berører Sunndal, men som er brukt til bestemmelser, til å sette Sunndal i et større perspektiv m. m.

- Boertmann, D., 1995: Vokshatte. Nordeuropas svampe - bind 1. Foreningen til Svampekundskabens Fremme. 184 s.
- Brundtland, G. H. m. fl. 1987: Vår felles framtid. Verdenskommisjonen for miljø og utvikling. Tiden Norsk Forlag. 1-257.
- CBD 1992: Convention on Biological Diversity. Convention text. URL: <http://www.biodiv.org/convention/articles.asp>.
- Dahlberg, A. & Croneborg, H., 2003: 33 threatened fungi in Europe. Complementary and revised information on candidates for listing in Appendix I of the Bern Convention. A document compiled for EU DG Environment and the Bern Convention. 82 pp.
- Direktoratet for naturforvaltning, 1996: Viltkartlegging. DN-håndbok 11. 110 s.
- Direktoratet for naturforvaltning, 1999a: Kartlegging av naturtyper - verdsetting av biologisk mangfold. DN-håndbok 13.
- Direktoratet for naturforvaltning, 1999b: Nasjonal rødliste for truede arter i Norge 1998. DN-rapport 1999-3. 161 s.
- Eriksson, J., Hjortstam, K. & Ryvarden, L., 1978-1984: The Corticiaceae of North Europe. Fungiflora, Oslo. Vol. 5, 6 & 7.
- Fremstad, E. & Moen, A. (red.), 2001: Truede vegetasjonstyper i Norge. NTNU rapport botanisk serie 2001-4, 231 s.
- Fremstad, E., 1997: Vegetasjonstyper i Norge. NINA Temahefte 12. 279 s.
- Frisvoll, A. A. & Blom, H. H. 1997: Trua mosar i Noreg med Svalbard. Førebelse faktaark. NTNU Vitenskapsmuseet Botanisk Notat 3: 170 s.
- Frisvoll, A. A., Elvebakk, A., Flatberg, K.I. & Økland, R.H. 1995. Sjekkliste over norske mosar. Vitenskapeleg og norsk namneverk. (Checklist of Norwegian bryophytes. Latin and Norwegian nomenclature). - NINA Temahefte 4: 1-104.
- Gulden, G., E. Bendiksen, T. E. Brandrud, L. Ryvarden, S. Sivertsen & O. Smith, 1996: Norske soppsnavn. Fungiflora. 137 s.
- Hafsten, U., 1972: Plantegeografi. Tapir. 125 s.
- Hallingbäck, T. & Aronsson, G. (red.), 1998: Ekologisk katalog över storsvampar och Myxomyceter. ArtDatabanken, SLU, Uppsala. Andra, reviderade och utökade upplagan 239 s.
- Hallingbäck, T., 1995: Ekologisk katalog över lavar. ArtDatabanken, Sveriges lantbruksuniversitet. 141 s.
- Hansen, L. & H. Knudsen (ed.) 1992. Nordic Macromycetes Vol. 2. Polyporales, Boletales, Agaricales, Russulales. - Nordsvamp, København, 474 s.
- Hansen, L. & H. Knudsen (ed.), 1997: Nordic Macromycetes Vol. 3. Heterobasoid, aphylophoroid and gasteromycetoid Basidiomycetes. Nordsvamp, København, 444 s.
- Hansen, L. & Knudsen, H. (ed.), 2000: Nordic Macromycetes Vol. 1. Ascomycetes. Nordsvamp, København, 309 s.
- Höjer J. 1995. Hotade djur og växter i Norden. TemaNord 1995:520. Nordiska ministerrådet.
- Hågvar, S. og Berntsen, B. (red.) 2001: Norsk naturarv. Våre naturverdier i internasjonalt lys. Andresen og Butenschön.
- Jordal, J. B., 1997: Sopp i naturbeitemarker i Norge. En kunnskapsstatus over utbredelse, økologi, indikatorverdi og trusler i et europeisk perspektiv. Direktoratet for Naturforvaltning, Utredning for DN nr. 6- 1997. 112 s.
- Krog, H., H. Østhagen & T. Tønsberg, 1994: Lavflora. Norske busk- og bladlav. 2 utgave. Universitetsforlaget. 368 s.
- Miljøverndepartementet 1992: Norsk oversettelse av Konvensjonen om biologisk mangfold: St. prp. nr. 56 (1992-93).
- Miljøverndepartementet 1997a: Regional planlegging og arealpolitikk. St. meld. nr. 29 (1996-97).
- Miljøverndepartementet 1997b: Miljøvernpolitikk for en bærekraftig utvikling – Dugnad for framtida. St. meld. nr. 58 (1996-97).
- Miljøverndepartementet 1998: Norway's national report on implementation of the Convention on Biological Diversity. T 1229.
- Miljøverndepartementet 2001a: Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljølstand. St.meld. nr. 24 (2000-2001).
- Miljøverndepartementet 2001b: Biologisk mangfold. Sektoransvar og samordning. St. meld. Nr. 42 (2000-2001).
- Moberg, R. & Holmåsén, I., 1986: Lavar. En fälthandbok. Interpublishing, Stockholm. 240 s.
- Mossberg, B., 1992: Den nordiska floran. Wahlström & Widstrand. 696 s.
- Myklebust, M., 1996: Truede fuglearter i Norge. Norsk Ornitologisk Forening, Rapport nr. 5-1996. 78 s.
- Nedkvitne, J. J., T. H. Garmo & H. Staaland, 1995: Beitedyr i kulturlandskap. Landbruksforlaget. 183 s.
- Norderhaug, A., Austad, I., Hauge, L. & Kvamme, M., 1999: Skjøtselsboka for kulturlandskap og gamle norske kulturmarker. Landbruksforlaget. 252 s.
- Noordeloos, M. E., 1992: Entoloma s.l. Fungi Europaei 5. Saronno, Italia, 760 s.
- Noordeloos, M. E., 1994: Bestimmungsschlüssel zu den Arten der Gattung Entoloma (Rötlinge) in Europa. IHW-Verlag. 85 pp.
- Ryman S. & I. Holmåsén, 1984: Svampar. Interpublishing, Stockholm. 718 s.
- Røhnbæk, Ø. 1995. Miljø og jus. Oversikt over norsk miljørett med innføring i jus og forvaltningsrett. Universitetsforlaget, Oslo.
- Sandlund, O. T. (red.), 1992: Biologisk mangfold i Norge. Direktoratet for Naturforvaltning, DN-rapport 1992-5a: 102 s.
- Santesson, R., 1993: The lichens and lichenicolous fungi of Sweden and Norway. SBT-förlaget, Lund. 240 s.
- SFT 2002. Miljøstatus i Norge. URL: <http://miljostatus.no>.
- Tibell, L., 1999: Caliciales. Nordic Lichen Flora 1:20-94.
- Utenriksdepartementet 1993. Om samtykke til ratifikasjon om en konvensjon om biologisk mangfold av 22. Mai 1992. St. prp. Nr. 56, 1992-1993.

Litteratur som berører naturen i Sunndal

Liste nedenfor er et resultat av søk på kommunenavnet "Sunndal" i litteraturlisten i Møre og Romsdal (utarbeidet av J. B. Jordal i samarbeid med G. Gaarder) i januar 2004, noe som gav 1007 treff. Dette er dermed en liste over litteratur som omhandler et eller annet forhold som har med naturen i Sunndal å gjøre. Bare en del av titlene er siterte i rapporten.

- Aksdal, S., 1994: Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap i Møre og Romsdal. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernnavdelinga rapport nr. 6 - 1994. 125 s.
- Aksjon varig vern av Grøvu, 1983: Grøvuassdraget - natur og kultur. Sunndalsøra. 144 s.
- Amundsen, K., 1979: Fjellgrunn og gruskvaliteter II. Avsluttende rapport om undersøkelser utført ved NTH. Univ. i Bergen, geol. inst. Rapport.
- Andersen, A., 1991: Carabidae and Staphylinidae (Col.) frequently found in Norwegian agricultural fields. New data and review. Fauna norv. Ser. B. Norw. J. Ent. 38:65-76.
- Andersen, A., Ligaard, S., Ødegaard, F. & Hanssen, O., 1992: New records of Carabidae and Staphylinidae (Col.) from several districts in southern and central Norway. Fauna norv. Ser. B. Norw. J. Ent. 39:33-37.
- Andersen, A.-B., 1984: Grunnvannsundersøkelser i Sunndal kommune, Møre og Romsdal. NGU-rapport 84.071.
- Andersen, A.-B., 1984: Grunnvannsundersøkelser på Sjølandsøra i Sunndal kommune, Møre og Romsdal. NGU.
- Andersen, J. & Hanssen, O., 1992: Løpebiller med isolert forekomst i Norge. Insekt-Nytt 17(2):5-16.
- Andersen, J. & Hanssen, O., 1993: Geographical distribution of the riparian species of the tribe Bembidiini (Col., Carabidae) in south and central Norway. Fauna norv. Ser. B. Norw. J. Ent. 40:59-69.
- Anonym, 1875: Beskrivelse over Litledalselvens vassdrag 1875. Arkiv hos Fylkesmannen.
- Ansok, S., 1977: Utkantgardane - eit minne om ei anna tid. I: P. Larsen (red.): Møre og Romsdal. Bygd og by i Norge. Gyldendal. s. 214-226.
- Arnekleiv, J. V., Moen, A. & Nøst, T., 1986: Botaniske og zoologiske kunnskaper om vassdrag i Verneplan I og II. Intern rapport. Trondheim, mars 1986. 36s.
- Arnekleiv, J.V. & Urke, H.A., 2002. Grøa kraftverk, Sunndal kommune. Fiskeundersøkelser 1999-2001. Årsrapport 2001. NTNU Vitenskapsmuseet Zoologisk notat 2002-2. 14 s.
- Arnekleiv, J.V. 2002. Endring av manøvreringsreglement for Driva kraftverk - mulige konsekvenser for fiskebiologiske forhold i Driva og Gjeviltvatnet. NTNU Vitenskapsmuseet Zoologisk notat nr. 3-2002. 32 s.
- Aspås, H. & Bruun, P., 1993: Gjennomførte tiltak mot lakseparasitten Gyrodactylus salaris i Møre og Romsdal. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvernnavdelinga. Rapport 1993-7. 25 s.
- Aspås, H. & Bruun, P., 1994: Gjennomførte tiltak mot lakseparasitten Gyrodactylus Salaris i Møre og Romsdal pr april 1994. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernnavdelinga, rapport 5-1994. 31 s.
- Aune, B. 1993a: Månedstemperatur 1:7 mill. Nasjonalatlas for Norge, kartblad 3.1.6. Statens kartverk.
- Aune, B. 1993b: Årstider og vekstsesong 1:7 mill. Nasjonalatlas for Norge, kartblad 3.1.7. Statens kartverk.
- Aune, E. I. & Holten, J. I., 1980a: Flora og vegetasjon i vestre Grødalen, Sunndal kommune, Møre og Romsdal. Kgl. norske vidensk. selsk. Mus. Rapp. Bot ser. 1980-6:1-40 + veg. kart.
- Aune, E. I. & Holten, J. I., 1980b: Vegetasjonskart Dalavatnet 1:10 000, Sunndal, Møre og Romsdal. 1 kart.
- Aune, E. I., 1969: Vegetasjon og flora i Hemne og Snillfjord, Sør-Trøndelag. Blyttia 27:194-202.
- Aune, O. A. & Myrberget, S. 1969: Grevlingens, Meles meles, nåværende utbredelse i Norge. Fauna 22:27-33.
- Austrheim, G., 1991: Kantvegetasjon langs Driva. Kartlegging og vurdering av kantsone langs Drivavassdraget i Sunndal kommune. Rapport for miljøvernadministrasjonen, Sunndal kommune høsten 1991. 68 s.
- Bakken, I., 2000: Flåøya. s. 48-49 I: Gunnerød, G. & Heggset, S.: Kulturlandskap. Haustskriv 2000. Forsøksringane i Møre og Romsdal.
- Bakken, L., 2004: Forslag til skjøtelsesplan for kulturlandskapet. Områder i Grøvdalen, Nordmøre – eit landskap forma av dyr, folk og seterdrift. Semesteroppgåve i kulturlandskapsskjøtsel ved Høgskulen i Sogn og Fjordane. 50 s. + vedlegg.
- Balle, O., 1990: Vegetasjonskartlegging i Norge. Kartlegginger fordelt på fylke/kommune. Norsk Institutt for Jord- og Skogkartlegging.
- Balle, O., 2000: Vegetasjonskartlegginger i Norge. Kartlegginger fordelt på fylke/kommune. 5. utgave. NIJOS-rapport 15/2000. 68 s.
- Barrett, R. L., 1900: The Sundal drainage System in Central Norway. Bull. Amr. Geogr. Soc. 3. 21 pp.
- Barth, E. K., 1962: Funn av sjeldne fugler og andre ornitologiske data. Fauna 15:224-232.
- Bendiksen, E., Høiland, K., Brandrud, T. E. & Jordal, J. B., 1997: Truete og sårbare sopparter i Norge - en kommentert rødliste. Fungiflora. 221 s.
- Berg, A., 1985: Luftovermetting ved Driva kraftverk. Utredning i forbindelse med revisjonsskjønn. Norsk hydroteknisk laboratorium.
- Berg, R. Y., 1962: Nye utbredelsesdata for norske karplanter. Blyttia 20:49-82.
- Berg, R. Y., 1963: Disjunksjoner i Norges fjellflora og de teorier som er framsatt til forklaring av dem. Blyttia 21:133-177.
- Bergan, T. H., 1978: Kvartære studier langs en akse Kristiansund-Snøhetta. Hovedfagsoppgave i geografi. Universitetet i Oslo. 124 s.
- Berge, D. & Molvær, J., 2000: Forslag til fremtidig organisering av regional vannovervåking i Møre og Romsdal. NIVA-rapport O-99208, E-20480, 30 s.

- Berge, O. P., 1993: Kwartærgeologisk/geofysisk undersøkning av lausmasseavsetjingar i Sunndalen og Eresfjord, Møre og Romsdal fylke. Hovedfagsoppgave i geografi, univ. i Oslo.
- Bergsjö, T. & Vassvik, V., 1977: Gyrodactylus - en sjelden men plagsom fiskeparasitt. Norsk Fiskeoppdrett 4:11-13.
- Bevanger, K. & Jordal, J. B. 1981: Fuglefaunaen i Drivas nedbørfelt, Oppland, Møre og Romsdal og Sør-Trøndelag fylker. DKNVS Mus. Rapport Zool. Ser. 1981-7. 145 s.
- Bevanger, K. & Ålbu, Ø., 1986: Minken *Mustela vison* i Norge. Økoforsk utredning 1986:6: 1-73.
- Bevanger, K. & Ålbu, Ø., 1987: Distributional history and population development of the feral mink *Mustela vison* Schreber, 1777 in Norway. Meddelelser fra norsk viltforskning 3. serie nr. 18. 22 s.
- Bevanger, K., 1982: Dyreliv i Trollheimen. I: Brox, K. H. (red.): Trollheimen. Gyldendal, Oslo. s. 81-104.
- Bevanger, K., 1986: Number of bird species used for selection of protected areas. Fauna norv. Ser C, Cinclus 9:45-52.
- Bevanger, K., 1993: Grevlingens status i Norge 1992. NINA Oppdragsmelding 197: 1-23.
- Bjurstedt, C. S. & Hoel, A., 1993: Forvaltninga av fisken i Driva. Sunndalsøra 20. oktober 1993, konferansereferat. Sunndal kommune, Oppdal kommune. 80 s.
- Bjørnbæk, G. 1993: Snø 1:7 mill. Nasjonalatlas for Norge, kartblad 3.1.4. Statens kartverk.
- Bjørlykke, H., 1940: Utsyn over Norges jord og jordsmonn. Med oversiktskart av jordbunnsforholdene i Norge i to blader: Sør-Norge og Nord-Norge. 1:2 000 000. NGU skrifter nr. 156.
- Bjørndalen, J. E. & Brandrud, T. E., 1989: Verneverdige kalkfurusleger. III Lokalteter på Vestlandet. Direktoratet for naturforvaltning. 78 s.
- Bjørndalen, J. E. & Brandrud, T. E., 1989a: Landsplan for verneverdige kalkfurusleger og beslektede skogstyper i Norge. III. Lokalteter på Vestlandet. Direktoratet for naturforvaltning, rapport.
- Bjørndalen, J. E. & Brandrud, T. E., 1989b: Verneverdige kalkfurusleger. Direktoratet for naturforvaltning, rapport nr. 10-1989:1-148.
- Bjørn, B., 1996: Fiskeribiologiske undersøkingar i regulerte vassdrag i Sunndal, Rauma og Nesset. Reguleringsmagasin, Statkraft. Holbuvatnet, Reinsvatnet, Osbuvatnet, Eikesdalsvatnet, Store Sandgrovvatnet, Nedre Sandgrovvatnet, Glutervatnet, Mongevatnet, Rangåvatnet. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga, rapport 4-1996. 42 s.
- Blakar, I. A., 1982: Kjemisk/fysiske forhold i Joravassdraget (Dovrefjell) med hovedvekt på ionerelasjoner. Kontaktutvalget for vassdragsreguleringer, Universitetet i Oslo. Rapport nr. 38 del II.
- Blankenborg, H., Haarstad, R. Q. & Rønningen, B., 1993: Innst. S. nr. 114. Innstilling fra kommunal- og miljøvernkomiteen om Samlet plan for vassdrag. (St. meld. nr. 60 for 1991-92). 32 s.
- Blom, H. H., 1996: A revision of the *Schistidium apocarpum* complex in Norway and Sweden. Bryophytorum Bibliotheca 49.
- Blytt, A., 1874: Norges Flora eller Beskrivelser over de i Norge vildtvoxende Karplanter tilligemed Angivelser af de geografiske Forholde, under hvilke de forekomme. 2. s. 387-855. Christiania.
- Blytt, A., 1876: Norges Flora eller Beskrivelser over de i Norge vildtvoxende Karplanter tilligemed Angivelser af de geografiske Forholde, under hvilke de forekomme. 3. s. 857-1348. Christiania.
- Blytt, A., 1906: Haandbog i Norges flora. Efter forfatterens død afsluttet og udgivet ved Ove Dahl. Kristiania. 780 s. Fotolitografisk opptrykk Oslo 1926.
- Blytt, M. N., 1861: Norges Flora eller Beskrivelser over de i Norge vildtvoxende Karplanter tilligemed Angivelser af de geografiske Forholde, under hvilke de forekomme. 1. Christiania. 386 s.
- Bogen, J., 1982: En fluvialgeomorfologisk undersøkelse av Joravassdraget med breområdet Snøhetta. Kontaktutvalget for vassdragsreguleringer, Universitetet i Oslo. Rapport nr. 51.
- Borgen, L., 1987: Postglacial evolusjon i Nordens flora - en oppsummering. Blyttia 45:147-169.
- Brandstad, H., 1977: Med bestemor på setra. Presentert av Tor Erik Jenstad. Du mitt Nordmøre 1977: 28-29.
- Bretten, S. & Hjelmstad, R., 1984: Weekend ekskursjon til Torbudalsområdet, Sunndal, 5.-7.8.1983. Blyttia 42:122-123.
- Bretten, S., Gjershaug, J. O., Gjærevoll, O., Haugland, K., Sande, J., Skogland, T., Sollid, J. L., Stabell, E., Stenvik, L. F. & Sørbel, L., 1994: Dovrefjell. Grøndahl Dreyer forlag, Oslo. 177 s.
- Brettum, P., Kjellberg, G. & Romstad, R., 1990: Resipientundersøkelse i Driva med Vindøla og Byna i Oppdal kommune. Norsk institutt for vannforskning, NIVA. Rapport O-090176.
- Brevik, Ø., 1996: Diversitet og vegetasjon (skog, myr, snøleier) i fjellområdet Grødalen, Møre og Romsdal. Cand. scient. oppgave Botanisk institutt NTNU, Trondheim. Upubl.
- Brox, K. H. (red.) 1982: Trollheimen. Gyldendal, Oslo.
- Brun, P. F. & Haugen, T., 1990: Overvaking av fjordar og vassdrag i Møre og Romsdal 1986-88. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, rapport 2/90. 101 s.
- Brun, P. F., 1985: Program for overvaking av fjordar og vassdrag i Møre og Romsdal 1984-88. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga, rapport 1-1985. 124 s.
- Brun, P. F., 1986: Overvaking av fjordar og vassdrag i Møre og Romsdal 1983-85. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, rapport 7/86. 91 s.
- Brun, P. F., 1992: Overvaking av fjordar og vassdrag i Møre og Romsdal 1989-91. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, rapport 9/92. 92 s.
- Bruun, P. & Eide, O., 1999: Status for lakseførande vassdrag i Møre og Romsdal i 1998. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga, rapport 2-1999. 186 s.
- Bruun, P., Asplan Viak Sør A/S, Aspås, H., Eide, O. & Sættem, L. M., 1999: Kultiveringsplan for anadrom laksefisk og innlandsfisk i Møre og Romsdal. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga, rapport 3-1999. 161 s.
- Bruun, P., Aspås, H. & Eide, O., 1995: Forslag til kultiveringsplan for ferskvannsfisk i Møre og Romsdal. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga, rapport 8-1995. 156 s.

- Bruun, P., Aspås, H., Eide, O. & Sættem, L. M., 1999: Kultiveringsplan for ferskvannsfisk i Møre og Romsdal. Status og framtidig strategi. Høringsutkast, januar 1999. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga, rapport 8-1999. 156 s.
- Bryhni, I., 1977: Geologi med store kontrastar. I: Møre og Romsdal, serien Bygd og by i Norge. s. 74-103.
- Bryn, H., 1920: To grundracer i Norge. *Nyt mag. Naturv.* 58:29-64.
- Buen, H., 1958: *Sphagnum lindbergii* in Norway. *Nytt Mag. Bot.* 6:129-134.
- Bugge, O.-A., 1993: Utkast til verneplan for edellauvskog i Møre og Romsdal. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga, rapport nr. 10-1992: 117 s.
- Bugge-Høyer, R., 1926: Vernskogen i Møre. *Tidsskr. skogbr.* 34:558-564.
- Børset A., Lucasen, U. & Strøm, A. M. 1990: Spørreundersøkelse blant jegere i Møre og Romsdal. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvernavdelinga. Rapport nr. 8-1990. 64 s. + vedlegg.
- Børset, A., 1995: Forvaltning av freda rovvilt i Møre og Romsdal 1991-94. Forvaltningstiltak, bestandsregistrering, forebyggjande tiltak, skadedokumentasjon og erstatningar. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga, rapport nr. 10/1995. 45 s. + vedlegg.
- Baade, 1876: Beskrivelse over Lilledalselvans vassdrag i Sundalens præstegjeld Nordmøre Fogderi Romsdal Amt.
- Baade, 1879: Beskrivelse over Øxendalselvans vassdrag, Øxendalens Præstegjæld, Nordmøre Fogderi, Romsdals Amt. Notat, 4 s.
- Baade, 1882: Beskrivelse over Sunndalselvans vassdrag, Sundalens præstegjeld, Nordmøre fogderi og Romsdals amt. 6 s.
- Baadsvik, K. & Bevanger, K. 1978: Botaniske og zoologiske undersøkelser i samband med planer om tilleggsregulering av Aursjøen, Lesja og Nesset kommuner i Oppland og Møre og Romsdal fylker. *K. norske Vidensk. Selsk. Mus. Zool. Ser.* 1978, 13:1-44.
- Baarli, G. G., 1981: Marleiker - hva er det? *Fauna* 34:30-34.
- Carlson, A. B., Sollid, J. L. & Torp, B., 1983: Driva, glacialgeologisk kart 1:100 000. Geografisk institutt, Universitetet i Oslo. Svartkvitt. Bilag til Sollid (1983).
- Carpenter, S. E., 1981: Monograph of *Crocicreas* (Ascomycetes, Helotiales, Leotiaceae). *Memoirs of The New York Botanical Garden*, vol. 33, 1-290.
- Christensen, H., 1915: Skisse av Lilledalsvasdraget (Efter Amtskartet.) 1:50000. Handteikna kartblad. A/S Aura Tegning nr. 231.
- Dahl, E., 1966: Plantenes varmeveksling med omgivelsene og dens betydning for plantenes morfologi og utbredelse. *Blyttia* 24:105-129.
- Dahl, E., Elven, R., Moen, A. & Skogen, A., 1986: Vegetasjonsregionkart over Norge 1: 1 500 000. Nasjonalatlas for Norge, Hovedtema 4: Vegetasjon og dyreliv, kartblad 4.1.1. Statens Kartverk.
- Dahl, O., 1891: Vegetationen i Trollheimen (Surendalen-Sundalfjeldene). *Christiania Vidensk. Selsk. Forh.* 1891 No. 4:3-21.
- Dahl, O., 1892: Nye bidrag til kundskaben om vegetationen i Trollheimen og fjellpartiet mellom Sundalen og Lesje. *Christiania Vidensk. Selsk. Forh.* 19:1-33.
- Dahl, O., 1893: Botaniske undersøkelser i Romsdals amt med tilstøtende fjelltrakter. *Christiania Vidensk. Selsk. Forh.* 1893 No. 21:1-32.
- Dahl, O., 1894a: Plantegeografiske undersøkelser i det indre av Romsdals amt med tilstøtende fjelltrakter. I. Stipendieindberetning til Videnskabselskabet i Trondhjem. *Kgl. norske vidensk. selsk. skr.* 1893:77-113.
- Dahl, O., 1894b: Biskop Gunnerus' virksomhed fornemmelig som botaniker tilligemed en oversigt over botanikens tilstand i Danmark og Norge indtil hans død. E. Visitasreisen i 1768 i Romsdals amt og de derfra opgivne planter. *Det Kongelige norske Videnskabers Selskabs Skrifter* 1893:22-41.
- Dahl, O., 1895a: Plantegeografiske undersøkelser i det indre av Romsdals amt med tilstøtende fjelltrakter. II. *Kgl. norske vidensk. selsk. skr.* 1894:1-28.
- Dahl, O., 1895b: Breve fra norske botanikere til prof. J. W. Hornemann. *Arch. f. Mathem. og Naturvidensk.* Bd. 17, No. 4. Kristiania - København. 99 s.
- Danielsen, A., 1970: Nye funn av norske karplanter (Bergen-herbariet). *Blyttia* 28:205-228.
- Degelius, G., 1954: The lichen genus *Collema* in Europe. *Symb. Bot. Upsalienses* XIII:2. 499 s.
- Deighton, F. C. & Gjørum, H. B., 1969: *Cercosporidium depressum* and *C. angelicae* in Norway and Iceland, and a note on *C. punctum* on *Foeniculum* in the Canary Islands. *Nytt mag. bot.* 16:225-229.
- Det kongelige norske vitenskapers selskap, Museet, 1982: Årsmelding 1981.
- Det norske meteorologiske institutt, 1993: Nasjonalatlas for Norge. Hovedtema 3: Luft og vann. Kartblad 3.1.1. - 3.1.7. Statens kartverk.
- Direktoratet for naturforvaltning, 1986: Handlingsplan for tiltak mot lakseparasitten *Gyrodactylus salaris* for 10-årsperioden 1987-1996. Direktoratet for naturforvaltning, fiskekontoret. Rapport 42 s. + vedlegg.
- Direktoratet for naturforvaltning, 1988: Revidert handlingsplan for tiltak mot lakseparasitten *Gyrodactylus salaris*. Direktoratet for naturforvaltning, fiskekontoret. Rapport 39 s.
- Direktoratet for naturforvaltning, 1992: *Gyrodactylus salaris* - forvaltningens arbeid for å bekjempe lakseparasitten. DN vassøkologisk avd., rapport. 26 s.
- Direktoratet for naturforvaltning, 1994a: Truete arter i Norge. Verneforslag. DN-rapport 1994-2. 56 s.
- Direktoratet for naturforvaltning, 1994b: Oversikt over norske vassdrag med anadrome laksefisk pr. 01.01.1994. Utskrift fra lakseregisteret.
- Direktoratet for naturforvaltning, 1995a: Oversikt over norske vassdrag med laks, sjøaure og sjørøye pr. 1. Januar 1995. Utskrift fra lakseregisteret. DN-notat 1995-1.
- Direktoratet for naturforvaltning, 1995b: Forslag til handlingsplan for tiltak mot lakseparasitten *Gyrodactylus salaris* for perioden 1995-1999. Utredning for DN 1995-2. 96 s.

- Direktoratet for naturforvaltning, 1996a: Handlingsplan for forvaltning av gjess. DN-rapport 1996-2. 79 s.
- Direktoratet for naturforvaltning, 1996b: Videreutvikling av fangststatistikken for anadrome laksefisk. Del 2. Fangstrapportering og fangststatistikk. Utredning til DN 1996-6. 50 s.
- Direktoratet for naturforvaltning, 1996c: Bestandssituasjonen i norske vassdrag med laks, sjøaure og sjørøye pr. 1. januar 1996. Utskrift fra lakseregistreret. 13 + 38 s.
- Direktoratet for naturforvaltning, 1996d: Tiltak mot lakseparasitten *Gyrodactylus salaris* for perioden 1996-2000. Handlingsplan. DN - rapport 1996-8. 36 s
- Dolmen, D. & Hanssen, O., 1982: *Rantus notaticollis* Aubé (Col., Dytiscidae) a species new to Norway. Fauna norv. ser. B 29:45.
- Dolmen, D. & Strand, L. Å., 1997: Preliminært amfibieatlas med fylkesvis statuskommentar. Vitenskapsmuseet Zoologisk Notat 1997, 8: 27 s. + vedlegg
- Dolmen, D. & Winge, K., 1997: Boasneglen (*Limax maximus*) og iberiasneglen (*Arion lucitanicus*) i Norge, utbredelse, spredning og skadevirkninger. NTNU Vitenskapsmuseet Rapport Zoologisk Serie 1997-4: 24 s. + vedlegg (lokalitetsliste)
- Dolmen, D., 1995: Ferskvannlokaliteter og verneverdi. Universitetet i Trondheim, Vitenskapsmuseet. Rapport Zoologisk serie 1995:6. 105 s.
- Dragseth, A. H. & Hanssen, O., 1981: Billen *Oedemera femorata* Scopoli funnet i Sunndalen på Nordmøre, MRi. Fauna norv. Ser. B 28:117-118.
- Dyring, T., Helland, S. & Løbak, H., 1973: Innst. S. nr. 207 (1972-73). Innstilling frå industrikomiteen om verneplan for vassdrag. (St. prp. nr. 4). s. 583-605.
- Eckblad, F.-E. & Gulden, G., 1974: Distribution of some Macromycetes in Norway. *Norw. J. Bot.* 21: 285-301.
- Eckblad, F.-E., 1955: The Gasteromycetes of Norway. The epigeal genera. *Bot.* 4: 19-86.
- Eckblad, F.-E., 1967: The genus *Cordyceps* in Norway. *Nytt Mag. Bot.* 14: 68-76.
- Eckblad, F.-E., 1975: Bidrag til Vestlandets soppflora. *Blyttia* 33: 245-255.
- Eckblad, F.-E., 1978: Bidrag til Vestlandets Ascomycetflora. *Blyttia* 36: 51-60.
- Eckblad, F.-E., 1981: Soppgeografi. Universitetsforlaget, 168 s.
- Edler, A. & Mehl, R., 1972: Mites (Acari, Gamasina) from small mammals in Norway. *Norsk ent. Tidsskr.* 19:133-147.
- Eide, O. & Haukebø, T., 1988: Prøvefiske Sunndal Statsalmenning - rapport nr. 3. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernnavdelinga, rapport 8-1988. 95 s.
- Eide, O. & Haukebø, T., 1989: Prøvefiske i Sunndal statsalmenning - Rapport nr 4. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernnavdelinga, rapport 2-1989. 84 s.
- Eide, O., 1984: Fiskeundersøkelser i Sunndals statsalmenning 1982-1983. Sunndal Fjellstyre, Rapport, 114 s.
- Eide, O., 1985: Prøvefiske i Storvatnet, Grødalen. Grødalen vilt- og fiskelag, notat, 5 s. + vedlegg. Fiskearkivet hos Fylkesmannen
- Eide, O., 1986: Fiskeundersøkelse i Sunndal statsalmenning, Sunndal kommune 1984-85. Rapport nr. 2. Sunndal fjellstyre, rapport. 94 s. + kart.
- Eide, O., 1994: Undersøkelser vedrørende lakseparasitten *Gyrodactylus salaris* i Møre og Romsdal 1993. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernnavdelinga, rapport 3-1994. 210 s.
- Eide, O., 1995: Undersøkelser vedr. lakseparasitten *Gyrodactylus salaris* i Møre og Romsdal 1994. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernnavdelinga, rapport 6-1995. 271 s.
- Eide, O., 1996: Undersøkelser vedr. lakseparasitten *Gyrodactylus salaris* i Møre og Romsdal 1995. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernnavdelinga, rapport 3-1996. 278 s.
- Eide, O., 1997: Undersøkelser vedr. lakseparasitten *Gyrodactylus salaris* i Møre og Romsdal 1996. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernnavdelinga, rapport 1-1997. 233 s.
- Eide, O., 1998: Undersøkelser vedr. lakseparasitten *Gyrodactylus salaris* i Møre og Romsdal 1997. Fangststatistikk for laks og aure 1970-1997. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernnavdelinga, rapport 1-1998. 255 s.
- Eide, O., 2000: Status for lakseførende vassdrag i Møre og Romsdal i 1999. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernnavdelinga, rapport 1-2000. 175 s.
- Eide, O., Bruun, P. & Haukebø, T., 1992: Undersøkelser vedrørende lakseparasitten *Gyrodactylus salaris* i Møre og Romsdal 1988-1991 - del Nordmøre. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernnavdelinga, rapport 3-1992. 318 s.
- Eide, O., Bruun, P. & Haukebø, T., 1993: Undersøkelser vedrørende lakseparasitten *Gyrodactylus salaris* i Møre og Romsdal 1992 - del Nordmøre. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernnavdelinga, rapport 4-1993. 182 s.
- Eikeland, J. I., 1993: Oppdrett av laks i åpne merdanlegg - effektar av sikringssoner for laksefisk for å redusere skader på anadrom laksefisk. I: Sivertsen, A., Walsø, Ø. & Venås, W.: Fagseminar om lakselus og tiltaksstrategier. DN-notat 1993-3. 205 s.
- Einvik, K. 1982: Fiskeriundersøkelser i 10 års vernede vassdrag. Sluttrapport. Direktoratet for vilt og ferskvannsfisk. Rapport 206 s.
- Ekker, Aa. T. & Sæter, J. A., 1996: Fredede fjell. I: Lauritzen, P. R. (red.): Trollheimen. Fjell og Vidde nr. 7:118-125.
- Eklo, M., 1993: Naturfaglige konsesjonsvilkår knyttet til vasskraftutbygging i Møre og Romsdal. En oversikt over regulerte vassdrag. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvernnavdelinga. Rapport nr. 3-1993. 251 s.
- Ellefsen, S., 1980: Jerv, ulv og gaupe i Norge. Viltrapport 14. 94 s.
- Elven, R. & Fremstad, E., 2000: Fremmede planter i Norge. Flerårige arter av slekten lupin *Lupinus* L. *Blyttia* 58:10-22.
- Elven, R. (red.), Lid, J. & Lid, D. T., 1994: Norsk flora. 6. utgåve. Det Norske Samlaget, Oslo. 1014 s.
- Elven, R., Fremstad, E., Hegre, H., Nilsen, L. & Solstad, H., 1996: Botaniske verdier i Dovrefjell-området. NTNU Vitenskapsmuseet. Rapport botanisk serie 1996-3. 151 s.
- Elvstrand, M., 1927: Var hava fanerogama växter överlevat sista istiden i Skandinavien? *Svensk Bot. Tidskr.* 21:269-284.
- Engegård, G., 1973: Biskop Gunnerus og "Flora Norvegica". *Blyttia* 31:3-15.

- Engelskjøn, T. & Skifte, O., 1986: Fjellfloraen mellom Bardu og Sørreisa i Troms. *Blyttia* 44:134-144.
- Eriksson, B., 1974: On Ascomycetes on Diapensiales and Ericales in Fennoscandia. 2. Pyrenomycetes. *Svensk Bot. Tidskr.* 68: 192-234.
- Eriksson, O., 1967: On graminicolous pyrenomycetes from Fennoscandia. 3. Amerosporous and didymosporous species. *Arkiv för botanik serie 2 bind 6: 441-466.*
- Erikstad, L. & Hardeng, G., 1988: Naturvernområder i Norge. Miljøverndepartementet, Avdelingen for naturvern og friluftsliv, rapport T-713. 147 s.
- Evensen, Ø. V., 1956: Bunnfaunaen i Gautsjøen, Grunningen og Aursjøen. Hovedfagsoppg. Univ. i Oslo. 48 s.
- Fale 4H & Eide, O., 1985: Prøvefiske i Dalavatnet, Grødalen. Sunndal vilt- og fiskelag, rapport, 6 s. + vedlegg.
- Faugli, P. E., 1979: Fluvialgeologisk befaring av Aursjø-området. Kontaktutvalget for vassdragsreguleringer, Universitetet i Oslo. Oppdragsrapport 79/02.
- Faugli, P. E., 1981: Grøa: en geofaglig vurdering. Rapport nr. 24, Kontaktutvalget for vassdragsreguleringer, Universitetet i Oslo. 32 s.
- Fjelddalen, J., 1963: Insect Species Recorded as New Pests on Cultivated Plants in Norway 1946-62. *Norsk Ent. Tidsskr.* 12: 129-.
- Fjeldstad, H., Melby, M.W. & Mikkelsen, P. 1991. 300 kV Tjeldbergodden - Aura. Temarapport Landskap, Fauna, Friluftsliv og turisme. Økomod rapport 1991:2.
- Fjellberg, H., 1923: Jakt og fangst i Orklas og Drivas dalfører. *Kjenn ditt land. Bd. 2. Kristiania.*
- Flatvad, R. D., 2003: Miljøplan på Østgard Flatvad. Studentoppgave ved Høgskolen i Nord-Trøndelag høsten 2003. 68 s. + 10 s. vedlegg.
- Folden, H. E. (red.), 1999: Trollheimen. 3. Gjevilvassdalen og Innerdalen. Bygdeforlaget. 192 s.
- Folden, H. E., 1996: Fugler i Trollheimen. Den norske turistforenings årbok.
- Folden, H., 1992: Til fjells i fortidens fotefar. Gyldendal Norsk Forlag. 138 s.
- Folkestad, A. O. & Loen, J., 1998: Hekkande sjøfugl i Møre og Romsdal - ein statusrapport. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga, rapport nr. 4-1998. 125 s.
- Folkestad, A. O. & Valde, K., 1985: Sjøfuglundersøkingar i Møre og Romsdal sommaren 1985. Delrapport i samband med konsekvensvurderingar ved oljeaktivitet på Møre I. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga, Rapport nr. 9 -1985. 29 s. + vedlegg.
- Folkestad, A. O., 1976a: Sunndal kommune. Friluftsliv og naturvern i Møre og Romsdal, spesiell del: 26. Møre og Romsdal fylke. Plan- og utbyggingsavdelinga.
- Folkestad, A. O., 1976b: Generell del. Registrering av område som er av verdi for friluftsliv og naturvern i Møre og Romsdal. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernadv. 57 s. + vedlegg.
- Folkestad, A. O., 1978: Fylkesvis oversikt over ornitologisk viktige våtmarksområder i Norge. Møre og Romsdal. Miljøverndepartementet, rapport. 13 s. + stort upaginert vedlegg.
- Folkestad, K., Høiland, K., Smestad Paulsen, B. & Malterud, E., 1988: Alkaloid chemotaxonomy of Nordic Papaver sect. Scapiflora (Papaveraceae). *Nord. J. Bot.* 8: 139-146.
- Follestad, A. & Ålbu, T., 1983: Atlasprosjektet. *Rallus* 13:40-85.
- Follestad, A., 1979: Atlas-nytt om bøksongaren. *Rallus* 9:108.
- Follestad, A., 1981a: Faunistisk rapport for Møre og Romsdal 1975-1979. *Vår fuglefauna* 4:177-185.
- Follestad, A., 1981b: Rapport fra LRSK. *Rallus* 11:14-16.
- Follestad, A., 1993: Sjøfuglkartverket. Dekningsgrad og alder på dataene i kystdata-basen. NINA Oppdragsmelding 237: 1-50.
- Follestad, B. & Landvik, T., 1991: Sunndalsøra: kartlegging av massetak Sunndal kommune. NGU.
- Follestad, B. A., 1983: Kvartærgeologisk kart 1:20 000, kartblad BMN 113114-20 Meisingset. sammensatt 1982, NGU.
- Follestad, B. A., 1985a: Stangvik: kvartærgeologisk kart 1420 IV 1:50 000. Vedlegg til NGU Skrifter 67. Universitetsforlaget, Trondheim. 1 kart.
- Follestad, B. A., 1985b: Stangvik: beskrivelse til kvartærgeologisk kart 1420 IV 1:50 000. NGU Skrifter 67. Universitetsforlaget, Trondheim. 25 s.
- Follestad, B. A., 1987: Sunndalsøra. Beskrivelse til kvartærgeologisk kart 1420 III - M 1:50 000. NGU skrifter 79.
- Follestad, B. A., 1995: Møre og Romsdal fylke - kvartærgeologisk kart 1:250 000. Norges geologiske undersøkelse. 1 kart.
- Follestad, B. A., Larsen, E., Blikra, H., Longva, O., Anda, E., Sønstegaard, E. & Reite, A. Aa, 1994: Løsmassekart over Møre og Romsdal fylke. Beskrivelse. Kartvedlegg: Løsmassekart M 1:250 000. Norges geologiske undersøkelse skrifter 112. 52 s.
- Frafjord, K., 1988: Betragtninger omkring fjellrevbestanden i Sør-Norge i perioden 1981-1985. *Fauna* 41:35-39.
- Fremming, O. R., 1984a: Viktige truede og sårbare fuglearter i kulturlandskap i Norge. Miljøverndepartementet, Rapport T-587. Biologisk institutt, avd. zoologi, Univ. i Oslo. 73 s.
- Fremming, O. R., 1984b: Hortulan *Emberiza hortulana*, svartrødstjert *Phoenicurus ochruros* og topplerke *Galerida cristata* i Norge. *Vår fuglefauna* 7:197-204.
- Fremstad, E. & Elven, R., 1997: Botaniske verdier i Dovrefjell-området. Utvidelser i Hedmark. Vitenskapsmuseet, NTNU og Botanisk hage og museum, UiO, rapport. 35 s.
- Fremstad, E. & Kvenild, L., 1993: Fattig heivegetasjon i Norge; utbredelseskart. NINA Oppdragsmelding 188: 1-17.
- Fremstad, E., 1978: *Campyllum protensum* (Brid.) Kindb. in Norway. *Lindbergia* 4:333-336.
- Fremstad, E., 1979: Distribution and ecology of *Bryhnia novae-angliae* in Norway. *Lindbergia* 5:131-134.
- Fremstad, E., 1982: Svartorens (*Alnus glutinosas*) rolle i det vestnorske vegetasjonsbildet. Det kgl. norske Vidensk. Selsk. Mus. Rapport botanisk serie 1982-8:134-153.

- Fremstad, E., 1983: Role of black alder (*Alnus glutinosa*) in vegetation dynamics in West Norway. *Nordic journal of botany* 3:393-410.
- Fremstad, E., 1985: Flommarkskog og kratt. *Blyttia* 43:154-160.
- Frisvoll, A. A., 1978: The genus *Tetraplodon* in Norway. A taxonomic revision. *Lindbergia* 4: 225-246.
- Fylkesmannen i Hedmark, Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Fylkesmannen i Oppland & Fylkesmannen i Sør-Trøndelag, 1998: Verneplan for Dovrefjellområdet. Høringsutkast. 117 s.
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal og Møre og Romsdal Fylkeskommune, 1994: Fylkesdelplan for elveoslandskap i Møre og Romsdal. Møre og Romsdal fylkeskommune, nærings- og miljøavdelinga. 1-31 + vedlegg.
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal, 1999: Kartlegging av biologisk mangfold i Møre og Romsdal. Samandrag av konferanseinnlegg Molde 15.12.99.
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Landbruksavd. & Miljøvernnavd., 1999: Område som er med i ei nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap i Møre og Romsdal, biologiske registreringar i kulturlandskapet. Temakart 1:250 000. Statens kartverk, Møre og Romsdal.
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal, landbruksavdelinga, miljøvernnavdelinga, 1995: Rapport om prosjektet "Utvida miljøvernengasjement for jordbruksetaten i Møre og Romsdal - sluttrapport. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernnavdelinga, rapport 5-1995. 27 s. + vedlegg.
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvernnavdelinga, 1982: Utkast til verneplan for våtmarksområde i Møre og Romsdal. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernnavdelinga. 224 s.
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvernnavdelinga, 1985: Årsmelding for miljøvernnavdelinga 1984. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernnavdelinga, rapport 4-1985. 36 s.
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvernnavdelinga, 1986: Årsmelding for miljøvernnavdelinga 1985. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernnavdelinga, rapport 3-1986. 52 s.
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvernnavdelinga, 1987: Årsmelding for miljøvernnavdelinga 1986. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernnavdelinga, rapport 3-1987. 44 s.
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvernnavdelinga, 1988: Årsmelding for miljøvernnavdelinga 1987. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernnavdelinga, rapport 9-1988. 51 s.
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvernnavdelinga, 1990: Årsmelding for miljøvernnavdelinga 1988 og 1989. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernnavdelinga, rapport 3-1990. 32 s. + vedlegg.
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvernnavdelinga, 1991: Årsmelding for miljøvernnavdelinga 1990. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernnavdelinga, rapport 2-1991. 48 s. + vedlegg.
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvernnavdelinga, 1991a: Forskrift om fiske etter anadrome laksefisk i Møre og Romsdal. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernnavdelinga, rapport 3-1991. 14 s. + vedlegg.
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvernnavdelinga, 1991b: Verneverdig edellauvskog i Møre og Romsdal. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernnavdelinga, rapport nr. 5-1991. 101 s.
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvernnavdelinga, 1992a: Rapport sysselsetting - miljø. Arbeid for trygd i Møre og Romsdal. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernnavdelinga, rapport 2-1992. 43 s. + vedlegg.
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvernnavdelinga, 1992b: Årsmelding for miljøvernnavdelinga 1991. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernnavdelinga, rapport 4-1992. 65 s. + vedlegg.
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvernnavdelinga, 1993: Statusrapport verna områder og aktuelle verneområder i Møre og Romsdal 1993. Tabell. Rapport. 8 s.
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvernnavdelinga, 1994: Årsmelding 1993. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernnavdelinga, rapport 1-1994. 21 s. + vedlegg.
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvernnavdelinga, 1995: Årsmelding 1994. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernnavdelinga, rapport 4-1995. 11 s.
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvernnavdelinga, 1996a: Utkast til verneplan for edellauvskog i Møre og Romsdal. Tilråding. 161 s. + vedlegg.
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvernnavdelinga, 1996b: Miljøtilstanden i Møre og Romsdal. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernnavdelinga, rapport nr. 6/1996. 39 s.
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvernnavdelinga, 1997a: Møre og Romsdal fylke. Naturatlas. Tema: Naturvern. Kart 1:650 000
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvernnavdelinga, 1997b: Utkast til verneplan for havstrand og elveos i Møre og Romsdal. Tilråding. 174 s. + vedlegg.
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvernnavdelinga, 1997c: Utskrift fra Naturbasen for Sunndal kommune. Kart + lokalitetsbeskrivelser.
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvernnavdelinga, 1998a: Rødlistearter i Møre og Romsdal. Planter, sopp og lav. Temakart 1:250 000. Statens kartverk, Møre og Romsdal.
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernnavdelinga, 1998b: Nasjonal inndeling i landskapregioner (kart). Statens kartverk, Møre og Romsdal 1998.
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvernnavdelinga, 1999: Naturbasen. Naturatlas for Møre og Romsdal. Databaseutskrift.
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvernnavdelinga, 2000: Naturatlas for Møre og Romsdal. Tema vilt. Sunndal kommune. Kart + tekstdel.
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvernnavdelinga, udatert: Utkast til verneplan for barskog i Vest-Norge. Tilråding frå miljøvernnavdelinga, Fylkesmannen i Møre og Romsdal. 39 s.
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvernnavdelinga. 1998c: Naturgeografiske regionar i Møre og Romsdal (kart). Statens kartverk, Møre og Romsdal 1998.

- Fylkesmannen i Sør-Trøndelag, Fylkesmannen i Møre og Romsdal, 1996: Strategidokument for forvaltningen av det sønorske kjerneområdet for jerv. 52 s. + vedlegg.
- Fægri K. & Danielsen, A. 1996: Maps of distribution of Norwegian vascular plants. Volume III. The southeastern element. Fagbokforlaget, Bergen. 129 pp. + maps.
- Fægri, K., 1938: Trekk av Lichina-artenes utbredelse i Norden. *Nytt mag. naturv.* 78:141-151.
- Fægri, K., 1960: The coast plants. Fægri, K. et al. (eds.): Maps of distribution of Norwegian plants. I. Univ. i Bergen skr. nr. 26. 134 s. + 54 pl.
- Førland, E. & Det norske meteorologiske institutt, 1993: Månedsnedbør 1:7 mill. Nasjonalatlas for Norge, kartblad 3.1.2, Statens kartverk.
- Førland, E., 1993a: Årsnedbør 1961-1990. Nasjonalatlas for Norge, kartblad 3.1.1. Statens kartverk.
- Førland, E., 1993b: Nedbørhyppighet. Nasjonalatlas for Norge, kartblad 3.1.3. Statens kartverk.
- Faarlund, T. & Aas, B., 1988: Postglasial skoggrensler i sentrale sønorske fjelltrakter. 14C-datering av subfossile furu- og bjørkerester. *Norsk geogr. Tidsskr.* 42:25-61.
- Faarlund, T. & Aas, B., 1991: Behov for å sikre fjellbjørkeskogens natur- og kulturlandskap. I: Bretten, S. & Krovoll, A., (red.): Fagmøte i vegetasjonsøkologi på Kongsvold 1990 og 1991. Univ. Trondheim Vidensk. mus. Rapp. Bot. Ser. 1991 2. s. 19-26.
- Faarlund, T. & Aas, B., 1991: Skoggrensutviklingen i sentrale sønorske fjelltrakter gjennom postglasial tid. I: Bretten, S. & Krovoll, A., (red.): Fagmøte i vegetasjonsøkologi på Kongsvold 1990 og 1991. Univ. Trondheim Vidensk. mus. Rapp. Bot. Ser. 1991 2. s. 7-18.
- Gammersvik, Å., 1982: Drivavassdraget. Kulturminne i Oppdal og Sunndal. Verneplan for vassdrag, vassdrag nr. 114. 10 års verna vassdrag. Riksantikvaren Bergen, rapport. 244 s. + kart.
- Gaukstad, E., 1982: Samisk reindrift i Trollheimen 1880-1980. Magistergradsavhandling i etnologi, Universitetet i Oslo.
- Gjerde, L., 1993: Norwegian bat atlas project. Norwegian EMMA Project Update 1:3-4.
- Gjerde, L., 1994: New observation of *Myotis brandtii*. *Fennoscandian Bats* 2:3.
- Gjershaug, J. O. & Holen, A. I. 1969: Noen ornitologiske observasjoner fra Sunndal og omegn. *Fauna* 22:288.
- Gjershaug, J. O. & Holen, A. I. 1974: Hekkende nattergal på Sunndalsøra. *Sterna* 13: 127-128.
- Gjershaug, J. O., 1994: Fugleliv. I: Bretten, S., Gjershaug, J. O., Gjærevoll, O., Haugland, K., Sande, J., Skogland, T., Sollid, J. L., Stabell, E., Stenvik, L. F. & Sørbel, L.: *Dovre fjell*. Grøndahl Dreyer forlag, Oslo. s. 84-103.
- Gjershaug, J. O., Thingstad, P. G., Eldøy, S. & Byrkjeland, S. (red.), 1994: *Norsk fugleatlas*. Hekkefuglenes utbredelse og bestandsstatus i Norge. Norsk Ornitologisk Forening. Klæbu. 552 s.
- Gjervan, A., 1979: *Hygrophorus* Fr. s.str. (Fungi, Agaricales) i Norge, med spesiell vekt på artenes forekomst, taksonomi og voksestedskrav i Midt-Norge. Hovedfagsoppg. Universitetet i Trondheim. 1-150. (Unpubl.)
- Gjærevoll, O. & Sørensen, N. A., 1954: Plantegeografiske problemer i Oppdalsfjellene. *Blyttia* 12:117-152.
- Gjærevoll, O., 1948: Trøndelagsavdelingens ekskursjoner i 1947. 29. juni-4.juli. Til Tingvoll. *Blyttia* 6:14-15.
- Gjærevoll, O., 1952: Trøndelagsavdelingen, ekskursjoner i 1951, hovedekskursjon til Gjøra i Sunndalen. *Blyttia* 10:18-19.
- Gjærevoll, O., 1955: Frå floraen i Trøndelag IV. *K. norske Vidensk. Selsk. Mus. Årbok* 1954:69-75.
- Gjærevoll, O., 1958: Norsk malurt. *Trondhjems Turistforenings Årbok* 1958:31-37.
- Gjærevoll, O., 1962: Frå floraen i Trøndelag VI. *K. norske Vidensk. Selsk. Mus. Årbok* 1962:75-78.
- Gjærevoll, O., 1974a: Trøndelagsavdelingen: ekskursjoner i 1973, ekskursjon til Grøvuområdet i Sunndalen 18.-19.8.1973. *Blyttia* 32:60.
- Gjærevoll, O., 1974b: Nasjonalpark i Trollheimen. *Trondhjems Turistforenings Årbok* 1973.
- Gjærevoll, O., 1977: Plantelivet i Møre og Romsdal. I: Larsen, P. (red.): *Bygd og by i Norge: Møre og Romsdal*: 115-132.
- Gjærevoll, O., 1978: Om Grøvdalen. *Kristiansund og Nordmøre Turistforenings Årbok* 1978:31-32.
- Gjærevoll, O., 1980a: Oversikt over flora og vegetasjon i Trollheimen. *Kgl. norske vidensk. selsk. Mus. Rapp. Bot ser.* 1980-2:1-42.
- Gjærevoll, O., 1980b: Oversikt over flora og vegetasjon. Verneplan for Trollheimen, Trollheimsutvalget. s. 25-36.
- Gjærevoll, O., 1980c: Verneplan for Trollheimen. *Trondhjems turistforenings Årbok*. s. 43-49.
- Gjærevoll, O., 1982a: Plantelivet i Trollheimen. I: K. H. Brox (red.): *Trollheimen*. s. 55-80.
- Gjærevoll, O., 1982b: Vern av Trollheimen. *Norsk Natur* 18:164-167.
- Gjærevoll, O., 1988: Nasjonalpark i Sunndalsfjella. *Kristiansund og Nordmøre Turistforenings Årbok* 1988:11-23.
- Gjærevoll, O., 1990: Alpine plants. Berg, R. et al. (eds.): Maps of distribution of Norwegian vascular plants. Vol. II. Tapir, Trondheim. 126 s. + 37 pl.
- Gjærevoll, O., 1991: Fra plantelivet i Torbudalen. I: Haarstad, G. (red.): *Torbudalen*. Torbudalen hytteeierforening, Sunndalsøra. s. 129-138.
- Gjærevoll, O., 1994a: Mine fjell. En kjærlighetserklæring til Dovrefjell, Sunndalsfjella og Trollheimen. Aschehoug, Oslo. 120 s.
- Gjærevoll, O., 1994b: Flora. I: Bretten, S., Gjershaug, J. O., Gjærevoll, O., Haugland, K., Sande, J., Skogland, T., Sollid, J. L., Stabell, E., Stenvik, L. F. & Sørbel, L.: *Dovre fjell*. Grøndahl Dreyer forlag, Oslo. s. 40-55.
- Gjærum, H. B., 1965: *Protomyces*, *Protomycopsis* and *Taphridium* in Norway. *Nytt mag. bot.* 12: 19-28.
- Gjærum, H. B., 1967: *Ramularia epishaeria* (Desm.) Gunnerb. and *R. albo-rosella* (Desm.) n. comb. *Nytt mag. bot.* 14:115-124.
- Gjærum, H. B., 1974: Nordens rustsopper. *Fungiflora*, Oslo 321 s.
- Gjærum, H. B., 1993: Parasittsopper på hvitveis. *Blyttia* 51:111-114.
- Gjøvik, J. A. & Korsen, I., 1978: Undersøkelser av lakse- og sjøaurefisket i Gaula og Driva 1979 og 1980. DVF Fiskerikonsulentene i Midt-Norge, rapport, 73 s. + vedlegg.

- Gjøvik, J. A., 1981: Undersøkelser av lakse- og sjøaurefisket i Gaula og Driva 1979 og 1980. DVF Fisekrikonsulentent i midt-Norge, rapport, 73 s. + vedlegg.
- Glükstad, C., 1889: Sundalens og Øksendalens beskrivelse. Kristiania.
- Godø, G., 1987: Nye nasjonalparker. Rallus 17:13-17.
- Grande, R., Korsen, I., Haukebø, T., Hagen, G. I., Hoel, G. R. & Furu, G. O., 1988: Smoltanlegg for Driva. Rapport, Nordmøre laksestyre, Direktoratet for naturforvaltning, Fiskeforvalterne i Møre og Romsdal og Sør-Trøndelag, Sunndal kommune, Driva elveeigarlag. 24 s. + vedlegg.
- Granmo, A., Hammelev, D., Knudsen, H., Læssøe, T., Sasa, M. & Whalley, A., 1989: The genera *Biscogniauxia* and *Hypoxyylon* (Sphaeriales) in the Nordic countries. Opera Bot. 100: 59-84.
- Gravem, T. H., 1972: Grøvuassdraget. DNT Årbok 1972:121-131.
- Gravem, T. H., 1983: Vern Grøvu! Kristiansund og Nordmøre Turistforening, årbok 1983:15-17.
- Gravem, T. L., 1978: Om villrein og reinsjakt. Kristiansund og Nordmøre Turistforening, årbok 1978:84-87.
- Grimeland, B. A. (red.), 1925: Nordmøre og Kristiansund. Naturforhold, historie, kulturminner og næringsliv. Kjenn ditt land V. Oslo. 1-111, kart.
- Grude, 1891: Stølsdriften paa Vestlandet. Udgitt med støtte fra Det Kgl. Selskab for Norges Vel. 174 s.
- Grundt, H. H., Borgen, L. & Elven, R., 1997: Variasjon i morfologi og habitatvalg hos fjellarve *Cerastium alpinum* L. NTNU Vitenskapsmuseet, Rapport botanisk serie 1997-1:57-66.
- Grytli, I. & Rolland, J.-H., 1978: Grøvuassdraget. Telemark distriktshøgskole. Semesteroppgave i samfunn og miljø. 54 s. + kart.
- Gulden, G. & Weholt, Ø. 1984: Bidrag til slekten *Hygrotrama* i Norge. Agarica 5 (10): 206-215.
- Gulden, G. 1999: Slekten *Narrevokssopp* (*Camarophylloopsis Herink*) i Norge. Blekksoppen 27 (78):3-16.
- Gunnerus, J. E., 1772: Flora Norvegica, Observationibus praesertim oeconomicis panosque norvegici locupletata. Pars posterior (II). 148 s. København.
- Gustad, J. R., 1992: Fugler i Norge 1991. Rapport fra Norsk faunakomite for fugl (NFKF). Vår fuglefauna 15:209-226.
- Gustad, J. R., 1993: Fugler i Norge 1992. Rapport fra Norsk faunakomite for fugl (NFKF). Vår fuglefauna 16:227-248.
- Gustad, J. R., Gylseth, P. H. & Mjøs, A. T., 1994: Fugler i Norge 1993. Rapport fra Norsk faunakomite for fugl (NFKF). Vår fuglefauna 17:279-298.
- Günther, M., 2001: Siste Nytt - uvanlige fugleobservasjoner. Vår Fuglefauna 24:44-45.
- Gaarder, G. & Jordal, J. B., 2000: Rødlistearter i Møre og Romsdal - planter, sopp og lav. Rallus 29:102-133.
- Gaarder, G. & Jordal, J. B., 2001: Rødlistearter i Møre og Romsdal 2001. Planter, moser, kransalger, sopp, lav og sommerfugler. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga, rapport nr. 1-2001. 88 ss.
- Gaarder, G. & Jordal, J.B., 2003: Regionalt sjeldne og truede plantearter i Møre og Romsdal. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvernavdelinga, rapport 2003:01. 70 s.
- Gaarder, G. & Stenberg, I. 2002: 300(420)kV-leidning Viklandet - Istad. Konsekvensutredning på tema flora og fauna. Norsk Ornitologisk Forening, Rapport nr. 2-2002.
- Gaarder, G., 1998: Noen funn av sjeldne eller lite kjente vedboende sopp på Nordvestlandet. Agarica 15 (24/25):95-108.
- Gaarder, G., 2001: Doggnål (*Sclerophora*) i Møre og Romsdal. Rallus 30:76-84.
- Gaarder, G., 2001: Kransalger i Møre og Romsdal. Rallus 30:31-34.
- Gaarder, G., Holtan, D. & Jordal, J. B., 2001: Kartlegging av naturtyper. Fylkestilpassede faktaark for Møre og Romsdal. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga, rapport nr. 2-2001. 64 s.
- Gaare, E., 1978: Beiting av rein i sentrale og vestlige deler av Snøhettaområdet fra 1970-1977. DVF Viltforskningen. Rapport. 9 s.
- Haftorn, S., 1971: Norges fugler. Universitetsforlaget. 862 s.
- Hageland, J. & Ottem, G., 1978: Om flytelling av villrein i Snøhettaområdet. Upublisert rapport fra Villreinutvalget. 3 s.
- Hageland, J., 1975: Flytelling av villrein i Snøhettaområdet vinteren 1975. Upublisert rapport fra Villreinutvalget. 5 s.
- Hagen, D. & Nilsen, T., 1992: Arealbruk i elvedelta. Statusbeskrivelse og utviklingstrekk for et utvalg elvedelta i Trøndelag, Møre og Romsdal og Sogn og Fjordane. Et forprosjekt. UNIT senter for miljø og utvikling, medd. nr. 1/92. 32 s.
- Hagen, E., 1973: Edellaavskoginventering i Møre og Romsdal. Landsplan for verneverdige områder/forekomster, Miljøverndepartementet. Bot. nr. 66.6. Upubl. rapport. 7 s.
- Hagen, I., 1907: Fra E. Ryans mosherbarium. 7. Romsdals amt. Kgl. Norske Vidensk. Selsk. Skr. 1907, 1: 19-21.
- Hagen, I., 1908: Forarbejder til en norsk løvmosflora. I. Orthotrichaceae. Kgl. Norske Vidensk. Selsk. Skr. 1907, 13: 1-100.
- Hagen, I., 1909a: Forarbejder til en norsk løvmosflora. II Meeseaceae. III. Georgiaceae. IV Disceliaceae. V Neckeraceae. VI. Pseudoleskeaceae. VII. Thuidiaceae. VIII. Leskeaceae. Kgl. Norske Vidensk. Selsk. Skr. 1908, 9:1-122.
- Hagen, I., 1909b: Forarbejder til en norsk løvmosflora. IX. Grimmiaceae. X. Timmiaceae. XI. Schistostegaceae. XII. Hedwigiaceae. Kgl. Norske Vidensk. Selsk. Skr. 1909, 5:1-105.
- Hagen, I., 1910: Forarbejder til en norsk løvmosflora. XIII. Splachnaceae. XIV. Oedipodiaceae. XV. Leucodontiaceae. XVI. Ceratodontaceae. XVII. Encalyptaceae. XVIII. Seligeraceae. Kgl. Norske Vidensk. Selsk. Skr. 1910, 1:1-108.
- Hagen, I., 1915: Forarbejder til en norsk løvmosflora. XX. Dicranaceae. Kgl. Norske Vidensk. Selsk. Skr. 1914, 1:1-192.
- Hagen, M. E., 1976: Vegetasjonskart 1:20 000 Grøvdalen, Sunndal. Vedlegg til hovedfagsoppgave Universitetet i Trondheim. Trykt i målestokk 1:50 000 I: Sæther, B., S. Bretten, M. Hagen, H. Taagvold & L. E. Vold, 1981: Flora og vegetasjon i Drivas nedbørfelt, Møre og Romsdal, Oppland og Sør-Trøndelag. Botaniske undersøkelser i 10-års verna vassdrag. Delrapport 4. DKNVSM rapport, Botanisk Serie 1981-6
- Hagen, M. E., 1976a: Flora og vegetasjon i Grøvuområdet på Nordmøre. Hovedfagsoppgave i systematisk botanikk til matematisk-naturvitenskapelig embedseksamen ved Universitetet i Trondheim, høstsemesteret 1976. 188 s. + vegetasjonskart. Upubl.

- Hagen, M. E., 1976b: Botaniske undersøkelser i Grøvu-området i Sunndal kommune, Møre og Romsdal. DKNVSM rapport, Botanisk Serie 1976-5. 57 s.
- Hagen, M. E., Sande, J., Holen, A. I., Jordal, J. B. & Gjershaug, J. O., 1975: Grøvuområdet - kort vurdering av verneverdi med omsyn på flora, fauna og kulturhistorie. Rapport.
- Halle, O., 1985: Silokontrollen 1984. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernnavdelinga, rapport 5-1985. 8 s. + vedlegg
- Halse, I., 1993: *Saxifraga cotyledon* L. Norges nasjonalblomst. Kristiansund og Nordmøre Turistforening, årbok 1993:6.
- Halvorsen, G., 1982: Ferskvannsbiologiske undersøkelser i Joravassdraget, Oppland, 1980. Kontaktutvalget for vassdragsreguleringer, Universitetet i Oslo. Rapport nr. 38 del I.
- Hansen, I., 1987: Snøhettastammen - villreinforvaltning fram til 1970. Villreinen 1987: 39-40.
- Hansen, I., Svinsås, G. & Innvik, P. E., 1992: Sunndal vill og vakker: en reise gjennom natur og kultur i Sunndal kommune. Ulvund tekst & forl. 160 s.
- Hansen, J. P. H., 1992: Naturvernområder i Norge 1911-1991. DN-rapport 1992-1. 201 s.
- Hansen, L. O. & Aarvik, L., 2000: Sjeldne insekter i Norge 3. Sommerfugler (Lepidoptera). NINA Fagrapport 038. 145 s.
- Hansen, L. O., 1998: Vanlig rutevinge (*Melitaea athalia*). Insekt-Nytt 23: 3-4.
- Hansen, L. O., Ligaard, S. & Sagvolden, B., 1998: Notes on Norwegian Coleoptera. 4. Fauna norv. Ser. B. Norw. J. Ent. 45:77-82.
- Hanssen, O. & Olsvik, H., 1982: Nye funn av Coleoptera fra Møre og Romsdal. Fauna norv. Ser. B Norwegian journal of entomology 29:74-77.
- Hanssen, O., 1932: Det fyrste utkast til flora yver Nordmøre. Nordmøre Historielag, Årsskr. 1932:6-27.
- Hanssen, O., 1976: Hvitkinngåsa. Rallus 6:107.
- Hanssen, O., 1977: Laksand i Sunndal. Rallus 7:112-113.
- Hanssen, O., 1978: Vern våtmarkane våre: Håsenørene. Rallus 8:36-41.
- Hanssen, O., 1979: Stær til angrep på mennesker?!! Rallus 9:96.
- Hanssen, O., 1980a: Rapport over fuglelivet på Håsenørene, Sunndal kommune, Møre og Romsdal. Norsk zoologisk forening, Sunndal avdeling. Rapport, 50 s.
- Hanssen, O., 1980b: Dompap i havsnød. Rallus 10:88.
- Hanssen, O., 1981a: Insektliv i Sunndalen. Insekt-nytt 6:22-25.
- Hanssen, O., 1981b: Nattergalsang og uglemerking. Rallus 11:57, 59.
- Hanssen, O., 1983: Skogsandjegeren, *Cicindela silvatica*. Insekt-nytt 8(1):18-21.
- Hanssen, O., 1985: Sommerens billefangst på Nordmøre og i Trøndelag. Del 1. Insekt-nytt 10:10-13.
- Hassel, K. & Gaarder, G., 1999: Grønnsko *Buxbaumia viridis*: nyfunn, utbredelse og status i Norge. Blyttia 57:173-180.
- Hatlen, H., 2001: Hornsikade (*Centrotus cornutus*) på Nordvestlandet. Insektnytt 24(4):29-30.
- Haug, J. M., 1974: Snøskred: registrering og kartlegging innen Sunndal kommune. Hovudfagsoppgåve i geografi. Universitetet i Oslo.
- Haugen, I., 1992: Barskog i Vest-Norge. Utkast til verneplan. DN-rapport 1992-9. 115.
- Haukebø, T. & Eide, O., 1987: Undersøkelser vedrørende lakseparasitten *Gyrodactylus salaris* i Møre og Romsdal i 1983, 1984 og 1985. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernnavdelinga, rapport 2-1987. 349 s.
- Haukebø, T. & Eide, O., 1989: Undersøkelser vedrørende lakseparasitten *Gyrodactylus salaris* i Møre og Romsdal i 1986 og 1987. Del Nordmøre. Fylkesmannen i Møre og Romsdal. Rapport nr. 5-1989. 177 s.
- Haukebø, T., 1991: Gjennomføring av handlingsplanen i praksis. Fagseminar om *Gyrodactylus salaris* og sykdoms-/rømmingsproblematikken. 15-17. april 1991. s. 44-49.
- Havaas, J. J. 1910: Beiträge zur Kenntnis der westnorwegischen Flechtenflora. I. Bergen mus. årbok 1909 No. 1: 1-36.
- Heggberget, T. G., 1984: Driva kraftverk - biologiske virkninger av luftovermettet vann. Notat 5 s. + vedlegg.
- Heggberget, T. G., Haukebø, T., Mork, J. & Ståhl, G., (årstall ikke fastlagt): Interactions during the spawning and presmolt stage in sympatric populations of atlantic salmon, *Salmo salar* L., and brown trout, *Salmo trutta* L.
- Heggberget, T. M. & Myrberget, S., 1979a: Den norske bestand av oter 1971-1977. Fauna 32:89-95.
- Heggberget, T. M. & Myrberget, S., 1979b: Bjørn, jerv, ulv og gaupe i Norge i 1970-årene. Viltrapport 9: 37-45.
- Heggberget, T. M. & Myrberget, S., 1980: Bestanden av jerv i Norge i 1970-åra. Fauna 33:52-55.
- Heggberget, T. M., 1987: Utviklingen i den norske bestanden av kanadagjess inntil 1984. Fauna 40:1-9.
- Helberg, C., 1988: Christen Smiths fjellvandring. Den norske turistforenings årbok 1988:58-67.
- Helland, A., 1911: Topografisk-statistisk beskrivelse over Romsdals Amt Del 1 Den almindelige del. 1400 s. Del 2 Byerne og herredene. 1418 s. Norges land og folk 15, Kristiania 1911 2b Bl. XII, 1400 s. kart. B2 VI, 1418 s. kart.
- Helleberg, H. & Brun, P., 1993: Helsestatus i lakseførende vassdrag i Møre og Romsdal. Fiskesykdommer og parasitter, smitteforebyggende tiltak. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvernnavdelinga & Fylkesveterinæren for Møre og Romsdal. Rapport nr. 8-1993. 20 s. + vedlegg.
- Heltzen, A. M. & Nordhagen, R., 1944: En vestlig utpost av *Saxifraga hieraciifolia*. Naturen 68:125-128.
- Henningsen, T. & Bølviken, B., 1985: Naturlige forgiftningsfelter i Sunndal og Nesset kommuner, Møre og Romsdal. NGU-rapport 85.160.
- Henningsen, T. & Krill, A., 1985: Undersøkelse av naturlige forgiftningsfelter på Møre. NGU-rapport.
- Henningsen, T., 1991: Hvordan dannes landformer. I: Haarstad, G., (red.): Torbudalen. Torbudalen hytteeierforening. s. 109-118.
- Henriksen, A., Lien, L. & Traaen, T. & Sevaldrud, I. H., 1987: 1000 sjøers undersøkelse. Rapport 282/87. Statlig program for forensningsovervåking 1987.
- Hermansen, P., 1985: Våre vakreste fjellplanter. Universitetsforlaget. 136 s.

- Hill, M. O. (ed.), 1996: Effects of rapid climatic change on plant biodiversity in boreal and montane ecosystems. Institute of terrestrial ecology, UK natural environment research council. Report to CEC DG XII. ITE Project T07069u5. Environment 1991-1994. Contract No. EV5V-CT92-0090. Final report.
- Hillestad, G., 1984: Seismiske målinger Sunndalen. NGU-rapport 84.097.
- Hindar, K., Fleming, I. A., Jonsson, N., Breistein, J., Sægrov, H., Karlsbakk, E., Gammelsæter, M. & Dønnum, B. O., 1996: Regnbueørret i Norge: forekomst, reproduksjon og etablering. NINA Oppdragsmelding 454: 1-32.
- Hofgaard, A., Cramer, W. & Eilertsen, O., 1996: Interrelationships between treeline position, species diversity, land-use and climate change, in the Central Scandes mountains. pp. 91-112 In: Hill, M. O. (ed.): Effects of rapid climatic change on plant biodiversity in boreal and montane ecosystems. Institute of terrestrial ecology, UK natural environment research council. Report to CEC DG XII. ITE Project T07069u5. Environment 1991-1994. Contract No. EV5V-CT92-0090. Final report.
- Hofsvang, T., Hansen, L. O. & Midtgaard, F., 1993: Flight periods of Tipulidae (Diptera) from 22 Norwegian localities. Fauna norv. Ser. B. Norw. J. Ent. 40:81-87.
- Hogstad, O. & Moksnes, A., 1986: Expansion and present status of the Wood Warbler *Phylloscopus sibilatrix* in Central Norway. Fauna norv. Ser C, Cinclus 9:49-54.
- Hogstad, O. & Stenberg, I., 1994: Structure of Norwegian breeding passerine communities in coastal deciduous forests. Fauna norv. Ser. C, Cinclus 17: 75-94.
- Hokstad, O. & Skurdal, J., 1996: Spredning av ferskvannsorganismer. Fauna 49:10-19.
- Holen, A. I., 1977: Utsetningsforsøk med canadagås i Sunndal. Rallus 7:93-94.
- Holgensen, H., 1975: Stavanger museums gjenfunn 1974. Sterna 14: 201-229.
- Holien, H., 2001: Additions to the Norwegian flora of lichens and lichenicolous fungi II - with some further distributional notes on Norwegian Caliciales. Graphis Scripta 12:51-58.
- Holm, L. & Holm, H., 1977: A study of the Leptopeltidae. Bot. Not. 130: 215-229.
- Holm, L. & Holm, H., 1978: Some pteridicolous Ascomycetes. Bot. Not. 131: 97-115.
- Holmboe, J., 1932: Spredte bidrag til Norges flora. II. Nytt mag. naturv. 71:147-184.
- Holmboe, J., 1936: Om "Hærbua" og dens forekomst ved elvene i Trøndelag i sagatiden. Svensk Bot. Tidskr. 30: 551-564.
- Holmboe, J., 1941: Spredte bidrag til Norges flora. V. Nytt mag. naturv. 82:9-44.
- Holmsen, P., 1960: Caledonized basal gneisses in a northwestern area (Oppdal-Sunndal). Norges Geologiske Undersøkelse 212, 31 s.
- Holtan, D., 2001: Dvergdykkerens status i Norge. Vår Fuglefauna 24:100-108.
- Holtan, G. & Lingsten, L., 1989: Tiltaksorientert overvåking av Sunndalsfjorden, Møre og Romsdal. Delrapport 3. Kartlegging og kvantifisering av forurensningstilførsler. NIVA rapport nr. 2368, overvåkningsrapport nr. 348/89. 47 s.
- Holtedahl, H., 1950: Geomorphology and Quarternary Geology of the Opdal-Sunndal Area, South-western Norway. Univ. Bergen Årb. Naturv. rk. 2: 51 pp.
- Holtedahl, O. & Dons, J. A. 1953: Berggrunnskart over Norge. Norges Geol. Unders.
- Holtedahl, O. & Dons, J. A. 1960: Geologisk kart over Norge. Berggrunnskart. Vedlegg til Norges Geol. Unders. 208.
- Holtedahl, O. (ed.), 1969: Geology of Norway. Norges geol. Unders. 208:1-540.
- Holtedahl, O., 1938: Geological observations in the Oppdal-Sunndal-Trollheimen district. Norsk geologisk tidsskrift 18.
- Holten, J. I. & Brevik, Ø., 1998: Edellauvskog i Midt-Norge - biologisk mangfold, skjøtsel og forvaltning. Terrestrisk Miljøforskning, rapport. 144 s. + vedlegg.
- Holten, J. I. & Carey, P. D., 1992: Responses of climate change on natural terrestrial ecosystems in Norway. (Reaksjoner på klimaforandringer i naturlige terrestriske økosystemer i Norge). NINA Forskningsrapport 029: 1-59.
- Holten, J. I. & Sivertsen, S., 1981: Trøndelagsavdelingen, ekskursjoner 1980: Sunndal 12-13.7.1980. Blyttia 39:79.
- Holten, J. I. & Wilman, B. 1996: Habitat and associated species richness along altitudinal and slope gradients in Grødalen, Western Central Norway. pp. 11-18 In: Hill, M. O. (ed.): Effects of rapid climatic change on plant biodiversity in boreal and montane ecosystems. Institute of terrestrial ecology, UK natural environment research council. Report to CEC DG XII. ITE Project T07069u5. Environment 1991-1994. Contract No. EV5V-CT92-0090. Final report.
- Holten, J. I. (red.), 1990: Effects of climatic change on terrestrial ecosystems. Report from a seminar in Trondheim 16.01.1990. NINA Notat 4. 82 s.
- Holten, J. I., (red.) 1990: Biologiske og økologiske konsekvenser av klimaforandringer i Norge. NINA Utredning 011. 59 s + kart.
- Holten, J. I., 1977: Floristiske og vegetasjonsøkologiske undersøkelser i sør- og nordeksponerte ller ved Gjøra i Sunndal. Hovedfagsopp. i spes. bot. Univ. Trondheim. 332 s. Upubl.
- Holten, J. I., 1978: Verneverdige naturtyper på Nordmøre, foreløpig rapport. Kgl. norske vidensk. selsk. Mus. 62 s.
- Holten, J. I., 1979a: Verneverdige naturtyper i Møre og Romsdal. II. Kgl. norske vidensk. selsk. Mus. Bot avd. 58 s.
- Holten, J. I., 1979b: Botaniske undersøkelser i Øvre Sunndalen, Grødalen, Lindalen og nærliggende fjellstrøk. Botaniske undersøkelser i 10-års verna vassdrag. Delrapport 1. DKNVSM rapport, Botanisk Serie 1979-7. 32 s.
- Holten, J. I., 1979c: Botaniske undersøkelser i sørvestlige del av Trollheimen sommeren 1979. Kgl. norske vidensk. selsk. Mus. Bot avd. 8 s.
- Holten, J. I., 1980a: Vertikal utbredelse og autøkologi for oceaniske planter. I: Baadsvik, K., Klokk, T. & Rønning, O. I. (red.) Fagmøte i vegetasjonsøkologi, Kongsvoll. DKNVS Museet Rapport Botanisk serie 1980-5:269-275.
- Holten, J. I., 1980b: Utbredelse og økologi for *Brachypodium sylvaticum*, *Bromus benekenii* og *Festuca altissima* i Midt-Norge. Blyttia 38:137-144.
- Holten, J. I., 1986: Autecological and phytogeographical investigations along a coast-inland transect at Nordmøre, central Norway. Dr. philos. thesis in botany. 349 pp. + 69 pls. Unpubl.

- Holten, J. I., 1988: Vertikalutbredelse av edellauvskogstyper i et kyst-innland-transekt i Midt-Norge. Univ. i Trondheim, Vitenskapsmuseet rapport, Botanisk Serie 1988-1: 27-37.
- Holten, J. I., 1990a: Predicted floristic change and shift of vegetation zones in a coast-inland transect in Central Norway. NINA Not 4: 61-77.
- Holten, J. I., 1990b: Potensielle vegetasjonsregioner for Norge 1:3 mill. Vegetasjonsregionkart. Vedlegg til: NINA Utredning 011.
- Holten, J. I., 1995: Botaniske befaringer i fjellområder i Rauma og Nesset kommuner i forbindelse med utvidelse av Dovrefjell nasjonalpark. NINA, Trondheim. 8s. + 5 krysslister. upubl.
- Holten, J. I., 1998: Vertical distribution patterns of vascular plants in the Fennoscandian mountain range. *Écologie* 29(1-2):129-138.
- Holten, J. I., Frisvoll, A. A. & Aune, E. I., 1986a: Havstrand i Møre og Romsdal. Flora, vegetasjon og verneverdier. Økoforsk rapport 1986:3A:1-253.
- Holten, J. I., Frisvoll, A. A. & Aune, E. I., 1986b: Havstrand i Møre og Romsdal. Lokalitetsbeskrivelser. Økoforsk rapport 1986:3B: 184 s.
- Holthe, T., 1971: Sjeldne fisker fra Trøndelag, Nordmøre og Nordland. Det Kgl. Norske Videnskabers selskab, museet, Trondheim.
- Holthe, V. & Skogland, T., 1976: Fra flytelling av villrein i Snøhettaområdet. Upublisert rapport Viltforskningen. 11 s.
- Holthe, V., 1977: Villreinområder i Sør-Norge. DVF upubl. rapport. 45 s.
- Hornvedt, R. & Robak, H., 1975: Relative susceptibility of eleven conifer species to fluoride air pollution. Meddelelser fra Norsk institutt for skogforskning 32.5:185-205.
- Hultén, E., 1954: *Artemisia norvegica* Fr. and its Allies. *Nytt mag. Bot.* 3:63-82 + fargebilde.
- Hultén, E., 1971: Atlas över växternas utbredning i Norden. Stockholm.
- Huntley, B. & Allen, J. R. M., 1996: The fossil record and landscape-scale species response surfaces. pp. 113-142. In: Hill, M. O. (ed.): Effects of rapid climatic change on plant biodiversity in boreal and montane ecosystems. Institute of terrestrial ecology, UK natural environment research council. Report to CEC DG XII. ITE Project T07069u5. Environment 1991-1994. Contract No. EV5V-CT92-0090. Final report.
- Husby, M., 1964: Små streif fra gjeterlivet i Innerdalsfjella slik jeg opplevde det i årene 1912 og 1917. Årsskrift for Nordmøre Historielag 1964: 213-235.
- Husby, M., 1998: Norsk Hekkefugltaksering. Årsrapport for 1997. Norsk Ornitologisk Forening Rapport nr. 1-1998. 28 s.
- Husby, M., Stueflotten, S. & Værnesbranden, P. I. 1999: Norsk Hekkefugltaksering. Årsrapport for 1998. Norsk Ornitologisk Forening Rapport nr. 4-1999. 22 s. + vedlegg.
- Husby, N., 1964: Gjeterliv i Innerdalen. Minne frå somrane 1903 og 1908. Årsskrift for Nordmøre Historielag 1964: 192-212.
- Hvidsten, N. A. & Gunnerød, T. B., 1978: Fiskeribiologiske undersøkelser i Litledalsvassdraget, Sunndal kommune. Direktoratet for vilt og ferskvannsfisk. Reguleringsundersøkelsene Rapport 1978:3. 32 s. + vedlegg.
- Hvidsten, N. A., 1979: Fiskeribiologisk undersøkelse i Innerdalsvatn i Sunndal kommune sommeren 1979. Fagsekretæren for ferskvannsfiske i Møre og Romsdal. Møre og Romsdal Landbrukskrets, rapport. 14 s.
- Hvidsten, N. A., 1981: Ungfiskundersøkelser av laks og aure fra 34 vassdrag i Møre og Romsdal i tiden 1979-81. Fylkeslandbrukskontoret i Møre og Romsdal, fagsekretæren for ferskvannsfiske i Møre og Romsdal. Molde. Rapport. 70 s. + 15 vedlegg.
- Høeg, O. A., 1955: Litt om norske plantenavn. Med 5 karter. *Blyttia* 13:101-108.
- Høiland, K., 1983: *Cortinarius* subgenus *Dermocybe*. *Opera Bot.* 71: 1-113.
- Høiland, K., 1985: Planter i fare. Truede og sjeldne planter i norsk flora. Aschehoug. 142 s.
- Høiland, K., 1990: Utsatte fjellplanter i Sør-Norge. NINA Utredning 014: 1-29.
- Høiland, K., 1993: Truete kulturbetingete planter i Norge. 1. Åkerugras. NINA Utredning 047: 1-44.
- Hågvar, S., 1999: New data on the distribution of Norwegian Hemiptera Heteroptera. *Norw. J. Ent.* 46:61-65.
- Håker, M., 1964: Nytt funn av skjoldkreps, *Lepidurus arcticus*. *Fauna* 17:190.
- Haarstad, G., 1991: Torbudalen. Torbudalen hytteeierforening. 176 s.
- Ihlen, P. G., 1995: The lichenicolous fungi on *Thamnolia vermicularis* in Norway. *Graphis Scripta* 7.
- Isaksen, K., Syvertsen, P. O., Kooij, J. van der & Rinden, H. (red.), 1998: Truete pattedyr i Norge: Faktaark og forslag til rødliste. Norsk Zoologisk Forening. Rapport 5: 182 s.
- Iversen m.fl. 1994: Verdifulle kulturlandskap i Norge. Mer enn bare landskap! Del 4. Sluttrapport fra det sentrale utvalget for registrering av verdifulle kulturlandskap. 117 s.
- Iversen, S. & Iversen, A., 1990: Fiskekultivering i Sunndal Statsalmenning 1990. Sunndal Fjellstyre, rapport 32 s.
- Iversen, S. & Iversen, A., 1991: Rapport om fiskekultivering i Sunndal Statsalmenning 1991. Sunndal Fjellstyre, rapport 40 s.
- Iversen, S., 1989: Fiskekultivering i Sunndal Statsalmenning 1989. Sunndal Fjellstyre, rapport 32 s.
- Iversen, S., 1992: Rapport om fiskekultivering i Sunndal Statsalmenning 1992. Sunndal Fjellstyre, rapport 30 s.
- Iversen, S., 1993: Rapport om fiskekultivering i Sunndal Statsalmenning 1993. Sunndal Fjellstyre, rapport 33 s.
- Iversen, S., 1994: Fiskekultivering i Sunndal Statsalmenning 1994. Sunndal Fjellstyre, rapport 21 s.
- Iversen, S., 1995: Rapport om fiskekultivering i Sunndal Statsalmenning 1995. Sunndal Fjellstyre, rapport 50 s.
- Jacobsson, S., 1990: *Pholiota* in northern Europe. *Windahlia* 19: 1-86.
- Jensen, J. W., 1977: En hydrografisk og ferskvannsbilologisk undersøkelse i Grøvvassdraget 1974/75. DKNVS, Museet. Rapport. Zool. Serie, 1977-1. 24 s.
- Jensen, J. W., 1990: Diversity of Ephemeroptera and Plecoptera relative to size and qualities of catchment area. *Fauna norv. Ser. B. Norw. J. Ent.* 37:67-82.

- Jenssen, B. M., 1981: Fuglelivet i Orheimene, Sunndalen. Rallus 11:50-54.
- Jenstad, E., 1989: Litt historikk om Gammelsetra. Kristiansund og Nordmøre Turistforening, årbok 1989:76-77.
- Jensås, J., 1985: Åkerrikse *Crex crex* i Møre og Romsdal. Rallus 15:96-100.
- Jensås, J., 1988: Åkerrikse i Møre og Romsdal. Rallus 18: 150-154.
- Johannesen, E., 1982: The Myxomycetes of Norway. Cand. real. Thesis, Univ. i Oslo. (Upubl.).
- Johansen, O., 1973: Ornitologisk stasjon Vigra - Årsrapport 1972. Rallus 3(2):21-58.
- Johansen, O., 1975: Faunistisk rapport fra Møre og Romsdal 1973-74. Sterna 14:135-145.
- Johansen, O.-I., Sollid, J. L. & Henningsmoen, K. E. 1982: Frei - Sunndalen, isressesjon og vegetasjonsutvikling. Geolognytt Nr. 17, s. 30.
- Johnsen, A.-K., Jørgenvåg, J., Schjetne, S. & Helgestad, A. K., 1994: Veg og strandsoner. DN, NVE, Statens Vegvesen. 93 s.
- Johnsen, B. O. & Jensen, A. J., 1982: Infestations by Gyrodactylus sp. of atlantic salmon, *Salmo salar* L., in Norwegian rivers. J. Fish Biol. 21:15-26.
- Johnsen, B. O. & Jensen, A. J., 1985: Parasitten Gyrodactylus salaris på laksunger i norske vassdrag, statusrapport. DVF Reguleringsundersøkelsene, rapport 12-1985. 145 s.
- Johnsen, B. O. & Jensen, A. J., 1986: Infestations of atlantic salmon, *Salmo salar*, by Gyrodactylus salaris in Norwegian rivers. J. Fish Biol. 29:233-241.
- Johnsen, B. O. & Jensen, A. J., 1991: Gyrodactylus 1975-1990. Resultater fra undersøkelser av *G. salaris* i laksepopulasjoner. Fagseminar om Gyrodactylus salaris og sykdoms-/rømmingsproblematikken. 15-17. april 1991. s. 5-23.
- Johnsen, B. O., Møkkelgjerd, P. I. & Jensen, A. J., 1993: Furunkulose i norske vassdrag - Statusrapport. NINA forskningsrapport 038.
- Johnsen, B. O., Møkkelgjerd, P. I. & Jensen, A. J., 1999: Parasitten Gyrodactylus salaris på laks i norske vassdrag, statusrapport ved inngangen til år 2000. NINA Oppdragsmelding 617. 129 s.
- Johnsen, S., Korsæth, K., Fostervoll, A. J. & Rundberget, A., 1998: Verneplan for Dovrefjellområdet. Forslag til utvidelse av Dovrefjell nasjonalpark og Fokstumyra naturreservat, og opprettelse av tilgrensende landskapsvernområder og biotopvernområder. Fylkesmannen i Hedmark, Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Fylkesmannen i Oppland og Fylkesmannen i Sør-Trøndelag. Høringsutkast.
- Jonsell, B. 1968: Studies in the north-west European species of *Rorippa* s. str. Symbolae Botanicae Upsalienses KIX:2: 1-221.
- Jonson, N. & Blakar, I. A., 1987: Kjemisk overvåking av norske vassdrag 1986. Direktoratet for naturforvaltning, rapport fra fiskeforskningen. 1987-No.1.
- Jonson, N. & Blakar, I. A., 1988: Kjemisk overvåking av norske vassdrag 1987. Direktoratet for naturforvaltning, rapport fra fiskeforskningen. 1988-No.3.
- Jonsson, N. & Heggberget, T. G., 1993: Havbeite med laks. NINA Utredning 45. 43 s.
- Joramo, T., 1957: Isavsmeltingen i Aursjøtraktene. Hovedfagsoppgave i geografi. Universitetet i Oslo.
- Jordal, J. B. & Gaarder, G., 1993: Soppfloraen i en del naturbeitemarker og naturenger i Møre og Romsdal og Trøndelag. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga rapport nr. 9-1993. 76 s.
- Jordal, J. B. & Gaarder, G., 1995: Biologiske undersøkelser i kulturlandskapet i Møre og Romsdal i 1994. Beitemarkssopp og planter i naturenger og naturbeitemarker. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Landbruksavd. Rapport 2-1995. 95 s.
- Jordal, J. B. & Gaarder, G., 1996: Noen soppfunn i ugjødsle beite- og slåttmarker II. Agarica 14 (23): 90-110.
- Jordal, J. B. & Gaarder, G., 1997: Biologiske undersøkelser i kulturlandskapet i Møre og Romsdal i 1995-1996. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Landbruksavd. Rapport nr. 1 - 97. 178 s.
- Jordal, J. B. & Gaarder, G., 1998a: Biologiske undersøkingar i kulturlandskapet i Møre og Romsdal i 1997-98. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Landbruksavd. Rapport nr. 2 - 98. 117 s.
- Jordal, J. B. & Gaarder, G., 1998b: Rødlistearter i Møre og Romsdal - planter, sopp og lav. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga, rapport nr. 3/98. 109 s.
- Jordal, J. B. & Gaarder, G., 1998c: Noen soppfunn i ugjødsle beite- og slåttmarker III. Agarica 15 (24/25):29-58.
- Jordal, J. B. & Gaarder, G., 1999: Biologiske undersøkingar i kulturlandskapet i Møre og Romsdal 1992-98. Samlerapport. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Landbruksavd. Rapport nr. 1 - 99: 278 s. + kart.
- Jordal, J. B. & Gaarder, G., 2001: På jakt etter stivsildre i Geirangerfjella (Stranda kommune, Møre og Romsdal). Blyttia 59:77-79.
- Jordal, J. B. & Holen, A. I., 1974: Harlekinand på Sunndalsøra. Sterna 13: 252-253.
- Jordal, J. B. & Sivertsen, S. 1992: Soppfloraen i noen ugjødsle beitemarker i Møre og Romsdal. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga, rapport nr. 11 1992. 65 s.
- Jordal, J. B., 1970: Svarthodespurv i Sunndalsfjorden. Sterna 9:111-112.
- Jordal, J. B., 1993a: Soppfloraen i Møre og Romsdal. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga, rapport nr. 2 1993. 189 s.
- Jordal, J. B., 1993b: Excursion guide: Grøvdalen - Åmotan. Arctic Global Change Conference Oppdal, Norway 21 - 26 August 1993. NINA (Norsk Institutt for Naturforskning). 14 s.
- Jordal, J. B., 1993c: Sopp er ålreit. Sopp som indikator på verdifulle beite- og slåttmarker. Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap. Det sentrale utvalget for nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap, Direktoratet for naturforvaltning. TE 559. 16 s.
- Jordal, J. B., 1997: Sopp i naturbeitemarker i Norge. En kunnskapsstatus over utbredelse, økologi, indikatorverdi og trusler i et europeisk perspektiv. Direktoratet for Naturforvaltning, Utredning for DN nr. 6- 1997. 112 s. TE 753.
- Jordal, J. B., 2000a: Biologiske undersøkingar i fjellgardane og seterdalane i Grøvvassdraget, Sunndal kommune. Statusrapport for kulturlandskapet. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Landbruksavdelinga, rapport nr. 3-2000. 84 s.
- Jordal, J. B., 2000b: Storskarv i Grøvdalen. Rallus 29:157.

- Jordal, J. B., 2000c: Rallus-artiklar 1971-1999. Litteraturliste med tilføyning av stikkord. Rallus 29:22-60.
- Jordal, J. B., Gjershaug, J. I. & Holen, A. I. 1974: Faunaundersøkelser m.m. i Grøvuområdet 1974. Rapport nr. 1. Rapport til Miljøverndepartementet under Prosjekt Landsplan for verneverdige områder/fore-komster. 33 s. + kart og 19 s. bilder.
- Jordal, J. B., Gjershaug, J. I. & Holen, A. I. 1975: Faunaundersøkelser m.m. i Grøvuområdet 1975. Rapport nr. 2. Rapport til Miljøverndepartementet under Prosjekt Landsplan for verneverdige områder/fore-komster. 32 s. + bilder.
- Jordal, J. B., Oldervik, F. & Gaarder, G., 2004: Piggsvinrøyskoppa på Nordmøre – et eksempel på et relikv fra den postglasiale varmetida? Blekksoppa (i trykk).
- Jordal, J.B., 2002: Status for ulvelav i Møre og Romsdal. Rallus 31:24-26.
- Jordal, J.B., 2003: Reguleringsplan Håsørene. Foreløpig utredning innenfor tema biologisk mangfold. Rapport til Sunndal kommune. 21 s. + kart.
- Jordal, J.B., Grimstad, K.J. & Holtan, D., 2003: Maurløva Myrmeleon formicarius i Møre og Romsdal. Insekt-Nytt 28 (1/2):11-14.
- Jorddirektoratet, 1992: Oversiktskart produksjonsgrunnlaget for landbruket i Møre og Romsdal. 1:250 000.
- Jordhøy, P., 1988: Snøhettastammen anno 1987. Noen resultater fra diverse tellinger 1987. Villreinen 1988: 4.
- Jordhøy, P., 1994: Naturarv i faresonen, men god utvikling hos Snøhettareinen. Villreinen 1994:34-36.
- Jordhøy, P., Strand, O. & Landa, A., 1997: Villreinen i Dovre-Rondane. NINA Oppdragsmelding 493. 26 s. + figurer og kart.
- Jordhøy, P., Strand, O., Skogland, T., Gaare, E. & Holmstrøm, F., 1996: Oppsummeringsrapport, overvåkingsprogram for hjortevilt - villreindelen 1991-95. NINA Fagrapport 022: 1-57.
- Jussila, R., 1976: Contribution to the knowledge of the Norwegian fauna of Ichneumonidae (Hymenoptera parasitica). Norsk ent. Tidsskr. 23:97-120.
- Jørgensen, E., 1919: Lidt om utbredelsen af nogle af vore sjeldneste vestlandske levermoser. Bergen mus. årbok 1916-17 Nr. 5: 1-337.
- Jørgensen, E., 1934: Norges levermoser. Bergens Mus. Skr. 16.
- Jørgensen, P. M. & Ryvarden, L., 1970: Contribution to the lichen flora of Norway. Årbok for Univ. Bergen, mat.-nat. serie 1969 No 10: 1-24.
- Jørgensen, P. M., 1975: Noen nye norske adventivplantefunn. Blyttia 33:61-68.
- Jørstad, I. & Gjørum, H. B. 1965: Recent Norwegian finds of Uredinales and Ustilaginales. Nytt Mag. Bot. 12: 55-77.
- Jørstad, I., 1931: Notes on Uredinae. Nytt mag. naturv. 70:325-408.
- Jørstad, I., 1935: Uredinales and Ustilaginales of Trøndelag. K. norske Vidensk. Selsk. Skr. 1935, 38:1-90.
- Jørstad, I., 1948: Microcyclic Uredineae on Geranium and Solidago. Nytt Mag. Naturv. 86: 1-30.
- Jørstad, I., 1962: Distribution of the Uredinales within Norway. Nytt Mag. Bot. 9: 61-134.
- Jørstad, I., 1963: Ustilaginales of Norway. Nytt Mag. Bot. 10: 85-130.
- Jørstad, I., 1964a: The distribution within Norway of rust fungi (Uredinales) compared with the distribution of their hosts. Nytt Mag. Bot. 11: 109-141.
- Jørstad, I., 1964b: The Phycomycetes Genera Albugo, Bremia, Plasmopara and Pseudoperonospora in Norway, with an appendix containing unpublished finds of Peronospora. Nytt Mag. Bot. 11: 47-82.
- Kaldhol, O. & Kallestad, R. S., 1994: Utvida miljøvernengasjement for jordbruksetaten i Møre og Romsdal. 17 s. + vedlegg.
- Kartlegging av storsopper i Norge, 1995: Jens Stordals atlas over storsopper i Norge. Utgitt av prosjektet "Kartlegging av storsopper i Norge".
- Kindberg, N. C., 1888: Enumeratio Bryinearum Dovrensimum. Christiania Vid. Selsk. Skr. 1888 No. 6.
- Kittelsen, A., 1994: Fiskekultivering. Prøvefiske i Litjvannet i Grynningdalen. Notat, 2 s. Fiskearkivet hos Fylkesmannen.
- Klemetsrud, T., 1992: Grunnvannsforsyning til Sunndalsøra fra Sjølandsøra i Sunndal kommune. Rapport Norges geologiske undersøkelse 92.266.
- Klungsoyr, J. & Westheim, K., 1987: Polysykliske aromatiske hydrokarboner (PAH) i fisk fra Sunndalsfjorden. Havforskningsinstituttet, rapport/Notat Nr. BK08.748, 30/6 1987. 5 s.
- Knaben, G., 1954: Saxifraga osloensis n. sp., a tetraploid species of the Tridactylites section. Nytt mag. Bot. 3: 117-138.
- Knaben, G., 1958: Papaver-studier, med et forsvar for P. radicum Rottb. som en islandsk-skandinavisk art. Blyttia 16:61-80.
- Knaben, G., 1959: On the evolution of the radicum-group of the scapiflora Papavers as studied in 70 and 56 chromosome species. Part A. Cytotaxonomical aspects. Opera Botanica 2(3):1-74.
- Knaben, G., 1966: Om kromosomvariasjon og rasedannelse i den norske flora. Blyttia 24:65-79.
- Knaben, G., 1970: Om artsbegrepet hos fjellvalmuer. Blyttia 28:187-193.
- Knaben, G., 1979: Additional experimental studies in the Papaver radicum group. Bot. not. 132:483-490.
- Knaben, N., 1976: The Eupitheca group (Lep., Geometridae) in Norway. Norw. J. Ent. 24: 43-82.
- Knudsen, P. & Bakke, A., 1967: The present distribution of Hylotrupes bajalus L. (Col., Cerambycidae) in Norway and its abundance in some districts. Norsk ent. Tidsskr. 14:94-102.
- Knutzen, J., 1989: Tiltaksorientert overvåking av Sunndalsfjorden, Møre og Romsdal. Delrapport 2. Miljøgifter i organismer 1987. NIVA rapport nr. 2273, overvåkingsrapport nr. 347/89. 34 s.
- Knutzen, J., Fjeld, E., Hylland, K., Killie, B., Kleivane, L., Lie, E., Nygård, T., Savinova, T., Skåre, J. U., Aanes, K. J., 1999: Miljøgifter og radioaktivitet i norsk fauna - inkludert Arktis og Antarktis. Utredning for DN 1999-5. 235 s.
- Knutzen, J., Green, N. & Lingsten, L., 1986: Forekomst av miljøgifter i norske vassdrag og fjorder. Rapport 1: Hovedrapport. NIVA rapport 1946. Prosjekt O-85281. 95 s.
- Kolstad, M., Kvam, T., Mysterud, I., Sørensen, O. J. & Wikan, S., 1984: Bjørnen i Norge 1978-1982. Viltrapport 31. 68 s.
- Konieczny, R. M. & Knutzen, J., 1992: Overvåking av PAH i muslinger, snegl og fisk fra Sunndalsfjorden 1991-1992. NIVA rapport nr. 2828, Prosj.nr. O-91086, overvåkingsrapport nr. 504/92. 28 s.

- Korsen, I. & Gjøvik, J. A., 1977: Undersøkelser i 10-års verna vassdrag. Årsrapport 1977. Drivavassdraget, Todalsvassdraget. Direktoratet for vilt og ferskvannsfisk. Fiskerikonsulenten i Midt-Norge. 114 s.
- Korsen, I. & Møkkelgjerd, P. I., 1983: Sak nr. 4/1982 B (skjønn) for Nordmøre herredsrett vedr. bygging av Driva bru. Fiskeribiologisk uttalelse. Notat 4 s. + vedlegg.
- Korsmo, H., 1975: Naturvernrådets landsplan for edellauvskogreservater i Norge. IV. Hordaland, Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal. Botanisk institutt, Ås-NLH. 204 s.
- Korsvold, H. (red.), 1984: Oppland fylke Lesja kommune, Dovre kommune: Jora 005 Glomma og Lågen, prosjekt 34 Reinå 35 Bottheim. Samla Plan for vassdrag. Miljøverndepartementet, vassdragsrapport.
- Krafft, A., 1969: Rapport om villreintelling i Snøhettafeltet. Upublisert rapport Viltforskningen. 5 s.
- Krafft, A., 1975: Observasjoner av villreins tilholdssteder i Snøhetta og Knutshøfeltet etter vinteren 1975. Upublisert rapport Viltforskningen. 10 s.
- Krafft, A., 1981: Villrein i Norge. Viltrapport 18. 92 s.
- Krill, A. G., 1980: Tectonics of the Oppdal area, central Norway. Geologiska Föreningens i Stockholm Förhandlingar 102:523-530.
- Krill, A. G., 1981: Tecnostratigraphic map of the Oppdal district.
- Krill, A., 1991: Gråstein farvestein i Sunndalsfjellet. I: Haarstad, G., (red.): Torbudalen. Torbudalen hytteeierforening. s. 105-108.
- Kristensen, G., 1976: Grøvuassdraget - konflikter mellom ulike brukerinteresser. Hovedoppgave ved Norges Landbrukskøleskole, studieretning jordskifte. 95 s. upubl.
- Kristiansen, J. N., 1974a: Strandengundersøkelser i Møre og Romsdal, Sør- og Nord-Trøndelag og Nordland. Foreløpig rapport i forbindelse med Miljøverndepartementets landsplan for verneverdige naturområder og forekomster. Univ. i Trondheim, Kgl. norske vidensk. selsk. Mus. Upubl. rapp. 67 s.
- Kristiansen, J. N., 1974b: Strandengundersøkelser Møre og Romsdal 1973. Skjemaer for Møre og Romsdal. Landsplan for verneverdige naturområder og forekomster, Miljøverndepartementet. Bot. nr. 72b, 1-50.
- Kristiansen, J. N., 1990: Miljøstatus for Sunndal kommune. Naturgrunnlag, Natur- og miljøressurser. Miljøstatus luft-, vann- og landbruksforurensning. Delrapport 1A, 1B og 1C.
- Kristiansen, J. N., 1991a: Industriforurensning i Sunndal. Informasjon om økologisk forvaltning av miljøbelastede naturressurser. Sunndal kommune, rapport 46 s.
- Kristiansen, J. N., 1991b: Skog- og myrressurser i Sunndal kommune. Temakart 1:100000. Statens kartverk.
- Kristiansen, J. N., 1991c: Friluft- og viltområder i Sunndal kommune. Temakart 1:100000. Statens kartverk.
- Kristiansen, J. N., 1991d: Sunndal kommune. Områder av naturvernerinteresse. Temakart 1:100000. Statens kartverk.
- Kristiansen, J. N., 1991e: Sand- og grusressurskart for Sunndal kommune. Temakart 1:100000. Statens kartverk Møre og Romsdal.
- Kristiansen, R. & Schumacher, T., 1993: Nye operkulate begersopper i Norges flora. Blyttia 51:131-140.
- Kristjánsson, L. T., 1996: Bette bruk av fiskeressursane i regulerte vassdrag i Møre og Romsdal. Sluttrapport. Samlerapport i prosjektet "Bette bruk av fiskeressursane i Møre og Romsdal. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, rapport utanom serie. 47 s.
- Krokan, P. S. & Mørkved, O. J., 1994: Nytte-kostnadsanalyse av innsatsen for å beskjempe lakseparasitten Gyrodactylus salaris i perioden 1981-1998. Utredning for DN 1994-4. 53 s.
- Kroken, J. E., 1987a: Villrein og inngrep i Snøhetta. Fylkesmannen i Oppland, Miljøvernavdelingen, rapport 15, 1987. 74 s. + 4 kart (arealbruk/inngrep).
- Kroken, J. E., 1987b: Villrein og inngrep i Snøhetta. Arealbruk/inngrep kart vinter, vår, sommer, høst. Vedlegg til Fylkesmannen i Oppland, Miljøvernavdelingen, rapport 15, 1987.
- Kvam, T. & Sørensen, O. J., 1983: Utviklingen av jervestammen i Snøhetta-området i 1984. Arbeidsrapport fra Rovviltprosjektet Nr. 4. 14 s.
- Kvam, T. & Sørensen, O. J., 1986: Jerveundersøkelser i Snøhetta-området i perioden 1979-1982. I: Arbeidsrapport fra Rovviltprosjektet Nr. 21:3-14.
- Kvam, T., 1979: Jervesporing i Snøhetta-Rondane våren 1979. Viltrapport nr. 7. 28 s.
- Kvam, T., 1980: Jervens status i Snøhetta-Rondane-området i 1979 og 1980. Fauna 33:117-127.
- Kvam, T., Overskaug, K. & Sørensen, O. J., 1984: Jerven (Gulo gulo L.) i Norge. Utbredelse og bestand 1978-1983. Viltrapport 32. 76 s. + kart.
- Kvam, T., Strand, O. & Sørensen, O. J., 1987: Jerveinventering i Snøhetta-området våren 1986. Direktoratet for naturforvaltning, Viltforskningen. Rovvilttrapport nr. 1. 13 s.
- Kvam, T., Sørensen, O. J. & Brøderud, A. E., 1983: Bjørnen på Nordmøre. Viltrapport 23. 42 s.
- Kvam, T., Sørensen, O. J., 1981: Jerven i Snøhetta/Rondane 1981. Viltrapport 19. 29 s.
- Kvamme, T. & Hågvar, S., 1985: Truete og sårbare insekter i norske skogsmiljøer. NISK rapport, Miljøverndepartementet T-592. 89 s.
- Kvamme, T., 1981: The red Apion species in Norway (Col. Apionidae). Fauna norv. ser. B 28:35-38.
- Kvamme, T., 1982: Atlas of the Formicidae of Norway (Hymenoptera: Aculeata). Insecta Norvegiae 2. NISK. 56 s.
- Kaalaas, B., 1911: Untersuchungen über die Bryophyten in Romsdals Amt. K. norske Vidensk. Selsk. Skr. 1910, 7: 1-91.
- Landa, A. & Skogland, T., 1989: Bestandstilling av jerv i Snøhetta og omkringliggende fjell vinteren 1989. NINA Oppdragsmelding 011: 1-26.
- Landa, A. & Skogland, T., 1990: Skrymtheimen - Europas siste villmark? Naturnytt 4(2):6-8.
- Landa, A. & Skogland, T., 1991: Skrymtheimen, vår siste arv for høgfjellens dyreliv, er det plass til oss mennesker? Villreinen 1991:28-32.
- Landa, A., Swenson, J. & Tømmerås, B. Å., 1995: Jerven - status, økologi og forskningsbehov. Fauna 48:162-171.

- Landa, A., Tømmerås, B. Å. & Bergersen, L., 1994: Jervpredasjon på sau. Utprøving av lukt og smaksrepellenter 1994. NINA Oppdragsmelding 317. 9 s.
- Landa, A., Tømmerås, B. Å. & Krogstad, S., 1995: Jervpredasjon på sau. Utvikling og utprøving av lukt og smaksrepellenter 1995. NINA Oppdragsmelding 370. 13 s.
- Landa, A., Tømmerås, B. Å. & Skogland, T., 1993: Testing av lukt og smaksrepellenter og utprøving av effekt for å redusere jervpredasjon på sau. NINA Oppdragsmelding 243. 20 s.
- Langeland, A. & Koksvik, J. I., 1980: Fiskeribiologiske og andre faunistiske undersøkelser i Grøavassdraget (bl.a. Svartsnytvatn og Dalavatn) sommeren 1979. Det kongelige norske videnskabers selskab, museet rapport zoologisk serie 1980-9. 46 s.
- Langenes, A., 1988: Dovrefjell. Historie, natur, dyreliv. Dreyer. 197 s.
- Larsen, B. & Larsen, O., 1990: Siste Nytt. Rallus 20:90-91.
- Larsen, B. & Larsen, O., 1991: Siste Nytt. Rallus 21:69-71.
- Larsen, B. M. & Schartau, A. K. L., 1994: Kjemisk overvåking av vann og vassdrag. Elveserien - dataoversikt 1965-93. NINA oppdragsmelding 238:1-31.
- Larsson, J. Y., 1983: Vegetasjonskart 1:50 000 Driva- og Joravassdraga.
- Lauritzen, P. R. (red.) 1996: Trollheimen. Fjell og Vidde nr. 7. 235 s.
- Lekander, B., Bejer-Petersen, B., Kangas, E. & Bakke, A., 1977: The distribution of bark beetles in the nordic countries. Acta Entomologica Fennica 32. 37 s. + kart.
- Lid, J. & Zachau, A. R., 1928: Utbredningen av *Viscaria alpina* (L.) G. Don, *Alchemilla alpina* L. och *Rhodiola rosea* L. i Skandinavien. Med. Från Göteborgs Bot. Trädgård IV: 69-144.
- Lid, J., 1937: *Dryopteris austriaca* var. *willeana* n. var. Nytt mag. naturvid. 77: 102-104.
- Lien, B., 1998: Lokalbibliografi for Sunndal kommune. Hovedoppgave ved Høgskolen i Oslo, Avd. for journalistikk, bibliotek- og informasjonsfag. Bibliotek- og informasjonsstudiene. 117 s.
- Lien, O. L., 1925: Øksendal herred. Kjenn ditt land V. Oslo. s. 63-69.
- Lillehammer, A., 1974: Norwegian stoneflies. II. Distribution and relationship to the environment. Norsk ent. Tidsskr. 21:195-250.
- Linnell, J.D.C., Strand, O., Loison, A., Solberg, E.J. & Jordhøy, P., 1999: Har fjellreven en framtid i Norge? Statusrapport og forslag til forvaltningsplan. NINA Oppdragsmelding 575: 1-37.
- Lucasen, U. & Løfall, B. P., 1990: Store rovdyr og rovviltskade. Registrering av jerv, bjørn, gaupe og ulv og skade som freda rovvilt gjør på bufe i Møre og Romsdal 1987-1989. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga, rapport 7-1990. 55 s.
- Lund, L. O., 1994: Trollheimen - naturfaglig og historisk bakgrunn.
- Lund, M., 1983: Undersøkelse av gassovermettet vann i Driva november 1983. Notat 3 s.
- Lund, R. A. & Haukebø, T., 1986: Laks- og sjørøttfisket med faststående redskap og dorg i Møre og Romsdal. En fangst dagbokundersøkelse i 1984 og 1985. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga, rapport 4-1986. 43 s.
- Lutro, O., Thorsnes, T. & Tveten, E., 1998: Utgreiing om geologisk kart over Noreg- 1:250 000 Ålesund. Norges geologiske undersøkelse.
- Lübbe, E. A., 1980: Fugleliv i Sunndalsfjellene. Kristiansund og Nordmøre turistforening. Årbok 1980:22-28.
- Lübbe, E. A., 1983: Blant rein og mogop i Grøvudalen. Kristiansund og Nordmøre Turistforening, årbok 1983:58-62.
- Lye, K. A. & Berg, T., 1988: Nye funn og endret antatt status for en del truete og sjeldne arter i Norge. Blyttia 46:23-32.
- Lynge, B., 1910: Om utbredelsen af en del traad- og busklaver i Norge. Botaniska notiser för år 1910. Utgifne af C.F.O. Nordstedt, Lund. 16 s.
- Lynge, B., 1921: Studies on the lichen flora of Norway. Skr. VidenskSelsk. Kristiania mat.-naturvid. Klasse 1921: 7:1-252.
- Løken, A., 1973: Studies on Scandinavian bumble bees (Hymenoptera, Apidae). Norsk Entomol. Tidsskr. 20: 1-218.
- Løkken, S., 1966: Litt om utbreiinga av *Saxifraga foliolosa* R. Br. i Sør-Norge. Blyttia 24:264-269.
- Løset, F. & Spikkeland, O. K., 1984: Bjørkemus i Norge. Fauna 37:89-93.
- Løset, F., 1999: Et fjellrike blir til. I: Folden, H. E. (red.), 1999: Trollheimen. 3. Gjevilvassdalen og Innerdalen. Bygdeforlaget. s. 46-59.
- Løvhøiden, F., 1993: Kjemisk overvåking av norske vassdrag - elveserien 1988-90. NINA oppdragsmelding 156:1-58 + vedlegg.
- Marker, E., 1977: Landsplan for verneverdige områder og forekomster. Naturgrunnlaget og inndelingsprinsipper. Vegetasjon og flora. Miljøverndepartementet.
- Mathiassen, G., 1982: Vrangpipe *Merismodes anomalus* (Pers. ex Fr.) Sing. en interessant vedboende sopp. Polarflokken 6: 115-122.
- Mathiassen, G., 1985: Pyrenomyceter (Ascomyceter) på *Salix* i Troms. Hovedfagsoppg. Universitetet i Tromsø, 179 s. (Upubl.)
- Mathiassen, G., Granmo, A. & Abelsen, O., 2000: Bestemmelse av ukjent sopp over telefon - et tvilsomt foretak. Seig østerssopp (*Pleurotus dryinus* s. l.) i Norge. Polarflokken 24 (1):41-48.
- Megaard, T., 1996: Plantediversitet langs høyde- og berggrunnsgradienter i fjellområdet Grødalen, Møre og Romsdal. Cand. scient. oppgave Botanisk institutt NTNU, Trondheim. Upubl.
- Megaard, T., 1997: Botaniske oppdagelser i Grødalen hundre år etter. Kristiansund og Nordmøre Turistforening, årbok 1997:52-57.
- Mehl, R., 1970a: Nordmøres Lepidoptera, 1. Dagsommerfugler. Atalanta Norvegica 1:182-189.
- Mehl, R., 1970b: Records of ectoparasitic insects and mites on birds and mammals in Norway. Norsk ent. Tidsskr. 17:109-113.
- Mehl, R., 1971a: Nordmøres Lepidoptera, 2. Svermere, spindere, målere og nattfly. Atalanta Norvegica 1:191-203.

- Mehl, R., 1971b: Ektoparasitter på ekorn, *Sciurus vulgaris*, i Norge. *Fauna* 24:69-83.
- Mehl, R., 1973: Nordmøres Lepidoptera, 3. *Atalanta norv.* 2:63-67.
- Mehl, R., 1977a: Steinspretten, *Petrobius brevistylis*. *Fauna* 30:12-19.
- Mehl, R., 1977b: Sommerfugler som forekommer i hus og lagrede varer i Norge. *Atalanta Norvegica* 3(2):41-48.
- Mehl, R., 1983: The distribution and host relations of Norwegian ticks (Acari, Ixodides). *Fauna norv. ser. B* 30:46-51.
- Meisingset, H. E., 1980: Tilstandsregistreringer på plantefelter i Sunndal og Tingvoll 1979. Hovedoppgåve, Norges landbrukshøgskole, institutt for skogskjøtsel.
- Melby, M. W. & Gaarder, G., 1999: Vassdragsrapport 111/1 Ulvåa til Ålvund, Møre og Romsdal fylke. Miljøfaglig Utredning rapport 1999:34.
- Melby, M. W. & Gaarder, G., 2001: Verdier i Ålvundelva, Sunndal kommune i Møre og Romsdal. VVV-rapport 2001-4. Utgitt av Direktoratet for Naturforvaltning i samarbeid med Norges vassdrags- og energidirektorat og Fylkesmannen i Møre og Romsdal. 42 s. + vedlegg.
- Meli, J. S., 1991: Snøhetta villreinområde - først ute med villreinutvalg i Norge. *Villreinen* 1991:6-12.
- Michaelsen, T. C., 2000. Siste nytt. *Rallus* 29:74-75.
- Michaelsen, T.C., Grimstad, K.J., Soot, K. M., Heggset, J. & Jordal, J.B., 2003: Kartlegging av flaggermus i Møre og Romsdal. Kunnskapsstatus 2002. Norsk Zoologisk Forening, rapport 10. 25 s. + vedlegg.
- Michelsen, O., 1999: En populasjonsøkologisk undersøkelse av *Cornus suecica* L. (skrubbær) ved Gjøra, Sunndal kommune. Cand. scient. oppgave Botanisk institutt NTNU, Trondheim. Upubl. 71 s.
- Middelborg, J. & Mattsson, J., 1987: Crustaceous lichenized species of the Caliciales in Norway. *Sommerfeltia* 5: 71 pp.
- Midtgaard, F., 1988: The norwegian Siricoidea (Hymenoptera). *Fauna norv. Ser. B. Norw. J. Ent.* 35:53-60.
- Miljøverndepartementet, 1984: Samlet plan for vassdrag. Hovedrapport. Miljøverndepartementet. 219 s. + vedlegg.
- Miljøverndepartementet, 1985: Samlet plan for vassdrag. Utbygd og nyttbar vasskraft, vernede vassdrag. Bilagskart til St. meld. nr. 63 (1984-85). Om Samlet plan for vassdrag. Miljøverndepartementet. Målestokk 1:10000000.
- Miljøverndepartementet, 1992: Samlet plan for vassdrag. Bilagskart til St. meld. nr. 60 (1991-92). Om Samlet plan for vassdrag. Miljøverndepartementet.
- Moe, B., Sætersdal, M. & Flatabø, G., 1994: Norsk malurt, *Artemisia norvegica*, funnet i Jondal i Hardanger. *Blyttia* 52:17-24.
- Moe, D., 1984: The late quarternary history of *Rhamnus frangula* in Norway. *Nordic Journal of Botany* 4:655-660.
- Moen, A. & Odland, A., 1993: Vegetasjonsseksjoner i Norge. *Univ. Trondheim Vitensk. mus. Rapp. Bot. Ser.* 1993-2: 37-53.
- Moen, A. (ed.), 1995a: Regional variation and conservation of mire ecosystems. *Gunneria* 70.
- Moen, A., 1984: Myrundersøkelser i Møre og Romsdal i forbindelse med den norske myrreservatplanen. *Kgl. norske vidensk. selsk. Mus. Rapp. Bot ser.* 1984-5.
- Moen, A., 1987: The regional vegetation of Norway, that of Central Norway in particular. *Norsk geogr. Tidsskr.* 41:179-226.
- Moen, A., 1988: Vegetasjonsregioner i Midt-Norge. Fins "limes norrlandicus"? *Blyttia* 46:53-64.
- Moen, A., 1994: Årsmeldinger 1987-1992 for Botanisk avdeling med Ringve botaniske hage. *Kgl. norske vidensk. selsk. Mus. Botanisk notat* 1994: 4. 112 s.
- Moen, A., 1995b: The norwegian national plan for mire nature reserves: method, criteria and results. pp. 159-176 In: Moen, A. (ed.): Regional variation and conservation of mire ecosystems. *Gunneria* 70.
- Moen, A., 1996: Vår mest varierte fjellheim? Den norske turistforenings årbok.
- Moen, A., 1998: Vegetasjon. *Nasjonalatlas for Norge. Statens kartverk, Hønefoss.* 199 s.
- Moen, A., Elven, R. & Odland, A. 1998: Vegetasjonsseksjonskart over Norge. *Nasjonalatlas for Norge. Statens kartverk, Hønefoss.*
- Moen, E. & Vistad, O. I., 1992: Verneplan I og II for vassdrag. En oversikt over kunnskapsnivået innenfor naturfag og friluftsliv. Verneplanens regionvise dekning. DN-rapport 1992-7. 192 s.
- Moen, O. (red.), 1984a: Møre og Romsdal fylke. Sunndal kommune: Reinsvatn 448 Litledalselva, 02 Reinsvatn kraftverk. Samla Plan for vassdrag. Miljøverndepartementet, vassdragsrapport.
- Moen, O. (red.), 1984b: Møre og Romsdal fylke. Sunndal kommune: 449 Driva-Grøa, 01 Leangen kraftverk. Samla Plan for vassdrag. Miljøverndepartementet, vassdragsrapport.
- Moen, O. (red.), 1984c: Møre og Romsdal fylke Sunndal kommune, Sør-Trøndelag fylke Oppdal kommune: Småvoll 449 Driva - Erga, 21 Småvoll kraftverk. Samla Plan for vassdrag. Miljøverndepartementet, vassdragsrapport.
- Moen, O. (red.), 1985a: Temahefte nr. 1. Naturvern og friluftsliv. Miljøverndepartementet, vassdragsrapport, Møre og Romsdal Fylke, Fylkesmannen i Møre og Romsdal.
- Moen, O. (red.), 1985b: Temahefte nr. 2, vilt og fisk, Møre og Romsdal fylke. Miljøverndepartementet, vassdragsrapport, Fylkesmannen i Møre og Romsdal.
- Mogstad, L., 1964: Oversyn over fjellbeite i Møre og Romsdal. *Norske fjellbeite bind X. Det kgl. selskap for Norges vel.* 202 s.
- Molvær, J., 1990b: Tiltaksorientert overvåking av Sunndalsfjorden, Møre og Romsdal 1986-1988. Konklusjoner. NIVA rapport nr. 2425, overvåkingsrapport nr. 409/90. 27 s.
- Molvær, J., 1990a: Tiltaksorientert overvåking av Sunndalsfjorden. Delrapport 6. Vannutskifting og vannkvalitet. NIVA rapport nr. 2406, overvåkingsrapport nr. 382/89. 45 s.
- Molvær, J., Knutzen, J., Lingsten, L., Næs, K., Pedersen, A. & Rygg, B. 1987: Program for tiltaksorientert overvåking av Sunndalsfjorden, Møre og Romsdal. NIVA notat O-80000360.
- Mork, K., 1996: Hekkestatus for hønehauken (*Accipiter gentilis*) i Møre og Romsdal i 1995. *Rallus* 26:46-51.
- Moss, L., 1979: Deglasiasjonsforløpet i områdene mellom Romsdalen og Aursjøen-Litledalen, Nordmøre. Hovedfagsoppgave i geografi. Universitetet i Oslo.
- Mossberg, B. & Stenberg, L., 1995: Gyldendals store nordiske flora. Gyldendal Norsk forlag. 695 s.

- Mossberg, B., 1992: Den nordiska floran. Wahlström & Widstrand. 696 s.
- Myklebost, H. E., 1996: En populasjonsøkologisk undersøkelse av *Pedicularis oederi* L. (gullmyrklegg) i Grødalen, Møre og Romsdal. Hovedfagsoppgåve Botanisk institutt NTNU, Trondheim. 83 s. Upubl.
- Myrberget, S. & Frøiland, Ø. 1972: Oteren i Norge omkring 1970. Fauna 25:149-159.
- Myrberget, S., 1962: Vipas utbredelse i Norge. Norsk ornitologisk forenings vipeundersøkelse. Sterna 5:1-14.
- Myrberget, S., 1978: Ulven i Norge. Norsk Natur 14:109-111.
- Myrberget, S., Johansen, V. & Størjerd, O., 1969: Stormsvaler (Fam. Hydrobatidae) i Norge. Fauna 22:15-26.
- Mysterud, I. & Kolstad, M., 1986a: Bjørnen i Norge. I. Bestand og bevaring. Fauna 39:143-159.
- Mysterud, I. & Kolstad, M., 1986b: Bjørnen i Norge. II. Forvaltning og planlegging. Fauna 39:160-172.
- Møkkelgjerd, P. I., 1967: Melding om fiskeribiologiske undersøkelser i Møre og Romsdal 1967. Fiskevatn i Volda kommune. Rapport, dels upaginert, 46 s.
- Møkkelgjerd, P. I., Johnsen, B. O. & Jensen, A. J., 1994: Furunkulose og midlertidige sikringssoner for laksefisk. NINA Utredning 059: 1-29.
- Møllebakk, T. (red.), 1990: Nordvestlandets fjellverden. Fotturer i Møre og Romsdal. Gyldendal norsk forlag. Oslo. 224 s.
- Mølmen, Ø., 1978: Villreinen i Snøhettafeltet. Direktoratet for vilt og ferskvannsfisk, Viltforskningen. Stens. rapp. 497 s.
- Mølmen, Ø., 1987: Den gamle fangstkulturen i Snøhettaområdet. Villreinen 1:44-47.
- Mølmen, Ø., 1997: Er vi på spor etter istidens reinsdyrjegere? Villreinen 1997:20-21.
- Møre og Romsdal fylkeskommune, 1998: Fylkesdelplan for inngrepsfrie naturområde. Høringsutkast. Målestokk 1:2 000 000. Norsk institutt for jord- og skogkartlegging.
- Møre og Romsdal Landbruksvesen & Sunndal vilt- og fiskelag, 1964: Sunndal kommune. Rapport, 45 s.
- Nannfeldt, J. A., 1947: Några synspunkter på den skandinaviske fjällfloras ålder. Kungl. Vitensk. Soc. Ups., Årbok 1947:51-85.
- Naturvernforbundet i Møre og Romsdal, Møre og Romsdal Forfatterlag & Leren, Ø., 1992: Fjell stig av hav. KOM-forlag. 152 s.
- Nielsen, Y., 1889: Inderdalen paa Nordmøre. Den norske Turistforenings aarbok 1889:1-6.
- NIJOS 2003. Vegetasjonskart Dovrefjell - Sunndalsfjella nasjonalpark M 1:75 000. Norsk inst. for jord- og skogkartlegging. Ås.
- NIJOS, 1993: Landskapsregioner i Norge. NIJOS, rapport. 51 s.
- Nilsen, O. & Wolff, F. C., 1989: Geologisk kart over Norge, berggrunnskart RØROS & SVEG - 1:250 000. Norges geologiske undersøkelse.
- Nisja, G., 1932: Jakt og fangst i Sunndal i gamle dage. Artikkelserie i avisa Nordmøringen 1932. Mangfoldiggjort som maskinskreve, stensilert hefte. Med stad- og personregister. 51 s.
- Nordal, I. & Wischmann, F., 1987: Nye norske høydegrensener for en del kystplanter i Hjørdal (Telemark). Blyttia 45:59-64.
- Nordal, I., 1985: Overvintringsteori og evolusjonshastighet. Blyttia 43:33-41.
- Nordal, I., G. Hestmark & H. Solstad, 1995: Demography and reproductive biology of *Papaver radicum*, a key plant in Nordic phytogeography. p. 19 Abstracts VI Intern. Symp. IOBP, Tromsø.
- Nordal, I., G. Hestmark & H. Solstad, 1995: Reproductive biology and demography of *Papaver radicum* - A key species in Nordic plant geography. Opera Bot. 132:77-87.
- Norderhaug, A., Austad, I., Hauge, L. & Kvamme, M., 1999: Skjøtselboka for kulturlandskap og gamle norske kulturmarker. Landbruksforlaget. 252 s.
- Nord-Gudbrandsdal herredsrett, 1952: Ekspropriasjonsskjønn vedr. Statens reguleringer av Aura- og Lilledalsvassdraget samt overføringen av Aura. Avskrift av rettsbok nr. 3 for Nord-Gudbrandsdal herredsrett i sak nr. B 6/1952. 55 s.
- Nordhagen, R., 1923: Bredemte sjøer i Sunndalsfjellene. Norsk geol. tidsskr. 1922-23 (7):388-389.
- Nordhagen, R., 1924: Bredemte sjøer i Sunndalsfjellene. (referat av foredrag i Norsk geologisk forening 1/2 1923) Norsk geol. tidsskr. 7:388-389.
- Nordhagen, R., 1928: Die Vegetation und Flora des Sylene-Gebietes. I. Die Vegetation. Skrifter utgitt av Det Norske Videnskabs-Akademi i Oslo I. Mat.-naturv. Klasse 1927. No. 1.
- Nordhagen, R., 1929: Bredemte sjøer i Sunndalsfjellene. Kvartærgeologiske og botaniske iakttagelser. Norsk geogr. tidsskr. 2:281-356.
- Nordhagen, R., 1930: Nye iakttagelser over de bredemte sjøer i Sunndalsfjellene. Norsk geogr. tidsskr. 3:34-55.
- Nordhagen, R., 1931a: En botanisk ekskursjon i Eikisdalen. Bergens Mus. årb. 1930, naturv. rekke nr 8:1-35.
- Nordhagen, R., 1931b: Die skandinavischen Rassen des *Papaver radicum* Rottb., sowie einige mit denselben verwechselte neue Arten. Repertorium specierum novarum regni vegetabilis 29:303-309.
- Nordhagen, R., 1932: Studien über die skandinavischen Rassen des *Papaver radicum* Rottb., sowie einige mit denselben verwechselte neue Arten. Bergens Mus. Årb. 1931 Naturv. rekke 2. 50 s.
- Nordhagen, R., 1933: De senkvartære klimavekslinger i Nordeuropa og deres betydning for kulturforskningen. Inst f. sammenlign. kulturforskning Ser. A, 12.
- Nordhagen, R., 1938: Sunndalsfjellenes hemmeligheter. Kristiansund turistforenings 50-års jubileumsberetning: 66-121.
- Nordhagen, R., 1941: De isdemte sjøer i Jenstad-Grøvdalstrøket. Den norske turistforening Årb. 1941:28-45.
- Nordhagen, R., 1943: Axel Blytt. En norsk og internasjonal forskerprofil (1843-1898). Blyttia 1:21-83.
- Nordhagen, R., 1948: Vern om hagen på Elverhøy! Nordmøringen 1/6 1948.
- Nordhagen, R., 1952: Bidrag til Norges flora. II. Om nyere funn av *Euphrasia lapponica* Th. Fr. fil. i Norge. Blyttia 10:29-50.
- Nordhagen, R., 1964: Professor Christen Smith og Botanisk Hage på Tøyen. Et 150-års minne. Blyttia 22: 133-158.
- Nordhagen, R., 1965: Om vestgrensen for *Rhododendron lapponicum* (L.) Wg. i Syd-Norge. Norske vidensk.-akad. i Oslo avh. I. Mat. nat. kl. Ny ser. 6:1-35.

- Nordhagen, R., 1978: Sunndalsfjellenes interessante flora. Kristiansund og Nordmøre Turistforenings Årbok 1978:40-57.
- Nordisk Ministerråd, 1977: Naturgeografisk regioninndeling av Norden. Nordisk utredningsserie B 1977: 34. 137 s.
- Nordisk ministerråd, 1984: Naturgeografisk regioninndeling av Norden. Nordiska ministerrådet. 274 s. + vedlegg.
- Nordisk ministerråd, 1990: Nordiske vassdrag - vern og inngrep. Nordisk Ministerråd, Miljørapport 1990:11. 143 s.
- Nordstein, S., 1990: The Genus *Crepidotus* (Basidiomycotina, Agaricales) in Norway. Synopsis Fungorum 2. Fungiflora, Oslo.
- Nordström, F., 1955: De fennoskandiska dagfjärilarnas utbredning. K. fysiogr. Sällsk. Lund Förh. 66. 175 pp. 177 s.
- Norges geologiske undersøkelse, 1984a: Kvartærgeologisk kart 1:50 000, kartblad 1420 IV Stangvik.
- Norges geologiske undersøkelse, 1984b: Kvartærgeologisk kart 1:50 000, kartblad 1420 III Sunndalsøra.
- Norges geologiske undersøkelse, 1984c: Kvartærgeologisk kart 1:20 000, kartblad BOP 109110 Sunndalsøra.
- Norges geologiske undersøkelse, 1987: Berggrunnsgeologisk kart 1:50 000, kartblad 1420 IV Stangvik. Svartkvitt.
- Norges geologiske undersøkelse, 1995a: Kvartærgeologisk kart 1:50 000, kartblad 1420 I Snota.
- Norges geologiske undersøkelse, 1995b: Kvartærgeologisk kart 1:50 000, kartblad 1320 II Eresfjord.
- Norges Offentlige Utredninger (NOU) 1983: Verneplan for vassdrag III. NOU 1983-41. Universitetsforlaget, Oslo. 192 s.
- Norges Offentlige Utredninger (NOU) 1986: Ny landsplan for nasjonalparker. NOU 1986:13. 103 s.
- Norsk Ornitologisk Forening avd. Møre og Romsdal, 1979: Litt av kvart. Rallus 9: 15-16.
- Norsk Ornitologisk Forening avd. Møre og Romsdal, 1985: Siste nytt fra LRSK. Rallus 15:56-57.
- Norsk Ornitologisk Forening avd. Møre og Romsdal, 1987a: Siste nytt. Rallus 17:63-65.
- Norsk Ornitologisk Forening avd. Møre og Romsdal, 1987b: Siste nytt. Rallus 17:86.
- Norsk Ornitologisk Forening avd. Møre og Romsdal, 1988: Siste nytt! Rallus 18:18.
- Norsk Ornitologisk Forening avd. Møre og Romsdal, 1992: Siste Nytt! Rallus 22:127.
- Norsk Ornitologisk Forening avd. Møre og Romsdal, 1993a: Siste nytt! Rallus 23:64-65.
- Norsk Ornitologisk Forening avd. Møre og Romsdal, 1993b: Siste nytt! Rallus 23:104-107.
- Norsk Ornitologisk Forening avd. Møre og Romsdal, 1995a: Siste nytt! Rallus 25:50-51.
- Norsk Ornitologisk Forening avd. Møre og Romsdal, 1995b: Siste nytt! Rallus 25:119-121.
- Norsk Ornitologisk Forening avd. Møre og Romsdal, 1995c: Siste nytt! Rallus 25:156-157.
- Norsk Ornitologisk Forening avd. Møre og Romsdal, 1996: Siste nytt! Rallus 26:94-95.
- Norsk Soppforening, 1997: Kartleggingsprosjektet. Blekksoppen 25(72):19-20.
- Norsk Zoologisk Forening, 1969: Foreningsmeddelelser: Sunndal-avdelingen. Fauna 22:171.
- Norsk Zoologisk Forening, 1970: Foreningsmeddelelser: Sunndal-avdelingen. Fauna 23:150-151.
- Norsk Zoologisk Forening, 1971: Foreningsmeddelelser: Sunndal-avdelingen. Fauna 24:139-140.
- Norsk Zoologisk Forening, 1972: Foreningsmeddelelser: Sunndal-avdelingen. Fauna 25:138-139.
- Norsk Zoologisk Forening, 1973: Årsberetning: Sunndal-avdelingen. Fauna 26:154-155.
- Norsk Zoologisk Forening, 1974: Årsberetning: Sunndal-avdelingen. Fauna 27:110-112.
- Norsk Zoologisk Forening, 1975: Årsberetning: Sunndal-avdelingen. Fauna 28:107-109.
- Norsk Zoologisk Forening, 1976: Årsberetning: Sunndal-avdelingen. Fauna 29:109-110.
- Norsk Zoologisk Forening, 1977: Årsberetning: Sunndal-avdelingen. Fauna 30:115.
- Norsk Zoologisk Forening, 1979: Rapporter fra lokalavdelingene: Sunndal-avdelingen. Fauna 32:83-84.
- Norsk Zoologisk Forening, 1980: Rapporter fra lokalavdelingene: Sunndal-avdelingen. Fauna 33:84-85.
- Norsk Zoologisk Forening, Sunndalavdelingen, 1975: Rapport fra Norsk Zoologisk Forening, Sunndal avdeling's ekskursjon til Grøvuassdraget 4.-11. juli 1975. 12 s.
- NVE, hovedstyret, 1971: Innstilling om vassdrag som bør unntas fra kraftutbyggingen. Avgitt til Industridepartementet av Hovedstyret for Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen. 39 s. + 3kart.
- NVE, Iskntoret, 1964: Avløps- og isforholdene i Driva-vassdraget. NVE, iskntoret, rapport 37 s. + 3 s. vedlegg.
- Nygård, T., Jordhøy, P. & Skaare, J.U., 1993: Landsomfattende kartlegging av miljøgifter i dvergfolk. NINA Oppdragsmelding 232: 1-24.
- Næs, K. & Rygg, B., 1988: Tiltaksorientert overvåking av Sunndalsfjorden. Delrapport 1. Sedimenter og bløtbunnsfauna 1986. NIVA rapport 2093, overvåkingsrapport 306/88. 54 s.
- Nøst, T., 1981: Ferskvannsbioologiske og hydrografiske undersøkelser i Drivavassdraget 1979-1980. DKNVS, Museet. Rapport. Zool. Serie, 1981-10. 77 s.
- Nøst, T., 1985: Distribution and food habits of mayflies (Ephemeroptera) in streams in the Dovrefjell mountains, Central Norway. Fauna norv. ser. B 32:100-105.
- Olsen, K. M. (red.), 1996: Kunnskapsstatus for flaggermus i Norge. Norsk Zoologisk Forening. Rapport 2. 210 sider.
- Olsen, V., 1966: Driva. Trekk fra undersøkelsen i 1964-65. Særtrykk 17 s.
- Olsen, V., 1967: Angående reguleringen av Driva. Svar på spørsmål fra advokat Bjørn Dalan.
- Olsvik, H., 1981: Dvergdykkeren på Nordmøre. Rallus 11:4-10.
- Olsvik, H., 1996a: Atlasprosjektet på øyestikkere (Odonata) i Møre og Romsdal. Insekt-Nytt 21: 15-25.
- Olsvik, H., 1996b: Atlasprosjekt på øyestikkere (Odonata) i Møre og Romsdal. Rallus 26:89-93.
- Omang, S. O. F., 1905: Hieraciologiske undersøgelser i Norge. III. Nytt mag. naturv. 43:177-313.
- Omang, S. O. F., 1908: Beiträge zur Kenntnis der südnorwegischen Oreadea. Nytt mag. naturv. 46:381-434.
- Omang, S. O. F., 1932: Species generis *Hieracium* novae. Nytt mag. naturv. 71:95-145.
- Omang, S. O. F., 1935: Die Hieracien Norwegens. I. Monographische bearbeitung der untergattung *Piloselloides*. Det Norske Videnskaps-akademi i Oslo. 179 s. + 4 plansjer.
- Omang, S. O. F., 1944: Nye *Hieracium*-arter fra den øverste del av Ottadalen, Sunnfjord og Sunnmøre. Nytt mag. naturv. B. 84:93-163.
- Omang, S. O. F., 1951: Descriptiones specierum novarum e stirpe *Hieracii* alpini. II. Nytt mag. Naturv. 88:87-152.

- Omang, S. O. F., 1954: Descriptiones specierum novarum e stirpe Hieracii alpini. III. Nytt mag. Bot. 2:61-100.
- Opheim, M., 1949: To dagsommerfugler med vestlig utbredelse i Norge (*Parnassius mnemosyne* L. og *Cyclopides palaemon* Pall.). Univ. Bergen, Årbok 1948. Naturv. Rekke nr. 5: 1-11.
- Opheim, M., 1950: Macrolepidoptera from central Norway. Norsk ent. Tidsskrift 8:91-123.
- Opheim, M., 1958: Catalogue of the Lepidoptera of Norway. Part I. Rhopalocera, Grypocera, Sphinges and Bombyces. 26 pp. Norsk Entomologisk Forening, Oslo. 26 pp.
- Opheim, M., 1968: Nye lokaliteter for norske Lepidoptera, samt sjeldnere funn II. *Atalanta Norvegica*, 1968 Bind 1 (2):101.
- Opheim, M., 1969a: Distribusjons-studier av norske Lepidoptera I. *Atalanta Norvegica* 1 (3):121-125:
- Opheim, M., 1969b: Fjellets sommerfugler. Oslo. 33 s.
- Opheim, M., 1975: Nye lokaliteter for norske Lepidoptera samt sjeldnere funn VIII. *Atalanta Norvegica* 2 (4):111-119.
- Opheim, M., 1976: Nye lokaliteter for norske Lepidoptera samt sjeldnere funn IX. *Atalanta Norvegica* 2 (5):149-157.
- Opheim, M., 1983: *Parnassius mnemosyne* (L.) in Sunndalen (MRi). *Atalanta norv.* 4 (2): 25-28.
- Oterhals, K. M., 1996: Utkast til verneplan for havstrand og elveos i Møre og Romsdal. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga, rapport nr. 13/95. 94 s. + vedlegg.
- Otnes, B., 2000: Landbrukspåverka vassdrag i Møre og Romsdal 1992-1997. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga, rapport 2000-04. 14 s. + vedlegg.
- Ottem, G. & Hageland, J., 1977: Om flytelling av villrein i Snøhettaområdet. Upublisert rapport fra Villreinutvalget. 4 s.
- Papetti, C. E. G., 1999: Scandinavia: Sulle orme dei grandi naturalista nordici, a contatto con una natura incontaminata - parte I. *Rivista di Micologia* 42 (1999/2):119-139.
- Pedersen, A., 1990: Tiltaksorientert overvåking av Sunndalsfjorden. Delrapport 5. Gruntvannssamfunn - Algevegetasjon i 1987 og 1988. NIVA rapport nr. 2372, overvåkingsrapport nr. 380/89. 61 s.
- Pedersen, A., 2002: Botaniske undersøkelser i Jordalsvassdraget (Storelva), Sunndal kommune, Møre og Romsdal. Fagrapport 6/6-2002. 22 s. + 8 s. artslister.
- Pedersen, A., 2002: Botaniske undersøkelser i Jordalsvassdraget (Storelva), Sunndal kommune, Møre og Romsdal. Rapport til konsekventredning for småkraftverk, ECO-partner. 22+8 s.
- Persen, E., 1996: Forvaltningsplan for moskus på Dovre. Fylkesmannen i Sør-Trøndelag, Miljøvernavdelingen, rapport 2-1996. 25 s.
- Ranes, O., 1938: Um floraen i Trollheimen. Hovedfagsoppg. Univ. i Oslo (upubl.)
- Rathe, L., 1984a: Driva kraftverk. Forsøk med gassovermetning i Driva kraftverk 10.-16.9.1984. Notat 11 s.
- Rathe, L., 1984b: Driva kraftverk. Forsøk med gassovermetning i Driva kraftverk 8.-9.11.1984. Notat 2 s. + vedlegg.
- Refseth, D., 1982: Insektenes. I: Brox, K. H. (red.): Trollheimen. Gyldendal, Oslo. s. 105-110.
- Refseth, D., 1987: New records of Coleoptera in Norway, with notes on the significance of faunistic surveys. *Fauna Norv. Ser. B* 34:117-119.
- Reitan, O. & Follestad, A. 1993: Vintertellinger av gjess. *Vår fuglefauna* 16:258-260.
- Reitan, O. & Kjos-Hansen, O., 1980: Viltundersøkelser i forbindelse med plan om kraftutbygging i Grøvassdraget, Sunndal kommune. Direktoratet for vilt og ferskvannsfiske, reguleringsundersøkelsene. Rapport 1980-5.
- Reitan, O., 1979: Viltbiotopkart for en del av Sunndal kommune 1:5 000. Bilag til: DVF, reguleringsundersøkelsene, rapport 1980-5. 1 kart.
- Reitan, O., Bjøru, R., Gravem, A. & Kjos-Hanssen, O., 1982a: Drivavassdraget. Viltområdekart 1:250 000. Direktoratet for vilt og ferskvannsfiske, reguleringsundersøkelsene. Vedlegg til Rapport nr. 3-1982.
- Reitan, O., Bjøru, R., Gravem, A. & Kjos-Hanssen, O., 1982b: Viltartenes forekomst, bestandsstørrelse og biotoper i de midlertidig vernete vassdrag. Del I - Generell del. Direktoratet for vilt og ferskvannsfiske, reguleringsundersøkelsene. Rapport nr. 3-1982. 119 s. + vedlegg.
- Reitan, O., Bjøru, R., Gravem, A. & Kjos-Hanssen, O., 1982c: Viltartenes forekomst, bestandsstørrelse og biotoper i de midlertidig vernete vassdrag. Del V - region 4 Trøndelag. Direktoratet for vilt og ferskvannsfiske, reguleringsundersøkelsene. Rapport nr. 3-1982. 145 s.
- Rekdal, M. & Dahle, L., 1973: Grøvu - freding eller utbygging? Studentoppgåve, Volda.
- Rekdal, Y., 1980: Vegetasjon og produksjon på fjellbeite i Grøvudalen. Hovedoppgåve ved Norges Landbrukshøgskule. 120 s. + vedlegg og vegetasjonskart.
- Relling, B. & Otnes, B., 2000a: Miljøkartleggingar i fjordar og kystfarvatn i Møre og Romsdal pr. 01.01.2000. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga, rapport 2000-02. 139 s.
- Relling, B. & Otnes, B., 2000b: Miljøkartleggingar i vassdrag i Møre og Romsdal pr. 01.01.2000. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga, rapport 2000-03. 123 s.
- Remøy, S., 2001: Siste nytt. *Rallus* 30:89-91.
- Rieber-Mohn, G. F. et al., 1999: Til laks åt alle kan ingen gjera? Om årsaker til nedgangen i de norske villaksbestandene og forslag til strategier og tiltak for å bedre situasjonen. NOU 1999:9. 297 s.
- Riedel, M. & Berg, Ø., 1997: Faunistic remarks on Norwegian Ichneumonidae (Hymenoptera). *Fauna norv. Ser. B. Norw. J. Ent.* 44:39-53.
- Riise, J., 2002: Jordalsgrend kraftverk. Konsekvensutredning. Utarbeidet for E-CO Vannkraft as august 2002. 80 s.
- Roalkvam, R., 1984: Åkerriksa *Crex crex* i Rogaland og Norge. *Vår fuglefauna* 7:87-90.
- Roalkvam, R., 1985: Smålomens *Gavia stellata* og storlomens *G. arctica* hekkeutbredelse i Norge. *Vår fuglefauna* 8:23-27.
- Roen, S., 1981: Grøa-vassdraget i Sunndal: virkninger av en planlagt kraftutbygging på vanntemperatur og isforhold. Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen, vassdragsdirektoratet, hydrologisk avdeling. Oppdragsrapport 9-81.
- Rognerud, B. & Fjeld, E., 1990: Landsomfattende undersøkelse av tungmetaller i innsjø-sedimenter og kvikksølv i fisk. Rapport 426/90. Statlig program for forurensnings-overvåking 1990.

- Rognerud, B., Fjeld, E., & Løvik, J. E., 1999: Landsomfattende undersøkelser av metaller i innsjø-sedimenter. Rapport 759/99. Statlig program for forurensnings-overvåking. Norsk institutt for vannforskning, NIVA. O-96011. LNR 4024.
- Rognes, K., 1980: New records of horse flies from Norway (Diptera, Tabanidae). Fauna norv. ser. B 27:34-38.
- Rognes, K., 1981: Recent records of Tachinidae and Rhinophoridae (Dipt.) from Norway. Fauna norv. ser. B 28:102-114.
- Rygh, O., 1908: Norske gaardsnavne. Bd. XII. Romsdals amt.
- Ryvarden, L. & Kaland, P. E., 1968: *Artemisia norvegica* Fr. funnet i Rogaland (foreløpig meddelelse). Blyttia 26:75-84.
- Ryvarden, L., 1969: The Genus *Polyporus* s. str. in Norway. Nytt Mag. Bot. 16: 151-157.
- Ryvarden, L., 1996: Slekten *Aleurodiscus* (Corticaceae, Aphyllophorales) i Norge. *Agarica* 14 (23):162-174.
- Rønneberg, K., 1982: Sunndalsfjella: Geomorfologi og kvartærgeologi. Hovedoppgave i geografi. Universitetet i Oslo. 153 s.
- Rønning, J. S., 1985: Vertikale elektriske sonderinger og SP-målinger på Sjølandøra. NGU.
- Røv, N., 1981: Ornitologiske undersøkingar i vestre Grødalen, Sunndal kommune, sommaren 1979. K. norske Vidensk. Selsk. Mus. Rapport Zool. Ser. 1981 - 8. 29 s.
- Røv, N., 1999: Pattedyr i Trollheimen. I: Folden, H. E. (red.): Trollheimen. 3. Gjevilvassdalen og Innerdalen. Bygdeforlaget. s. 66-71.
- Raastad, I., 1996: Friluftsliv, miljø og sysselsetting i Møre og Romsdal 1994 og 1995. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernvedelings, rapport 10-1996. 121 s.
- Sagvolden, B. A. & Hansen, L. O., 1996: Notes on Norwegian Coleoptera. 3. Fauna norv. Ser. B. Norw. J. Ent. 43:89-94.
- Sagvolden, B. A. & Hansen, L. O., 2001: Notes on Norwegian Coleoptera. Norw. J. Ent. 48:281-287.
- Sande, J., 1972: Grøvudalen - natur og folk. Særøppgave i historie ved Strinda gymnas. (upubl.)
- Sande, J., 1977: Slik må det ikkje bli. Grøvu framleis i fare. Du mitt Nordmøre 1977:39-43.
- Sande, J., 1979: Bergverksdrift i høgfjellet. Kristiansund og Nordmøre Turistforenings Årbok 1979:69-76.
- Sande, J., 1981: Tid som var. Bygdahistoria fram til 1840. Sunndalsboka bind VI. 397 s.
- Sande, J., 1994: Busetnad, seterdrift og ferdseid i eldre tid. I: Bretten, S., Gjershaug, J. O., Gjærevoll, O., Haugland, K., Sande, J., Skogland, T., Sollid, J. L., Stabell, E., Stenvik, L. F. & Sørbel, L.: Dovrefjell. Grøndahl Dreyer forlag, Oslo. s. 118-135.
- Schanke, I. Gjærevoll & Kristiansen, J. N., 1972: Planteliste fra Sunndal kommune. Univ. i Trondheim, DKNVS Museet.
- Schiøtz, J., 1871: Om Skovforholdene i Romsdals Amt. Kristiania, 64 s.
- Schumacher, T., 1978: Operculate discomycetes (Pezizales) on river banks in Norway. Norw. J. Bot. 25: 207-220.
- Schumacher, T., 1987. A monograph of the genus *Scutellinia* (Cooke) Lamb. (Pyronemataceae). Phil. Thesis, Univ. Oslo. 310 pp.
- Schumacher, T., 1990: The genus *Scutellinia* (Pyronemataceae). Opera Bot. 101: 1-107.
- Schøning, G., 1910: Reise gjennom en del af Norge i de aar 1773, 1774, 1775. Bind I. Utgit av De kgl. norske videnskabers selskab i Trondhjem. Trondhjems Adresseavis Bogtrykkeri. 1. Bind. 333 s.
- Scott, W., 1965: Geologic Map of the Western Dovrefjell, Gruvedalen, Sunndal District, Norway. NGU.
- Scott, W., 1967: Evolution of folds in the metamorphic rocks of Western Dovrefjell, Norway. 111 pp. Yale University, New Haven, upubl. dr. avhandling.
- Selin, E., 1998: Morphometric analyses of capsule and seed traits in Scandinavian *Papaver radicum* (Papaveraceae) in relation to the bicentric distribution pattern. Nord. J. Bot. 18:689-700.
- Seljedal, I., 1965: Sunndalsboka. Bind 1. Sunndal - Øksedal - Ålvundeid sogelag. 399 s. + kart.
- Selvig, E., 1992: Verdien av norskvassdragsnatur i internasjonal sammenheng. Senter for utvikling og miljø, Universitetet i Oslo. 172 s.
- Severinsen, A., 1980: Konflikt og maktbalanse: en sosiologisk analyse av konflikten mellom reineiere og grunneiere i Trollheimen, med vekt på lovgivningens funksjon. Hovedfagsoppgave i sosiologi, Universitetet i Trondheim.
- SFT, 1996: Regional innsjøundersøkelse 1995. Rapport 677/96 (datarapport: 690/97). Statlig program for forurensningsovervåking. TA-1389/1996.
- Siebke, H., 1876: Enumeratio insectorum Norvegorum. Fasc. III. Catalogum Lepidopterorum Continentem. A.W. Brøgger Christiania. 188 pp.
- Sigmond, E. M. O., M. Gustavson & D. Roberts, 1984: Berggrunnskart over Norge. Nasjonalatlas for Norge, kartblad 2.2.1. Norges geologiske undersøkelse.
- Sivertsen, S., Jordal, J. B. & Gaarder, G. 1994: Noen soppfunn i ugjødsle beite- og slåttemarker. *Agarica* 13 (22):1-38.
- Skogen, A., 1963: Noen plantefunn fra Trøndelagskysten. Blyttia 21:178-188.
- Skogen, A., 1965: Flora og vegetasjon i Ørland herred, Sør-Trøndelag. Det kgl. Norske Vidensk. selsk. Mus. Årb. 1965.
- Skogen, A., 1968: Plantegeografiske undersøkelser på Frøya, Sør-Trøndelag. I-II. Blyttia 26:47-62.
- Skogen, A., 1974: Karplantefloraen i Ørland herred, Sør-Trøndelag, nyfunn og forandringer etter 10 år. *Miscellanea* 18.
- Skogen, A., 1977: Hovedtrekk i Sunnmøres vegetasjon og flora. Den norske turistfor. årb. 1977:103-111.
- Skogen, A., 1981a: Vestlige utposter for hengefrytler, *Luzula parviflora*, på Geirangerfjellet. Blyttia 39:51-57.
- Skogen, A., 1981b: Lappmarksrublomme, *Draba lactea*, i Indre Sogn. Blyttia 39:189-192.
- Skogland, T., 1977: Utredning om villreinen i forbindelse med Mardøla-Grytten reguleringen. Utbredelse, bestandsutvikling, produksjon og biotopvalg hos villrein i Snøhettaområdet. DVF, Viltforskningen. Rapport. 64 s.
- Skogland, T., 1978: Noen betraktninger omkring bestandsutvikling og struktur i Snøhetta villreinstamme. Arbeidsrapport prosjekt C-36. Rapport DVF Viltforskningen. 19 s.
- Skogland, T., 1986: Betydningen av naturinngrep for villreinen i Snøhetta. Hognareinen nr 1-86: 52-57.
- Skogland, T., 1987: Utvikling og produksjon hos villrein i Snøhetta-stammen. Villreinen 3:87-89,29.
- Skogland, T., 1991a: Klarer vi å bevare en sør-norsk jervestamme? Villreinen 1991:34-36.
- Skogland, T., 1991b: Villreinen i Snøhetta vest og Torbudalen. Bestandsfragmentering av vår siste nomadiske ville fjellrein pga. turisme. I: Haarstad, G., (red.): Torbudalen. Torbudalen hytteeierforening. s. 139-160.

- Skogland, T., 1994a: Økosystemet på Dovrefjell. I: Bretten, S., Gjershaug, J. O., Gjærevoll, O., Haugland, K., Sande, J., Skogland, T., Sollid, J. L., Stabell, E., Stenvik, L. F. & Sørbel, L.: Dovrefjell. Grøndahl Dreyer forlag, Oslo. s. 28-39.
- Skogland, T., 1994b: Villreinen på Dovrefjell. I: Bretten, S., Gjershaug, J. O., Gjærevoll, O., Haugland, K., Sande, J., Skogland, T., Sollid, J. L., Stabell, E., Stenvik, L. F. & Sørbel, L.: Dovrefjell. Grøndahl Dreyer forlag, Oslo. s. 56-73.
- Skogland, T., 1994c: Villreinen. Fra urinnvåner til miljøbarometer. Teknologisk forlag. 143 s.
- Skogland, T., Gaare, E. & Mølmen, Ø., 1980: Virkninger av naturinngrep på villreinbestanden i Snøhetta. I: Kjos-Hanssen, O. m.fl. (red.). Vassdragsregulerings virkninger på vilt. Foredrag og diskusjoner ved symposiet 15. - 17. April 1980: 53-71.
- Skou, P., 1991: Nordens ugler. Håndbog over de i Danmark, Norge, Sverige, Finland og Island forekommende arter af Herminiidae og Noctuidae (Lepidoptera). Danmarks dyreliv Bind 5. Apollo Books, Stenstrup. 567 s.
- Soland, H., 1991: Friluftslivområder sikret med statlige midler. DN-rapport 1991-9. 96 s.
- Solberg, B. Ø., 1996: En populasjonsøkologisk undersøkelse av *Pedicularis lapponica* L. (bleikmyrklegg) i Grødalen, Møre og Romsdal. Hovedfagsoppgåve Botanisk institutt NTNU, Trondheim. 83 s. Upubl.
- Solberg, B. Ø., 1997: Populasjonsbiologisk undersøkelse av bleikmyrklegg, *Pedicularis lapponica* i Grødalen. NTNU Vitenskapsmuseet, Rapport botanisk serie 1997-1:25-43.
- Solbu, I., 1971: Verneverdier i et fjellområde. En studie i Trollheimen. Hovedoppgave, institutt for landskapsarkitektur, NLH. 133 s.
- Soldal, O. et al. 1990: Salt industrigrunnvann, delprosjekt, oppfølgende geologiske og geofysiske undersøkelser på fjorddeltaet på Sunndalsøra, Møre og Romsdal. NGU.
- Soldal, O., Rye, N. & Muring, E., 1990: Hydrogeologiske undersøkingar ved Litledalselva, Sunndalsøra, Sunndal, Møre og Romsdal. NGU rapport 90.067.
- Soleng, A. & Bakke, T. A., 1995: Salinitetstoleransen til *Gyrodactylus salaris* Malmberg, 1957: spredningspotensiale og sikringssoner. Utredning til DN 1995-1. 70 s.
- Solheim, R., Engan, J. H. & Engan, H. J., 1995: Gi villreinen en "korridor" inn i framtida! Fauna 48:90-95.
- Sollid, J. L. & Sørbel, L., 1980: Glasiageologisk kart over Midt-Norge 1:500 000. NGO. Vedlegg til Rapport T-524.
- Sollid, J. L. & Sørbel, L., 1981: Kvartærgeologisk verneverdige områder i Midt-Norge. Miljøverndep., avd. for naturvern og friluftsliv. Rapport T-524. 1-207 + kart.
- Sollid, J. L. & Sørbel, L., 1982: Kort beskrivelse til glasiageologisk kart over Midt-Norge 1:500 000. Norsk geografisk Tidsskr. 26:225-232.
- Sollid, J. L. & Sørbel, L., 1984: Kvartærgeologisk verneverdige områder i Møre og Romsdal. Rapport til Miljøverndepartementet. Geografisk inst. Univ. i Oslo. 18 s. + 2 kart.
- Sollid, J. L. & Sørbel, L., 1994: Berggrunn og landformer. I: Bretten, S., Gjershaug, J. O., Gjærevoll, O., Haugland, K., Sande, J., Skogland, T., Sollid, J. L., Stabell, E., Stenvik, L. F. & Sørbel, L.: Dovrefjell. Grøndahl Dreyer forlag, Oslo. s. 12-27.
- Sollid, J. L. & Sørbel, L., 1997: Geomorfologien på Dovrefjell. Fylkesmannen i Hedmark, Miljøvernavdelingen. Rapport nr. 13/97. 39 s.
- Sollid, J. L., 1975: Kvartærgeologisk/geomorfologisk registrering og verne vurdering i Hafsåsområdet (Grødalen, Grøvdalen, Reppdalen, Lindalen og Dindalen) i Møre og Romsdal og dels i Sør-Trøndelag. Rapport til Miljøverndepartementet Landsplan for naturområder/forekomster. Rapport GE 0062. Geografisk institutt, Universitetet i Oslo. 15 s. + registreringskart 1:50 000.
- Sollid, J. L., 1983: Geomorfologiske og kvartærgeologiske registreringer med vurdering av verneverdier i 15 tiårsvernedede vassdrag i Nord- og Midt-Norge. Kontaktutvalget for vassdragsreguleringer, Universitetet i Oslo. Rapport 55. 200 s. + vedlegg.
- Sollid, J. L., Carlson, A. B. & Torp, B., 1980a: Trollheimen - Sunndalsfjella - Oppdal kvartærgeologisk kart 1:100 000. Geografisk Institutt, Universitetet i Oslo.
- Sollid, J. L., Carlson, A. B. & Torp, B., 1980b: Trollheimen - Sunndalsfjella - Oppdal kvartærgeologisk kart 1:100 000. Kort beskrivelse til kartet. Norsk geografisk Tidsskrift 34:177-189.
- Solstad, H., 1998: Genetical and ecological variation in S Norwegian *Papaver radicum* Rottb. Comparisons with related species, and implications for taxonomy and phytogeography. University of Oslo, Dep. of biology. Cand. scient. thesis. 109 pp.
- Solstad, H., Elven, R. & Stabbetorp, O., 1997: Habitatvalg og demografi hos de sørnorske fjellvalmueene (*Papaver radicum*). NTNU Vitenskapsmuseet, Rapport botanisk serie 1997-1:67-87.
- Sommerfeldt, W. P., 1949: Norges topografi. Nordmøre: bibliografisk fortegnelse over topografisk og lokalhistorisk litteratur 1925-1940. Kristiansund. 51 s.
- St.meld. nr. 27 (1991-92). Om forvaltning av bjørn, jerv, ulv og gaupe (Rovviltmeldingen). Miljøverndepartementet, 54 s.
- St.meld. nr. 60 (1991-92). Om Samlet plan for vassdrag. Miljøverndepartementet. 141 s.
- St.meld. nr. 62 (1991-92). Ny landsplan for nasjonalparker og andre større verneområder i Norge. Miljøverndepartementet, 131 s.
- St.meld. nr. 63 (1984-85). Om Samlet plan for vassdrag. Miljøverndepartementet. 397 s.
- St.prp. nr. 130 (1981-82). Om kraftdekningen i 1980-årene og forholdet til Samlet plan for vassdrag. Tilråding til Olje- og energidepartementet av 14. mai 1982, godkjent i statsråd samme dag. 24 s.
- Statens kartverk Møre og Romsdal, 1991a: Sunndal kommune: Skog- og myrressurser. Statens kartverk. Målestokk 1:100000. 1 Kart.
- Statens kartverk Møre og Romsdal, 1991b: Sunndal kommune: Sand- og grusressurser. Statens kartverk. Målestokk 1:100000. 1 Kart.

- Statens kartverk Møre og Romsdal, 1991c: Sunndal kommune: Områder av naturverninteresse. Statens kartverk. Målestokk 1:100000. 1 Kart.
- Statens kartverk Møre og Romsdal, 1991d: Sunndal kommune: Friluft- og viltområder. Statens kartverk. Målestokk 1:100000. 1 Kart.
- Statens kartverk, 1992a: Topografisk hovedkartserie 1:50 000, kartblad 1320 II Eresfjord.
- Statens kartverk, 1992b: Topografisk hovedkartserie 1:50 000, kartblad 1420 IV Stangvik.
- Statens kartverk, 1992c: Topografisk hovedkartserie 1:50 000, kartblad 1420 I Snota.
- Statens kartverk, 1992d: Topografisk hovedkartserie 1:50 000, kartblad 1520 III Oppdal.
- Statens kartverk, 1997a: Topografisk hovedkartserie 1:50 000, kartblad 1419 I Storskrynten.
- Statens kartverk, 1997b: Topografisk hovedkartserie 1:50 000, kartblad 1419 IV Aursjøen.
- Statens kartverk, 1997c: Topografisk hovedkartserie 1:50 000, kartblad 1420 II Romfo.
- Statens kartverk, 1997d: Topografisk hovedkartserie 1:50 000, kartblad 1420 III Sunndalsøra.
- Statistisk Sentralbyrå, 1978: Jaktstatistikk 1846-1977. Norges offisielle statistikk. 195 s.
- Statistisk Sentralbyrå, årleg: Jaktstatistikk (årstal). Norges offisielle statistikk.
- Steien, T., 1984: Møre og Romsdal 1970-1983. En bibliografi. Møre og Romsdal distriktshøgskole, Molde, Skrifter 1984:4: 1-387.
- Stenberg, I., 1990: Kvitryggspett-studier på Nordmøre. Ringmerkaren 2:157-158.
- Stenberg, I., 1991: Prosjekt kvitryggspett Møre og Romsdal. Årsrapport 1991 til Direktoratet for Naturforvaltning, Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Norsk Ornitologisk Forening og Verdens Naturfond, Norge. Rapport, upubl. 15 s.
- Stenberg, I., 2000a: Hakkespettar på raudlista: Resultat frå fylkesprosjektet. Rallus 29:92-95.
- Stenberg, I., 2000b: Kvitryggspettens populasjonsbiologi. Ungfuglanes spredning. Årsrapport 2000 til Direktoratet for Naturforvaltning.
- Stenberg, I., 2000c: Truga hakkespettar i Møre og Romsdal 1990-2000. Rapport til Fylkesmannen i Møre og Romsdal frå Norsk Ornitologisk Forening (OUM) avd. Møre og Romsdal. 18 s.
- Stenberg, I., 2001: Kvitryggspetten i Noreg - status fram til 2001. Norsk Ornitologisk Forening rapport nr. 6-2001. 37 s.
- Stenberg, I., 2002: Jordal kraftverk. Konsekvensar for fugl og pattedyr. Rapport 10 s.
- Stenvik, L. F., 1982: Verneplan for vassdrag, 10-års vernede vassdrag. Arkeologiske kulturminner i Drivavassdraget, S-Trøndelag, Møre og Romsdal. Univ. i Trondheim, Vitenskapsmuseet Rapport Arkeol. Ser. 1982:4. 138 s.
- Storrø, G., 1986: Hydrogeologiske undersøkelser på Sjølandsøra, Sunndal kommune: sluttrapport. NGU-rapport 86.176.
- Storset, A., 1981: Vannkvaliteten i Driva. Rapport. Kjøtt- og næringsmiddelkontrollen i Sunndal.
- Storset, A., 1992: Salt industrigrunnvann: mikrobiologiske forhold ved munningen Litledalselva, Sunndal kommune, Møre og Romsdal. Rapport Norges geologiske undersøkelse 92.253.
- Strand, L. Å., 1999: Amfibier i Sunndal kommune. Rapport til Sunndal kommune.
- Strand, T. & Holmsen, P., 1960: Stratigraphy, petrology and caledonian nappe tectonics of central southern Norway, Caledonized basal gneisses in a north western area (Oppdal - Sunndal): Guide to excursions no. A 13 and no. C 9. 31 s.
- Stueflotten, S., 1985: Artsmangfold og områdeareal. Rallus 15:13-15.
- Stueflotten, S., 1986: Lappspurvens hekkstatus i Møre og Romsdal. Rallus 16:26-28.
- Stueflotten, S., 2002: Planter i Rauma. Rauma kommune, rapport. 155 s.
- Størmer, P., 1954: S. O. F. Omang 1867-1953. Blyttia 12:153-157.
- Størmer, P., 1967: Separate enclosure to "Mosses with a western and southern distribution in Norway". Lists of Norwegian herreder from which each species is known. 1-84.
- Størmer, P., 1969: Mosses with a western and southern distribution in Norway. Oslo.
- Sunde, K. B. & Grønningseter, E., 1999: Rapport fra flaggermusundersøkelser i M&R 1998. Kunnskapsstatus for flaggermus i M&R. Rapport. 46 s.
- Suul, J., 1974: Observasjoner fra Nordmøre og Romsdal. Rallus 4:90-91.
- Svanøe, E., 1925: Sunndalen. Kjenn ditt land V. Oslo. s. 69-75.
- Sveum, B. K. P., 1983: Slektene Clavulinopsis, Ramariopsis, Multiclavula og Lentaria (Basidiomycetes, Aphyllophorales) i Norge. Med kommentarer til artenes systematikk. Hovedfagsoppg. Universitetet i Trondheim, Botanisk inst. 188 s. + pl. Upubl.
- Sæsbøe, A., 1966: Ein gammel bygdegard. Årsskrift for Nordmøre historielag 1966: 1-12.
- Sæter, G., 1969: Prøvefiske i Kjerringvatn.
- Sæter, G., 1971: Prøvefiske i Kjerringvatn.
- Sæter, J. A., 1995: Trollheimen. Fylkesmannen i Sør-Trøndelag & Fylkesmannen i Møre og Romsdal, informasjonshefte, 24 s.
- Sæther, B., 1981: Naturtypekart for Drivas nedbørfelt, Sør-Trøndelag, Møre og Romsdal og Oppland. Målestokk 1:250 000. Vedlegg til Sæther, B., S. Bretten, M. Hagen, H. Taagvold & L. E. Vold: Flora og vegetasjon i Drivas nedbørfelt, Møre og Romsdal, Oppland og Sør-Trøndelag. Botaniske undersøkelser i 10-års verna vassdrag. Delrapport 4. DKNVSM rapport, Botanisk Serie 1981-6.
- Sæther, B., Bretten, S., Hagen, M., Taagvold, H. & Vold, L. E. 1981: Flora og vegetasjon i Drivas nedbørfelt, Møre og Romsdal, Oppland og Sør-Trøndelag. Botaniske undersøkelser i 10-års verna vassdrag. Delrapport 4. DKNVSM rapport, Botanisk Serie 1981-6. 127 s. + vedlegg.
- Sør - Trøndelag Kraftselskap, 1985? Utsatt skjønnd Driva, overskjønnd, utdrag, Generelle fiskespørsmål Driva.
- Sør - Trøndelag Kraftselskap, 1988? Utsatt skjønnd Driva, overskjønnd fiske, utdrag gassovermettet vann.
- Sørensen, O. J., Bjørø, R., Maartmann, E., Kjos-Hanssen, O., 1979: Viltbiotoper og bruksinteresser i de 10-års vernede vassdrag. Foreløpig rapport. Del 1 og 2. Direktoratet for vilt og ferskvannsfiske, reguleringsundersøkelsene. Rapport 2-1979. 114 s. + bilag.

- Sørensen, O. J., Kvam, T., Wabakken, P. & Landa, A., 1986: Ulven (*Canus lupus* L.) i Norge 1948-84. Viltrapport 33. 94 s. + kart.
- Sørensen, O. J., Overskaug, K. & Kvam, T., 1990: Bjørn (*Ursus arctos* L.) i Norge. Utbredelse og bestand 1983-1986. NINA Forskningsrapport 008: 1-76.
- Sörensson, M. & Kvamme, T., 1995: Revisionary notes on Norwegian feather-wing beetles (Col. Ptiliidae). Fauna norv. Ser. B. Norw. J. Ent. 42:31-42.
- Tambs-Lyche, H. & Heie, O. E., 1994: Studies on Norwegian aphids (Hom., Aphidoidea) III. Fauna norv. Ser. B. Norw. J. Ent. 41:19-28.
- Tambs-Lyche, H., 1941: Utbyttet av villreinjakta i tida 1920-1938. Nytt mag. naturv. 82:141-179.
- Tanum, K., 1983: Studier av taksonomi og vertsforhold hos Gyrodactylus-arter på laksefisk av slektene *Salmo* og *Salvelinus* i Norge. Hovedfagsoppgave i spesiell zoologi, parasittologi, Univ. i Odslo. 99 s.
- Thesen, G., 1861: Beskrivelse af Romsdals Amt. Bentzens Bogtr. Christiania. VIII, 649 s. + 1 kart.
- Thingstad, P. G., 1984: Produksjonspotensialet. En indeks for produksjonssammenligninger av ulike fuglesamfunn. Det kgl. norske Vidensk. Selsk. Mus. Rapport zoologisk serie 1984-7. 27 s. + vedlegg.
- Thollesen, J., 1975: Opprop om nattergal. Rallus 5:85-89.
- Thor, G., 1988: The genus *Utricularia* in the Nordic countries, with special emphasis on *U. stygia* and *U. ochroleuca*. Nord. J. Bot. 8: 213-225.
- Thrane, K. E., 1984: Luftkvalitetsmålinger av svoveldioksid og fluorid på Sunndalsøra. Statusrapport. NILU rapport. 59 s.
- Timberlid, J. A., 1988: Driftsendringer i jordbruket som årsak til forsurening av norske vassdrag? Ein samanliknande studie av utmarksbruket på Vest- og Sørlandet i perioden 1850-1980. Økoforsk rapport 1988:14. 354 s.
- Timdal, E., 1984: The genus *Hypocomyce* (Lecanorales, Lecideaceae) with special emphasis on the Norwegian and Swedish species. Nordic Journal of Botany 4:83-108.
- Toftaker, H., 1969: Floristiske undersøkelser i Oppdal. Hovedfagsoppgave, Universitetet i Oslo (upubl.). 149 s. + 166 kart.
- Tollan, I., 1935: Skoggrenser på Nordmøre. Hovedfagsoppg. Univ. i Oslo. upubl.
- Tollan, I., 1937: Skoggrenser på Nordmøre. Medd. Vestl. forstl. forsøksst. 6(2):1-143.
- Tollan, I., 1949: Eilert Hagerup Kjempe som plantesamler for biskop Gunnerus. (utgitt av O. A. Høeg) Blyttia 7:81-86.
- Torkelsen, A.-E., 1977: Gelésopper på Vestlandet. Blyttia 35: 179-191.
- Torkelsen, A.-E., 1989: Skrukkeøre. Våre Nyttevekster 84(4): 96-100.
- Tornes, B. I., 1974: Gransking, prøvofiske og kulturarbeid i fiskevatn i Møre og Romsdal. Møre og Romsdal landbruksselskap.
- Trollheimsutvalet, 1980: Verneplan for Trollheimen.
- Tshudi-Madsen, S. & Møller, M., 1991: Vakrest i landet: tyve godt bevarte steder i Norge. Cappelen.
- Tveit, J. S. & Velsand, L., 1986: Innst. S. nr. 250. Innstilling fra kommunal- og miljøvernkomiteen om Samlet plan for vassdrag. (St. meld. nr. 63 for 1984-85). 24 s.
- Tveten, E., Lutro, O. & Thorsnes, T. 1998: Geologisk kart over Noreg, berggrunnskart ÅLESUND - 1:250000. Norges geologiske undersøkning.
- Tømmerås, B. Å. (red.), 1994: Introduksjoner av fremmede organismer til Norge. NINA utredning 62: 141 s.
- Tønnesen, J. F., 1985: Seismiske målinger ved Hals, Røkkem og Årammen, Sunndal, Møre og Romsdal. NGU-rapport 84.129.
- Tønnesen, O. J., 1995: Mellom bakkar og berg. Ei teoretisk og praktisk rettleiing om kulturlandskapsforvaltninga i kommunane. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Landbruksavdelinga, rapport nr. 1-1995. 73 s.
- Tønsberg, T., 1992: The sorediate and isidiate, corticolous, crustose lichens in Norway. Sommerfeltia 14: 331 pp.
- Tønsberg, T., Gauslaa Y., Haugan, R., Holien, H. & Timdal, E. 1996: The threatened macrolichens of Norway 1995. Sommerfeltia 23: 258 pp.
- Undås, I., 1942: On the Late-Quaternary history of Møre and Trøndelag (Norway). Kgl. Norske Vidensk. Selsk. Skr. 1942, Nr. 2:1-92.
- Valde, K. & Gaarder, G., 2002: Vinteratlas. Kartlegging av overvintrande fugl i Møre og Romsdal. Rallus 30 (temanummer, 3/2001):61 s. upaginert.
- Valde, K., 1977: Kornkråke. Rallus 7:59-61.
- Vassdragsdirektoratet & Kontaktutvalget for verneplan for vassdrag, 1983: Verneplan for vassdrag. Kart 1:1 000 000. (Verneplan I og II). Vassdragsdirektoratet & Kontaktutvalget for verneplan for vassdrag. 1 kart.
- Vasshaug, Ø., 1965: Melding om fiskeribiologiske granskningar i Møre og Romsdal 1965. Fiskevatn i Sunndal kommune. Møre og Romsdal Landbruksselskap.
- Vigerust, Aa., 1991: Helseovervåking i kultiveringsarbeidet - erfaringer fra overvåking av anlegg drevet i regi av Direktoratet for naturforvaltning. Fagseminar om Gyrodactylus salaris og sykdoms-/tømmingsproblematikken. 15-17. april 1991. s. 81-84.
- Vik, R. & Korsen, I., 1984: Drivareguleringen - innvirkningen på lakse- og sjøaurefisket i Driva.
- Vik, R. & Korsen, I., 1985a: Gassovermetning fra Driva kraftverk - forsøk med fisk 4. juni 1985. Notat, 4 s.
- Vik, R. & Korsen, I., 1985b: Reguleringen av Driva - tilleggsuttale vedr. sjøørretproduksjonen i vassdraget. Notat, 4 s.
- Vik, R. & Korsen, I., 1988: Drivareguleringen - innvirkningen på lakse- og sjøaurefisket i Driva.
- Vik, R. & Olsen, V., 1973a: Toåa. Fiskerisakkyndig uttalelse om virkningen på fisk ved overføringen av avløpet fra en del av nedslagsfeltet til Driva kraftverk i Sunndalen. Stensilert rapport 20 s.
- Vik, R. & Olsen, V., 1973b: Delregulering av Driva og virkningen på laksefisket. Direktoratet for vilt og ferskvannsfisk. Rapport 74 s.

- Vik, R., Olsen, V. & Korsen, I., 1978a: Toåa. Fiskerisakkyndig uttalelse om virkningen på laks- og sjøarefisket ved overføring av avløpet fra en del av nedbørsfeltet til Driva kraftverk i Sunndalen. Framlagt for overskjønnet november 1978. 13 s. [ferskvatn, fisk, laks, sjøørret, elvedelta, Sunndal, Drivavassdraget]
- Vik, R., Olsen, V. & Korsen, I., 1978b: Fiskerisakkyndig uttalelse om virkningen på laks- og sjøarefisket ved overføring av avløpet fra en del av nedbørsfeltet til Driva kraftverk i Sunndalen.
- Vik, R., Olsen, V. & Korsen, I., 1980: Rasene i Gjevilvatnet og fisket i Driva.
- Volden, T., 1991: Salt industrigrunnvann: PAH-forbindelser i deltaflaten ved munningen av Sunndalselva og Littlelalselva i Sunndalsfjorden, Sunndal kommune, Møre og Romsdal (dok 2/91). Rapport Norges geologiske undersøkelse 91.253.
- Vaagsether, F. & Sørensen, B., 1995: Jakt- og fisketilbud i lokale jeger og fiskerforeninger i Møre og Romsdal. Møre og Romsdal fylkeslag av Norges jeger- og fiskerforbund. Rapport. 47 s.
- Wabakken, P. & Sørensen, P., 1982: Fugl og pattedyr i Joras nedbørsfelt. Kontaktutvalget for vassdragsreguleringer, Universitetet i Oslo. Rapport nr. 54.
- Wegmann, C. E., 1959: La flexure axiale de la Driva et quelques problèmes structuraux des Caledonides scandinaves. Norsk Geologisk Tidsskrift 39:25-74.
- Wendelbo, P. 1958: Arter og hybrider av *Centaurea* underslekt *Jacea* i Norge. Bergen mus. årbok 1957 Nr. 5: 1-29.
- Westavik, P. A., 1995: Mellom bakkar og berg. En reise i Møre og Romsdal. KOM forlag. 112 s.
- Winther, E. S., 1983: Fiskeundersøkelser høsten 1983. Rapport til Sunndal Fjellstyre, 17 s.
- Wischmann, F., 1961: Hovedforeningens ekskursjoner 1960. 24.-31. juli sommerekursjon til Gjevilvasshytta. Blyttia 19:20-21.
- Wold, H. E., 1977: Melding om fiskegransking av Grøvdalsvassdraget. Møre og Romsdal landbrukselskap. Stensilert rapport, upag. 6 s.
- Zachariassen, K.E., 1990: Sjeldne insekter i Norge. 2. Biller I. NINA Utredning 017: 1-83.
- Ødegaard, F. & Ligaard, S., 2000: Contribution to the knowledge of Norwegian Coleoptera. *Norw. J. Entomology* 47:7-19.
- Ødegaard, F., 1998: Faunistic notes on Heteroptera (Hemiptera) in Norway. *Fauna norv. Ser. B. Norw. J. Ent.* 45:93-99.
- Ødegaard, F., 2001: Taxonomic status and geographical range of some recently revised complex-species of Coleoptera in Norway. *Fauna norv. Ser. B. Norw. J. Ent.* 48:237-249.
- Økland, J., 1963: En oversikt over bunndyrmengder i norske innsjøer og elver. *Fauna* 16 (suppl.):1-67.
- Økland, K. A., 1969: List of localities with *Gammarus lacustris* G. O. Sars in Norway, with references and notes. Supplement to Contribution no. 89, Zool. Museum, Univ. of Oslo. 1-36.
- Ørjavik, A., 1971: En kartlegging av vannforurensninger i Møre og Romsdal 1971. Møre og Romsdal Landbrukselskap, rapport 35 s.
- Østdahl, T. (red.), 1991: Oppland fylke Dovre kommune, Lesja kommune, Møre og Romsdal fylke, Nesset kommune, Sunndal kommune: Jora. Overføring til Aura. Vidareføringsprosjekt for 432 Rauma, vidareføring: modifisert alternativ F1 alternativ Vermåa - Ulvåa, 01 Stavem kraftverk, 08 Verma pumpekraftverk. 005 Glomma og Lågen. Samla Plan for vassdrag. Miljøverndepartementet, vassdragsrapport.
- Østhagen, H., 1971: *Cladonia deformis* and *C. gonecha* in Norway and Svalbard. *Norw. J. Bot.* 18: 87-92.
- Østhagen, H., 1976: Nye utbredelsesdata for norske makrolav. *Blyttia* 34:189-203.
- Øyen, B.-H., 1994: Sporelementer i etasjehusmose (*Hylocomium splendens*) ved aluminiumsverkene i Årdal og Sunndal. Rapport fra Skogforsk 2/94. 13 s.
- Aagaard, K. & Gulbrandsen, J. 1976: Prikkart over norske dagsommerfugler. Det Kgl. Norske Videnskabers Selskab, Museet. Trondheim. 68 s.
- Aagaard, K. & Hanssen, O. 1989: Population studies of *Parnassius mnemosyne* (Lepidoptera) in Sunndalen, Norway. I: Future of Butterflies in Europe: Strategies for survival. Wageningen. s. 160-166.
- Aagaard, K., 1995: *Mnemosyne*- og *apollon*sommerfugler med små bestander og flekkvis utbredelse i Norge. *Insektnytt* 20(1/2):24-26.
- Aagaard, K., Hindar, K., Hanssen, O., Balstad, T. & Fjellstad, W. 1997: Bestandsstruktur og genetisk mangfold i norske bestander av *Parnassius mnemosyne* og *Parnassius apollo* (Lepidoptera). NINA Oppdragsmelding 462: 20 s.
- Aagaard, K., Hindar, K., Hanssen, O., Balstad, T. & Fjellstad, W. 1999: Bestandsstruktur og genetisk mangfold i en fragmentert bestand av *mnemosynesommerfugl*. s. 44-51 i NINAs strategiske instituttprogrammer 1991-1995. Bevaring av genressurser. Sluttrapport. NINA Temahefte 9.
- Ålbu, T., 1990a: Rapport fra LRSK. *Rallus* 20:48-50.
- Ålbu, T., 1990b: Aune ornitologiske stasjon. *Ringmerkaren* 2:29-31.
- Ålbu, T., 1991: Aune ornitologiske stasjon. *Ringmerkaren* 3:42-44.
- Ålbu, T., 1992a: Sjeldne fugler i M&R 1991. Rapport fra den Lokale rapport- og sjeldenhetskomiteen - Meddelelse nr 23. *Rallus* 22:78-83.
- Ålbu, T., 1992b: Aune ornitologiske stasjon. *Ringmerkaren* 4:44-46.
- Ålbu, T., 1993a: Sjeldne fugler i Møre og Romsdal i 1992. Rapport fra den Lokale rapport- og sjeldenhetskomiteen (LRSK) - Meddelelse nr 24. *Rallus* 23:41-50.
- Ålbu, T., 1993b: Aune ornitologiske stasjon. *Ringmerkaren* 5:43-45.
- Ålbu, T., 1994a: Trollheimen RG. *Ringmerkaren* 6:41-43.
- Ålbu, T., 1994b: Sjeldne fugler i M&R 1993. Rapport fra den Lokale rapport- og sjeldenhetskomiteen (LRSK) - Meddelelse nr 25. *Rallus* 24:100-106.
- Ålbu, T., 1995: Trollheimen RG. *Ringmerkaren* 7:79-81.
- Ålbu, T., 1996: Trollheimen RG. *Ringmerkaren* 8:91-93.
- Ålbu, T., 1997: Sjeldne fugler i Møre og Romsdal 1995 og 1996. Rapport fra den Lokale rapport- og sjeldenhetskomiteen (LRSK) - Meddelelse nr 27. *Rallus* 27:74-83.

- Ålbu, T., 1998: Trollheimen RG. Ringmerkaren 10:59-60.
- Ålbu, T., 1999a: Trollheimen RG. Ringmerkaren 11:29-30.
- Ålbu, T., 1999b: Fugleliv. I: Folden, H. E. (red.), 1999: Trollheimen. 3. Gjevilvassdalen og Innerdalen. Bygdeforlaget. s. 72-79.
- Ålbu, T., 1999c: Hubro-registreringer i Møre og Romsdal 1997-1999. Rapport 4 s. IKKJE OFFENTLEG.
- Ålbu, Ø. & Fiske, P. 1983: Fugler i Møre og Romsdal. Del 2: Jofamilien Stercorariidae. Rallus 13:148-150.
- Ålbu, Ø., 1983: Fugler på Nordmøre. Del 1: Råkefugler Coraciiformes. Rallus 13:10-11.
- Aamlid, D., 1990: Et bidrag til Hardangerviddas flora: Snøsoleie (*Ranunculus nivalis*). Blyttia 48:69-72.
- Årflot, O., 1981: Fluor og fluorider. Landbruksforlaget, Oslo. 198 s.
- Aarnes, J.-O., 2002: Katalog over makro- og mikrosopp angitt for Norge og Svalbard. Synopsis fungorum 16. Fungiflora, Oslo. 412 s.
- Aarvik, L. & Berggren, K., 2002: Nye funn av sommerfugler i Norge 1. Insekt-Nytt 26(1/2):21-30.
- Aarvik, L., Bakke, S. A., Berg, Y., Berggren, K., Hansen, L. O., Myhr, K. & Svendsen, S., 1997: Contribution to the knowledge of the Norwegian Lepidoptera V. Fauna norv. Ser. B. Norw. J. Ent. 44:55-70.
- Aarvik, L., Berggren, K. & Hansen, L. O., 2000: Catalogus Lepidopterorum Norvegiae. Norges sommerfugler. Lepidopterologisk arbeidsgruppe, Zoologisk museum, Universitetet i Oslo, Norsk institutt for skogforskning, Ås. 192 s.
- Aarvik, L., Berggren, K. & Bakke, S. A., 2002: Nye funn av sommerfugler i Norge 2. Insekt-Nytt 26(3/4):23-36.
- Aarvik, L., Svendsen, S., Berg, Y. & Berggren, K., 1994: Atlas of the Lepidoptera of Norway. Part 1. Gelechioidea: Oecophoridae, Agonoxenidae, Batrachedridae, Momphidae, Cosmopterididae, Scythridae, Blastobasidae. Insecta norvegiae 5: 1-72.
- Aas, B., 1991: Vegetasjonsendringer etter istiden. I: Haarstad, G., (red.): Torbudalen. Torbudalen hytteeierforening. s. 119-128.
- Aass, P., 1969: Crustacea, especially *Lepidurus arcticus* Pallas, as brown trout food in Norwegian mountain reservoirs. Rapport Sötvattenlaboratoriet, Drottningholm, nr. 49.

Andre kilder

Botanisk Museum i Oslo 2002. Utskrift pr. desember 2002 fra soppdatabasen (Norwegian Mycological Database, http://www.nhm.uio.no/botanisk/nxd/sopp/nsd_b.htm). Hentet fra Internett.

Botanisk Museum i Oslo 2002. Utskrift pr. desember 2002 fra lavdatabasen (Norwegian Lichenological Database, <http://www.toyen.uio.no/botanisk/lavherb.htm>). Hentet fra Internett.

Botanisk Museum i Oslo 2002. Utskrift pr. desember 2002 fra karplantedatabasen. Basert på Excel-fil tilsendt fra museet.

Botanisk Institutt i Bergen 2002. Utskrift pr. desember 2002 fra karplantedatabasen. Basert på Excel-fil tilsendt fra museet.

NTNU, Vitenskapsmuseet i Trondheim 2002. Utskrift pr. desember 2002 fra karplantedatabasen. Basert på Excel-fil tilsendt fra museet.

Muntlige kilder

Følgende personer har gitt muntlige eller skriftlige opplysninger, noen har bestemt materiale:

Anne Grete Aklestad, Sunndal

Ola Almskår, Tingvoll

Kristin Anderson, Sunndal kommune

Carl S. Bjurstedt, Sunndal kommune

David Boertmann, Danmarks Miljøundersøgelser,
Danmark

Tor Erik Brandrud, NINA, Oslo

Reidar Elven, Universitetet i Oslo

Peder Fahle, Sunndal

Rita Dyrnes Flatvad, Sunndal

Alv Ottar Folkestad, Ulstein

Gunnar Olav Furu, Sunndal kommune

Jan Ove Gjershaug, NINA, Trondheim

Tor Helge Gravem, Sunndal

Trond L. Gravem sen., Sunndal †

Karl Johan Grimstad, Hareid

Gro Gulden, Universitetet i Oslo

Geir Gaarder, Tingvoll

Knut O. Hafsås, Sunndal †

Mikael Hagen, Tingvoll

Idar Hansen, Sunndal

Oddvar Hanssen, NINA, Trondheim

Kristian Hassel, NTNU, Trondheim

Marit Hjellmo, Sunndal kommune

Rolv Hjelmstad, Oppdal

Tom Hellig Hofton, Universitetet i Oslo

Dag Holtan, Ålesund

Jarle Inge Holten, Hommelvik

Even Høgholen, Løten

Asbjørn Knutsen, Bømlo

Erik Jenstad, Sunndal

Ivar Jordal, Sunndal

Torleif Nisja, Sunndal

Machiel Noordeloos, Univ. of Leiden, Nederland

Hans Olsvik, Aure

Erast Parmasto, Univ. of Tartu, Estland

Tommy Prestø, NTNU, Trondheim

Leif Ryvarden, Universitetet i Oslo

Sigmund Sivertsen, NTNU, Trondheim

Heidi Solstad, Universitetet i Oslo

Ingvar Stenberg, Surnadal

Oddbjørn Svisdal, Sunndal kommune †

Pål Svisdal, Sunndal

Lars Söderström, NTNU, Trondheim

Einar Timdal, Universitetet i Oslo

Tarald Torshov, Sunndal kommune

Jon Trædal, Sunndal

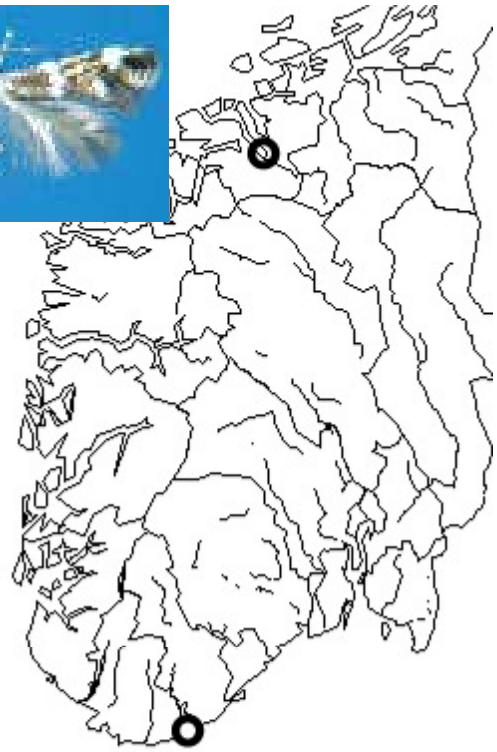
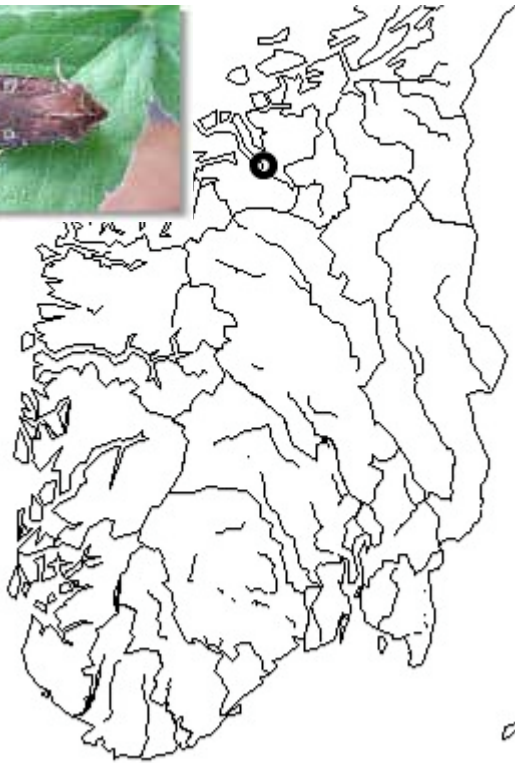
Ingrid Tøftvang, Sunndal

Tor Ålbu, Sunndal

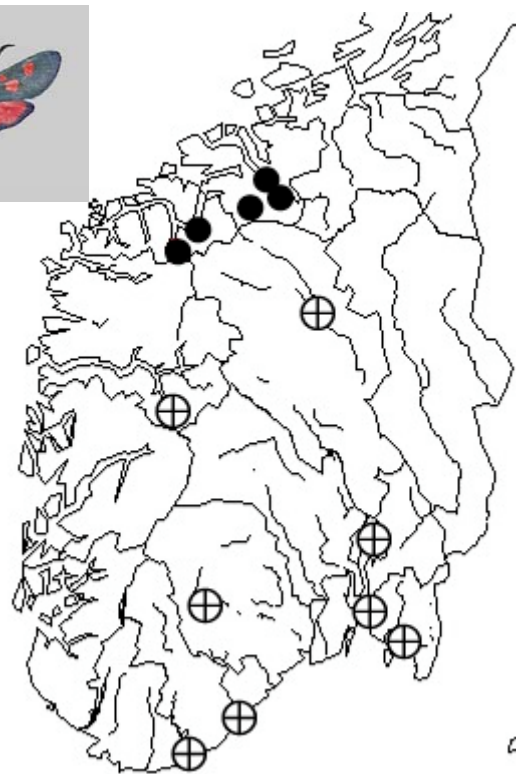
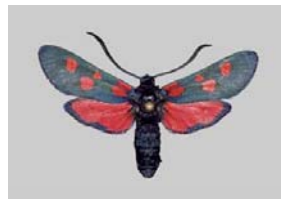
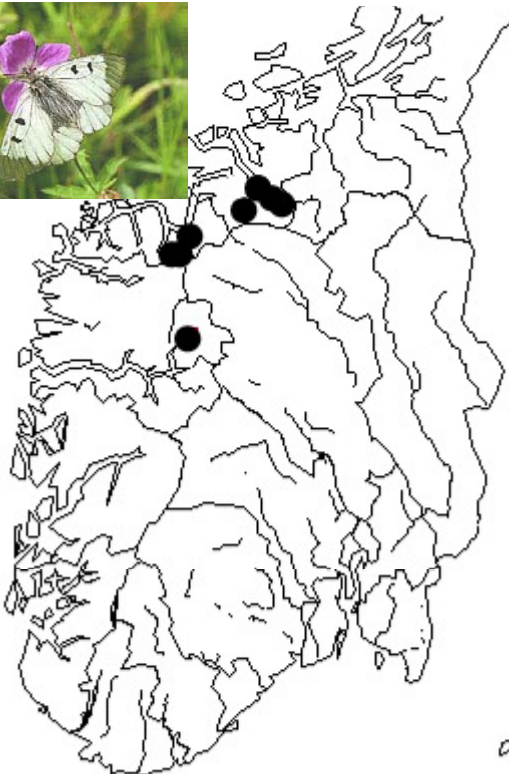
Takk til alle som har bidratt.

BILDER OG UTBREDELSESKART

På de påfølgende sider er vist bilder og utbredelseskart av et lite utvalg av de arter som er spesielle for Sunndalsnaturen. Videre er det bilder fra noen av lokalitetene.

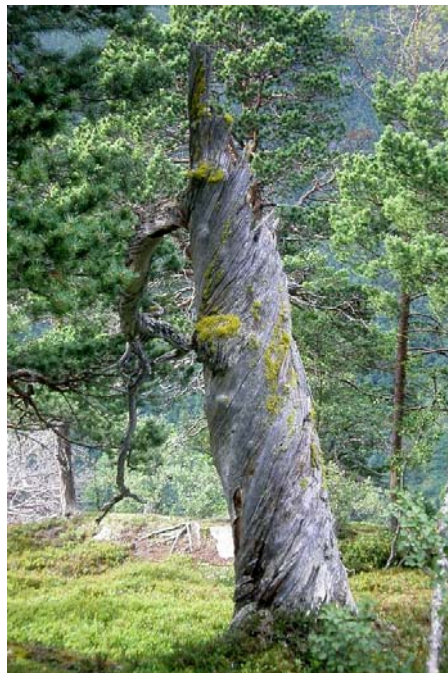
Sunndalen har et spesielt klima, og som følge av det også en rekke sjeldne arter som har nordgrense her. Kartene viser den norske totalutbredelsen av to rødlistete (sjeldne og truede) sommerfuglarter funnet i Oppdølsstranda. Til venstre **brunt vårfly** *Cerastis leucographa*. Til høyre *Elachista compsa*. Begge synes å være relikter (etterlevninger) fra en varmeperiode som fulgte etter siste istid. Slike relikter er det mange av i Sunndalen. Kartene er omarbeidet etter <http://www.toyen.uio.no/norlep>. Bildene er fra cgi.ukmoths.force9.co.uk, og www.nrm.se/en/svenska_fjarilar

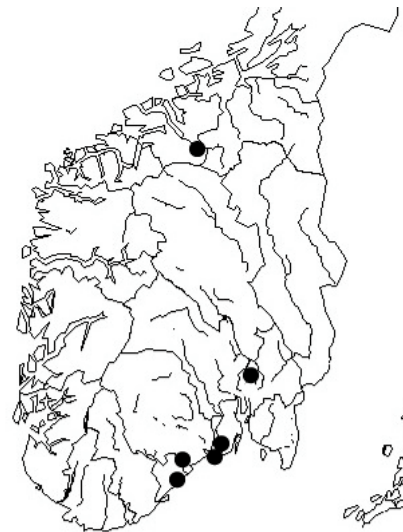
To rødlistete (sjeldne/truede) sommerfuglarter med viktige bestander i Sunndal. Til venste utbredelsen i Norge for **mnemosynesommerfugl** *Parnassius mnemosyne*. Den flyr i snørasenger og slåtteenger hvor næringsplanten lerkespore finnes i nærheten. Til høyre **stor bloddråpesvermer** *Zygaena lonicerae*, som trolig har levedyktige bestander bare i Møre og Romsdal. I de øvrige områdene synes den å være forsvunnet (sirkler med kryss). Den flyr i snørasenger og gamle slåtteenger hvor larvene lever på erteplanter. Nordgrensa er i slåtteengene på Flåøya, det er derfor sterkt ønskelig at slåtten fortsetter her. Figurene er hentet fra <http://www.toyen.uio.no/norlep> og noe omarbeidet. Foto: t.v. Lars Ove Hansen, t. h. Leif Aarvik.

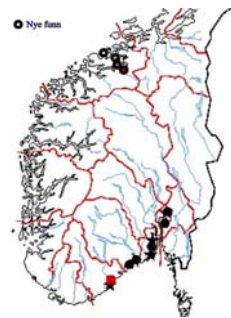
Fjordlia mellom Almskår og Flå har et varmt klima og mange uvanlige naturtyper og arter. Noen steder finnes tilnærmet urørt furuskog med god tilgang på død ved og en rekke gammelskogsarter av sopp, moser og lav. Til venstre en grov furulåg ved Hisdalen. Til høyre lungenever, en vanlig lavart i fuktige skoger i nordvestlige deler av kommunen. Foto: J. B. Jordal.

Til venstre et par bilder fra gammelskog. Lengst til venstre **grønnsko** *Buxbaumia viridis*, en moseart som bare vokser på meget råtten ved. Den er ca. 1 cm høy. Sunndalsfjorden har en av Vestlandets beste bestander av denne arten, som også står på Bernkonvensjonens lister. Bildet er fra Hisdalsområdet mellom Flå og Almskåra. Til høyre en gammel høgstubbe av furu på Ivarsnasen ved Gjøra. Her er fylkets beste bestand av den sjeldne **ulvelaven**, på bildet ses den som gulgrønne flekker. Foto: J. B. Jordal.

Mange insekter er tilknyttet gammel, varmekjær lauvskog. Til venstre **prikkospebuk**, *Saperda perforata*, til høyre utbredelseskart for samme art. I Sunndalen er den funnet i et område med grov, gammel osp ved Gjørahaugen. Den er trolig et av mange eksempler på reliktarter i Sunndalen. Foto: Torstein Kvamme, Skogforsk (www.skogforsk.no), kartet er omarbeidet etter Zachariassen (1990).

Sunnadal er en av kommunene i fylket med mest **edellauvskog** (varmekjær skog med alm, hassel m.m.). Til venstre interiør fra almeskog ved Sunndalsøra. I midten alm som er helt avbarket av hjort om vinteren. Noen steder er almen i ferd med å forsvinne på grunn av hjortebeiting. Til høyre bilde og utbredelse av piggsvinrøysopp i Norge, en varmekrevende sopp i edellauvskog som utenom kyststripa på Østlandet bare er kjent fra Sunndals- og Tingvollfjorden. Foto: J. B. Jordal.

Til venstre interiør fra **soleksponert, varmekjær hasselskog** med myske i bunnen, en naturtype som viser seg å ha nordgrenser for mange sjeldne sopparter her i distriktet. Slike skoger finnes helt fra Almskåra i Sunndalsfjorden og i alle de solvendte liene helt til Gjøra. Til høyre interiør fra **kalkfuruskog med liljekonvall**. Slik skog finnes både i de varme liene mellom Oppdøl og Almskåra, og ved Gjøra (Gravem-fylkesgrensa), og har mange sjeldne arter (planter, sopp, insekter). Foto: J. B. Jordal.

Maurløva er et sjeldent insekt knyttet til varme, soleksponerte, sandrike furuskoger. Til venstre fangstgroper laget av maurløvelarver for å fange maur. Larvene gjemmer seg i sanden i bunnen av gropa og venter på fangst. Den var tidligere kjent fra noen få lokaliteter på Vestlandet nord til Sunnmøre, men ble sommeren 2002 funnet mellom Flå og Almskåra, som er ny nordgrense. Til høyre utbredelsen av **maurløve** i Møre og Romsdal etter Jordal m. fl. (2003). Foto: J. B. Jordal.

Til venstre **Fåtjønna på Vinnu**. Dette navnet finnes mange steder i distriktet og skyldes prosessen med hjemmeproduksjon av lin. Tjønna er interessant av flere grunner, bl. a. er det påvist en meget sjelden vannlevende bille her (*Rantus notaticollis*, innfelt, fra www.zin.ru/Animalia/Coleoptera/rus/dyt_915.htm). Til høyre Oddvar Hanssen, opprinnelig sunndaling og den som gjennom flere tiår har bidratt mest til utforskning av den unike insektfaunaen i kommunen. Foto: J. B. Jordal.

Varme og artsrike rasmarker preger store deler av Sunndalen. Til venstre Orheiman mellom Sande og Furu. Til høyre en av de store rasmarkene på Gravem. Den siste inngår i Gjørahaugen naturreservat. Rasmarkene har mange arter, særlig insekter, med isolerte bestander og nordgrense i Sunndalen. Foto: J. B. Jordal.

Det har vært fokusert en del på kulturlandskapet i arbeidet med denne rapporten. Til venstre **Dalasetra ytterst i Grodalen**, en meget artsrik setervoll. Til høyre fra **einerbakkene på garden Hagen i øvre Sunndalen**. Disse einerbakkene beites av kyr og er også meget artsrike. Einerbakker er også en kulturmarkstype som er blitt sjelden i dag. Beitedyr er helt nødvendig for å bevare disse lokalitetene. Foto: J. B. Jordal.

Åmotan er velkjent for fossene sine. Til venstre en fosseeng under Svøufossen, skapt av en vedvarende kald, fuktig vind som gjør at trærne ikke trives. Fosseengene er botanisk interessante. Til høyre en artsrik **slåtteeeng på Røymoen**, farget av blåklokker og prestekrager, og med sjeldne arter som bl. a. håndmarinøkkel. Artsrikdommen her er avhengig av fortsatt jordbruksdrift. Foto: J. B. Jordal.

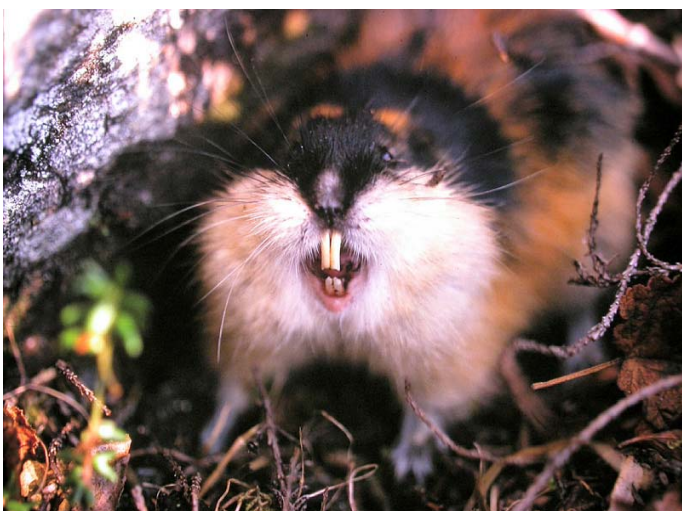
Seterlandskapet i Sunndalen er meget verdifullt, med store verdier knyttet både til kultur og natur. Beiting en nødvendighet for å ta vare på dette landskapet. Til venstre **sandfiol**, en kravfull beiteplante som her i fylket nesten bare finnes i Grøvdalen og Hafsåsen. Til høyre **Falesetra og Løykjasetra** innerst i Geitådalen, de høyestliggende setrene i kommunen på nesten 1000 m o.h. Setrene i Geitådalen har kalkrike setervoller og er nesten like artsrike som de i Grøvdalen. Foto: J. B. Jordal.

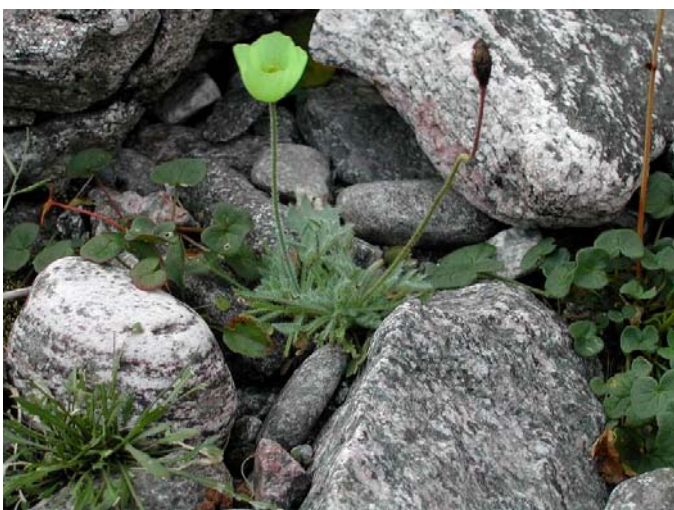
Oversiktsbilder over to av dalene i Grøuvassdraget. Til venstre **Lindalen**, preget av eskere og dødisgroper fra istida, som skaper et vakkert vassdrag omkranset av skog, myrer og setre. Vassdraget har bl. a. interessant flora og fugleliv tilknyttet vann. Til høyre **Grøvdalen**, kjent bl. a. for sin flora av kalkkrevende planter og sitt kulturlandskap med mange setre. Dette seterlandskapet er et av de mest artsrike i hele Dovreregionen. Foto: J. B. Jordal.

Til venstre **seterflytting i Grovudalen**. Seterdrifta her er viktig både for å bidra til å holde kulturlandskapet ved like, men også for å bevare kunnskapen om denne tradisjonelle utnyttelsen av utmarka. Til høyre en av de tallrike, og dels sjeldne soppartene som er avhengige av fortsatt beiting her: **fjellvokssopp *Hygrocybe salicisherbaceae***, fotografert ved Haualykkja i 2001. Foto: J. B. Jordal.

Til venstre **lemen**, en viktig føde bl. a. for flere rovfuglarter i fjellet, men som har store variasjoner i bestanden fra år til år. Prosjektet har også omfattet noe viltkartlegging, og kommunens viltregister er supplert med et betydelig antall viltobservasjoner. Sunndal har en variert og rik fauna. Foto: J. B. Jordal.

Fjellflora i Styggdalen, en vill og vanskelig tilgjengelig fjellkløft i Litjdalen. Til venstre **fjellvalmue**. Valmuene her har vært regnet til underarten øksendalsvalmue, men både denne og grovudalsvalmua vil i framtida trolig ikke lenger regnes som underarter pga. for små genetiske forskjeller. Til høyre avblomstret **reinrosehei** i Styggdalen. Disse reinroseheiene og bergene ovenfor er meget artsrike. Foto: J. B. Jordal.

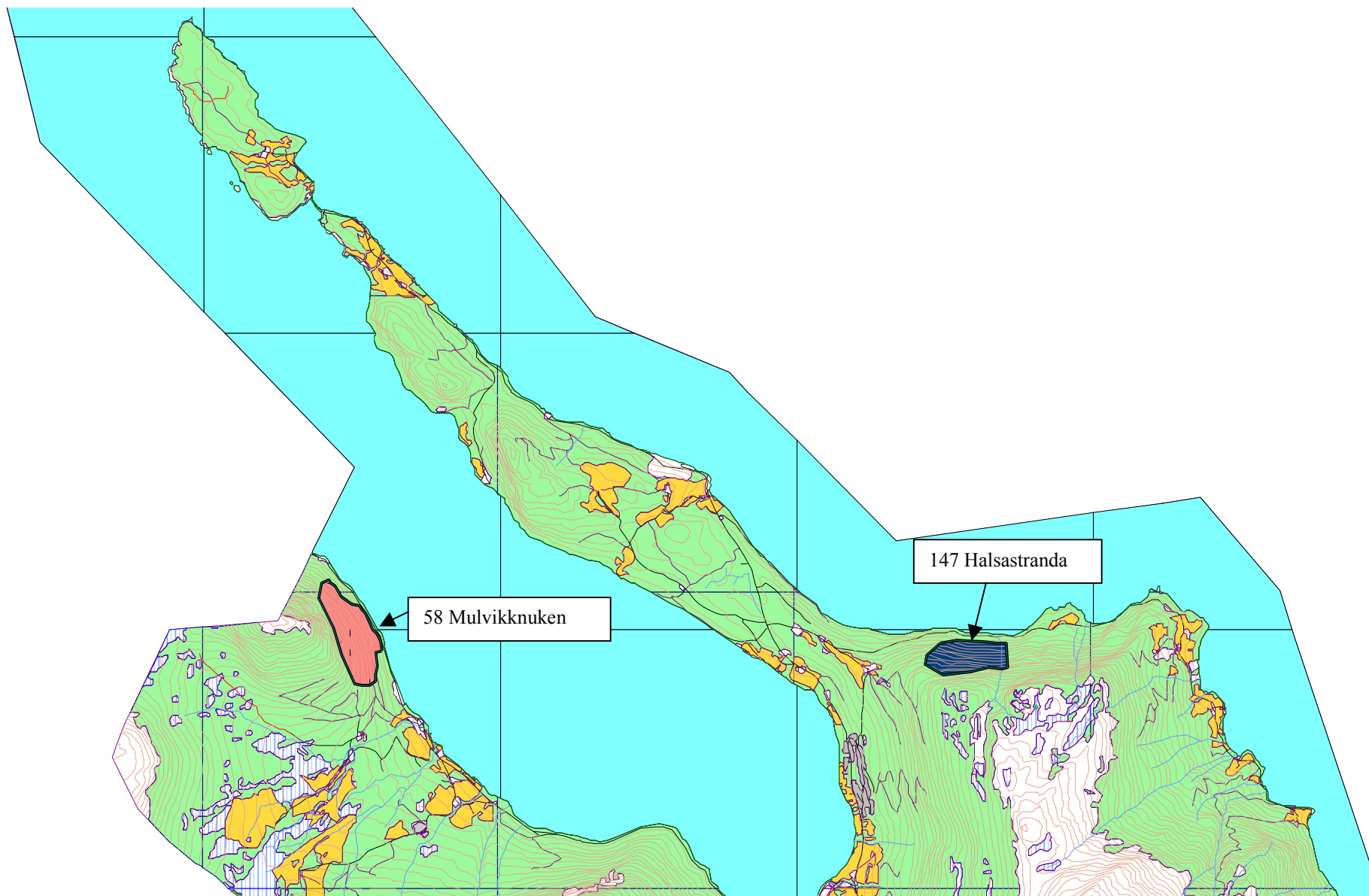
KART OVER LOKALITETENE

Kartene er ordne slik at en starter i Ålvundfjord og går inn Ålvundeidet, deretter Jordalsgrenda / Flåstranda, Øksendal, Oppdøl, Sunndalsøra, Sunndalen og Krokbygda / Fjellgardene.

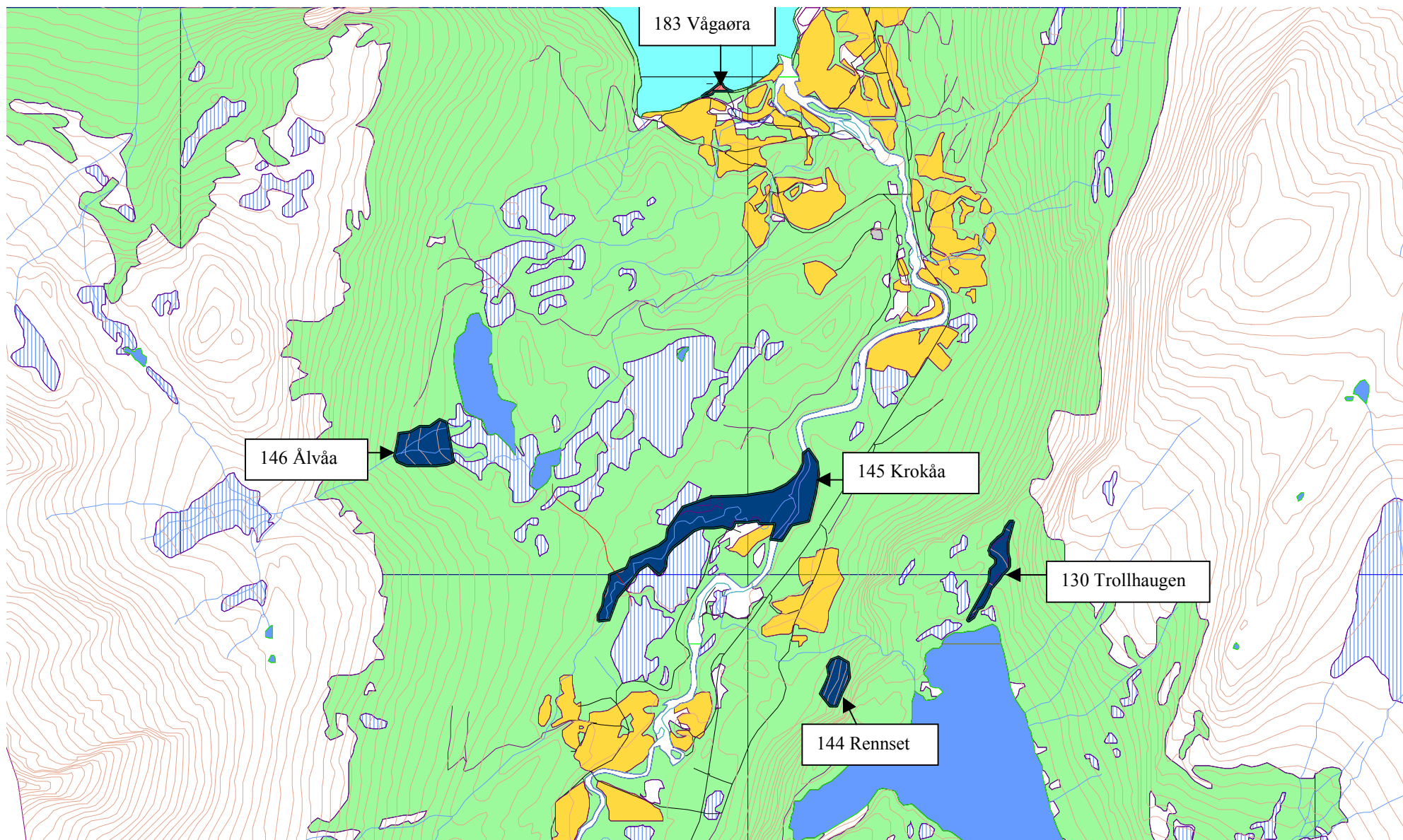
Oversikt over kartene

Kart 1	Side 227	Registrerte lokaliteter i nordre del av Ålvundfjorden
Kart 2	Side 228	Registrerte lokaliteter i sørlige del av Ålvundfjorden
Kart 3	Side 229	Registrerte lokaliteter på Ålvundeid og strekninga Flå-Oppdøl.
Kart 4	Side 230	Registrerte lokaliteter i Jordalsgrenda og strekninga Flå-Almskåra
Kart 5	Side 231	Registrerte lokaliteter i deler av Jordalsgrenda og Øksendalen
Kart 6	Side 232	Registrerte lokaliteter i midtre del av Øksendalen
Kart 7	Side 233	Registrerte lokaliteter sør for Øksendalen
Kart 8	Side 234	Registrerte lokaliteter i indre del av Sunndalsfjorden
Kart 9	Side 235	Registrerte lokaliteter ved Sunndalsøra
Kart 10	Side 236	Registrerte lokaliteter i deler av Litjdalen og Haremdalen
Kart 11	Side 237	Registrerte lokaliteter i sørlige del av Litjdalen
Kart 12	Side 238	Registrerte lokaliteter i Sunndalen (Furu-Løykja)
Kart 13	Side 239	Registrerte lokaliteter i Sunndalen (Løykja-Fale)
Kart 14	Side 240	Registrerte lokaliteter i Virumdalen og Innerdalen
Kart 15	Side 241	Registrerte lokaliteter i Sunndalen (Flatvad-Romfo)
Kart 16	Side 242	Registrerte lokaliteter i Sunndalen (Musgjerd-Volladalen)
Kart 17	Side 243	Registrerte lokaliteter i Sunndalen (Gjøra)
Kart 18	Side 244	Registrerte lokaliteter i vestre del av Grødalen
Kart 19	Side 245	Registrerte lokaliteter i østre del av Grødalen
Kart 20	Side 246	Registrerte lokaliteter i fjellgardene (Svisdal-Jenstad-Lindalen)
Kart 21	Side 247	Oversiktskart med registrerte lokaliteter i Grøvuassdraget
Kart 22	Side 248	Registrerte lokaliteter i Hafsåsen og Røymoen
Kart 23	Side 249	Registrerte lokaliteter i Geitådalen og nordre del av Grøvudalen
Kart 24	Side 250	Registrerte lokaliteter i Reppdalen og søndre del av Grøvudalen

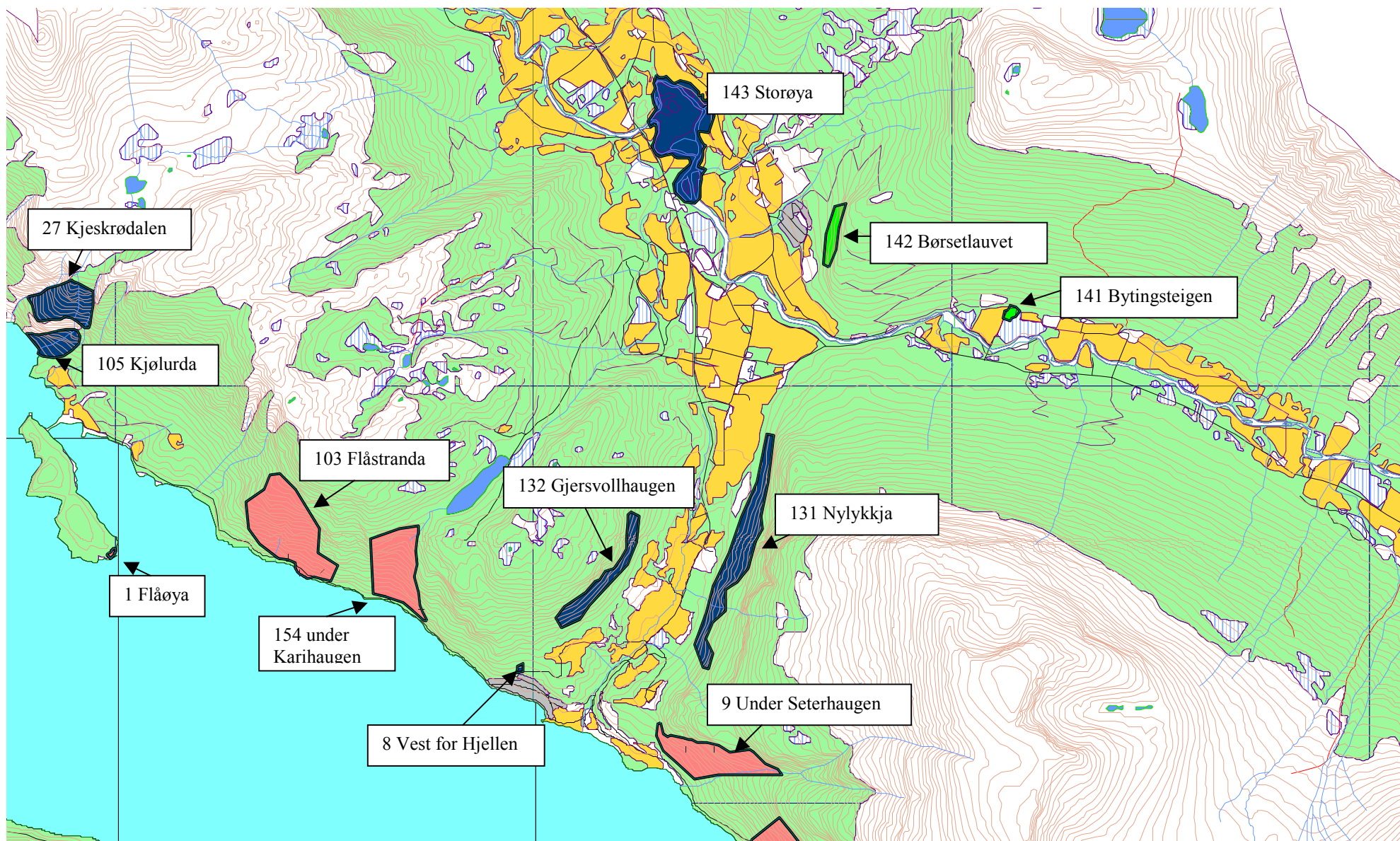
I kartene er lokalitetene vist med lokalitetsnumre. Disse kan man bruke for å gå tilbake i tekstdelen foran.

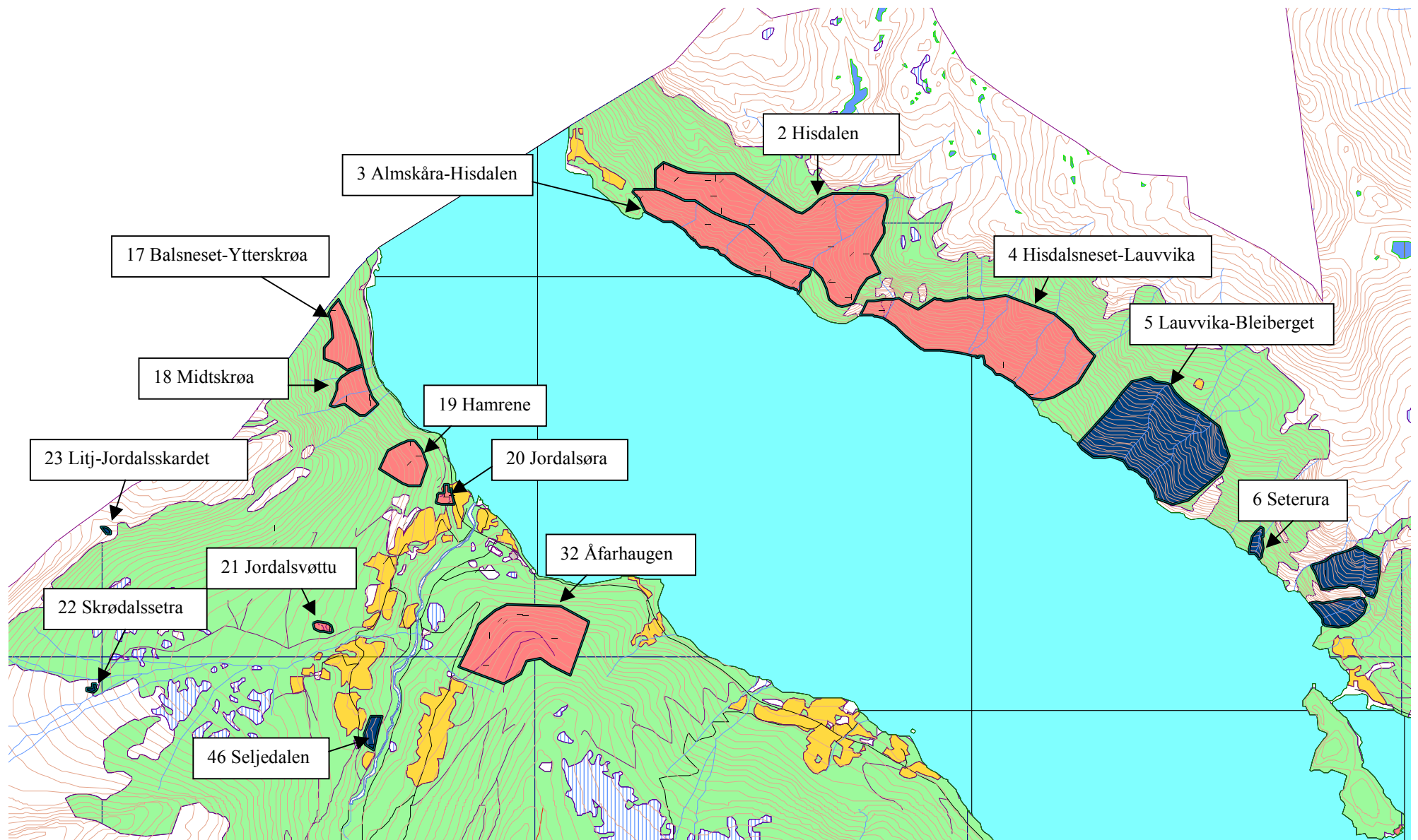
Kart 1. Registrerte lokaliteter i nordre del av Ålvundfjorden. Rødt: svært viktig, blått: viktig.

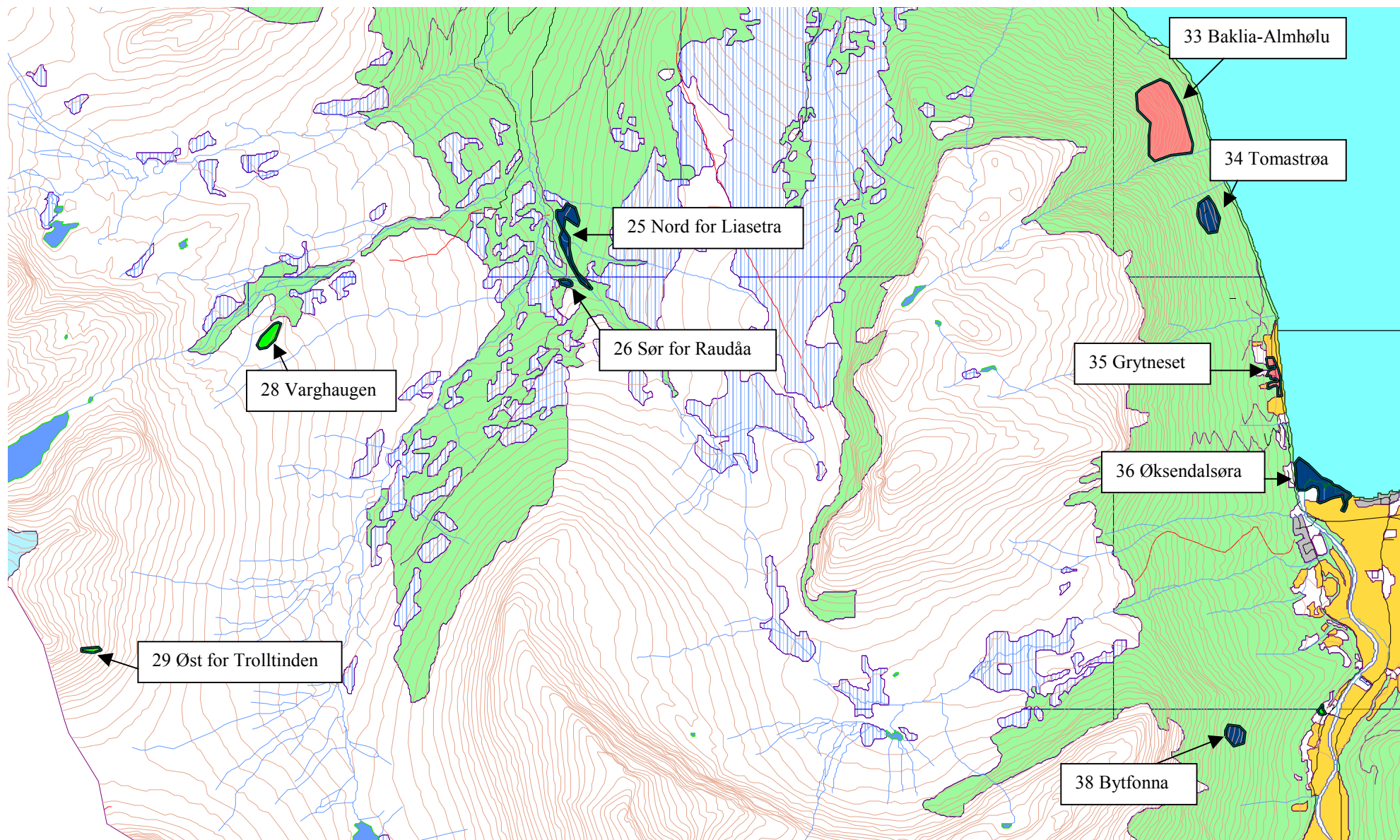
Kart 2. Registrerte lokaliteter i sørlige del av Ålvundfjorden. Rødt: svært viktig, blått: viktig.

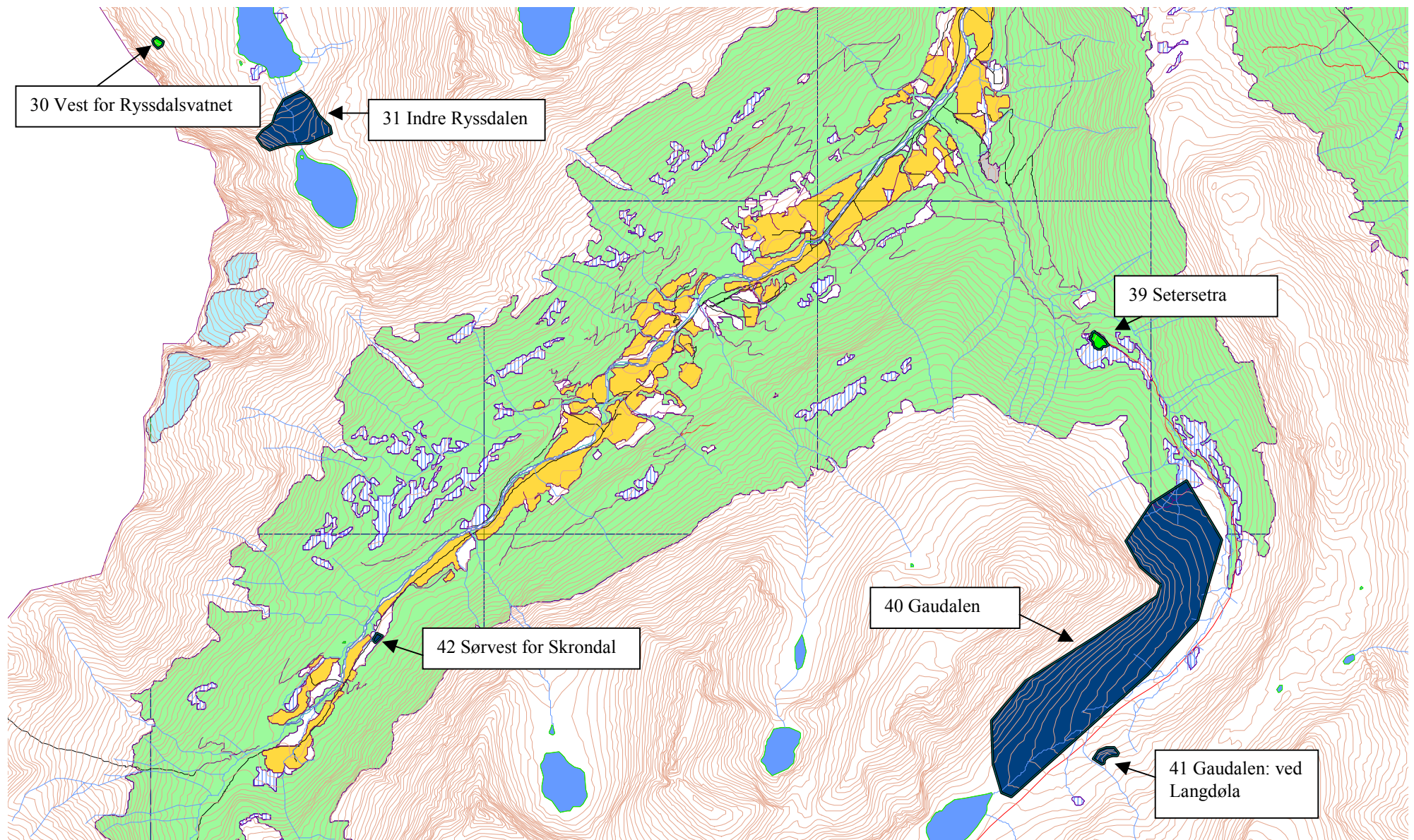
Kart 3. Registrerte lokaliteter på Ålvundeid og strekninga Flå-Oppdøl. Rødt: svært viktig, blått: viktig, grønt: lokalt viktig.

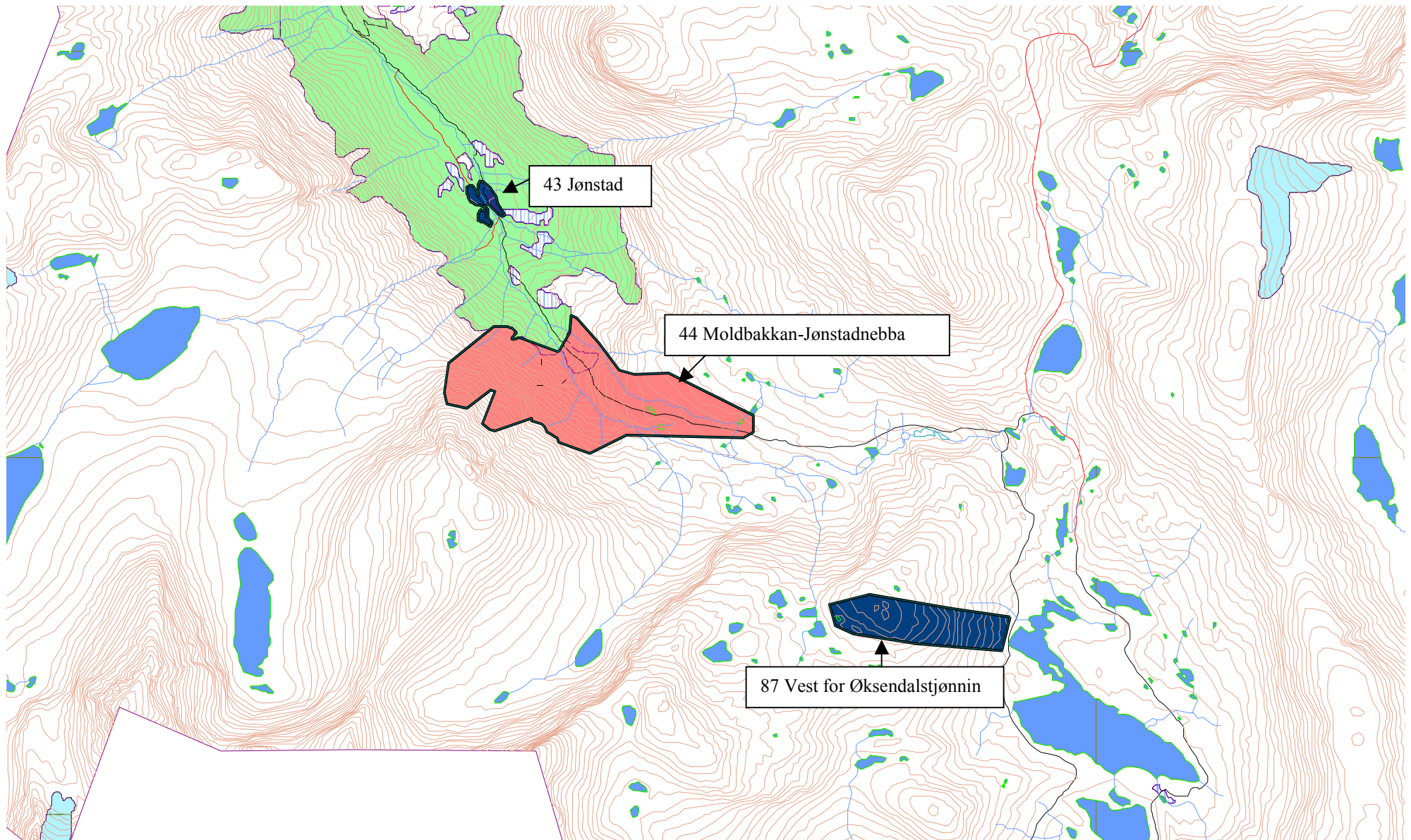
Kart 4. Registrerte lokaliteter i Jordalsgrenda og strekninga Flå-Almskåra. Rødt: svært viktig, blått: viktig, grønt: lokalt viktig.

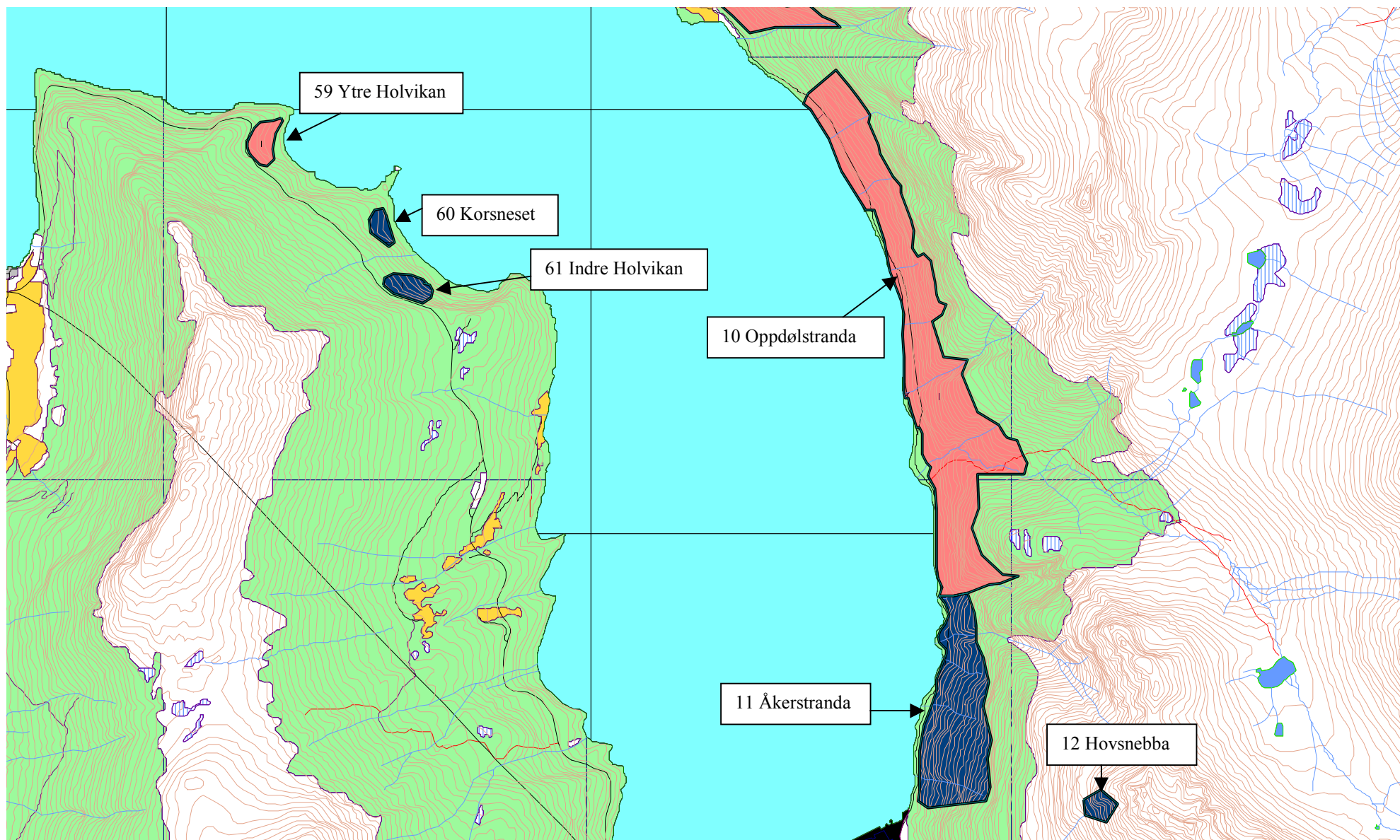
Kart 5. Registrerte lokaliteter i deler av Jordalsgrenda og Øksendalen. Rødt: svært viktig, blått: viktig, grønt: lokalt viktig.

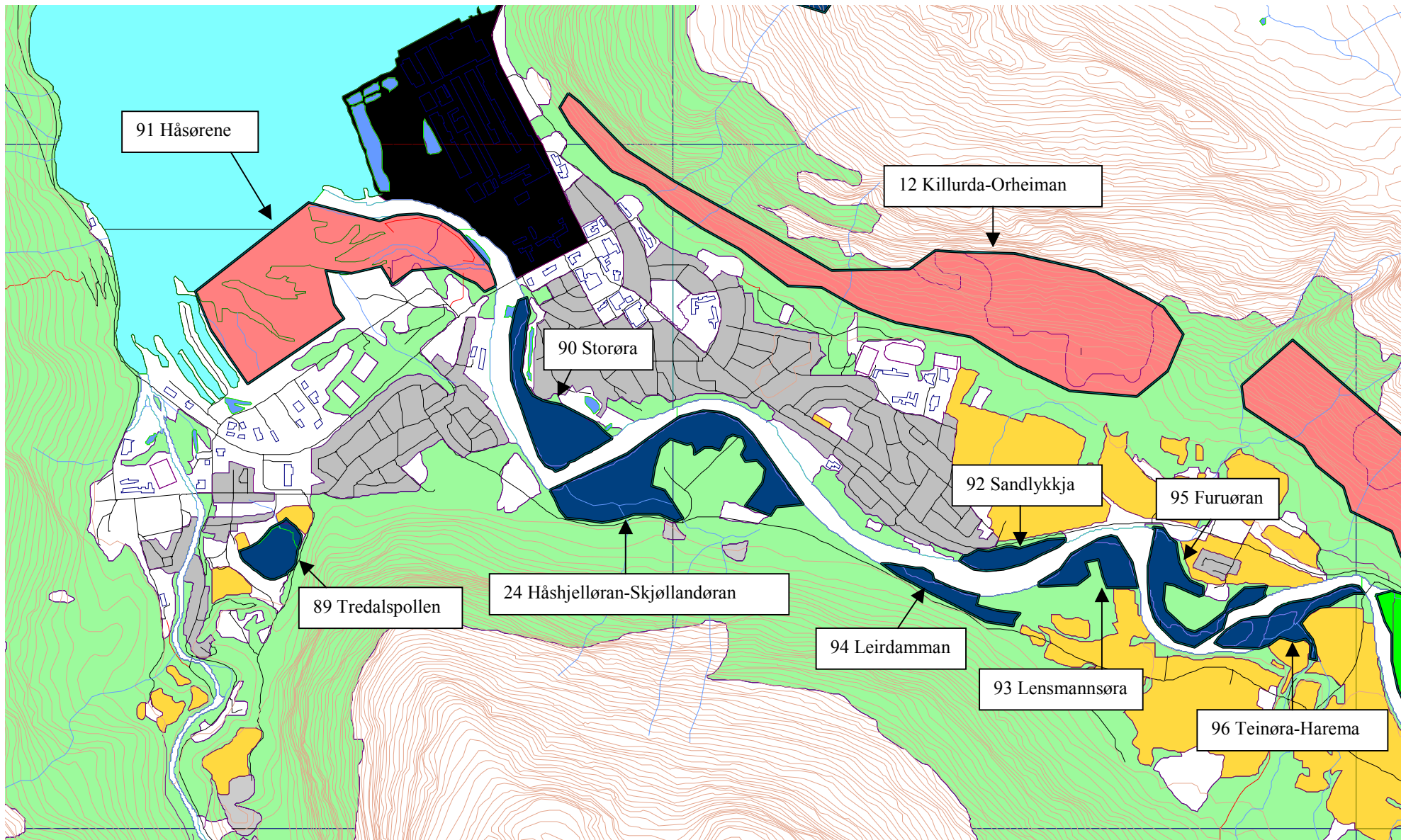
Kart 6. Registrerte lokaliteter i midtre del av Øksendalen. Rødt: svært viktig, blått: viktig, grønt: lokalt viktig.

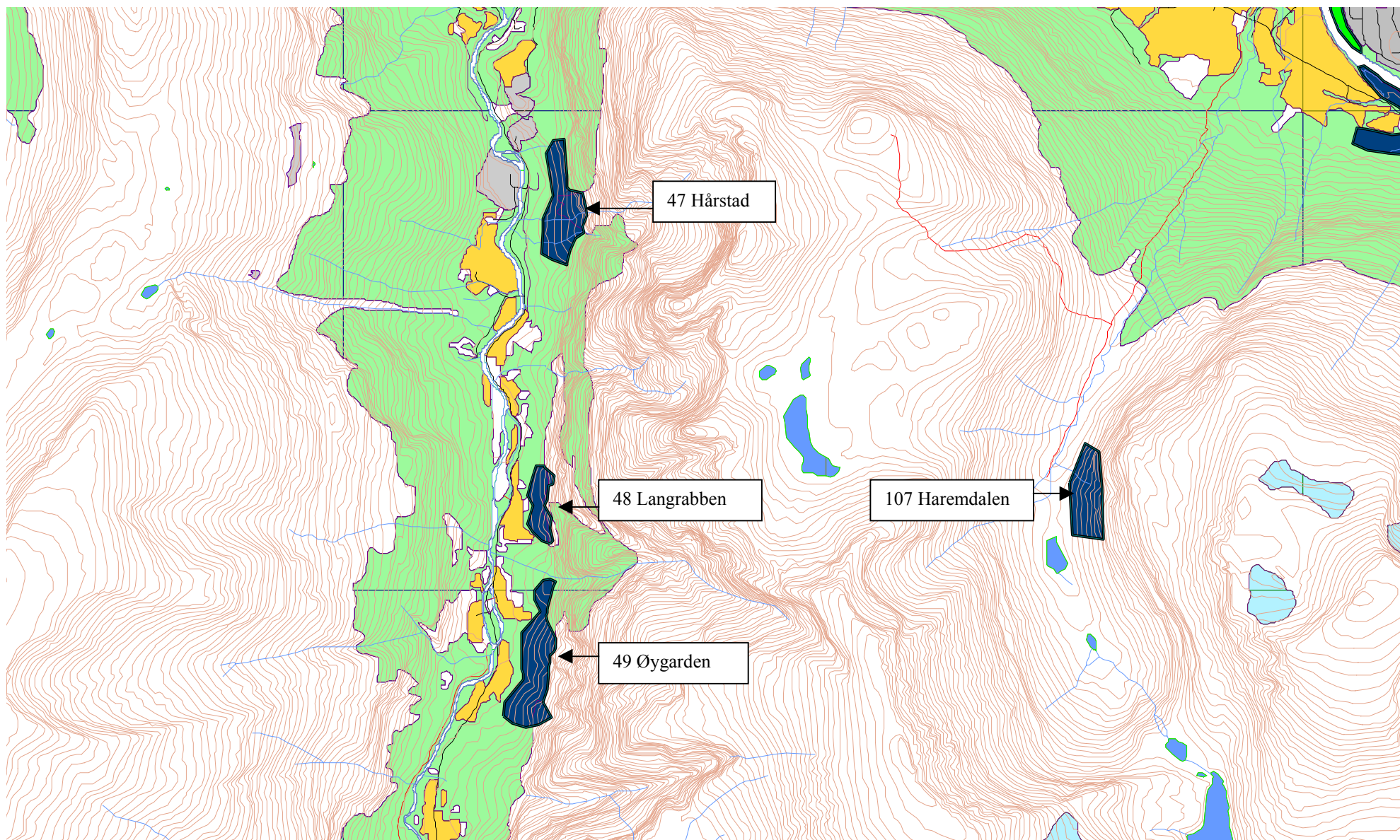
Kart 7. Registrerte lokaliteter sør for Øksendalen. Rødt: svært viktig, blått: viktig.

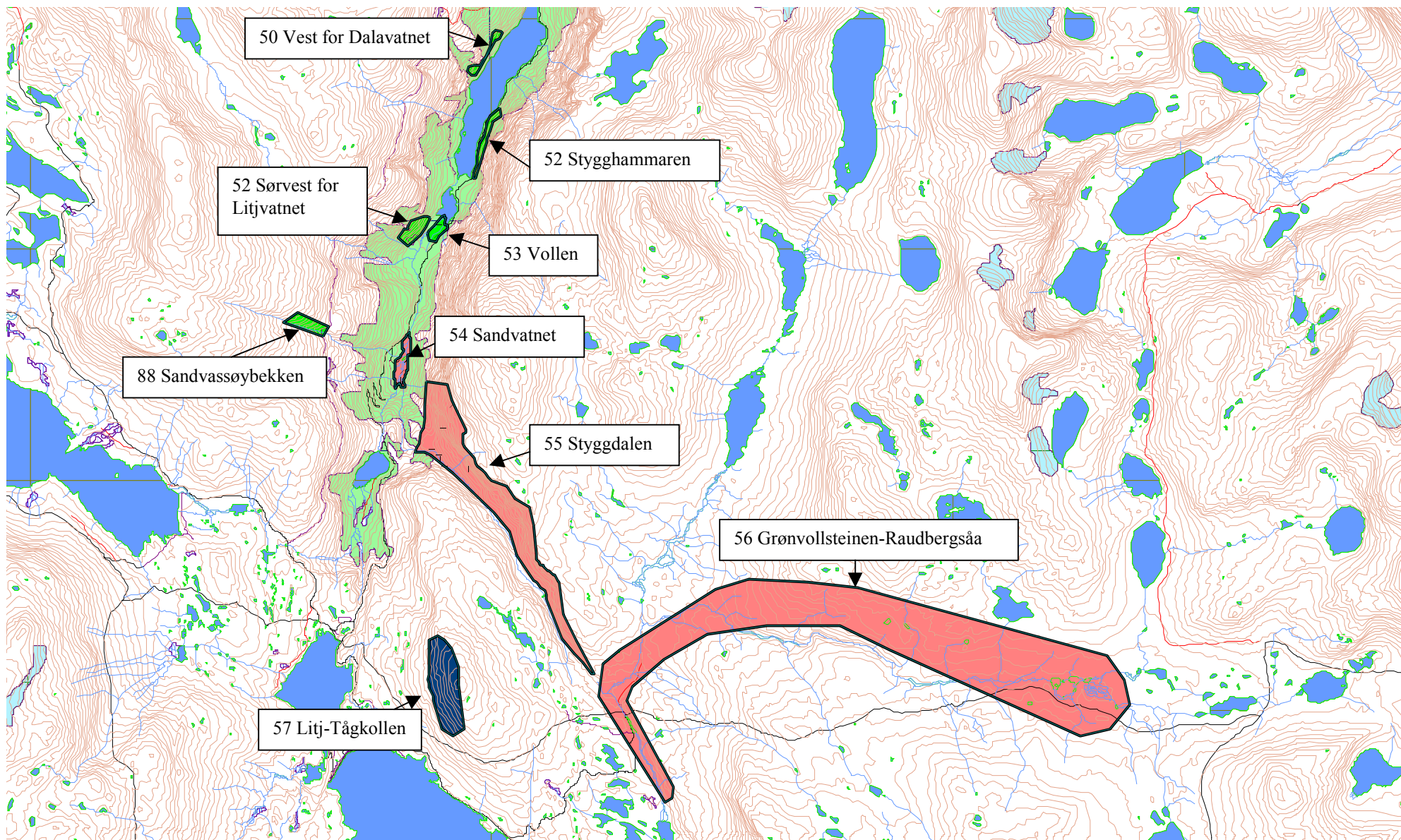
Kart 8. Registrerte lokaliteter i indre del av Sunndalsfjorden. Rødt: svært viktig, blått: viktig.

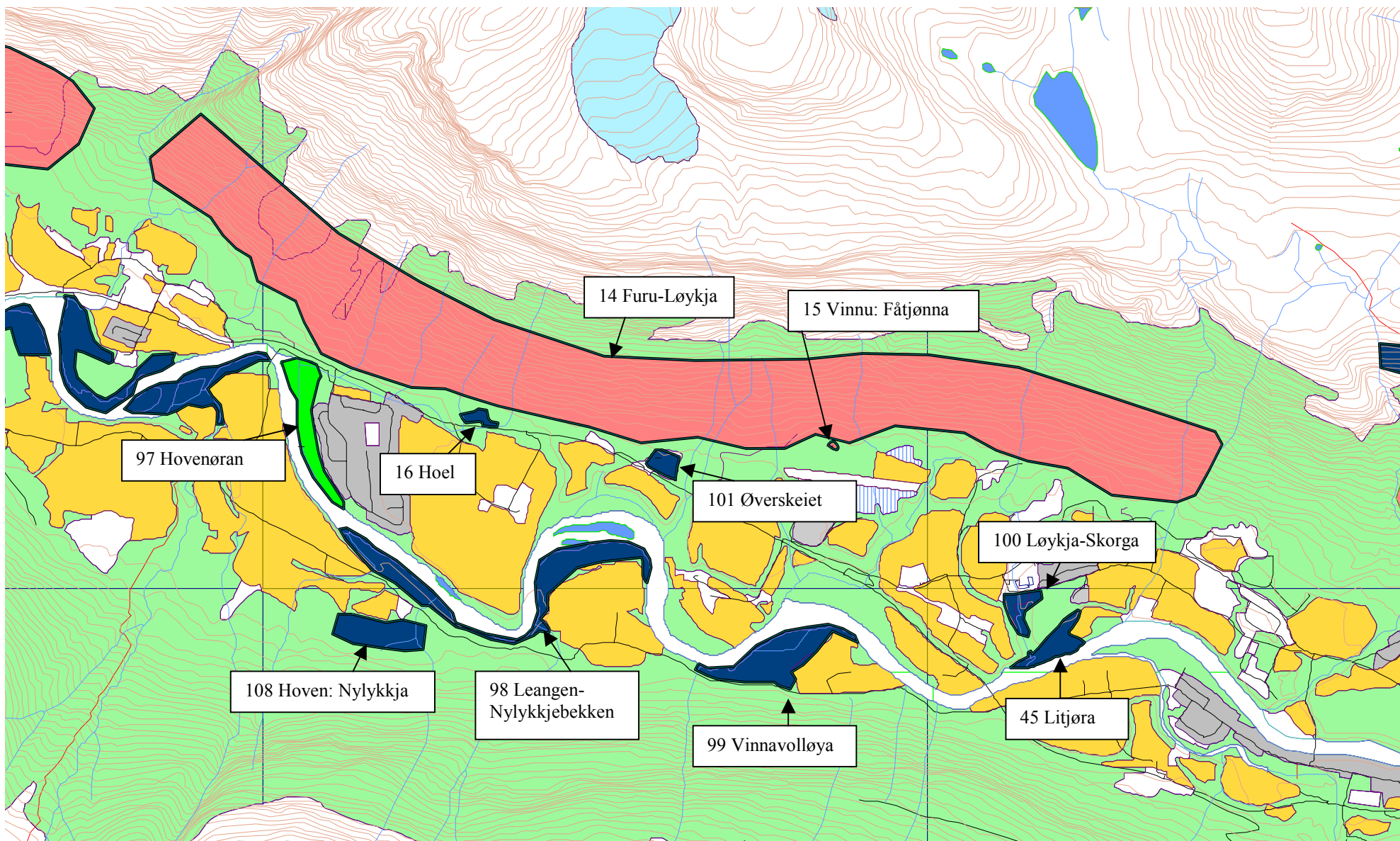
Kart 9. Registrerte lokaliteter ved Sunndalsøra. Rødt: svært viktig, blått: viktig, grønt: lokalt viktig.

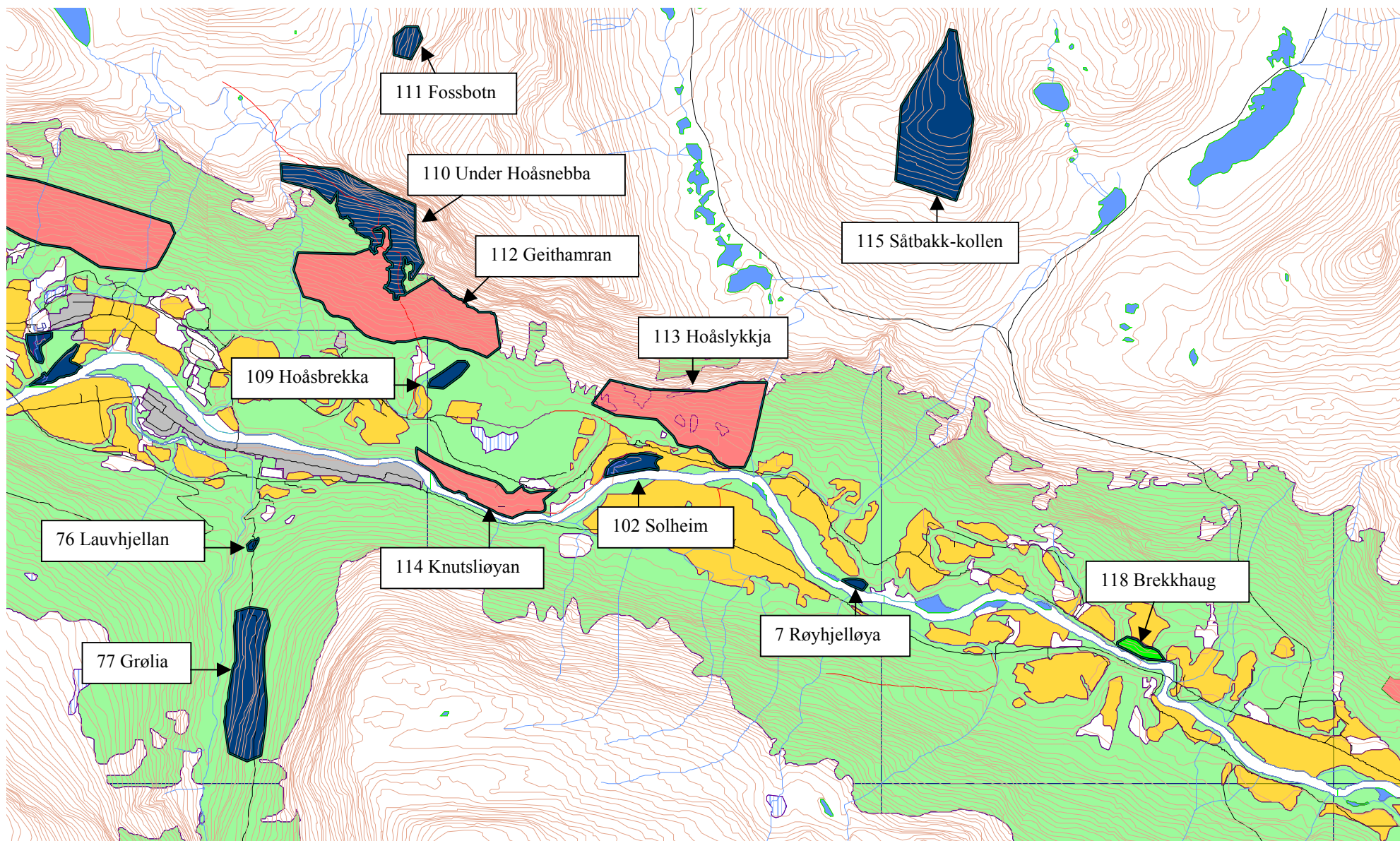
Kart 10. Registrerte lokaliteter i deler av Litjådal og Haremdalen. Rødt: svært viktig, blått: viktig, grønt: lokalt viktig.

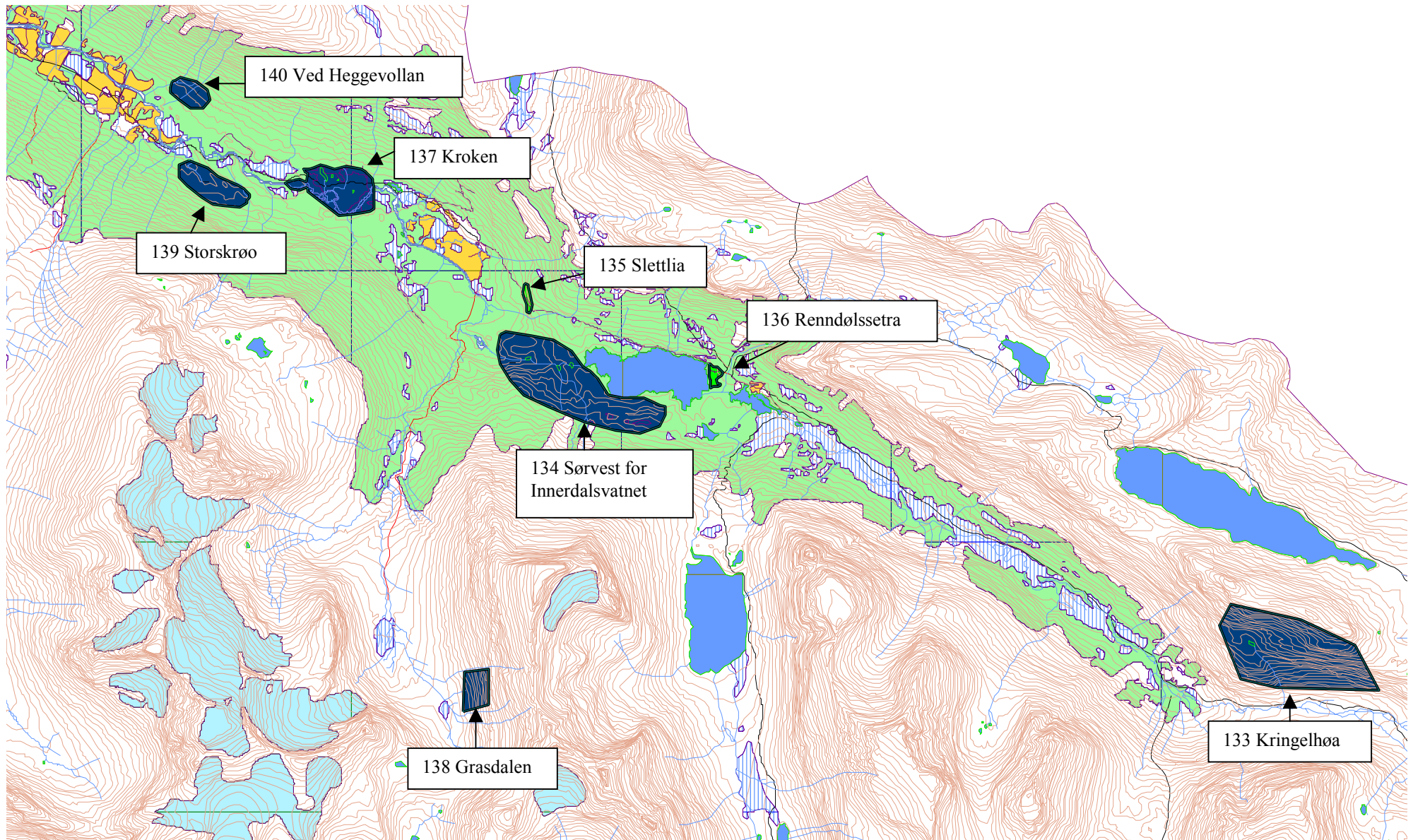
Kart 11. Registrerte lokaliteter i sørlige del av Litjidalen. Rødt: svært viktig, blått: viktig, grønt: lokalt viktig.

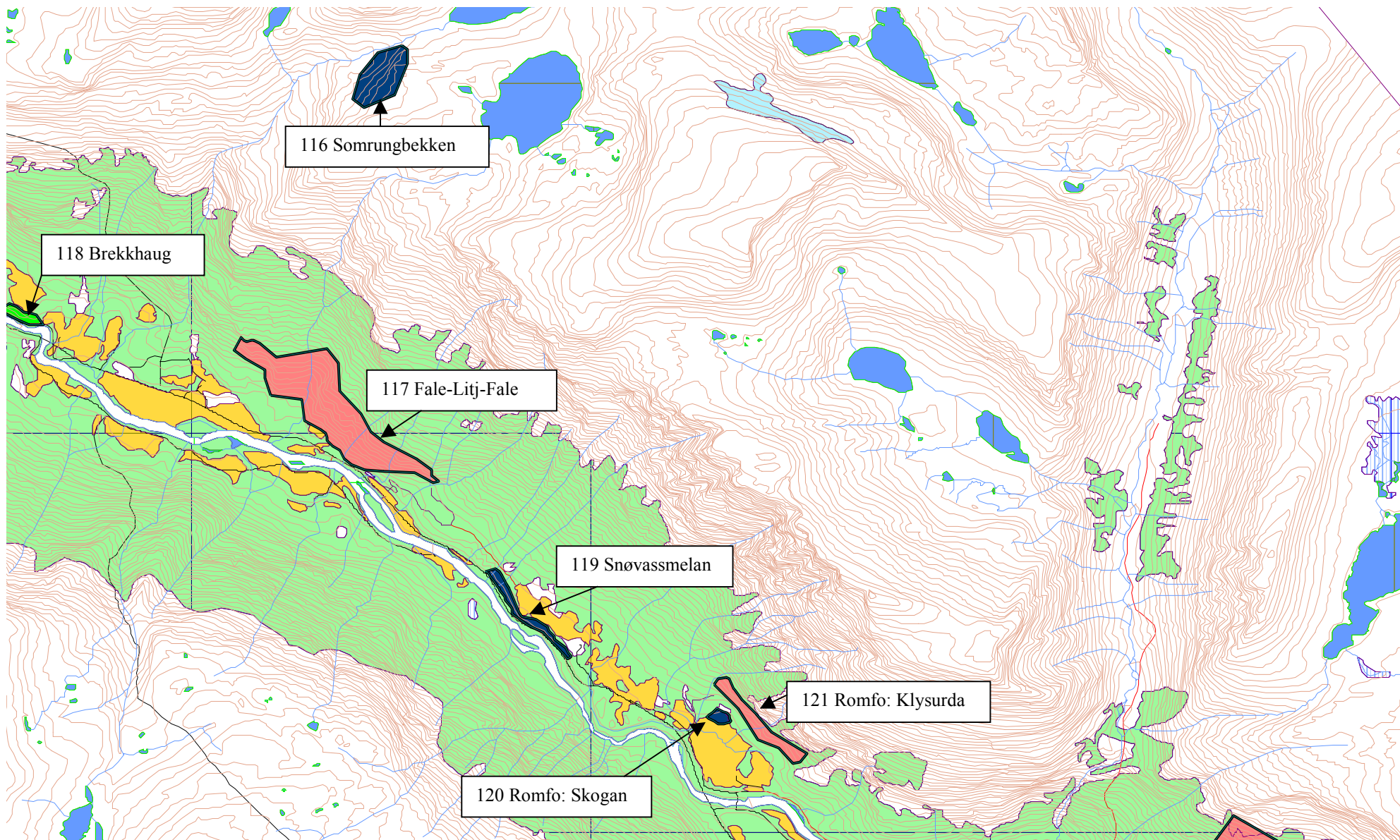
Kart 12. Registrerte lokaliteter i Sunndalen (Furu-Løykja). Rødt: svært viktig, blått: viktig, grønt: lokalt viktig.

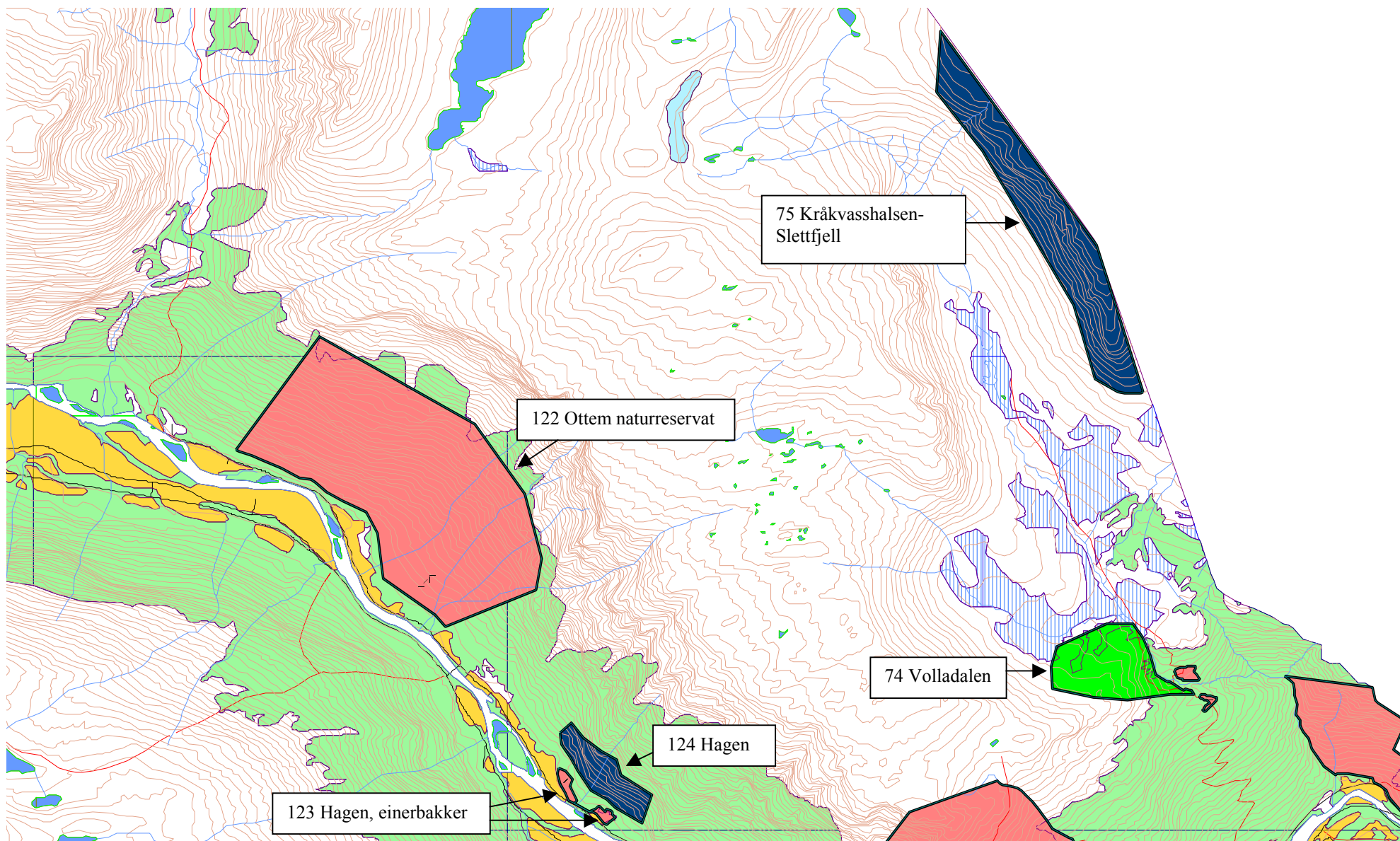
Kart 13. Registrerte lokaliteter i Sunndalen (Løykja-Fale). Rødt: svært viktig, blått: viktig, grønt: lokalt viktig.

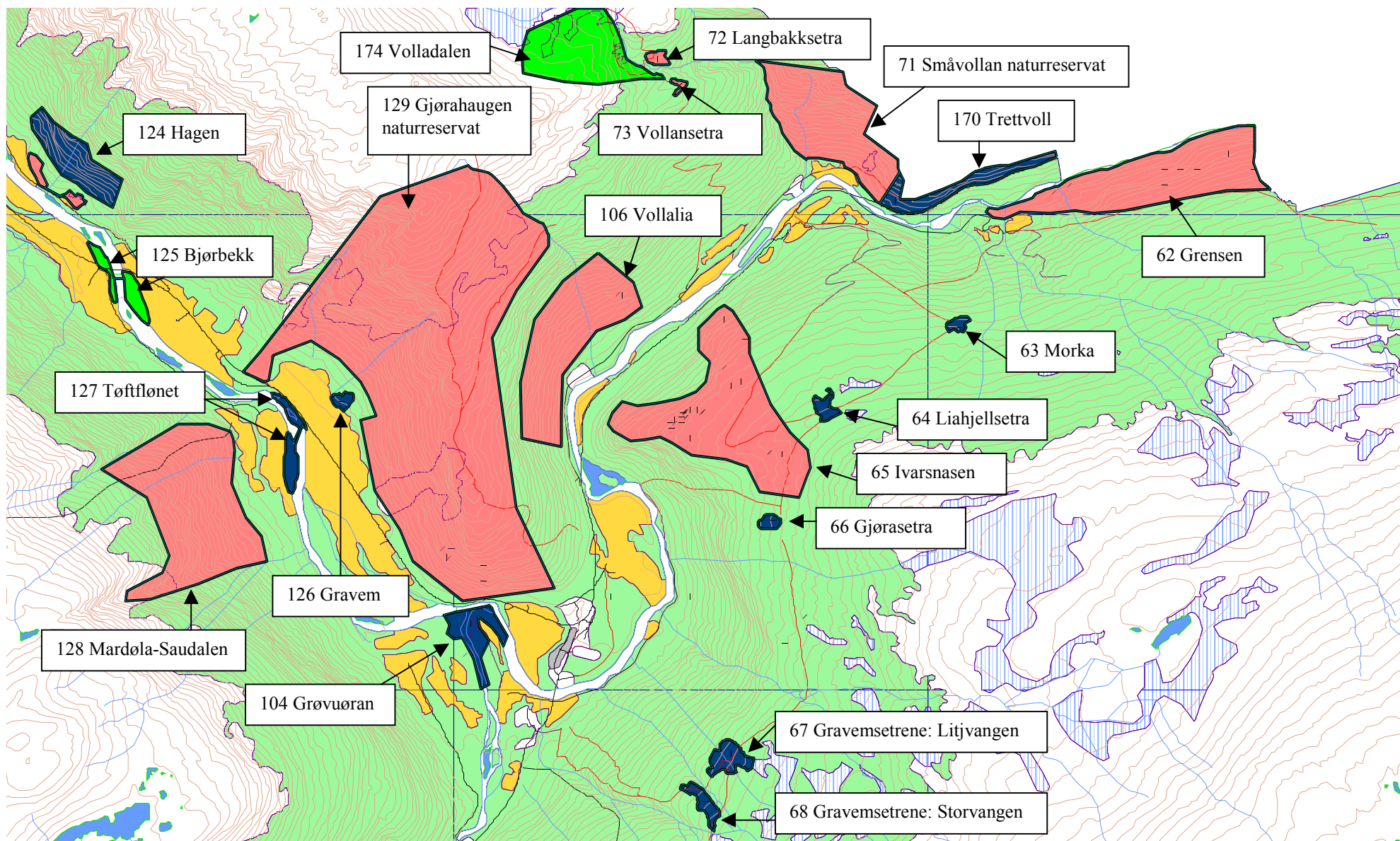
Kart 14. Registrerte lokaliteter i Virum dalen og Inner dalen. Rødt: svært viktig, blått: viktig, grønt: lokalt viktig.

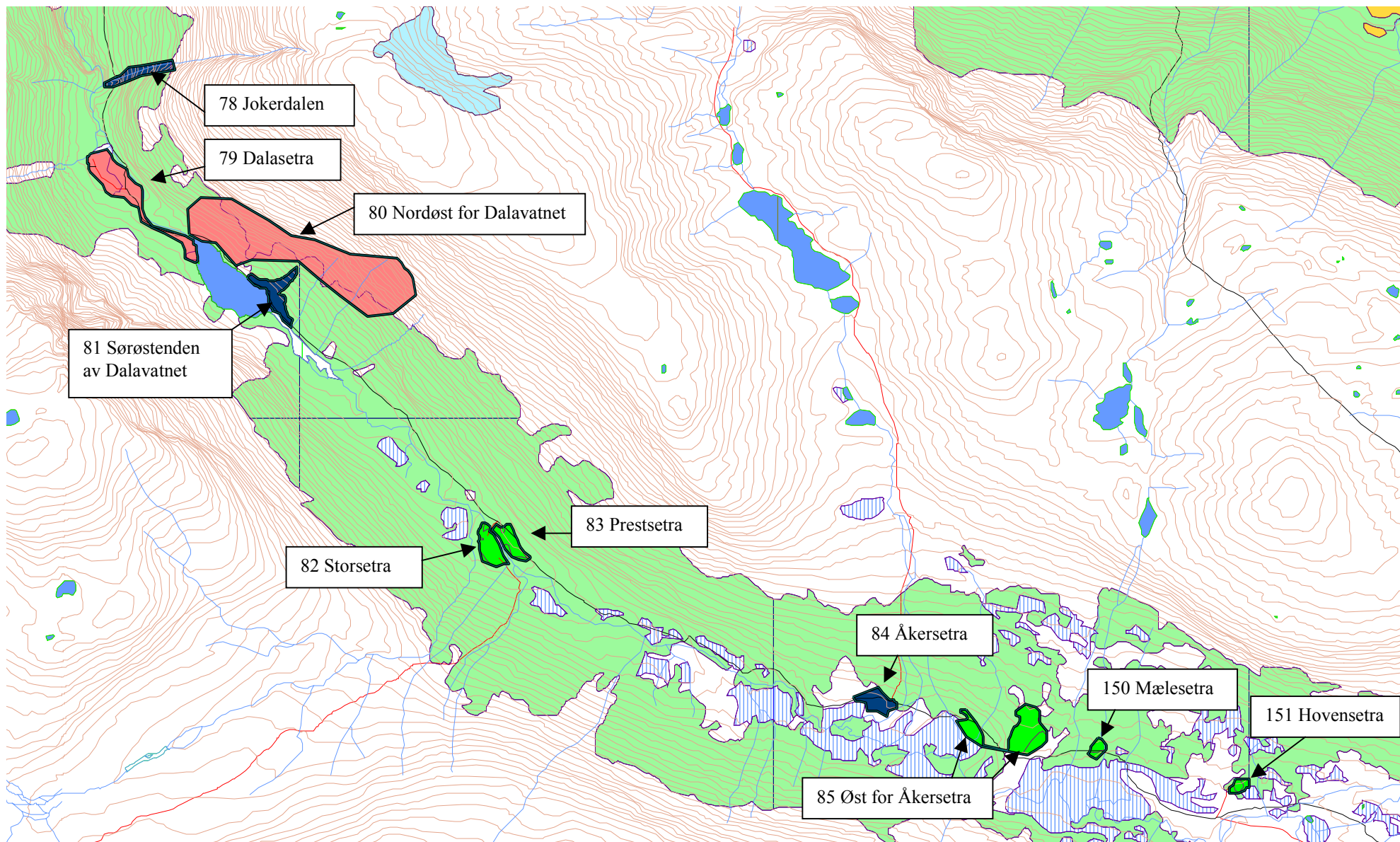
Kart 15. Registrerte lokaliteter i Sunndalen (Flatvad-Romfo). Rødt: svært viktig, blått: viktig, grønt: lokalt viktig.

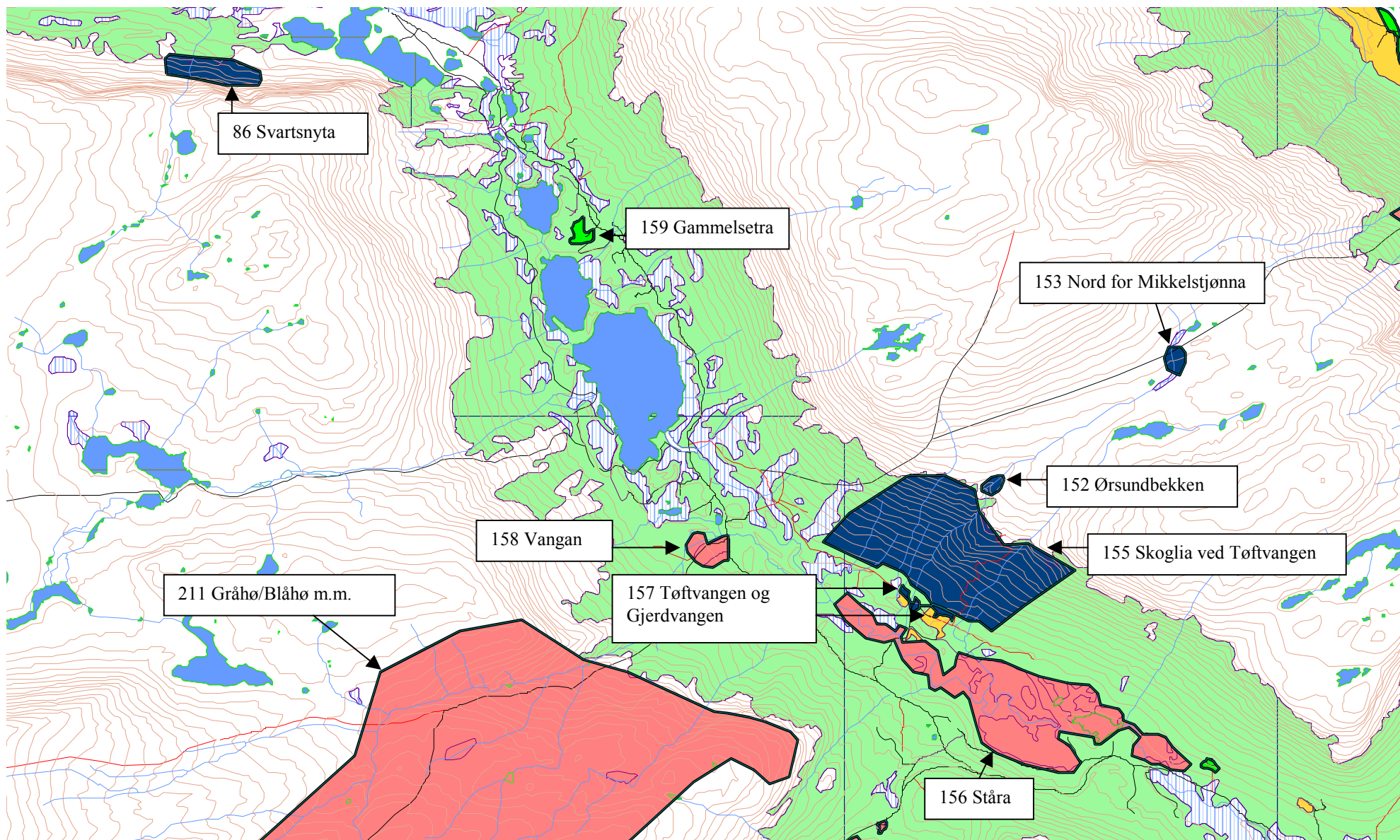
Kart 16. Registrerte lokaliteter i Sunndalen (Musgjerd-Volladalen). Rødt: svært viktig, blått: viktig, grønt: lokalt viktig.

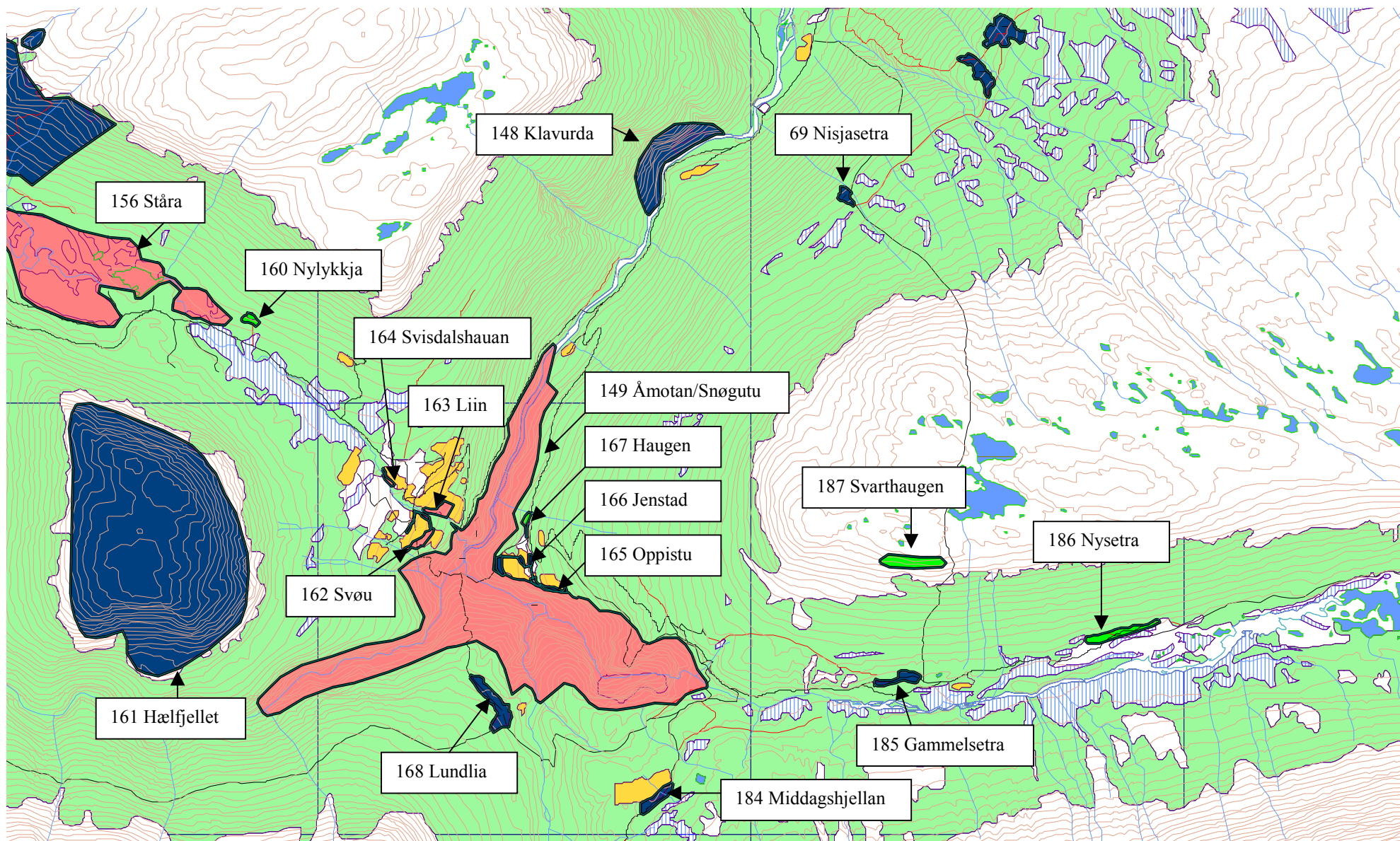
Kart 17. Registrerte lokaliteter i Sunndalen (Gjøra). Rødt: svært viktig, blått: viktig, grønt: lokalt viktig.

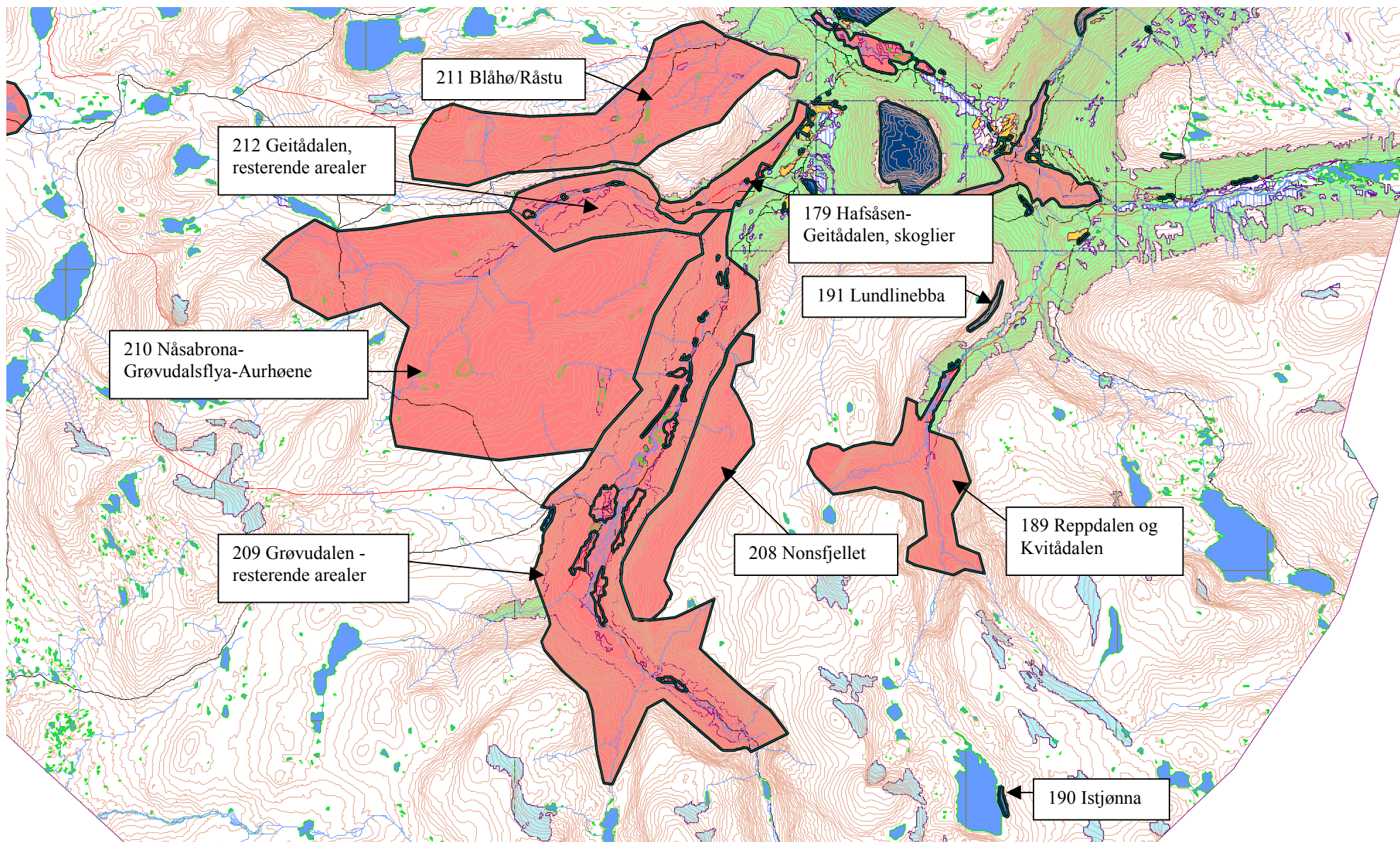
Kart 18. Registrerte lokaliteter i vestre del av Grødalen. Rødt: svært viktig, blått: viktig, grønt: lokalt viktig.

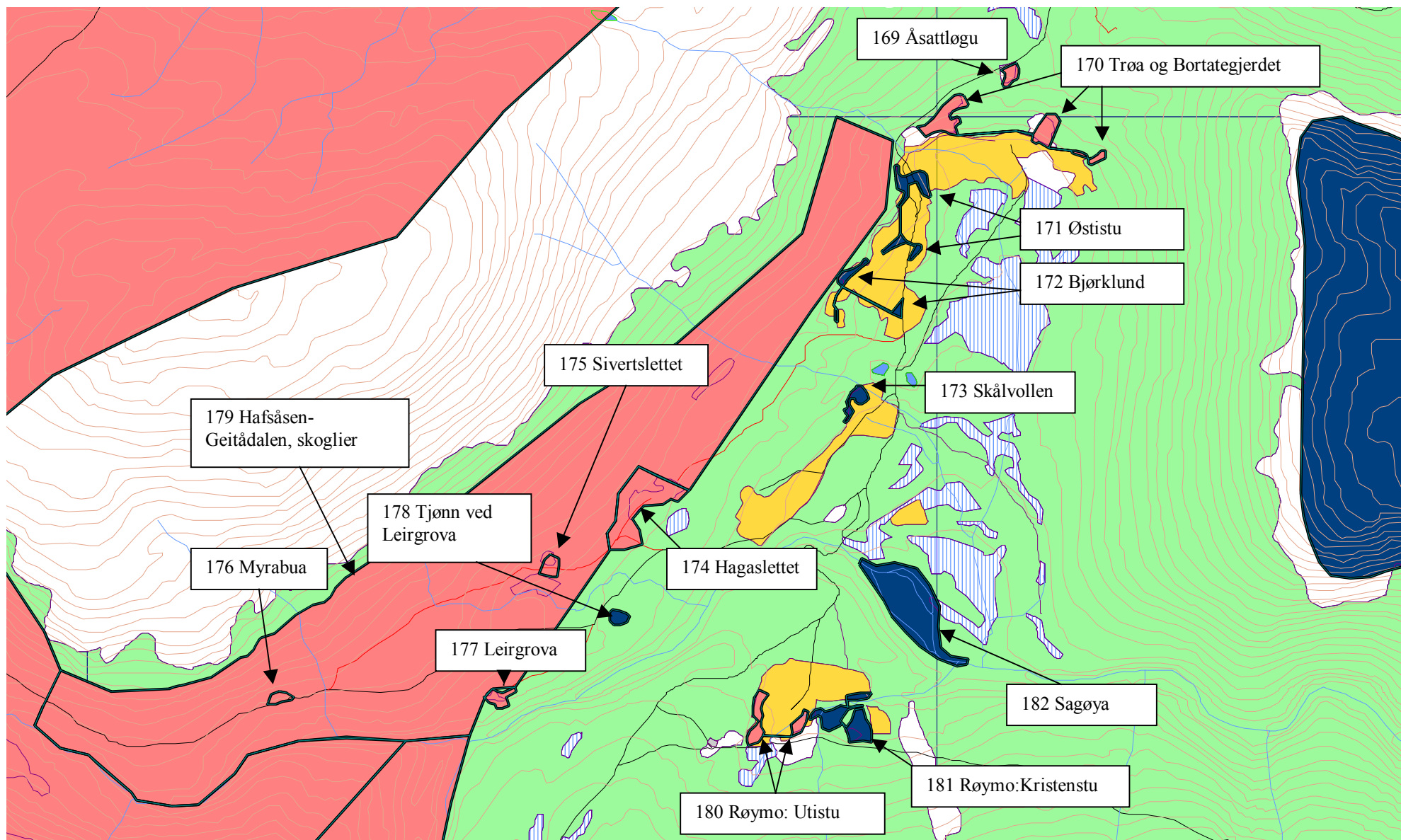
Kart 19. Registrerte lokaliteter i østre del av Grødalen. Rødt: svært viktig, blått: viktig, grønt: lokalt viktig.

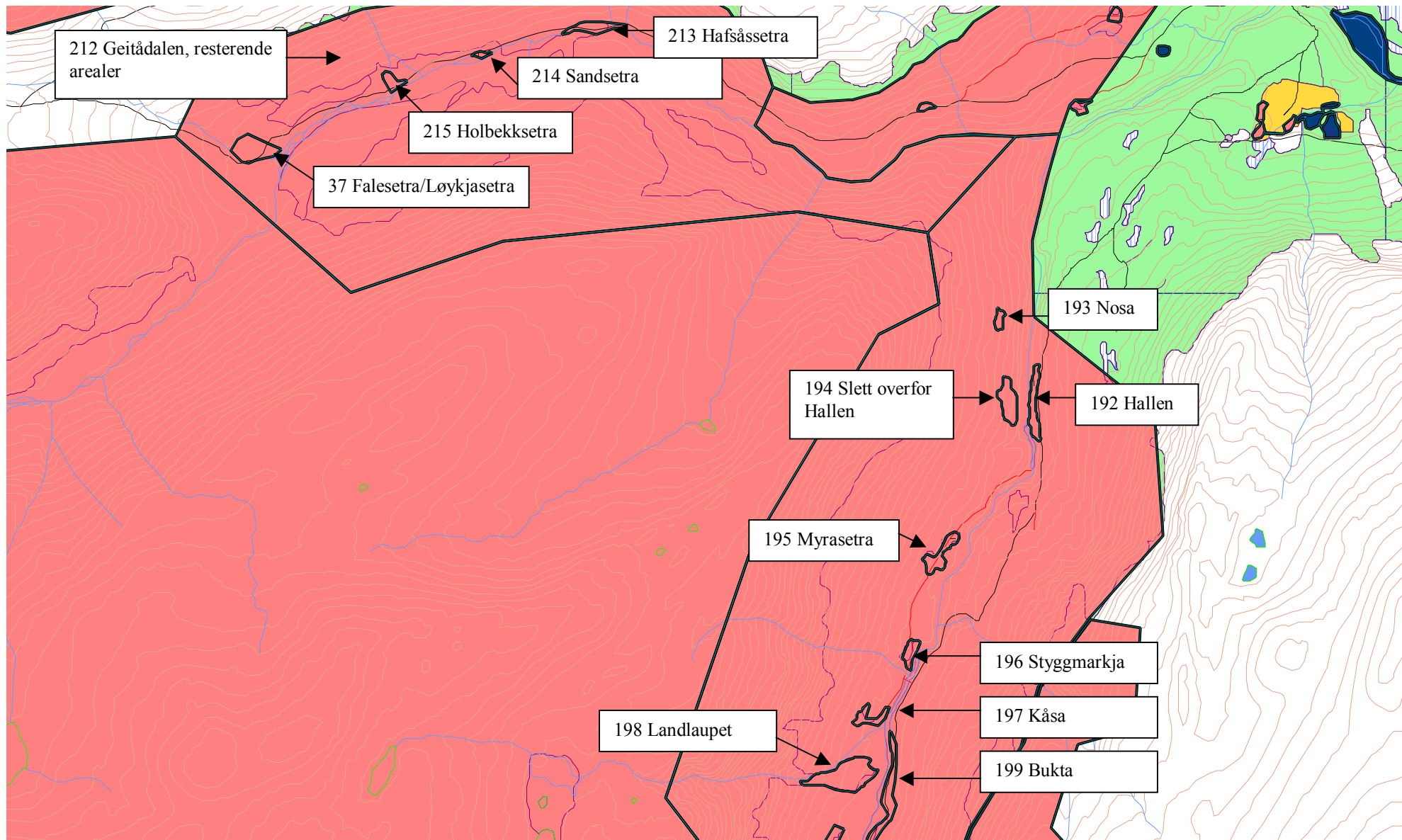
Kart 20. Registrerte lokaliteter i fjellgardene (Svisdal-Jenstad-Lindalen). Rødt: svært viktig, blått: viktig, grønt: lokalt viktig.

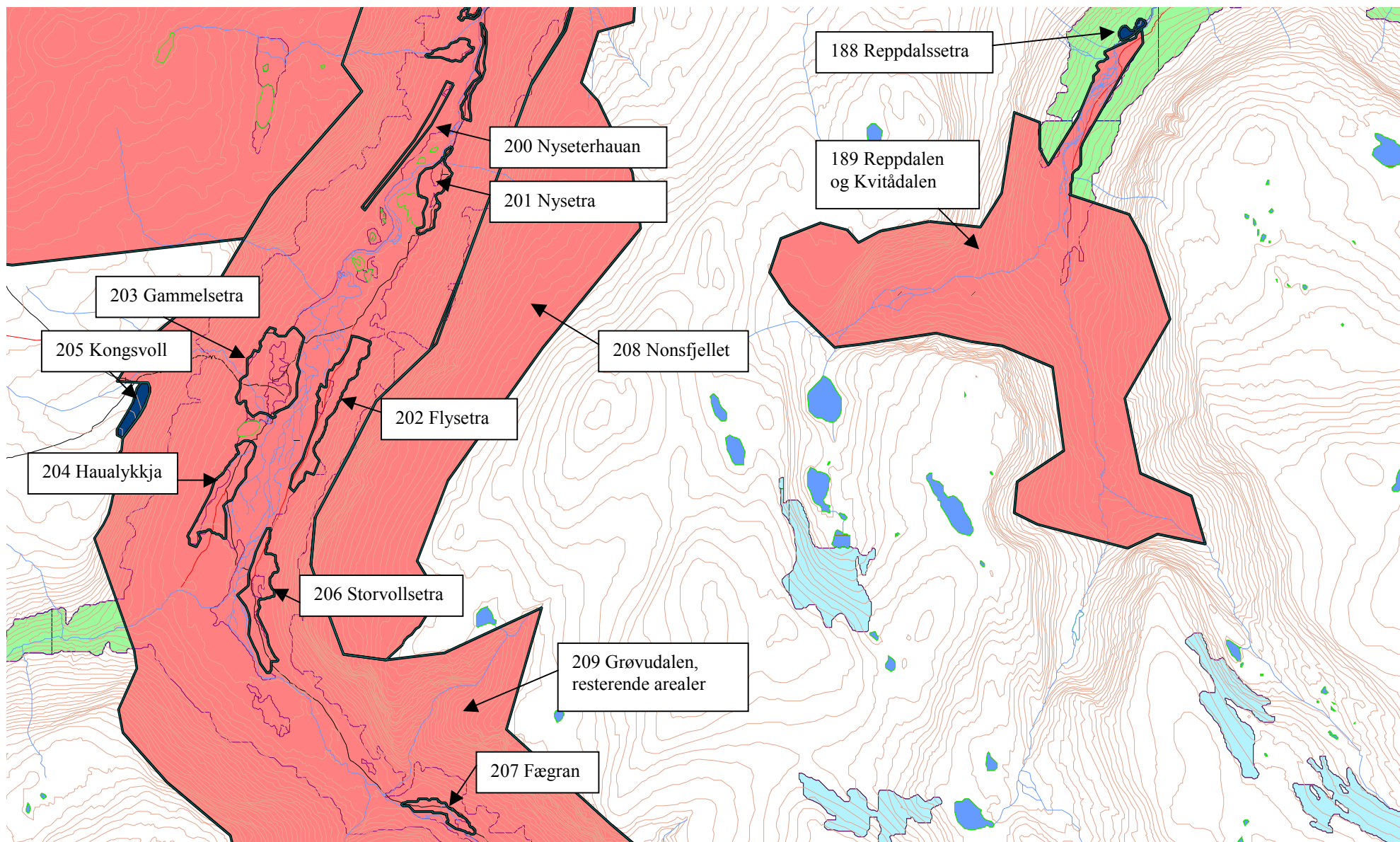
Kart 21. Oversiktskart med registrerte lokaliteter i Grøuvassdraget. Små kulturlandskapslokaliteter ligger inne i større områder, se detaljkart 22-24. Rødt: svært viktig, blått: viktig, grønt: lokalt viktig.

Kart 22. Registrerte lokaliteter i Hafsåsen og Røymoen. Rødt: svært viktig, blått: viktig, grønt: lokalt viktig.

Kart 23. Registrerte lokaliteter i Geitådalen og nordre del av Grøvdalen. Rødt: svært viktig, blått: viktig, grønt: lokalt viktig.

Kart 24. Registrerte lokaliteter i Reppdalen og søndre del av Grøvdalen. Rødt: svært viktig, blått: viktig, grønt: lokalt viktig.

ISBN 82-990812-7-0
Sunndal kommune 2004